3454 / 3479

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60
Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10: Հատը 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
1
ՕԳՈՍՏՈՍ
MERCREDI
1 AOUT
1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7643 32e ANNEE

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3454

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԸ ՊԱՆԴՈՒԿ ՉԷ

Ֆրանսականէն վերջ, այս անգամ ալ ամերիկեան թերթերն են որ չռնդալիք մանրամասնութիւններ կը հրատարակեն «յուսախաբ» հայրենադարձներու մասին։

Զեռքի տակ ունինք դէպ մը կատօններ, քայլ գոհացանք միայն մէկը հրատարակելով, իբրեւ լուր։

Կարզացիք անշուշտ.— Քանի մը հարիւր Ամերիկահայեր, որոնք Հայաստան գացած էին, 1947 – 49ին, նամակ մը ուղղեր են նախագահ Այզընհաուըրի, խնդրելով որ արտօնութիւն տայ Հիւս. Ամերիկա վերադառնալու։

Թերթերը ուրիշ «զղայացունց» մանրամասնութիւններ ալ կը հրատարակեն, քաղելով մեծաւնչ աղբիւրէն։

— Երբ հայրենադարձները Պաթում հասան, անոնց ձեռքէն առին ամէն բան եւ ցնցոտիներ հագցուցին, որովհետեւ Ռուսերը կ'ուզէին ապացուցանել Ամերիկայի ապատութիւնը։ (Ոսկեղն Փոստ)։

Ինչպէս դիտել կուտայինք Պ. Քրիս-թիան Փլինոյի այցելութեան առթիւ ծաւդած միջադէպին առեն, այս դէպքն ալ կ'ապացուցանէ մեր քաղաքական տեսութիւնը։

Տարակոյս չկայ թէ եղածը բողոքի ցոյց մըն է այն բռնակալութեան դէմ որ կը կոչուի բոլշեւիկեան դիկտատուրա։

Տարիներ անցեր են եւ մարդիկ տակաւին չեն վարժուած նոր կարգուսարքին։ Ու կարօտով կը յիշեն ամերիկեան ազատութիւնն ու ապահովութիւնը, ինչպէս սխալները՝ Ֆրանսոկանը։

Չէ՞ն դիտեր թէ կ'երթան աշխարհ մը որ ի լինելութեան է։ Երկիր մը ուր ազատութիւն ալ «պլան»ով կը բաժնեն, եւ երկաթեայ բռունցքով։ Բոլորովին տարբեր կարգուսարք մը։

Կարելի՞ է արդարանալ, ըսելով թէ ամերիկահայեր բաներ պատմեր էին եւ խաբուեցան։

Բուն իրականութեան մասին ալ տեղեկութիւններ չունէի՞ն կամ չհարցացի՞ն։

Եւ յետոյ, ինչո՞ւ կը տրտնջան անոնք որ անգամ էին հաստատուած կուսակցութեան, եւ ինքնակամ ճամբայ ելան, «սոցիալիզմ կառուցելու համար»։

Ներելի՞ է դասալիք ըլլալ, չդիմանալով կարգ մը նեղութեանց որոնք բուն իսկ իրենց դաւանանքէն կը բխին։

Այս աղբերգութեան հետեւանքով, անշուշտ յանցաւոր են նաեւ անոնք որ «պրոպրեսիս» մունետիկի դեր կը կատարեն, Փարիզի կամ Նիւ Եորքի մէջ, պարտկելով բուն իրականութիւնը, ի հեճուկս Դաշնակցութեան։

Կուսակցապար առելութեամբ մոլեգնած դրիչներ երբ կը մոլերեցնեն տարադիր բազմութիւնները, ոչ թէ հայրենիքին ծառայած, այլ անոր վարկին վնասած կ'ըլլան։ Կը խախտեն հայրենասիրութիւնը։

Գալով Ամերիկա վերադառնալու բաժնքին, պարզապէս կ'արդահատինք։

Հայրենիքը իջեւա՞ն է, կամ պանդո՞կ է, որպէսզի ձեր սիրտը նեղացած առեն հեռանաք, Ամերիկայի այս կամ այն ափը վերադառնալու համար։

Ի՞նչ շուտ մոռցաք այն օրերը երբ «հէյպ»ով եւ ջորիով ճամբայ կ'ելլէիք Մարքերզէն, Մալաթիայէն կամ Տիգրանակերտէն, Ամերիկա դաղթելու համար։

Եւ երբ այդ օտար ափերը հասաք, եղու մե՞ղը կը հոսէր ձեր ճամբուն վրայ։

Տոլա՞ր կը ժողվէիք փողոցներուն մէջ, թէ ձեր երիտասարդ արեւը վարձու կուտայիք, համեստ ապրուստ մը ճարելու համար հսկայական գործարաններու ծուխին եւ մուրին մէջ, ուրիշ հարիւր հազարաւոր բանուորներու հետ։

Գացեր էք ձեր կամքով եւ խելքով։ Թերևս ալ անկեղծ հայրենասիրութեամբ։

Ի՞նչ կը նշանակէ կէս ճամբէն ետ դառնալ, ուր - ինը տարի տակալէ հոգ։ Շ.

ՍՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՍՈՒԷԶԻ ՀԱՐՑԸ

ՎԱՐՁԱՊԵՏԻՆ ՃԱՌԸ

Ֆրանսայի, Անգլիոյ եւ Մ. Նահանգներու արտաքին նախարարները կը շարունակեն իրենց խորհրդակցութիւնները։ Նախարարները, ինչպէս նաեւ Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ հանրային կարծիքները կը խորհին թէ առենը եկած է վերջ մը դնելու գնդ. Նասրի յաւակնութեանց։

Ինչպէս գրած էինք երէկ, երեքները առաջարկեցին որ միջազգային մարմնի մը յանձնուի Սուէզի ջրանցքին հսկողութիւնը։ Հակառակ պարագային, սպառնացին պինուորական, անտեսական եւ այլ միջոցներ ձեռք առնել։

Երեքներու նպատակն է այս հարցով շահագրգռուած միւս բոլոր պետութիւներն ալ միացնել իրենց։ Կը կարծուի որ միջազգային ժողով մը հրաւիրուի մօտերս։

Ֆրանսայի արտաքին նախարարը առջի գիշեր վերադարձաւ Փարիզ եւ խորհրդակցութիւններ ունեցաւ վարչապետին ու Ազգ. պաշտպանութեան նախարարին հետ։ Երէկ, երեքշաբթի, դարձեալ մեկնեցաւ Լոնտոն՝ նոր խորհրդակցութեանց համար։

Մինչ այդ, Մ. Նահանգներու արտաքին նախարարը, Պ. Մըրֆի, տեսական կապի մէջ է Ուաշինկթընի հետ եւ կը ջանայ ապահովել իր կառավարութեան անվերապահ օժանդութիւնը՝ անգլոֆրանսական տեսակէտին ի նպաստ։

Երեքները կը խորհին որ կացութիւնը շատ լուրջ է եւ ամէն գնով պէտք է ապահովել Սուէզի ջրանցքին ազատ երթեւեկութիւնը՝ բոլորին համար։ Կը նկատեն նոյնպէս, որ կարելի չէ վստահութիւն ունենալ գնդ. Նասրի վրայ, որովհետեւ չյարգեց անգլեւեգիպտական համաձայնութեան առեն տուած իր խոստումը։ Կը չեշտեն թէ 1954ին, Նասր պաշտօնապէս ընդունած էր 1888ի միջազգային համաձայնագիրը բոլոր յօդուածները. այժմ կը դրժէ իր խօսքը։ Եւ կը յայտնեն վերջապէս, որ եթէ խիստ միջոցներ ձեռք չառնուին, մեծապէս պիտի վտանգուին ազդեցութեան պետութեանց, ինչպէս նաեւ Մ. Նահանգներու կենսական շահերը։

× *Երեսփոխանական լրագրողներու Միութեան կազմակերպած մէկ ճաշին ընթացքին, վարչապետ Պ. Կի Մոլէ կարեւոր յայտարարութիւններ ըրաւ Սուէզի հարցին մասին։*

« Եգիպտոսի դիակավարներուն մասին իմ ունեցած կարծիքս յայտնի էր բոլորին, դէպքերը իրաւունք կուտան ինծի։ Գնդ. Նասրի յայտարարութիւններէն ու « Ցեզափոխութեան Փիլիսոփայութիւնը» զրքոյկին մէջ տուած իր դաղափարներէն կարելի է եզրակացնել թէ ան կը ձգտի Աւալոնեան ովկիանոսէն մինչեւ Պարսից ծոց ու աւելի ալ անդին տարածուած մահմետական աշխարհի միացման՝ Եգիպտոսի հովանիին տակ։ Գնդ. Նասր հաւատացած է թէ այս աշխատանքը կը կարօտի հերոսի մը. եւ այդ հերոսը ինք պիտի ըլլայ։ Ահա իսկական պատկերը այն մարդուն, որ անարդական արտայայտութիւններ կ'ունենայ Աւալոնեան Ուխտի պետութեանց հասցէին, որովհետեւ անոնք վստահութիւն ունին Ալժերիոյ մէջ Ֆրանսայի հետապնդած խաղաղացման եւ ազատասիրական քաղաքականութեան վրայ։

« Ֆրանսական կառավարութիւնը որոշած է, իր արեւմտեան դաշնակիցներուն հետ միասին խիստ եւ ազդու դիրք մը բռնել Սուէզի հարցին մէջ։

× *Եգիպտոսի երմտական նախարարը յայտնեց որ դէպի Անգլիա կատարուած արտածութիւններու վրայ տրուած արգիլքը վերցուած է։*

× *Եգիպտոսի մէջ, Սուէզի ջրանցքին ընկերութեան եւրոպացի պաշտօնեաները (1500 հոգի) պարտադրուեցան շարունակելու իրենց աշխատանքը։*

× *Անգլիական Լորտերու ժողովին մէջ առաջարկ բերուեցաւ որ Ատլանտեան Միջերկրական ծով, Իսրայէլէն անցնող նոր ջրանցք մը բացուի։*

× *Եգիպտոսի եւ արաբական երկիրներու ազատ արմնադիրներու օթեակը ընտրեց իր պետը յանձինս նախագահ Նասրի։*

× *Մ. Նահանգներու Գահիրէի դեսպանը երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ նախագահ Նասրի հետ։*

× *Արաբական գաղտնի ռատիօկայան մը յայտարարեց առջի օր թէ «գնդ. Նասր եգիպտոսի ժողովուրդը կ'առաջնորդէ դէպի քայքայում եւ կործանում», եւ չեշտեց թէ պէտք է ոչնչանալ զայն։*

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

ՓՈՐԵՑԷ՛Ք, ՓՈՐԵՑԷ՛Ք

Չեմ գիտեր թէ ո՛վ է սա երգնկացի Տիւրկէրը, որ իր հայրենակիցներուն աչքերը կը շլացնէ, աւետելով թէ միլիոնաւոր ոսկի թաղուած է Թուրքիոյ հողերուն տակ։

Սխալ չհասկնամ։ Հարցը բնական ոսկեհանքի մասին չէ, այլ Հայերու կողմէ թաղուած ոսկիներու, Մեծն Տիգրանէն մինչեւ 1915ի աքսորականները։

Արդէն սկսած են պեղումներ կատարել Պրուսայի եւ Ագշէհիրի մէջ, ինչպէս գրեցին թուրք թերթերը։

Բայց երգնկացի Տիւրկէր, որ կ'երեւայ իչ մը պատմաբան ալ կարդացած է, միլիառնե՞ր կը խոստանայ «Թէրճիման»ի միջոցաւ։ Միայն թէ կը կարօտի 80–100 հազար ոսկի վարկի մը։

— « *Չեզի կ'ապահովցնեմ թէ Թուրքիան աշխարհի ամէնէն հարուստ երկիրը պիտի դարձնեմ։ Ամերիկա մեզմէ փոխ դրամ պիտի ուզէ։ Միւս պետութիւնները մեր խօսքէն դուրս պիտի չկրնան ելլել։ Երգնկան աշխարհի մեծագոյն քաղաքը պիտի դառնայ ...* »

Ինչպէս ամէն բանի մէջ, այս գանձերը գտնելու համար ալ պէտք ունին Հայերու աջակցութեան։

Ոչ միայն գանձերը Հայերու կը պատկանին, այլ եւ անոնց պահուած տեղերն ալ Հայերը գիտեն։

Այսպէս, պայ Տիւրկէր եգիպտոսի մէջ հանդիպեր է տարեց Հայու մը «որ իր կեանքին վերջին օրերը կ'ապրէր» եւ լայն տեղեկութիւններ տուեր է երգնկայի դրամխտին եւ թաղուած գանձերու մասին։

— « *Ամեռած հոս բերեմ այդ մարդը, կը հառաչէ պայ Տիւրկէր, ձեռքի յատուկ կագիծներուն հետ*»։

Ակնայ մէջ ալ, Ուրարտուներու շրջանէն մնացած եկեղեցիի ? մը նկուղներուն տակ հօքը միլիոն ոսկի կայ եղեր, որուն բարտէսը երգնկացի հոճայի մը ձով կը գտնուի ...

Մեր գիտցածը այն է թէ Թուրքիոյ հողին տակ միայն միլիոնաւոր չարդուփշուր ոսկորներ կան։

Արդեօք այդ ոսկորնե՞րն են որ փշրելով դարձան ոսկի կամ պղծաք։

Ամէն պարագայի մէջ, *Թէրճիման*ի կամ ուրիշ թուրք թերթի մը պարտականութիւնն է ճարել երգնկացի Տիւրկէրի պահանջած 80 – 100·000 ոսկին, որպէսզի օր առաջ երեւան հանէ թաղուած գանձերը, սկսելով Մեծ Տիգրանի դրախտէն։

Այն ատեն, ոչ միայն Թուրքիան կը փրկուի, այլեւ Ամերիկան ալ կ'ազատի 300 միլիոն տոլար եւս վճարելու տագտուկէն։

Իսկ միւս պետութիւնները «չեն կրնար Թուրքիոյ խօսքէն դուրս ելլել»։

Արդէն ե՞րբ դուրս ելած են անոր խօսքէն։

Յաղթական թէ պարտեալ ոչ միայն անոր «էյֆը սաղ» կը պահեն հարիւր տոկոսի վեր, այլ եւ միլիոնաւոր զոհերու արեան հետ, նոյնիսկ ալ ոսկի բաշխած են անոր, ինչպէս եւ հողային աւար, որպէսզի միշտ սուր պահէ «եաթաղան»ը։

Փորեցէ՛ք, փորեցէ՛ք, պայ Տիւրկէր։

Եթէ ձեր երազած գանձերն ալ երեւան չելլեն, կը գտնէ՛ք ձեր կայսերական փառքերուն անջնջելի հետքերը,— ոսկեքոտիք եւ աւերակ։ Զարդուփշուր կմախքներ եւ փոսեր...

Եւ այն ատեն ձեր առջեւ կը բացուին «ճչննչէք»ին դռնները, ձեր մեծ ու փոքր խեամակալներուն սաղմոսերգութեամբ։

Վ.Ա.Հէ

ԱՐԵԳԱԿՆԱՅԻՆ ՈՒԺԻ ԿԵԴՐՈՆ ՄԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

«Թաս» գործակալութիւնը կը հաղորդէ թէ արեգակնային ուժի մեծ կեդրոն մը պիտի հաստատուի Արարատեան դաշտին վրայ։ Մէկ քիլոմեթր տրամագիծի վրայ, 2293 հսկայական հայելիներու կառոյց մը պիտի օդտագործէ արեգակնային ջերմութիւնը, 1200 քիլովաթի համապատասխան էլեկտրական ուժ մը արտադրելու համար։

Կառուցուածքը պիտի ըլլայ ինքնամուղ, պիտի սկսի բանիլ՝ արեւին առաջին ճառագայթներուն հետ։ Արտադրուած ուժը պիտի գործածուի այդ շրջանին ոռոգման համար։

20·000 ՖՐ. ԱԼԺԵՐԻՈՅ ՁԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒՆ

Ի նպաստ Ալժերիոյ զինուորներուն, Վալանսի Համախարբերդ. Հայր. Միութիւնը իր ժողովին ընթացքին հանդանակութիւն մը կատարեց, Պ. Գասպար Սէմոնեանի առաջարկով։ Անմիջապէս քանի հազար ֆրանք հաւաքուեցաւ եւ Պ. Գ. Սիմոնեան ընկերակցութեամբ տիկին Օտէթ Մելքոյէլեանի զումարը յանձնեց քաղաքապետի օգնականներ Տոքթ. Ալպերի եւ Պոնէի։ Այս առթիւ Տոքթ. Ալպեր չնորհակալութիւն յայտնելով ըսաւ թէ՝ Վայանահայերը առիթը չեն փախցներ ցոյց տալու համար իրենց հաւատարմութիւնը Ֆրանսայի։

«ՓՐԱՒՏԱ» ԿԸ ՅԱՐՁԱԿԻ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

« Փրաւտա » երկար յօդուածով մը կը յարձակի Ֆրանսայի ընկերվարականներուն վրայ եւ կը քննադատէ անոնց բռնած դիրքը, մասնաւորաբար դէպի Մոսկուա կատարած ճամբորդութենէն ի վեր։ Ընկերվարական պատգամաւորութեան անդամները « չեն ուզեր ճշմարտութիւնը տեսնել »։

« Կ'ըմբռնենք թէ Մ. Միութեան հայնավար կուսակցութիւնն ու Ֆրանսայի ընկերվարականները տարբեր գաղափարական դիրքեր ունենան, հարցերը տարբեր անկիւններէ դիտեն, կ'ընդունինք նաեւ թէ չատ մը խոչընդոտներ ծագեցան այս երկու կուսակցութեանց միջեւ, մասնաւորաբար «պաղ պատերազմ»ին հետեւանքով», կը գրէ համայնավար կուսակցութեան պաշտօնաթերթը, բայց այս բոլորին պատասխանատու կը բռնէ Ընկերվարականներու բռնած

(Շար. բ կարդալ Դ. էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԶՈՒՆՔԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՏՈՐ ՄԱՍ

Ա. ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՐԱՏԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԶՈՒՆՔԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՏՈՐ ՄԱՍ

Ա. ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՐԱՏԻ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ա. ՏԱՐՕՆԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴՈՅ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՐԱՏԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏՈՒԹԻՒՆ

1917

Ազգային գրադարան Հայաստանի Հանրապետության

Ազգային գրադարան Հայաստանի Հանրապետության

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ա. ՏԱՐՕՆԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴՈՅ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՐԱՏԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏՈՒԹԻՒՆ

1917

8. Հայրենասիրական (...1858)

Անուանի հեղինակ հոգեւոր ոտանաւորների «Հոգեւոր տաղարան»-ի մէջ մի քանի հատ հայրենասիրական ոտանաւորներ ունի, որ գրուած է 1859 թուականին: Ասոնց մէջ ամենէն աւելի ուշագրաւ է «Հոգեւոր հայրենասիրութիւն» անունը կրող ոտանաւորը, որ 1859 թուականի Յունուարի 29-ին գրուած է եղեր: Ասոնց մէջ հեղինակը կը խրատէ իր հայրենակիցները, որ հայրենասիրութիւնը պէտք է ունենան ոչ միայն խօսքով, այլ եւ գործով: Ասոնց մէջ կը գտնենք հետեւեալ տողերը, որոնք ցոյց կու տան հեղինակի հայրենասիրական զգացումները:

«Ասոնք »-ի պէս ան ոչ, որ դիւ հոգեպատուական ոգին ունի մէջը: Ես «Հայրենասէր» կոչումն ունիմ, որ ինձ համար ամենէն մեծ պատիւն է, եւ ոչ թէ ուրիշ ոեւէ անուն, որ ինձ չի վայելեր: Հայրենասիրութիւնը ոչ միայն բերանով է, այլ եւ գործով: Հայրենասէր մարդը ոչ միայն իր ազգին համար կ՚աշխատի, այլ եւ ամէն մարդկութեան համար: Ան ոչ միայն իր ազգին համար կ՚ապրի, այլ եւ ամէն մարդկութեան համար: Ան ոչ միայն իր ազգին համար կը մեռնի, այլ եւ ամէն մարդկութեան համար: Ան ոչ միայն իր ազգին համար կը տառապի, այլ եւ ամէն մարդկութեան համար: Ան ոչ միայն իր ազգին համար կը զոհուի, այլ եւ ամէն մարդկութեան համար: Ան ոչ միայն իր ազգին համար կը ծառայէ, այլ եւ ամէն մարդկութեան համար: Ան ոչ միայն իր ազգին համար կը սիրէ, այլ եւ ամէն մարդկութեան համար: Ան ոչ միայն իր ազգին համար կը հաւատայ, այլ եւ ամէն մարդկութեան համար: Ան ոչ միայն իր ազգին համար կը յուսայ, այլ եւ ամէն մարդկութեան համար: Ան ոչ միայն իր ազգին համար կը սպասէ, այլ եւ ամէն մարդկութեան համար: Ան ոչ միայն իր ազգին համար կը ներէ, այլ եւ ամէն մարդկութեան համար: Ան ոչ միայն իր ազգին համար կը մխիթար

ՆԿԱՏՈՂ

(ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ VԿՂ, 364 - 400)

Բ. ԳԱԼԱ

•

1.— ՊԱՏՄՈՒՈՒՆ

Հաստատուն ուշադրությամբ, հարգանքով եւ ջերմեռանդությամբ կը հետեւէր Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ամեն մի քայլին, ամեն մի խօսքին, ամեն մի շարժումին: Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը իր ժողովուրդին համար կը մնար միշտ ամենամեծ անձնաւորութիւնը, որուն կարելի չէր չհետեւիլ, որուն կարելի չէր չհնազանդիլ

դիրքը՝ Ալժերիոյ եւ Գերմանիոյ հարցե – րուն մէջ։ Կը յորդորէ որ մոռցուին այս «կոզմնական» հարցերը եւ երկու կուսակ– ցութիւնները համերաշխօրէն աշխատին ի նպաստ «խաղաղութեան եւ բանուոր դա– սակարգի չահերուն »։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ջուրերուն մէջ տե– ղի ունեցած նաւային արկածին զոհերուն ճչգիրա թիւը տակաւին ճշդուած չէ ։ « Անտրէա Տորիա» նաւուն իտալացի տէ– րերը կը պնդեն թէ երկու հոգի վատահա– բար մեռած են, 18 հոգի հաւանաբար մե– ռած ըլլան իսկ 29 անձերու ճակատագիրը կը մնայ անյայտ։ Մինչդեռ ամե – րիկեան պատասխանատու մարմինները կը պնդեն թէ զոհերուն եւ կորսուածներուն թիւը 37 է ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ մէջ պիտի կառուց– ուի հիւանդական նաւ մը։ Պիտի արժէ 40 միլիոն տոլար ։

ՍԻԿԻԼԻՈՑ մէջ գտնուեցան (Ռ. Ա.) Դ. եւ Ե. դարուն կորուած հազարի չափ ար– ծաթ դրամներ ։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ կառավարութիւնը Արեւ – մտեան Գերմանիոյ յանձնեց 49 օդանա – ւեր ։

ՁԱՓՈՆԻ արտաքին նախարարը մօտ մէկ ժամ տեւող նախապատրաստական խօսակցութիւն մը ունեցաւ Ն. Միւթեան արտաքին նախարար Շեպիլովի հետ՝ բա– նակցութեանց նախածրագիրը պատրաս – տելու համար ։

ԿԸ ՎԱՒՑՈՒԻ որ Մ. Նահանգներու ա – լիմինիումի արդիւնաբերութեան բան – ուորներն ալ գործադուլ յայտարարեն ։

ՓԱՐԻԶԵԱՆ ճաշարանատէրերը պատ – զամաւորութիւն մը ուղարկեցին Աչխա – տանքի նախարարին մօտ։ Եթէ համաձայ– նութիւն չդոյանայ, նպատակ ունին գոր – ծադուլի դիմելու ։

ՄԱՆՇԻ փոթորիկը հետզհետէ կը հան – դարտի։ Ընկղմած նաւակներուն եւ խեղ– դամահներուն թիւը տակաւին կարելի չէ եղած ճշդել։ Հեղեղանման անձրեւներուն պատճառով բազմաթիւ չրջաններ ողող – ուեցան եւ ճամբաները կորուեցան ։ Մարդկային զոհ չկայ բայց բազմաթիւ կենդանիներ խեղդուեցան ։ Նիւթական վնասը չատ մեծ է ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ մէջ ընտրական պայքարը զօրաւոր կերպով կը չարու – նակուի։ Նախագահ Այզընհաուըրի հակա– ռակորդները կը չահագործեն փոխ – նա– խագահ Նիքսոնի ստեղծած հակակրու – թիւնը ։

ՍՈՒՆՁԻ հարցին լուծումը սերտօրէն կապուած է Ալժերիոյ խնդրին լուծման , յայտարարեց Պ. Լաքոստ։ Ալժերիոյ Ֆը – րանսացիները կը վախնան որ եթէ խիստ միջոցներ ձեռք չառնուին ելիզտոսի դէմ, ապստամբները աւելի ուժ առնեն ։

ՖՐԱՆՍԱՑԻ կառավարութիւնը որոշեց Հոկտեմբերին հանրաքուէ մը կազմակեր – պել Ֆրանսական Թոկոյի մէջ, ժողո – վուրդը պիտի որոշէ որ կուզէ վարչաձեւը փոխե՞լ թէ՝ արդի վիճակը պահել ։

ՄԱՐՈՒՑԻ 50 նաւային աշակերտ – ապաները իրենց ուսումը պիտի առնեն Սպանիոյ մէջ ։

ՍԱԿԱՐԱՆ ։— Սուէզի խնդիրը բաւական ապդած է սակարանին վրայ։ Գնդ. Նասը– րի պատմական ճառէն եաք, Սուէզի ար – ժեթուղթերը ինկան քանէն 25 առ հա – րիւր, զրամագլուխի արժեթուղթերը որ 93·000 էին, Յուլիս 30ին 70·800ի իջած էին։ Ասոր հակառակ, նոյն օրը ոսկին բարձրացաւ 476·000էն 487·000ի ։ Յուլիս 30ի սակարանի պատկերն է ։— Ոսկի ոսկի 487·000, նափոլէոն 4380, զուլից· 3350 , անգլ· 4340, քսան տոլարնոց 17·850 , թղթադրամ (անպաչտօն, տոլար 418, զուլից· 100, պելժ· 8·25, լիր 0·67, փե– զեթա 9·50։

ԳՐԱՒՈՒՄԱՅ ՕՐԵՐ

11 Նոյեմբեր, Հ· Բ· Ը· Մ· յիսնամեայ յոբելենական հանդէսը, Սալ Փլեյէլի մէջ, ժամը 21էն 24։

3 Մարտ, 1957 Հ· Բ· Ը· Մ· Փարիզի մանուճէլի տարեկան պարահանդէսը , Օթէլ Ժորժ Ե·ի մէջ, ժամը 16էն 24։

Կը խնդրուի չխաչաձեւել ։

ՎԱՐՁՈՒ Է

Կահավորձի աշխատանոց մը՝ մեքե – նաներով, գործիքներով, երկու սէն – եակներով եւ խոհանոցով։

Դիմել՝ Պ. Կ. Եսայեան, 21 Պուլվար Արարատ, Սէն–Ժերմէ, Մարսէյլ (13)։

ՀԵՐՈՍՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

ԽԱՆԱՄՈՐԻ ԱՐՇԱՒԱՆՔԻ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ կը տօնուի 12 Օգոստոս, կիրակի ամբողջ օրը, Լա Քալասի ծառախիտ եւ օգաստուն անտառին մէջ։ (Սէփթէմէն 7 քիլոմեթր անդին) ։

Շրջանի ենթակոմիտէներէն եւ խում – բերէն անոնք որ դժուարութեան կը հան– դիպին օթօպուսները վարձելու համար , առ նուազն ութ օր առաջ պէտք է դիմեն Շրջ· կոմիտէին։

Մանրամասնութիւնները յայտնուած ։

ՏԷՒԻՆԻ ՄԷՋ

«Հերոսներու Օրը» կը տօնուի Խանա– սորի արշաւանքին 59րդ տարեդարձին առթիւ։

Կազմակերպուած Հ· Ց· Դ· Տէսինի եւ Լիոնի կոմիտէներուն կողմէ ։

5 Օգոստոս, կիրակի ամբողջ օրը, Տէ– սինի ծանօթ պուրակին մէջ ։

Անձրեւի պարագային կը յետաձգուի յաջորդ կիրակիին։

Մանրամասնութիւնները տեղին վրայ ։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ ։— Մարսէյլ, Գ· Ս· — Շատ կը ցաւինք որ խնդիրը անհատական հանգամանք ունենալով, չենք կրնար հր – բատարակել մանրամասնութիւնները ։ Ձեր ղրկած դումարը կը մնայ ձեր տրա– մադրութեան տակ ։

ՆԱՄԱԿ ՈՒՆԻ

Հայաստանէն նամակ ունի Պ. Հազար – եան Երեւանէ, սրճարանապետ Փիլիպոս Անդրանիկեանի մօտ, 6 Պուլվ· Քարնօ։

Ալֆորվիլ ։

ԿԸ ՓՆՏՐՈՒԻՆ

1·— Տիկին Սէնկիւլ Մխիթեան (Ցու – նաստանէն) կը փնտռէ իր մայրը Մարիամ Ուզունեան, ծնեալ Ժամկոչեան, հայրը Հաճի Արթին Ուզունեան, որ կը կարծուի ըլլալ Փարիզ կամ Մարսէյլ։ 1910ին Հաճի Մարիամ գացած է Երուսաղէմ ։

2·— Տիկին Էլիզա Գրիգորոբուլոս, ծն– եալ Փափազեան (Ցունաստանէն) կը փն– տռէ Հրանտ եւ Աստղիկ Փափազեանները ։

3·— Պ· Ալեքսան «Կըլլօեան» Աթթար Մկրեան կը փնտռէ մօրեղբօրորդին Ցա – րութիւն Կըլլօեան, Հայրը Աւետիս, մայ– րը Մարիամ եւ եղբայրը Իսրայէլ, «Եղ– կաս»։ Պ· Ցարութիւն Կըլլօեան Եղկատի Սուենկուբլուի որբանոցը տարուած է եւ անկէ Փարիզ փոխադրուած ։

4·— Պ· Պ· Ցակոբ եւ Մկրտիչ Համ – բարձումի Սէմէրճեաններ կը փնտռեն ի – րենց եղբայրը Ասատուր Սէմէրճեան (Մարաչցի) կօշկակար ։

5·— Տիկին Էֆրոնիա Ստեփանի Մա – նուկեան կը փնտռէ իր եղբայրը Ասատուր Ստեփանի Հայտուեան, հօր անունը Ստեփան, մօր անունը Վիքթորիա ։

6·— Նոյեմբ Շատարեւեան կը փնտռէ Զուլֆայեան ընտանիքը որ վերջերս կը գտնուի եղեր Մարսէյլ ։

7·— Տիկին Վարդուհի, ամուսնոյն ա – նունը Գրիգոր Գասպարեան կը փնտռէ Մարթերդիճարլըճ Վարդապետ վիրկէն, ա– մուսնոյն եղբօր զաւակները Հայկ, Ցով· հաննէս եւ Գրիգոր Գասպարեանները, ո – րոնք Փարիզ կը գտնուին եղեր ։

8·— Կիրակոս Կիրակոսեան (Պէյրու – թէն) Սաթըմճեան Եողկատի Ֆարխալը կիւղէն, հօր անունը Թորոս, մօր անունը Զիլֆինա եւ փոքր եղբօր անունը Ցակոբ, կը փնտռէ իր եղբայրը Տէրպապ Կիրա – կոսեան Սաթըմճեան։ 1915ի ապէտալի օրերուն գտնուած են Զանազը կիւղը ուր– կէ իրարմէ բաժնուած են ։

ՆԱՄԱԿ ՈՒՆԻՆ

1·— Վահան Գալայճեան Հայաստանէն։

2·— Մեսրոպ Աւետիսեան Հայաստա– նէն։

3·— Շ· Ալթունեան Պուլկարիայէն ։

4·— Վաղարշակ Գարիպեան Պոլիսէն Այս փնտռուող վերոյիշեալ անձերու հա– ցէները պիտի ղրկողներէն կ ըլլնդրուի տեղ – կացնել Փարիզի Ս· Ցովհ· Մկրտիչ եկե – ղեցւոյ դիւանատունը։ 15 րիւ ժամ կու – ժօն։

× Փարիզի եկեղեցւոյ կեդր· կրթ· Մարմինը հնարհակալութեամբ առնցած է տասը հազար ֆրանք Պ· Վրոյր Զիմունիէ իր աղջկան ամուսնութեան առթիւ ։

Դիւան եկեղեցւոյ

Հ.Ց.Դ. ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻ ՁԱՄԲԱՐԸ

Orcival — Château de Cordès

(P. de D.)

Սկսած են Հ· Ց· Դ· Նոր Սերունդի բա– նակումին արձանագրութիւնները։

Օրական՝ 600 ֆրանք ։

Տեւողութիւն՝ մէկ ամիս Օգոստ· 1–30։ Կրնան մասնակցիլ 16–30 տարիքը ունեցող երիտասարդ – երիտասարդուհիները ։

Անոնք որ Միութեան անդամ չեն, պէտք է յանձնարարուին չրջանին վարչութեան կողմէ ։

ՎԱՃԸՐ ։— Օրսիվալ կը գտնուի 860 մեթր բարձրութեան մը վրայ, չրջա – պատուած է անտառներով եւ լեռներով ։ Քանի մը քիլոմեթր հեռաւորութեան վը – րայ կան գեղեցիկ լիճեր ։

Բանակողները պիտի բնակին 12րդ դա– րու պատմական Քորտէս դղեակին մէջ , որ կը պատկանի հայրենակից Պ· Աբեգնի։

Ամբողջ մեկնումի տոմսակները ար – դէն իսկ առնուած ըլլալով, այսուհետեւ իւրաքանչիւր բանակող կրնայ ներկայա – նալ ուղղակի բանակման վայրը ։— (Կա– յարան Քլերմոն Ֆերան)։

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

46, RUE RICHER - PARIS (9e)

Tél.: PROvence 64-90

C. C. P. Paris 3630-66

Նորագոյն հրատարակութիւններ

ժամանց եւ Զբօս, Կ· Գուշակ (Երազ – ներու բանալին, Բախտագուշակութիւն , Աստղագիտութիւն, Ոգեհարցութիւն, Ձեռնածութիւն, ժամանցի խաղեր եւն·)։

Մեծադիր 632 էջ, 1956 Պէյրութ, գինը՝ 1400 , Թղթատարի ծախքով 1500 ֆր· ։

Գարնանային, Վ· Շուշանեան, հրա. Լսվան , 1956, Պէյրութ, գինը՝ 600 ֆր։

Մեռնող Գիւղին պատմութիւնը, Մ· Պարսամեան (Մանկութեան, Պատանե – կութեան, Ուսանողական Ցուշեր, Գրա – կան Դէմքեր)։ Գինը՝ 800 ֆր·։

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ԺԱՄԱՆՑ ԵՒ ՁԲՕՍ

երազներու Բանալին, Բախտագուշակու – թիւն, Աստեղագիտութիւն, Ոգեհարցու – թիւն, Ձեռնածութիւն, ժամանցի խա – ղեր եւ ուրիշ բաներ ։

Կազմեց՝ Կ· ԳՈՒՇԱԿ

Տպագրութիւն Պէյրութ, 1956։

Գին 1400 ֆրանք ։

Դիմել Հրանտ Սամուէլ եւ Պարսամեան ըրատուները ։

ՁԱՇԱՐԱՆ ՃՈՇԿՈՒՆ

Place d'Aix, 4 rue de la Butte
Marseille

#

Մարսէյլ արձակուրդի եկողներ
Մի մոռնաք այցելել հանրածանօթ

ՃՈՇԿՈՒՆԻՆ ճաշարանը

Ուր պիտի գտնէք համեղ խոր – վածներ եւ համադամ կերակուր– ներ, անթերի սպասարկութեամբ իր զաւկին՝ ՕՀԱՆՆԷՍԻ։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ ։— Հ· Ց· Դ· «Դրօ» խումբէ հերթական ժողովը այս երեքշաբթի, ժա– մը 21ին, «Ահարոնեան» սրահումբին մէջ ։ Կարեւոր օրակարգ ։

ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԻ ԳԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Արձակուրդի մեկնող բաժանորդներէն կը խնդրենք որ իրենց նոր հասցէին հետ յայտնեն նաեւ հին հասցէն ։ Մեր թո– ղանաչի համար հարիւր ֆրանք, արտա– սահմանի համար երկու հարիւր ֆրանք ։

Նկատի չեն առնուիր այն փոփոխու – թիւնները, որոնց կցուած չէ նախկին հասցէն ։

Այս առթիւ, անդամ մը եւս կը խնդրենք կարդադրել առաքո հաշիւները, առանց սպասելու մասնաւոր նամակներու ։

Կանխայայտ չնորհակալութիւններով ։

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԳԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Անոնք որ կ'ուզեն ժամացոյց նուիրել ի – րենց ազգականներուն կամ բարեկամնե – րուն կրնան դիմել՝

ՀՐԱՉ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
261, Fg. St. Martin, Paris (10).
Tél. : NORD 60-69.

Ուր պիտի օգտուին բացառիկ պայմաննե– րէ եւ զղալի զեղչերէ (10 առ հարիւրէն 15 առ հարիւր)։

Խանութը գոց է կիրակի եւ երկուշաբ– թի օրերը եւ արձակուրդի առթիւ Օգոս – տոս 5էն Սեպտ· 4։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Մանուկեան եւ Ֆէշհատեան ընտանիք– ները իրենց խորին չնորհակալութիւնները կը յայտնեն ամէն անոնց, որոնք մաս – նակցեցան իրենց խոր սուգին, նամակով, հեռագրով , ծաղկեպսակով , ներկայու – թեամբ՝ հրամանատար Մանուկ Մանուկ– եանի մահուան առթիւ ։

Ֆ· Կ· Խաչի Շրջ· վարչութիւնը չնոր– հակալութեամբ ստացած էՍեւռանի մաս– նաճիւղէն 15000 ֆր· իր օգափոխութեան կայանի չէնքին համար։ Եւ 15000 ֆրանք Մշակոյթի տան Փոնտին համար (իրենց բաժինը)։

×Ալֆորվիլէն տէր եւ տիկին Գալուստ– եանէ չորհակալութեամբ ստացած է 5000 ֆրանք օգափոխութեան կայանին համար, իրենց այցելութեան առթիւ ։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԼԻՈՆ ,— Այրէ Տիկին Մարի Գալուստ – եան եւ զաւակները հոգեհանգստեան պաշտօն կատարել կուտան իրենց ամու – սինին եւ հօր՝ Խաչիկ Գալուստեանի (Թո– քաթցի) մահուան առաջին տարելիցին առթիւ։ Ինչպէս նաեւ իրենց տաքրօջ՝ եւ հօրեղբօր Օսկան Գալուստեանի համար , այս կիրակի Լիոնի Հայոց եկեղեցին (ռիւ Լուի Պլան)։

Կը խնդրուի իրենց յիշատակը յարգող – ներէ ներկայ գտնուիլ ։

Imp. «Araxes», 46, Rue Richer - Paris (9e)

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԷՆ ՓԱՐԻԶ ԱՅՑԵԼՈՂ ՀԱՅԵՐԸ

Եթէ կ'ուզեն կնոջական նորաձեւութեան վերաբերեալ որեւէ գնում կատարել՝ իրենց իսկ շահուն համար պէտք է անգամ մը այցելեն

Կ. ԳԱԶԱԶԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ
ՓԱՐԻԶԵԱՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

CLAIRE COMTE

COUTURE

Ֆարւոյի բոլոր եղանակներուն, ամենավերջին նորաձեւութեանց համաձայն եւրոպական ընտիր կերպասներ, անթերի կարուածք։

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐ։

ՕՓԵՐԱՅԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՅ

17, Boulevard des Capucines Café de la Paix իմ դիմացը

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60
Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*
C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 : Հատը 12 ֆր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
2
ՕԳՈՍՏՈՍ
•
JEUDI
2 AOUT
1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7644 — 32e ANNEE — ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3455

ՏԱՐԻ ՄԸ ԵՒՍ ԲՈԼՈՐԵՑԻՆՔ

•

1925 Օգոստոս Շին էր, որ «Ցառաջ»ի առաջին թիւը լոյս կը տեսնէր Փարիզի անծանօթ մէկ փողոցին (rue Փասքալ) հայկական անշուք մէկ տպարանին մէջ (կ. ց. Ներսէս)։

Առանց դրամագլուխի, տպարնած մեքենայ իր գործառոյ կամքին, աշխատելու ընդունակութեան եւ անկուն հաւատքին, Շաւարշ Մխաքեան, լրագրական տասը - ըէզին մէջ կանուխէն թրծուած, իր եռեւ ունենալով տարիներու փորձառութիւնը, յանձնառու եղած էր հիմնելու այս թերթը, չատ հմտեսո պայմաններու մէջ։

Իրեն աջակից ունեցաւ քառեացակամ աշխատակիցներ ու ընկերներ։

Տպարանի անյարմարութիւնը, խմբագրական եւ վարչական գրասենեակներու չգոյութիւնը, մանաւանդ դրամի պակասը թոյլ չէին տար ամենօրեայ դարձնելու թերթը։

Սկսաւ երբեմն երկօրեայ, չաթաթը երեք անգամ, ու 17 ամիս, մինչեւ 1926ի վերջը այդպէս չարունակուեցաւ, ամէն օր աստիճան մը եւս ամրապնդելով իր դիրքը, աւելցնելով ընթերցողներու եւ բաժանորդներու թիւը եւ դառնալով Ցրանսայի բոլոր անկիւններուն մէջ ցիրուցան հայկական բեկորներու սիրած ու փնտռած թերթը։

Հիմնարկութենէն քանի մը ամիս վերջ փոխադրուած էր Լաֆայէթ փողոցի «Մասիս» տպարանը, որ այդ օրերուն հայկական լաւագոյն տպարանն էր։

1927ը դժուար, երբ «Ցառաջ» օրաթերթի վերածուեցաւ, երբեմն հայերէն առաջին օրաթերթը արեւմտեան Եւրոպայի մէջ, արդէն իսկ դրուած էր ամուր խարիսխներու վրայ եւ իր առջեւ ունէր հետզհետէ զարգանալու եւ բարգաւաճելու հեռանկարը։

Իր համբաւը չուտով տարածուեցաւ Ցրանսայի սահմաններէն ալ անդին եւ իր ճոխ բովանդակութեամբ տեւականօրէն նիւթ հայթայթեց արտասահմանի իր պաշտօնակիցներուն։

Ունեցաւ մեծանուն աշխատակիցներ — Աւետիս Ահարոնեան, Միքայէլ Վարանդեան, Արշակ Չամալեան, Ռուբէն Տէր Մինասեան, Ալէքսանդր Խատիսեան, Աբրահամ Գիւլխանդանեան, յիշելու ամէնքը մի՛այն անոնք որ անդարձ բաժնուած են մեզմէ։

Ունեցաւ նաեւ նորահաս, համեստ աշխատակիցներ, որքանոցներէն ելած եւ ապագայի մէջ օրուան հացը ճարելու համար չարաչար աշխատող երիտասարդներ, որոնք առաջին օրէն իսկ կապուեցան «Ցառաջ»ին, իրենց ճիգերն ու ցաւերը անվերապահօրէն պարզեցին Ցայոցի Գաւառէն սիւնակին մէջ, որ ամէնէն կենդանի բաժինը դարձաւ թերթին։

Անոնցմէ չատերուն համար «Ցառաջ» եղաւ դպրոց մը։ Դժբախտ սերունդ, որուն պացուած էր աւարտել նախակրթարանի մը շրջանը։

Շատեր ոչ միայն հայերէն կարդալ սորվեցան այս թերթին շնորհիւ, այլ եւ դրելու վարժուեցան։

Յուսի մը անոնցմէ՝ շնորհալի դրողներ դարձած՝ չվարանեցան հանրութեան ներկայանալու իրենց «Ցառաջի Սաւեր», դրական հատաքածոյով մը։

Երբ 31 տարի առաջ լոյս աշխարհ կուգար «Ցառաջ», համակրանքով կ'ողջունէր ուէր տարագիր հայութեան կողմէ։

Զգալի էր պակասը ժողովրդական թերթի մը, որ առաջնորդ հանդիսանար այս երկիրին մէջ հիւրընկալուած մեր հայրենակիցներուն։ Որ անոնց սորվեցնէր թէ Ցրանսական օրէնքները ինչ իրաւունքներ ու պարտականութիւններ կը տրամադրեն իրենց համար։ Որ կապ հաստատէր ցիրուցան բեկորներու միջեւ։ Որ իր « կը փնտռուի»ներուն շնորհիւ տարիներով

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՄԻՇՏ ՍՈՒԷԶԻ ԽՆԴԻՐԸ

•

ՏՐԼԸՍ ԼՈՆՏՈՆ ՀԱՄԱՐ

Երեքներու ժողովը առջի կէսօրէն վերջը ընդհատուեցաւ, որովհետեւ նախագահ Այզընհաուըը, տեղի տալով Պ. Պ. կի Մոլէի, Իրլէնի եւ Փինոյի դիմումներուն, Լոնտոն ուղարկեց Մ. Նահանգներու արտաքին նախարար Տըլլըսը։ Յարդ, Մ. Նահանգներու արտաքին նախարարին օդնականը, Պ. Մըրֆին էր որ կը մասնակցէր խորհրդակցութիւններուն Անգլիոյ եւ Ցրանսայի արտաքին նախարարներուն հետ։

Պ. Տըլլըս Լոնտոն եկաւ որպէս Այզընհաուըրի անձնական ներկայացուցիչն ու որպէս «չափաւորող»։ Միանաւոր կերպով կ'ընդգծուի թէ Տըլլըս մինչեւրդի կամ իրաւարարի դեր պիտի չխաղայ, այլ պիտի աշխատի երկու կողմերուն ալ պահանջները չափաւորելով, յուսալով մը գտնել Սուէզի կնճռոտ հարցին։ Արդարեւ, սկիզբէն ի վեր, Այզընհաուըրի կառավարութեան ամբողջ համայքն ու ժողովրդական նուիրումը հիմնուած էր ներքին եւ միջազգային տագնապները հանդարտեցնելու քաղաքականութեան վրայ։ Նախագահական ընտրութիւններուն մի քանի չաբաթ մնալով չէ, որ այս քաղաքականութիւնը պիտի փոխուէր։

Ամերիկեան լաւատեղեակ շրջանակներ համաձայն, «Խորհրդութիւնը դէմ խորհրդատու է», մանաւանդ երբ հիմնուած է բերանացի արտայայտութիւններու վրայ, որոնք չեն իրագործուիր։ Այս հարցին մէջ Ամերիկացիները կրնան չատ աւելի դրական դեր մը խաղալ, որովհետեւ «ուղղակի կերպով չահադրգռուած չեն, հետեւաբար կրնան բազմակողմանի, հանդարտ եւ հանդարտեցնող հայեցակէտներ ունենալ»։

Կը թուի թէ Մ. Նահանգներու Գահիրէի դեսպանը, Պ. Պայըօտ, արդէն իսկ յաջողցաւ մեղմացնել դէպ. Նասըի պահանջները։ Այժմ պիտի տամոզէ զայն, որ Սուէզի համար ընդունի միջազգային անօրինութեան մը ծրագիրը։ Այս նոր ծրագիրը ի նկատի պիտի ունենայ միաժամանակ՝ Սուէզի Ջրանցքին ընկերութեան ապագային տարբը, Ջրանցքին «միջազգային հանրօգուտ սպասարկութիւն» մը ըլլալու հանգամանքը եւ 1888ի համաձայնագրին չմասնակցող կարգ մը ծովային պետութիւններու (Գունաստան, Նորվեկիա) չահերը։

Եթէ Նասը ընդունի այս սկզբունքը, տարցը կարելի կ'ըլլայ լուծել բազմակողմանի բանակցութիւններու շնորհիւ։ Հայց եթէ մերժէ, այն ժամանակ Մ. Նահանգները պիտի դիմեն պատժական միջոցներու։ Արդէն իսկ Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը, հետեւելով Անգլիոյ եւ Ցրանսայի օրինակին, ժամանակաւոր արգելքի տակ առաւ Սուէզի Ջրանցքին Ընկերութեան եւ եգիպտական կառավարութեան ինչքերը։

Այս որոշումէն զերծ կը մնան անշատ եգիպտացիներու անձնական ինչքերը։

× Պ. Տըլլըսի ժամանումով, Անգլիոյ վարչապետը Պ. Իրլն որոշեց անձնապէս մասնակցիլ երեքներու խորհրդակցութեանց։

× Արեւմտեան պետութիւնները վճռած են ապահովել Ջրանցքին միջազգայնացումը։ Կը կարծուի որ այս ծրագրին իրագործումը կատարուի երկու հանգրուանով. նախ՝ համաձայնութիւն մը գոյանայ այն պետութեանց միջեւ, որոնց առուտուրին մեծագոյն մասը կը կատարուի Սուէզի վրայով. ապա հրաւիրուին միւս պետութիւնները որոնք զործ ունին Սուէզի հետ (Նորվեկիա Լիպէրիա, Իտալիա, Փանամա, Հոլանտա, Շուէտ, Տանըմարքա, Աւեւմտ. Գերմանիա, ինչպէս նաեւ Հնդկաստան, Փաքիստան եւ Սէյլան)։ Իսկ ամէնէն վերջը բանակցութիւններ կատարուին Ս. Միութեան եւ Եգիպտոսի հետ։

× Մինչ այդ, արեւմտեան պետութիւնները կ'ուզեն հասկցնել դէպ. Նասրին, որ եթէ Սուէզի Ջրանցքին ազատ երթեւեկութիւնը չապահովուի, վճռած են չբաւականանալ տնտեսական եւ դիւանագիտական ճնշումներ բանեցնելով։ Անգլիական բազմաթիւ ռազմանաւեր պատրաստ կը սպասեն Անգլիական Նաւահանգիստներու մէջ։ Միւս կողմէ, Կիպրոս հաստատ անգլիական Իկըլ օդանաւակիրը, որ միացաւ Միջերկրականի մէջ «ռազմախոթձեր» կատարող անգլիական նաւատորմիղին։

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

•

ԿԸ ՑՐՈՒԵՆ ՈՒ ԿԸ ՑՐՈՒԵՆ...

« Սովետական Հայաստան »էն կ'իմանանք թէ «Երեւանի բժշկական Ինստիտուտի 205 շրջաւարտներէն 83ը աշխատանքի են կոչուած Մ'Ըութեան տարբեր գաղաթներուն եւ գիւղերուն»։ (8 Յուլիս 1956)։

Թերթը խմբագրական մըն ալ հրատարակած է այս առթիւ, ետարտասանական կոչականով մը,— «Յաջողութիւն (Հաջողութիւն?) ձեզ, երիտասարդ մասնագէտ »։

Ինչպէս կ'երեւայ ուշանակուած թեկնածուները շատ ալ տրամադիր չեն իրենց տեղէն շարժելու, հակառակ Մոսկուայի հայրենասիրական կոչերուն։

«Սովետական Հայաստան»ն է որ կը վրկայէ, ուոյն խմբագրականով.

— « Մեծամասնութիւնը սիրով պատրաստուած է աշխատանքի մեկնիլ նշանակուած վայրը, բայց կան եւ այնպիսիները, որոնք դիմում են ամէն տեսակ առնազնիւ միջոցների, որպէսզի մնան միայն Երեւան քաղաքում։ Դա դատապարտելի երեւոյթ է »։

Այս առթիւ թերթը ուրիշ խոստովանութիւն մը եւս կ'ընէ.

«Առանձին պարտիական եւ սովետական կազմակերպութիւններ պատշաճ հոգատարութիւն չեն ցուցաբերում երիտասարդ մասնագէտների նկատմամբ, չատ յաճախ նրանց չեն ապահովում նոյնիսկ բնակարանով, անհրաժեշտ պայմաններ չեն ստեղծում նրանց նորմալ աշխատանքի եւ կեանքի համար»։

Միւս կողմէ, «ինֆլատիոնիստացում եւ կոնսերվատիզմ» կը վերագրէ երիտասարդ մասնագէտներուն։

Անշուշտ հասկցած թէ ուր կը դրկեն հայրենիքին այս երիտասարդ ուժերը,— դէպի Ծայր Արեւելք, Ուզպեկիստանէն մինչեւ Սիպերիա, դէպի «խամ ու խոպան հողերը, օգնելու նորարնակներին, բերքը արագ եւ անկորուստ հաւաքելու»։

Վերջին երկու տարիներու ընթացքին հազարաւորներ դրկուած են վարուցան կատարելու, ճահիճներ չորցնելու, ճամբաներ եւ երկաթուղիներ շինելու։

Այժմ 400 – 500 հազար «կամաւորներ» եւս պիտի դրկուին, ամբողջ Խ. Միութենէն, անոնց օգնելու, բերքը հաւաքելու կամ ուրիշ աշխատանքներ կատարելու համար։

Ինչպէս ամէն բանի մէջ, այս առթիւ ալ Հայաստանի կուսակցական եւ պետական վարիչները տասը կտոր կ'ըլլան, կարելի եղածին չափ շատ կամաւորներ դրկելու համար դէպի հեռաւոր տափաստանները։

Այդ կամաւորներէն մէկը, Լ. Մելիք - Խաճ, (շրջանաւարտ Երեւանի համալսարանէն), որ այժմ «աշխատում է Ուսուտիական դայգայում», իբրեւ երկրաբան, նախկ մը գրելով *Սովետ. Հայաստանի* խմբագրութեան, կը նկարագրէ իր կրած «լուրջ դժուարութիւնները »։

Եւ սակայն, «մենք երիտասարդներս գիտակցաբար գնում ենք դէպի կեանքի դժուարութիւնները, որպէս զի հայրենիքը միշտ լինի ազատ ու հզօր»։

Տղան հայրենիքի գաղափարն ալ ընդլայնելով, կը յայտարարէ թէ ամէն դրժուարութիւն պիտի կրեն, «որ արեւը միշտ պայծառ լուսաւորի Սիխոտէ Ռիին ու Արագածը, Բայկալն ու Սեւանը »։

Եւ տակաւին կը գանգատիմ թէ հայրենիքի տեխնիկները ցեղ են։

Ահա ձեզի լեռներէ լեռ եւ ծովերէ ծով, մինչեւ վլատիվոստոկի ափերը։

Կրնամ տարածուիլ ամէն ուղղութեամբ, փոխանակ « բուրժուա – նացիոնալիստ » կան », երազներ հիւսելու։ Վ.Ա.Էֆ

ՄԵՐ ԱՅՑԵԼՈՒՆԵՐԸ

Հաճոյքն ունեցանք մեր խմբագրատան մէջ ողջունելու այցելութիւնը Տօքթ. Գեղամ Այվազեանի, որ կը դործէ Սին Սինաթի, Սիսցեալ Նահապետեր,— բնիկ Արմաշցի, տեղամ Ամերիկեան հանդամային պետական կրթական խորհուրդին ա - ռողջապահական բաժին։ Աշխատակից Հայ – Բոյժի (Հօրեղբօրորդին Ց. Նար - Դունիի)։

× *Ամբողջ տունն այցելեց նաեւ նկարիչ Ցարութիւն Մինասեան, որ կը վերադառնայ Ամերիկայէն։ Պարսկահայ տաղանդաւոր նկարիչը ծանօթ է արդէն մեր ընթերցողներուն։ Պիտի մնայ Փարիզ մին - չեւ աշուն։*

× *Համաստեղի աղջիկը, Օր. Լորա, Փարիզ եկած է, ուրկէ պիտի անցնի Պէյրութի Փալանճեան ճեմարանը, հայերէնը կատարելագործելու համար։*

× *Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը հրահանգեց Ծայր. Արեւելքէն անգլիական ուժեր եւ զինուորականներու ընտանիքներ փոխադրող նաւերուն, որ փոխանակ Սուէզէն անցնելու, վերադառնան Բարեյուսոյ Հրուանդանին վրայով։*

× *Ըստ «Տէյլի Մէյլ»ի, քանի հազար պահեստի զինուորներ զօրակոչի պիտի ենթարկուին չուտով։ Պատերազմական նախարարութիւնը մերժեց հաստատել կամ ժխտել այս լուրը։*

× *Խուչչեւ կարեւոր ճառ մը խօսեցաւ առջի օր։ Սուէզի հարցին մասին ըսաւ. «Մենք կը խորհինք որ դէպ. Նասրի քայլը ոչ մէկ ապօրինի հանդամանք ունի։ Սուէզի Ջրանցքը կը գտնուի Եգիպտոսի մէջ, կը տարածուի Եգիպտական հողերուն վրայ, եւ կառուցուած է Եգիպտացի բանուորներու աշխատանքով։ Կարելի*

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԱՍՏՓՈՓԱԳԻՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

(Գասպարեան՝ ԱՆՁԿ ՊԱՏՄ.)

Մեզնեան ապրիլ 28ին կ՚ունենայ տարեդարձ մեր տեղական ընկերակցութեանց։ Թեպետ ծերար – Ծովինար – իսկ տակաւին շատ երիտասարդ է մեր ընկերութիւնը, սակայն ան ունի իր պատմութիւնը, որ կրնայ հետաքրքրական ըլլալ մեզի համար։ Ուստի կ՚ուզենք ծանօթացնել մեր ընթերցողներուն մեր ընկերութեան ծագումը, անոր զարգացումը, անոր ներկայ վիճակը։

Ինչպէս գիտենք, մեր ընկերութիւնը կազմուած է 1882 թուականին։ Ան ունեցած է երկու շրջան։ Առաջին շրջանը տեւած է 1882էն մինչեւ 1885։ Այդ շրջանին ան ունեցած է 16 անդամներ։ Ան ունեցած է իր ներկայացուցիչները Պոլսոյ «Միութեան» մէջ

ՍԱՍՈՒՆԻ

(ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ Վ.Կա, 364 - 400)

Ի. ԳԱՎԳ

•

1.— ՊԱՏՄՈՒՈՒ

Երազ տեսել վերաբերվում էին ծանր, վատ դեպքեր, որոնք պետք էին պատահեին մարդկանց։ Պատմությունները ցույց են տալիս, որ մարդիկ հաճախ ենթարկվում են իրենց երազների ազդեցությանը։ Ոմանք հավատում էին, որ երազները ուղարկվում են աստվածների կողմից, որպեսզի նախազգուշացնեն մարդկանց ապագա դժբախտությունների մասին։ Ուրիշներ կարծում էին, որ երազները ծագում են մարդու ներքին աշխարհից, նրա հոգեկան վիճակից։ Ամեն դեպքում, երազների մասին պատմությունները հետաքրքրական են, քանի որ նրանք ցույց են տալիս մարդկանց հավատալիքները, վախերը և հույսերը։

Հին ժամանակներում մարդիկ հավատում էին, որ երազները կարող են լինել ապագայի նշաններ։ Եթե մարդը երազում էր, որ ինչ-որ վատ բան է պատահում, նա սկսում էր վախենալ, որ իրոք կարող է այդպես լինել։ Նույնիսկ եթե երազը ուրախ էր, մարդիկ հաճախ փորձում էին չպատմել այն ուրիշներին, որպեսզի չապրեցնեն։ Նրանք կարծում էին, որ եթե պատմեն, ապա երազը կարող է իրականանալ։

Ուրիշ ժողովուրդների նման հայերն էլ ունեին իրենց հավատալիքները երազների մասին։ Օրինակ, եթե մարդը երազում էր, որ ատամները թափվում են, դա համարվում էր մահվան նշան։ Եթե երազում էր, որ ինչ-որ մեկը կորցրել է իր ձին, դա նշանակում էր, որ նա շուտով կմահանա։ Իսկ եթե երազում էր, որ ինքն է ձի հեծել, դա նշանակում էր, որ նա կհիվանդանա։

Հայերը հավատում էին, որ երազները կարող են լինել ոչ միայն վատ, այլև լավ նշաններ։ Օրինակ, եթե մարդը երազում էր, որ ինչ-որ մեկը նրան նոր հագուստ է նվիրում, դա նշանակում էր, որ նա շուտով կհարստանա։ Եթե երազում էր, որ ինքն է ինչ-որ մեկին հագուստ նվիրում, դա նշանակում էր, որ նա շուտով

որեւէ ջանք չխնայեցին, հաճելի դարձնելու համար ժամերը :

Իրիկնապահին՝ չամփուրով խորովածին բուրումով լեցուած էր պարտէզը եւ սեղանները բացուեցան :

Շնորհաւորելի են թէ Հայաստան են թէ Թակոմիտէն, թէ Դրօ խումբը եւ թէ Խաչուհիները :

ԹՂԹԱԿԻՑ

չէ ժողովուրդները յաւիտենապէս պահել դաղթապետութեան լուծին տակ : Ա. Միութիւնը չատ արամաբանական դատաւճիռ Հնդկաստանի, Պիրմանիոյ եւ Սուէզի ջրանցքին պարպումը՝ անգլիական ուժերու կողմէ :

« Ջրանցքին ազատ նաւագնացութիւնը վնաս չի հասցներ Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Մ. Նահանգներու ժողովուրդներուն, այլ մի՛ այն՝ Սուէզի ջրանցքին ընկերութեան :

Այս հարցը պէտք է լուծուի արդարութեան սկզբունքներով : Կ'ուզենք որ Ֆրանսան ու Անգլիան լաւ հասկնան մեզ, ոչ մէկ պատճառ կայ ժողովուրդներու միջեւ թշնամութիւն հրահրելու : Մենք կ'ուզենք նոր պատերազմի մը առաջքն առնել » :

× Ֆրանսայի Ազգ. ժողովը իր առջի օրուան նիստին մէջ 416ի դէմ 150 ձայնով (համայնավարները), 15 վայրկեանի ընդմիջում մը քուէարկեց, որպէս բողոքի ցոյց զնդ. Նասրի առած քայլին :

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ԱՌՋԵՒ

Զորեքշաբթի կէսօրէն եւաք, վարչապետը յայտարարութիւն մը պիտի ընէր Ազգ. ժողովին առջեւ տնտեսական եւ ելմտական ընդհանուր քաղաքականութեան մասին :

Ակռէ զատ, Ազգ. ժողովը երեքշաբթի օր քննեց, չորրորդ անգամ ըլլով, քաղաքային ընդհանուր ծախքերը 1956ի համար, եւ ծրագիրը քուէարկեց 143ի դէմ 419 ձայնով :

Միւս կողմէ Հանրապետութեան Խորհուրդը 303 ձայնով ընդունեց քաղաքային ընդհանուր ծախքերը մէկ փոփոխութեամբ, որ պատճառ պիտի ըլլայ նոր «երթալ - գալու» մը Ազգ. ժողովին եւ Հանրապետութեան Խորհուրդին միջեւ :

Ծերակուտականները որդեգրեցին նաեւ գինուորական ընդհանուր ծախքերը՝ 14ի դէմ 275 ձայնով :

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀԻՒՍ. ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

Ալժերիոյ մէջ կը շարունակուի ապրիլ - մայիսեան հետապնդումը : Լեռնային շրջանին մէջ, օդանաւային քննական թռիչքներու ընորհիւ կարելի եղաւ ճշդել ապստամբներու կարեւոր խմբակի մը ապաստանը : Ցամաքային ուժերը հետապնդեցին զանոնք եւ ոչնչացուցին : Կարեւոր քանակութեամբ զինամթերք գրաւուեցաւ : Կոնստանտինի շրջանին մէջ զինեալ ապստամբներ փորձեցին դիմադրել մը գրաւել, բայց բնակիչները դիմադրեցին եւ յարձակողներէն չորս հոգի սպաննեցին :

Ֆիլիպվիլի մօտ, ապստամբներու որջ մը երեւան հանուեցաւ եւ ոչնչացուեցաւ :

Միւս կողմէ, կը շարունակուին ահաբեկչական արարքները, որոնց զոհերը մեծ մասամբ Ֆրանսայի հաւատարիմ մահմետականներ են :

Ֆիլիպվիլի մէջ ձերբակալուեցաւ եւ բոպայի մը, որ կը կարծուի թէ ուսեր տեղէն կը հայթայթէր ապստամբներուն :

× Մարոքի նախարարաց խորհուրդը առաջարկեց 1957ի պետական պիւտճէն բարձրացնել 105 միլիառի :

× Մարոքի Սուլթանին անդրանիկ որդին, իշխան Մուլէյ Հասան կուրպիէի գործողութեան մը ենթարկուեցաւ :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՓԱՐԻԶԵԱՆ մեծ ճաշարաններու եւ սրճարաններու գործադուլը առ այժմ չեառաձգուեցաւ :

ՍԱԿԱՐԱՆ (Յուլիս 31) — Զոյլ ոսկի՝ 484·000, նախորդէն 3450, դուխց· 3330, անգլիական 4300, քան տոլարնոց 17·720, թղթադրամ (անպաշտօն) անգլիական 1090, տոլար 410, դուխց· 98·75, պելժ· 8·20, լիր 0·66, փեզեթա 9·50 :

× Նիւ Եորքի ազատ չուկային մէջ Ֆրանքը անկումի մէջ է : Թէեւ պաշտօնապէս մէկ տոլարը կ'արժէ 350 Ֆր· բայց առջի օր ծախուեցաւ 410 Ֆր·ի :

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏՈՒՆ

Ընկեր Վահան Նաւասարդեանի անակնկալ եւ անդարմանելի կորուստին առթիւ ընկեր Սողոմոն Կիւլէզեան երեք հազար Ֆրանք կը նուիրէ Փարիզի Մշակոյթի Տան : Ստանալ «Ցառաջ»էն :

ՀԵՐՈՍՆԵՐՈՒ ՕՐԸ
ՄԱՐՍԷՑԻ ՄԷՋ

ԽԱՆԱՄՈՐԻ ԱՐՇԱԻԱՆՃԻ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ կը տօնուի 12 Օգոստոս, կիրակի ամբողջ օրը, Լա Գալասի ծառախիտ եւ օդասուն անտառին մէջ : (Սէնթ-Էմէնէ 7 քիլոմեթր անդին) :

Շրջանի հնթակոմիտէներէն եւ խումբերէն անոնք որ դժուարութեան կը հանդիպին օթօպուսները վարձելու համար, առ նուազն ութ օր առաջ պէտք է դիմեն Շրջ· կոմիտէին :

Մանրամասնութիւնները յաջորդով :

ՏԷՍԻՆԻ ՄԷՋ

«Հերոսներու Օրը» կը տօնուի Յանասորի արշաւանքին 39րդ տարեդարձին առթիւ :

Կազմակերպուած Հ· Ց· Դ· Տէսինի եւ Լիոնի կոմիտէներուն կողմէ :

5 Օգոստոս, կիրակի ամբողջ օրը, Տէսինի ծանօթ պուրակին մէջ :

Կը խօսին ընկերներ ՀԱՑԿ ՍԷՐԷՆԿԻՒԼԵԱՆ եւ ՆՇԱՆ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ :

Անձրեւի պարագային կը յետաձգուի յաջորդ կիրակիին :

Օթօքար առնել առաւօտ ժամը 10ին Փլաս Կիշառէն :

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊԱՍԱԿԻ

Տիկին Արուսեակ Ինճէեանի մահուան առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի Տրապիզոնի Հայր· Միութեան վարչութիւնը ընորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները իր անկին հիմնադրամին համար — Տէր եւ Տիկին Ե· Մէրճէնկիւլեան երկու հազար Ֆրանք, Տէր եւ Տիկին Ե· Կարապետեան հազար, Տէր եւ Տիկին Ե· Յարութիւնեան հազար, Տէր եւ Տիկին Մ· Աշճեան հազար, Տէր եւ Տիկին Գասպարեան հազար եւ Տէր եւ Տիկին Կոթողեան հազար Ֆրանք : (Շար·)

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տիկին ՅՈՒՏԻԹ ՍԱՊՈՒՆՃԵԱՆի մահուան քառասունքին առթիւ հոգեհանդստեան պաշտօն կատարել կուտան իր զաւակները այս կիրակի առաւօտ Փարիզի Հայոց եկեղեցին (15 ռիւ ժան Կուժօն) :

Կը հրաւիրուին իր յիշատակը յարգողները :

ՍՏԻՊՈՂԱԿԱՆ

Կին մը կը փնտռուի Անտիլլի հանդստեան տան գործերով զբաղելու համար :

Դիմել Տնօրէնուհիին՝
1 ռիւ ժան Ֆիճօ, Անտիլլի, (Սէն Է Ուազ)

ԿԸ ՓՆՏՌԻՒԻՒՆ

Պ· Վահրամ Փափազեան (Կ· Պոլսեցի) հռչակաւոր դերասան, կը փնտռէ իր եղբայրը Տիրան Փափազեան (ճարտարապետ, Պոլսեցի) :

× Պ· Արտաշէս Յովհաննէս Պօղազաճեան կը փնտռէ իր եղբայրը Վահան Յովհաննէս Պօղազաճեան :

× Նազիկ եւ Մարի Թռչունեաններ կը փնտռեն Յարութիւն, Համբիկ, Եղսայ եւ Լուսիկ Թռչունեանները :

× Բերուզ Զօրպաճեան (Իզմիրցի) կը փնտռէ մայրը եւ քոյրը Անթառամ Դաւիթեան եւ Մաննիկ Գրալեան (ամուսնացած) :

× Պ· Արշաւիր Զաթիկի Խաչատուրեան Երեւանէն կը փնտռէ Համայեակ Արիստակէս Սաֆարեան կամ Բալտաճեան, 1919ին Մարսէյլ քաղաքը կը պտնուի եղեր :

× Տէր եւ Տիկին Գեղանոյշ եւ Վահան Թափեան (Հայաստանէն) կը փնտռեն Տիկին Եղիսաբէթ Ունճեան :

× Պ· Յովհաննէս Ադէմեան կը փնտռէ իր հայրը Յակոբ Ադէմեան եւ հօրաքոյրը Աննիկ Ադէմեան, մեծ մօր անունը Սուրբիկ Ադէմեան (Պիլէճիքցի) :

× Շուշիկ Թաւրիզեան կը փնտռէ Սարօ, եւ Ղուրչիա Թաւրիզեաններէը, հօր անունը Արտէն, մօր անուն Եղսօ, պապեր նուն անունը Յակոբ :

× Պ· Վարուժան Ազապէկեան (Պոլիսէն) կը փնտռէ Պ· Մկրտիչ Ազապէկեան : Այս փնտռուող վերոյիշեալ անձերու հաստիքները գիտցողները կը խնդրուի տեղեկացնել Փարիզի Ս· Յովհ· Մկրտիչ եկեղեցւոյ դիւանատունը : 15 ռիւ ժան Կուժօն :

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

46, RUE RICHER - PARIS (9e)

Tél. : PROvence 64-90

C. C. P. Paris 3630-66

Նորագոյն հրատարակութիւններ ժամանց եւ Զբօս, Կ· Դուշակ (Երազ - ներու բանալին, Բախտագուշակութիւն, Աստղագիտութիւն, Ոգեհարցութիւն, Ձեռնածութիւն, ժամանցի խաղեր եւն·) :

Մեծադիր 632 էջ, 1956 Պէյրութ, գինը՝ 1400, թղթատարի ծախքով 1500 Ֆր· :

Գարնանայիկ, Վ· Շուշանեան, հրատ· Լեւան, 1956, Պէյրութ, գինը՝ 600 Ֆր :

Մեռնող Գիւղին պատմութիւնը, Մ· Պարսամեան (Մանկութեան, Պատանեկութեան, Ուսանողական Ցուշեր, Դրական Դէմքեր) : Գինը՝ 800 Ֆր· :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԼԻՈՆ, — Այբի Տիկին Մարի Գալուստեան եւ զաւակները հոգեհանդստեան պաշտօն կատարել կուտան իրենց ամուսինին եւ հօր՝ Խաչիկ Գալուստեանի (Թոքաթցի) մահուան առաջին տարելիցին առթիւ : Ինչպէս նաեւ իրենց տաքրօջ՝ եւ հօրեղբօր Օսկան Գալուստեանի համար, այս կիրակի Լիոնի Հայոց եկեղեցին (ռիւ Լուի Պլան) :

Կը խնդրուի իրենց յիշատակը յարգողներէ ներկայ գտնուիլ :

Օր· ԱԳՆԵՍ ՄԻԼՏՈՆԵԱՆ
Բժ· ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՏԱՎՈՒՏԵԱՆ
Ամուսնացած

Կնքահայրութեամբ Տէր եւ Տիկին Արամ Սողոմոնեանցի :

Վիեննա, 27 Յուլիս 1956 Փարիզ

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՑԻ — Հ· Ց· Դ· «Դրօ» խումբի հերթական ժողովը այս երեքշաբթի, ժամը 21ին, «Ահարոնեան» ակումբին մէջ : Կարեւոր օրակարգ :

ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԻ ԳԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Արձակուրդի մեկնող բաժանորդներէն կը խնդրենք որ իրենց նոր հասցէին հետ յայտնեն նաեւ հին հասցէն : Ծախք՝ Ֆրանսայի համար հարիւր Ֆրանք, արտասահմանի համար երկու հարիւր Ֆրանք :

Նկատի չեն առնուիր այն փոփոխութիւնները, որոնց կցուած չէ նախկին հասցէն :

Այս առթիւ, անգամ մը եւս կը խնդրենք կարգադրել առկախ հաշիւները, առանց սպասելու մասնաւոր նամակներու :

Կանխայայտ շնորհակալութիւններով :

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Imp. «Araxes», 46, Rue Richer - Paris (9e)

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1· ՀԱՅԵՐԷՆ ԲԱՑԱՏՐԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ, ՍՏ· ՄԱԼԽԱՍԵԱՆՑ, Բ· տպագր· Պէյրութ, 1955 – 56, երեք հատոր լոյս տեսած (Դ·ը մամուլին տակ) : Հատորը 4·000 Ֆրանք :

2· ՀԱՅՈՑ ՀԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ, Մ· ԱԲԵՂԵԱՆ, Երեք Ա·, Բ· տպ· Պէյրութ, 1955, լաթակազմ 1800 Ֆրանք :

3· ԱԿՍԵԼ ԲԱԿՈՒՆՑԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, Պէյրութ, 1955, Ա· եւ Բ· հատոր միասին (Դ·ը մամուլի տակ) 1050 Ֆրանք :

4· ԵՂԻՇԷ ԶԱՐԵՆՑԻ ԱՄՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, հատոր Ա·, 1050 Ֆրանք :

5.— *L'Eglise Arménienne*, Malachia Ormanian, 2e éd. Antélias 400 Fr.

Առաքման ծախքը գնողին վրայ

ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԵԼԵԱՆ

ուր կը գտնուին Հայաստանի եւ Սփիւռքի հին ու նոր ամէն կարգի հրատարակութիւնները : Պահանջել Ընդարձակ Գրացուցակը :

LIBRAIRIE H. SAMUELIAN 51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris 6e.
Chèque Postal, Paris, 1278-35.

ՔԱՐՄԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՁԵՐ ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԳՈՅՆԵՐԸ, ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆԸ
ԴԻՄԵՑԷՔ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ

THOMLAC

16bis, Bld. Sébastopol, PARIS (4e) Angle Rue de la Reynie
ԵՒ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂԵՐԸ
52, Rue de Chalon, PARIS (12e), 4bis Rue Vaillant Couturier ARGENTEUIL
166, Ave. Aristide Briand, PAVILLONՏ - SOUS - BOIS
3, Rue de la Charronnerie, ST.-DENIS

Մասնաւորապէս ձեր ճաշակին համար պատրաստուած ԸՆՏԻՐ ԻՒՂԱՆԵՐԿԵՐ որ ձեր բնակարանին ներքինը պիտի զարդարեն, իսկ արտաքինը պիտի պահպանեն բնութեան սպառնալիքներուն դէմ ՆԱԵԻ ՆՈՐԱՃԱՇԱԿ ՊԱՏԻ ԹՈՒՂԹԵՐ LINOLEUM, PLASTIQUE, etc.

Դիւրամատչելի գիներ եւ սիրալիր ընդունելութիւն կը սպասեն ձեզի

ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

ՍԻՐԵԼԻ ՑԱՃԱԽՕՐԴՆԵՐ ԵՒ ՋԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ
ՄԻ ՄՈՌՆԱՔ ԱՆՊԱՑՄԱՆ ԱՑՑԵԼԵԼ

Մարսէյլի ամէնէն ճոխ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ARAX

(Վարդան Պանտիկեան եւ որդի)

Քաղաքի կեդրոնին մէջ Tél. : CO. 3643 27. Rue d'Aubagne, Marseille

Ամբողջովին վերանորոգուած եւ արդիական վերջին կարգ ու սարքով / Ուր պիտի գտնէք ձեր սիրած բոլոր ուտելիքները :

Պալֆանեան բաշխավալ եւ ճերմակ պանիր,

Յունական ամէնէն ընտիր ձիթապտուղները թարամա պահածոները (պամիա, հաւաբի տոլմա, վարդի աւուշ, եւն·) :

Պոլսական լաթերտա, չիրոզ, [illegible]ապուխա, երշիկ, Ամասիոյ պաստրմա :

Ռուսական խաւեար եւ ամէն տեսակի ձկնեղէններ :

Ինչպէս նաեւ արեւելեան թարմ սուրճ, լօխում, հալվա, եւայլն :

Արեւելեան աղանդերներ (Թուրքիներ) եւ ամէնն տեսակ համեմներ
Ապսպրանքներ ամէն ուղղութեամբ, արագ եւ մաքուր սպասարկութիւն :

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10: Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ 3 ՕԳՈՍՏՈՍ • VENDREDI 3 AOUT 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7645 32e ANNEE

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3456

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԱՊԻԿԱՐ ԵՒ ԱՊԻՐԱՏ

Ծանօթ ենք որ չափազանց լայն վարկ բացինք բարձրաստիճան կոչուած կղերին, վերանալով հանդերձ անոր բարոյական եւ մասնաւոր մակարդակը, իբրեւ ամբողջութիւն :

Փաստերը ցոյց տուին թէ այդ ինքնահաւան դասակարգը ոչ իր կոչումին պիտակութիւնն ունի, ոչ ալ կ'ըմբռնէ տարագիրը բազմութեանց իրական պահանջները :

Դեռ աւելին ըլլալով, այդ բազմութեանց ճակատագրին հետ կը խաղայ, իր անմիջական յաւակնութիւններով եւ ապերասանական կամակորութեամբ :

Եթէ ուրիշ փաստեր պակսէին, կը բաւէր կիլիկեան Աթոռին շուրջ ստեղծուած քաոսը, հաստատելու համար թէ այդ անտիպառ դասակարգին ամէնէն հանրածանօթ անդամները ոչ միայն ապիկար են, այլեւ ապիրատ, բառին բուն իմաստով :

Շինծու ժողովի մը որոշումներու տակին կառչած, այդ արքեպիսկոպոսներն ու եպիսկոպոսները, ափ մըն ալ հետեւակ վարդապետներ, կը չարունակեն խառնակել ու դաւադրել, նոյնիսկ սպառնալ, ձգձգելու համար օրինապէս ընտրուած կաթողիկոսին օծումը :

Վեցերորդ ամիսը կը մտնենք եւ տակաւին յայտնի չէ ելքը :

« Ցո՞ երթաս, Անթիլիաս», բացագանչեր է Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը, քարոզ մը խօսելով էջմիածնի տաճարին մէջ, Վարդավառի տօնին առթիւ : (Տես Բ. է՛) :

Վազգէն Ա.-ի աւագ պարտականութիւնն էր այդ հարցումը ուղղել իր տարբած եպիսկոպոսական ժողովին, որ բուն պատասխանատուն է այս ողբերգութեան :

Այդ հարցումը կրնար ուղղել, մասնաւորապէս, Գալոյ Գարեգին պատրիարքին եւ երուսաղէմի Պատր. Տեղապահ Եղիշէ արք.-ին, որոնք չատ լաւ գիտեն թէ ո՛ւր կրնար յանգիլ իրենց թելադրած անխոհուրդ «համաձայնագիրը »:

Տարագիր բազմութիւնները իրենց հետ միասին տարած են հարիւրամեայ Ազգ. Սահմանադրութիւնը :

Ո եւ է կաթողիկոս կամ պատրիարք իրաւունք չունի անոր գոյութիւնը ժխտելու անտեղի բանդիտութեամբ, երբ աւելի զօրաւորներ, պետութիւններ անդամ զգուշացած են այդպիսի յայտարարութենէ մը :

Կիլիկիոյ կաթողիկոսը, Զարեհ Ա., ընտրուած է համաձայն այդ սահմանադրութեան, ինչպէս իր նախորդները :

Եթէ Վազգէն Ա.-ի ընտրութիւնը տեղի ունեցաւ վիճելի պայմաններու տակ, 137ի վրայ հազիւ 30 ձայն ձգելով Հայկական Արտասահմանի, այդ չի նշանակեր թէ հարկադրուած ենք երկրորդ անիրաւութիւն մը կրել, համոյք պատճառելու համար դիմակաւոր դաւադիրներու :

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը ամիսներ ի վեր սրտառուչ կոչեր կ'ուղղէ, յանուն Հայ Եկեղեցւոյ միասնականութեան :

Խոնարհաբար դիտել կուտանք թէ այդ հոգեշահ քարոզներուն ամէնէն աւելի կը կարօտին այն ապիկար եւ ապիրատ կղերիկոսները, վեզարաւոր կամ անվեզար խուժանավարները, որոնք ջուր եւ արիւն կը պղտորեն ամիսներէ ի վեր, խռովելով Մերձին Արեւելքի պաղուկներուն անդորրութիւնը :

Քաղաքական ղեկավարները այնքան հոգեր ունին որ չեն կրնար վանքերով ալ զբաղիլ :

Անոնց ուզածն է՝ հանգիստ ձգել այս ժողովուրդը իր ճակատագիրը վարելու համար, ըստ ինքնորոշման իրաւունքին :

Այն առեն համակեցութիւնն ալ կը դիւրանայ էջմիածնի հետ :

Ո՞րն է Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին ընտրած ուղեգիծը :

— Աժան «խարաչո»նե՞ր չահիլ, թէ ապահովել զաղութներուն խաղաղութիւնը եւ ինքնավարութիւնը :

Շ.

ՍՐԻՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՍՈՒԷՋԻ ՀԱՐՑԸ

★

ՏԼԼԸՍԻ ՄՐՋԱՒԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Մ. Նահանգներու արտաքին նախարար Պ. Տըլլսի Լոնտոն ժամանումով, երեքնեռու խորհրդակցութիւնները մտան իրենց վերջնական փուլին մէջ:

Թէեւ Պ. Պ. Փինօ, Սկլվին Լոյտ եւ Մըրֆի հարցին ընդհատուր դիծերուն մասին համաձայն էին, բայց Մ. Նահանգներու ներկայացուցիչը, հնազանդելով իր առաջած հրահանգներուն, կաշխատէր համոզել իր Ֆրանսացի ու Անգլիացի պաշտօնակիցները, որ զղուշանան Եգիպտոսի դէմ ռազմական միջոցներ ձեռք առնելէ :

Լոնտոն հասնելուն պէս, Պ. Տըլլս տասակցութիւններ ունեցաւ Անգլիոյ վարչապետին, Ֆրանսայի արտաքին նախարարին եւ Անգլիոյ արտաքին նախարարին հետ :

Զորեքշաբթի կէսօրէն վերջը երեք արտաքին նախարարները հաւաքուեցան խորհրդակցութեան մը համար: Լոնտոնի քաղաքական շրջանակները թէեւ դոհ են Մ. Նահանգներու մէջ եգիպտական կառավարութեան ինչքերը արգելքիտակ առնելու որոշումէն, բայց այսքանով չեն դոհանար: Կը կարծուի որ Պ. Իդըն, այս հարցին մէջ Մ. Նահանգներու բռնած դիրքով չափել ուզէ անգլեամերիկեան բարեկամութեան ասոիճանը :

Խոսակցութիւնները պիտի դառնան երկու հիմնական հարցերու շուրջ. 1) Սուէզի Ջրանցքին ազգայնացման հարցը : Պէ՞տք է նաեւային տուրքերը վճարել եգիպտական կառավարութեան եւ այսպէսով տը ֆաfթo ընդունիլ Ջրանցքին ազգայնացումը: 2) Միջազգային ժողովի մը կազմակերպումը, որուն պաշտօնը պիտի ըլլայ ստեղծել նոր ծրագիր մը՝ Ջրանցքին միջազգայնացումը ապահովելու համար : Այստեղ հարց կը ծագի թէ ո՞ր պետութիւնները պիտի հրաւիրուին խորհրդակցութեանց: Անգլիան եւ Ֆրանսան արդէն իսկ պատրաստած են 16 ծովային պետութիւններէ կազմուած ցանկ մը, որուն մէջ չեն դտնուիր Եգիպտոսն ու Ս. Միութիւնը : Մ. Նահանգները կ'ուզեն որ ժողովին հրաւիրուին 1888ի համաձայնագիրը ստորագրող պետութիւնները, մէջն ըլլալով Ս. Միութիւնը :

Կիսապաշտօնական աղբիւրներու տեղեկութեանց համաձայն, Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի ներկայացուցիչները, Պ. Տըլլսի պնդումներուն վրայ, ընդունած են այս վերջին տեսակէտը :

Միւս կողմէ, Եգիպտոսի կողմէ մեր ժամի մը պարապային, Անգլիան ու Ֆը րանսան կ'ուզեն ռազմական միջոցներու դիմել. մինչդեռ Մ. Նահանգները կը ղգուշանան նման քայլ մը առնելէ, որով հետեւ կրնայ ծանրակշիռ հետեւանքներ ունենալ :

× Մինչեւ որ կատարեալ համաձայնութիւն մը գոյանայ երեքներու միջեւ Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը կը չարունակէ ռազմական կեդրոնացումները Միջերկրականի եւ Անգլիոյ ռազմական նաւահանգիստներուն մէջ : Բազմաթիւ օդանաւակիրներ եւ այլ ռազմանաւեր պատրաստ կը սպասեն :

× Անգլիոյ երեսփ. ժողովին մէջ պահպանողականներն ու աշխատաւորականները պահանջեցին որ Անգլիան, «փոխանակ պինելու իր թշնամիները, զինէ իր բարեկամները» (այսինքն Իսրայէլը): Ժողովը երէկ սկսաւ քննել Սուէզի հարցը. վիճաբանութիւնները կրնան տեւել մի քանի օր :

× Զորեքշաբթի օր հրաւիրուած մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին նախագահ Այզընհաուըը յայտարարեց. «Սուէզի Ջրանցքին այս լուրջ հարցին մէջ, անհրաժեշտ է ապահովել բոլորին շահերը: Շատ զգուշ պէտք է ըլլալ: Սուէզը կենսական անցք մըն է ոչ միայն միջազգային առեւտուր ունեցող պետութիւններուն, այլ նաեւ աշխարհի բոլոր ազգերուն համար :

× Այս բոլորին փոխարէն, զնդ. Նասր Զորեքշաբթի օր հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ. «Լոնտոնի մէջ Սուէզի հարցին շուրջ բարձրացուած այս աղմուկը մեզ չի հետաքրքրեր: Ջրանցքը միշտ ալ եգիպտական եղած է: Գալով Ջրանցքին ընկերութեան, կազմուած էր խել մը անդրծ Ֆրանսայի կոմսերէ եւ Անգլիացի լորտերէ, որոնք կը հետապնդէին միայն՝ իրենց անձնական շահերը: Եգիպտոս պիտի յարգէ Ջրանցքին ազատ երթեւեկութիւնը: Ազատութեան համը առնք եւ դայն պիտի պահպանենք: Ջրանցքին համար պատրաստ ենք պայքարելու մինչեւ մեր արեան վերջին կաթիլը»:

× Թուրքիոյ վարչապետը, Ատնան Մենտէրէս Աֆղանիստանէն վերադարձին յայտարարեց թէ իր կառավարութիւնը կողմնակից է Սուէզի միջազգայնացման:

× Սուէզի Ջրանցքին մէջ նաւային երթեւեկութիւնը կը չարունակուի բնական հոսքով: Երեքշաբթի օր 52 նաւեր անցան առանց միջադէպի :

×Գահիրէի Ֆրանսական դեսպանը կոմս Թիւ Շայլա Փարիզ կանչուեցաւ խորհրդակցութեանց համար :

ՕՐ ԸՍՐ ՕՐԻՆ

•

ԲԱՆՈՒԿ ԱՐՀԵՍՏ ՄԸ

Պոլսոյ թուրք թերթերէն ձիւմհուրիյէթ կը գրէ թէ տակաւ կ'անհետանայ ադամանդի յղկումը, որ երբեմն Թուրքիոյ ազգային արհեստ մըն էր:

Թերթը այս առթիւ տեսակցութիւն մը ունեցեր է վարպետ Համբարձումի հետ, Սամաթիոյ գործարանին վերջին արհեստաւորը:

Ուստա Համբարձում պատմեր է թէ իրենց գործարանին վարպետներուն մեծ մասը փարիզ գնաց :

— « Այն օրերուն հարիւրէն աւելի ադամանդի յղկիչներ կը բանէին գործարանին մէջ, մինչ այսօր վարպետով աշկերտով ճիշդ տասնըմէկ հոգի ենք: Ամէնէն դժուար արհեստներէն մէկն է այս: Թուրքիոյ մէջ ադամանդի յղկումի առաջին գործարանը հիմնուած է Պրուսա, Մեթպազարի: Այսօր այդ ասպարէզին ամէնէն յառաջադէմ երկիրներն են Հոլանտա, Պելճիա, Ֆրանսա եւ Իսրայէլ »:

Վարպետ Համբարձում, որ իր մտկանունը «Քըրըմ»ի վերածած է (կոտրող, յղկիչ), յետոյ հառաչեր է.

— Պէյ, այս մատները ի՜նչ հարստութիւններ բանեցան, մինչ հիմա միայն նորոգութիւն կը կատարէ՛ք... Այս ասպարէզին փոչին անգամ արժէք ունի: Շատ չանցած ադամանդի փոչի անգամ կարելի պիտի չըլլայ գտնել Զուխաճի խանի մէջ, որուն նրբանցքները ոսկեխոյզներ կը խուժէին: Այսօր ադամանդի տասնըմէկ յղկիչ կայ, ո՞վ դիտէ վաղը քանի՛ հոգի պիտի մնայ ...

Այս պատմութիւնը հրատարակած ատեն, թերեւս թուրք յօդուածագիրն ալ հառաչանք մը արձակած է :

Ադամանդ միշտ ալ կը գտնուի. բայց ո՞վ պիտի յղկէ :

Մեր երբեմնի «վաթանտաշ»ներուն մէջ ալ կան լաւ արհեստաւորներ, սակայն աւելի դիւրին եւ բանուկ արհեստներու մէջ կը գործածեն իրենց վարպետութիւնը :

Ինչո՞ւ աչքի լոյս բամել եւ ձեռքերը կոշտացնել ադամանդ յղկելով, երբ կըրնան հարստութիւն դիզել եւ «ճէնէք»ին պժգաճանալ, դանակ յղկելով :

Մանաւանդ որ, ադամանդը սակաւաթիւ բախտաւորներու յատուկ պերճանք մըն է, իսկ դանակը կամ «եաթաղան»ը բոլոր ցեցիկ ապրանք, մատչելի՝ հարուստին թէ չհարուստին:

Դանակին շնորհիւ կրնաս ադամանդ ալ ունենալ, ինչպէս եւ ուրիշ թանկագին իրեր, առանց էրտիճէ թափելու :

Մինչդեռ ադամանդը կը մնայ ունեւոր անհատի մը սեփականութիւնը, եթէ չգողցուի :

Ի՞նչ արհեստներ եւ արհեստաւորներ անհետացան Թուրքիոյ մէջ, վերջին քառասուն տարիներու ընթացքին :

Թուրք գրիչներն ու վարիչները փոխանակ բուն պատճառը փնտռելու, մասալ ներ կը պատմեն, ամբոխը գրգռելու համար :

Ամենավերջին օրինակ՝ *Թէչքիլաթը Մահսուսէի* հրամանատարը, գնդ. Հիւսամէտտին, որ 1915ին տիրաբար գործածել կուտար յղկուած դանակները, իսկ այսօր կոկորդիլոսի արցունքներ կը թափէ ...

Վ.Ա.Էի

Ի՞ՆՉ Կ'ԱՆՑՆԻ ԿԸ ԴԱՌՆԱՑ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԷՋ

★

Ինչպէս գրած հինք առջի օր, Կիլիկիոյ կաթողիկոսը պատժական միջոցներ ձեռք առած էր օրինապանց սխալանքներու դէմ, որոնց կարգին էր նաեւ Շահէ վարդապետ: Այս վերջինը որ գրկուած էր դիւանապետի իր պաշտօնէն, մերժած էր յանձնել դիւանատան բանալիները, յաւալի միջադէպ մը ստեղծելով կաթողիկոսարանին մէջ :

Այս խնդրին շուրջ հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը հրատարակէ Ազդակ Յունիս 31 թուականով :—

Ուրբաթ առաւօտ ժամը ութին, ձըտէյ - տէլ զայմազամը, ընկերակցութեամբ քանի մը այլ պաշտօնատարներու, եկած է Անթիլիաս՝ դործադրելու համար Կաթողիկոսին որոշումը :

Շահէ վարդապետ առարկութիւններ բերած է պատկան իշխանութիւններու այս օրինական միջամտութեան դէմ: Ասոր վրայ, Մեծին ընդհանուր դատախազը Անթիլիաս գալով, օրինապանց վարդապետին բացատրած է թէ իրաւական գետնի վրայ ինք ոեւէ իրաւունք չունի եւ սխալ ճամբու մէջ է :

Երբ կարելի չէ եղած տարհամոզել նախկին դիւանապետը՝ Կաթողիկոսին եւ պատկան իշխանութեանց կողմէ կարգադրուած է որ դիւանատունը, Շահէ վարդապետի ներկայութեան, բացուի դռնեբու խոյտակումով: Այս գործողութեան ներկայ եղած է նաեւ Կաթողիկոսին կողմէ նշանակուած երկու վարդապետներէ ու երկու աշխարհականներէ բաղկացած յանձնախումբ մը :

Դռներու բացումէն ետք, Շահէ վարդապետ դիւանատան մէջ գտնուող իր անձնական առարկաները զատած, յանձնած եւ փոխադրած է :

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսն ու Ազգային Իշխանութիւնները վճռած են վերջ տալ Կիլիկիոյ Աթոռին դէմ կատարուած բոլոր ոտնձգութիւններուն, ըլլան անոնք դուրսէն թէ ներսէն՝ միաբաններու կողմէ, որոնք պարտին ենթարկուիլ օրի - նական միակ իշխանութեան՝ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին :

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Թուլոնի մէջ համախմբուած Ֆրանսական նաւատորմիղը հրահանգ ստացաւ անծանօթ ուղղութեամբ մեկնելու :

Լոնտոնի մէջ, երեքները որոշեցին ամէն գնով ապահովել Սուէզի Ջրանցքին միջազգայնացումը :

Օգոստոս 15ին պիտի հրաւիրուի մի - ջազգային ժողով մը :

(Տասնօրեայ ԾԱՒԻ ՈՒՆԱՅԻ)

Ի ԼՈՒՅՍ ԱՌԱԾ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՀԱՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆ ԵՒ ՔԱՐՏԱՐԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՏՈՐԵՆ ԱՌԱՆՁԻՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ՏՊԱՐԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՏՈՐԵՆ ԱՌԱՆՁԻՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ՏՊԱՐԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՏՈՐԵՆ ԱՌԱՆՁԻՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ՏՊԱՐԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՏՈՐԵՆ ԱՌԱՆՁԻՆ

ԱՐՎԱՍՏԱՆ

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԻՊ, 364 – 400)

Ի. ԳԱՐԺ

1.— ԳԼՈՒԽ Ա

Երկրորդ եղբայրն էր Տրդատ Մեծի, որ Խոսրովի որդի էր եւ Անակ Պարթեւի թոռնորդին, որ Տրդատ Մեծի հայրն էր եւ Արշակունի տոհմի հիմնադիրը։ Տրդատ Մեծ եւ Արտաշես Բ. Տրդատ Մեծ եւ Խոսրով Կոտակ։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ· Ց· Դ· «Դրօ» խումբը հերթական ժողովը այս երեքշաբթի, ժամը 21ին, «Ահարոնեան» ակումբին մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։

ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԻ ԳԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Արձակուրդի մեկնող բաժանորդներէն կը խնդրենք որ իրենց նոր հասցէին հետ յայտնեն նաեւ հին հասցէն։ Ծախք՝ Ֆրանսայի համար հարիւր ֆրանք, արտասահմանի համար երկու հարիւր ֆրանք։

Նկատի չեն առնուիր այն փոփոխութիւնները, որոնց կցուած չէ նախկին հասցէն։

Այս առթիւ, անգամ մը եւս կը խնդրենք կարգադրել առկախ հաշիւները, առանց սպասելու մասնաւոր նամակներու։

Կանխայայտ շնորհակալութիւններով։

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրենք մեր բաժանորդներէն, ան-յապաղ կատարել իրենց վճարումները ուղղակի «Ցառաջ»ին կամ քաղաքի եւ արուարձաններու թերթին գործակալներուն։

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԼԻՈՆ,— Այրի Տիկին Մարի Գալուստեան եւ զաւակները հոգեհանգստեան պաշտօն կատարել կուտան իրենց ամուսնոյն եւ հօր՝ Խաչիկ Գալուստեանի (Թոքաթցի) մահուան առաջին տարելիցին առթիւ։ Ինչպէս նաեւ իրենց տաքրօջ՝ եւ հօրեղբօր Օսկան Գալուստեանի համար, այս կիրակի Լիոնի Հայոց եկեղեցին (ռիւ Լուի Պլան)։

Կը խնդրուի իրենց յիշատակը յարգող-ներէ ներկայ գտնուիլ։

ԿԱՊՈՑՏ ԽԱԶ

Օդափոխութեան կայանի Բ· խումբի պզտիկներու ծնողներէն կը խնդրուի Օգոստոս վեցին անպայման վարչութեան յանձնել պէտք եղած թուղթերը։—

Բ· խումբը կը մեկնի Օգոստոս 9ին, կառը Լիոն ըլլալ ժամը 21ին։

Ա· խումբը կը վերադառնայ Օգոստոս 10ին առաւօտեան ժամը 7ին, կառը Լիոն։

Imp. «Araxes», 46, Rue Richer - Paris (9e)

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Հայկանուշ Պաղտասարեան եւ զաւակը Վահագն կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս կիրակի Փարիզի Ս· Ցովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցիին մէջ իրենց ամուսնոյն եւ հօր՝

ՏԻԳՐԱՆ ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆԻ

մահուան առաջին տարելիցին առթիւ։

Կը հրաւիրուին ողբացեալ ընկերոջ յիշատակը յարգողները։

ՆՈՐԵՐՈՒ ՑԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Նոր Սերունդի գործուն-եայ անդամներէն՝ ընկեր Սարհատ Գլըճեան յաջողութեամբ ստացած է պաքալորիայի բ· աստիճանը։

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊԱՀԱԿ

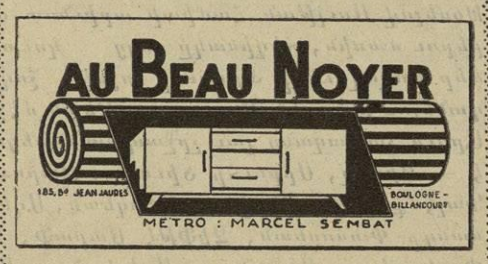
Ֆ· Կ· Խաչի Անիէդի մասնաճիւղը յայտնութիւն կը յայտնէ Տէր եւ Տիկին Շաւէն եւ Թաթուլ Ինճէեաններու իրենց մօր՝ Արուսեակ Ինճէեանի մահուան առթիւ եւ հազարական ֆր· կը նուիրէ Կարպոյտ Խաչի կայանին, «Հայ-Բոյժ»ին եւ «Ցառաջ»ին։

ՆՈՒԻՐ

Նուպար Զիթճեանի մահուան առթիւ Տէր եւ Տիկին Գէորգեան Գէորգ, հազար ֆր· կը նուիրեն Աղքատախնամին։

Նոյն առթիւ Իյնիճեան ընտանիքը հազար ֆրանք կը նուիրէ Անթիլիաս Հանգստեան տան։

Ստանալ «Ցառաջ»էն։

Salles de séjour — Penderies - literie
Chambres - cosys — Cuisines laquées
Salons-tapisserie — Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ
ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ
ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԶՐԻ ՑԱՆՁՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՑԻ
ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԸ

185, Bd. Jean Jaurès
Boulogne - Billancourt
Métro MARCEL SEMBAT

ՀԵՐՈՍՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Խանասորի 59րդ տարեդարձին առթիւ։

Նախաձեռնութեամբ՝ Հ· Ց· Դ· Մարսէյլի Շրջ· կոմիտէին։

Եւ մասնակցութեամբ շրջանիս ենթակոմիտէներուն եւ խումբերուն, Հ· Ց· Դ· Նոր Սերունդի Շրջ· վարչութեան եւ իր խումբերուն, ինչպէս նաեւ՝ կապոյտ Խաչի մասնաճիւղերուն։

12 Օգոստոս, կիրակի ամբողջ օրը, Քալասի օգաւտն Ծառաստանին մէջ։ (Էքսի ճամբուն վրայ՝ Սէյթէմէն 7 քիլ· անդին)։

Կը նախագահէ՝ ընկ· ՅԱԿՈԲ ՊԱՊԻԿԵԱՆ

Կը խօսի ընկ· ՇԱՒԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Գեղարուեստական խնամեալ բաժին·— Մասնակցութեամբ կարող ուժերու, երգեր, արտասանութիւններ, նուագ, զուարճախօսութիւն եւ զանազան անակնկալներ։ Հայկական եւ եւրոպական պարեր՝ ընկերակցութեամբ մասնաւոր նուագախումբի։

Առաւօտեան պուլի մրցում։

Ճոխ պիւֆէ՝ դիւրամատչելի գիներով։ Շամփուրով խորոված, սանտուիչ եւ այլազան խմիչքներ։

Դուրսէն անհատներու համար ոեւէ ապրանք ծախելը ինչպէս նաեւ կրակ վառելը խստիւ արգիլուած է։

Երթեւեկութեան համար կը սպասարկեն մասնաւոր օթօքարները, դիւրութեան համար նախապէս արձանագրուիլ շրջանի ենթակոմիտէներուն եւ խումբերուն մօտ։ Անհատապէս ներկայ գտնուիլ փափաքողները կրնան առնել Մարսէյլ – Էքս տանող օթօքարները եւ թրոլէյպիւսը ու իջնել Սէյթէմ, ուրկէ մասնաւոր երթեւեկի սպասարկութիւն մինչեւ հանդիսավայրը։

Մուտքը ազատ է։

ՏԻՍԻՆԻ ՄԷՋ

«Հերոսներու Օրը» կը տօնուի Խանասորի արշաւանքին 59րդ տարեդարձին առթիւ։

Կազմակերպուած Հ· Ց· Դ· Տէսինի եւ Լիոնի կոմիտէներուն կողմէ։

5 Օգոստոս, կիրակի ամբողջ օրը, Տէսինի ծանօթ պուրակին մէջ։

Կը խօսին ընկերներ ՀԱՅԿ ՍԷՐԷՆԿԻԻԼԵԱՆ եւ ՆՇԱՆ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ։

Անձրեւի պարագային կը յետաձգուի յաջորդ կիրակիին։

Օթօքար առնել առաւօտ ժամը 10ին Փլաս Կիշառէն։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՏԻԿԻՆ ՑՈՒԴԻԹ ՍԱՊՈՒՆՃԵԱՆԻ մահուան քառասունքին առթիւ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարել կուտան իր զաւակները այս կիրակի առաւօտ Փարիզի Հայոց եկեղեցին (15 ռիւ ժան Կուժօն)։

Կը հրաւիրուին իր յիշատակը յարգողները։

ԿԸ ՓՆՏՌՒԻՒ

Պ· Լեւոն Փափազեան Հայաստանէն կը փնտռէ իր հօրեղբայրը Ծակոր Փափազեան։

× Պ· Նազարէթ Ճօլօլեան (Պոլիսէն) կը փնտռէ իր եղբայրը Պօղոս Ճօլօլեան կամ Ցակոբ Շամլեան։

× Պ· Ցարութիւն Աճէմեան (Հայաստանէն) կը փնտռէ իր հարազատ եղբայրը Օնիկ Աճէմեան (Բզմիրցի) հօր անունը Իսրայէլ, մեծ հօր անունը «Տօն Ճիվան»։

× Պ· Մուշեղ Սահակեան (Հայաստանէն) կը փնտռէ իր հօրեղբօր որդին Վազգոս Սահակեան որ կը կարծուի Մարսէյլ ըլլալ։

× Պ· Ցակոբ Հայրապետեան եւ մայրը կը փնտռեն իրենց հարազատը Օհան Հայրապետեան որ 1922ին ապրած է Իզմիր։

× Պ· Աւետիս Ցոլակեան կը փնտռէ Ցովսէփ Զէրքէզեան (Եողկատցի)։ 1928ին Մարսէյլ մխսին ապրած են, Ցոլակեան գացած է Հայաստան իսկ Զէրքէզեան մեկնած է Փարիզ եւ դերձակ է։

× Պ· Աւետիս Ցոլակեան կը փնտռէ նաեւ Աբչակ Կիւրճեանը որ կը կարծուի Մարսէյլ ըլլալ։

× Գեղեցիկ Մելքոնեան Հայաստանէն կը փնտռէ Ցարութիւն Մելքոնեանը։

× Տիկին Հռիփսիմէ Քէչիչեան (Մարզուանցի) կը փնտռէ Ազատեան ընտանիքը որ կը կարծուի ըլլալ Պուա Քոլոմպ։

Փնտռտուղ վերոյիշեալ անձերու հասցէները պիտացողները կը խնդրուի տեղեկացնել Փարիզի Ս· Ցովհ· Մկրտիչ եկեղեցւոյ դիւանատունը։ 15 ռիւ ժան Կուժօն։

ՀԱՆՈ ՄԸ ՏՐԱԼԼ

ՒՒՒՐՏՐՃԱՓԻՆԱԿԱՆ բանակցութիւնները տանդիպեցան դժուարութեանց։ Ինչպէս վերջ տրուք երկչ, Ճափոնի արտաքին նախարարը որոշ պահանջներ դրած էր։ Ա· Ս խուլթեան արտաքին նախարարը չուզեց յանձնառութեանց տակ մտնել նախ քան իր կառավարութեան հետ խորհրդակցիլը։ Կը կարծուի որ Ուրբաթ օր տայ Ա· Ս խուլթեան պատասխանը։

Ա· ՄԻՒՒՒՔԵԱՆ եւ Իսրայէլի դրամատան մէջեւ կնքուած համաձայնութիւնը վաւերացուեցաւ երկու տարուան համար։

ՍՈՒՐԻՈՅ կառավարութիւնը Օգոստ· 1էն ի վեր ունեցաւ իր Ազգային կեդրոնական դրամատունը։ Ցարդ Սուրիոյ եւ Լիբանանի դրամատունն էր որ կը կարէր երկու երկիրներուն դրամները։

ՊԻՐՄԱՆԻՈՅ սահմանէն նեռ թափանցած համայնավար Զինապիներուն եւ տեղական ուժերուն միջեւ բախումներ տեղի ունեցան։

Ա· ՄԻՒՒՒԹԻՒՆԸ տնտեսական օգնութիւն պիտի տայ Քամպոճի։

ԱՏԼԱՆՏԵԱՆ ՈՒԽՏԻ Խորհուրդը որոշեց տեղւոյն վրայ պահել Իսլանտայի Ա-մերիկեան ուժերը։

ՍԱԿԱՐԱՆ (Օգոստոս 1)։— Զոյլ ոսկի՝ 480·000, նափոլէոն 3440, զուից· 3310, անգլիական 4320, քսան տոլարնոց 17506, Թղթադրամ (անպաշտօն) անգլիական 1100, տոլար 409, զուից· 98·25, պելժ· 8·05, լիր 0·65, փեզեթա 9·20։

× Ազգային ժողովին բոլոր երեսփոխանները (բացի համայնավարներէն) իրենց ընդվզումը յայտնեցին դէմ· Նասրի առած քայլին դէմ, պահանջելով որ կառավարութիւնը որդեգրէ խիստ եւ կուռ դիրք մը։ Այս ուղղութեամբ արտայայտութիւններ ունեցան Պ· Պ· Մոնթէլ (Անկախ), Փօլ Ռէյնօ եւ ուրիշներ։

Վարչապետը, իր հերթին, խօսեցաւ Սուէզի հարցին մասին։ «Ֆրանսական կառավարութիւնը, իր արեւմտեան դաշնակիցներուն հետ, որոշած է խիստ եւ ազդու դիրք մը բռնել, այն վստահութեամբ թէ Ազգային Ժողովին երեսփոխանները միահամուռ կերպով թեւ թիկունք պիտի հանդիսանան իրեն»։ (Ծափեր)։

× Նախարարաց Խորհուրդը Ցորեք-շաբթի օր միաձայնութեամբ ո-րոշեց չարունակել կառավարութեան արդի քաղաքականութիւնը՝ Սուէզի հարցին առնչութեամբ։

× Արտաքին նախարարին օգնականը Պ· Մորիս Ֆոր մեկնեցաւ Լոնտոն, անմիջական կապ պահելու համար կառավարութեան եւ Պ· Փինոյի միջեւ։

ՆՈՒԻՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1· ՀԱՑԵՐԷՆ ԲԱՑԱՏՐԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ, ՍՏ· ՄԱԼԽԱՍԵԱՆՑ, Բ· տպագր· Պէյրութ, 1955 – 56, երեք հատոր լոյս տեսած (Դ·ը մամուլին տակ)։ Հատորը 4·000 ֆրանք։

2· ՀԱՑՈՑ ՀԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ, Մ· ԱԲԵՂԵԱՆ, դիրք Ա·, Բ· տպ· Պէյրութ, 1955, լաթակազմ 1800 ֆրանք։

3· ԱԿՍԵԼ ԲԱԿՈՒՆՑԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, Պէյրութ, 1955, Ա· եւ Բ· հատոր միասին (Դ·ը մամուլի տակ) 1050 ֆրանք։

4· ԵՂԻՇԷ ԶԱՐԵՆՑԻ ԱՄՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, հատոր Ա·, 1050 ֆրանք։

5.— *L'Eglise Arménienne*, Malachia Ormanian, 2e éd. Antélias 400 Fr.

Առաքման ծախքը գնողին վրայ

ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ

ուր կը գտնուին Հայաստանի եւ Սփիւռքի հին ու նոր ամէն կարգի հրատարակութիւնները։ Պահանջել Ընդարձակ Գրացուցակը։

LIBRAIRIE H. SAMUELIAN 51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris 6e.
Chèque Postal, Paris, 1278-35.

ԱՏՐԱՍԱՀՄԱՆԷՆ ՓԱՐԻԶ ԱՅՑԵԼՈՂ ՀԱՅԵՐԸ

Եթէ կ'ուզեն կնոջական նորաձեւութեան վերաբերեալ որեւէ գնում կատարել՝ իրենց իսկ շահուն համար պէտք է անգամ մը այցելեն

Կ. ԳԱԶԱԶԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ
ՓԱՐԻԶԵԱՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

CLIARE COMTE

COUTURE

Տարւոյն բոլոր եղանակներուն, ամենավերջին նորաձեւութեանց համաձայն եւրոպական ընտիր կերպասներ, անթերի կարուածք։

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐ։

ՕՓԵՐԱՑԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՑ

17, Boulevard des Capucines Café de la Paix իմ դիմացը

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60
Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $10 : Հատը 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ
4
ՕԳՈՍՏՈՍ
SAMEDI
4 AOUT
1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7646 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3457

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԼՈՅՍԸ ԼՈՆՏՈՆԷՆ

•

Սուէզի ջրանցքի ընկերութեան ազգայնացումը կը չարունակէ զբաղեցնել աշխարհի ճակատագիրը վարող երեք Մեծերը :

Ֆրանսա եւ Անգլիա, իբրեւ դվխաւոր շահակիցներ, կ'ուզեն ո՛չ մէկ գնով ընդունիլ «կատարուած իրողութիւնը» եւ տեղի տալ գնդապետ Նասրի ինքնակամ կարգադրութեան :

Երրորդ Մեծը՝ Ամերիկա, որուն շահերը անմիջական վտանգի չեն ենթարկուած, կ'ուզէ իրաւարարի դեր կատարել եւ խնդիրը անուշի կապել : Ջմռռնալով անշուշտ առիթէն օգտուիլ եւ քաղաքական ազդեցութիւն եւ նիւթական առաւելութիւններ ապահովել իր երկրին՝ այդ կարեւոր շրջանին մէջ, ինչպէս ըրաւ Իրանի պարագային :

Աւելի քան տասը տարիէ ի վեր, Մեծ ձաւոր Արեւելքի ժողովուրդները զար թօնքի շրջան մը կը բոլորեն :

Երկար տասն օտարի տիրապետութեան ենթարկուելէ վերջ, անոնք ազատագրուած են այսօր : Ու այժմ տարամերժօրէն կառչած իրենց անկախութեան, չեն հանդուրժեր օտար ազդեցութեան որեւէ նը չոյլի իրենց երկիրներուն վրայ :

Այս մտայնութիւնը վարակիչ դարձած է արաբախօս երկիրներուն համար, մանաւանդ Ափրիկէի հիւսիսը, եգիպտոսէն դէպի արեւելք :

Ֆրանսայի, Անգլիոյ եւ Միացեալ Նահանգներու արտաքին քաղաքականութեան վարիչները տենդոտ աշխատանքի լծուած են : Երկու տեսակէտներ ուժգնօրէն կը բախին իրարու :

Միւնիխի օրինակը թարմ է մտքերու մէջ :

Բոլոր համեմատութիւնները պահելով, գնդապետ Նասրը կը նմանցնեն Հիթլէրի :

Այս վերջինը հռենոսեան շրջանը, Տանցիկն ու Զեխոսլովաքիոյ մէկ մասը զրաւեց ինքնագլուխ : Դաշնակից Մեծերը աչք գոցեցին՝ Ձէյտլերլէյնի զիխաւորութեամբ :

Գերմանիոյ միահեծան վարիչը՝ Դաշնակիցներու տկարութենէն քաջալերուած՝ յարձակեցաւ Լեհաստանի վրայ, Մոսկուայի մեզսակցութեամբ, ու պայթեցաւ համաշխարհային երկրորդ պատերազմը :

Առեւտրական ընկերութեան մը ազգայնացումը կարելի չէ բաղդատել անշուշտ՝ Հիթլէրի յանդուգն ձեռնարկներուն հետ :

Սուէզի զինուորական գօտիին Անգլիացիներուն կողմէ պարպուիլը ըստ էութեան չատ աւելի ծանրակչիռ խնդիր էր : Ատոր չնորհիւ Եգիպտոս վերջնապէս կը ձերբազատուէր օտար տիրապետութենէ եւ կը դառնար իսկապէս ազատ եւ անկախ պետութիւն :

Սակայն ատիկա տեղի ունեցաւ երկուստեք համաձայնութեամբ եւ իբրեւ հետեւանք երկար բանակցութեանց :

Յուլիս 26ի դէպքը ծանրակչիռ եւ զայրացուցիչ հանդամանք ստացաւ պարզապէս անոր համար, որ տեղի ունեցաւ ցուցական կերպով, միակողմանի որոշումով, առանց նախապէս բանակցելու եւ համաձայնելու :

Ծանրակչիռ՝ մանաւանդ անոր համար, որ ազգայնացումը կը նկատուէր իբրեւ փոխ - վրէժ մը գնդապետ Նասրի կողմէ՝ Ասուանի ամբարտաւանին առթիւ Անգլիոյ եւ Ամերիկայի նիւթական աջակցութեան մերժուան դէմ :

Զայրացուցիչ՝ անոր համար, որ յուլիս 26ի իր ճառին մէջ՝ Եգիպտոսի առաջնորդը անարգական խօսքեր կ'ուղղէր Մեծերուն, մանաւանդ Ֆրանսայի դէմ :

Ամբողջ աշխարհ հետ ի հետ կը հետեւի Լոնտոնի խորհրդակցութեանց, այն պահուն, երբ անգլիական մարտանաւերը չարժման մէջ դրուած են Միջերկրականի եւ «չէզոք» անուններով ներկայացող այս ազգայինները յամառեցան իրենց այն պահանջին վրայ՝ ըստ որուն պէտք է հրաժարէր ընտրեալ կաթողիկոսը. եւ ուրեմն՝ խօսակցութիւնները չարունակելու տարի եւ կարելիութիւն չմնաց » :

Բ.— Աթոռէն ներս ի՞նչ աշխատանք տարիք եւ ի՞նչ արդիւնքի յանգեցաք :

Ղեւոնդ Ս.— «Ձեր այս երկրորդ հրաւիրումը կը կցենք ձեր չորրորդ հարցումին՝ ուր կ'ըսէք :— «Ընդհանրապէս կը խօսուէր կիլիկեան Աթոռի վեց եպիսկոպոսներու համաձայնութեան մը շուրջ. ի՞նչ են հիմունքները այդ համաձայնութեան եւ ի՞նչ եղած է արդիւնքը » :

Կը պատասխանենք, ուրեմն, երկրորդ եւ չորրորդ հարցումներուն՝ միասնաբար :

Անկախներու եւ չէզոքներու այս վերաբերումէն ետք՝ աշխատեցանք Աթոռոյս 6 եպիսկոպոսներով ունենալ խորհրդակցութիւններ՝ որոնք տեւեցին չուրջ ամիս մը : Պատրաստեցինք համաձայնագիր մը, առաւելաբար հիմնուելով Գահիրէի «եպիսկոպոսական ժողով»ին կողմէ իրեն « համաձայնագիրը» բանաձեւուած մտածումներուն վրայ : Այս խորհրդակցութիւններուն մասնակցեցան Պ. Պ. Տօքթ. Յ. Ենիպոմչեան, Հէրբի Պըրա (Հէրբի Մովսէսեան, Մ. Նահանդներէն), Պ. Բ. Եղիայեան (ուսումնասէր զպրեվանքի) եւ Պ. Տատուր Տատուրեան (Մ. Նահանդներէն) : Համաձայնագրի սեւագրութիւնը ստորագրուեցաւ 23 Յունիսի չորքի օր, հինգ եպիսկոպոսներու կողմէ : Ստորագրեց միայն Փառէն եպիսկ. Մելքոնեան, հակառակ անոր որ բոլոր ժողովներուն ներկայ եղած ու թելադրութիւններ եւ դիտողութիւններ ալ ըրած էր : Ստորագրելու պատճառ ցոյց կուտար այն, որ որոշած է որեւէ պաշտօնդրի տակ իր անունը չդնել :

Հակառակ եպիսկոպոսներու եւ աշխարհականներու խնդրանքներուն՝ Փառէն եպիսկ. բացարձակապէս անդրդուելի մնաց : Հինգ եպիսկոպոսներու կողմէ պատրաստուած սեւագրութեան ստորագրութեան ներկայ էին նաեւ իրաւագէտներ Հրաչ Շամլեան եւ Կարապետ Իզմիրլեան :

Նոյն օրը նիստ պիտի ունենար Ազգ. Ընդհ. ժողովը, երեկոյեան ժամը 5ին : Որպէսզի համաձայնագրի հարցը լսա ցնենք, մենք այդ ժողովին ալ ներկայ չեղանք, եւ ժողովը յետաձգուեցաւ :

Փառէն եպիսկ.ի այսօրուան համախոհներ՝ Գեր. Խազ Ս. Աբգ. եւ Դերենիկ Ս., մասնաւոր աշխատանքով չանացին համոզել Փառէն Ս.ը, որպէսզի չեզոքացնէ համաձայնութիւնը : Եւ սակայն, անկարելի եղաւ, եւ որոշուեցաւ որ ժամանակ տրուի զոյգ սրբազաններուն՝ որպէսզի անոնք փորձեն ձեզը գտնել իր մասնակից վերապահութիւնէն հրաժարեցնելու զայն :

Երեքշաբթի օր, 26 Յունիսին, Պ. Տատուր Տատուրեան, յայտնեց թէ Ուրբաթ օր Պէյրութ կը հասնի նաեւ Եղիչէ Սրբազան : Արդարեւ, նոյն օրը հասաւ ան եւ 30 Յունիսին մասնակցեցաւ այն տեսակցութեան՝ զոր առանձինն ունեցեր էին Պիքֆայայի մէջ, Խազ, Փառէն եւ Դերենիկ սրբազանները :

(Մնացեալը յաջորդով)

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆՑ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

★

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԸ ՊԻՏԻ ԳՈՒՄԱՐՈՒԻ ՕԳՈՍՏՈՍ 16ԻՆ

Ֆրանսայի, Անգլիոյ եւ Մ. Նահանգներու ներկայացուցիչները հինգշաբթի պիտի վերջացուցին իրենց խորհրդակցութիւնները : Սուէզի ջրանցքին ազգայնացումը միաձայնութեամբ դատապարտելին որպէս «կամայական եւ միակողմանի» քայլ մը . եւ որոշեցին միջազգային ժողով մը հրաւիրել 16 Օգոստոսին : Ժողովը տեղի պիտի ունենայ Լոնտոնի մէջ. պիտի հրաւիրուին 24 պետութիւններ, մէջէն ըլլալով նաեւ Մ. Միութիւնն ու եղիպտոսը : Հրաւիրուած միւս պետութիւններն են՝ Իտալիան, Հոլանտան, Սպանիան, Թուրքիան, Աւստրալիան, Սկյլանը, Տանըմարքան, Եթովպիան, Արեւմտ. Գերմանիան, Յունաստանը, Հնդկաստանը, Նորվեկիան, Փաքիստանը, Փորթուկալը եւ Շուէտը :

Հինգշաբթի դիշեր երեքները հրատարակեցին պաշտօնական զեկոյց մը, որ կ'ամփոփէ հինգ օր տեւող խորհրդակցութեանց արդիւնքը : Զեկոյցին դլխաւոր կէտերն են .

1) Սուէզի ջրանցքին անօրինութիւնը 1856էն ի վեր յանձնուած էր միջազգային ընկերութեան մը, որուն իրաւասութիւնները սահմանուեցան 1888ի համաձայնագրով : Բոլոր պետութեանց շահերը կը պահանջեն որ ընկերութիւնը մնայ միջազգային : 1954ին Եգիպտոսն ալ ընդունած էր թէ Սուէզը «միջազգային կարեւոր անցք» մըն է՝ տնտեսական, առեւտրական եւ ռազմական տեսակէտէ, եւ կը խոստանար յարգել 1888ի համաձայնագրին պայմանները :

2) Երեք պետութիւնները կ'ընդունին թէ եգիպտական կառավարութիւնը ազատ է իր իրաւասութեան սահմաններուն մէջ մտնող ինչքերը ազգայնացնելու : Սակայն Սուէզի ազգայնացումը «կամայական եւ միակողմանի» որոշում մըն է, որ կը վերաբերի միջազգային շահերուն : Սուէզի ազգայնացման որոշումը ծանրակչիռ հետեւանքներ կրնայ ունենալ մանաւանդ այն պատճառով, որ հիմնուած է զուտ ազգային շահերու վրայ :

3) Եգիպտական կառավարութեան առած այս քայլը կը վտանգէ ջրանցքին ազատ երթեւեկն ու ապահովութիւնը : Հետեւաբար անհրաժեշտ է որ շահագրգռուած պետութիւնները ձեռք առնեն պէտք եղած միջոցները :

4) Ջրանցքին անօրինութիւնը պէտք է ուրեմն վտահուի միջազգային կազմակերպութեան մը :

5) Երեքները կ'առաջարկեն որ 1888ի համաձայնագիրը ստորագրող եւ ջրանցքին ազատ երթեւեկով շահագրգռուած պետութիւնները կարելի եղածին չափ շուտ հրաւիրուին ժողովի մը, մշակելու համար միջազգային նոր համաձայնագիր մը : Ժողովը տեղի պիտի ունենայ Օգոստոս 16ին Լոնտոնի մէջ : Հրաւէրները պիտի ուղարկուին անգլիական կառավարութեան կողմէ՝ Ֆրանսայի եւ Մ. Նահանգներու դիտակցութեամբ :

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

Երեքներու ժողովին որոշումները հաղորդուեցան Եգիպտոսի : Եթէ գնդ. Նասր ընդունի միջազգային ժողովին սկզբունքն ու անկէ բխող որոշումները, Սուէզի խնդիրը լինքնին կը լուծուի : Բայց եթէ մերժէ, Անգլիան ու Ֆրանսան որոշած են ամէն գնով, նոյնիսկ ռազմական միջոցներով ապահովել ջրանցքին միջազգայնացումը :

× Այս ուղղութեամբ, ապահովութեան միջոցներ ձեռք առնուեցան երկու երկիրներուն մէջ :

Թուլոնի մէջ համախմբուած Ֆրանսական նաւատորմը արդէն իսկ հրահանգ ստացաւ «անձանօթ ուղղութեամբ մեկնելու» (այսինքն՝ դէպի արեւելեան Միջերկրական) :

Անգլիացիները կարեւոր կեդրոնացում ներ կ'ընեն Կիպրոսի մէջ եւ Եգիպտոսի շրջակայքը գտնուող իրենց բոլոր զինուորական կայաններուն մէջ : Այս կայաններն են, Կիպրոսէն զատ, Մալթան, Լիպիան, Իրաքը եւ Յորդանանը, որոնց աշխարհագրական դիրքին չնորհիւ կարելի կ'ըլլայ Եգիպտոսը կզդիացնել արագ քին աշխարհէն :

Անգլիոյ թագուհին առջի օր ստորագ-

(Տար. կարդալ Ի էջ)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՂԱՒԱՁՈՒՏՔԸ

•

Հայաստանի ղաւաձուտքը չէ՛ ։ Հայաստանի ղաւաձուտքը ունի, որպէսզի Մոսկուա մի քանի շաբաթ ։ Ես Մոսկուա 10 ։ Եւ 15 մարդ, Հ. Մոսկուա 10 ։ Եւ 15 մարդ, Հ. Մոսկուա 10 ։ Եւ 15 մարդ, Հ.

ՍՈՒՐԲ ՆՇԱՆ

(ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՎԿԱ, 364 - 400)

Ի. գԼԽԻ

●

1.— ԳՈՏԻ

Ծովը ծնեցաւ մեզ։ Ֆրատ - ման ալեծուփ ջուրերուն մէջ չկար ոչ մէկ նաւակ, որ մեզ չտանէր եւ չհասցնէր մեր նպատակին։ Մենք ստիպուեցանք մնալ Ամիդ քաղաքին մէջ, ուր ամիսներ շարունակ մենք ենթարկուեցանք Պարսից զօրավարներուն ստուգատեսին։ Ամէն անգամ, որ մենք կ՚անցնէինք ստուգատեսի միջէն, մեր թիւը կ՚աճէր։ Ամիդի մէջ մենք հաւաքեցինք հազարներով զինուորներ։ Ամիդի մէջ մենք ստացանք նաեւ մեր առաջին ձիերը։ Ամիդի մէջ մենք ստացանք նաեւ մեր առաջին զէնքերը։

Երբեք ծովու վրայ չէինք ճանչցած այնքան ուրախ ու հպարտ, որքան Ամիդի մէջ։ Մենք ինքնավստահ էինք, որովհետեւ մեր թիւը հազարներով էր, եւ մենք ունէինք ձիեր ու զէնքեր։ Մենք ինքնավստահ էինք, որովհետեւ մեր ետեւ կանգնած էր Պարսից հզօր բանակը։ Մենք ինքնավստահ էինք, որովհետեւ մեր առաջնորդն էր Գոտի Ասպետը։

Ես ու Գոտի Ասպետը մեր ազատ ժամերուն կը հանդիպէինք իրարու եւ կը խօսէինք։ Ես կը պատմէի իրեն մեր ճամբորդութեան մասին, ինչպէս նաեւ մեր ծովային կռիւներուն մասին։ Ես կը պատմէի իրեն Ֆրատ - ման ալեծուփ ջուրերուն

դրեց պահեստի զինուորներու զօրակոչին հրամանագիրը: Այս ձեւով, կանչուած զինուորներուն թիւը կը հասնի 250·000ի:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՊԱՏԱՄԱՒՈՐԸ

Արեւմտեան դիւանագիտական շրջանակները կը կարծեն թէ զնդ. Նասը պիտի մերժէ Օգոստ. 16ի ժողովին հրաւէրը: Տակաւին առջի օր խօսած մէկ ճառին մէջ, Եգիպտոսի նախագահը կը պնդէր թէ Սուէզի ազգայնացումը ոչ մէկ ալօրինի հանգամանք ունի, «պէտք է հասկնան թէ երկիր մը կ'ա՛մ անկախ է, կա՛մ չէ: Ամէն կարգի յեղուզակներու դէմ պիտի պաշտպանենք մեր իրաւունքները, մեր հողերը եւ մեր շրջանցքը»:

× Գահիրէի էլ Ազհար համալսարանին տնօրէնը, որ կը նկատուի իսլամութեան արդի պետերէն մէկը, առջի օր «սրբազան պատերազմի» կոչ ուղղեց բոլոր Եգիպտացիներուն, մահմետականներուն եւ քրիստոնեայ Ղպտիներուն:

× Գնդ. Նասը ցարդ չպատասխանեց ժողովի հրաւէրին: Իր անմիջական շրջանակին մէջ կը կարծուի սակայն, որ եգիպտական կառավարութիւնը պիտի չհամարձակի ազգայնացման սկզբունքէն հրաժարիլ:

Նասը մեծ յոյսեր դրած է ռուսական բացայայտ օգնութեան (Օգոստ. 12ին Մոսկուա պիտի մեկնի), ինչպէս նաեւ Ամերիկացիներու աւելի թաղուն պաշտպանութեան վրայ:

ՍՈՒԷՋԻ ՀԱՐՑԸ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԵՒ ԱՆԳԼԻՈՑ ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Իր հինգշաբթի օրուան նիստին մէջ, Ֆրանսայի Ազգ. ժողովը չախչախիչ մեծամասնութեամբ վստահութիւն յայտնեց Սուէզի հարցին մէջ կառավարութեան հետեւած քաղաքականութեան: Բոլոր խմբակցութիւնները (422 ձայն) բացի հաստատապաշտներէն (150 ձայն) յորդորեցին որ կառավարութիւնը ամուր կառչի եւ դիպլոմատի ղէմ որդեգրած իր խիստ քաղաքականութեան:

Մորիս Շուման, Ժորժ Պիտօ, Փիէր Մոնթէլ (ընդդիմադիրներու կողմէ), Տանիէլ Մէյէր եւ բազմաթիւ ուրիշներ յայտնեցին թէ բոլոր խմբակցութիւնները կանգնած են կառավարութեան կողքին:

Ազգ. ժողովը քուէարկեց նաեւ բողոքի բանաձեւ մը, որուն մէջ կը չեշտուէր կատարուած իրողութեան առջեւ չխոնարհելու հաստատ որոշումը:

× Իսկ Անգլիոյ Երեսփ. ժողովին մէջ, վարչապետ Իրըն խօսեցաւ խիստ ճառ մը: Շեչտեց թէ կարելի չէ վստահիլ զնդ. Նասրի խօսքին: Ապա ըրաւ 1888ի համաձայնագրին պատմականը եւ աւելցուց թէ Սուէզի ջրանցքին ազատ երթեւեկը կեանքի չափ անհրաժեշտ է երկրին չափերուն համար:

Պահպանողականները ու աշխատաւորականները միաձայնութեամբ հաւանութիւն յայտնեցին կառավարութեան հետեւած քաղաքականութեան:

ՄԻՋԱԶԳ. ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ԿԱՐԾԻՔԸ

Մոսկուայի ձայնասփիւռը յայտնեց առջի օր, թէ Ա. Միութեան դիրքը որոշ է. «հաւատացած ենք թէ եգիպտոսի կամ ուրիշ ոեւէ պետութեան վրայ ճնշում բացնելը մեծ սխալ մըն է»:

× Իտալիան համամիտ է ջրանցքին միջազգայնացման:

× Փաքիստանի արտաքին նախարարը յայտարարեց թէ իր երկիրը Սուէզի ազգայնացումը կը նկատէ օրինաւոր, սակայն «պէտք չէ անտեսել միւս պետութեանց շահերը»:

× «Եէմէնի կառավարութիւնը ամէն ձեւով զօրավիղ պիտի կանգնի Եգիպտոսին», յայտարարեց գահաժառանգ իշխանը:

× Հնդկաստանը պիտի մասնակցի միջազգային ժողովին:

× Քանատայի արտաքին նախարարը առաջարկեց Սուէզի հսկողութիւնը յանձնել ՄԱԿին:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՐԱՒՈՎ

ԹՈՒՐԲԻՈՑ ժողովրդական կուսակցութեան ընդհ. քարտուղարը, Կիւլէք, ձերբակալուեցաւ՝ «ժողովրդական ցոյցերու եւ տաղանդքերու» օրէնքը առնակոխած ըլլալու ամբաստանութեամբ:

1936 ՓԵՏՐ. 1ԷՆ ՄԱՅԻՍ 31 ծնած է – բիտասարդները դէնքի տակ պիտի կանչուին. ցամաքայինները ու ծովայինները՝ Սեպտեմբերին. օդանաւորդները՝ Նոյեմբերին:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ մէջ կը հերքուին արտաքին նախարար Տըլլըսի հրաժարման մասին տարածուած զրոյցները:

ՀԵՐՈՍՆԵՐՈՒ ՕՐԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Խանասորի 59րդ տարեդարձին առթիւ:

Նախաձեռնութեամբ՝ Հ. Յ. Դ. Մարսէյլի Շրջ. կոմիտէին:

Եւ մասնակցութեամբ շրջանիս ենթակոմիտէներուն եւ խումբերուն, Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի Շրջ. վարչութեան եւ իր խումբերուն, ինչպէս նաեւ՝ Կապոյտ Խաչի մասնաճիւղերուն:

12 Օգոստոս, կիրակի ամբողջ օրը, Քալասի օգաստան ծառաստանին մէջ: (Էքսի ճամբուն վրայ՝ Սէփթէմմէն 7 քիլ. անդին):

Կը նախագահէ՝ ընկ. ՅԱԿՈԲ ՊԱՊԻԿԵԱՆ
Կը խօսի ընկ. ՇԱԻԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Գեղարուեստական խնամեալ բաժին.— Մասնակցութեամբ կարող ուժերու, երգեր, արտասանութիւններ, նուագ, զբաղախօսութիւն եւ զանազան անակընկալներ: Հայկական եւ եւրոպական պարեր՝ ընկերակցութեամբ մասնաւոր նուագախումբի:

Առաւօտեան պուլի մրցում:

Ճոխ պիւֆէ՝ դիւրամատչելի գիներով: Շամփուրով խորոված, սանտուիչ եւ այլազան խմիչքներ:

Դուրսէն անհատներու համար ոեւէ ապրանք ծախելը ինչպէս նաեւ կրակ վառելը խստիւ արգիլուած է:

Երթեւեկութեան համար կը սպասաւորեն մասնաւոր օթօքարները, դիւրութեան համար նախապէս արձանագրուիլ շրջանի ենթակոմիտէներուն եւ խումբերուն մօտ. Անհատապէս ներկայ գտնուիլ փափաքողները կրնան առնել Մարսէյլ – Էքս տանող օթօքարները եւ թրոլէյպիւսը ուղղուիլ Սէփթէմ, ուրկէ մասնաւոր երթեւեկի սպասարկութիւն մինչեւ հանդիսավայրը:

Մուտքը ապատ է:

ՏԷՍԻՆԻ ՄԷՋ

«Հերոսներու Օրը» կը տօնուի Խանասորի արշաւանքին 59րդ տարեդարձին առթիւ:

Կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. Տէսինի եւ Լիոնի կոմիտէներուն կողմէ:

5 Օգոստոս, կիրակի ամբողջ օրը, Տէսինի ծանօթ պուրակին մէջ:

Կը խօսին ընկերներ ՀԱՅԿ ՍԷՐԷՆԿԻԻԼԵԱՆ եւ ՆՇԱՆ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ:

Անձրեւի պարագային կը յետաձգուի յաջորդ կիրակիին:

Օթօքար առնել առաւօտ ժամը 10ին Փլաս Կիշառէն:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

Կրօն. Ընկերակցութիւնը կը խնդրէ դիտացողներէն իրեն տեղեկացնել հասցէները հետեւեալներուն, որոնք կը կարծուի որ Ֆրանսա կը գտնուին: Մարսէյլ փնտռուած են եւ չեն գտնուած: — Հայաստանէն Պետրոսեան կը փնտռէ Մնուացի Վարդան, հօր անուն Քալակ եւ մօր անուն Աչմասա: Հայաստանէն Ազնիւ Մինաքեան կը փնտռէ Վանեցի Գրիգոր Աւետիսեան, հօր անուն Գէորգ եւ մօր անուն Նարկիզ: Ցունաստանէն Տիկին Թէրզ Քէֆալեան կը փնտռէ ամուսինը՝ Գէորգ Քէֆալեան:

Կրօն. Ընկերակցութիւնը Պ. Յարութիւն Զաքարեանէ փոխան Ծաղկեպսակի չնորհակալութեամբ ստացած է հազար Ֆր. ողբացեալ Յակոբ Մինասեանի մահուան առթիւ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Կապոյտ Խաչի Վալանսի մասնաճիւղը չնորհակալութեամբ ստացած է Պ. Հագոպ Պալեանէ հազար Ֆր. իր հօրեղբայրնէ – րուն մահուան առթիւ: Տիկին Գազան – ճեանէ իր թոռնիկին ծննդեան առթիւ 500 Ֆրանք, հազար Ֆրանք ալ Տէր եւ Տիկին Սուսուլայէ իրենց զաւկին ծննդեան առթիւ:

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Օր. Մարգրիտ Յովհաննէսեանի եւ Պ. Քրիստափոր Շատեանի ամուսնութեան առթիւ Տէր եւ Տիկին Շատեան երկու հազար Ֆր. կը նուիրեն Փարիզի Մշակոյթի Տան, Տէր եւ Տիկին Յովհաննէսեան հազար Ֆր. կը նուիրեն Մշակոյթի տան, հազար Ֆրանք ալ «Ծառայ»ի բարգաւաճման համար:

Ստանալ «Ծառայ»էն:

Նոյն առթիւ Ֆ. կապ. Խաչի Ալֆորվիլի մասնաճիւղը չնորհակալութեամբ ըստացած է Պ. Նշան Դարբինեանէ (Կնքահայր) հազար Ֆր. օգափոխութեան կայանին եւ 1000 Ֆր. իր նպաստակներուն, Տէր եւ Տիկին Յովհաննէսեանէ երկու հազար Ֆրանք:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Հայկանուշ Պաղտասարեան եւ զաւակը Վահագն կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս կիրակի Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցիին մէջ իրենց ամուսնոյն եւ հօր՝

ՏԻԳՐԱՆ ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆԻ

մահուան առաջին տարելիցին առթիւ:

Կը հրաւիրուին ողբացեալ ընկերոջ յիշատակը յարգողները:

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

46, RUE RICHER - PARIS (9e)
Tél.: PROvence 64-90
C. C. P. Paris 3630-66

Նորագոյն հրատարակութիւններ

Թամանց եւ Զբօս, Կ. Դուշակ (Երազներու բանալին, Բախտագուշակութիւն, Աստղագիտութիւն, Ոգեհարցութիւն, Զեռնածութիւն, Թամանցի խաղեր եւն.):

Մեծադիր 632 էջ, 1956 Պէյրութ, գինը՝ 1400, թղթատարի ծախքով 1500 Ֆր.:

Գարնանային, Վ. Շուշանեան, հրատ. Էվան, 1956, Պէյրութ, գինը՝ 600 Ֆր:

Մեռնող Գիւղին պատմութիւնը, Մ. Պարսամեան (Մանկութեան, Պատանեկութեան, Ուսանողական Ցուշեր, Դրական Դէմքեր): Գինը՝ 800 Ֆր.:

ՓԱՐԻԶԻ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ԿՐՕՆ. Ընկերակցութեան կեդր. կրթ. մարմինը չնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները փոխան ծաղկեպսակի. Տիկին Ա. Բուսեակ ինճէեանի մահուան առթիւ, Տէր եւ Տիկին Բարսեղ Տամլամեանէ երկու հազար Ֆրանք, Տէր եւ Տիկին Բիւզանդ Խոտիկեանէ երկու հազար Ֆրանք:

ԾԱԽՈՒ Է

ՀՐԱԶ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ երեսուն տարուան ժամացոյցի եւ ադամանդի վաճառատունը բոլոր ապրանքներով:

Խանութին եռին երեք սենեակ, իսկ վերան՝ երկու սենեակ եւ խոհանոց: Անճնական կառատուն բակին մէջ:

Դիմել ՏԻԿԻՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ,
261, Fg. St. Martin, Paris (10).
Tél. : NORD 60-69.
(Խանութը դոց է ՕԳՈՍՏՈՍԻՆ):

Միւնչեւ Օգոստոս 15, կարելի է հեռաձայնել Տիկին Սարգիսեանի,
MON. 30-01

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. «Դրօ» խումբէ հերթական ժողովը այս երեքշաբթի, ժամը 21ին, «Ահարոնեան» ակումբին մէջ: Կարեւոր օրակարգ:

ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԻ ԳԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Արձակուրդի մեկնող բաժանորդներէն կը խնդրենք որ իրենց նոր հասցէին հետ յայտնեն նաեւ հին հասցէն: Ծախք՝ Ֆրանսայի համար հարիւր ֆրանք, արտասահմանի համար երկու հարիւր ֆրանք:

Նկատի չեն առնուիր այն փոփոխութիւնները, որոնց կցուած չէ նախկին հասցէն:

Այս առթիւ, անգամ մը եւս կը խնդրենք կարգադրել առկախ հաշիւները, առանց սպասելու մասնաւոր նամակներու:

Կանխայայտ շնորհակալութիւններով:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրենք մեր բաժանորդներէն, ան – յապաղ կատարել իրենց վճարումները ուղղակի «Ծառայ»ին կամ քաղաքի եւ արուարձաններու թերթին գործակալներուն:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՑՈՑՏ ԽՍԶ

Օգափոխութեան կայանի Բ. խումբը պզտիկներու ծնողներէն կը խնդրուի 0 – գոստոս վեցին անպայման վարչութեան յանձնել պէտք եղած թուղթերը. —

Բ. խումբը կը մեկնի Օգոստոս 9ին, կատը Լիոն ըլլալ ժամը 21ին:

Ա. խումբը կը վերադառնայ Օգոստոս 10ին առաւօտեան ժամը 7ին, կատը Լիոն:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՏԻԿԻՆ ՑՈՒՐԻԻԹ ՍԱՊՈՒՆՃԵԱՆԻ մահուան քառասունքին առթիւ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարել կուտան իր զաւակները այս կիրակի առաւօտ Փարիզի Հայոց եկեղեցին (15 rիւ Ժան Կուժօն):

Կը հրաւիրուին իր յիշատակը յարգողները:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Ֆր. կապ. Խաչի Վալանսի մասնաճիւղի ղաշտահանդէսը Օգոստոս 26ին: Անձրեւի պարագային կը յետաձգուի յաջորդ կիրակիի:

Imp. «Araxes», 46, Rue Richer - Paris (9e)

ԹԱՐՄԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՁԵՐ ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԳՈՅՆԵՐԸ, ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆԸ

ԴԻՄԵՑԷՔ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ

THOMLAC

16bis, Bld. Sébastopol, PARIS (4e) Angle Rue de la Reynie
ԵՒ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂԵՐԸ
52, Rue de Chalon, PARIS (12e), 4bis Rue Vaillant CouturierARGENTEUIL
166, Ave. Aristide Briand, PAVILLON S - SOUS - BOIS
3, Rue de la Charronnerie, ST.-DENIS

Մասնաւորաբար ձեր ճաշակին համար պատրաստուած ԸՆՏԻՐ ԻՒՂԱՆԵՐԿԵՐ որ ձեր բնակարանին ներքինը պիտի գարդարեն, իսկ արտաքինը պիտի պահպանեն բնութեան սպառնալիքներուն դէմ ՆԱԵԻ ՆՈՐԱՁԱՇԱԿ ՊԱՏԻ ԹՈՒՂԹԵՐ

LINOLEUM, PLASTIQUE, etc.

Դիւրամատչելի գիներ եւ սիրալիր ընդունելութիւն կը սպասեն ձեզի

ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

ՁԱՇԱՐԱՆ ԵԱՐ

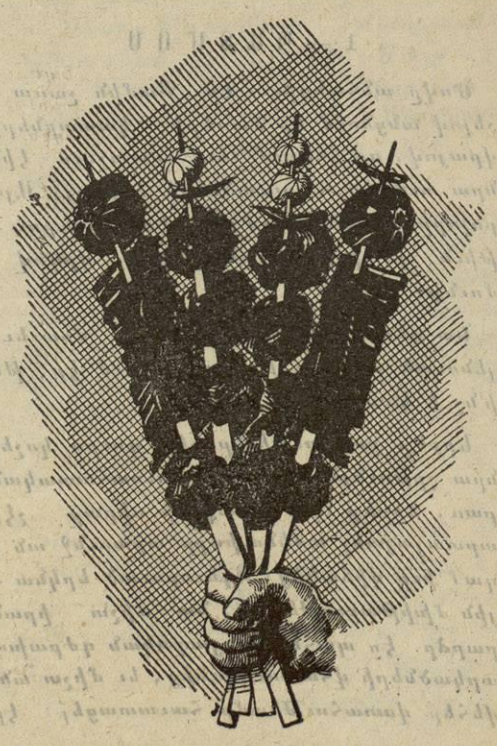
Հիմնադիր–տնօրէն ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՒԱՆԵԱՆ

Ֆրանսական – հայկական եւ կովկասեան ընտիր էվրակուրներ

ՇԱՆ ՋԷԼԻԶԷԻ ՍՐՏԻՆ ՎՐԱՅ
4, Rue Robert - Estienne
(Rue Marbeuf) PARIS (8e)
Téléphone BAL. 31 - 21
(Métro: F. D. Roosevelt)

Հաճելի մթնոլորտ
Առաջնակարգ կովկասեան խորոված – ներ, «չաչլիք», «քարսքի»

BAR AMERICAIN

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10: Հատը 12 ֆր.

ԿԻՐԱԿԻ. 5 ՕԳՈՍՏՈՍ

DIMANCHE 5 AOUT 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7647 — 32e ANNEE

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3458

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՅՈ՞ ԵՐԹԱՍ, ԷՋՄԻԱԾԻՆ

•

Սակաւած ենք անգամ մը եւս ուղղել այս հարցումը, հետեւողութեամբ Ամեն-նայն Հայոց Կաթողիկոսին որ կը հար-ցնէր, Վարդավառի քարոզին մէջ.— Ցո՞ երթաս, Անթիլիաս :

Անթիլիասը գտած է իր ճամբան — ինք-նավարութիւն — եւ կ'ուզէ չարունակել զայն, համաձայն իր ներքին սահմանա-դրութեան :

Վանքը տեղն է, կաթողիկոսն ալ օրի-նապէս ընտրուած :

Հակառակորդնե՞ր կան Մխիթարեան մէջ :

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը երբէ՛ն ան-հրաժեշտ կը գտնէր միջամտել, իր պար-տականութիւնն էր սատարել ըմբոստները :

Վազգէն Ա. չատ լաւ կը ճանչնայ այդ խափանարարները, որոնք ընդունակ են ամէն վատութեան, ինչպէս տեսանք վեր-ջին վեց ամիսներու ընթացքին :

Անոնց մէջ կայ վերատեսուչ մը— այժմ պաշտօնանկ — որու մասին ոչ ոք լաւ բան խօսած է : Ընդհակառակն :

Կան երկու տարեցներ, որոնք այլեւս չեն կրնար պատասխանատու պաշտօններստանձնել :

Այս երեքը միասին կը կազմեն երեքուն կորիզ մը, որ պատրաստ է դրժելու որեւէ համաձայնութիւն :

Դեռ կան չնաչխարհիկ վարդապետներ ալ :

Մէկը, վարժ դաւադիր, քանի մը ամիս առաջ քարոզ մը խօսելով կ'ըսէր թէ եկե-ղեցին նահատակներու կը կարօտի եւ ինք պատրաստ է առաջին նահատակը հան-դիսանալու ....

Ուրիշ մը, աշխարհաշրջիկ, աւելի թե-թեւամիտ, կաթողիկոսարան կը ներ-կայանայ իր լրբութիւնը ցուցա-դրելու, երբ ինք կը հրաւիրեն կարգա-դրութիւն մը լսելու :

Մեզի համար հաճելի չեն կրկին արձա-նագրել այն ապօրէն եւ ապերասան ա-բարքները, որոնք տեղի ունեցած են վան-քին մէջ, անցեալ չաբթուան ընթացքին :

Վազգէն Ա. միութեան եւ սիրոյ քա-րոզներ տուած առեն, սպառնալիքներ ալ կը տահեցնէ :

Կը խօսի, նաեւ, միաբանական մեծա-գոյն մասնութեան մը մասին որ աւելի շատ բաղձանք է քան իրականութիւն :

« Ապա թէ ոչ»ները կացութիւն չեն փր-կեր, այլ աւելի կը պղտորեն, անդարմա-նելի ելքի մը յանգելով :

Ոչ ոք փորձած է ճակատ կազմել էջ-միածնի դէմ, «ինքզինքը հակադրելով »:

Ոչ Պատմ. Ժողովը, որ փետր. 20ին 36ի վրայ 32 ձայնով ընտրեց նոր կաթո-ղիկոսը, ոչ Կիլիկեան Թեմին ազգ. ընդհ. Ժողովը, ոչ ալ ուրիշ ոեւէ իրաւասու իշ-խանութիւն :

Բոլորին ուզածն այն է որ Էջմիածինը վերագտնէ իր երբեմնի վարկն ու վեհու-թիւնը, կատարելու համար իր պատմա-կան դերը :

Զարաբաստիկ եպիսկոպոսական ժողո-վին անդամներէն ոչ մէկը կրնայ ժխտել թէ Կիլիկեան Աթոռին անկախութիւնը եւ զօրացումը տարրական պահանջ մըն է Հայկական Արտասահմանի, այլ մանա-ւանդ Էջմիածնի համար :

Օր մը կրնան պէտք ունենալ :

Հայկական Արտասահմանը ամուր կառ-ուցած է իր սահմանադրական ինքնավարու-թեան, եւ չի կրնար հանդուրժել «վերա-կոչ» սաստերու կամ հրամաններու :

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին պարտքն է այս պարագաները բացատրել Հոգեւոր Գերագոյն Մարհուրդին, եւ կարգի հրա-ւիրել խառնակիչները :

Այլապէս, դէպքերը կրնան յանգիլ վախճանի մը, ուր հաւատարիմներն ալ պիտի ապատակեն :

— Ցո՞ Էջմիածին ... Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՍՈՒԷՋԻ ԹՆՃՈՒԿԸ

★

ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՅԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Առջի օր Ֆրանսայի վարչապետն ու արտաքին նախարարը չատ կարեւոր յայ-տարարութիւններ ըրին Ազգ. Ժողովին առջեւ : Նոյն դիւերը, իրենց յայտարա-րութեանց գլխաւոր մասերը կրկնեցին նաեւ ձայնասփիւռէն :

Արտաքին նախարարը նախ ըրաւ Սուէ-զի հարցին պատմականը : Յայտնեց թէ ինչպէս գնդ. Նասր խոստացած էր ապա-հովել Սուէզի երթեւեկին ազատութիւնը· ինչպէս դրժեց իր խոստումը՝ կամայա-կան որոշումով մը : Պատմեց թէ ի՞նչ պայմաններու տակ դիմումներ կատար-ուեցան Մ. Նահանգներու նախագահին ու արտաքին նախարարին, որ Պ. Տըլլըս անձ-նապէս մասնակցի Լոնտոնի խորհրդակ-ցութեանց : «Մենք չենք պահանջեր որ Ջրանցքին անօրինութիւնը վերադարձուի նախկին ընկերութեան· բայց կ'ուզենք ստեղծել միջազգային կազմակերպութիւն մը, որ ապահովէ Ջրանցքին ազատ երթե-ւեկը : Մեր կողմէ կատարուած ամէն զի-ջում կրնայ ծանրակշիռ հետեւանքներ ու-նենալ : Չենք մոռցած թէ ինչ զիջումնե-րու պատճառով ծայր տուաւ վերջին աշ-խարհամարտը :

« Երեքները համաձայն են այն կէտին չուրջ թէ գնդ. Նասրի որոշումը անընդու-նելի է : Ահա թէ ինչու որոշեցինք հրաւի-րել Օգոստոս 16ի միջազգային ժողովը : Բայց ի՞նչ կրնայ ըլլալ Նասրի պատաս-խանը· կա՛մ պիտի համաձայնի ժողովին մասնակցիլ եւ այս ձեւով ետ առնել իր նախկին որոշումը, եւ կա՛մ պիտի մերժէ : Այս պարագային, ոչ մէկ միջոցի առջեւ պէտք է ընկրկինք մեր որոշումները գոր-ծադրելու համար : Լոնտոնի խօսակցու-թիւնները ամբապնդեցին արեւմտեան պե-տութեանց միասնականութիւնը : Մեր բա-նած դիրքին կախուած է ոչ միայն Սուէզի ազատ երթեւեկին, այլ նաեւ ամբողջ Հիւս. Ափրիկէի ապագան : Չենք կրնար հանդուրժել որ կեղծ հերոս մը վտանգա-ւոր արկածախնդրութեանց մէջ քաշէ ա-րաբական ու մահմետական աշխարհը եւ վտանգէ մեզի համար կենսական եղող Հիւս. Ափրիկէի ապագան : Վճռած ենք ա-ռանց ընկրկելու պաշտպանել մեր իրա-ւունքներն ու չահերը » :

Իսկ վարչապետը, ուրբաթ իրիկուն, ձայնասփիւռէն խօսած իր ճառին մէջ չեշ-տեց թէ Ֆրանսան հակառակ չէ եգիպտա-սի ու արաբական կամ մահմետական աշ-խարհին, այլ միայն՝ գնդ. Նասրի ու ա-նոր անձնական քաղաքականութեան : Մերկացուց Նասրի յաւակնութիւնները, որ կ'ուզէ աշխարհին ներկայանալ որպէս երկրորդ Հիթլէր մը : «Իր Ցեղապիտա-թեան Փիլիսոփայութիւնը դրքոյկին մէջ, որ մեզի կը յիշեցնէ ուրիշ բռնատէրի մը դէրքը, գնդ. Նասր կ'ուզէ ապացուցել թէ մահմետական աշխարհը կարիքն ունի ղեկավարող ժողովուրդի մը եւ հերոսի մը : Ըստ իրեն այդ ղեկավարող ժող-ովուրդը եգիպտացիներն են, իսկ հերոսը՝ ինքը, Նասրը :

« Առանց կորսնցնելու մեր պաղարիւ-նութիւնն ու վեհութիւնը, մենք թոյլ պի-տի չտանք որ վտանգուին ամբողջ Հիւս. Ափրիկէն ու աշխարհի խաղաղութիւնը » :

Վարչապետը նոյնիսկ յայտարարու-թիւն մը ըրած էր արդէն Ուրբաթ կէսօ-րէն ետքը՝ Ազգ. Ժողովին առջեւ :

Ազգ. Ժողովը, որ փակեց իր նստաշրջա-նը, չափազանց մեծամասնութեամբ վս-տահութիւն յայտնեց կառավարութեան քաղաքականութեան : Միայն համայնա-վարներն են որ տեղի տուին անախորժ

(Շար. կարդալ Ը. էջ)

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԱՆՑՈՒԴԱՐՁԵՐԸ

•

ՄՄԲ.— Շարունակելով իր յայտարա-րութիւնը, որուն առաջին մասը տուինք երէկ, Ղեւոնդ եպիսկ. կը պատմէ :—

1 Յուլիսի կիրակի օր, Մաղ Ս. յայտ-նեց՝ Թէ Փառէն եպիսկ. համաձայնագիրը պիտի ստորագրէ միայն այն պարագա-յին, երբ ընդունուին իր երկու նոր պայ-մանները եւ աւելցուին նախապէս (եւ իր խնդ մասնակցութեամբ) պատրաստուած համաձայնագրին վրայ : Այս երկու նոր պահանջները հիմնովին կը փոխէին մօտ մէկ ամսուան տեւական խօսակցութեանց եւ բանակցութիւններու արդիւնք՝ համա-ձայնութեան ոգին եւ տառը :

Ահաւասիկ Փառէն եպիսկ.ի 2 Յուլիսի նամակով մեզի հաղորդուած այդ երկու նոր պայմանները, նոյնութեամբ .

— « Սրբազան եղբայր ,

« Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան եպիս-կոպոսական դասու համաձայնագիրը այն ատեն միայն ինծի ընդունելի կրնայ ըլ-լալ, եթէ համապատասխան ըլլայ, իր ընդհանուր ոգիով, Գահիրէի եպիսկ. ժո-ղովի համաձայնագրին :

« Ընդհանուր այդ ոգին այն ատեն մի-այն պահուած կ'ըլլայ, երբ ընդունիմ, Ա.— Որ տասը հոգինոց վարչութիւնը, երկու տարուան համար կազմուած, դառ-նայ Գերագոյն Մարմին, իսկ իրմէ բխած 1941ի կանոնագրի վերամշակման եւ վե-րաքննութեան յանձնախումբը, իր կատա-րած աշխատանքին արդիւնքը ներկայացնէ նոյն տասը հոգինոց վարչութեան, առ ի վաւերացումն . Բ.— Սծոումը առնէ յետոյ ընել, հաւանութեամբը Ամեն. Հայոց Կաթողիկոսի» :

ՓԱՌԷՆ ԵՊԻՍԿ. ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ

Ինչպէս յստակ կերեւի այս նամակի մասնաւորաբար Բ. կէտէն, այս ձեւով մենք ուրիշ բան ըրած պիտի չըլլայինք , բայց եթէ ըստ ամենայնի ենթարկուիլ Ս. Էջմիածնայ կաթողիկոսութեան :

Փառէն Ս.ի թղթոյ ընթերցումէն ետք, Մաղ եւ Դերենիկ Ս. եպիսկ.ները պաշտօ-նապէս յայտնեցին՝ ի ներկայութեան Ե-ղիշէ Ս. Արք.ի՝ Թէ իրենք եւս կը բաժնեն Փառէն Ս.ի տեսակէտը եւ կը յայտնեն , Թէ երբ չեն ընդունուիր այդ երկու նոր պայմանները, իրենք եւս իրենց ստորա-գրութիւնը չեղեալ կը համարեն :

Յաւով կը յայտնենք, որ Փառէն Ս. Եպիսկ. չվերագտնէ հինգ եպիսկոպոս-ներու կարգին ստորագրել համաձայնա-գրը սեւագրութիւնը՝ որ բոլոր «կողմ»երը գոհացնելու բնոյթ պիտի ունենար, եթէ անչուչա ... «կողմ»գոյութիւն ունի : Հա-կառակ այդ համաձայնագիրը չստորա-գրելու իր որոշման եւ այս վերապահու-թիւնը իրրեւ սկզբունք մեզի ներկայա-ցնելու իր փորձերուն, Փառէն Ս. այսօր չի վարանիր իր ստորագրութիւնը դնելու միաբանութիւնն ու ժողովուրդը պատակ-տող իրրեւ թէ «պաշտօնական» յայտա-րարութիւններու տակ՝ ... «առեն-պետ»ի հանգամանքով ...

« Մեր տպաւորութիւնն այն եղաւ, այս բոլորէն ետք, որ Փառէն Ս. եւ իրեն հա-մախոհ եպիսկոպոսները, վստահօրէն դր-դումով կաթողիկոսական ընտրութեան հակադրուած տարրերու, չարունակ նոր առաջարկներ պիտի ներկայացնէին մեզի՝ մինչեւ որ մենք — գանոնք նկատելով կի-լիկեան Աթոռի անկախութեան սկզբուն-քին դէմ — հարկադրուէինք մերժել զա-նոնք, եւ իրենք հիմնուելով մեր այդ մերժումին վրայ՝ պատրուակ գտնէին չմասնակցելու ընտրեալ կաթողիկոսի օ-ծումին :

Գ.— Այս բանակցութեանց ընթացքին՝ Էջմիածնայ հետ յարաբերութիւն հաս-տատուեցա՞ւ. կրնա՞ք սեղմօրէն պարզել տեսակէտները Կիլիկեան Աթոռի եւ Էջ-միածնայ :

— Այդ հարցումը բարձր. Հօրէն Սբր-քաշնի ուղղել աւելի ճիշդ պիտի ըլլայ : Ես կը կարծեմ, իր պաշտօնական հանգա-մանքը նկատի ունենալով :

Դ.— Կ'ուզէի՞ք, իրրեւ Ազգ. Կեդր. վարչութեան Կրօն. Ժողովի ատենապե-տի, լուսաբանել մեզ՝ կաթողիկոսական օծման իրաւական հիմունքներու, այդ օ-ծումի կարելիութեանց եւ տարողութեան մասին :

— Կաթողիկոսական օծումը ծիսակա-տարութիւն մըն է մեր եկեղեցւոյ մէջ : Ըստ կաթողիկոսական ձեռնադրութեան եւ օծման Մաշտոցի՝ այս ծիսակատա-րութեան պէտք է մասնակցին 12 եպիս-կոպոսներ : Թումա Մեծոփեցի , այս նոյն հարցի մասին կ'ըսէ . «Երկոտասան է պիսկոպոս օծանեն կաթողիկոս Հայոց . եւ եթէ ոչ գտանի, Զ. կամ Գ. (այսինքն 6 կամ 3) օծանեն զգազաթն խաչանմամ՝ միւռոնաւ սուրբ» : Երբեմն՝ Թիւը ամ-բողջացնելու համար՝ Թէ եպիսկոպոսա-կան եւ Թէ կաթողիկոսական օծման ա-տեն, դրուած են խաչեր, աւետարանները եւ Ս. Լուսաւորչի Աջը :

Երբ Կիլիկիոյ կաթողիկոսական օծման հարց ծագած է, ես՝ անձնապէս՝ փափաք յայտնած եմ որ մեր եկեղեցւոյ սովորու-թեանց եւ աւանդութիւններուն համա-ձայն տեղի ունենայ օծումը, այն վստա-հութեամբ, որ մեր աշխատանքները յա-ջողութեամբ պիտի պսակուին եւ օծման արարողութեան պիտի մասնակցին Հայ. Եկեղեցւոյ այլ եպիսկոպոսներ եւս :

Դէպքերը, մինչեւ այսօր, ցոյց տուին սակայն՝ որ Ս. Էջմիածին տրամադիր չէ իր մասնակցութիւնը բերել այս օծման : Այս ժխտական տրամադրութեան կը մի-անան Նաեւ Կիլիկեան Աթոռի երեք ե-պիսկոպոսներ՝ այլեւայլ նկատումներով : Ցաւալի է հաստատել , որ այսպիսի օրէ-նք մէջ երբ խնդրոյ առարկայ է Կիլիկ-եան կաթողիկոսութեան տեւականացու-մը, կարծ մը հոգեւոր եղբայրներ չամա-րին անձնական կամ այլ նկատումներով չբերել իրենց մասնակցութիւնը՝ իրենց արժանաւոր մէկ եղբօր, Գեր. Տ. Զարեհ Ս. Եպիսկ.ի կաթողիկոսական օծման :

Այս ընդհանութեամբ, մեզի համար կը ստեղծուի բոլորովին նոր կացութիւն մը : Կը տարուինք մտածելու՝ Թէ Ս. Էջմիած-նայ հոգեւոր եւ վարչական իշխանութեան ենթակայ եպիսկոպոսներ, որոնց կարգին կիլիկեան երէց եպիսկոպոսներ, կը ձգ-տին իրենց միահամուռ որոշումով անկա-րելի դարձնել ընտրեալ կաթողիկոսի օ-ծումը :

Հետեւաբար, կը ծագի մեզի համար այն հարցականը, Թէ պէ՞տք է Կիլիկեան Աթոռի գոյութեան ճակատագիրը կապել խնդրոյ առարկայ եպիսկոպոսներու նկա-տումներէ Թելադրեալ վերապահութեան , երբ նկատի ունենանք մանաւանդ, որ կա-թողիկոսական օծումը երեք եպիսկոպո-սով կատարելու սովորութիւնը օրինական բացարձակ տրամադրութիւն մը չէ եւ մեր պատմութեան մէջ կայ նախընթացը երկու եպիսկոպոսով կաթողիկոսական օծման : Ցիչեցնենք, այս առթիւ, որ օծ-ման ծիսակատարութիւնը, ինքնին, չատ-սամուռ սովորութիւն մըն է, մեր եկեղե-ցական կեանքին մէջ :

Մենք, իրրեւ Կիլիկեան Աթոռի եպիս-կոպոսք, եւ Ազգ. Կեդր. վարչութեան կրօնական Ժողովի ատենապետի, չենք կրնար այս հարցումին այո՛ պատասխա-նել, եւ կը չեշտենք՝ Թէ, տուեալ պայ-մաններու մէջ, միչտ յարգելով հանդերձ օրէնքն ու աւանդութիւնները, երբ Հայ-բողոքական Աթոռն այս կամ այն պատ-ճառաւ անելի առջեւ կը գտնուի, պէտք է կրկնենք Ս. Աւետարանի խօսքը՝ Թէ « Հարկ լուծանէ զօրէնս» :

Ընելէ ետք այս ճշդումը, անդամ մը եւս կը յայտնենք այն վստահութիւնը՝ Թէ մեր եպիսկոպոս. եղբայրները, ինչպէս նաեւ Ամենայն Հայոց Հայրապետութեան ենթակայ եպիսկոպոսները իրենց մաս-նակցութիւնը պիտի բերեն այս օծումին, յանուն Հայ. եկեղեցւոյ միութեան ոգիին :

«ՀԱՅՐԵՆԻՔԻՑ ՀԵՌՈՒ ՁԱՅՆԵՐ...»

Ամբողջ ազգերի և աշխարհների պատմության մեջ հազվադեպ է հանդիպում մի այնպիսի երևույթ, ինչպիսին հայ ժողովրդի համար է հայրենիքի կորուստը։ Ոչ մի ուրիշ ազգ չի ունեցել այդքան ցավալի, այդքան ողբերգական, այդքան դառնագին կորուստ։ Ոչ մի ուրիշ ազգ չի ունեցել այդքան հարուստ, այդքան գեղեցիկ, այդքան սրտաճմլիկ հայրենիքի կորստյան երգեր ու ողբեր։ Հայրենիքի կորստյան ողբերգությունը հայ ժողովրդի համար ոչ միայն պատմական անցյալի, այլև ներկայի ու ապագայի ողբերգությունն է։ Հայրենիքի կորստյան ցավը հայ ժողովրդի համար ոչ միայն անցյալի, այլև ներկայի ու ապագայի ցավն է։

Ինչո՞ւ հայ ժողովրդի պատմության մեջ հայրենիքի կորստյան թեման այդքան ուժեղ հնչեղություն ունի, ինչո՞ւ հայրենիքի կորստյան ողբերգությունը հայ ժողովրդի համար այդքան ցավալի է։ Որովհետև հայ ժողովուրդը ոչ միայն հայրենիքը կորցրեց, այլև կորցրեց այն ամենը, ինչ հայրենիքն էր ներկայացնում։ Հայրենիքի կորստյան ողբերգությունը հայ ժողովրդի համար ոչ միայն հայրենիքի կորստյան ողբերգությունն է, այլև ազգային ինքնության, ազգային մշակույթի, ազգային լեզվի, ազգային գրականության, ազգային արվեստի, ազգային ավանդույթների, ազգային սովորությունների, ազգային կենցաղի, ազգային ամեն ինչի կորստյան ողբերգությունն է։ Հայրենիքի կորստյան ողբերգությունը հայ ժողովրդի համար ոչ միայն հայրենիքի կորստյան ողբերգությունն է, այլև ազգային ինքնության, ազգային մշակույթի, ազգային լեզվի, ազգային գրականության, ազգային արվեստի, ազգային ավանդույթների, ազգային սովորությունների, ազգային կենցաղի, ազգային ամեն ինչի կորստյան ողբերգությունն է։

Հայրենիքի կորստյան ողբերգությունը հայ ժողովրդի համար ոչ միայն հայրենիքի կորստյան ողբերգությունն է, այլև ազգային ինքնության, ազգային մշակույթի, ազգային լեզվի, ազգային գրականության, ազգային արվեստի, ազգային ավանդույթների, ազգային սովորությունների, ազգային կենցաղի, ազգային ամեն ինչի կորստյան ողբերգությունն է։ Հայրենիքի կորստյան ողբերգությունը հայ ժողովրդի համար ոչ միայն հայրենիքի կորստյան ողբերգությունն է, այլև ազգային ինքնության, ազգային մշակույթի, ազգային լեզվի, ազգային գրականության, ազգային արվեստի, ազգային ավանդույթների, ազգային սովորությունների, ազգային կենցաղի, ազգային ամեն ինչի կորստյան ողբերգությունն է։

Հայրենիքի կորստյան ողբերգությունը հայ ժողովրդի համար ոչ միայն հայրենիքի կորստյան ողբերգությունն է, այլև ազգային ինքնության, ազգային մշակույթի, ազգային լեզվի, ազգային գրականության, ազգային արվեստի, ազգային ավանդույթների, ազգային սովորությունների, ազգային կենցաղի, ազգային ամեն ինչի կորստյան ողբերգությունն է։ Հայրենիքի կորստյան ողբերգությունը հայ ժողովրդի համար ոչ միայն հայրենիքի կորստյան ողբերգությունն է, այլև ազգային ինքնության, ազգային մշակույթի, ազգային լեզվի, ազգային գրականության, ազգային արվեստի, ազգային ավանդույթների, ազգային սովորությունների, ազգային կենցաղի, ազգային ամեն ինչի կորստյան ողբերգությունն է։

Հայրենիքի կորստյան ողբերգությունը հայ ժողովրդի համար ոչ միայն հայրենիքի կորստյան ողբերգությունն է, այլև ազգային ինքնության, ազգային մշակույթի, ազգային լեզվի, ազգային գրականության, ազգային արվեստի, ազգային ավանդույթների, ազգային սովորությունների, ազգային կենցաղի, ազգային ամեն ինչի կորստյան ողբերգությունն է։ Հայրենիքի կորստյան ողբերգությունը հայ ժողովրդի համար ոչ միայն հայրենիքի կորստյան ողբերգությունն է, այլև ազգային ինքնության, ազգային մշակույթի, ազգային լեզվի, ազգային գրականության, ազգային արվեստի, ազգային ավանդույթների, ազգային սովորությունների, ազգային կենցաղի, ազգային ամեն ինչի կորստյան ողբերգությունն է։

Հայրենիքի կորստյան ողբերգությունը հայ ժողովրդի համար ոչ միայն հայրենիքի կորստյան ողբերգությունն է, այլև ազգային ինքնության, ազգային մշակույթի, ազգային լեզվի, ազգային գրականության, ազգային արվեստի, ազգային ավանդույթների, ազգային սովորությունների, ազգային կենցաղի, ազգային ամեն ինչի կորստյան ողբերգությունն է։ Հայրենիքի կորստյան ողբերգությունը հայ ժողովրդի համար ոչ միայն հայրենիքի կորստյան ողբերգությունն է, այլև ազգային ինքնության, ազգային մշակույթի, ազգային լեզվի, ազգային գրականության, ազգային արվեստի, ազգային ավանդույթների, ազգային սովորությունների, ազգային կենցաղի, ազգային ամեն ինչի կորստյան ողբերգությունն է։

Հայրենիքի կորստյան ողբերգությունը հայ ժողովրդի համար ոչ միայն հայրենիքի կորստյան ողբերգությունն է, այլև ազգային ինքնության, ազգային մշակույթի, ազգային լեզվի, ազգային գրականության, ազգային արվեստի, ազգային ավանդույթների, ազգային սովորությունների, ազգային կենցաղի, ազգային ամեն ինչի կորստյան ողբերգությունն է։ Հայրենիքի կորստյան ողբերգությունը հայ ժողովրդի համար ոչ միայն հայրենիքի կորստյան ողբերգությունն է, այլև ազգային ինքնության, ազգային մշակույթի, ազգային լեզվի, ազգային գրականության, ազգային արվեստի, ազգային ավանդույթների, ազգային սովորությունների, ազգային կենցաղի, ազգային ամեն ինչի կորստյան ողբերգությունն է։

1.— ՊՈՍՏՈՒՄ

●

ՆԱՎՈՒՄՈՎ

(ՊՈՍՏՈՒՄԻ ՆԱՎԱ, 364 – 400)

Բ. ԳԱՂԻ

●

Ի՞նչ է ուզում այդ տղան, որ ամեն անգամ, երբ ես նրան տեսնում եմ, ինձ ստիպում է ինչ-որ բան անել, որ ես չեմ ուզում անել, ինչ-որ բան ասել, որ ես չեմ ուզում ասել, ինչ-որ բան մտածել, որ ես չեմ ուզում մտածել, ինչ-որ բան զգալ, որ ես չեմ ուզում զգալ, ինչ-որ բան ապրել, որ ես չեմ ուզում ապրել, ինչ-որ բան լինել, որ ես չեմ ուզում լինել, ինչ-որ բան հավատալ, որ ես չեմ ուզում հավատալ, ինչ-որ բան ատել, որ ես չեմ ուզում ատել, ինչ-որ բան սիրել, որ ես չեմ ուզում սիրել, ինչ-որ բան ուզել, որ ես չեմ ուզում ուզ

հակառակութեանց եւ ընդմիջումներու : Ասոր վրայ, վարչապետը ոտքի կանգնեցաւ, ցոյց տուաւ համաձնավար երեսփոխանները եւ ըսաւ. «բաւական է որ զատ մը հակաֆրանսական ըլլայ, որպէսզի պաշտպանուի այս խմբակին կողմէ» :

ԱՆԳԼԻԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԿԸ ՏԵՍՆԷ

Պահեստի ուժերը զէնքի տակ կանչող արքայական հրամանագրէն վերջը, Անգլիոյ նախարարներու խորհուրդը որոշեց ռազմական իշխանութեանց տրամադրութեան տակ պահել կարգ մը առեւտրական նաւեր : Ռմբաձիգ օդանաւերու տորմիղ մը արդէն իսկ հասաւ Կիպրոս, ուր պատրաստ կը սպասէ :

Անգլիական բազմաթիւ նաւեր հրահանգ ստացան իրենց երթեւեկը կատարել Բաբեյուսոյ Հրուանդանին վրայով :

Անգլիական մամուլն ու հանրային կարծիքը դոհ են երեքներու ժողովին ար– դիւնքներէն եւ կը սպասեն Օգոստոս 16ի միջազգային ժողովին ելքին :

Այստեղ ալ, միայն համաձնավար օրկանըն է որ կը խանգարէ բոլոր խմբակցութիւններուն միակամութիւնը :

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Գնդ. Նասր տակաւին պատասխան չտուաւ Օգոստոս 16ի ժողովի հրաւէրին : Գահիրէի ձայնասփիւռը առջի օր յայտնեց թէ «անկարելի չէ համաձայնութեան եղր մը գտնել», մանաւանդ որ արեւմտեան պետութիւնները որոշ դիրքում մը ըրին իսրայէլը միջազգային ժողովին հրաւիրելով : Նախքան որոշում մը առնելը, Նասր կը չարունակէ չօչափել իր քաղաքական ու ռազմական խորհրդականներուն կարծիքները : Կը կարծուի որ իր վերջնական պատասխանը պիտի տայ այսօր կամ վաղը :

Մինչ այդ, Եգիպտոսի բոլոր ռազմական ուժերը զէնքի տակ կանչուեցան : Մարմնամարզի բոլոր դաշտերը վերածուեցան զինավարժութեան կայաններու :

Գնդ. Նասր երկար տեսակցութիւն մը եւս ունեցաւ Ֆ. Միւրֆիին հետ : Քաղաքական բոլոր շրջանակները մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայեն այս տեսակցութեան :

× Արաբական Լիկան բացառիկ նիստ մը պիտի ունենայ Օգոստ. 7ին : Լիկայի անդամ պետութիւնները կ'ուզեն «միացեալ ճակատ» մը կազմել ի նպաստ Եգիպտոսի : Բայց ինչպէս յայտնի է իրաք Անգլիոյ կողմը կը բռնէ : Իսկ Սուրիոյ մէջ զրոյցներ կը շրջին թէ նախագահ Շիւքրի Քուաթլի հրաժարած է կամ պիտի հրաժարի չուտով՝ «ներքին անհամաձայնութեանց պատճառով» :

× Սէուտական Արաբիան եւ Եէմէնը դժգոհ են որովհետեւ չեն հրաւիրուած Օգոստոս 16ի ժողովին :

× Իսրայէլն ալ կը բողոքէ հրաւէր ըստացած չըլլալուն համար :

Ֆ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԴԻՐՔԸ

Մոսկուայի անգլիական դեսպանը Շեփիլովի յանձնեց Օգոստոս 16ի ժողովին հրաւիրագիրը : Աղտաքին նախարարը բացատրեց յայտնելով թէ հրաւէրը պիտի փոխանցէ իր կառավարութեան : Կը կարծուի թէ Ֆ. Միւրֆիին պիտի ընդունի մասնակցիլ, եթէ Եգիպտոսն ալ մասնակցի :

Մոսկուայի ձայնասփիւռը յայտարարեց թէ Արեւմտեան պետութիւնները «կ'ուզեն պարզապէս վերագրաւել Սուէզի շրջանը» : Թերթերը կը պնդեն թէ շրջանցքին ազգայնացումը արդելք չէ երթեւեկի ազատութեան :

24 ՊԵՏՈՒԹԵԱՆՑ ՊԱՏԱՍԽԱՆ

Յարդ 22 պետութիւններ պատասխանեցին թէ պիտի մասնակցին Օգոստոս 16ի ժողովին : Միայն Եգիպտոսն ու Ֆ. Միւրֆիին են որ տակաւին չյայտնեցին իրենց որոշումը :

Գնդ. Նասր կը վարանի : Չէր կարծեր որ Սուէզի ազգայնացումը այսքան բուռն հակառակութեան մը պիտի հանդիպի : Կը յուսար որ Անգլիան ու Ֆրանսան պիտի համակերպին կատարուած իրողութեան :

× Եուկոսլաւիոյ ձայնասփիւռը յայտնեց թէ Օգոստ. 16ի ժողովը կոչուած է արդար լուծում մը գտնելու ստեղծուած բարդ կացութեան :

ՌՈՒՍԵԻՃԱԲՈՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԶԳՏՈՒՄ

Ճափոնի եւ Ֆ. Միւրֆիեան արտաքին նախարարներուն բանակցութիւնները յանգեցան անելի մը :

Ճափոն ներկայացուցած էր չարք մը հարցային պահանջներ : «Լուսերը կը պնդեն թէ հողային հարցը արդէն իսկ լուծուած է եալթայի խորհրդաժողովին մէջ», յայտնեց Ճափոնի արտաքին նախարարը եւ այս պատասխանը որակեց՝ «ուժի քաղաքականութիւն» :

Երկու կողմերն ալ կը պնդեն իրենց տեսակէտին վրայ եւ չեն ուզեր դիջումներ կատարել :

ՍԱԿԱՐԱՆ (Օգոստոս 3) · — Ջոյլ ոսկի 482·000, նափոլէոն 3470, դուխ· 3360, անգլիական 4400, քսան տոլարնոց 17720, Թղթադրամ (անպաշտօն) սթերլին 1080, տոլար 411, դուխ· 98·25, պելժ· 8·30, լիր 0·67, փեզեթա 9·50 :

Imp. «Araxes», 46, Rue Richer - Paris (9e)

ՀԵՐՈՍՆԵՐՈՒ ՕՐԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Խանասորի 59րդ տարեդարձին առթիւ :

Նախաձեռնութեամբ՝ Հ· Յ· Դ· Մարսէյլի Շրջ· կոմիտէին :

Եւ մասնակցութեամբ շրջանիս ենթակոմիտէներուն եւ խումբերուն, Հ· Յ· Դ· Նոր Սերունդի Շրջ· վարչութեան եւ իր խումբերուն, ինչպէս նաեւ՝ կապոյտ Խաչի մասնաճիւղերուն :

12 Օգոստոս, կիրակի ամբողջ օրը, Քալասի օդասուն ծառաստանին մէջ : (Էքսի ճամբուն վրայ՝ Սէպթէմէն 7 քիլ· անդին) :

Կը նախագահէ՝ ընկ· ՅԱԿՈԲ ՊԱՊԻԿԵԱՆ
Կը խօսի ընկ· ՇԱՒԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Գեղարուեստական խնամեալ բաժին.— Մասնակցութեամբ կարող ուժերու, երգեր, արտասանութիւններ, նուագ, զարմախօսութիւն եւ զանազան անակնկալներ : Հայկական եւ եւրոպական պարեր՝ ընկերակցութեամբ մասնաւոր նուագախումբի :

Առաւօտեան պուլի մրցում :

Ճոխ պիւֆէ՝ դիւրամատչելի գիներով : Շամփուրով խորոված, սառնուիչ եւ այլազան խմիչքներ :

Դուրսէն անհատներու համար ոեւէ ապրանք ծախելը ինչպէս նաեւ կրակ վառելը խստիւ արգիլուած է :

Երթեւեկութեան համար կը սպասարկեն մասնաւոր օթօքարները, դիւրութեան համար նախապէս արձանագրուիլ շրջանի ենթակոմիտէներուն եւ խումբերուն մօտ : Անհատապէս ներկայ գտնուիլ փափաքողները կրնան առնել Մարսէյլ – Էքս տանող օթօքարները եւ Թրոլէյպիւսը ու էջնել Սէպթէմ, ուրկէ մասնաւոր երթեւեկի սպասարկութիւն մինչեւ հանդիսավայրը :

Մուտքը ազատ է :

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Ղեկավարութեամբ Տիկ· Յասմիկ Քիւթնէրեանի, Հայ կարմիր Խաչի Ֆէսանվիլիէի օգափոխութեան կայանին մէջ, եւ դաշտագնացութիւն Ա· խումբի վերադարձին առթիւ 12 Օգոստ· ժամը 14ին :

Կը հրաւիրուին ծնողները եւ փափաքող հասարակութիւնը իրենց անձնական մթերքներով ճամբորդելու պայմանով :

Կառք ունեցողները պէտք է հետեւին, Օթօ Ռուտ տը լ'Ուէսթ Տրէօ Պրեզոլ դիծին :

ՕԴԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԿԱՅԱՆ

Հայ կարմիր Խաչի Ֆէսանվիլիէի օգափոխութեան կայանին Բ· խումբին արձանագրուած մանուներու բժշկական քննութիւնը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ ուրբաթ, 10 Օգոստոս, ժամը 10–12, Հայ կարմիր Խաչի դարմանատունը, 15 rue Jean Queillon :

Կը խնդրուի ծնողներէն ներկայանալ բժշկական վկայականներով :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տէր եւ Տիկին Ղազար Մկքայէլեան եւ իրենց պարագաները խորին շնորհակալութիւն կը յայտնեն, ամէն անոնց, որոնք անձամբ, նամակով, ծաղկեպսակով և հեռագրով, ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց մօր, քրոջ եւ ազգականին, Տիկին Մարիամ Մկքայէլեանի մահուան առթիւ :

ԿԱՊՈՑՏ ԽԱՉ

Օգափոխութեան կայանի Բ· խումբի պղտիկներու ծնողներէն կը խնդրուի Օգոստոս 9ին, կառը Լիոն ըլլալ ժամը 21ին :

Ա· խումբը կը վերադառնայ Օգոստոս 9ին առաւօտեան ժամը 6·30ին, կառը Լիոն :

ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԻ ԳԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Արձակուրդի մեկնող բաժանորդներէն կը խնդրենք որ իրենց նոր հասցէին հետ յայտնեն նաեւ հին հասցէն : Ծախք՝ Ֆրանսայի համար հարիւր ֆրանք, արտասահմանի համար երկու հարիւր ֆրանք :

Նկատի չեն առնուիր այն փոփոխութիւնները, որոնց կցուած չէ նախկին հասցէն :

Այս առթիւ, անգամ մը եւս կը խնդրենք կարգադրել առկախ հաշիւները, առանց սպասելու մասնաւոր նամակներու :

Կանխայայտ շնորհակալութիւններով :

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

ՕՐ· ՓԵՐՈՒԶ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ
(Նոր Սերունդ)
Պ· ԵԴՈՒԱՐԴ ՀԱԶՐՈՑԵԱՆ
Ամուսնացած

Կնքահայրութեամբ Պ· Պօղոս Փափազեանի :

Ալֆորվիլ, 29 Յուլիս, 1956

Տէր եւ Տիկին Հազրոյեաններ, իրենց զաւկին ամուսնութեան առթիւ հետեւեալ նուիրատուութիւնը կ'ընեն, հինգ հազար ֆրանք, ի նպաստ Շաւիլի մատուռի չինութեան, եւ հազար ֆրանք «Ցառաջ»ի բարգաւաճման :

Ստանալ «Ցառաջ»էն :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ· Յ· Դ· «Դրօ» խումբի հերթական ժողովը այս երեքշաբթի, ժամը 21ին, «Ահարոնեան» ակումբին մէջ : Կարեւոր օրակարգ :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Լիոնի եկեղեցաչէն Տիկնանց Միութիւնը շնորհակալութեամբ ստացաւ հետեւեալ նուիրատուութիւնները ի նպաստ Լիոնի եկեղեցւոյ չինութեան : Պ· Ցակոբ Փափազեան իր եղբօր աղջկան Օր· Անահիտ Փափազեանի ընդ Պ· Մխիթարեանի ամուսնութեան առթիւ տասը հազար ֆր· : Նոյն առթիւ Օր· Արփինէ Փափազեան կը նուիրէ հինգ հազար ֆրանք :

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1· ՀԱՅԵՐԷՆ ԲԱՑԱՏՐԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ, ՍՏ· ՄԱԼԽԱՍԵԱՆՑ, Բ· տպագր· Պէյրութ, 1955 – 56, երեք հատոր լոյս տեսած (Դ·ը մամուլին տակ) : Հատորը 4·000 ֆրանք :

2· ՀԱՅՈՑ ՀԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ, Մ· ԱԲԵՂԵԱՆ, դիրք Ա·, Բ· տպ· Պէյրութ, 1955, լաթակամ 1800 ֆրանք :

3· ԱԿՍԵԼ ԲԱԿՈՒՆՑԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, Պէյրութ, 1955, Ա· եւ Բ· հատոր միասին (Դ·ը մամուլի տակ) 1050 ֆրանք :

4· ԵԼԻՇԷ ՉԱՐԵՆՑԻ ԱՄՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, հատոր Ա·, 1050 ֆրանք :

5.— *L'Eglise Arménienne*, Malachia Ormanian, 2e éd. Antélias 400 Fr.

Առաքման ծախքը գնողին վրայ

ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ

ուր կը գտնուին Հայաստանի եւ Սփիւռքի հին ու նոր ամէն կարգի հրատարակութիւնները : Պահանջել Ընդարձակ Գրացուցակը :

LIBRAIRIE H. SAMUELIAN 51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris 6e.
Chèque Postal, Paris, 1278-35.

ԱՏՐԱՍԱՀՄԱՆԷՆ ՓԱՐԻԶ ԱՑՑԵԼՈՂ ՀԱՅԵՐԸ

եթէ կ'ուզեն կնոջական նորաձեւութեան վերաբերեալ որեւէ գնում կատարել՝ իրենց իսկ շահուն համար պէտք է անգամ մը այցելեն

Կ. ԳԱԶԱԶԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ
ՓԱՐԻԶԵԱՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

CLIARE COMTE

COUTURE

Տարւոյն բոլոր եղանակներուն, ամենավերջին նորաձեւութեանց համաձայն եւրոպական ընտիր կերպասներ, անթերի կարուածք·

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐ :

ՕՓԵՐԱՑԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՑ
17, Boulevard des Capucines Café de la Paix ին դիմացը

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Մեխեանաներու նորագութեան
ԴՆՈՒՄ, ՎԱՃԱՌՈՒՄ և ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ
Surjeteuses, raseuses,
R. BLOT
5, Rue Godefroy Cavaignac, Paris 11e.
Tél. : ROQ. 65-38. Métro : Voltaire.

ՍԻՐԵԼԻ ՑԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐ ԵՒ ՋԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ
ՄԻ ՄՈՌՆԱՔ ԱՆՊԱՑՄԱՆ ԱՑՑԵԼԵԼ

Մարսէյլի ամէնէն ճոխ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ARAX

(Վարչական Պանտիկեան եւ որդի)

Քաղաքի կեդրոնին մէջ Tél. : CO. 3643 **27. Rue d'Aubagne, Marseille**

Ամբողջովին վերանորոգուած եւ արդիական վերջին կարգ ու սարքով Ուր պիտի գտնէք ձեր սիրած բոլոր ուտելիքները :

Պալհանեան հաշխավալ եւ ներմակ պանիր,

Յունական ամէնէն ընտիր ձիթապտուղները թարամա պահածոները (պամիա, եալանճի տոլմա, վարդի աճուշ, եւն·) :

Պոլսական լաֆերտա, չիրոզ, ապուխտ, երշիկ, Ամասիոյ պաստրմա :

Ռուսական խաւեար եւ ամէն տեսակի ձկնեղէններ :

Ինչպէս նաեւ արեւելեան թարմ սուրճ, լօխում, հալվա, եւայլն :

Արեւելեան աղանդերներ (Թուրչիներ) եւ ամէն տեսակ համեմներ

Ապսպրանքներ ամէն ուղղութեամբ, արագ եւ մաքուր սպասարկութիւն :

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10: Հատը 12 ֆր.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 7 ՕԳՈՍՏՈՍ

MARDI 7 AOUT 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7648 — 32e ANNEE — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3459

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՋՐԱՆՑՔԻՆ ՇՈՒՐՋ

Օգոստոս 2ին Ազեքսանդրիոյ մէջ նար ճառ մը խօսելով, զնդապետ Նասր կը յայտարարէր.

«Սուէզի Ջրանցքի ընկերութիւնը ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ խմբակցութիւն մը դրամագլուխի Ֆրանսացի կոմսերու եւ անգլիացի լորտերու, որոնք աշխարհակալներու հետ դաւեր կը սարքէին եւ Եգիպտացիներու արիւնը կը ծծէին»:

Իր ճառի չարունակութեան մէջ, Եգիպտոսի նախագահը ծովահէն եւ չհաւզորդող կ'որակէ աշխարհակալները ու կ'եզրակացնէ թէ «Ջրանցքը կը պատկանի Եգիպտոսի ու մենք ո՛չ մէկ գնով պիտի լքենք զայն»:

Սուէզի Ջրանցքի բացումը անցեալ դարու մեծագոյն ձեռնարկներէն, մէկն էր որմէ մեծապէս պիտի օգտուէր մարդկութիւնը: Հնդկաստանի համբան չուրջ 5000 մղոն կարճցաւ: Երթեւեկը Եւրոպայի եւ Ասիոյ միջեւ դիւրացաւ. Արեւելքի բերքերը աւելի առատ ու աժան դարձան:

Եգիպտոս ալ օգտուեցաւ անկէ: Սակայն Անգլիա ուզելով իր ձեռքին մէջ պահել Հնդկաստանի բանալին, պատրուակ մը դտաւ 1882ին եւ գրաւեց Խեդիվներու երկիրը:

Աւելի քան հարիւր տարուան պատմութիւն ունի Սուէզի Ջրանցքին բացումը:

Փարաւոններէն սկսեալ մինչեւ Մեծն Նափոլէոն, ծրագրեր կազմուած էին Միջերկրականը միացնելու Կարմիր Ծովուն: Եւ ժամանակ մըն ալ կապ հաստատուած էր՝ Նեղոսի միջոցաւ:

Բուն ծրագիրը իրագործողն եղաւ Ֆրանսացի ճարպիկ գործի մարդ մը, Ֆէրտինան տը Լէսէպս, որ ճարտարապետ չէր, այլ երիտասարդ տարիքէն ընդդըրկած էր գլխաւորապէս տնտեսական հարցերը:

1826ին օգնական հիւպատոս էր Ազեքսանդրիոյ մէջ, երբ սկսաւ հետաքրքրուիլ այդ հարցով: Եռքէն 1831–38 հիւպատոս եղաւ Գահիրէի մէջ եւ այդ առթիւ մօտէն ճանչցաւ Մոհամմէտ Ալի փաշայի դաւակները, որոնցմէ Սայիտի հետ սերտ մտերմութիւն մշակեց:

Ու երբ այս վերջինը 1854ին յաջորդեց Ապպաս փաշայի՝ իբրեւ փոխարքայ Եգիպտոսի, տը Լէսէպս նոյն տարուան Նոյ. 15ին պաշտօնապէս դիմեց Սայիտ փաշայի, որ Նոյ. 30ին ֆէրմանով մը մեծաշնորհ տուաւ անոր՝ կազմելու «Սուէզի ծովային ջրանցքի տիեզերական ընկերութիւն մը»:

Ըստ ֆէրմանին, ընկերութեան անօրէնը կը նշանակուի եգիպտական կառավարութեան կողմէ: Մենաշնորհին տեւողութիւնն էր 99 տարի՝ Ջրանցքի բացման թուականէն սկսեալ: Ընկերութիւնը կը ստանձնէր բոլոր աշխատանքները՝ իր ծախքով:

Եգիպտոսի կառավարութիւնը ընկերութեան կը չնորհէր անհրաժեշտ հողերը: Նոյնպէս անոր կը տրամադրէր գործատուորները, որոնք օրական պիտի ստանային 2 1/2–3 ղրուշ, իսկ ընկերութիւնը անոնց ուտելիքը պիտի հայթայթէր՝ էկ ղրուշ արժէքով: 12 տարեկանէն վար գործատուորներուն օրավարձն էր մէկ ղրուշ եւ ուտելիք:

Այս ֆէրմանին բնագիրը թուրքերէն էր եւ պէտք է վաւերացուէր Բարձրագոյն Դուռնէն, քանի որ Եգիպտոս կը գտնուէր Օսմանեան կայսրութեան գերիշխանութեան տակ:

Անգլիա հակառակ էր Ջրանցքի ծրագրին եւ ամէն ճիգ գործ դրաւ Սուլթան Մէճիտի մօտ՝ արգիլելու համար վաւերացումը: Լորտ Փալմէրսթըն Անգլիոյ խորհրդարանին մէջ բուռն արտայայտութիւններ ունեցաւ եւ «ֆիզիքապէս անիրագործելի» նկատեց ծրագիրը: Կը վախնար, որ Ֆրանսացիք իրենց ձեռքը պիտի առնէին Հնդկաստանի ճամբան:

Ֆէրտինան տը Լէսէպս անձամբ գնաց Անգլիա եւ իր ծրագրին ի նպաստ քարոզչութիւններ ըրաւ: Լորտ Կլէրընթըն, այն առեն ընդհմտդիրներու պետը, համակրանքով ողջունեց ծրագիրը:

Ի վերջոյ, Սուլթանը վաւերացուց մենաշնորհը եւ Սուէզի Ջրանցքի ընկ.ը կազմուեցաւ 1856 յունուար 5ին, 78 յօդուածէ բաղկացեալ ծրագրով մը:

1858 Նոյ.ին ընկերութիւնը 500 ֆրանքանոց 400,000 արժեթուղթեր հրապարակ հանեց: Ֆրանսա գնեց 220,000 արժեթուղթ, իսկ փոխարքան՝ 176,000՝ կառավարութեան հաշուոյն: 200 միլիոն ֆրանքով գործի ձեռնարկեց ընկերութիւնը, որուն մեծապէս աջակցեցաւ եգիպտական կառավարութիւնը, 20,000 դինուոր ապամոդելով:

Բրիչի առաջին հարթածը տպուեցաւ 1859 Ապրիլ 25ին: Ջրանցքի առաջին մասին բացումը կատարուեցաւ 1862 Նոյ. 18ին:

Ցետագային վէճեր ծագեցան Ջրանցքի ընկերութեան եւ եգիպտ. կառավարութեան միջեւ: Նուպար փաշայի վիճակեցաւ հաշտեցնել կողմերը՝ իրաւարարութեամբ Նափոլէոն Գ. կայսեր:

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՄԻՇՏ ՍՈՒԷԶԻ ԽՆԴԻՐԸ

ՆԱՍՐ ՏԱԿԱՒԻՆ ՉՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑ

Գնդ. Նասր տակաւին չպատասխանեց Օգոստ. 16ի ժողովի հրաւէրին: Երբորդ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Մ. Միւրթեան զեպանին հետ, իսկ իր օգնականները տեւական խորհրդակցութեանց մէջ են արաբական երկիրներու եւ կարգ մը եւրոպական պետութեանց ներկայացուցիչներուն հետ:

Այս վարանումին պատճառները երեք են.

ա) Ֆրանսեւանգլիական յարձակումները ուղղուած են միայն իրեն եւ ոչ թէ Եգիպտոսի դէմ:

բ) Ժողովին մասնակցող պետութեանց ընտրութիւնը կատարուեցաւ առանց իր հաւանութեան. հետեւաբար որեւէ յայտ չի կրնար ունենալ թէ որոշումները իրեն ի նպաստ պիտի ըլլան:

գ) Մ. Նահանգներու արտաքին նախարարը, Լոնտոնի խորհրդակցութիւններէն վերադարձին յայտարարեց թէ «Եգիպտոսի նման ազատ եւ անկախ երկրի մը կառավարութիւնը ամէն միջոցներով պէտք է ապահովէ իր ժողովուրդին բարօրութիւնը»:

Այս պայմաններու տակ, եթէ Նասր համաձայնի ժողովին մասնակցիլ, տեղի տուած պիտի ըլլայ այս պարագան կը նայ մեծապէս վտանգել իր դիրքը: Եթէ մերժէ՝ առիթ պիտի տայ որ Անգլիան եւ Ֆրանսան կիրարկեն ռազմական միջոցներ: Այս պարագային Մ. Նահանգները տոկտուած են կանգնիլ իրենց դաշնակիցներուն կողքին:

Կը մնայ ուրեմն միայն մէկ ելք. մասնակցիլ ժողովին, բայց որոշ պայմաններով: Կը կարծուի թէ Եգիպտոսի պատասխանը կ'ուշանայ, որովհետեւ տակաւին վերջնապէս չեն որոշուած այս պայմանները: Հաւանական է տակայն, որ Նասր պիտի առաջարկէ 1) Փոխել ժողովին վայրը. 2) Հրաւիրել ուրիշ պետութիւններ ալ. 3) Կասկածի ենթարկել Ջրանցքին Եգիպտոսի պատկանելիը:

Ջրոյց կը չրջի թէ այս պայմանները մեղմուելու պարագային, Նասր ալ, իբ

❊ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❊

ՄԻԱԿԱՆԻ ՁՏԵՍԸ

Ճակատագրուած է որ երբ արեւմտահայ մը *ազօնիչ* դառնայ, — այս պարագային քոլշեւիկ — Պապէմ աւելի պապական կ'ըլլայ:

Հիւս. Ամերիկայի 306 հայրենադարձներուն հետ Հայաստան գացած դաւանափոխ մը, Պատրիկ Սելեան, խմբագիր «Սովետական Հայաստան» ամսագրի, գրութիւն մը ունի թերթին Յունիսի թիւին մէջ, — «Գրքի հրատարակութիւնը Սփիւռքում» (Սիբյուռքում):

Ուրեմն, կ'ուզէ ներկայացնել հրատարակչական գործը արտասահմանի մէջ: Տպուած գիրքերը, անոնց սպառումը, եւ այլն:

Իբրեւ ամերիկահայ, կը սկսի Մ. Նահանգներէն, յատկապէս յիշելով տպրահրչակ Յառաջդիմական Միութեան «մի շարք հրատարակութիւնները»: (Մոռցայ յիշել որ պարոնը ռուսահայերէն կը գրէ այժմ):

Ցետոյ կը թուէ Բարեգործականի, Ռամկավար «Պայքար»ի, Համի մը անկուսակցական գրողներու գործերը:

Ոչ մէկ խօսք՝ «Հայրենիք»ի ստուարաթիւ հրատարակութեանց մասին: Ոչ Ահարոնեանի ամբողջական գործը՝ ընտիր տպագրութեամբ: Ոչ Համաստեղի «Սպիտակ Ձիաւորը» (երկու հատոր): Ոչ Թամ Մորկանի Հայոց պատմութեան հայերէն եւ անգլիերէն տպագրութիւնները: Ոչ Մաշտոցի գործերը, հայկ. Բացարձակ լռութիւն՝ այս նպատակի վրայ:

Անցնելով Ֆրանսա, համայնագէտ խմբագիրը կը պատմէ թէ Մշակութայինի Միութիւնը «նոյնպէս հրատարակել է մի շարք գրքեր՝ գրական – հասարակական բովանդակութեամբ»:

Հապա «Հայ Գրագէտներու Բարեկամներ»ու շա՞րքը, եւ ուրիշ հրատարակութիւններ, մատեան կամ պարբերական, անհատական նախաձեռնութեամբ:

Պարոնը կը խոստովանի թէ «հրատարակչական ասպարէզում աւելի մեծ աշխուժութիւն է դրսեւորում Մերձաւոր Արեւելքում Բեյրութ քաղաքի հայ համայնքը»:

Եւ կը թուէ կարգ մը անուններ ու ձեռնարկներ, միշտ նոյն միակողմանի, միակասի ուղղութեամբ:

Արձանագրուած հեղինակները, ձեռնարկները եւ գիրքերը կա՛մ յառաջդիմական են, կամ ռամկավար եւ կաս բոլորտիբեան:

Ոչ մէկ խօսք՝ Համազգային ընկերութեան մասին, որ բազմաթիւ գիրքեր հրատարակած է: Ոչ *Ազդակ*, ոչ «Ակօս» ոչ ալ «Նայիրի», իրենց այլազան հրատարակութիւններով: Ոչ իսկ տարեգիրք:

Յօդուածագիրը բոլորովին մոռացութեան տուած է Գահիրէն, անշուշտ վախնալով որ «Յուսաբեր»ի շէմբը իր վրայ կը փլի, իր հատընտիր եւ ստուարաթիւ հրատարակութիւններով:

Եւ ի՞նչ գիրքեր, — Խորենացի, Եղիշէն (աշխարհաբար), Սիամանթօ, Վարուժան, Սողոմոն Թէհլիրեան — միայն վերջին մաս մը յիշած ըլլալու համար:

Ցետոյ երիտասարդ հեղինակի մը «Դար մը Գրականութիւնը», երկու հաստափոր եւ բովանդակալից հատորներ, որոնց վերջինը յատկացուած է խորհրդահայ գրականութեան, — նորութիւն մը՝ իր տեսակին մէջ:

Երանելին Պատրիկ ուրիշ կեղծիք մը եւս կը կատարէ:

Դարձեալ նոյն «պրոգրեսիւ» հատուածին կը վերագրէ Խ. Հայաստանի գրականութեան ծանօթացումը՝ արտատպումներով:

Կը յիշէ թէ Նիւ Եորքի իր հրատարակչատէտ Դ. Դեմիրճեանի «Վարդանանք»ը:

Բայց կը մոռնա՞յ որ Հալէպի «Արեւելք»ը շատոնց արտատպեց զայն, իսկ «Յուսաբեր»ը չատով կը շարունակէ նոյն գործին հրատարակութիւնը:

Պարոնը չէ լսեր որ վախտազ Անահիտի դրամատական պատմութիւնները առաջին անգամ երեւցան «Յառաջ»ի մէջ, մասնաւոր գնահատանքով, իսկ յաւագոյն գործերու արտատպումը միշտ ալ կը շարունակուի ամբողջ դաշնակցական մամուլին մէջ:

Անտայտե՞ս կը ծանօթացնեն Հայկական Արտասահմանի գրական – հրատարակչական գործունէութիւնը:

Խղճմտագոյնով կը դիտեն ծրագիրը հասած ջուրը, բայց չեն տեսներ իրական աղբիւրը, աչքերնին հոսումն ու քարերը, եւ մնանուտնդ հարազատ...

ՎԱՀԷ

առնչին Հնդկաստանի ճամբան:

Ֆէրտինան տը Լէսէպս անձամբ գնաց Անգլիա եւ իր ծրագրին ի նպաստ քարոզչութիւններ ըրաւ: Լորտ Կլէրընթըն, այն առեն ընդհմտդիրներու պետը, համակրանքով ողջունեց ծրագիրը:

Ի վերջոյ, Սուլթանը վաւերացուց մենաշնորհը եւ Սուէզի Ջրանցքի ընկ.ը կազմուեցաւ 1856 յունուար 5ին, 78 յօդուածէ բաղկացեալ ծրագրով մը:

1858 Նոյ.ին ընկերութիւնը 500 ֆրանքանոց 400,000 արժեթուղթեր հրապարակ հանեց: Ֆրանսա գնեց 220,000 արժեթուղթ, իսկ փոխարքան՝ 176,000՝ կառավարութեան հաշուոյն: 200 միլիոն ֆրանքով գործի ձեռնարկեց ընկերութիւնը, որուն մեծապէս աջակցեցաւ եգիպտական կառավարութիւնը, 20,000 դինուոր ապամոդելով:

Բրիչի առաջին հարթածը տպուեցաւ 1859 Ապրիլ 25ին: Ջրանցքի առաջին մասին բացումը կատարուեցաւ 1862 Նոյ. 18ին:

Ցետագային վէճեր ծագեցան Ջրանցքի ընկերութեան եւ եգիպտ. կառավարութեան միջեւ: Նուպար փաշայի վիճակեցաւ հաշտեցնել կողմերը՝ իրաւարարութեամբ Նափոլէոն Գ. կայսեր:

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

կարդին, պիտի հրաւիրէ «մրցակից» ժողովի մը:

× *Մինչ այդ, Եգիպտոսի մէջ կը չարունակուին ընդհանուր զօրահաւչի պատրաստութիւնները: Տեղական թերթերը, զազմական տեղեկութեանց չորքին, կը հրատարակեն նաեւ գրդռիչ յօդուածներ:*

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ԴԻՐՔԸ

Մինչ այդ, Մ. Նահանգներու մէջ լաւատես են: Տըլլըս համոզուած է թէ Օգոստոս 16ի ժողովը յաջողութեամբ պիտի պսակուի: Քայնաափիւէն խօսած մէկ ճառին մէջ հասցուցեց թէ Սուէզի պատճառով պատերազմ պիտի չծագի, որովհետեւ նոյնիսկ ճախողանքի պարագային, ոչ մէկ ռազմական չանձնառութեան տակ մտած է:

× *Ամերիկեան մամուլը չի բաժներ արտաքին նախարարին անհաճոյ լաւատեսութիւնը, թայմ չաթթաթերթը կը գրէ. «Ներկայ տագնապը չատ աւելի բարդ է. միայն Սուէզի կամ Աւսուանի ամբարտակին հարցը չէ. կ'ընդգրկէ արաբական ազգայնականութեան, հակա-գաղթատիրութեան, հակա-արեւմտեան չարժման, ինչպէս նաեւ խորհրդային դաւերուն բազմակողմանի հարցերը: Պ. Տըլլըսի բռնած դիրքը կրնայ վտանգել աշխարհի խաղաղութիւնը, եթէ չուզէ աւելի իրատես ըլլալ:»*

× *Մ. Նահանգները տակաւին չվերցուցին եգիպտական ինչքերուն վրայ դրուած արգելքը, բայց հրահանգ տուին իրենց նաւերուն, որ Սուէզի Ջրանցքէն անցնելու տուրքերը առ այժմ վճարեն եգիպտական նոր ընկերութեան:*

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՆՈՐ ՀԱՐՑԵՐ

Սուէզի ազգայնացման չուրջ յարուցուած աղմուկը չատ աւելի հեռուն կ'երթայ: Օգոստ. 16ի ժողովին մէջ, խօսակիցները կրնան մէկտեղ բերել Նեղոսներու, ճիպրալթարի եւ Փանամայի հարցերն ալ:

Մ. Միւրթիւնը ընդհանուր առմամբ կողմնակից է միջազգային կարեւորութիւն ներկայացնող բոլոր ջրային անցքերու միջազգայնացման: Ուրեմն, սկզբունքով համաձայն պէտք է ըլլայ նաեւ Սուէզի միջազգայնացման: Բայց այս պարագային, Ռուսերը պիտի չյարգեն իրենց «սկզբունք»ը:

Իտալիան, Սպանիան եւ Յունաստանը կ'ուզեն բռնել Նասրի կողմը. առաջինը իր Միջերկրականեան ծաւալումը կը տեսնէ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի տկարութեան մէջ: Սպանիան չահագրգռուած է ճիպրալթարով: Իսկ Յունաստանի դիրքը կախուած է Կիպրոսի հարցէն:

Սուէզի ազգայնացումը սեղանի վրայ պիտի բերէ նաեւ արաբական քարիւղին հարցը: Արաբական երկիրները կը յուսան թէ Սուէզէն ետքը կարգը պիտի գայ քարիւղին: Ահա թէ ինչու կը բռնեն Եգիպ-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԱՏԵՓՈՍՅԱՆԻ ԸՆԿԵՐՈՒՀԻՆԸ ՄԵՆԱԿԱՐԱՆԸ

38. Հայ հուշագրություն (1913)

Կամ «Նվագ փափկոտ»: Մեկնելու է հայ լույս աշխարհ «փոստիս էի եր-թալու, որ կարգիս կոչ «Ծանոթագրութիւն»: Մեկնելու ընկերը ինձ ասաց հայ հայրենասերի մը հասցեն, որ ինձ ընդունի իր տունը, մինչև որ գտնեմ ինձ համար ապրելու տեղ: Ես ալ ինձ համար կարգադրած էի, որ ոչ ոքի ծանոթանամ, մինչև որ ինքս ինձ ծանոթացնեմ: Ուրիշ ոչ ոքի հետ կապ չունենալ, ոչ ոքի հետ խոսիլ, ոչ ոքի հետ ծանոթանալ, ոչ ոքի հետ ընկերանալ, ոչ ոքի հետ ճանչնալ

ԿՎԱՍՈՒՆ

(ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՎԵՊԻ, 364 – 400)

Ք. ՊԱՐԻՍ

2.— ՆՈՒՆ ԵՒՍԻՆ

Կը, ձերբասիա եկեր էրկի եզան, ետեւ ձերբասիա եկան էրկու ձիաւոր, մին ալ ձեռք եկեր էրկու ձի։ Բոլորն ալ ձիերնէն իջան, ու ինչպէս կ՚երեւէր, ամենքն ալ ծանօթ էին Ներսէսի հետ։ Ներսէս ալ ամենուն ձեռք սեղմեց, ու ետքը ինքզինքը ներկայացուց Ներսէսի հօրեղբայրին։ Ներսէսի հօրեղբայրը ըսաւ, որ ինք Ներսէսի հօրեղբայրն է, ու ինքն ալ Ներսէսի պէս Ռուսիա կ՚ապրի։ Ներսէսի հօրեղբայրը ըսաւ նաեւ, որ ինք Ներսէսի հայրը չի ճանչնար, որովհետեւ Ներսէսի հայրը Ներսէսը ծնած ատեն, ինք Ռուսիա էր։ Ներսէսի հօրեղբայրը ըսաւ նաեւ, որ Ներսէսի հայրը ինք չէ

տոսի կողմը: Այսուհետ, սակայն, կը ծագի ուրիշ հարց մը· քարիւղ ունեցող արաբական երկիրները կը մտածեն ապագային համար մասին, մինչ քարիւղ չունեցող երկիրները (Եգիպտոս, Սուրիա, Լիբանան), նկատի ունին «արաբացում» մը:

Արաբական երկիրներուն մէջ, Իրաքն է միայն որ դէմ է Նասըրի, որովհետեւ կը վախնայ անոր «արաբական աշխարհի առաջնորդ»դառնալու յաւակնութիւններէն, իսկ «քարիւղի հարց» մը ծագելու պարագային, աղաչնացումը պիտի դերադասէ արաբացումէն:

× Հարցական կը մնայ նաեւ Մ. Միւռթեան դիրքը: Յայտնի չէ թէ Մ. Միւռթի՞ւնը ուղղութիւն պիտի տայ Եգիպտոսի, թէ՝ այս վերջինին դիրքն է որ պիտի ճշդէ Մ. Միւռթեան պատասխանը:

× Մոսկուայի ճայնասփիւռը անդադար կը կրկնէ թէ «բոլոր յառաջդիմական ուժերը Եգիպտոսի կողքին կանգնած են»:

× Համայնավար Չինաստանի տէրը, Զուէ-էն Լայ յայտարարեց՝ «Մենք Եգիպտոսի հետ ենք, պայմանաւ որ Ջրանցքին աղատ երթեւեկը ապահովուի»:

× Պարսկաստանի նախկին վարչապետ Մոսատեղ, որ դեռ նոր ելաւ բանտէն, յայտարարեց՝ «Ջրանցքին աղգայնացումը բացարձակապէս օրինական է»–

× Անգլիական կառավարութիւնը թոյլ չտուաւ որ դէպի Լիբանան գնացող փոխադրող եգիպտական նաւ մը մեկնի Լիվըրփուլէն:

× Ըստ սուրիական թերթերու, խորհրդային նաւատորմը արաբական նաւահանգիստները պիտի այցելէ՝ Օգոստոս 15ի առեններէն:

× Հարիւրաւոր անգլիացի ընտանիքներ հեռացան Եգիպտոսէն:

×Անգլիացի անկարգելաւորներու կարեւոր խումբ մը տեղ գրաւեց «Թեղհուս» օդանաւակիրին վրայ:

× Ֆրանսական «Քապիթ» գրահանաւը առջի օր մեկնեցաւ Թուլոնէն:

× Ֆրանսայի համայնավար կուսակցութեան քաղաքական բիւրօն յայտարարութիւն մը հրատարակեց· «Պատերազմի վտանգը անմիջական է· պատրուակները՝ կեղծ: Ֆրանսայի շահերը ոչ մէկ կապ ունին ոմէնգի ընկերութեան դեկավարներուն անձնական շահերուն հետ»:

ՈՈՒՍԵԻՆՃԱՓՈՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Մ. Միւռթիւնը մերժեց դոհացում տալ Ճաբոնի հողային պահանջներուն, բայց առաջարկեց հողային հարցը չկապել առեւտրական համաձայնագրի մը ստորագրման: Մ. Միւռթիւնը կ'ուզէ Ճաբոնի ծախել հանքածուխ, քարիւղ եւ թուղթ, իսկ փոխարէնը ստանալ պատուղներ, մետաքս, նաւեր եւ չոգեշարժ մեքենաներ: Փոխանակուած ապրանքներուն դինը կը դառնայ 500 միլիոն րուբլիի չուրջ:

ՋԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԼԵՀԱՄՅԱՆի համայնավար կուսակցութեան նախկին քարտուղարը, Կոմուլքա, որ կուսակցութենէն վտարուած էր 1948ին եւ բանտարկուած կը մնար 1951էն ի վեր, աղատ արձակուեցաւ եւ իր գործած սխալները չեղեալ նկատուեցան:

ԻՆՏԻՆԵՏԻՈՑ կառավարութիւնը Հոլանտայի ունեցած իր բոլոր պարտքերը հատուցեց:

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆՆ ալ սկսաւ հիւլէական ուժ արտադրել:

ՖՐԱՆՍՍԱՑԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ Ալժերիա պիտի մեկնի Օգոստոս 15ի ժողովէն ետքը:

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԵՐԻՒ վառելանիւթը այսօրուընէ սկսեալ յաւելում կրեց· մէկ լիտրի վրայ՝ մէկ ֆրանք:

ՐՏԺԻ ՐՂՆՈՑԻ տարեկան տեղեկագիրը կը յորդորէ որ կառավարութիւնը չաւելցնէ ինքնաշարժերու վրայ դրուած տուրքերը: «Ինքնաշարժը պերճանք մը չէ, այլ՝ անհրաժեշտութիւն մը եւ կառավարութեան համար հասոյթաբեր աղբիւր մը· պէտք չէ վհատեցնել նոր յաճախորդները»:

ԱԼԺԵՐԻՈՑ ՄԷՋ օթօքառ մը ծուղակի մէջ ինկաւ: Կը չարունակուին ահաբեկչական արարքները:

ՍՈՒՐԻՈՑ հանրապետութեան նախագահը ընթացք տալով իրեն կատարուած բազմաթիւ դիմումներուն, եռ առաւ իր հրաժարականը:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ թերթերու մուտքը արգիլուեցաւ Պէյրութի մէջ:

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՑ մէջ 12 անձեր բանտարկութեան դատապարտուեցան «լրտեսութեան եւ խափանարարութեան» համար:

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՀԵՐՈՍՆԵՐՈՒ ՕՐԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Ժանասորի 59րդ տարեդարձին առթիւ:

Նախաձեռնութեամբ՝ Հ· Յ· Դ· Մարսէյլի Շրջ· կոմիտէին:

Եւ մասնակցութեամբ շրջանիս ենթա–կոմիտէներուն եւ խումբերուն, Հ· Յ· Դ· Նոր Սերունդի Շրջ· վարչութեան եւ իր խումբերուն, ինչպէս նաեւ՝ կապոյտ Աչի մասնաճիւղերուն:

12 Օգոստոս, կիրակի ամբողջ օրը, Քալապի օդաստուն ծառաստանին մէջ: (Էքսի ճամբուն վրայ՝ Սէկսթէմէն 7 քիլ· անդին):

կը նախագահէ՝ ընկ· ՅԱԿՈԲ ՊԱՊԻԿԵԱՆ
կը խօսի ընկ· ՇԱՒԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Գեղարուեստական խնամեալ բաժին·— Մասնակցութեամբ կարող ուժերու, երգեր, արտասանութիւններ, նուագ, զբաղարճախօսութիւն եւ զանազան անակնկալներ: Հայկական եւ եւրոպական պարեր՝ ընկերակցութեամբ մասնաւոր նուագախումբի:

Առաւօտեան պուլի մրցում:

Ճոխ պիւֆէ՝ դիւրամատչելի գիներով: Շամփուրով խորոված, սանտուիչ եւ այլազան խմիչքներ:

Երթեւեկութեան համար կը սպասարկեն մասնաւոր օթօքարներ, դիւրութեան համար նախապէս արձանագրուիլ շրջանի ենթակոմիտէներուն եւ խումբերուն մօտ Անհատապէս ներկայ դտնուիլ փափաքողները կրնան առնել Մարսէյլ – Էքս տանող օթօքարները եւ թրոլէյպիւսը ուր իջնել Սէկսթէմ, ուրկէ մասնաւոր երթեւեկի սպասարկութիւն մինչեւ հանդիսավայրը:

Մուտքը ազատ է:

Ժանասորի տօնակատարութեան համար Լա Քալաս երթալ փափաքողները կրնան արձանագրուիլ հետեւեալ հասցէներուն, տեղ ապահովելու համար «Քրիստափոր» ենթակոմիտէի վարձած օթօքարին մէջ·–

Ծերիկեան, 13 ռիւ տէ Տոմինիֆէն:
Պետրոսեան, 20 ռիւ տէ Բըթիթ Մարի:
Քէօսէյեան, 2 ռիւ Պերնար Տիւպուա:

Օթօքարը կը մեկնի ժամը ճիշտ 8ին եւ կը վերադառնայ Լրիվուան 8,30ին:

ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԱՅ ՏՕՆԸ
ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Ս· Աստուածածնայ տօնին առթիւ, Լիոնի Ս· Աստուածածին եկեղեցին հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցանէ այս կիրակի: Յաւարտ պատարագի պիտի կատարուի խաղողի օրհնութիւն: Ս· Եկեղեցւոյ անուան տօնախմբութեան առթիւ մասաղօրհնում պիտի կատարուի:

Կը հրաւիրուին Լիոնի եւ շրջաններու հայ հաւատացեալները ներկայ ըլլալ այս սուրբ արարողութեանց: Կը խնդրուի հասարակութենէն մասաղի համար բերել իր նիւթական մասնակցութիւնը:

ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

15 Օգոստոս, չորեքշաբթի առաւօտ, Աստուածածնայ տօնին առթիւ Ս· պատարագ պիտի մատուցուի, ՌիւԺէ Սէն Լուի սրահին մէջ:

Պիտի պատարագէ Թորգոմ քահանայ (Լիոնէն)· Երկեցողութեանց պիտի մասնակցի Օր· Սիրան Տէր Կոմասեան:

ՊՈՄՈՆԻ ՄԷՋ

Ի պիտութիւն Պոմոնի եւ շրջանի մեր ժողովրդեան կը ծանուցանենք թէ այս կիրակի Ս· Աստուածածնայ տօնին առթիւ եկեղեցւոյ մէջ պիտի կատարուի մատաղ եւ խաղողի աւանդական օրհնութիւն: Կը հրաւիրենք հասարակութիւնը որ մատաղի համար իր նիւթական մասնակցութիւնը բերէ: Նուէրները արձանագրել քարտուղար Պ· Ճէրահեանի կամ թաղական խորհրդոյ մօտ:

Թաղ· խորհուրդ Պոմոնի

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Փոն տը Շէրիւի Ազգ· Միութեան նախաձեռնութեամբ, այս կիրակի, ամբողջ օրը, Պ· Կուհայի գեղեցիկ դաշտին վրայ (Դրիփքէ): Այս առթիւ հրաւիրուած է Վալանսի «Արաքս» երգչախումբը:

Անձրեւի պարագային հաւաքոյթը տեղի կ'ունենայ Պ· Խաչատուրեանի սրահը:

** խաղողօրհնութիւն·— Օգոստոս 12ին հոգեհանգստեան պաշտօն եւ խաղողի աւանդական օրհնութիւնը պիտի կատարուի Ս· Գրիգոր մատրան մէջ:

ԿԱՊՈՑՏ ԽԱՉ

Օդափոխութեան կայանի Բ· խումբի պզտիկներու ծնողներէն կը խնդրուի 0 – գոստոս վերջին անպայման վարչութեան յանձնել պէտք եղած թուղթերը·—

Բ· խումբը կը մեկնի Օգոստոս 9ին, կատը Լիոն ըլլալ ժամը 21ին:

Ա· խումբը կը վերադառնայ Օգոստոս 9ին առաւօտեան ժամը 6·30ին, կատը Լիոն:

ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԻ ԳԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Արձակուրդի մեկնող բաժանորդներէն կը խնդրենք որ իրենց նոր հասցէին հետ յայտնեն նաեւ հին հասցէն: Մեկնելէ՝ Քրանսայի համար հարիւր ֆրանք, արտասահմանի համար երկու հարիւր ֆրանք:

Նկատի չեն առնուիր այն փոփոխութիւնները, որոնց կցուած չէ նախկին հասցէն:

Այս առթիւ, անգամ մը եւս կը խնդրենք կարզադրել առկախ հաշիւները, առանց սպասելու մասնաւոր նամակներու:

Կանխայայտ շնորհակալութիւններով:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրենք մեր բաժանորդներէն, ան–յապաղ կատարել իրենց վճարումները ուղղակի «Յառաջ»ին կամ քաղաքի եւ արուարձաններու թերթին դործակալներուն:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՍԷՆԹ–ԷԹԻԷՆ·— Տէր եւ Տիկին Այտպերեան իրենց հօր՝ Գէորգ Յակոբեանի մահուան առթիւ հետեւեալ նուէրները կ'ընեն·— 5000 ֆր· Փարիզի Մշակոյթի Տան Ֆոնտին, 2000 ֆր· Սէնթ–ԷթիէնԷ դպրոցին, 1000 ֆր· «Յառաջ»ին:

ՕԴԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԿԱՑԱՆ

Հայ Կարմիր Խաչի Ֆէսանվիլիէի օդափոխութեան կայանին Բ· խումբին արձանագրուած մանուկներու բժշկական քննութիւնը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ ուրբաթ, 10 Օգոստոս, ժամը 10–12, Հայ Կարմիր Խաչի դարմանատունը, 15 ռիւ Ժան Կուժօն:

Կը խնդրուի ծնողներէն ներկայանալ բժշկական վկայականներով:

***

Հայ Կարմիր Խաչի Ֆէսանվիլիէի օդափոխութեան կայանին մանուկներու Ա· խումբը Փարիզ կը վերադառնայ յառաջիկայ կիրակի: Հետեւաբար կը խնդրուի ծնողներէն դիմաւորել իրենց զաւակները Փարիզի Հայոց եկեղեցւոյ առջեւը, ժամը 19-20: Բ· խումբի մեկնում նոյն օրը առաւօտեան ժամը 8ին, նոյնպէս Փարիզի Հայոց եկեղեցիէն:

ՕՐ· ՄԱՐԻ ԹՈՐՈՍԵԱՆ
Պ· ՎՐԷԺ ՀԻՒՍԵԱՆ
Ամուսնացած
Տեսիլ, 5 Օգոստոս 1956

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ·— Հ· Յ· Դ· «Դրօ» խումբի հերթական ժողովը այս երեքշաբթի, ժամը 21ին, «Ա.հարոնեան» ակումբին մէջ: Կարեւոր օրակարգ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Օր· Արշալոյս Փանոսեան, Պ· Յարութիւն Փանոսեան, Այրլ Տիկին Ովաննա Թէրզեան շնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք անձամբ, գրաւոր կամ ծաղկեպսակով ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց հօր եւ եղբօր՝

ԱՌԱՔԵԼ ՓԱՆՈՄԵԱՆի

մահուան առթիւ:

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

46, RUE RICHER - PARIS (9e)
Tél.: PROvence 64-90
C. C. P. Paris 3630-66

Նորագոյն հրատարակութիւններ

Ժամանց եւ Զբօս, Կ· Գուչակ (Երազներու բանալին, Բախտագուշակութիւն, Աստղագիտութիւն, Ոգեհարցութիւն, Զեռնածութիւն, Ժամանցի խաղեր եւն·):

Մեծադիր 632 էջ, 1956 Պէյրութ, դինը՝ 1400, թղթատարի ծախքով 1500 ֆր·:

Դարնանայիս, Վ· Շուշանեան, հրատ· Լեւոն, 1956, Պէյրութ, գինը՝ 600 ֆր·:

Մեռնող Գիւղին պատմութիւնը, Մ· Պարսամեան (Մանկութեան, Պատանեկութեան, Ուսանողական Շուշեր, Դրական Դէմքեր): Գինը՝ 800 ֆր·:

Դար մը գրականութիւն, Մ· Թէօլէօլեան, Բ· հատոր, Գահիրէ 1956, գինը 1200 ֆր·:

(Սփիւռքեան գրական սերունդէն 58 դէմքեր, խորհրդահայ գրողներէն 24 դէմքեր, իրենցմէ ընտրուած էջերով) Նախապէս լոյս տեսած է Ա· հատորը, 1200 ֆրանք:

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Ղեկավարութեամբ Տիկ· Յասմիկ Քիւթնէչեանի, Հայ Կարմիր Խաչի Ֆէսանվիլիէի օդափոխութեան կայանին մէջ, եւ դաշտագնացութիւն Ա· խումբի վերադարձին առթիւ 12 Օգոստոս· ժամը 14ին:

Կը հրաւիրուին ծնողները եւ փափաքող հասարակութիւնը իրենց անձնական մէջոցներով ճամբորդելու պայմանով:

Կառք ունեցողները պէտք է հետեւին, Օթօ Ռուտ տը լ'Ուէսթ Տրէօ Պրէզոլ դիծին:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1· ՀԱՅԵՐԷՆ ԲԱՑԱՏՐԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ, ՍՏ· ՄԱԼԽԱՍԵԱՆՑ, Բ· տպագր· Պէյրութ, 1955 – 56, երեք հատոր լոյս տեսած (Դ·ը մամուլին տակ):
Հատորը 4·000 ֆրանք:

2· ՀԱՑՈՑ ՀԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ, Մ· ԱՒԵԼԵԱՆ, դիրք Ա·, Բ· տպ· Պէյրութ, 1955, լաթակազմ 1800 ֆրանք:

3· ԱԿՍԵԼ ԲԱԿՈՒՆՑԻ ԱՄՐՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, Պէյրութ, 1955, Ա· եւ Բ· հատոր միասին (Դ·ը մամուլի տակ) 1050 ֆրանք:

4· ԵԼԻՇԷ ՋԱՐԵՆՑԻ ԱՄՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, հատոր Ա·, 1050 ֆրանք:

5.— *L'Eglise Arménienne,* Malachia Ormanian, 2e éd. Antélias 400 Fr.

Առաքման ծախքը գնողին վրայ

ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ

ուր կը գտնուին Հայաստանի եւ Սփիւռքի հին ու նոր ամէն կարգի հրատարակութիւնները: Պահանջել Ընդարձակ Գրացուցակը:

LIBRAIRIE H. SAMUELIAN 51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris 6e.
Chèque Postal, Paris, 1278-35.

ԹԱՐՄԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՁԵՐ ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԳՈՑՆԵՐԸ, ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆԸ
ԴԻՄԵՑԷՔ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ

THOMLAC

16bis, Bld. Sébastopol, PARIS (4e) Angle Rue de la Reynie
ԵՒ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂԵՐԸ
52, Rue de Chalon, PARIS (12e), 4bis Rue Vaillant CouturierARGENTEUIL
166, Ave. Aristide Briand, PAVILLON S - SOUS - BOIS
3, Rue de la Charronnerie, ST.-DENIS

Մասնաւորապար ձեր ճաշակին համար պատրաստուած ԸՆՏԻՐ ԻՒՂԱՆԵՐԿԵՐ որ ձեր բնակարանին ներքինը պիտի զարդարեն, իսկ արտաքինը պիտի պահպանեն բնութեան սպառնալիքներուն դէմ ՆԱԵԻ ՆՈՐԱՁԱՇԱԿ ՊԱՏԻ ԹՈՒՂԹԵՐ
LINOLEUM, PLASTIQUE, etc.

Դիւրամատչելի գիներ եւ սիրալիր ընդունելութիւն կը սպասեն ձեզի

ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

ՀԱՐԱՁ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10: Հատը 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 8 ՕԳՈՍՏՈՍ

MERCREDI 8 AOUT 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7649 — 32e ANNEE — ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3460

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՎԷՃԵՐ ՈՒ ԴԻՄՈՒՄՆԵՐ

●

Անգլիոյ համար մեծ հարուած մը, իսկ Ֆէյսալեան ու Լէսկիսի համար մեծ յաղթանակ մը եղաւ Ջրանցքի առոյգին մասին յաջողութեամբ պահպանելն ու հանդիսաւոր բացումը, մինչեւ Թիմսա լիճը:

Որքան ատեն որ ողջ էր Մուհամմէտ Սայիտ փաշան, Ջրանցքի ընկերութիւնը ամէն առաւելութիւն կը վայելէր եւ նոյնիսկ մենաշնորհներ կը ստանար եգիպտական կառավարութենէն, չնորհիւ ոսկի Լէսկիսի եւ փոխարքային վաղեմի բարեկամութեան եւ սերտ մտերմութեան:

Բացումէն քանի մը ամիս վերջ, Աղեքսանդրիոյ մէջ անակնկալ կերպով կը մեռնէր Սայիտ փաշա, 1863 Յունուար 18ին եւ իրեն կը յաջորդէր Իսմայիլ փաշա, որ Պոլիս երթալով Սուլթանէն ստացաւ իր պաշտօնին վաւերացումը:

Գահիրէ վերադարձին, Ջրանցքի ընկերութեան հետ սորսպռից երկու կարեւոր համաձայնագրեր, 1863 Մարտ 18ին եւ 20ին: Առաջինը կը վերաբերէր Գահիրէն մինչեւ Ուատի անուշ Ջուրի Ջրանցքի մը շինութեան: Երկրորդով Ընկերութեան զրամագլուխին իր մասնակցութիւնը կը բերէր եգիպտ. կառավարութիւնը:

Սկիզբի օրերուն, Իսմայիլ փաշայի ցոյց տուած այս համակիր վերաբերումին համար, Թիմսա լիճին եզերքին վրայ Ընկերութեան կողմէ կառուցուած նոր քաղաքը մկրտուեցաւ Իսմայիլիա անունով, ինչպէս իր նախորդին անունը տրուած էր Մէյերկրեանի եզերքը իբրեւ Ջրանցքի նախամուտը չինուած քաղաքին (Փոր-Սայիտ):

Նոյն տարուան Ապրիլին Աղեքսանդրիա այցելեց Սուլթան Ազիզ, ընկերակցութեամբ մեծ-եսարքոս Ֆուատ փաշայի:

Անգլիական կառավարութիւնը Պոլսոյ իր դեսպան Սըր Հէնրի Պուլվըրի միջոցաւ ջանաց աղդեցութիւն բանեցնել Սուլթանին եւ Իսմայիլ փաշային վրայ, Ընկերութեան առջեւ խոչընդոտներ հանելու համար:

Սուլթանը չվաւերացուց Մարտ 18ին եւ 20ին կնքուած համաձայնագրերը:

Անգլիացիները կը մեղադրէին Ջրանցքի Ընկերութիւնը, որ անիրաւօրէն Սայիտ փաշային կորզած էր 83,000 հեկտար հող եւ պարտադրած եգիպտ. կառավարութիւնը՝ ձրի բանուոր տրամադրել իրեն:

Բանուորներու խնդիրը շատ մեծ ազդուն չարուցած էր: Մէկ կողմէ Ջրանցքի Ընկերութիւնը կը պնդատէր թէ՝ 50 հազարի փոխարէն 20,000 բանուոր միայն տրուած էր իրեն: Մեւս կողմէ միջազգային մամուլը, մանաւանդ անգլիական թերթերը շատ տխուր պատկերով կը նկարագրէին Ջրանցքի շինութեան աշխատող ֆէլլահներու վիճակը:

Այս վերջինները տարապարհակ աշխատանքի ենթարկուած էին եւ կը նմանէին Փարաւոններուն համար զամբարան (բուրդ) շինող հին եգիպտացիներուն:

Ֆէրթինան որ Լէսկիս բուռն կերպով կը պայքարէր բոլորին դէմ եւ կ'ուզէր ապացուցանել թէ՝ բանուորներու մասին դրուածները զրպարտութիւն էին պարզապէս: Իրբեւ վկայ ցոյց կուտար իշխան Նափոլէոնը, որ վերջերս այցելած էր Ջրանցքի շրջանը եւ իր գոհունակութիւնը յայտնած գործաւորներու վիճակին մասին:

Իսմայիլ փաշա կ'ուզէր վերջ տալ վէճերուն եւ շահեր ապահովել եգիպտոսի համար:

Իր առաջին գործն եղաւ արտաքին նախարարի պաշտօնին կոչել Նուպար փաշան, որ սիրուած դէմք մըն էր Մուհամմէտ Ալի փաշայի ղերդաստանին մէջ եւ կարեւոր ծառայութիւններ մատուցած էր Իսմայիլ փաշայի հօրը:

Նուպար փաշա Եւրոպա գտնուած ատեն, 1863 Յունուարին մասնաւոր առաքելութեամբ Պոլիս ղրկուեցաւ Նուպար փաշա, կարեւոր դիմումներ կատարելու համար Բարձրագոյն Դրան մօտ, ի նպաստ եգիպտոսի:

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

[illegible]ԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՖՐԱՆՔԵՒԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆՈՐ ԺՈՂՈ՞Վ

●

ԻՐԱՔ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԿՈՂՄՆԱԿԻՑ

Միջազգային կացութիւնը կը մնայ մշտասոլիչ: Օգոստ. 16ի հրաւէրին դրական պատասխան տուին Աւստրալիան, Փորթուգալը, Փաքիստանը, Իտալիան, Թուրքիան, Ճաբոնը, Շուէտը եւ Հոլանտան:

Գերմանիոյ, Սպանիոյ, Նորվեկիոյ, Տանիմարքայի, Եթովպիոյ եւ Նոր Զելանտայի պատասխանները թէեւ յայտնի չեն տակաւին, բայց կը յուսացուի որ ժողովին մասնակցին:

Հարցական կը մնան Եգիպտոսի, Ի. Միութեան, Հնդկաստանի, Սէյլանի, Ինտոնեզիոյ, Պարսկաստանի եւ Ցունաստանի պատասխանները:

Ի. Միութեան դիրքը որոշ է. չուզեր որ Մէջին Արեւելքի խաղաղութիւնը վտանգուի, բայց ամէն միջոցի պիտի դիմէ որպէսզի Պաղտատի Ուխտը ձախողի:

Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի համար Սուէզի հարցը շատ աւելի կենսական է. ահա թէ ինչու ամէն դնով կ'ուզեն որ Լոնտոնի ժողովը յաջողութեամբ պսակուի: Հակառակ պարագային, որոշած են ռազմական միջոցներու դիմել: «Թեզէուս» օդանաւակիրէն եառքը, Անգլիացիները արեւելեան Միջերկրական ուղարկեցին «Պուլվարք» օդանաւակիրն ալ, որ պիտի միանայ կիպրոսի նաւահօրմին:

Ֆրանսայի մէջ, ռազմական պատրաստութիւնները յառաջ կը տարուին մեծ դաղտնապահութեամբ: Կ'ըսուի թէ Ֆըրանքեւանգլիական նոր ժողով մը պիտի հրաւիրուի մօտերս, որուն պիտի մասնակցին նաեւ երկու երկիրներուն սպայակոյտի անդամները: Կ'ըսուի նաեւ թէ արդէն իսկ որոշուած է միջերկրականեան զործողութեանց ընդհ. հրամանատարը՝ յանձին ծովակալ Լորա Մաունթպաթընի: Մեծ անակնկալ մը եղաւ Իրաքի տուած որոշումը: Արդարեւ, Իրաք կը նկատուէր Անգլիոյ միակ անկեղծ բարեկամը՝ Մէջին Արեւելքի մէջ: Բայց առջի դիշեր, Իրաքի վարչապետը յայտարարեց թէ Սուէզի հարցին մէջ իր երկիրը պիտի բռնէ Եգիպտոսի կողմը: Յայտարարութիւնը հակա-անգլիական արտայայտութիւններ չի պարունակեր թէեւ, բայց իր էութեան մէջ մեծ հարուած կը հասցնէ Անգլիոյ միջերկրականեան չահերուն եւ կը վտանգէ Պաղտատի Ուխտը:

Վարչապետ Նուրի էլ Սայիտ կը նկատուէր պնդ. Նասրի եւ ընդհանրապէս Եգիպտոսի մեծագոյն հակառակորդներէն մէկը: Իրաքի երիտասարդ թագաւորը, Ֆայսալ, իր ուսումը առած է Անգլիոյ մէջ եւ այժմ ալ կը գտնուի Անգլիա, ուր ընդունուեցաւ արքայավայել ձեւով (էլիզապեթ թագուհին զայն անձամբ դիմաւորեց կայարանին մէջ):

Նուրի էլ Սայիտ պարտադրուած էր Եգիպտոսի կողմը բռնել, որովհետեւ կը վախնար ներքին ժողովրդական չարժումէ մը: Արդարեւ, Իրաքի հանրային կարծիքը սկիզբէն ի վեր կողմնակից է համաբաբական չարժման: Եթէ վարչապետը չպաշտպանէր Եգիպտոսը, կրնար վտանգել իր ու թագաւորին դիրքը:

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԺՈՂՈՎԸ

Միւս կողմէ, Իրաք տակաւին չպատասխանեց Արաբական Դաշնակցութեան արտակարգ նիստի հրաւէրին: Ուրիշ կարգ մը պետութիւններ ալ խնդրեցին, որ ժողովին թուականը յետաձգուի (տեղի պիտի ունենար Հոկտեմբեր 5ին): Արաբական երկիրներուն մէջ, կառավարութիւնները ու մամուլը իրենց անվերապահ աջակցութիւնը կը խոստանան Նասրի:

Սուրիոյ պատերազմական նախարարը յայտարարեց որ «Սուրիան պատրաստ է. պիտի օգնէ Եգիպտոսի եւ ցմահ պիտի պայքարի անոր կողքին»:

Մէուտական Արաբիոյ Ուաչինկթընի դեսպանն ալ նոյնիսկ յայտարարութիւններ ըրաւ:

Արաբական Դաշնակցութեան նախագահը, Ապտիւլ Խալլաք Հասունա, յայտարարեց թէ Եգիպտոս պիտի մերժէ մասնակցիլ Լոնտոնի ժողովին:

Սուրիա կը սպառնայ կտրել նաւթուղին, եթէ արեւմտեան պետութիւնները բռնութիւն կատարեն Եգիպտոսի դէմ, Սուէզի վէճին առթիւ: Իրաքի քարիւղին տարեկան 25 միլիոն թոն Լիբանանի նաւահանդիստները կը փոխադրուի Սուրիոյ ճամբով, Արեւմուտքի համար: Նաւթուղին կ'անցնի Համայի եւ Տէր Զորի մօտէն: Սուրիացի բանուորները կը սպառնան քանդել նաւթուղին եւ յարակից նաւթիւնները: Ուաչինկթընի սուրիական դեսպանը յայտարարեց թէ Անգլիա, Ֆրանսա եւ Մ. Նահանգները «պատերազմի մէջ կը խրին պիսիվայր», սպառնական դիրք մը բռնելով Եգիպտոսի դէմ:

Լիբանանի ամերիկեան քարիւղի Ընկերութիւնը զեկոյց մը հրատարակեց, որ ցաւով կը յայտնէ թէ նոր օրէնք մը ծանր տուրքեր կը հաստատէ, նախընթաց տարիներն ալ հաշուելով, մինչդեռ օտար ընկերութիւնները ցարդ ազատ էին տուրքէ: Զեկոյցը դիտել կուտայ թէ այս որոշումը կը խախտէ այն պայմանագիրը որով կը գործէ նաւթուղին տասը տարիէ ի վեր:

Առջի դիշեր, նախագահ Նասր արտակարգ նիստի հրաւիրեց իր դահլիճը. խորհրդարանի նիստերը կատուցեր է, տարեկան 90-95 օսմ. ոսկի վարձի ապահովելով:

Այս Ընկերութիւնն էր որ Օսմ. Սահմանադրութեան շրջանին, 1909ին կը բանար Ատափազարի կեդր. վարժարանը, այնհան արդիւնաւոր:

Ատափազարի Միութիւնները արհեստակցական եւ ընկերային հոգեր ալ ունեցած են, հետեւելով օրուան պահանջներուն կամ... չարիքներուն:

Իմ ուշադրութիւնս գրաւեց Հակ-օղիական Ընկերութիւնը, որ կազմուեր է 1884-1885ին, հետեւեալ առաջադրութեամբ.

— «Քանի որում օղեմոլութիւնը սասսիկ տարածուած է քաղաքին մէջ, հայ հասարակութեան մի մասը կազմած է Հակ-ծղիական Ընկերութիւն մը, որոյ անդամներն իրաւունք չունին օղի գործածելու. հակառակ պարագային պէտք է հինգ ղրուշ տուգանք վճարեն»:

Այս տեսակ տուգանք մըն ալ Սուրիոյ եւ Լիբանանի մէջ հաստատուած էր Ֆ. աշխարհամարտէն առաջ, թրքախօսութեան դէմ:

Վերջին արտագաղթին հետ, օղեմոլութիւնն ալ փոխադրուեցաւ արտասահման:

Այժմ ամէն տեղ օղի կը շինեն եւ կը խմեն, Եւրոպայէն մինչեւ Ամերիկա: Պակասը կը լրացնեն «փերնօ»ն եւ միւս խմիչքները:

Ֆրանսայի հակալծողական կազմակերպութիւնները անգամ անձրկած են:

Այնպէս որ, ցնորք է հակօղիական Ընկերութիւններ կազմել հայկական գաղութներուն մէջ:

Հետեւելով օրուան դիւանագէտներուն, կ'առաջարկեմ միջին ճամբայ մը. տուգանքի, աւելի ճիշդ՝ կամաւոր տուրք մը գանձել, երբ խմիչը կ'անցնի երեք կամ հինգ բաժակը:

Արդիւնքը, — հայերէնի դասընթացքներուն:

ՎԱՀԷ

ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅԵՐՈՒ ՎԵՐԱԴԱՐՁԻ ԽՆԴԻՐԸ

Ամերիկեան թերթերը կը շարունակեն մանրամասնութիւններ հրատարակել Հայաստան գացած Ամերիկահայերու վերադարձի ձեռնարկներու մասին: Քալիֆորնիոյ «Բրոնիքլ» թերթը կը յայտնէ թէ խնդիրը երեւան հանած է Շիւնարարներու ընկերակցութեան նախագահը, Ըրլ Սմիթ, որ վերջերս երեւան գացած էր խումբ մը գործակիցներու հետ:

Սմիթ կը պատմէ թէ Շիւնարարներու խումբը հանդիպում ունեցաւ նախկին Ամերիկահայերու ներկայացուցիչ պատգամաւորութեան մը հետ, հայկական պանդոկի մը մէջ: Իր բաղած տեղեկութեանց համաձայն, Հայաստանի Ամերիկահայերու կիներէն ոմանք Ամերիկա ծնած են, իսկ այրերը՝ մեծ մասով Հայաստանէն գաղթած են Ամերիկա: Այս վերջիններէն ոմանք համայնավար էին եւ որոշած էին վերադառնալ Սովետական Հայաստան: Մէկ մասը Սիպերիա ղրկուելով դատապարտուած էր ծանր աշխատանքի, իսկ որ պատճառ եղած էր իրենց ընտանիքներուն թշուառութեան: Ապրուստի մակարդակը շատ ցած է: Պատգամաւորութիւնը իր խնդրագիրը յանձնած էր Պ. Թամբս Քուկըրի, որպէսզի յանձնէ նախագահ Այզընհաուըրի, որ օգնէ Ամերիկա վերադառնալու: Քուկըր յայտնած է թէ նամակը յանձնած է արտաքին գործերու պաշտօնատան:

Սմիթ այս առթիւ կ'ըսէ թէ Ռուսերը լաւ ճարտարագէտներ եւ ծրագիրներ ունին, բայց կը պակսին որակեալ արհեստաւորներ, ձեռքի գործիքներ եւ ուրիշ հիմնական բաներ:

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

Հրատարակութիւնները դարձան Օգոստ. 16ի ժողովի հրաւէրին չուրջ: Մինչ այդ, նախագահը երեք անդամ տեսակցեցաւ խորհրդային դեսպանին հետ: Ընդունեց նաեւ

ՎՈՒՄՈ

ՍՈՒՐԵՆ ՀԱՅԿԱԶՆԱՆ ԱՉԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾԻՉ

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ

Ծնվել է 1905 թ. Վանում։ Ավարտել է Վանի ուսուցչական ճեմարանը։ Մասնակցել է Վանի ինքնապաշտպանական մարտերին։ 1918 թ. Վանից տեղափոխվել է Երևան։ Աշխատել է Երևանի պետական թատրոնում։ 1921 թ. Մոսկվայում ավարտել է Ա. Լունաչարսկու անվան թատերական ինստիտուտի դերասանական բաժինը։ Աշխատել է Մոսկվայի Կամերային թատրոնում։ 1924 թ. վերադարձել է Հայաստան։ Աշխատել է Երևանի պետական թատրոնում։ 1925 թ. հիմնել է Ալեքսանդրապոլի (Լենինական) թատրոնը։ 1926 թ. հիմնել է Գյումրիի թատրոնը։ 1927 թ. հիմնել է Կարսի թատրոնը։ 1928 թ. հիմնել է Ղարաբաղի թատրոնը։ 1929 թ. հիմնել է Ղազախի թատրոնը։ 1930 թ. հիմնել է Ղափանի թատրոնը։ 1931 թ. հիմնել է Նոր Բայազետի թատրոնը։ 1932 թ. հիմնել է Ջավախքի թատրոնը։ 1933 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1934 թ. հիմնել է Ղամարլուի թատրոնը։ 1935 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1936 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1937 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1938 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1939 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1940 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1941 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1942 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1943 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1944 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1945 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1946 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1947 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1948 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1949 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1950 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1951 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1952 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1953 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1954 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1955 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1956 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1957 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1958 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1959 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1960 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1961 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1962 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1963 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1964 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1965 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1966 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1967 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1968 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1969 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1970 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1971 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1972 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1973 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1974 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1975 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1976 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1977 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1978 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1979 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1980 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1981 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1982 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1983 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1984 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1985 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1986 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1987 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1988 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1989 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1990 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1991 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1992 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1993 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1994 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1995 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1996 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1997 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1998 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 1999 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2000 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2001 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2002 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2003 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2004 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2005 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2006 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2007 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2008 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2009 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2010 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2011 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2012 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2013 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2014 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2015 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2016 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2017 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2018 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2019 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2020 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2021 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2022 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2023 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2024 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2025 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2026 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2027 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2028 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2029 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2030 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2031 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2032 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2033 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2034 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2035 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2036 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2037 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2038 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2039 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2040 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2041 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2042 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2043 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2044 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2045 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2046 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2047 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2048 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2049 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2050 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2051 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2052 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2053 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2054 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2055 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2056 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2057 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2058 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2059 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2060 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2061 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2062 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2063 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2064 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2065 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2066 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2067 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2068 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2069 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2070 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2071 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2072 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2073 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2074 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2075 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2076 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2077 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2078 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2079 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2080 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2081 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2082 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2083 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2084 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2085 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2086 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2087 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2088 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2089 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2090 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2091 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2092 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2093 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2094 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2095 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2096 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2097 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2098 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2099 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2100 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2101 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2102 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2103 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2104 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2105 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2106 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2107 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2108 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2109 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2110 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2111 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2112 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2113 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2114 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2115 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2116 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2117 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2118 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2119 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2120 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2121 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2122 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2123 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2124 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2125 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2126 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2127 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2128 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2129 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2130 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2131 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2132 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2133 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2134 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2135 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2136 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2137 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2138 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2139 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2140 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2141 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2142 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2143 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2144 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2145 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2146 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2147 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2148 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2149 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2150 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2151 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2152 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2153 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2154 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2155 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2156 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2157 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2158 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2159 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2160 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2161 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2162 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2163 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2164 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2165 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2166 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2167 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2168 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2169 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2170 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2171 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2172 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2173 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2174 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2175 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2176 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2177 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2178 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2179 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2180 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2181 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2182 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2183 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2184 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2185 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2186 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2187 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2188 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2189 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2190 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2191 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2192 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2193 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2194 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2195 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2196 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2197 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2198 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2199 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2200 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2201 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2202 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2203 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2204 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2205 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2206 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2207 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2208 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2209 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2210 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2211 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2212 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2213 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2214 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2215 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2216 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2217 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2218 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2219 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2220 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2221 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2222 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2223 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2224 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2225 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2226 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2227 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2228 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2229 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2230 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2231 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2232 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2233 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2234 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2235 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2236 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2237 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2238 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2239 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2240 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2241 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2242 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2243 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2244 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2245 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2246 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2247 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2248 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2249 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2250 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2251 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2252 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2253 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2254 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2255 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2256 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2257 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2258 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2259 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2260 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2261 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2262 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2263 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2264 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2265 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2266 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2267 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2268 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2269 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2270 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2271 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2272 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2273 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2274 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2275 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2276 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2277 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2278 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2279 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2280 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2281 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2282 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2283 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2284 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2285 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2286 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2287 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2288 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2289 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2290 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2291 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2292 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2293 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2294 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2295 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2296 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2297 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2298 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2299 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2300 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2301 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2302 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2303 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2304 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2305 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2306 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2307 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2308 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2309 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2310 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2311 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2312 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2313 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2314 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2315 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2316 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2317 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2318 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2319 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2320 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2321 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2322 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2323 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2324 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2325 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2326 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2327 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2328 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2329 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2330 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2331 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2332 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2333 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2334 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2335 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2336 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2337 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2338 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2339 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2340 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2341 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2342 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2343 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2344 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2345 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2346 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2347 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2348 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2349 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2350 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2351 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2352 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2353 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2354 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2355 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2356 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2357 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2358 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2359 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2360 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2361 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2362 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2363 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2364 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2365 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2366 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2367 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2368 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2369 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2370 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2371 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2372 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2373 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2374 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2375 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2376 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2377 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2378 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2379 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2380 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2381 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2382 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2383 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2384 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2385 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2386 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2387 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2388 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2389 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2390 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2391 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2392 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2393 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2394 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2395 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2396 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2397 թ. հիմնել է Ղարաքիլիսայի թատրոնը։ 2398 թ

ՆԿՎԱԾՈՒ

(ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԿԵՍ. 364 – 400)

Բ. ԳԼՈՒԽ

2.— ՈՐՍԻՆ ԵՐԻՑԳ

Մեզ տուն հրաւիրեց մեր հիւրը, տոլմայ հրամցուց, ապա ինքնին սկսաւ պատմել իր կեանքի մասին։ Ես ալ ամէն ինչ պատմեցի իրեն, ինչպէս որ էր։ Ան ուշադրութեամբ լսեց զիս, ապա ըսաւ. — Ես ալ ձեզ պիտի պատմեմ իմ կեանքիս մասին, որպէսզի գիտնաք, թէ ինչ մարդու հետ գործ ունիք։ Ես ծնած եմ Ռուսիոյ Ս. Պետերբուրգ քաղաքը։ Հայրս ռուս զինուորական էր, ինծի համար ալ զինուորական կեանքը ընտրած էր։ Ես ալ ուզեցի հօրս հետքերէն երթալ։ Ուստի 1903 թուականին մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական վարժարանը։ Հոն ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական վարժարանը։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1906 թուականին ելայ զինուորական վարժարանէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի հրետանային դպրոցը։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց հրետանային դպրոցը։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1909 թուականին ելայ հրետանային դպրոցէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1912 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1914 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1916 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1918 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1920 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1922 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1924 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1926 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1928 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1930 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1932 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1934 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1936 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1938 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1940 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1942 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1944 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1946 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1948 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1950 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1952 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1954 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1956 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1958 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1960 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1962 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1964 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1966 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1968 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1970 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1972 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1974 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1976 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1978 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1980 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1982 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1984 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1986 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1988 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1990 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1992 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1994 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1996 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 1998 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2000 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2002 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2004 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2006 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2008 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2010 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2012 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2014 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2016 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2018 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2020 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2022 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2024 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2026 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2028 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2030 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2032 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2034 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2036 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2038 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2040 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2042 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2044 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2046 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2048 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2050 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես 2052 թուականին ելայ զինուորական ակադեմիայէն եւ մտայ Ս. Պետերբուրգի զինուորական ակադեմիան։ Հոն ալ ուսանելու ատեն ինծի հետ միասին կային նաեւ ուրիշ հայ պատանիներ։ Անոնցմէ մէկն էր Գէորգ Չաւուշեան, որ ինծի հետ միասին աւարտեց զինուորական ակադեմիան։ Ան ալ ինծի պէս ուզեց զինուորական կեանքը ընտրել։ Ես

Հնդկաստանի, Մ. Նահանգներու, Չեխոսլովաքիոյ, Ինտոնեզիոյ եւ Թունուզի դեսպանները։ Որեւէ բացատրութիւն չտրուեցաւ այս խորհրդակցութեանց արդիւնքին մասին, բայց եղիպտական աղտաքին նախարարութեան բարձր պաշտօնեաներէն մէկը յայտարարեց՝ «եգիպտոս աճապարելու պէտք չունի. մինչեւ Օգոստ. 15ի դիշերը առեն ունինք մեր պատասխանը տալու համար»։

× Աթէնքի եգիպտական դեսպանատան անդամներէն մէկը յայտարարեր է՝ «եթէ առիպուած ըլլայ, Նասր պիտի հրամայէր որ Սուէզի ջրանցքը ամբողջովին քանդուի»։

× Հռոմի եգիպտական դեսպանը, լրագրական ասուլիսի մը ընթացքին յայտարարեց թէ ջրանցքին տուրքերէն յառաջ եկած եկամուտին մէկ մեծ մասը պիտի յատկացուի ջրանցքը խորացնելու եւ ընդլայնելու աշխատանքներուն։

ՍՈՒԷՋԻ ՋՐԱՆՑՔԻՆ գուտ հասոյթը կը բաժնուի հետեւեալ ձեւով.— 15 առ հարիւր Եգիպտոսի, 10 % հիմնադիրներուն, 2 % վարիչներուն, 2 % պաշտօնեաներու հանգստեան թոշակին, 71 առ հարիւր բաժնեհարներուն

× Արաբական երկիրները կ'ուզեն Սուէզի հարցը յանձնել ՄԱԿի քննութեան։

× Եգիպտական կառավարութիւնը չհաստատեց այն լուրը թէ Ն. Մ. Միութիւնը առաջարկած է Օգոստ. 15ին իր նաւատորմը բարեկամական այցելութեան ուղարկել արաբական նաւահանգիստները։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ԴԻՐՔԸ

Մ. Նահանգներու հանրային կարծիքը շատ քիչ հետաքրքրութիւն ցոյց կուտայ Սուէզի հարցին մասին։ Տիրող տպաւորութիւնը այն է թէ եւրոպական պետութիւնները կ'ուզեն պատերազմ ընել. իսկ Մ. Նահանգներու պարտականութիւնն է պահո՞ք հանդարտեցնել։

Քաղաքական շրջանակները կիսեն անշուշտ թէ Սուէզը անկեղծիքանակաան առեւտուրին եւ ապահովութեան կենսական հանգոյցներէն մէկն է. ուրեք այդ է իրենց բռնած վերապահ դիրքին բուն պատճառը։

Կան սակայն լաւատեղեակ անձեր, ինչպէս Դեմոկրատ կուսակցութեան պարագլուխներէն Ճոն Մաքքորմաք, կամ Ժերակուտական Մաք Քարթի, որոնք Սուէզը կը նմանցնեն երկրորդ Միւնիխի մը, եւ կ'ուզեն որ ամերիկեան կառավարութիւնը բացայայտ դիրք բռնէ Եգիպտոսի դէմ։

× Ամերիկեան 11 զրահաւորներ առջի օր մեկնեցան Նաբոլիէն։ Ծովային նախարարութիւնը յայտնեց թէ պիտի մասնակցին նաեւ ռազմախորձերու, որոնք նախատեսուած էին Սուէզի խնդիրէն առաջ։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՍՈՒՐԻՈՑ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ պատերազմական բացառիկ վիճակ յայտարարեց Իսրայէլեան սահմանին վրայ, որովհետեւ «Իսրայէլեան կեղրոնացումներ տեղի կ'ունենան սահմանագիծին մօտերը»։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ յայտարարեց թէ 10,000 պաշտօնեաներ պիտի տրամակուին։ 12 միլիառի խնայողութիւն մը։

ԸՆԿԵՐԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ փարիզեան շրջանի պաշտօնեաները գործադուլ պիտի ընեն չորեքշաբթի օր։ Ցաւելում կը պահանջեն։

ՍՈՒՐԻԱՆ ԵՒ ՅՈՐԴԱՆԱՆԸ համաձայնագիր մը տորթագրեցին։ Երկու երկիրները պիտի կազմեն առեւտրական եւ քաղաքացիական մէկ գօտի մը։

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ վեց երեսփոխաններ նամակ մը յղեցին Խրուշչեւի. կը պահանջեն որ ընդունի թէ Մթալին 1940ին կազմակերպեց 4000 Լեհ սպաններու ջարդը։

ՀԱՄԱՑՆԱՎԱՐ ՋԻՆԱՏԱՆԸ առաջին անգամ ըլլալով արտօնութիւն տուաւ որ ամերիկացի լրագրողներ երկրէն ներս մտնեն։

ՊՈՒՐՄԱՑԻ սահմաններէն ներս թափանցած չինական պինուորներուն թիւը 1500 է։ Պուրմացի պինուորները զիմադրական դիրքեր գրաւելու հրահանգ ստացան։

ՍԱԿԱՐԱՆ (Օկտ. 6) ձոյլ ոսկի, 484.000 նափոլէոն 3490, գուինէական 3390, անգլիական 4440, քսան տոլարնոց 17.720, Թալարամ (անպաշտօն) սթերլին 1105, տոլար 416, գուինէական 99.25, պելժիական 8.15, լիր 0.65

ՀԵՐՈՍՆԵՐՈՒ ՕՐԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Խանասորի 59րդ տարեդարձին առթիւ։

Նախաձեռնութեամբ՝ Հ. Յ. Դ. Մարսէյլի Շրջ. կոմիտէին։

Եւ մասնակցութեամբ շրջանիս եղբայրակոմիտէներուն եւ խումբերուն, Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի Շրջ. վարչութեան եւ իր խումբերուն, ինչպէս նաեւ՝ Կապոյտ Խաչի մասնաճիւղերուն։

12 Օգոստոս, կիրակի ամբողջ օրը, Քալասի օգաստուն ծառաստանին մէջ։ (Էքսի ճամբուն վրայ՝ Սէյֆթէյմէն 7 քիլ. անդին)։

Կը նախագահէ՝ ընկ. ՅԱԿՈԲ ՊԱՊԻԿԵԱՆ
Կը խօսի ընկ. ՇԱՒԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Գեղարուեստական խնամեալ բաժին.— Մասնակցութեամբ կարող ուժերու, երգեր, արտասանութիւններ, նուագ, զբաղաքաղաքութիւն եւ զանազան անակնկալներ։ Հայկական եւ եւրոպական պարեր՝ ընկերակցութեամբ մասնաւոր նուագախումբի։

Առաւօտեան պուկի մրցում։

Ճոխ պիւֆէ՝ դիւրամատչելի գիներով։ Շամփուրով խորոված, սանտուիչ եւ այլազան խմիչքներ։

Դուրսէն անհատներու համար ոեւէ ապրանք ծախելը լինչպէս նաեւ կրակ վառելը խստիւ արգիլուած է։

Երթեւեկութեան համար կը սպասարկեն մասնաւոր օթօքարները, դիւրութեան համար նախապէս արձանագրուիլ շրջանի եղբակոմիտէներուն եւ խումբերուն մօտ։ Անհատապէս ներկայ գտնուիլ փափաքողները կրնան առնել Մարսէյլ – Էքս տանող օթօքարները եւ թրոլէյպիւսը ու իջնել Սէյֆթէյմ, ուրկէ մասնաւոր երթեւեկի սպասարկութիւն մինչեւ հանդիսավայրը։

Մուտքը ազատ է։

Խանասորի ծննակատարութեան համար Լա Քալաս երթալ փափաքողները կրնան արձանագրուիլ հետեւեալ հասցէներուն, տեղ ապահովելու համար «Քրիստափոր» եղբակոմիտէի վարձած օթօքարին մէջ։

Ծերիկեան, 13 ռիւ տէ Տոմինիֆէն։
Պետրոսեան, 20 ռիւ տէ Բըթիք Մարի։
Ռէօսէյեան, 2 ռիւ Պերնար Տիւպուա։

Օթօքարը կը մեկնի ժամը ճիշտ 8ին եւ կը վերադառնայ իրիկուան 8,30ին։

ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԱՅ ՏՕՆԸ
ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Ս. Աստուածածնայ Վերափոխման տօնին առթիւ, այս կիրակի, Փարիզի Ս. Յովհաննէս-Մկրտիչ եկեղեցիին մէջ պիտի մատուցուի հանդիսաւոր պատարագ եւ յաւարտ պատարագի պիտի կատարուի խաղողի օրհնութիւն։

Երկուշաբթի Մեռելոց, Ս. պատարագ, ժամը 10ին։

Հասարակութենէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ։

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Ս. Աստուածածնայ տօնին առթիւ, Լիոնի Ս. Աստուածածին եկեղեցին հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցանէ այս կիրակի։ Ցաւարտ պատարագի պիտի կատարուի խաղողի օրհնութիւն։ Ս. եկեղեցւոյ անուան տօնախմբութեան առթիւ մատաղօրհնում պիտի կատարուի։

Կը հրաւիրուին Լիոնի եւ շրջաններու հայ հաւատացեալները ներկայ ըլլալ այս սուրբ արարողութեանց։ Կը խնդրուի հասարակութենէն մատաղի համար բերել իր նիւթական մասնակցութիւնը։

ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

15 Օգոստոս, չորեքշաբթի առաւօտ, Աստուածածնայ տօնին առթիւ Ս. պատարագ պիտի մատուցուի, ՌիւԺէ Սէն Լազի սրահին մէջ։

Պիտի պատարագէ Թորգոմ քահանայ (Լիոնէն)։ Երգեցողութենց պիտի մասնակցի Օր. Սիբան Տէր Կումխեան։

ՊՈՄՈՆԻ ՄԷՋ

Ի պիտութիւն Պոմոնի եւ շրջանի մեր ժողովրդեան կը յանձնարարենք թէ այս կիրակի Ս. Աստուածածնայ տօնին առթիւ եկեղեցւոյ մէջ պիտի կատարուի մատաղի եւ խաղողի աւանդական օրհնութիւն։ Կը հրաւիրենք հասարակութիւնը որ մատաղի համար իր նիւթական մասնակցութիւնը բերէ։ Նուէրները արձանագրել քարտուղար Պ. Ճէրահեանի կամ Թաղական խորհրդոյ մօտ։

Թաղ. խորհուրդ Պոմոնի

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ԿԱՊՈՑՑ ԽԱՉ

Օդափոխութեան կայանի Բ. խումբի պզտիկները կը խնդրուի 0 – դոստոս վերին անպայման վարչութեան յանձնել պէտք եղած թուղթերը. —

Բ. խումբը կը մեկնի Օգոստոս 9ին, կառը Լէոն ըլլալ ժամը 21ին։

Ա. խումբը կը վերադառնայ Օգոստոս 9ին առաւօտեան ժամը 6·30ին, կառը Լիոն։

●

ԼԻՈՆ.— Ֆ. Կապոյտ Խաչի օգափոխութեան կայանի Բ. խումբին մաս կազմող պզտիկները կը մեկնին այս հինգշաբթի առաւօտ, ժամը 9,40ին։ Կը խընդրուի ծնողներէն որ պզտիկները բերեն Լիոն-Փերաշէ կայարանին մեծ դրանը առջեւ ժամը ճիշտ 7ին։

Կապոյտ Խաչի վարչութիւնը պզտիկները պիտի դիմաւորէ կայարանը։

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրենք մեր բաժանորդներէն, անյապաղ կատարել իրենց վճարումները ուղղակի «Ցառաջ»ին կամ քաղաքի եւ արուարձաններու թերթին գործակալներուն։

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՍՈՒՐԲ ՂԱԶԱՐ

Ազգային երկրորդ ուխտագնացութեան համար կը խնդրուի ուխտաւորներէն ներկայ ըլլալ այս ուրբաթ ժամը 5ին, կառը Լիոն, ժամացոյցին տակը։

ՕԴԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԿԱՑԱՆ

Հայ Կարմիր Խաչի Ֆէսանվիլիէի օգափոխութեան կայանին Բ. խումբին արձանագրուած մանուկներու բժշկական քննութիւնը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ ուրբաթ, 10 Օգոստոս, ժամը 10–12, Հայ Կարմիր Խաչի դարմանատունը, 15 ռիւ Ժան Կուժօն։

Կը խնդրուի ծնողներէն ներկայանալ բժշկական վկայականներով։

*
**

Հայ Կարմիր Խաչի Ֆէսանվիլիէի օգափոխութեան կայանին մանուկներու Ա. խումբը Փարիզ կը վերադառնայ յառաջիկայ կիրակի։ Հետեւաբար կը խնդրուի ծնողներէն դիմաւորել իրենց զաւակները Փարիզի Հայոց եկեղեցւոյ առջեւը, ժամը 19-20։ Բ. խումբի մեկնում նոյն օրը առաւօտեան ժամը 8ին, նոյնպէս Փարիզի Հայոց եկեղեցիէն։

*

Տէր եւ Տիկին Պօտոսեան, իրենց սիրեցեալ զաւկին՝ Տիկին Թագուհի Դարքիհանի զառնաղէտ մահուան երկրորդ տարելիցին առթիւ 3000 Ֆր. կը նուիրեն Հայ Կարմիր Խաչի Ֆէսանվիլիէի օգափոխութեան կայանին։

ՆՈՒԷՐ

Մարսէյլէն ընկ. Գ. Պաղտասարեան 2000 Ֆրանք կը նուիրէ «Ցառաջ»ի բարգաւաճման։ Նոյնպէս Մարսէյլէն Տէր եւ Տիկին Ռ. Պահատուրեան 1000 Ֆրանք կը նուիրեն Մշակոյթի Տան։

Մատնալ «Ցառաջ»էն։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՀԱՄԱԽՍՐԵՐԴՈՒԹԻՒՆ Միութեան Ֆրանսայի շրջանի 16րդ պատգամ. ժողովը պիտի գումարուի այս շաբաթ եւ կիրակի օրերը, կառուցանի մէջ, Պաւ Րէս – թօրան տը Նիս (Փիպէլլօ) ռուբ տը Նիսի սրահը։ Առաջին նիստը կը բացուի շաբաթ առաւօտ ժամը ճիշտ 9ին։ Պատգամաւորներէն կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ։ Կիրակի կէսօրէն վերջ ընտանեկան խնջոյք։ Փափաքողները կրնան ներկայ ըլլալ իրենց ունկնդիրը։

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

46, RUE RICHER - PARIS (9e)
Tél.: PROvence 64-90
C. C. P. Paris 3630-66

Նորագոյն հրատարակութիւններ

ժամանց եւ Զբօս, Կ. Գուշակ (Երազ - Ներու բանալին, Բախտագուշակութիւն, Աստղագիտութիւն, Ոգեհարցութիւն, Ձեռնածութիւն, ժամանցի խաղեր եւն.)։

Մեծադիր 632 էջ, 1956 Պէյրութ, գինը՝ 1400, Թղթատարի ծախքով 1500 Ֆր.։

Գարնանայիգ, Վ. Շուշանեան, հրատ. Համալ, 1956, Պէյրութ, գինը՝ 600 Ֆր.։

Մեռնող Գիւղին պատմութիւնը, Մ. Պարսամեան (Մանկութեան, Պատանեկութեան, Ուսանողական Ցուշեր, Գրական Դէմքեր)։ Գինը՝ 800 Ֆր.։

Դար մը գրականութիւն, Մ. Թէօլէօլեան, Բ. հատոր, Գահիրէ 1956. գինը 1200 Ֆր.։

(Սփիւռքեան գրական սերունդէն 58 դէմքեր, խորհրդահայ գրողներէն 24 դէմքեր, իրենցմէ ընտրուած էջերով) Նախապէս լոյս տեսած է Ա. հատորը, 1200 Ֆրանք։

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Ղեկավարութեամբ Տիկ. Ցասմիկ Քիւթնէրեանի, Հայ Կարմիր Խաչի Ֆէսանվիլիէի օգափոխութեան կայանին մէջ, եւ դաշտագնացութիւն Ա. խումբի վերադարձին առթիւ 12 Օգոստ. ժամը 14ին։

Կը հրաւիրուին ծնողները եւ փափաքող հասարակութիւնը իրենց անձնական մի – ջոցներով ճամբորդելու պայմանով։

Կառք ունեցողները պէտք է հետեւին։ Օթօ Ռուք տը լ'Ուէսթ Տրէօ Պրեզոլ դիմ – ացին։

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Փոն տը Շէրիւի Ազգ. Միութեան հանձնախումբի նախաձեռնութեամբ, այս կիրակի, ամբողջ օրը, Պ. Կուշայի դեղեցիկ դաշտին վրայ (Դրիվիլէ)։ Այս առթիւ հրաւիրուած է Վալանսի «Արաքս» երգչախումբը։

Անձրեւի պարագային հաւաքոյթը տեղի կ'ունենայ Պ. Խաչատուրեանի սրահը։

⁂ Խաղողօրհնութիւն.— Օգոստոս 12ին հոգեհանգստեան պաշտօն եւ խաղողի աւանդական օրհնութիւնը պիտի կատարուի Ս. Գրիգոր մատրան մէջ։

ԾԱԽՈՒԻ Է

Երկյարկանի տուն մը ծախու է Մարսէյլի կեդրոնական մէկ թաղին մէջ։ Իւրաքանչիւր յարկաբաժին 3 սենեակով եւ կառաուտնով։ Առաջին յարկը պարապ եւ անմիջապէս տրամադրելի։

Դիմել՝ Արամ Պետիկեանի, 7 ռիւ Պեզլիոզ, Մարսէյլ։

ԱՏՐԱՍԱՀՄԱՆԷՆ ՓԱՐԻԶ ԱՅՑԵԼՈՂ ՀԱՅԵՐԸ

եթէ կ'ուզեն կնոջական նորաձեւութեան վերաբերեալ որեւէ գնում կատարել՝ իրենց իսկ շահուն համար պէտք է անգամ մը այցելեն

Կ. ԳԱՋԱԶԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ
ՓԱՐԻԶԵԱՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

CLAIRE COMTE

COUTURE

Ցարդոյն բոլոր եղանակներուն, ամենավերջին նորաձեւութեանց համաձայն եւրոպական ընտիր կերպասներ, անթերի կարուածք։

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐ։

ՕՓԵՐԱՅԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՑ
17, Boulevard des Capucines Café de la Paix իմ դիմացը

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60
Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*
C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $10: Հատը 12 ֆր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
9
ՕԳՈՍՏՈՍ
JEUDI
9 AOUT
1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7650 — 32e ANNEE — ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3462

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՆՈՒՊԱՐ ՓԱՇԱՅԻ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

●

Նուպար փաշա յաջողեցաւ համոզել Սուլթան Ապտիւլ Ազիզը, որ աւելի բարձր տիտղոս մը չնորհէ Իսմայիլ փաշայի եւ փոխարքայութիւնը յորդորց որպէսզի ժառանգական դարձնէ Մուհամմէտ Ալիի զերդաստանին մէջ։

Մինչեւ այն ատեն Եգիպտոսի փոխարքաները կը կոչուէին Վալի (կուսակալ), ինչպէս Օսմանեան կայսրութեան միւս նահանգներու կառավարիչները։

Նախ մտածուեցաւ « ազիզ » (սուրբ) տիտղոսը տալ։ Սակայն Սուլթանը առարկեց՝ որ ինք չի կրնար իր ստորագասին ծառան ըլլալ (Ապտիւլ ազիզ կը նշանակէ Ազիզի ծառան)։ Ուստի հնարեցին նոր բառ մը՝ խտիւ (խիւտա = Առուած արմատէն)։

Իսմայիլ եղաւ առաջին Խեդիվը եւ իր յաջորդներն ալ նոյն տիտղոսը կրեցին մինչեւ Ապրաս Հիլմի փաշա, որ պաշտօնական եղաւ համաշխարհային առաջին պատերազմին ատեն եւ իրեն յաջորդեց Հիւսէյին Քեամալը։

Նուպար փաշա մեծ եպարքոս Ֆուատ փաշայի ներկայացուց յուշագիր մը, որով կը խնդրէր՝ պահանջել Սուէզի ջրանցքի ընկերութենէն՝ Եգիպտոսի վերադարձնել Սայիտ փաշայի կողմէ արուած հողերը։ Ճարտարարուեստներու յանձնախումբի մը կողմէ վերաքննել ջրանցքի լայնքին ու խորութեան համար սահմանուած չափերը։ Գործաւորներու թիւը իջեցնել 6000ի։ Աւելցնել Ընկերութեան կողմէ Եգիպտոսի արուած չահաբաժինը։

Ֆուատ փաշա այս խմասով վերջնագիր մը ղրկեց Ընկերութեան եւ վեց ամիս պայմանաժամ տուաւ գործադրութեան համար։ Այլապէս պիտի արգիլուէին ջրանցքի աշխատանքները։

Նուպար փաշա իրրեւ Լիազօր Խեդիվ Իսմայիլի՝ Փարիզ ղրկուեցաւ, պաշտպանելու համար եղիպտ. կառավարութեան չահերը՝ ընդդէմ Ջրանցքի Ընկերութեան։

Ֆէրտինան որ Լէսէփս այս անգամ իր դէմն ունէր «արտակարգօրէն ահարկու եւ նախաձեռնող» հակառակորդ մը, ինչպէս կ'որակէ զայն Ժ. Շառլ-Ռու, հեղինակ Ջրանցքի պատմութեան երկու հատորներու, որ շատ համակիր չի թուիր մեր մեծանուն հայրենակիցին։

Փարիզի մէջ Նուպար փաշա իրեն աջակից ունէր ազդեցիկ Ֆրանսացի անձնաւորութիւն մը՝ Մոռնիի դուքսը, նախագահ Օրէնսդիր Մարմնի։

Այս վերջինին կարգադրութեամբ Փարիզ կանչուեցաւ Ֆէրտինան որ Լէսէփս՝ բացատրութիւններ տալու համար Ընկերութեան դէմ եղած ամբաստանութեանց մասին։

Ը. Լէսէփս յանուն Ընկերութեան դատ բացաւ Նուպար փաշայի դէմ՝ Սէնի քաղաքային դատարանին առջեւ։ Մեր հայրենակիցը յաջող կերպով պաշտպանեց ինքզինքը, վկայութեան կոչելով Մոռնիի դուքսը, որ Խեդիվ Իսմայիլի կողմնակից էր՝ ընդդէմ Ընկերութեան։

Պարտուած՝ ը. Լէսէփս 1864 Փետր. 20ին դիմեց Նափոլէոն Գ. կայսեր, խընդրելով որ իրաւարար դառնայ Ջրանցքի Ընկերութեան եւ եղիպտ. կառավարութեան վէճի կարգադրութեան համար, ինչպէս նոյն խմասով որոշում մը տուած էր արդէն Ընկերութիւնը, ամիս մը առաջ։

Նափոլէոն Գ.ի իրաւարարական վճիռը (6 Յուլիս 1864) մեծ յաղթանակ մը եղաւ Նուպար փաշայի համար։ Հակառակ Սուէզի Ջրանցքի Ընկ.ման ֆրանսացի ազդեցիկ անդամներու բարեխօսութեան եւ ազդեցութեան, կայսրը չեղեալ համարեց Սայիտ փաշայի տուած առանձնաշնորհները եւ վճռեց որ Ընկերութիւնը իրաւունք պիտի չունենայ բանուորներ պահանջելու եգիպտ. կառավարութենէն։ Այս վերջինին պիտի վերադարձնէ 60,000 հեկտար հող։ Անուշ Ջուրի Ջրանցքին վերայ սեփականութեան իրաւունք պիտի չունենայ։

Փոխարէնն՝ եգիպտ. կառավարութիւնը յանձնառու պիտի ըլլայ Ընկերութեան վճարել 84 միլիոն ֆրանք, 14 տարուան մէջ, տարեկան վեց միլիոն ֆրանք։

Դժգոհ մնաց ը. Լէսէփս որ Նափոլէոն կայսեր դիմելով վերաքննութիւն պահանջեց։ Ցետոյ Պոլիս գնաց՝ աշխատելու համար, որ Սուլթանը չվաւերացնէ իրաւարարական վճիռը։ Զուր աշխատանք։

Սուլթան Ազիզ վաւերացուց Նափոլէոն Գ.ի կարգադրութիւնը եւ Նուպար փաշա յաղթական վերադարձաւ Եգիպտոս։

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՆԱՍՐԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ՝ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ

●

Ըստ պաշտօնական յայտարարութեան մը, ըստ. Նասր Օղոստ. 16ի հրաւէրին պատասխանը պիտի տայ կէրակի օր՝ լրագրական ասուլիսի մը ընթացքին։ Յայտնի չէ տակաւին, թէ որո՞ւն պիտի յանձնէ պաշտօնական պատասխանին պատճէնը։

Մինչ այդ, Եգիպտոսի արտաքին նախարարը տեսակցութիւններ ունեցաւ Լոնտոնի ժողովին հրաւիրուած պետութեանց ղեկանատիական ներկայացուցիչներուն հետ։ Ըստ լաւատեղեակ շրջանակներու, նախքան ժողովը, Եգիպտոս կ'ուզէ բացատրել Սուէզի ազգայնացման դրդապատճառներն ու միջազգայնացման հանդէպ բռնած իր դիրքին նեղքին ծալքերը։

Ինչպէս արդէն դրած էինք, Եգիպտոս եւ արաբական երկիրները կ'ուզեն Սուէզի հարցին քննութիւնը յանձնել ՄԱԿին։ Բայց այս տեսակէտը ընդունելութիւն չգտաւ նոյնիսկ Մ. Նահանգներու մէջ։ Արդարեւ ամերիկեան պաշտօնական շրջանակներու կարծիքով, Լոնտոնի ժողովը աւելի չուտափոյթ եղրակացութեան մը կրնայ յանգիլ քան ՄԱԿը։

× *Արաբական Դաշնակցութեան քաղաքական մարմնին ժողովը տեղի պիտի ունենայ Օգոստ. 12ին, մասնակցութեամբ՝ պետութեանց վարչապետներուն։ Օրակարգի վրայ մէկ նիւթ կայ.- Սուէզի ազգայնացման հարցին մէջ արաբական պետութեանց դիրքը։ Կը կարծուի թէ ցնդ. Նասրի պատասխանը առաջին անդամ այս նիստին մէջ պիտի կարդացուի։*

ԱՆԳԼԻՈՑ ՄԷՋ

Վարչապետ Իտըն, անգլիացի ժողովուրդին ուղղուած կարեւոր ճառ մը պիտի խօսի այս իրիկուն։ Ճառը պիտի ձայնասփռուի։

Վարչապետը ժամ առ ժամ կը հետեւի քաղաքական եւ զինուորական պատրաստութեանց ընթացքին։

Զախակողմեան որոշ խմբակցութիւններ նոր նուազ համամիտ են միջազգանացումը բռնի ուժով պարտադրելու։ Բայց Պահպանողական կուսակցութիւնը ամբողջովին կը մնայ իր նախկին որոշումներուն մէջ։

× *Արտաքին նախարարութիւնը երէկ յայտարարեց, թէ Լոնտոնի ժողովին մասնակցող պետութիւնները անպայման առիթուած չեն միջազգայնացման ի նպաստ քուէարկելու։ Կրնան ուրիշ լուծումներ առաջարկել, պայմանաւ սակայն որ ժողովը չատ չերկարի։*

Այս մեղմացումը չի նշանակեր որ Անգլիացիները իրենց դիրքը փոխեցին։ Պարզապէս կ'ուզեն որ հրաւիրուած պետութիւնները իրենք դիրենք կաչկանդուած չզգան եւ ժողովին մասնակցին։

× *Անգլեֆրանսական սպայակոյտ*

անդամները սկսան իրենց խորհրդակցութեանց։ Կ'ուսումնասիրեն թէ ռազմական ի՞նչ միջոցներ ձեռք պիտի առնեն եթէ Լոնտոնի ժողովը ձախողի։

× *Լոնտոնի սակարանին մէջ քարիւղի բոլոր արժեթուղթերը մեծ անկում կրեցին։ Արժեզրկումի հետեւանքով արձանագրուած ընդհ. կորուստը ցարդ կը հասնի 100 միլիոն սթերլինի։*

× *Մոսկուայի Ֆրանսական եւ անգլիական դեսպանները Սուէզի մասին տեսակցութիւններ ունեցան Մ. Մուլթեան արտաքին նախարարին հետ։ Իսկ Մ. Նահանգներու դեսպանը Մառէչալ Բուլգանինի յանձնեց նախագահ Այզընհաուըրի նամակը՝ զինաթափութեան հարցին չուրջ։ Մեկնումն առեն կարդ մը հարցումներ ըրաւ Սուէզի հարցին մէջ Մ. Մուլթեան բռնած դիրքին մասին։*

× *Արեւմտ. Գերմանիան, Եթովպիան, Պարսկաստանն ու Սէյլանն ալ տուին իրենց պատասխանները. պիտի մասնակցին Լոնտոնի ժողովին։*

ՍՈՒԷՋԻ ՀԱՐՑԻՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ

Եգիպտոսը եւ Սուրիան, Ֆրանսայի բամպակի գլխաւոր հայթայթիչները, դադրեցուցին դէպի Ֆրանսա կատարած իրենց արտածումները։

× *Անգլիոյ եւ Մ. Նահանգներու ներկայացուցիչները կը չարունակեն խորհրդակցիլ Իսրայէլի հետ՝ նոր նաւթուղիի մը կառուցման մասին։ Ծրագրին իրագործումը կը կարօտի 30 միլիոն տոլարի եւ մէկ տարուան աշխատանքի։*

× *Ամերիկեան ճայնասփիւռի գաղտնի կայան մը, յանուն «Եգիպտոսի զաւակներուն», կը չարունակէ յարձակիլ Նասրի եւ Սուէզի ազգայնացման դէմ։*

× *Սուրիոյ մեծ մուֆթին « սրբազան*

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅ ՀԱՅՐԵՆԱԴԱՐՁՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱԴԱՐՁԻ ԽՆԴԻՐԸ

★

«Նիւ Եորք Թայմզ»ի Յուլիս 26 թուակիր խմբագրականէն կը խաղեմ հետեւեալ խորհրդածութիւնները.-

Սրտառուչ կոչ մը հասած է ամերիկացի ժողովուրդին՝ հեռաւոր Երեւանէն, Խորհրդային Հայաստանէն։

Ներումի աղերսանք մըն է այդ կոչը խումբ մը այրիներու եւ կիներու կողմէ, որոնք լքեցին այս հայրենիքը 1947ին եւ 1949ին՝ այն պատրանքով թէ պիտի կրնային աւելի երջանիկ ու աւելի լաւ կեանք մը ունենալ Խորհրդային Հայաստանի մէջ։ Բայց, փոխանակ այդ երջանիկ ու լաւագոյն կեանքին այնտեղ գտան «բռլմաուեակ նեղութիւններ եւ խարուեթիւններ», ինչպէս նաեւ «չգոյութիւնը ապատութեան եւ արդարութեան»։

Հիմա, անոնք կը խնդրեն նախագահ Այզընհաուըրէն թոյլ տալ իրենց որ «հայրենիք վերադառնան», այն պատճառաբանութեամբ թէ «մեղի այնպէս կը թուի թէ կրած ենք մեր գործած սխալին պատիժը և չատ մեծ անարդարութիւն մը ըրած ենք մեր ամերիկածին զաւակներուն՝ ղրկելով զանոնք Ամերիկա ապրելու իրենց իրաւունքէն»։

Մեր կարծիքով ամերիկեան պատմամատենագրութեան մը երեւան այցելութեան չնորհիւ էր որ այդ յուսահատ տարագիրները կրնային իրենց կոչը խաւարէն դուրս բերել։ Տարիներէ ի վեր, Խորհրդային ոսոխականութիւնը, ազդու եղանակով մը, արդիւած էր որ անոնք յարաբերութեան մէջ մտնէին Մոսկուայի ամերիկեան դեսպանատան հետ։ Մինչեւ այսօր ալ այդ արգելքը կայ։

Խորհրդային կառավարութիւնը, ինչպէս նաեւ արեւելեան Եւրոպայի արբանեակ կառավարութիւնները մէկուկէս տարիէ ի վեր կը փորձեն համոզել տարագիրները որ իրենց հայրենիքները վերադառնան։ Այս յուսահատ Հայերուն դիմաց ճակատագիրը կրնայ ազդարարութիւն մը ըլլալ այդ բոլոր տարագիրներուն համար։

... Մեր կառավարութեան պաշտօնատուներուն բարոյական պատասխանատուութիւնն է չհաղորդուիլ վիճակովը Հայաստան գտնուղ այս նախկին Ամերիկացիներուն եւ անոնց պաւակներուն, որոնք, տակաւին ամերիկեան քաղաքացիներ են։

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

●

ԼՈՒՈՒԹԻԻՆ.-

Զբաղուժութեան կայաններու պատերուն վրայ կը կարդանք հետեւեալ ազդը.

-- Լուսթիւն։ Օգնեցէք մեզի աշխուժին դէմ մղուած պայքարին մէջ։ Շնորհակալութիւն։

Աւելորդ է ըսել թէ այս ազդարարութիւնը ամէնէն առաջ ուղղուած է շարժավարիներուն եւ կառավարիչներուն, որոնց աշշաւը եւ սուլիչները ծանր կ'ազդեն փափուկ ջիղերու վրայ։

Հազարաւորներ չերմուկ խուժած են բուժուելու եւ հանգստանալու համար։ Օրուան կէսը կ'անցնի ճաշասլով։ Նախ՝ չերմուկէն ելած ատեն, ապա ճաշէն վերջ։

Մարդիկ այնքան վարժուած են լռութեան, որ խլած ատեն անգամ կարծես յուղարկաւորութեան կ'երթան։

Խօսակցութիւնները ալ տեղի կ'ունենան մեղմաձայն։ Գոնէ մեր կայանին մէջ որ կը կոչուի Սրտաձոր։

Ամէն շարժում որոշ կարգապահութեան մը ենթարկուած է։

Բուժուորները չերմուկէն իրենց պաշտօնները կը փոխադրուին մասնաւոր հիմնաշարժներով, որոնք ճեղ եւ ոլորուն փողոցներէ կը սուրան առանց սուլիչ արձակելու։

Մանուկներն անգամ կարգապահութեան վարժուած են եւ պարտէզներուն մէջ կը խաղան տոտիկ-տոտիկ եւ զգոյշ։

Բանի կը դիտեմ այս պատկերը, միտքս կ'իյնայ մեր ազգային ժխորը, լրագրականէն մինչեւ... կաթողիկոսականը։

Չղագրգիռ աղմուկին ո՞ր տեսակը պակսեցաւ մինչեւ այսօր...

Կը թուի թէ կապ չունինք այս աշխարհին հետ։ Կամ կը գտնուինք ամայի եւ անմատչելի լերան մը կատարը։

Պոլսոյ հրշէջները «հանկը՞ն վար» կ'աղաղակէին, երբ հրդեհ մը մարելու կ'երթային։

Եւրոպական խաղաթներու մէջ ալ հրշէջ կառքերուն շչակները անընդհատ կը բանին, երբ օգնութեան փութան։

Մեր ազգային – լրագրական հրապարակին վրայ տարին տասներկու ամիս «հանկըն վար» կը պոռան, ճայնական բոլոր ելեւէջներով։ Խոպոտ կանչերէն մինչեւ *սոփրանօ* ճիչերը։

Ամէնէն ալ այն միամտութիւնն ունին թէ որքան բարձր պոռան եւ ուռուցիկ, պայթուցիկ բառեր գործածեն, այնքան իրաւունք շահած կ'ըլլան։

Տարբերութիւն մը կը տեսնէ՞ք այդ սրճամէջ կանչերուն եւ այն օդապարիկներուն միջեւ որ յանկարծ կը պայթին, երբ անճշան ճեղք մը բացուի։

Ո՛րքան թիւրիմացութիւններ պիտի հարթուէին, եթէ լռութեան փորձ մըն ալ մեր մէջ կատարուէր։

Կաթող. պատուիրակները ո՞ր օրուան կը սպասեն, կարգի հրաւիրելու համար իրենց ենթակայ եպիսկոպոսներն ու վարդապետները, որպէսզի բիչ խօսին եւ ծանր նստին իրենց տեղը։

Գալով խուժանավար մամուլին, անոնց կարմիր-դեղին տիրացուները շուտ կը սմքին, երբ տեսնեն որ բարձրաստիճան կղերը եկեղեցապաշտպան « դալմաղալ »ը փակած է լռութեամբ եւ... ապաշխարանքով։

Վ.Ա.Ե.

(Ք. Ի. Վերջին մաս)

Հաղորդ ուրախութիւն տեսան ամենքը, երբ լսեցին որ Ջոն Տէյ կրկին ազատ արձակուեցաւ: Նախագահ Լինքոլն ինքն անձամբ ստորագրած էր անոր ազատութեան հրամանագիրը: Ամենքն ալ գիտէին թէ Ջոն Տէյ անմեղ էր, եւ թէ ամբաստանութիւնը զոր բերած էին անոր դէմ՝ ստութիւն մըն էր միայն: Ուստի ամենքն ալ կը ցանկային որ ան ազատ արձակուի:

Ջոն Տէյ ինքն ալ ուրախ էր, որ կրկին կրնայ ազատ օդ շնչել, եւ իր ընտանիքին հետ ապրիլ: Ան ալ գիտէր թէ ինքը անմեղ էր, եւ ոչ մէկ յանցանք գործած էր: Ուրեմն ինչո՞ւ պիտի ամչնար ան: Ինչո՞ւ պիտի չուզէր տեսնել իր ծանօթները, եւ ինչո՞ւ պիտի չուզէր ազատ օդ շնչել:

Ինքն ալ ուրախ էր, որ կրկին կրնայ ազատ կեանք մը վարել: Ան ալ կը սիրէր իր ընտանիքը, եւ ինքն ալ կը սիրուէր անոնցմէ: Ան ալ կը սիրէր իր տունը, եւ ինքն ալ կը սիրուէր անկէ: Ան ալ կը սիրէր իր հարեւանները, եւ ինքն ալ կը սիրուէր անոնցմէ: Ան ալ կը սիրէր իր ծանօթները, եւ ինքն ալ կը սիրուէր անոնցմէ: Ան ալ կը սիրէր իր գիւղը, եւ ինքն ալ կը սիրուէր անկէ: Ան ալ կը սիրէր իր երկիրը, եւ ինքն ալ կը սիրուէր անկէ:

Ինչո՞ւ ամենքը կը սիրէին զինք: Ինչո՞ւ ամենքը կ՚ուզէին որ ան ազատ արձակուի: Ինչո՞ւ ամենքը կ՚ուրախանային որ ան ազատ կեանք մը կրնայ վարել: Ինչո՞ւ ամենքը կը սիրէին զինք: Ինչո՞ւ ամենքը կը սիրէին զինք: Ինչո՞ւ ամենքը կը սիրէին զինք: Ինչո՞ւ ամենքը կը սիրէին զինք:

Պատասխանը կեցցէ՛ն ան պարզ եւ ազնիւ սիրտը զոր ունէր ան: Ան ամենքը կը սիրէր, որովհետեւ ինքն ալ ամենքը կը սիրէր: Ան ամենքուն համար ալ ունէր բարի խօսք մը, ժպիտ մը, ողջոյն մը, ձեռքի սեղմում մը, եւ ամենքուն ալ կ՚ուզէր օգնել: Ան ամենքուն ալ կ՚ուզէր ծառայել: Ան ամենքուն ալ կ՚ուզէր ուրախութիւն պատճառել: Ան ամենքուն ալ կ՚ուզէր ազատ կեանք մը տալ:

Ինչո՞ւ ամենքը կը սիրէին զինք: Ինչո՞ւ ամենքը կ՚ուզէին որ ան ազատ արձակուի: Ինչո՞ւ ամենքը կ՚ուրախանային որ ան ազատ կեանք մը կրնայ վարել

ՍԱՍՈՒՆԻ

(ՍԱՍՈՒՆՑԻ ԿԱԹ, 364 - 400)

Բ. ԳԱՐԳ

●

2.— ՍԱՍՈՒՆԻ ԲՈՒՐԳԸ

— Ընդհատեմ խոսքիդ ու ճոխաբանությունդ, Խոսրով, ասում եմ քեզ՝ ինչպես որ ես ասել եմ ինձ, ասա ես կարճ ու պարզ, ինչպես վայել է մի զորավարի (Գրիգորի) տեղակալ եղ, ինչպես ասես, ես չեմ հասկանում, թե ինչ ես ուզում ասել և ի՞նչ ես առաջարկում։

Ծառան դեղ խմեցրեց տիրոջը, որ ինչ-որ ժամանակ ինքն էլ էր խմել։

Խոսրովը ասաց.

— Ես ուզում եմ, որ Սասունի ժողովուրդը ինքնակամ ընդունի քո տիրապետությունը, որ ինքնակամ քեզ հարկ տա, ինքնակամ քեզ զորք տա։ Ես ուզում եմ, որ Սասունի ժողովուրդը քեզ համար լինի այն, ինչ որ Վասպուրականի ժողովուրդը եղավ Սմբատ Բագրատունու համար։

Գրիգորը ծիծաղեց.

— Ես ուզում եմ, ես ուզում եմ... Ես ուզում եմ, որ ամբողջ աշխարհը ինձ հարկ տա, ինձ զորք տա, ինձ ոսկի տա, ես ուզում եմ, որ ամբողջ աշխարհը ինձ ծառայի, ես ուզում եմ, որ ամբողջ աշխարհը ինձ պաշտի։ Ես ուզում եմ, որ ամբողջ աշխարհը ինձ համար ամեն ինչ անի, ես ուզում եմ, որ ամբողջ աշխարհը ինձ համար ամեն ինչ տա

նութեան, կաշեգործութեան պատմութիւնը: Վերջին գլխուն մէջ Վ. Աբրահամեան կ'ապացուցանէ թէ միջնադարեան Հայաստանի մէջ, դեռ ժ. դարէն հաստատուած են համքարութիւններ (արհեստակցական միութիւն, էսնաֆ): Գիրքը պատկերազարդ է:

պատերազմ »ի կոչ ուղղեց:

× Սուրիոյ պատերազմական նախարարը յայտարարեց թէ լննդհանուր զօրակոչի հրաման տուած է:

× Փանամայի կառավարութիւնն ալ սկսաւ խզբտիլ· զժգոհ է թէ չէ հրաւիրուած Լոնտոնի ժողովին: Կարգ մը տեղական թերթեր գրեցին թէ Փանամայի ջրանցքը պէտք է յանձնուի տեղական կառավարութեան:

× Մոսկուայի ձայնասփիւռը կը չարունակէ Եգիպտոսի ի նպաստ յայտարարութիւնները ընել:

× Գահիրէի Ֆրանսական դեսպանը, կոմս տիւ Շայլա, որ խորհրդակցութեանց համար Փարիզ կանչուած էր, Գահիրէ վերադարձաւ:

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀԻՒՍ· ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

Ալժերիոյ մէջ ահաբեկիչները կը շարունակեն իրենց ոճրապարտ արարքները· Ալժէ քաղաքին մօտերը կրակի տուին աւելի քան 300 հեկտար տարածութեամբ անտառներ: Փչող սաստիկ հովին պատճառով անկարելի եղաւ ազէտին առաջքն առնել: Մօտակայ բնակիչները սոխրուեցան հեռանալ իրենց տուներէն: Կիյովիլի մօտերը գտնուող բատարի հաստատուութիւնը քանդուեցաւ: Շրջակայ ագարակները մեծ վնասներ կրեցին: Աոջի դիչեր ուրիչ հրդեհներ ալ ծագեցան Ալժէ քաղաքին գանագան թաղերուն մէջ:

× Մարոքի Սուլթանը կ'այցելէ ներքին հարաւնդները:

× Խաթիֆլալ կուսակցութեան պաշտօնաթերթը Եգիպտոսի ի նպաստ յօդուածներ կը հրատարակէ:

× Գազապլանքայի մէջ, մարոքցի բանուորներ փորձեցին Ֆրանսական զօրանոցէ մը գէնքեր գողնալ: Սենեկալցի պահակները կրակ բացին· մեռեալ մը եւ բազմաթիւ վիրաւորներ կան:

Շերիֆեան ոստիկանութիւնը հերքեց այս լուրը:

× Մարոքի Սուլթանը Թունուզ հրաւիրուեցաւ: Այցելութեան թուականը տակաւին ճշդուած չէ:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՋՕՐ· ՏԸ ԿՈՀ երէկ մեկնեցաւ Ովկիանիոյ Ֆրանսական գաղութները: Հրաւիրուած էր կիւյանի, Կուատըլուպի, Մարթինիքի եւ Նաղազականի Ֆրանսա – կան միւս գաղութներու իշխանութեանց եւ «Ազատ Ֆրանսայի»ներու զանազան միութեանց կողմէ: Այս ճրջապտոյտը պիտի տեւէ մօտ մէկ ամիս:

ԳՈԼՈՄՊԻՈՑ մէջ ահռելի արկած մը տեղի ունեցաւ: Պայթուցիկ նիւթեր փոխադրող 8 բեռնատար ինքնաշարժներ կըրակ առին զօրանոցի մը մէջ: Պայթումին ուժգնութենէն քարուքանդ եղան 8 չէնքեր: Մեռեալներուն թիւը կը հասնի հազարի· երկու հազարէ աւելի վիրաւորներ կը հաշուեն: Նիւթական վնասները կը հասնին միլիոններու:

ՋԻՆԱՍՏԱՆի մէջ ծագած փոթորիկ մը 30,000է աւելի տուներ քանդեց· մեռեալներուն եւ անհետացողներուն թիւը կը բարձրանայ 2161ի: Միլիոնաւոր մարդիկ առանց ապաստանի մնացած են:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ մերժեցին երկրէն դուրս գալու հրաման տալ այն ամերիկացի լրագրողներուն, որոնք Զինաստան հրաւիրուած էին:

Ե. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ յայտնեց թէ սուրհանդի ուսանողներու տրամադրութեան տակ դրած է որոշ թիւով կրթաթոշակներ: Նախընտրութիւն պիտի տրուի անոնց, որոնք կ'ուզեն մասնագիտանալ «հիւլէական ուժի խաղաղ նպատակներու կիրարկման մէջ»:

ՍԱԿԱՐԱՆ (Օգոստոս 7) ձոյլ ոսկի՝ 487·000, նափոլէոն 3500, գուինեըիական 3400, անգլիական 4460, քսան տոլարնոց 17·760, թղթադրամ (անպաչտօն) սթերլին 1105, տոլար 417, գուինեըիական 99,25, պելժիական 8,20, լիր 0,65, փեսեթա 9,20:

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՀԵՐՈՍՆԵՐՈՒ ՕՐԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Խանասորի 59րդ տարելարձին առթիւ:

Նախաձեռնութեամբ՝ Հ· Յ· Դ· Մարսէյլի Շրջ· կոմիտէին:

Եւ մասնակցութեամբ շրջանիս եննթակոմիտէներուն եւ խումբերուն, Հ· Յ· Դ· Նոր Սերունդի Շրջ· վարչութեան եւ իր խումբերուն, ինչպէս նաեւ՝ կապոյտ Աչքի մասնաճիւղերուն:

12 Օգոստոս, կիրակի ամբողջ օրը, Քալապա օգաւուն ծառաստանին մէջ: (Էքսի ճամբուն վրայ՝ Սէկթէմէն 7 քիլ· անդին):

Կը նախագահէ՝ ընկ· ՅԱԿՈԲ ՊԱՊԻԿԵԱՆ
Կը խօսի ընկ· ՇԱՒԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Գեղարուեստական խնամեալ բաժին·— Մասնակցութեամբ կարող ուժերու, երգեր, արտասանութիւններ, նուագ, զբաղաթօսութիւն եւ զանազան անակընկալներ: Հայկական եւ եւրոպական պարեր՝ ընկերակցութեամբ մասնաւոր նուագախումբի:

Առաւօտեան պուլի մրցում:

Ճոխ պիւֆէ՝ դիւրամատչելի գիներով: Շամփուրով խորոված, սանտուիչ եւ այլազան խմիչքներ:

Դուրսէն անհատներու համար ոեւէ ապրանք ծախելը ինչպէս նաեւ կրակ վառելը խստիւ արգիլուած է:

Երթեւեկութեան համար կը սպասաւարկեն մասնաւոր օթօքարներ, դիւրութեան համար նախապէս արձանագրուիլ շրջանի եննթակոմիտէներուն եւ խումբերուն մօտ Անհատապէս ներկայ գտնուիլ փափաքողները կրնան առնել Մարսէյլ – Էքս տանող օթօքարները եւ թրուէյլիւսը ու իջնել Սէկթէմ, ուրկէ մասնաւոր երթեւեկի սպասարկութիւն մինչեւ հանդիսավայրը:

Մուտքը ազատ է:

Խանասորի ոճնակատարութեան համար լա Քալաս երթալ փափաքողները կրնան արձանագրուիլ հետեւեալ հասցէներուն, տեղ ապահովելու համար «Քրիստափոր» եննթակոմիտէի վարձած օթօքարին մէջ·—

Ծերիկեան, 13 ռիւ տէ Տոմինիքէն:

Պետրոսեան, 20 ռիւ տէ Բըթիթ Մարի:

Քէօսէյեան, 2 ռիւ Պերնար Տիւպուա:

Օթօքարը կը մեկնի ժամը ճիչտ 8ին եւ կը վերադառնայ իրիկուան 8,30ին:

ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԱՅ ՏՕՆԸ
ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Ս· Աստուածածնայ Վերափոխման տօնին առթիւ, այս կիրակի, Փարիզի Ս· Յովհաննէս-Մկրտիչ եկեղեցիին մէջ պիտի մատուցուի հանդիսաւոր պատարագ եւ յաւարտ պատարագի պիտի կատարուի խաղողի օրհնութիւն:

Երկուշաբթի Մեռելոց, Ս· պատարագ, ժամը 10ին:

Հասարակութենէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ:

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Ս· Աստուածածնայ տօնին առթիւ, Լիոնի Ս· Աստուածածին եկեղեցին հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցանէ այս կիրակի: Յաւարտ պատարագի պիտի կատարուի խաղողի օրհնութիւն: Ս· Եկեղեցւոյ անուան տօնախմբութեան առթիւ մատաղօրհնում պիտի կատարուի:

Կը հրաւիրուին Լիոնի եւ շրջաններու հայ հաւատացեալները ներկայ ըլլալ այս սուրբ արարողութեանց: Կը խնդրուի հասարակութենէն մատաղի համար բերել իր նիւթական մասնակցութիւնը:

ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

15 Օգոստոս, չորեքշաբթի առաւօտ, Աստուածածնայ տօնին առթիւ Ս· պատարագ պիտի մատուցուի, ուր ժէ սէն լաւի սրահին մէջ:

Պիտի պատարագէ Թորգոմ քահանայ (Լիոնէն): Երգեցողութեանց պիտի մասնակցի Օր· Սիրան Տէր Կումսեան:

ՊՈՄՈՆԻ ՄԷՋ

Ի գիտութիւն Պոմոնի եւ շրջանի մեր ժողովրդեան կը ծանուցանենք թէ այս կիրակի Ս· Աստուածածնայ տօնին առթիւ եկեղեցւոյս մէջ պիտի կատարուի մատաղի եւ խաղողի աւանդական օրհնութիւն: Կը հրաւիրենք հասարակութիւնը որ մատաղի համար իր նիւթական մասնակցութիւնը բերէ: Նուէրները արձանագրել քարտուղար Պ· Ճէրահեանի կամ թաղականներ խորհրդոյ մօտ:

ԿԱՊՈՑՏ ԽԱՉ

Բ· խումբը կը մեկնի Օգոստոս 9ին, կառը Լիոն ըլլալ ժամը 21ին:

Ա· խումբը կը վերադառնայ Օգոստոս 9ին առաւօտեան ժամը 6·30ին, կառը Լիոն:

●

ԼԻՈՆ·— Ֆ· Կապոյտ Աչքի օգափոխութեան կայանի Բ· խումբին մաս կազմող պզտիկները կը մեկնին այս հինգշաբթի առաւօտ, ժամը 9,40ին: Կը խնդրուի ծնողներէն որ պզտիկները բերեն Լիոն-Փերաշէ կայարանին մեծ դրանը առջեւ ժամը ճիչտ 7ին:

Կապոյտ Աչքի վարչութիւնը պզտիկները պիտի դիմաւորէ կայարանը:

ՍՈՒՐԲ ՂԱԶԱՐ

Ազգային երկրորդ ուխտագնացութեան համար կը խնդրուի ուխտաւորներէն ներկայ ըլլալ այս ուրբաթ ժամը 5ին, կառը Լիոն, ժամացոյցին տակը:

ՕԴԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԿԱՑԱՆ

Հայ կարմիր Խաչի Ֆէսանվիլիէի օգափոխութեան կայանին Բ· խումբին արձանագրուած մանուկներու բժշկական քննութիւնը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ ուրբաթ, 10 Օգոստոս, ժամը 10–12, Հայ կարմիր Խաչի դարմանատունը, 15 ռիւ Ժան Կուժօն:

Կը խնդրուի ծնողներէն ներկայանալ բժշկական վկայականներով:

***

Հայ կարմիր Խաչի Ֆէսանվիլիէի օգափոխութեան կայանին մանուկներու Ա· խումբը փարիզ կը վերադառնայ յառաջիկայ կիրակի: Հետեւաբար կը խնդրուի ծնողներէն դիմաւորել իրենց զաւակները Փարիզի Հայոց եկեղեցւոյ առջեւը, ժամը 19-20: Բ· խումբի մեկնում նոյն օրը առաւօտեան· ժամը 8ին, նոյնպէս Փարիզի Հայոց եկեղեցիէն:

ԾԱԽՈՒ Է

ՀՐԱՉ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆի երեսուն տարուան ժամացոյցի եւ ադամանդի վաճառատունը բոլոր ապրանքներով:

Խանութին եռին երեք սենեակ, իսկ վերան՝ երկու սենեակ եւ խոհանոց: Անձնական կառատուն բակին մէջ:

Դիմել ՏԻԿԻՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆի,
261, Fg. St. Martin, Paris (10).
Tél. : NORD 60-69.
(Խանութը գոց է ՕԳՈՍՏՈՍԻՆ):
Մինչեւ Օգոստոս 15, կարելի է հեռաձայնել Տիկին Սարգիսեանի,
MON. 30-01

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Երեքշաբթի օր, օգոստոս 7ին, Փարիզի 9րդ թաղամասի քաղաքապետարանին մէջ տեղի ունեցաւ Օր· Կիւլպենիա Աշճեանի եւ Ընկ· Պետրոս Զաուրճեանի մտնութիւնը: Վկաներն էին ընկերներ Հրանտ Սամուէլ եւ Մկրտիչ Պարսամեան:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՀԱՄԱԽՄԲԵՐԴՅԻԱԿԱՆ Միութեան Ֆրանսայի շրջանի 16րդ պատգամ· ժողովը պիտի գումարուի այս շաբաթ եւ կիրակի օրերը, Կառաւանի մէջ, Պաո Րէա – Քօրաճ տը Նիս (փիպէլլօ) ռուք տը Նեւսրահը: Առաջին նիստը կը բացուի շաբաթ առաւօտ ժամը ճիչտ 9ին: Պատգամաւորներէն կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ: Կիրակի կէսօրէն վերջ ընտանեկան խնջոյք: Փափաքողները կրնան ներկայ ըլլալ իրենց ունկնդիր:

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Ղեկավարութեամբ Տիկ· Ճամիկ Քիւթնէրեանի, Հայ կարմիր Խաչի Ֆէսանվիլիէի օգափոխութեան կայանին մէջ, եւ դաշտագնացութիւն Ա· խումբի վերադարձին առթիւ 12 Օգոստ· ժամը 14ին:

Կը հրաւիրուին ծնողները եւ փափաքող հասարակութիւնը իրենց անձնական մեքենաներով ճամբորդելու պայմանով:

Կառք ունեցողները պէտք է հետեւին, Օքօ Ռուք տը լ'Ուէսթ Տրէօ Պրէզօլ դիծին:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Փոն տը Շէրիւի Ազգ· Միութեան նախաձեռնութեամբ, այս կիրակի, ամբողջ օրը, Պ· Կուհայի գեղեցիկ դաշտին վրայ (Դրիվէք): Այս առթիւ հրաւիրուած է Վալանսի «Արաքս» երգչախումբը:

Անձրեւի պարագային հաւաքոյթը տեղի կ'ունենայ Պ· Աչտաուրեանի սրահը:

** *Խաղդօրհնութիւն·— Օգոստոս 12ին հոգեհանգստեան պաշտօն եւ խաղողի աւանդական օրհնութիւնը պիտի կատարուի Ս· Գրիգոր մատրան մէջ:*

ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՒ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրլ Տիկին Մարիամ Պզտիկեան (Մքնեալ Այվազեան), Տէր եւ Տիկին Թորոս Պզտիկեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Գ· և Ա· Ճակոբեան և զաւակները (Հայաստան), Տէր եւ Տիկին Թադեոս Այվազեան (Լիոն) ինչպէս նաեւ բոլոր պարագաները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս կիրակի Փարիզի Ս· Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցին, իրենց ամուսնոյն, եղբօր, հօրեղբօր, մօրեղբօր, քեռայրին եւ պզտկանին՝

ԹՈՐԳՈՄ ՊԶՏԻԿԵԱՆի

մահուան քառասունքին առթիւ: Կը հրաւիրուին ողբացեալին յիշատակը յարգողները:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ՄԱՐՍԷՅԼ·— Ֆր· Կ· Խաչը չնորհակալութեամբ ստացած է Տէր եւ Տիկին Յովհաննէս Դաւթեանէ 1000 ֆր· փոխանակ ծաղկեպսակի ողբ· Հայկանոյշ Պալիկեանի մահուան առթիւ:

** *ԿԱՊՈՑ ԽԱՉի Մարսէյլի մասնաճիւղին հրապարակ հանած 1955ի վիճակահանութեան տոմսակները պիտի քաշուին օգոստոս 12ին, Խանասորի դաշտահանդէսի միջոցին:*

ԹԱՐՄԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՁԵՐ ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ԳՈՅՆԵՐԸ, ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆԸ
ԴԻՄԵՑԷՔ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ
THOMLAC
16bis, Bld. Sébastopol, PARIS (4e) Angle Rue de la Reynie
ԵՒ ՄԱՆՆԱՁԻԻՂԵՐԸ
52, Rue de Chalon, PARIS (12e), 4bis Rue Vaillant Couturier ARGENTEUIL
166, Ave. Aristide Briand, PAVILLON S - SOUS - BOIS
3, Rue de la Charronnerie, ST.-DENIS
Մասնաւորապար ձեր ճաշակին համար պատրաստուած ԸՆՏԻՐ ԻՒՂԱՆԵՐԿԵՐ որ ձեր բնակարանին ներքինը պիտի զարդարեն, իսկ արտաքինը պիտի պահպանեն բնութեան սպառնալիքներուն դէմ ՆԱԵԻ ՆՈՐԱՁԱՒՇԱԿ ՊԱՏԻ ԹՈՒՂԹԵՐ
LINOLEUM, PLASTIQUE, etc.
Դիւրամատչելի գիներ եւ սիրալիր ընդունելութիւն կը սպասեն ձեզի
ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $10: Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ
10
ՕԳՈՍՏՈՍ
•
VENDREDI
10 AOUT
1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7651 — 32e ANNEE — ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3462

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՍԵՒՐԻ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ

•

1920 Օգոստոս 10ին վարիզեան արուարձան Սեւրի յախճապակիներու թանգարանին մէջ կը ստորագրուէր ծանօթ դաշնագիրը՝ յաղթական դաշնակիցներու եւ պարտուած Թուրքիոյ լիազօր պատուիրակներուն մէջէն:

Առաջին անգամն էր, որ միջազգային քաղաքական պաշտօնական վաւերաթուղթ մը ստորագրելու կը հրաւիրուէր անկախ Հայաստանի Հանրապետութեան ներկայացուցիչը, յաղթականներու կողքին, իբրեւ «փոքրիկ դաշնակից»:

Աւետիս Ահարոնեան իր ստորագրութիւնը կը դնէր աշխարհի ճակատագիրը վճռող Մեծերուն հետ՝ դիւանագիտական վաւերագրի մը վրայ:

Դժբախտաբար այդ առաջին յաղթանակը պիտի ըլլար նաեւ վերջինը:

Այլեւս անկախ Հայաստանի դիւանագիտական ներկայացուցիչները պիտի չհրաւիրուէին նման դաշնագիրներ ստորագրելու: Գարգ այն պատճառով, որ չնորհիւ հիւսիսի «բարեկամ» եւ հարաւի թշնամի երկու պետութեանց դաւադիր ղինակցութեան, քանի մը ամիս ետք վերջ պիտի արուէր Հայաստանի անկախութեան:

Սեւրի դաշնագիրը միջազգային զեռնի վրայ կը նուիրագործէր Անկախ եւ Միացեալ Հայաստանը:

Այսօր, երբ Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը անչեղօրէն եւ հաստատակամ կառչած է «Անկախ եւ Միացեալ Հայաստան»ի պահանջատիրին, քարոզչական նպատակով օդին մէջ վերացական խօսք մը չէ, որ կը նետէ:

1919 Մայիս 28ին, երբ Հայաստանի Հանրապետութեան վարիչ իշխանութիւնը ինքզինք հռչակեց «Միացեալ եւ Անկախ Հայաստանի կառավարութիւն», իր եռեւ ունէր ո՛չ միայն Մայր Հայրենիքի, այլ ամբողջ Սփիւռքի հայութեան միահամուռ հաւանութիւնը:

1920 Օգս. 10ին Սեւրի մէջ դաշնակիցները իրենց ստորագրութեամբ եկան հաստատելու վաւերացնելու այդ սկզբունքը:

Վեց յօդուածներ կը վերաբերէին Հայաստանին Սեւրի դաշնագրին մէջ, որ կոչուած էր վճռելու ճակատագիրը պարտուած Թուրքիոյ:

Կատր կատր կ'ըլլար Օսմանեան կայսրութիւնը, կորնչցնելով Սուրիան, Լիբանանը, Իրաքը, Պաղեստինը, ամբողջ արաբական թերակղզին (Հիճազ ու Եէմէն) եւ Կիլիկիոյ մէկ մասը:

Դաշնագրին 88րդ յօդուածով «Թուրքիա կը յայտարարէ թէ կը ճանչնայ Հայաստանը իբր ազատ եւ անկախ պետութիւն մը՝ քիչէն ճանչցեր էին նախապէս դաշնակից պետութիւնները»:

89րդ յօդուածով Էրզրումի, Վանի, Պիթլիսի եւ Տրապիզոնի նահանգներուն ամբողջութիւնը կամ մէկ մասը պիտի փոխանցուի Հայաստանի, համաձայն Մ. Նահանգներու նախագահին իրաւարարութեան:

Ուրեմն այս յօդուածն ալ կը նուիրագործէ Միացեալ Հայաստանի սկզբունքը:

1920 Նոյեմբեր 22ին նախագահ Ուիլսըն դաշնակիցներու Գերագոյն Խորհուրդին հաղորդեց իր իրաւաբարական վճիռը, որով վերոյիշեալ չորս նահանգներու կարեւոր մասերը պիտի կցուէին Հայաստանին:

Այդ օրերուն Հայաստան կրակի մէջ էր:

Դաշնակիցներու Գերագոյն Խորհուրդը աւելի կարեւոր զբաղած էր:

Թքնելի մէջ ալ նորակազմ Ազգերու Դաշնակցութիւնը յանձնախումբեր կը կազմէր՝ զեղեցիկ բանաձեւեր խմբագրելու համար:

Հետեւա՞նք: Դաշնակից թէ հակառակորդ, բաբեկամ թէ թշնամի, բոլորն ալ լքեցին Հայաստանն ու Հայկական Դատը:

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԻՏԸՆԻ ՃԱՌԸ

•

Անգլիոյ վարչապետը ձայնասփիւռ ճառ մը խօսեցաւ չորեքշաբթի դիշեր. անգլիական բոլոր կայանները, ինչպէս նաեւ ամերիկեան չորս կարեւոր կայաններ սփռեցին այս չատ կարեւոր ճառը, որ կ'ամփոփէ անգլիական կառավարութեան տեսակէտները Սուէզի հարցին շուրջ: Վարչապետը ըսաւ.—

«Սուէզը կենսական անցք մըն է բոլորին համար. իրականին մէջ, միջազգային առեւտուրի կարեւորագոյն առանցքներէն մէկն է: Աշխարհի քարիւղին կէսէն աւելին կը փոխադրուի Սուէզի վրայով. բրիտանական, Սկանտինաւեան եւ Արեւմտ. Եւրոպայի երկիրներուն համար կենաց եւ մահու խնդիր մըն է: Իր ստեղծման օրէն ի վեր, Սուէզի միջազգային Ընկերութիւնը ձեռնհասօրէն կը վարէր իրեն վստահուած աշխատանքը: Բայց դնդ. Նասր կ'ուզէ իւրացնել Սուէզը, որ շատ աւելի կենսական է կարգ մը պետութիւններ քան Եգիպտոսի շահերուն համար: Ո՞մանք կ'ըսեն.— Քանի որ դնդ. Նասր կը խոստանայ ապահովել ջրանցքէն ազատ երթեւեկը, հաւատանք իր խօսքին: Բայց դէպքերը ցոյց տուին որ կարելի չէ հաւատք ընծայել անոր խոստումներուն: Երբ իշխանութեան գլուխն անցաւ, յայտարարեց թէ կ'ուզէ ամբողջովին վերանայել մեր երկու երկիրներուն բարեկամութիւնը: Իրեն օժանդակեցինք. համաձայնութիւններ կնքեցինք. բայց ան ոտնակոխեց այդ համաձայնութիւնները եւ ցոյց տուաւ թէ կարելի չէ վստահիլ իր խօսքին: Մեր դժգոհութեան առարկան Եգիպտոսն ու արաբական աշխարհը չեն, այլ միայն՝ դնդ. Նասրը: Եթէ Նասր յաջողի իր նպատակներուն մէջ, բոլորս ալ կախում պիտի ունենանք իր քմահաճոյքներէն: Անկարելի է ենթարկուիլ նման կացութեան մը: Պէտք չէ տեղի տալ բռնապետներուն, որովհետեւ հետզհետէ աւելի անկուշտ կը դառնան: Անհրաժեշտ է որ ջրանցքին վարչութիւնը յանձնուի միջազգային կազմակերպութեան մը: Լոնտոնի Ժողովին նպատակն է՝ հաստատ հիմերու վրայ դնել Սուէզի երթեւեկին ազատութիւնը. և միայն միջազգայնացումն է որ մեզի կրնայ ներշնչել այդ ապահովութիւնը:»

× Յունաստան առաջարկած էր որ Լոնտոնի Ժողովը յետաձգուի եւ վայրը փոխուի: Այնհաւանական կը նկատուի որ անգլիական կառավարութիւնը ընթացք տայ այս դիմումին: Ժողովին թուականն ու վայրը ցարդ կը մնան անփոփոխ:

× Հնդկաստանի վարչապետը, Նեհրու, յայտարարեց թէ իր երկիրն ալ պիտի մասնակցի Օգոստ. 16ի Ժողովին, բայց աւելցուց.— «Եգիպտոս չուզեր եւ չի կրնար մասնակցիլ, որովհետեւ իր կարծիքը չհարցուեցաւ»:

ՆԱԽԱԳԱՀ ԱՅԶԸՆՀԱՈՒԷՐԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Զորեքշաբթի օրուան լրագրական ասուլիսին ընթացքին նախագահ Այզընհաուըր չէշտեց թէ Մ. Նահանգները կը մտաբեն որ Սուէզի հարցը խաղաղ լուծման մը յանգի: «Ասիկա չի նշանակեր որ Մ. Նահանգները որեւէ պարագայի մէջ ռազմական միջոցներու կիրարկման հակառակ են»: Նախագահը աւելցուց, որ ներկայ պայմաններուն մէջ Լոնտոնի միջազգային Ժողովը չատ աւելի դրական արդիւնքներ կրնայ արձանագրել, քան թէ զինուորական միջամտութիւնը:

Նախագահը յայտարարեց նաեւ, թէ Սուէզը կարելի չէ բաղդատել Փանամայի ջրանցքին հետ: Այս վերջինին վարչական օրինագիծը հիմուած է Մ. Նահանգներու եւ Փանամայի կառավարութեան միջեւ կնքուած փոխադարձ համաձայնութեան

ՂԵՒՈՆԴ ԵՕՒՍԿ.Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

•

ԽՄԲ.— Պէյրութի «Զարթօնք»ը իր Օգոստոս 3ի թիւին մէջ հրատարակած է Խադ, Դերեճիկ եւ Փառէն եպիսկոպոսներու յայտարարութիւնները իբրեւ «պատասխան» Կիպրոսի Առաջնորդ եւ Ազգ. Կեդրոնական Վարչութեան Կրօնական Ժողովի Ատենապետ՝ Ղեւոնդ եպիսկոպոսի յայտարարութեանց (տես «Յառաջ», Օգոստոս 4 եւ 5): Այս առթիւ մամուլի նոր ասուլիսի մը ընթացքին Ղեւոնդ եպիսկոպոս հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրած է («Ազդակ», Օգոստ. 8).—

Միջանկեալ յիշեմ որ Խադ եւ Փառէն եպիսկոպոսները մերժած էին տեսակցութիւն մը տալ «Այգ» անկախ օրաթերթին, «անհանգստութիւն»պատրուակելով, մինչ նոյն օրը յայտարարութիւններ կ'ընէին «Զարթօնք»ին:

Այս առթիւ«Այգ»ին տուած մանրամասնութիւնները եւ կաթողիկոսին հետ ունեցած տեսակցութիւնը կը հրատարակենք վաղուան թիւով:

Ա.— Մենք ըսած էինք, թէ «Փառէն Ս.ի երկու նոր պահանջները, հիմնովին կը փոխէին մեր մէկ ամսուան տեւական խոսակցութեանց և բանակցութեանց արդիւնք՝ համաձայնութեան ոդին ու տառը»: — Բացատրենք: Փառէն Ս. կը պընդէր, որ «Կիլիկեան եպիսկոպոսներու կողմէ նշանակուած 10 հոգիէ բաղկացեալ վարչութիւնը, երկու տարուան համար կազմուած; դառնայ դերագոյն մարմին, իսկ իրմէ բխած 1941ի կանոնադրի վերամշակման եւ վերաքննութեան յանձնախումբը իր կատարած աշխատանքի արդիւնքը ներկայացնէ սոյն 10 հոգիանոց վարչութեան, առ ի վաւերացումն:

Այս պահանջը բացարձակապէս հակաօրինական է, որովհետեւ եպիսկոպոսներու կողմէ նշանակուած առաջնայ մարմին մը «դերագոյն մարմին» չէ, երբ մանաւանդ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը ունի իր Ազգ. Ընդհ. Ժողովը: 1941ի վերամշակուած կանոնադիրը չի կրնայ վաւերացուիլ նշանակուած առաջնայ մարմնի մը կողմէ: Երկու իրաւազէտներու ներկայութեան վիճաբանուած և 5 եպիսկոպոսներու կողմէ ստորագրուած «համաձայնագիր»ը հետեւեալը կ'ըսէ այս խնդրին չուրջ. «Վերաքննուած եւ վերամշակուած 1941ի կանոնադրութիւնը, խմբագրուած՝ հաւատարմօրէն՝ Հայց. Եկեղեցւոյ ոգւոյն, սկզբունքներուն ու կանոններուն, ու պատշաճեցուած՝ Կիլիկեան Թեմերու տեղական պայմաններուն, կը ներկայացուի, սոյն վերամշակուած կանոնադրութեան տրամադրութեանց համաձայն լրացուցիչ ընտրութիւններով կազմուած Ազգ. Ընդհ. Ժողովին կողմէ, որ, յետ քննութեան, զայն կը յղէ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին, ի վաւերացումն»:

Զարեհ ընտրեալ Կաթողիկոսը, ըմբռնելի է որ համաձայն չըլլար — ու չէր — այս յօդուածին եւ կը պնդէր թէ վերամշակուած կանոնադիրը ո՛չ թէ պիտի վաւերացուի լրացուցիչ ընտրութիւններով կազմուած Ազգ. Ընդհ. Ժողովին կողմէ, այլ արդէն իսկ գոյութիւն ունեցող Ազգ. Ընդհ. Ժողովին կողմէ:

Երկար պնդումներէ ետք, մենք խնդրեցինք իրմէ՝ որ, այս թնճուկին լուծումը դիւրացնելու համար, փոխէ իր հիմնաւորտեսակէտը եւ ստորագրէ համաձայնագիրը:

Հետաքրքրուեցանք նաեւ Գերչ. Գարեգին Կաթողիկոսի նախապահած Ազգ. Կեդր. Վարչութեան ատենապետութիւններով, ու տեսանք՝ թէ վերջին տեսակէտն եւս եղած է վերամշակուած կանոնադրութիւնը վաւերացնել Ազգ. Ընդհ. Ժողովին կողմէ (Նիստ Լ.Զ., 14.11.1947. նիստ՝ որուն ներկայ եղած են նաեւ Տ. Խադ եւ Փառէն սրբազանները):

Արդեօք ասիկա փաստերէ՞ն մէկը չէ, թէ Հոգչ. Գարեգին Կաթողիկոս ճանչցած էր 1941ի կանոնադրութիւնը եւ Ազգ. Կեդր. Վարչութիւնը:

Փառէն Ս. ըսաւ նաեւ, թէ «օծումը ասկէ ետք պէտք է ընել՝ հաւանութեամբը Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին»:

Նախ, իրրեւ Հայ. Եկեղեցւոյ եպիսկոպոս՝ խոր յարգանք ունինք Հանդէպ Ամենայն Հայոց Հայրապետութեան, եւ գայն կը ճանչնանք իրրեւ նախամեծար Մայր Աթոռ: Սակայն, համաձայնագիրը ստորագրելէ ետք՝ եպիսկոպոսի մը կողմէ այն պայմանը՝ թէ «Կիլիկիոյ Կաթողիկոսի օծումը պէտք է կատարել Ամեն. Հայոց Հայրապետի հաւանութեամբ», տրամաբանական եւ օրինաւոր չէ: Մեր պատմութեան մէջ չէ պատահած, որ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսը օծուի հաւանութեամբը կամ արտօնութեամբը Ս. Էջմիածնի Կաթողիկոսին:

Ըստ Կիլիկեան եպիսկոպոսներու համաձայնութեան՝ Ամեն. Հայոց Կաթողիկոսէն պէտք է խնդրուէր ղրկել իր ներկայացուցիչը, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսի օծման, եւ թուականն ալ ճշդուած էր (22 Յուլիս 1956): Հետեւաբար, սխալ է այն յայտարարութիւնը թէ «խորհրդակցութեանց ընթացքին միշտ պայման էր դրուած Ամեն. Հայոց Հայրապետի հաւանութիւնը՝ երկուստեք համաձայնութեան համար»:

Մեր սրբազան եղբայրները իրրե՞ւ թէ պնդած են Ս. Էջմիածնի Հայրապետին հաւանութեան վրայ, ա՛յն պատճառաւ՝ որ «կարելի պիտի ըլլար բառնալ անհամաձայնութիւնները, հանդարտեցնել կիրքերը...»:

Մեր եղբայրները, հակառակ մեր կողմէ տրուած բացատրութեանց, իրենց յայտարարութեամբ անդիտանալ կը ձեւացնեն այն բոլոր պատճառները՝ որոնք քնաւ կապ չունին Ս. Էջմիածնի եւ Կիլիկեան մեր Աթոռի փոխ-յարաբերութեանց հետ:

Մեր եղբայրները աշխատած են «Զարթօնք»ի ընթերցողները համոզել, թէ իրենք միշտ ջանացած են Գահիրէի Եպիսկոպոսական Ժողովի որոշումին համաձայն կաթող. ընտրութեան «թերի եւ անընդունելի» կէտերը բառնալ եւ ապա օծումը կատարել: Հարց կուտանք անոնց՝ թէ ինչո՞ւ արդեօք կաթող. ընտրութիւնը «թերի եւ անընդունելի» նկատեցին և ինչո՞ւ, իրրեւ Կիլիկեան եպիսկոպոսներ, չվարանեցան անմիջապէս ստորագրել եպիսկ. Ժողովի կողմէ ներկայացուած համաձայնագիրը՝ Գահիրէի մէջ իսկ: Ինչո՞ւ, արդեօք, ամէն անգամ որ օծման թուականը կ'առաջարկուէր ճշդել՝ մեզի կը պատասխանուէր թէ «տակաւին կանխահաս է»...:

(Մնացեալը յաջորդով)

ՆԱՍՐ ՁԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ ՑԵՏԱԶԳՈՒԱ՞Ծ

Ըստ Լաւատեղեակ չրջանակներու կարծիքին, Նասր անորոշ ժամանակով պիտի յետաձգէ դէպի Մոսկուա կատարելիք իր ճամբորդութիւնը, որովհետեւ, դէպքերու բերմամբ, իր ներկայութիւնը անհրաժեշտ է Եգիպտոսի մէջ: Այս ճամբորդութիւնը որոշուած էր Սուէզի հարցէն չատ առաջ, երբ Շեպիլով Գահիրէ կը գտնուէր, Շա-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻ արկածներու Քիւը մը տահոդիչ չափանիշներու հասաւ Ֆրանսայի մէջ. կառավարութիւնը խոհեմութեան կոչեր կ'ուղղէ արձակուրդի մեկնողներուն:

ՏԻՐ ՇԱԽՇԱԻԻ

(Վոլոսկոյ Խուտոր)

Ղամար Խոջան ամուսնացել էր ուրիշ գյուղից եկած մի աղջկա հետ։ Ամուսնությունից հետո նրանք ապրում էին Ղամարի հոր տանը։ Ամուսինը ուրախ էր, որ կինը հարուստ օջախից է եկել, բայց հետո տեսավ, որ նրա հարսնացուն ոչ մի օգուտ չունի տնից դուրս գալու։ Ամուսինը ստիպում էր, որ կինը գնա հարևանների մոտ, բայց նա չէր ուզում։ Ամուսինը ասում էր, որ կինը ամաչում է իրենից, որովհետև նրա ծնողները աղքատ են։ Ամուսինը ստիպում էր, որ կինը գնա հարևանների մոտ, որ նրանք էլ գան իրենց մոտ։ Կինը ասում էր, որ ինքը չի ուզում, որ իր ծնողները գան իրենց մոտ, որովհետև նրանք աղքատ են։ Ամուսինը ասում էր, որ ինքը չի ուզում, որ կինը գնա հարևանների մոտ, որովհետև

ՅԱՂՈՒԹԻՒՆ ԶԱՒԱԴԻ

2.— ՈՍԿԵ ԲԱՐԵՐ

Ի. ՎԱՀԳ

(ՊՏՏՈՒՄԸ ԱՃԿ., 364 - 400)

ՍԱՐԱԿԱՆ

(Ի. Եր. Վիրգիլ մեռ.)

Ճաշելուժե հետ Շ Ուշ կեր Ճաշ Ուշ Ուշ Ու

աեր համոզուած են, որ եթէ Նասը Օգոստոս 16ին Գահիրէէն հեռանայ, վերադարձին կընայ կոլոնցնել նախագահական ա-թոռը։

× Կ'ըսուի թէ խորհրդային վարիչներն ալ կը վախնան որ եթէ Նասը Մոսկուա երթայ այս միջոցիս, բուռն յայտարարութիւններ պիտի ընէ արեւմտեան պետութիւններ պիտի ընէ արեւմտեան պետութիւնների դէմ եւ միջազգային կացութիւնը աւելի եւս ծանրացնէ։

× Ֆ. Միութիւնը տակաւին չպատասխանեց ժողովի հրաւէրին։ Ըստ Շեպիլովի յայտարարութեան, խորհրդային պատասխանը պիտի յայտարարուի առաջի կայ 48 ժամերուն ընթացքին։ Հաւանական է որ հրաւէրը ընդունի, բայց բազմաթիւ պայմաններ առաջարկէ։

× Եգիպտական թերթերը կը չարունակեն բուռն յօդուածներ հրատարակել Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի դէմ։ «Ալ Շաապ» կը գրէ.— «Եթէ Արեւմուտքը մինչեւ վենեալ միջամտութեան դիմէ, պիտի տեսնէ որ Եգիպտոս պիտի չհպատակի բռնութեան։ Պէտք է բնաջնջել եգիպտացի ժողովուրդը, յետոյ նոր ջրանցք մը փորէ։ Մենք չատ լաւ գիտենք որ Անգլիա աւելի զօրք ունի, աւելի զէնք, ինչպէս եւ հիւլէական եւ ջրածնի ռումբեր. բայց Իսրայէլ եւ իր նահատորմը, Փինօ եւ իր բուրումնաւէտ զինուորները թող գիտնան՝ թէ Եգիպտացիները պիտի կռուին իրենց հողին իւրաքանչիւր թիզին համար»։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀԻՒՍ. ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

Հրճիզութեան նոր դէպքեր տեղի ունեցան Ալժերիոյ մէջ։ Պայնէմի անտառներուն հրկիզման նիւթական վնասները 500 միլիոն ֆրանքէն աւելի կը հաշուուին։ 20 հազարէ աւելի անձեր, երկու օր չարունակ, աշխատեցան մարել կրակը։ Ալժէ քաղաքին չրջակայքը դտնուող ուրիշ անտառներու մէջ ալ հրդեհներ ծագեցան։ Օրլէանվիլի մէջ, հրդեհը փճացուց հունձքերը։ Փշոտ հովը եւ սաստիկ տաքը (42°5 չուքին մէջ) աւելի եւս կը դժուարացնեն հրշէջներուն աշխատանքը։

Հրճիզութեան բազմաթիւ դէպքեր արձանագրուեցան նաեւ Ալժերիոյ միւս չրջաններուն մէջ։

ԱՆՆԱԽՐՆԹԱՑ ԱՂԷՏ ՄԸ

Շարլըրուայի մէջ (Պելժիա) չորեքշաբթի առաւօտ հրդեհ ծագեցաւ ածխահանքի մը մէջ։ Աւելի քան 262 հանքագործներ բանտարկուած կը մնան 900 մեթր խորութեան մը մէջ։ Օդնութեան փութացողները դժուարութեանց կը մատնուին սիրող սաստիկ տաքութեան պատճառով։ Վերտահար բազմութիւն մը, մեծ մասամբ բաղկացած հանքագործներուն ընտանիքներէն, կը սպասէ եւ կը յուսայ փրկարար հրաչքին։ Արդարեւ, միայն հրաչք մը կրնայ փրկել այդ մարդիկը։ Ամբողջ անցքերը լեցուած են բոցերով. ազատարար ուժերը կը վերադառնան յուսահատ։ Մինչեւ որ հրդեհը չմարի, կարելի պիտի չըլլայ մօտենալ ստորերկրեայ բանտարկեալներուն. գուցէ մինչ այդ բոլորն ալ խեղդամահ եղած ըլլան։ Ցարդ ութը դիակներ գտնուեցան։ Եօթը հանքագործներ յաջողեցան ազատիլ։ Բազմաթիւ կամաւորներ կը չարունակեն անկարելին փորձել։

× Պելժիոյ թագաւորը հասաւ աղէտին վայրը։ Անձամբ կը մխիթարէ աղէտեալ ներուն ընտանիքները եւ կը հսկէ փրկութեան աշխատանքներուն։

× 262 հանքագործներէն 115ը Պելժիացի են, 139ը՝ Իտալացի, իսկ մնացեալները՝ Ցոյն կամ Մարոքցի։

× Երկու իտալացի նախարարներ ալ հասան Շարլըրուա։

× Ֆրանսայի վարչապետը ցաւակցականն հեռագիր մը յղեց Պելժիոյ վարչապետին։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԽՈՐՀՐԴԱՑԻՆ երեք ռազմանաւեր հասան Օսլօ, Նորվեկիոյ մայրաքաղաքը։

ՃԱՓՈՆԻ արտաքին նախարարը մերժեց հրաժարիլ իր հողային պահանջներէն։ Պիտի ստեղծուի ռուսեւճափոնական խառն յանձնախումբ մը, որ պիտի քննէ այս հարցը։

ՍԱԿԱՐԱՆ.— (Օգոստ. 8) ձոյլ ոսկի 483·000, նափոլէոն 3480, գուինեերիական 3380, անգլիական 4440, քսան տոլարնոց 17·600, Թղթադրամ (անպաշտօն) սթերլին 1095, տոլար 413, գուինեերիական 98,75 պելժիական 8,20, լիր 0,65, փեսեթա 9,20։

ՀԵՐՈՍՆԵՐՈՒ ՕՐԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Խանասորի 59րդ տարեդարձին առթիւ։

Նախաձեռնութեամբ՝ Հ. Յ. Դ. Մարսէյլի Շրջ. կոմիտէին։

Եւ մասնակցութեամբ չրջանիս ենթակոմիտէներուն եւ խումբերուն, Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի Շրջ. վարչութեան եւ իր խումբերուն, ինչպէս նաեւ՝ Կապոյտ Աչի մանանճիւղերուն։

12 Օգոստոս, կիրակի ամբողջ օրը, Քալասի օգտուն ծառաստանին մէջ։ (Էքսի ճամբուն վրայ՝ Սէյթէմէն 7 քիլ. անդին)։

Կը նախագահէ՝ ընկ. ՅԱԿՈԲ ՊԱՊԻԿԵԱՆ
Կը խօսի ընկ. ՇԱՒԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Գեղարուեստական խնամեալ բաժին.— Մասնակցութեամբ կարող ուժերու, երգեր, արտասանութիւններ, նուագ, զուարճախօսութիւն եւ զանազան անակնկալներ։ Հայկական եւ եւրոպական պարեր՝ ընկերակցութեամբ մասնաւոր նուագախումբի։

Առաւօտեան պուլի մրցում։

Ճոխ պիւֆէ՝ դիւրամատչելի գիներով։ Շամփուրով խորոված, սառուցիչ եւ այլազան խմիչքներ։

Դուրսէն անհատներու համար ոեւէ ապրանք ծախելը ինչպէս նաեւ կրակ վառելը խստիւ արգիլուած է։

Երթեւեկութեան համար կը սպասաւորեն մասնաւոր օթօքարներ, դիւրութեան համար նախապէս արձանագրուիլ չրջանի ենթակոմիտէներուն եւ խումբերուն մօտ։ Անհատապէս ներկայ գտնուիլ փափաքողները կրնան առնել Մարսէյլ – Էքս տանող օթօքարները եւ թրոլէյպիւսը ու իջնել Սէյթէմ, ուրկէ մասնաւոր երթեւեկի սպասարկութիւն մինչեւ հանդիսավայրը։

Մուտքը ազատ է։

Խանասորի տօնակատարութեան համար կա գալաս երթալ փափաքողները կրնան արձանագրուիլ հետեւեալ հասցէներուն, տեղ ապահովելու համար «Քրիստափոր» ենթակոմիտէի վարձած օթօքարին մէջ.—

Ծերիկեան, 13 ռիւ տէ Տոմինիքէն։

Պետրոսեան, 20 ռիւ տէ Բըթիք Մարի։

Բէօսէյեան, 2 ռիւ Պերնար Տիւպուա։

Օթօքարը կը մեկնի ժամը ճիշտ 8ին եւ կը վերադառնայ իրիկուան 8,30ին։

ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ ՏՕՆԸ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Ս. Աստուածածնայ Վերափոխման տօնին առթիւ, այս կիրակի, Փարիզի Ս. Յովհաննէս-Մկրտիչ եկեղեցիին մէջ պիտի մատուցուի հանդիսաւոր պատարագ եւ յաւարտ պատարագի պիտի կատարուի խաղողի օրհնութիւն։

Երկուշաբթի Մեռելոց, Ս. պատարագ, ժամը 10ին։

Հասարակութենէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ։

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Ս. Աստուածածնայ տօնին առթիւ, Լիոնի Ս. Աստուածածին եկեղեցին հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցանէ այս կիրակի։ Ցաւարտ պատարագի պիտի կատարուի խաղողի օրհնութիւն։ Ս. եկեղեցւոյ անուան տօնախմբութեան առթիւ մատաղօրհնում պիտի կատարուի։

Կը հրաւիրուին Լիոնի եւ չրջաններու հայ հաւատացեալները ներկայ ըլլալ այս սուրբ արարողութեանց։ Կը խնդրուի հասարակութենէն մատաղի համար բերել իր նիւթական մասնակցութիւնը։

ԿՐՃՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

15 Օգոստոս, չորեքշաբթի առաւօտ, Աստուածածնայ տօնին առթիւ Ս. պատարագ պիտի մատուցուի, ռիւ ծէ Սէն Լաւի սրահին մէջ։

Պիտի պատարագէ Թորգոմ քահանայ (Լիոնէն)։ Երգեցողութեանց պիտի մասնակցի Օր. Սիրան Տէր Կոմասեան։

ՊՈՄՄՈՆԻ ՄԷՋ

Ի գիտութիւն Պոմոնի եւ չրջանի մեր ժողովրդեան կը ծանուցանենք թէ այս կիրակի Ս. Աստուածածնայ տօնին առթիւ եկեղեցւոյ մէջ պիտի մատուցուի Ս. Պատարագ եւ յաւարտ խաղողի օրհնութիւն։ Կը հրաւիրենք հասարակութիւնը որ մատուցի համար իր նիւթական մասնակցութիւնը բերէ։ Նուէրները արձանագրել քարտուղար Գ. Ճէլալհանի կամ Թաղա-

ՍՈՒՐԲ ՂԱԶԱՐ

Ազգային երկրորդ ուխտագնացութեան համար կը խնդրուի ուխտաւորներէն ներկայ ըլլալ այս ուրբաթ ժամը 5ին, կառտը Լիոն, ժամացոյցին տակը։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Կապոյտ Աչի Շաւիլի մանանճիւղը չնորհակալութեամբ ստացած է 1000 Ֆր. Այրլ Տիկ. Աննիկ Մինասեանէ, իր եղբօր Պ. Դաւիթ Տէր Գալուստեանի ապաքին – ման առթիւ։

ԴԵՐԱՄԱՆ ԹՐԱԳՕՇԻ
ՆԵՐԿԱՑՑԱՑՈՒՄՆԵՐԸ

Այս չաբաթ իրիկուն ժամը 9ին, Սէն-Թեոմի (Մարսէյլ) Պ. Թոննելի բացօթեայ բեմին վրայ։

Կը ներկայացուի «Փառաւոր Հարսանիքը»։ «Թրագօշ» երգի եւ պարի խումբը կ'երգէ եւ կը պարէ հայկական տարազներով։

ԼԱՆՍԻ.— Լանսէյի ընկերները եւ բարեկամները կատարեալ ապաքինում կը մաղթեն անխոնջ եւ նուիրուած Խաչուհի-Տիկին Արշալոյս Սիսլեանին որ բժշկական դործողութեան ենթարկուեցաւ։

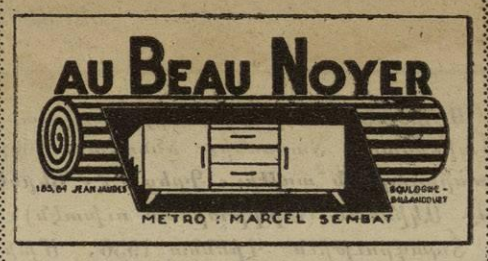
կան խորհրդոյ մօտ։

Պիտի պատարագէ եւ քարոզէ Պոլսոյ դպրեվանքի տեսուչ Տ. Գարեգին Ծ. Վ. Գազանճեան։

Թաղ. Խորհուրդ Պոմոնի

ԼԱՒԻՈՒԱՑԻ ՄԷՋ

Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ հոգաբարձութիւնը կը ծանուցանէ թէ յառաջիկայ օգոստոս 14ին ոչխարի մատաղ եւ աղի օրհնութիւն պիտի կատարուի իրիկուան ժամը 6ին։ Իսկ օգոստոս 15ի առաւօտ, ժամը 8ին Ս. պատարագ, հոգեհանդիստ եւ խաղողի օրհնութիւն պիտի կատարուի։ Եկեղեցի կը հրաւիրուի բարեպաշտ ժողովուրդը։

Salles de séjour — Penderies - literie
Chambres - cosys — Cuisines laquées
Salons-tapisserie — Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ
ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ
ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԶՐԻ ՑԱՆՁՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՑԻ
ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԷ

185, Bd. Jean Jaurès
Boulogne - Billancourt
Métro MARCEL SEMBAT

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՀԱՄԱՀԱՅԱՐԵՐԴՁԻԱԿԱՆ Միութեան Ֆրանսայի չրջանի 16րդ պատգամ. Ժողովը պիտի դումարուի այս չաբաթ եւ կիրակի օրերը, կառտանի մէջ, Պաւ Րէս – Թօրան տը Նիս (Թիպէլլօ) ռուէթ տը Նիսի սրահը։ Առաջին նիստը կը բացուի չաբաթ առաւօտ ժամը ճիշտ 9ին։ Պատգամաւորներէն կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ։ Կիրակի կէսօրէն վերջ ընտանեկան խնջոյք։ Փափաքողները կրնան ներկայ ըլլալ իրենց ունկնդիրը։

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

Կրօն. Ընկերակցութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ այս կիրակի Ս. Աստուածածնի տօնը ինչպէս նաեւ խաղողօրհնէքը պիտի կատարուին հանդիսաւոր արարողութեամբ։ Բշ. օր, Մեռելոցի առիթով ալ Ս. պատարագ պիտի մատուցուի եւ համօրէն նշխջեցեալներու յիշատակին Հոգեհանդիստ պիտի կատարուի։ Երկու օրերու պաշտօնակատարութիւններուն ալ երկսեռ երգչախումբը կը մասնակցի բազմաձայն երգեցողութեամբ, ղեկավարութեամբ Պ. Վ. Սարգսեանի։

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Փոն տը Շէրթիւ Ազգ. Միութեան նախաձեռնութեամբ, այս կիրակի, ամբողջ օրը, Պ. Կուհայի դեղեցիկ դաշտին վրայ (Դրիվիլ)։ Այս առթիւ հրաւիրուած է Վալանսի «Արաքս» երգչախումբը։

Անձրեւի պարագային հաւաքոյթը տեղի կ'ունենայ Պ. Խաչատուրեանի սրահը։

⁂ Խաղողօրհնութիւն.— Օգոստոս 12ին հոգեհանգստեան պաշտօն եւ խաղողի առանդական օրհնութիւնը պիտի կատարուի Ս. Գրիգոր մատրան մէջ։

ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՒ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրլ Տիկին Մարիամ Պզտիկեան (Մընեալ Այվազեան), Տէր եւ Տիկին Թորոս Պզտիկեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Գ. և Ա. Ճակոբեան և զաւակները (Հայաստան), Տէր եւ Տիկին Թագուոր Այվազեան (Լիոն) ինչպէս նաեւ բոլոր պարագաները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս կիրակի Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցին, իրենց ամուսնոյն, եղբօր, հօրեղբօր, մօրեղբօր, քեռայրին եւ զարմականին՝

ԹՈՐԳՈՄ ՊԱՋՏԻԿԵԱՆԻ

մահուան քառասունքին առթիւ։ Կը հրաւիրուին ողբացեալին յիշատակը յարգողները։

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Աչկերտ մը, 18էն 19 տարեկան, մանիւթաւնսիոնէր։ Նախընտրելի է որ հե – ծանիւ ունենայ fournisseur համար։ Դիմել Պ. Թոփալեանի,

51 Rue d'Hauteville, Paris

ԳՐԱՒՈՒՄԱՅ ՕՐԵՐ

11 Նոյեմբեր, Հ. Բ. Ը. Մ. յիսնամեայ յոբելենական հանդէսը, Սալ Փլեյէլի մէջ, ժամը 21էն 24։

3 Մարտ, 1957 Հ. Բ. Ը. Մ. Փարիզի մասնաճիւղի տարեկան պարահանդէսը, Օթէլ Ժորժ Ե.ի մէջ, ժամը 16էն 24։

Կը խնդրուի չխաչաձեւել։

ՍԻՐԵԼԻ ԳԱՀԱՒՈՐԴՆԵՐ ԵՒ ՋԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ
ՄԻ ՄՈՌՆԱՔ ԱՆՑԱՑՄԱՆ ԱՑՑԵԼԵԼ

Մարսէյլի ամէնէն ճոխ — ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ARAX

(Վարդան Պաճտիկեան եւ որդի)

Քաղաքի կեդրոնին մէջ Tél. : CO. 3643 27. Rue d'Aubagne, Marseille

Ամբողջովին վերանորոգուած եւ արդիական վերջին կարգ ու սարքով
Ուր պիտի գտնէք ձեր սիրած բոլոր առուելիքները։
Պալքանեան հաշհաշով եւ ներմակ պաճիր,
Յունական ամէնէն ընտիր ձիթապտուղները թարամա.
պահածոները (պամիա, հալաճչի տոլմա, վարդի աճուշ, եւն.)։
Գոլսական լաֆերտա, չիրոզ, ապուխտ, երշիկ, Ամասիոյ պաստիա։
Ռուսական խաւիար եւ ամէն տեսակի ձկնեղէններ։
Ինչպէս նաեւ արեւելեան թարմ սուրճ, լօքում, հալվա, եւայլն։

Արեւելեան աղանդերներ (Քուրաբիներ) եւ ամէնէ տեսակ հաճեմներ
Ապսպրանքներ ամէն ուղղութեամբ, արագ եւ մաքուր սպասարկութիւն։

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $10: Հատը 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ 11 ՕԳՈՍՏՈՍ

SAMEDI 11 AOUT 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7652 — 32e ANNEE

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3463

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԻՆՉՈ՞Ւ ՉՎԱՒԵՐԱՑՈՒԵՑԱՒ

•

Ապաւել Մչճիա (Հիւնակ), որ Մուսթաֆա Քէմալի կողմէ սուլթանութեան չնչումէն ետք, Օսմանեան կայսրութեան վերջին խալիֆան եղած էր եւ իր կարգին պաշտօնանկ ըլլալով Ֆրանսա ապաստանած, օր մը «Փըթի Փարիզիէն»ի թղթակցին յայտարարած էր, ակնարկելով Սեւրի դաշնագրին.

— Սեւրի մէջ դուք դիւրաբեկ բաներ կը չինէք:

Ճիշդ էր: Դաշնագիրը, տակաւին մեկնելը չէորցած, փչրուած էր, ինչպէս Սեւրի մէջ չինուած յախճապակի մը:

Երեք տարի վերջ, 24 Յուլիս 1923ին, Լօզանի մէջ նոր դաշնագիր մը պիտի տորբակրուէր Սեւրի փոխարէն:

Պարտուած եւ ամօթահար, Օսմանեան կայսրութեան լիազօրները՝ Հասի փաշա, փեւլիւոփայ Բիւլա Թէվֆիք եւ դեսպան Րէչատ Պալիս դլխիկոր ստորագրած էին Սեւրի դաշնագիրը, առանց առարկութեան:

Մէկ անդամէ համար արդարութիւնը յաղթանակած էր: Այն պատրանքն ունեցանք որ մեր մէկ միլիոն զոհերու վրէժը լուծուած էր:

Երկար չտեւեց մեր ուրախութիւնը:

Հակառակ մեր ակնկալութեան, Սեւրի դաշնագիրը չվաւերացուեցաւ:

Ինչո՞ւ:

Այսօր, 36 տարի վերջ, երբ արդ ակնարկ մը կը նետենք 1920ի միջպատերազմին կացութեան վրայ, կը տեսնենք, որ համաշխարհային առաջին պատերազմի վարդապետները, յաղթական թէ պարտեալ, ամէն երկիր իր սեփական վէրքերը դարմանելու հեռամուտ էր:

Կայսրութիւններ քանդուած էին եւ անոնց փլատակներուն մէջէն բազմաթիւ ազգեր ազատագրուած՝ անկախ պետութիւններ կազմած էին կամ հոգատարութեան ենթարկուած:

Բոլշեւիկեան յեղափոխութիւնը նոր վարդապետութիւն մը մկրտեղ նետած էր եւ յաղթական դաշնակիցները ամէն ճիդ կ'ընէին անոր ծաւալումը արգիլելու համար:

Թուրքիոյ մայրաքաղաքը գրաւուած էր դաշնակիցներուն կողմէ: Ցունաստան գինուոր չամաք հանած էր Իզմիրի շրջանը եւ հելլէն բանակը կը յառաջանար դէպի Անատոլուի ներսերը:

Կիլիկիան Անգլիացիներուն կողմէ պարպուելէ վերջ յանձնուած էր Ֆրանսացիներուն: Հայկական լեգէոնը գրաւած էր մեր պատմական հողերու մէկ մասը:

«Միլլի» չարժումը՝ գլխաւորութեամբ Մուսթաֆա Քէմալի՝ ծայր տուած էր 1919ի գարունէն սկսեալ եւ հակայարձակը կը ծաւալէր: Անոր կ'ալակէտէին, առաջին գծին վրայ, բոլշեւիկները՝ զէնք, ռազմանիւթ ու դրամ հայթայթելով: Գաղտնի դաշինք կնքելով եւ մանուկ Հայաստանի Հանրապետութիւնը իր սաղմին մէջ խեղդելով:

Թուրքիոյ մէջոցաւ իրենց դաշին կ'ուզէին չահել ո՛չ միայն Ռուսիոյ մէլլեռնատուոր խալամները, այլ կը նկրտէին համաշխարհային յեղափոխութիւնը ծաւալել մինչեւ Հնդկաստան: Խալիֆայութեան կեդրոնը Թուրքիոյ մէջ էր տակաւին:

Հնդկաստանի խալամները Լոյտ Ճորճի ուղղուած յուշագրերով կը պահանջէին պահպանել Թուրքիոյ հողային ամբողջութիւնը:

Անգլիա 1919ի գարունէն սկսեալ մաս մաս դէպի Թուրքիա կը զրկէր եզիպտոսի մէջ արդելափակուած զերիները, երբ տակաւին ո՛չ մէկ հաշտութեան դաշնագիր կնքուած էր: Այդ զինուորներն էին որ կազմեցին Մ ո ւ ս թ ա ֆ ա Քեմալի բանակին հիմնական տարրերը: Պոլսոյ մէջ ալ երկդիմի քաղաքականութիւն կը վարէր: Զայր բերաններ կ'ըսէին նոյնիսկ թէ ձեռքի տակէ կ'աջակցէր քէմալականներուն:

Ֆրանսայի երեսփոխանական ժողովին մէջ ձախակողմեանները «ո՛չ մէկ սու, ո՛չ մէկ զինուոր Կիլիկիոյ համար» կը գոչէին: Ու վարչապետ Պրիան Անդարա կը փութացնէր Ֆրանքլէն Պույոնը՝ քէմալականներու հետ կնքելու համար 1921 Հոկտ. 20ի համաձայնագիրը, պարպելով Կիլիկիան: Ֆրանսա չէր ուզեր, որ Թուրքիա նետուի բոլշեւիկներու գիրկը (երբ չատոնց նետուած էր արդէն):

Իտալիա չէր ծածկեր իր աջակցութիւնը Միլլի չարժումին:

Այս պայմաններուն տակ, չնորհիւ իր երկկի թշնամիներուն, Թուրքիան ծով կը թափէր հելլէն բանակը եւ Լօզանի մէջ կը ներկայանար իբրեւ յաղթական:

Իսկ ամէնէն կարեւորը, Հայաստան անկախ չէր այլեւս եւ ինկած էր բոլշեւիկեան լուծին տակ:

Ահա՛ թէ ինչու չվաւերացուեցաւ Սեւրի դաշնագիրը:

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՕՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

Խ. ՄՐՈՒԹՃԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

•

ՅՈՐԴՈՐՆԵՐ ԵՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Խ. Մխուէթիէն ալ պատասխանեց Լոնտոնի ժողովի հրաւէրին: Ըստ Թաս դրծակալութեան մէկ հեռագրին, Խ. Մխուէթիէնը պիտի մասնակցի Օգոստ. 16ի ժողովին: Պաշտօնական յայտարարութիւնը կ'ըսէ թէ «Սուէզի ջրանցքին ազատութեան համար: Ընդհակառակն, Եգիպտոսի չահը կը պահանջէ որ երթեւեկը չընդհատուի: Երկրի մը մէջ պտնուող ինչքերուն կամ կալուածներուն ազգայնացումը պետական ներքին հարց մըն է, որ ըստ միջազգային օրէնքներուն, դերծ կը մնայ ուրիշ պետութեանց միջամտութենէն»: Զեկոյցը կը յայտնէ նաեւ թէ Խ. Մխուէթիէնը անընդունելի կը դտնէ ֆրանսական եւ անգլիական կառավարութեանց բռնած դիրքը, որ կը վտանգէ աշխարհի խաղաղութիւնը:

Գալով ժողովին, Խ. Մխուէթիէնը պիտի մասնակցի. բայց դիտել կուտայ թէ Անգլիան եւ Ֆրանսան ինքնագլուխ գործեցին. ոչ Խ. Մխուէթեան, ոչ ալ 1888ի համաձայնագիրը ստորագրող միւս պետութեանց կարծիքը հարցուցին. հրաւիրեցին իրենց յարմար դատած պետութիւնները, այդ իսկ պատճառով, Լոնտոնի ժողովը իրաւասութիւն չունի Սուէզի հարցին մասին վճիռներ արձակելու:

Այս հիման վրայ, Խ. Մխուէթիէնը կ'առաջարկէ.— ա) Ցետաձգել ժողովին թուականը: բ) Հրաւիրել 22 ուրիշ պետութիւններ եւս. Հունգարիան, Եուկոսլաւիան եւ Աւստրիան՝ որպէս նախկին անդամներ Աւստրօ-Հունգարական կայսրութեան (որ ստորագրած էր 1888ի համաձայնագիրը): Այն արաբական երկիրները, որոնք մաս կը կազմէին Օսմանեան կայսրութեան: Կարգ մը ծովային պետութիւններ (Լեհաստան, Պուլկարիա, Ռումանիա, Ֆինլանտա): գ) Անհրաժեշտ է նաեւ, որ համաձայնավար Զինաստանի նման մեծ պետութիւն մըն ալ մասնակցի խորհրդակցութեանց:

× Լոնտոնի, Փարիզի եւ Ուաչինկթընի մէջ համաձայն չեն Խ. Մխուէթեան առաջարկներուն: Ոչ կ'ուզեն ժողովը յետաձգել, ոչ ալ նոր հրաւէրներ յղել:

× Ռուսերը անպաչտօն կերպով յայտնեցին, թէ կ'ընդունին Սուէզի միջազգայնացումը, պայմանաւ, սակայն, որ աշխարհի միւս ջրանցքներն ու նեղուցներն ալ միջազգայնացուին (կ'ակնարկեն Փանամայի, Ճիպրալթարի եւ Տարտանէլի):

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

Եգիպտոսի քաղաքական շրջանակները չատ գոհ են Խ. Մխուէթեան պատասխանէն. համոզուած են թէ գօրաւոր պաշտպան մը ունին Լոնտոնի ժողովին մէջ: Եգիպտոսի դիւանագիտական ներկայացուցիչները ամէն տեղ յայտարարութիւններ կ'ընեն, թէ Եգիպտոս չի կրնար եւս առնել Սուէզի ազգայնացման որոշումը:

× Հակասական լուրեր կը շրջին Նասրի ճամբորդութեան մասին: Երէկ լուր տարածուեցաւ Եգիպտոսի մէջ թէ Նասր Մոսկուա պիտի երթայ Օգոստ. 14ին:

× Գահիրէի ձայնասփիւռը յայտարարեց թէ առջի օր, դնդ. Նասր ստորագրեց «Ազգային Ազատագրութեան Բանակ»ի մը

ՂԵՒՈՆԴ ԵՊԻՍԿ.Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

•

(Բ. եւ վերջին մաս)

Բ.— Ըսած էինք, թէ կաթող. ձեռնադրութիւնն ու օծումը ծիսակատարութիւն մըն է: Մեր սրբազան եղբայրները կը պատասխանեն թէ «ուղիղ չէ»: Արդեօք իրենց մտքին մէջ կա՞յ այն մտածումը, որ ընտրեալը կաթողիկոսական ձեռնադրութեամբ եւ օծմամբ եկեղեցական նոր աստիճան մը կը ստանայ: Եւ, այդ պատճառաւ, խորհուրդ կը նկատեն զայն, ինչպէս սարկաւագներու, քահանաներու եւ եպիսկոպոսներու ձեռնադրութեանց խորհուրդները:

Վերոյիշեալ երեք եկեղեցական աստիճաններու տուչութիւնը խորհրդատառութեամբ տեղի կ'ունենայ, յաւուրս եկեղեցական իշխանութեան մը փոխանցումով՝ ենթակային: Եկեղեցական աստիճաններու լոյսն է եպիսկոպոսութիւնը, եւ եպիսկոպոսը ունի բոլոր աստիճանները տալու իշխանութիւնը: Իսկ կաթողիկոսը՝ եկեղեցական աստիճանով հաւասարներու մէջ առաջին եպիսկոպոսն է, որ ընտրուած է ժողովուրդի ներկայացուցիչներու կողմէ, եւ այդ ընտրութիւնը եկեղեցականն ձէօվ մը նուիրագործուած է: Կարելի՞ է ցոյց տալ կաթողիկոսական ձեռնադրութեան եւ օծման կարգին մէջ եպիսկոպոսական աստիճանի յաւուրս եկեղեցական իրաւասութիւններէ վեր իշխանութեան մը տուչութեան բանաձեւումը: Ի՞նչ կը մտանայ ենթական՝ իբրեւ նոր խոստումնք: Ամբողջ արարողութիւնը կը բաղկանայ աղաչանքէ եւ աղօթքէ, որոնց նպատակն է հայցել Աստուծմէ Ս. Հոգիով զօրացումը եկեղեցւոյ հովուապետութեան ԱՐԴԻՆ ԻՍԿ կոչուած ենթակային՝ քալելու համար անսայթաք՝ Աւետարանի ճամբէն:

Գէորգ Դ. կաթողիկոսի կողմէ հրատարակուած եպիսկոպոսական ձեռնադրութեան Մաշտոցին մէջ, կաթողիկոսական ձեռնադրութեան եւ օծման մասին հետեւեալը գրուած է.

— « ... Հաւանեալ իսկ է բարեպաշտօն ազգս մեր առհասարակ զի և այս ՀԱՆԴԷՍ զիշխարհիկ մի է՝ ի նիշխարաց վաղնկուցն ԱՐՔՈՒՆԱԿԱՆ եւ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ գերագոյն շրեղութեանց, յորս վայել էր երբեմն»:

Այս չքեղ արարողական հանդամանքին փաստն է նաեւ որ, ըստ Մաշտոցի, տասնեւերկու եպիսկոպոսներ կը մասնակցին արարողութեան: Կաթողիկոսական ձեռնադրութեան եւ օծման մասնակցող եպիսկոպոսներու ԹԻԻԸ չէ կարեւորը, այլ անոնց ունեցած իշխանութիւնը: Այլապէս, 10–15 վարդապետներով կարելի կ'ըլլար եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւն կատարել: Մեկը կրնայ տալ ԻՆՉ ՈՒՆԻ, եւ ո՛չ այն՝ որ ԻՐՄԷ ՎԵՐ է: Եւ քրիստոնէական եկեղեցւոյ մէջ նուիրապետական կարգին վերին աստիճանին վրայ գտնուղը եպիսկոպոսն է, եւ ան է բաշխիչը բոլոր աստիճաններուն, իրեն հաւասար կամ իրեն ենթակայ:

Մենք որ երկար դարեր չունէինք կաթողիկոսական ձեռնադրութեան եւ օծման կարգ, ինչո՞վ կաթողիկոս կը ճանչնայինք մեր եպիսկոպոսապետները: Ժխտե՞նք այսօր անոնց կաթողիկոսական հանդամանքը, քանի չկար այդ կարգը տուող «խորհրդատուական» արարողութիւնը, եթէ այս վերջինով պայմանաւոր էր կաթողիկոսութիւնը...:

Ուրեմն, կ'եզրակացնենք դարձեալ. կաթողիկոսական ձեռնադրութիւնը եւ օծումը շէեղ ծիսակատարութիւն մըն է, որ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԷՆ ՍՏԱՑՈՒԱԾ ՎԱՐՁԱԿԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԿԸ ՆՈՒԻՐԱԳՈՐԾԷ:

Գ.— Ըսած էինք նաեւ, թէ «հարկը օրէնքը կը լուծէ», հիմնուելով Փարիսեացիներու ուղղուած Քրիստոսի պատասխանին վրայ՝ թէ «Շաբաթ վասն մարդոյ եղեւ եւ ոչ եթէ մարդ՝ վասն շաբաթոյ»: Մովսիսական օրէնքին համաձայն, հակառակ անոր որ շաբաթը սուրբ պէտք է պահուէր, Քրիստոսի աշակերտները զայն չյարգեցին: Քրիստոսի հակառակորդները, անոր աշակերտները իբրեւ օրէնքին դէմ գործողներ ամբաստանելու մտածութեամբ, ըսին անոր. «Տե՛ս, զինչ գործեն աշակերտքն քո ի շաբաթու զոր չէ արժան»:

Քրիստոս պատասխանեց. « Շաբաթ վասչ մարդոյ եղեւ, եւ ոչ եթէ մարդ՝ վասն շաբաթոյ» (Մարկոս, Բ. 23–28):

Օսմանեան Ս., Քրիստոսի այս խօսքերը իր «Համապատում»ին մէջ վերլուծելէ եւ այլ սուրբ գրական բացատրութիւններ տալէ վերջ, կ'եզրակացնէ, թէ օրէնքին բացառութիւնը օրէնսուր համաբերեցաւ, զի Ս. գիրքն ալ զայն չէ մեղադրած: Դրբական օրէնք մըն էր, որ հարկին առջեւ տեղի կուտար («Համապատում», էջ 134–135):

Արդ, կը կրկնենք, — կաթողիկոսական ձեռնադրութեան եւ օծման առթիւ նուապետն երեք եպիսկոպոսներու մասնակցութեան սովորութիւնը յարգելով հանդերձ, երբ կիլիկիոյ Աթոռը անել կացութեան մատնուած է եւ վտանգի առջեւ կը դտնուի, կ'ըսենք. « Հարկը կը լուծէ օրէնքը »: Մեր եկեղեցւոյ պատմութենէն կը յիշենք Կիրակոս Վիրապեցիի ձեռնադրութիւնը, ուր կը ճչմարտուի « հարկը կը լուծէ օրէնքը » բացատրութիւնը: Վիրապեցի, երբ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս ընտրուեցաւ՝ պարզ վարդապետ մըն էր: Ուրեմն, նախ եպիսկոպոս պիտի ձեռնադրուէր, ապա՝ կաթողիկոս: Մեր եկեղեցւոյ օրէնքներուն համաձայն, եպիսկոպոսը կը ձեռնադրուի կաթողիկոսէն. այդ օրերուն կ'ապրէր Գրիգոր Մուսաբէկեան կաթողիկոսը, որ մերժեց Ս. Էջմիածին փոխադրուիլ: Այս պայմաններու տակ, Կիրակոս Վիրապեցի եպիսկոպոսներու կողմէ նախ եպիսկոպոս ձեռնադրուեցաւ, ապա կաթողիկոսացաւ՝ 12 եպիսկոպոսներու կողմէ («Ազգապատում», Բ. հատոր, 2115):

Հայ եկեղեցւոյ ասանդականացած այս սովորութիւնը ինչպէ՞ս լուծուեցաւ հարկին առջեւ:

ԿԱՊՈՒՑՏ ԽԱՉԻ ԿԱՑՄԱՆԸ

ՊԵԼՖՈՆԹԷՆԷն կը հեռախօսեն թէ Ֆր. Կ. Խաչի օգափոխութեան Բ. խումբը (Փարիզէն եւ Լիոնէն) հանդիսաւ եւ ապահով տեղ հասաւ:

ստեղծման հրովարտակը:

× Դարձեալ ըստ Գահիրէի ձայնասփիւռին, դնդ. Նասր «չատ կարեւոր» ճայնասփիւռ ճառ մը պիտի խօսի կիրակի գիշեր ժամը 20,30ին:

ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

Արաբական Դաշնակցութեան քաղաքա-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԱՆՑՈՒԴԱՐՁԸ

●

ԽՄԲ.— Պէյրութի մեր անկախ պաշտօնակիցը «Այգ», որուն տնօրէնն է երեսփոխան Տիգրան Թոսպաթ, շահեկան տեսակցութիւններու շարք մը սկսած է կիլիկեան Աթոռի բարձրաստիճան եկեղեցականներու հետ: Հրատարակելէ ետք Գերաղնւոյն Եպիսկոպոս Չեպէչեանի տեսակցութիւնը, մեր պաշտօնակիցը փորձած է նաեւ տեսակցութիւն մը ունենալ Խադ Արքեպիսկոպոս Աջապահեանի հետ, բայց

«Դժբախտաբար, Տ. Խադ Արք., իր եւ Գերչ. Տ. Փառէն Եպս.ի անունով անհանգստութիւն պատրուակելով, չուզեց ընդունիլ մեզ: Կը ցաւինք այս մերժումին համար, որ ըստ մեզի անարդարանալի խուսափում մը կը մնայ, մանաւանդ որ Տ. Խադ Արք. ու Տ. Փառէն Եպս., նոյն օրը, կատարեալ կայսաուութեամբ կը պատասխանէին ուրիշ թերթի մը հարցապնդին:»

«Այգ» ապա դիմած է Մեծի Տանն Կիլիկիոյ ընտրեալ Կաթողիկոսին որ սիրով ընդունած է թերթին աշխատակիցը եւ տուած խնդրուած բոլոր լուսաբանութիւնները:

Ստորեւ կը հրատարակենք այս շահեկան տեսակցութեան առաջին մասը.—

Ընտրեալ Կաթողիկոս Գերչ. Տ. Զարեհ Եպս., քանի մը օր առաջ մեր պաշտօնակիցներէն մէկուն կատարուած յայտարարութեան մը մէջ ակնարկեր էր նախընտրական խօսակցութիւններու՝ յատկապէս Թուրքիոյ Հայոց Պատրիարք Ամեն. Տ. Գարեգին Արք.ի հետ:

Առաջին հերթին ցանկացինք տեղեկանալ նախաընտրական բանակցութիւններուն: Սրբազան Հայրը հաստատեց, թէ իր ընտրութենէն առաջ միակ խօսակցութիւնը Գարեգին Պատրիարքին հետ ունեցած է Փետրուար 19ի դիշերը, քննելու համար ստեղծուած կացութիւնը: Մէկ ժամ ու քառորդ տեւող այդ տեսակցութեան ընթացքին, երբ Տ. Զարեհ Եպս. դիտել տուած է, թէ 1941ին ալ նոյն դէմքերն ու դէպքերը պատճառ դարձած են ընտրութեան յետաձգման, Գարեգին Պատրիարք պատասխանած է.

— Արդեօք իմ ընտրութեամբս կացութիւնը չի՞ փրկուիր:

— Վաղուց թղթակցութեան եւ բանակցութեան մէջ էինք, պատասխանեցի ի-րեն: Եթէ նմակ մտադրութիւն մը ունէիք, առնուազն շաբաթ մը առաջ հոս եկած ըլլալու էիք, որպէսզի կարելի ըլլար բանակցիլ: Դժբախտաբար նիւթական հնարաւորութիւն չկայ այժմ՝ որեւէ ձեւի խօսակցութիւն ունենալու:

Իրօք, Թուրքիոյ Հայոց Պատրիարքը Պէյրութ ժամանեց կիրակի առաւօտ միայն, կաթողիկոսական ընտրութենէն 24 ժամ առաջ, երբ անկարելի էր պատգամաւորներու հետ լրիւ չափով հաստատել:

Տ. Զարեհ Եպս. կը հաստատէ, թէ փետրուար 19ին առաջ ոչ յանկացած է անպայման կաթողիկոս ընտրուիլ եւ ոչ ալ մանաւանդ ճիգ թափած՝ այս ուղղութեամբ: Ընդհակառակն, երկարատեւ բանակցած է Ամեն. Տ. Գարեգին Պատրիարքի հետ՝ պատրաստակամութիւն յայտնելով դիւրացնել իր ընտրութիւնը: Գարեգին Պատրիարք պայման դրած է միաձայնութեամբ կատարուած տեսնել իր ընտրութիւնը եւ ապա՝ վեց ամիս Պոլիս մնալու առիթ ունենալ:

— Բայց ո՞ւր եւ ե՞րբ կարելի եղած է միաձայնութեամբ ընտրութիւն կատարել, հարց կուտայ Տ. Զարեհ Եպս.:

ՏԱՐԱԿԱՐԾՈՒԹԻՒՆ ԶՈՒՆԷԻՆՔ ՎԱՂԳԻՆ Ա. ԿԱԹՈՂ.Ի ՀԵՏ

Հետաքրքրական պիտի ըլլար դիտնալ, թէ Ամենայն Հայոց Հայրապետ ՏՏ. Վազգէն Ա.ի ներկայութեան կարելի էր՞ը համաձայնութեան մը յանգիլ՝ Տ. Զարեհ Եպս.ի չանքերով եւ Տանն Կիլիկիոյ ընտրեալ Կաթողիկոսը այս ուղղութեամբ որեւէ աշխատանք տարա՞ծ է:

— Փետրուար 16ին, ըսաւ Զարեհ Սրբ., մօտ մէկ ժամ առանձինն տեսակցեցայ Ամենայն Հայոց Հայրապետին հետ: Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ ոգիին եւ էջմիածնի ու Կիլիկիոյ Աթոռներուն փոխյարաբերութիւններուն չուրջ բացատրակա-պէս տարակարծութեան մէջ չդտնուե-ցանք: Ու տարակարծիք չենք այսօր եւս:

«Պահելով ու չարունակելով մեր սերտ յարաբերութիւնները Ս. Էջմիածնայ եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսութեան հետ, մենք կը ցանկանք անմիջմամբ եւ ամբողջական տեսնել միշտ Կիլիկեան Կաթողիկոսութեան անկախութիւնը: Երբեք հարկ պիտի չտեսնէինք այսքան կարեւորութեամբ եւ բաղմիցս ընդգծելու այս կէտը, եթէ այժմու արուեստական «տապնապ»ը ստեղծողներու մօտ հաստատէինք բացորոշ տրամադրութիւնը՝ ստորագնահատելու այդ անկախութիւնը:

«Տարաբախտօրէն, նոյնինքն Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսութեան գաղափարը լրիւ չէ ըմբռնուած բոլոր անոնց կողմէ, որոնք, յանուն «Էջմիածնասիրութեան», նոյն Ս. Էջմիածնայ շահերուն դէմ կը գործեն: Կիլիկեան Աթոռը, իր անկախ գոյութեամբ, աւելի բարձրօրէն կը պատասխանէ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսութեան հոգեւոր եւ բարոյական հեղինակութեան: Նկատումներն ու յետին դիտաւորութիւնները՝ դժբախտաբար, ըստուերը կը բերեն այս ճշմարտութեան վրայ ու մարդիկ կան, որոնք ստեղծուած այս կացութենէն կ'ուզեն օգտուիլ, հաճոյ եւ բեւեռլու համար արտաքին ուժերու:

«Կիլիկեան Աթոռի անկախութեան սկզբունքին ամբողջն կառչելով՝ մենք աւելի խորապէս ծառայած կ'ըլլանք Հայ. Եկեղեցւոյ, քան բոլոր անոնք, որոնք կ'ուզեն հաստատամութեան սխալ ու չրջուած ըմբռնումով մը այս Աթոռին հիմերը քանդել»:

ԻՆՉՈ՞Ի ԶԸՆԴՈՒՆՈՒԵՑԱՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Բոլորին ծանօթ է Դահիրէի Եպիսկոպոսական ժողովին դումարումն ու համաձայնագրի մը խմբագրումը: Մայր Աթոռի ենթակայ եպիսկոպոսները, Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին ընտրութիւնը «թերի եւ անընդունելի» դանելով, համաձայնագրի մը ընդունումն ու ուխտագրի մը դործադրումը պայման դրին «թերի եւ անընդունելի» արտայայտութեան բարձման եւ օծման իրենց մասնակցութեան, ցոյց տալով, թէ անձի պայքար չէ իրենցը, անձի մը ընդդիմութիւն չէ իրենցը: Եթէ Կիլիկիոյ Աթոռին պատասխանատուները ընդունէին համաձայնագիրը, կաթողիկոսական տագնապը լուծուած կ'ըլլար: Բայց՝ ինչպէս ծանօթ է, մերժեցին կարուկ կերպով:

«Ինչո՞ւ մերժեցիք, մեր հարցումին ի պատասխանի, Տ. Զարեհ Եպս. յայտարարեց.

— Էջմիածնայ ու Կիլիկիոյ դոյդ Աթոռները, Հայաստանեայց Առաքելական նոյն եկեղեցւոյ պատկանելով հանդերձ, անկախ են: Իւրաքանչիւրն ունի իր ներքին վարչութիւնը: Եւ Եպիսկոպոսական ժողովին պայմանները բացարձակապէս անընդունելի էին: Ուխտագիրը կը ժխտէր մեր Մայր Տաճարին դոյութիւնը, քանի որ ընտրեալ Կաթողիկոսը պարտաւորութեան ներքեւ կը դրուէր եպիսկոպոսներ ձեռնադրելէ եւ իր ուխտը կատարելու՝ մայրավանքէն հեռու: Ան ապա կը ժխտէր Մաշտոցի ուխտը: Միաժամանակ անտրամաբանական էր ու տեսնուած բան չէր, որ Կաթողիկոսի մը պարտադրուէր իր փոխանորդը»:

«ՇԱՏ ԾԱՆՐ» ՈՒ «ՇԱՏ ԹԵԹԵՒ» ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Հարց տուինք.

— Քանի որ Եպիսկոպոսական ժողովին պայմանները ամբողջ Կիլիկեան Աթոռը հետաքրքրող հարցեր կ'արծարծէին եւ առաւելաբար եկեղեցական բնոյթ կը կրէին, ինչո՞ւ միայն ազգային իշխանութիւնները պարզուեցան եւ միաբանական ժողովին կարծիքը չառնուեցաւ:

— Դահիրէի Եպիսկոպոսական ժողովին որոշումներէն տեղեակ պահուեցաւ միաբանութիւնը, պատասխանեց Տ. Զարեհ Սրբ.: Բայց Աթոռներու փոխյարաբերութեանց խնդիրը մխիթարեան Եպիսկոպոսականն դասուն կրնայ պատկանիլ: Միաբանութեան իրաւասութիւնները ներքին խնդիրներու չուրջ են: Աթոռներու փոխյարաբերութեանց մասին արտայայտուելու իրաւունքը կը պատկանէր ընտրեալ Կաթողիկոսին, Տեղապահ Սրբազանին եւ Եպիսկոպոսներուն: Տ. Խադ Արք. եւ Տ. Դերենիկ Եպս.Դահիրէ էին և անմիջապէս ընդունեցին պայմանները՝ առանց մեզի հետ խորհրդակցելու: Տ. Փառէն Եպս. երկու տարիէ ի վեր կը յայտարարէր, թէ որեւէ բանակցութեան չի մասնակցիր եւ որեւէ պաշտօնադրի ներքեւ չստորագրեր: Տ. Խադ Արք., համաձայնագիրը ստորագրելէ ետք արտայայտուած է պայմաններուն «չատ ծանր» ըլլալուն մասին: Իսկ Տ. Դերենիկ Եպս. համաձայնագիրը ստորագրելէ ետք, կաթողիկոսարանիս վեհարանին մէջ մեր ունեցած հաւաքոյթներուն ընթացքին անոր դէմ արտայայտուեցաւ, բայց... պայմանները «չատ թեթեւ» դանելով:

«ՈՉ ԹԷ ԱՌԱՋԱՐԿ, ԱՅԼ՝ ՎԵՐՋՆԱԳԻՐ»

— Ինչո՞ւ ամբողջութեամբ մերժեցիք համաձայնագիրը եւ առաջարկներ չներկայացուցիք:

Ընտրեալ Կաթողիկոսը պատասխանեց.

— Այդ «համաձայնագիր»ը մեզի չեկաւ որպէս համաձայնագիր եւ առաջարկ, այլ՝ որպէս վերջնագիր: Պոլսոյ Ամեն. Պատրիարքը Տ. Խորէն Սրբ.ին ըսած է. «Ակռէ նշանախեց մը իսկ չէք կրնար փոխել»: Իսկ Տեղապահ Սրբ.ի Պէյրութ վերադարձէն ետք, Տ. Ղեւոնդ Սրբ. յատնեի ժողովոյ հարց տուած է Վեհափառ Վազգէն Կաթող.ին. «Կարելի՞ է որոշ փոփոխութիւններու ենթարկել համաձայնագիրը»: Վեհափառը պատասխանած է. «Եպիսկոպոսական ժողովը իր որոշումը արուած է արդէն: Նկատի պէտք է ունենալ նաեւ որ համաձայնագիրը Տ. Խորէն Սրբազանին յանձնուած է Մարտ 7ին՝ չորեքշաբթի, ժամը 12ին եւ պատասխանը պահանջուած՝ ամենաուշը յաջորդ օր ժամը 5ին, այսինքն՝ 29 ժամէն: Զարմանալիօրէն, այդ «համաձայնագիր»ը Ամերիկայի «Նոր Աշխարհ» թերթին մէջ խորագիրը փոխած էր եւ դարձած... «Առաջարկ»:

Կարող ենք հաստատել, թէ Տեղապահ Տ. Խորէն Եպս. երբ Գահիրէ վերադառնալով Կիլիկեան Աթոռին մերժումը հաղորդած է Ամենայն Հայոց Հայրապետին, Վազգէն Ա. Կաթող. ըսած է. «Ինչո՞ւ կը մերժէք զանոնք կարուկ կերպով ու չէք բերեր ձեր հակաառաջարկները»: Միւս կողմէ, Վազգէն Ա. Կաթող.ի կողմէ բանագնաց նշանակուած Տ. Եղիշէ Արք. յայտարարած է Կիլիկիոյ Աթոռին պատասխանատուներուն. «Պահեցէք ոգին, բայց մի կառչիք տառին»:

Համաձայնագրին չուրջ բանակցելու բաց դուռ մը կը ձգուէր, բայց... քիչ մը ուշ:

(Մնացեալը յաջորդով)

ՏՒՐՈՒՆԻ.— Յուլիս 16ին մեռած է ժողովրդական արուեստագէտ Ալէքսանդր Դանիէլ Կարաւով: Ծնած էր 1882ին: Երաժշտական կրթութիւնը ստացած է Մոսկուայի մէջ: Իր երկարամեայ գործունէութեան ընթացքին երգած է Ս. Միութեան բոլոր օփերանոցներուն մէջ,— Մոսկուա, Կիեւ, Խարքով, Թիֆլիս, Բաքու եւն.: 1932ին մտած է Երեւանի պետական օփերան, ուր ունկնդիրները կը հմայէր իր գեղեցիկ թենոր ով: Մինչեւ վերջին տարիները Երեւանի պարապին ուսումնարանի տնօրէնն էր:

«ՅԱՌԱՋ»Ի ՊԱՏՄՈՒԱԾՔՆԵՐԸ

ՏԷՐ ՇԱԽՇԱԽ

(Պոլսահայ իրական կեանքէ)

●

— Մեր փատիշահը, Ալլահը կարուկ ընկ իր թուրը, խայիս էջմէնիներուն հաչիւը մաքրելու վրայ է, ես ալ քուկինդ պիտի մաքրեմ հիմա, կեավուր փափազ: Էխպէք, նամուսիս դպաւ անամօթին խօսքերը, խրատեցայ ,գոյնս նետեց, ու եալլա՛, վերցուցի հացը եւ ուժով մը չալեցի գլխին:

Տէրտէրը Թոռնիկ մը ունէր 10–12 տարեկան, սիրուն, պճլտուն աչքերով, կայծ ու կրակ տղայ մը, որ ճշմարիտ փորձանք մը դարձած էր իր անառակութիւններով: Բան սորվելու բնաւ դլուխ չունէր. հազար տեսակ «օյինպազութիւն»ներ կ'ընէր, դպրոցէն կը փախչէր, անդադար կը վազվռտէր փողոցները կամ սանձարձակ կ'ասպատակէր դրացիներուն պարտէզները:

Ուրբաթ օր մը, երբ կը խաղար տաճարին չրջափակին մէջ, տէրտէրը տեսնելով Թոռնիկին որ ժամ մտնէ եւ օրհնաչուրի ամանը բռնէ խաչահանգիստի պահուն: Սաղաթիէլ դլուխ ծռեց դժկամակու-

թեամբ: Ամբողջ պատարագի ընթացքին՝ երգելու տեղ քրթմնջեց, ու երբ արարողութեանց վերջաւորութեան պահարանէն բարձրացաւ խորան, օրհնաչուրի խոշոր ամանը ձեռքը տուին:

Տղան հեղ մը կը նայէր ժողովուրդին, որ խոնուած էր մինչեւ խորանին ստորոտը եւ երկիւղածօրէն կը հետեւէր խաչահանգիստին, հեղ մըն ալ իր պապային, որ արտասովոր եռանդով կը կատարէր ջրօրհնէքի արարողութիւնը: Խելքը տուն չէր: Ժամ առաջ կ'ուզէր ինքզինքը դուրս նետել եկեղեցիէն. հաչիւ մը ունէր կարգադրելիք Կիւրեղ Սրապեանի հետ, որմէ տարուած էր խաղի ժամանակ եւ ասոր քարեղնդակ կորնդուցած անխտհեմաբար...:

Կղակը ցցած՝ բերանը բացած լայնօրէն, Տէր Շախչախ կը չարունակէր փոխադարձել դպիրներուն, թաւ եւ կերկերուն ձայնով մը, որ կը բխէր երկիւղած յափչտակութենէն:

«Եւ զfn միւս անգամ, զգալուստդ նշանաւս խաչի fn, ցուցեր աշխարհի...»:

Ծանկարծօրէն, սոսկալին Սաղաթիէլ, փորձեց կանխել Մեսիան, վարդավառոէն առաջ իր «մարիֆէթ»ը... ճշմարտապէս ցոյց տալու համար Հայաչխարհին: Պարզապէս ձեռքին Թողուց օրհնաչուրի ամանը, որ դլխէն մինչեւ պորտը թրջեց

խորանին յատակոդմը խոնուած ջերմեռանդ հաւատացեալները:

Տէր Շախչախ ցասումէն ցցեց բաչերը, աչքերը սեւցան, արեւելքի եւ արեւմուտքի բոլոր ճիւները թառեցան գագաթին: Մէկէն՝ սարկաւագին ձեռքը սահեցնելով խաչը, կատաղօրէն վազեց Թոռան ետեւէն.

— Թո՛ւի, սատանորդի լաճ, մոնչեց սմօթէն բանճար դարձած, պօյդ չրջի հէմէն...:

Տէրտէրին ծանր ձեռքը էջաւ Սաղաթիէլի վզին: Տղան ցաւի սարսափելի աղաղակ մը արձակեց, բայց եւ այնպէս յաջողեցաւ պահարան նետել ինքզինքը:

Խորանին առջեւ ծունր դրած կիներ, կարծես կայծակէն գարնուած, յանկարծ վեր թռան իրենց տեղէն: Դալմադալը վրդեթաւ ժամուն մէջ: Թրջուած հաւու ճիչեր, մեղադրանքներ, անէծքներ, սպառնալիքներ եւ դայթակղալից աղաղակներ:

Տէր Շախչախ սովորականէն աւելի կանուխ սթափած էր իր երկիւղած յափչտակութենէն, բայց հաւատացեալ ժողովուրդն ալ նոյնքան դժգոհ էր իր տէրտէրէն, որ յանդգնած էր խորանին վրայ... բռնուելու խաղալ Թոռանը հետ:

— Մեղա՛յ Տէր, էսպէս բան կ'եղնի, կը հեծեծէր ճղռած մամիկ մը: Տէրտէրն որ տէրտէր է, իւր կարգի վրէն կենալու է, համա ըսկուն պղծեց սուր սեղան, որ հնոր միրուք թռաշելու է...:

Գլխէն մինչեւ ոտքը թրջած՝ տեղեւի պէս սրսփուն կին մը, յուշիկ մը կը կըշտամբէր դժգոհ պառաւը.

— Սո՛ւս, տէր հայրը ի՞նչ ըրած է որ մեղքը կ'առնես. յանցանքը Սաղաթիէլինն է: Մ'խ, ադ եումուրճախը մէյ մը ձեռքս անցնէր, սուրաթը վար պիտի առնեմ:

— Օ՛հ, երկուքն ալ մեղաւոր են հաւասարապէս, կ'եզրակացնէր տեսքոտ կին մը: Զարաճճին թէրպիյէ չըրած ի՞նչպէս կը համարձակի խորան հանել... եկեղեցին խայտառակեց, ինքն ալ խայտառակուեցաւ չէնք չնորք: Երեւակայեցէք որ, «Օրոդոխալաք»էն նոր առած կիւզելի՛մ «քորսաժ»ս խխում եղած է. չեն պէս կը ղողղամ կոր: Օ՛հ, Աստուած իմ, ի՞նչպէս դուրս պիտի ելլեմ այս վիճակովս...

— Մերաք մ'ընէք, մաման, վրայ կը բերէր կատակասէր երիտասարդ մը: Վատահ կրնաք ըլլալ, որ օրհնած ջուրով պաճեօն «եարամիչ» կ'ըլլայ ձեզի եւ Մագթաղենացիին պէս կը սրբուիք ձեր մեղքերէն...:

— Անպատկա՛ռ...:

(2 Շար.) ԱՐԱՄ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ՅԱՆՁՆԱԿԱՆ ԱՀԱՒԱՍ

2.— ՈՒՏԱԶ ԲԱՆԱԿ

●

Ի. 9ԱՎՔ

(ՊՍՏՈՒՆՔ ՎԱՉԱ, 364 – 400)

ՆԱՎՍՏՈՒ

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԲԱՆԱԿԱՒՈՐ ՊԵՏԵՐԸ

●

Մեր բնութիւնը, հայեցողութիւնը, մեր ամբողջ էութիւնը ամբողջովին ուրիշ է, քան եղած է ուրիշ ազգերու մէջ։ Ուրիշ ազգեր ունին իրենց ուրոյն ոգին, որ կը տիրապետէ անոնց կեանքին, ինչպէս ունին իրենց ուրոյն ոգին, որ կը տիրապետէ անոնց կեանքին, ինչպէս ունին իրենց ուրոյն ոգին, որ կը տիրապետէ անոնց կեանքին։ Ուրիշ ազգեր

կան յանձնախումբին ժողովը տեղի պիտի ունենայ Օգոստ. 12ին:

× Իրանի արտաքին նախարարը յայտնեց թէ իր երկիրը օրինաւոր կը դանէ Սուէզի ազդայնացումը:

× Պաղեստինցի արաբ գաղթականները, որոնք հաստատուած են Կազայի շրջանին մէջ, որոշեցին ընդհ. գործադուլ մը կազմակերպել Օգոստ. 16ին. կը բողոքեն «կայսերապաշտ պետութեանց դէմ, որոնք կ'ուզեն եգիպտոսը խեղդամահ ընել»:

× Արաբական պետութիւնները կ'ամբաստանեն Իսրայէլը, թէ զօրքեր կը կեդրոնացնէ սահմանային շրջաններուն մէջ:

× Լիբիոյ արտաքին նախարարը յայտարարեց թէ իր կառավարութիւնը թոյլ պիտի չտայ որ Լիբիան գործածուի որպէս զինուորական կայան՝ եգիպտոսի դէմ:

× Գնդ. Նասր ամէն օր կը տեսակցի խորհրդային դեսպանին հետ:

× Սպանիան, Փաքիստանն ու Ինդոնեզիան ընդունեցին Լոնտոնի ժողովի հրաւէրը:

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀԻՒՍ· ԱՓՐԻԿԷի ՄԷՋ

Քափլլէոյ եւ Ա֊Լլասի շրջաններուն մէջ, զինուորական գործողութիւնները կը շարունակուին: 27 զինուորներ սպաննուեցան եւ 27 հոգի վիրաւորուեցան: Կոնստանտինի շրջանին մէջ, ապստամբներու երկու խումբեր բնաջնջուեցան: 50է աւելի ապստամբներ ձերբակալուեցան Ալժէ քաղաքին մօտերը: Ահաբեկիչները նոր դէնք մը գտան.— հրթիռները: 48 ժամուան ընթացքին քանի չափ նոր հըրդեհներ ծագեցան: Բազմաթիւ ցորենի դաշտեր հրոյ ճարակ դարձան:

× Գնդ. Նասր եգիպտոս հրաւիրեց Թունուզի վարչապետը. բայց Թունուզի կառավարական շրջանակները յայտնեցին թէ լուր չունին Հապիպ Պուրկիպային ուղղուած այս հրաւէրին:

× Խաթիֆլալ կուսակցութիւնը պահանջեց որ Սենեգալցի զինուորները հեռանան Մարոքէն:

× Կը կարծուի թէ Մարոքի մէջ կառավարական տագնապ մը պիտի ծագի:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Ֆ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ Ողիմպիականը, որ կը կոչուի Սպարտակիադ, բացուեցաւ Օգոստոս 5ին, Մոսկուայի նոր մարզարանին մէջ (Լենինեան կեդր. Ստադիոն): Այս հաստատութիւնը համայնավար կուսակցութեան նուէրն է երիտասարդութեան, ինչպէս չեչեցին օրուան ճառախօսները: Ներկայ էին 103,000 հանդիսականներ: Մարզահանդէսը պատրաստութիւն մըն է միջազգային Ողիմպիական խաղերուն համար որոնք տեղի պիտի ունենան Մելպուրնի մէջ (Աւստրալիա), յառաջիկայ աշնան: Ֆ. Միութեան մարզական Միութիւնները ունին 17,000,000 անդամ: Կառավարութիւնը լաւագոյն ախոյեանները պիտի ընտրէ (չեմ լիոն.!), մրրապատելու համար Ողիմպիականին վրայ: Անշուշտ Հայաստանէն ալ առաջնակարգ մարզիկներ պիտի ընտրուին: Բացման հանդէսին մէջ զանազան եղանակներ կը հնչեցնէր 480 հոգինոց նուագախումբ մը:

ՊԵԼԺԻՈՑ Մարսինելի ածխահանքին մէջ բանտարկուած 261 հանքագործները փրկելու յոյսը հետզհետէ կը նուազի: Ցաւդ կարելի չեղաւ մարել հրդեհը: Ապաստարանները չեն կրնար մօտենալ այն սրահներուն, ու համախմբուած են արկածեալները: Կը վախցուի նոյնիսկ որ արդէն իսկ խեղդամահ եղած են:

ԳՈԼՈՄԳԻՈՑ մէջ տեղի ունեցած պայթումը խափանարարութեան արդիւնք կը նկատուի: Կառավարութիւնը բազմաթիւ կասկածելիներ ձերբակալեց: Հազարէ աւելի զոհեր եւ բազմահազար վիրաւորներ կը հաշուուին: Բազմաթիւ դիակներ անթաղ մնացած են փողոցներուն մէջ: Կը վախցուի համաճարակէ:

ՄԱԿի հրատարակած մէկ զեկոյցին համաձայն, աշխարհի բնակչութեան ընդհ. թիւը 2·692 միլիոն է:

ՀԱԼՒՔ կուսակցութեան քարտուղարը 6 ամսուան արգելափակման եւ 1000 ռսկի տուգանքի դատապարտուեցաւ:

ԱՆԳԼԵՒԱՄԵՐԻԿԵԱՆ քարիւղի ընկերութիւնները կը ծրագրեն նաւթուղի մը հիմնել Թուրքիոյ մէջ:

ՍԱԿԱՐԱՆ.— (Օգոստ· 9) ձոյլ ոսկի 481·000, նափոլէոն 3460, գումիզերիական 3350, անգլիական 4430, քսան տոլարնոց 17·440, թղթադրամ (անպաշտօն) սթերլին 1095, տոլար 413, գումիզերիական 98,75, պելժիական 8,20, լիր 0,65, փեսեթա 9,20:

ՀԵՐՈՍՆԵՐՈՒ ՕՐԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Ֆրանսոյի 59րդ տարեդարձին առթիւ:

Նախաձեռնութեամբ՝ Հ· Յ· Դ· Մար֊սէյլի Շրջ· կոմիտէին:

Եւ մասնակցութեամբ շրջանիս ենթակոմիտէներուն եւ խումբերուն, Հ· Յ· Դ· Նոր Սերունդի Շրջ· վարչութեան եւ իր խումբերուն, ինչպէս նաեւ՝ Կապոյտ Աչքի մասնաճիւղերուն:

12 Օգոստոս, կիրակի ամբողջ օրը, Քալասի օդասուն ծառաստանին մէջ: (Լքսի ճամբուն վրայ՝ Սէյթէյմէն 7 քիլ· անդին):

Կը նախագահէ՝ ընկ· ՅԱԿՈԲ ՊԱՊԻԿԵԱՆ
Կը խօսի ընկ· ՇԱՒԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Գեղարուեստական խնամեալ բաժին.— Մասնակցութեամբ կարող ուժերու, երգեր, արտասանութիւններ, նուագ, զբաղախաղութիւն եւ զանազան անակնկալներ: Հայկական եւ եւրոպական պարեր՝ ընկերակցութեամբ մասնաւոր նուագախումբի:

Առաւօտեան պուլի մրցում:

Ճոխ պիւֆէ՝ դիւրամատչելի գիներով: Շամփուրով խորոված, սառուցիչ եւ այլազան խմիչքներ:

Դուրսէն անհատներու համար ոեւէ ապրանք ծախելը ինչպէս նաեւ կրակ վառելը խստիւ արգիլուած է:

Երթեւեկութեան համար կը սպասարկեն մասնաւոր օթօքարներ, դիւրութեան համար նախապէս արձանագրուիլ շրջանի ենթակոմիտէներուն եւ խումբերուն մօտ· Անհատապէս ներկայ գտնուիլ փափաքողները կրնան առնել Մարսէյլ – Էքս տանող օթօքարները եւ թրոլէյպիւսը ու իջնել Սէյթէյմ, ուրկէ մասնաւոր երթեւեկի սպասարկութիւն մինչեւ հանդիսավայրը:

Մուտքը ազատ է:

Հանգստոյի տօնակատարութեան համար Լա Քալաս երթալ փափաքողները կրնան արձանագրուիլ հետեւեալ հասցէներուն, տեղ ապահովելու համար «Քրիստափոր» ենթակոմիտէի վարձած օթօքարին մէջ·-

Ծերիկեան, 13 ռիւ տէ Տոմինիքէն:
Պետրոսեան, 20 ռիւ տէ Բըթիք Մարի:
Քէօսէյեան, 2 ռիւ Պերնար Տիւպուա:

Օթօքարը կը մեկնի ժամը ճիշտ 8ին եւ կը վերադառնայ իրիկուան 8,30ին:

ԲԱՑԱՌԻԿ ՁԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆ
ՇՔԵՂ ՕԹՕՔԱՐՈՎ
ՄԵԾ ԵՒՐՈՊԱՑԻ ՇՐՋԱՆԸ ՄԷՋԸ ԸԼԼԱ֊

լավ ՌՈՒՄԱՆԻԱՆ
22 ՕՐՈՒԱՆ ԸՆԹԱՑՔԻՆ 10 ԵՐԿԻՐ
Պուլկարիա, Չեխոսլովաքիա, Աւստրիա, Հունգարիա, Եուկոսլաւիա, Իտալիա, Գերմանիա, Զուիցերիա:

Մեկնում Օգոստոս 26ին
ԲԱՑԱՌԻԿ ԳԻՆ 99·500 ՖՐ·

#

Ուրիշ շատ մը ճամբորդութիւններ օթօքարով Եւրոպայի մէջ:

★

ԱՅՍ ՁՄԵՌ
ՇՔԵՂ ՊՏՈՑՑ ՄԸ ՇՈՓԵՆԱԻՈՎ
ՍՈՒՐԲ ԵՐԿԻՐ—ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ
ԵԳԻՊՏՈՍ
Եուկոսլաւ շքեղ նաւ՝ «Փրոլեթերբա»ով
15 օր վենետիկէն վենետիկ
Դեկտեմբեր 18էն Յունուար 2
Գին՝ սկսեալ 70·000 ֆրանքէն

Կանուխ չէ արձանագրուելու համար

Compagnie Française de Tourisme
18, Place de la Madeleine, Paris
RIC. 77-09
et dans toutes les agences

Պատկերազարդ յուցակ դիմումի վրայ

ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ ՏՕՆԸ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Ս· Աստուածածնայ Վերափոխման տօնին առթիւ, այս կիրակի, Փարիզի Ս· Յովհաննէս-Մկրտիչ եկեղեցիին մէջ պիտի մատուցուի հանդիսաւոր պատարագ եւ յաւարտ պատարագէի պիտի կատարուի խաղողի օրհնութիւն:

Երկուշաբթի Մեռելոց, Ս· պատարագ, ժամը 10ին:

Հաւաքակութենէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ:

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Ս· Աստուածածնայ տօնին առթիւ, Լիոնի Ս· Աստուածածին եկեղեցին հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցանէ այս կիրակի: Յաւարտ պատարագէի պիտի կատարուի խաղողի օրհնութիւն: Ս· եկեղեցւոյ անուան տօնախմբութեան առթիւ մատաղօրհնում պիտի կատարուի:

Կը հրաւիրուին Լիոնի եւ շրջաններու հայ հաւատացեալները ներկայ ըլլալ այս սուրբ արարողութեանց: Կը խնդրուի հաւաքակութենէն մատաղի համար բերել իր նիւթական մասնակցութիւնը:

ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

15 Օգոստոս, չորեքշաբթի առաւօտ, Աստուածածնայ տօնին առթիւ Ս· պատարագ պիտի մատուցուի, Ռիւ ժէ Սէն Լազի սրահին մէջ:

Պիտի պատարագէ Թորգոմ քահանայ (Լիոնէն): Երգեցողութեանց պիտի մասնակցի Օր· Սիրան Տէր Կոմսեան:

ՊՈՄՈՆԻ ՄԷՋ

Ի գիտութիւն Պոմոնի եւ շրջանի մեր ժողովրդեան կը ծանուցանենք թէ այս կիրակի Ս· Աստուածածնայ տօնին առթիւ եկեղեցւոյ մէջ պիտի կատարուի մատաղի եւ խաղողի աւանդական օրհնութիւն: Կը հրաւիրենք հաւաքակութիւնը որ մատաղի համար իր նիւթական մասնակցութիւնը բերէ: Նուէրները արձանագրել քարտուղար Պ· Ճէրահեանի կամ թաղականն խորհրդոյ մօտ:

Պիտի պատարագէ եւ քարոզէ Պոլսոյ դպրեվանքի տեսուչ Տ· Գարեգին Ծ· Վ· Գաղանճեան:

Թաղ· խորհուրդ Պոմոնի

ԼԱՍԻՈՒԱՑԻ ՄԷՋ

Ս· Կարապետ եկեղեցւոյ հոգաբարձութիւնը կը ծանուցանէ թէ յառաջիկայ օգոստոս 14ին ուխտաբերի մատաղ եւ աղի օրհնութիւն պիտի կատարուի իրիկուան ժամը 6ին: Իսկ օգոստոս 15ի առաւօտ, ժամը 8ին Ս· պատարագ, հոգեհանդիստ եւ խաղողի օրհնութիւն պիտի կատարուի: Եկեղեցի կը հրաւիրուի բարեպաշտ ժողովուրդը:

ԱՌՆՈՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

Պատարագ եւ խաղողի օրհնութիւն այս կիրակի առաւօտ, Վարագայ Ս· Խաչ եկեղեցիին մէջ, ժամը 10ին:

ՇԱՒԻԼԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի: Սկիզբ ժամերգութեան ժամը 8ին, պատարագ եւ խաղողի օրհնութիւն ժամը 10ին, Շաւիլի մատրան մէջ: Երկուշաբթի՝ Մեռելոց:

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՀԱՄԱՅՆԱՐԵՐԴՁԻԱԿԱՆ Միութեան Ֆրանսայի շրջանի 16րդ պատգամ· ժողովը պիտի գումարուի այս շաբաթ եւ կիրակի օրերը, Կառտանի մէջ, Պաւ Րէս – Թօրան տը Նիս (Փիպէլլօ) ռուբ տը Նիսի սրահը: Առաջին նիստը կը բացուի շաբաթ առաւօտ ժամը ճիշտ 9ին: Պատգամաւորներէն կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ: Կիրակի կէսօրէն վերջ ընտանեկան խնջոյք: Փափաքողները կրնան ներկայ ըլլալ իրենց ունկնդիրը:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

Կրօն· Ընկերակցութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ այս կիրակի Ս· Աստուածածնի տօնը ինչպէս նաեւ խաղողօրհնէքը պիտի կատարուին հանդիսաւոր արարողութեամբ: Բ֊ց· օր, Մեռելոցի առիթով ալ Ս· պատարագ պիտի մատուցուի եւ համօրէն նըւիրեցեալներու յիշատակին Հոգեհանդիստ պիտի կատարուի: Երկու օրերու պաշտօնակատարութիւններուն ալ երկսեռ երգչախումբը կը մասնակցի բազմաձայն երգեցողութեամբ, ղեկավարութեամբ Պ· Վ· Սարգսեանի:

ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՒ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրէ Տիկին Մարիամ Պզտիկեան (Ծընեալ Այվազեան), Տէր եւ Տիկին Թորոս Պզտիկեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Գ· եւ Ա·Յակոբեան եւ զաւակները (Հայաստան), Տէր եւ Տիկին Թադեոս Այվազեան (Լիոն) ինչպէս նաեւ բոլոր պարագաները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս երկուշաբթի Փարիզի Ս· Յովհ· Մկրտիչ եկեղեցին, իրենց ամուսնոյն, եղբօր, հօրեղբօր, մօրեղբօր, քեռայրին եւ ազգականին՝

ԹՈՐԳՈՄ ՊԱՉՏԻԿԵԱՆԻ

մահուան քառասունքին առթիւ: Կը հրաւիրուին ողբացեալին յիշատակը յարգողները:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Փոն տը Շէրթիւ Ազգ· Միութեան նախաձեռնութեամբ, այս կիրակի, ամբողջ օրը, Պ· Կուհայի գեղեցիկ դաշտին վրայ (Դրիւքէք): Այս առթիւ հրաւիրուած է Վալանսի «Աբաքս» երգչախումբը:

Անձրեւի պարագային հաւաքոյթը տեղի կ'ունենայ Պ· Խաչատուրեանի սրահը:

** Խաղողօրհնութիւն.— Օգոստոս 12ին Հոգեհանգստեան պաշտօն եւ խաղողի աւանդական օրհնութիւնը պիտի կատարուի Ս· Գրիգոր մատրան մէջ:

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

ԲՐԻՔՈՅԻ
ԿԱՐԵՒՈՐ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

կը փնտռէ փասօնիէներ, ապահովուած գործ ամբողջ տարուան համար:

ՍՏԻՊՈՂԱԲԱՐ ՆԵՐԿԱՅԱՆԱԼ
STÉ. LE CHATON
18-20 Fg. du Temple
Métro : République

ՁԱՇԱՐԱՆ ԵԱՐ

Հիմնադիր–տնօրէն ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՒԱՆԵԱՆ

★

Ֆրանսական – հայկական եւ կովկասեան ընտիր կերակուրներ

ՇԱՆ ԶԷԼԻԶԷի ՍՐՏԻՆ ՎՐԱՅ
4, Rue Robert - Estienne
(Rue Marbeuf) PARIS (8e)
Téléphone BAL. 31 - 21
(Métro: F. D. Roosevelt)

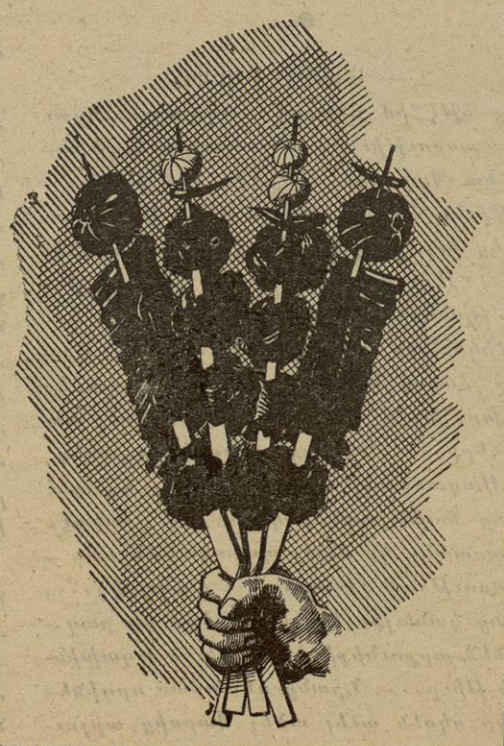
★

Հաճելի մթնոլորտ

Առաջնակարգ կովկասեան խորոված֊ներ, «շաշլիք», «քարսքի»

★

BAR AMERICAIN

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $10 : Հատը 12 ֆր.

ԿԻՐԱԿԻ 12 ՕԳՈՍՏՈՍ

DIMANCHE 12 AOUT 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7653 — 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3464

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԵՐԷԿ ԵՒ ԱՅՍՕՐ

Հակառակ այն իրողութեան, որ Մեւրի դաշնագիրը չէ վաւերացուած եւ օրէնքի ուժ չէ ստացած, անկախ այսօր անխտիր հայութեան բոլոր հատուածներուն համար, մայր հայրենիքի թէ ոտիւռքի մէջ, կը նկատուի միջազգային մուրհակ մը:

Այդպէս չէր սակայն երէկ, երբ Հայաստանի խորհրդայնացումէն վերջ «հայաստանասէր»ները զատալիք ու ձեռնթափ եղած էին եւ ամէն ինչ կը սպասէին երեւանէն, մանաւանդ Մոսկուայէն, խոնարհաբար հետեւելով օրուան իշխանաւորներու վերէն արձակած պատգամներուն եւ հնչանախօսքերուն

Այդ օրերու երեւանի վարիչներէն Արտաշէս Կարինեան, առանց կարմրելու կը դրէր, սեւով ճերմակի վրայ.

— Հայկական չարաբաստիկ դատը վերջնապէս լուծուած է՝ յօրմէհետէ Հայաստան խորհրդայնացած է:

Ա՛յս էր օրուան կարգախօսը: Եւ Երեւանի արտասահմանեան մունետիկները առօք փառօք թաղած էին Հայկական «չարաբաստիկ» Դատը, ամէն ինչ ձգելով բոլշեւիկ վարիչներու կամքին, Մոսկուայի քմահաճոյքին:

Անոնց համար դատութեան իրաւունք չունէին այլեւս ո՛չ Սեւրի դաշնագիրը, ո՛չ ալ՝ Ուիլսընեան սահմանները:

Քանի որ Հայաստան ինկած էր խորհրդային շրջագծին մէջ, իր մէկ միլիոն հայ բնակչութեամբ, կռնակը առած Թուրքիոյ պէս հզօր պետութեան մը, այլեւս հայ ժողովուրդը կրնար հանդիսատ քնանալ:

Արտասահմանի մէկ միլիոն ցիրուցան հայութիւնը իրաւունք չունէր իր դատով զբաղելով: Զօրաւորին առջեւ ղլուխ ծռած, այդ մարդիկը առաջ իրիկուն ալեւլուխ կը կարդային «ժողովուրդներու մեծ առաջնորդ՝, «արեւ» Ստալինին առջեւ, անոր հանճարէն յուսալով հայ ազգի փրկութիւնն ու բարօրութիւնը:

Անոնց համար պարզ «արկածախնդիր»ներ էին անոնք, որ հայրենիքէն դուրս «Հայկական Դատ կը հետապնդէին եւ ամէն առիթ կ'օգտագործէին, պաշտպանելու համար հայութեան քաղաքական շահերը:

Պայքարը սուր էր մանաւանդ Հ. Յ. Դաշնակցութեան դէմ, որ հայկական քաղաքական կազմակերպութեանց մէջ միակը էր, որ չէր ընդունած բոլշեւիկեան բռնատիրութիւնը Հայաստանի վրայ, չէր լքած «անկախ եւ միացեալ Հայաստան»ի Դատը՝ նուիրագործուած 1920 Օգոստոս 10ի Սեւրի դաշնագրով:

Դաշնակցութիւնն էր միակը, որ տաս-տարիէ մնացած էր միջազգային այդ մուրհակին, որուն տակ հանդիսաւորա-պէս իրենց սոորագրութիւնը դրած էին աշխարհի ճակատագիրը որոշող յաղթական մեծ դաշնակիցները:

36 տարի առաջ անոնք արժանի նկատած էին Հայերը ապատ եւ անկախ պետութիւն մը կազմելու իրենց հայրերու պատմական դարաւոր հողերուն վրայ, սահմանին այս թէ այն կողմը:

Պարտադրած էին պարտուած Թուրքիան, որ իրենց պէս ճանչնայ անկախ եւ միացեալ Հայաստանը:

Այդ օրերու ամէնէն հեղինակաւոր դէմքին՝ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Ու. Ուիլսընին յանձնած էին ճշդել մեր նորագատ երկրի սահմանները, Թուրքիայէն առնուելով Հայաստանի Հանրապետութեան կցուելիք հողամասերը:

Հայ ժողովուրդը չատ դեղեցիկ ճառեր լսած էր 1895–96ի ջարդերէն ի վեր՝ Եւրոպայի ու Ամերիկայի բարեսիրտ անձնաւորութեանց բերնէն:

Համաշխարհային առաջին պատերազ-

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ Կ'ԱԶԴԱՐԱՐԵՆ

Ա. Միութեան պատասխանէն ետք, Մ. Նահանգները հետզհետէ կը ճշդեն իրենց դիրքը Սուէզի հարցին մէջ:

Սկիզբը զուսպ էին, որովհետեւ Ամերիկեան հանրային կարծիքը չէր անդրադառնար թէ կացութիւնը շատ լուրջ է: Կառավարութիւնն ու մամուլը, առաջնահերթ բացատրութիւններով, հասան որոշ արդիւնքներու: Մ. Նահանգները, որ ցարդ միայն հետեւէն կը հետեւէին Սուէզի հարցին անցուդարձերուն, այժմ կը բռնեն աւելի գործօն դեր մը խաղալ՝ առանց ժողովուրդը խրտչեցնելու:

Այսպէս, որոշուած էր որ արտաքին նախարարը բացառիկ խորհրդակցութեան մը պիտի հաւաքէ Ծերակոյտին Հանրապետական եւ Դեմոկրատ խմբակցութեանց ղեկավարները: Բայց նախագահ Այզընհաուըր որոշեց, որ այս ժողովը չատ աւելի լուրջ հանդամանք մը պէտք է ունենայ: Ուրեմն, ժողովը տեղի պիտի ունենայ կիրակի օր՝ Սպիտակ Տան մէջ. ներկայ պիտի ըլլան ոչ միայն ծերակուտականները ու արտաքին նախարարութեան ներկայացուցիչները, այլ նաեւ զինուորական ուժերու ներկայացուցիչները: Նախագահ Այզընհաուըր անձամբ պիտի նախագահէ ժողովին. ներկայ պիտի ըլլան նաեւ, Տըլըսէն զատ, փոխ-նախագահ Նիքսընն եւ ծովակալ Բեռֆօրտ (սպայակոյտի պետ):

Լուր կը ջրջի որ եթէ Միջերկրականի մէջ ռազմական գործողութիւններ ծայր տան, Ծերակոյտը բացառիկ նիստի պիտի հրաւիրուի:

Կը կարծուի թէ կիրակի օրուան ժողովին մէջ Այզընհաուըր եւ Տըլըս պիտի պաշտպանեն անգլեւֆրանսական տեսակէտները, եւ եթէ Նասր մերժէ միջազգայնացման ծրագիրը, Մ. Նահանգները, առանց մասնակցելու զինուորական գործողութեանց, բարոյապէս պիտի օժան-դակեն արեւմտեան պետութեանց: Կիրակի օրուան այս ժողովին որոշումները ի հարկէ կախում ունին Նասրի պատասխանէն: Բայց Մ. Նահանգներու մէջ համոզուած են թէ այս պատասխանը ժխտական պիտի ըլլայ: Հետեւաբար ամերիկեան այս ժողովը, դէպ. Նասրին ուղղուած ազդարարութեան մը ընոյթը կը կրէ:

× *Ֆրանսայի նախկին վարչապետ Պ. Փլեվէն կոչ մը ուղղեց Մ. Նահանգներու Հանրապետական եւ Դեմոկրատ կուսակցութեանց. «Նախագահական ընտրութեանց նախօրեակին, ամերիկեան երկու կուսակցութիւնները եթէ թոյլ ընթացք մը բռնեն Սուէզի հարցին մէջ, ամբողջ Ափրիկէն պիտի իյնայ խորհրդային ազդեցութեան ներքեւ»:*

× *Մ. Նահանգները, Անգլիան եւ Ֆրան-*

(Շար.ը կարդալ Դ. Էջ)

մին առեն, երբ Թրքահայաստանը արեան մէջ կը խեղդուէր, Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Ամերիկայի մէջ վարչապետներ, նախարարներ ու նախագահներ հանդիսաւոր յայտարարութիւններ ըրած էին՝ իրենց համակրութիւնը յայտնելով հայ մարտիրոս ժողովուրդին հանդէպ: Ու աւելցուցած, որ դաշնակիցներու դիմաւոր նպատակներէն մէկն ալ կը կազմէր փոքր ժողովուրդներու, մանաւանդ Հայերու ազատագրութիւնը:

Այդ ճառերը ցնդեցան օդին մէջ:

Սակայն անոնցմէ ետք եկաւ Սեւրը: Ծովը վերածուեցաւ կիրճի: Ու պաշտօնական անձերու սոորագրութիւնը այդ կիրճը դարձուց միջազգային մուրհակ:

ՀՐԱՆՏ-ԱՄԱՄՈՒԼԻ

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

ԿՈՐՍՈՒԱԾ ԳԱՆՁԵՐ

Մեր պատմութեան ամէնէն եղերական շրջաններուն մէջ « տրուպ ծառաներ եւ նուաստ գրիչներ» աչքի լոյս բափած, նոյնիսկ իրենց կեանքը զոհած են, գիրք մը, ձեռագիր մը աւելի փրկելու համար:

Այդ «գրիչ»ներուն շնորհիւ այսօր ունինք ձեռագիրներու թանկագին գանձարան մը՝ Հայաստանի եւ արտասահմանի մէջ:

Շատ աւելին կորսուած է բարբարոսական արշաւանքներու հետեւանքով, դարերու ընթացքին: Վերջին անգամ՝ 1915–1922ին:

Աւարառու թշնամիներու չափ կորուստ պատճառած են դաս մը ներքին ցեցեր, կրօնաւոր կամ աշխարհական:

« Բազմավէպ »ի վերջին թիւին մէջ (1956 Ապրիլ–Մայիս), Սպահանէն Ս. Հաճեանեան կը նկարագրէ այդ անդարմանելի կորուստներէն երկուքը, հետեւեալ խոնթագիրներով.— «*Հայոց Աչխարհի գրչագրերի ամենահարուստ Մատենադարանի՝ Հաղբատի Ս. Նշան վանքի ողբերգական վախճանը*» (1778–1779). — «*Ս. Էջմիածնի վանքի վաւերագիրներուն անխիղճ ոչընչացումն Հաղբատում* (1824):

Յօդուածէն կ'իմանամ թէ Հաղբատի վանքը ունեցեր է.—

Գրչագիրներու եօթը պահեստ

— «*Ճեառագայում, ըստ Յովհաննէս Եպիսկոպոսի, մի հատ տետրակ անդամ չէր մնացել*»:

Յօդուածագիրը այս առթիւ կը ներկայացնէ վաւերագիր մը, որ կը պատմէ զանազան դէպքեր:

Այդ վաւերագրին համաձայն, պահեստին վերջին պահապանը, Սուրկուսեան Գրիգոր վարդապետ, ունէր սարկաւագ մը, «ումն Պետրոս, լպիրշ եւ ազահ բանուի»:

Այս մարդը, փոխարէն կամ սպասաւոր, բայց իրականին մէջ «հրամայող իւրում վարդապետի», կը ճանդէ ամէն բան, գանձ փնտռելու համար:

Ի վերջոյ կը խուժէ գրչագիրներու պահեստին եւ ճարայրի մը ու ամրոցի մը վրայ ուր կը գտնուէին «անհամար գրչագիր եւ երկաթագիր հնագոյն եւ ընտիր մատեանք»:

Ուրիշ վարդապետ մը ամէն բան վանք փոխադրելով կը տեղաւորէ ասդին–անդին, զանգակատան տակ, խորանին մէջ եւայլն:

Առտու մը կ'իմանան որ տետրակ մը անգամ չէ մնացած:

Ականատեսներ կը պատմեն թէ սարկաւագը գիրք, տետրակ եւայլն ժողվելով, տասը–տասներկու ոտնաչափ թանձրութեամբ դէզ մը շիներ եւ կրակի տուեր է, — «այրեաց զամենայն իբրեւ զանպիտանս»:

Յօդուածագիրը ուրիշ վաւերագիր մը եւս հրատարակելով, կ'ապացուցանէ թէ 1821ին Էջմիածնէն Հաղբատ փոխադրուած երեք բեռ վաւերագիրներ ալ «աղել ու մաղել են եւ մէջն որեան մուրհակ որ ճարել՝ պահել են, եւ մնացեալը վառել»:

Հատոր մը կրնան կազմել այս կարգի բարբարոսութեանց պատմութիւնները:

Առանց հաշուելու գողցուածները եւ ծախուածները...:

ՎԱՀԷ

ՀԱՅՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ազգ. Կեդրոնական Վարչութեան Քաղաքական Ժողովը իր հերթական նիստը գումարեց Օգոստոս 3ին, ուրբաթ կէսօրէ յետոյ ժամը 5,30ին, Կաթողիկոսարանի դահլիճին մէջ, եւ ընթացիկ այլ հարցերու կարգին զբաղեցաւ կարգ մը միաբաններու կողմէ եւ «միաբանական ժողով»ի անունով, լիբանանեան եւ սուրիական պետութեանց ներկայացուած եւ 24 Յուլիս 1956 թուակիր գրութիւններով: Պատկան պետութիւններու բարձրադիր ներկայացուցիչները ընտրեալ կաթողիկոսին ուղղուած իրենց պաշտօնագրերով Նորին Վեհափառութեան կը փոխանցէին վերեւ յիշատակուած գրութիւնները, միանպամայն յայտնելով, թէ իրենց համար հայ ժողովուրդի հոգեւոր վերին պետն է Տ. Զարեհ Ա. Կաթողիկոս եւ թէ իրենք Ն. Վեհափառութենէն տարբեր հոգեւոր այլ իշխանութիւն մը չեն ճանչնար:

Այս առթիւ կեդրոնական Վարչութիւնը, որ իր կարգին պաշտօնական ճանաչողութեան արժանացաւ լիբանանեան կառավարութեան կողմէ, խնդրեց ընտրեալ կաթողիկոսէն այս պարագան պաշտօնապէս յայտնել կիլիկեան միաբանութեան այն անդամներուն, որոնք մասնակցած էին Յուլիս 23ի ապօրէն հաւաքոյթին, զղուշացնելու համար զիրենք որեւէ անպատասխանատու եւ վնասակար նոր քայլերէ:

Կեդրոնական Վարչութիւնը անհրաժեշտ կը նկատէ իր կողմէ ներկայ հաղորդագրութեամբ կրճ ուղղել հայ ժողովուրդին, որպէսզի ան դիտակից իր ազգային եւ քաղաքացիական պարտականութեանց ու կոչումին, բոլորուելով Կիլիկեան Աթոռին չուրջ, բարձր պահելու համար հայ ժողովուրդի արժանապատուութիւնն ու վարկը յաչս պատկան իշխանութեանց:

ԴԻՒԱՆ ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉԱՒԹԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՑ

7 Օգս. 1956, Անթիլիաս (կնիք)

ՂԵՒՈՆԴ ԵՊՍ. « ՋԱՐԹՕՆՔ »Ի ՄԱՍԻՆ

Կաթողիկոսարանի դահլիճին մէջ, «Այգ»ի թղթակիցը հարց տուած է Կիպրոսի Հայոց Առաջնորդ եւ Ազգ. Վարչութեան Կրօնական Ժողովի Ատենապետ Գերշ. Տ. Ղեւոնդ Սրբ.ին « Ի՞նչ են ձեր մտածումները « Զարթօնք »ի ձեր մասին ունեցած արտայայտութեանց եւ ընդհանրապէս գրութեանց մասին»:

Սրբազան Հայրը պատասխանած է.

«Կը հետեւինք « Զարթօնք »ի գրութեանց եւ ցաւով կը յայտնենք, թէ գրուածները ընդհանրապէս իրականութեան չեն համապատասխաններ: Իր նախատակն ոճը եւ վարկաբեկիչ ածականները միայն արհամարհանքի արժանի են: Ցաւ ի սիրտ կը յայտարարենք, թէ նախապէս « Զարթօնք »ի եւ Զարթօնքեաններու մասին եկեղեցասէրը եւ եկեղեցականներու պաշտպանի կարծիքն ունէինք: Սակայն վերջին դէպքերն ու գրութիւնները հաստատեցին, որ մեր կարծիքին մէջ բացարձակապէս սխալած ենք: Մամուլի պարտականութիւնը կը կայանայ պարկեշտ ընդդիմութեան մէջ:

Պայման չէ որ բոլոր եկեղեցականները Զարթօնքեաններու նման մտածեն եւ գործեն: Վարկաբեկումն ու հայհոյանքը միշտ եղած են տկարներու եւ անիրաւներու դէնքերը: Անգամ մը եւս կը կրկնենք, թէ «Զարթօնք»ի գրպարտիչ եւ վարկաբեկիչ գրութիւնները միմիայն արհամարհանքի եւ ոչ թէ պատասխանի արժանի են: Վստահ ենք, որ մեր ժողովուրդին պետակից եւ ազգասէր մեծամասնութիւնը այս ձեւով կը մտածէ, ինչպէս մեզի արտայայտած են նոյնիսկ «Զարթօնք»ի շրջանակէն բազմաթիւ անձեր »:

ԱՐԺԱՆԹԻՒՆ ի փախստական նախագահը, Փերոն, վէնեցուէլլա հաստնելով, դիմաւորուեցաւ գործարանատիրոջ մը կողմէ որ առաջարկեց վաճառման անօրէնի պաշտօն վարել իր հաստատութեան մէջ, 2800 տոլար ամսաթոշակով (842 տոլար):

ՏԻՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

(Պոլսոյ իրաւոց կեդրոնէն)

•

Ինձ ոնց տեսար, որ տէտէ ընես։ Ես ինչ կերպով եկայ ու քեզ գտայ, ասիկա ալ ուրիշ պատմութիւն է։ Հիմա ես ինչ գիտնամ, ինչ որ ինծի ըսին, ես ալ քեզի կ՚ըսեմ։ Ես ալ ուրիշէն լսեցի։ Ես ինչ գիտնամ, որ ես եկայ քեզ գտայ

ՆԿԱՐԵԼ

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ, 364 - 400)

Ք. ՊԱՐԵՔ

●

2.— ՊԱՀԱՆՋ ԲԱՐԵԿ

Հանդիպումը տեղի ունեցավ Ծաղկոտնի վրա, որտեղ Գրիգոր Լուսավորչի հրամանով կանգնեցված էր խաչի մեծ նշանը։ Ժողովուրդը հավաքվել էր հազարներով։ Ամենուր ուրախ աղմուկ էր, ինչպես տոնի օրերին։ Ոմանք գալիս էին հեռավոր գյուղերից, ոմանք էլ քաղաքից։ Բոլորը ցանկանում էին տեսնել այդ հրաշքը, որի մասին այնքան շատ էին խոսում։

Ժամը տասնմեկին հայտնվեց Գրիգորը։ Նա ոտքով էր գալիս, գավազանը ձեռքին։ Նրա հետևից քայլում էին հոգևորականները, իսկ ամենավերջում՝ Տրդատ թագավորը։ Նա ձիու վրա էր, բայց երբ տեսավ, որ Գրիգորը ոտքով է գալիս, ինքն էլ իջավ ձիուց։

Գրիգորը մոտեցավ խաչին, կանգնեց նրա առջև և երկար աղոթեց։ Ապա դարձավ ժողովրդին և սկսեց քարոզել։ Նա ասում էր, որ Աստված մեկ է, բայց երեք անձով՝ Հայր, Որդի և Սուրբ Հոգի։ Որ Հիսուս Քրիստոսը մարդացավ, խաչվեց և հարություն առավ։ Որ ով հավատում է Նրան, կստանա հավիտենական կյանք։

Ժողովուրդը լսում էր լուռ։ Ոմանք լաց էին լինում, ոմանք ծնկի էին գալիս։ Տրդատ թագավորը նույնպես լսում էր ուշադիր, հետո վեր կացավ և ասաց, որ ինքն էլ է հավատում։

Այդ օրը մկրտվեցին հազարավոր մարդիկ։ Գետի ափին կանգնած էին մկրտարանները, և քահանաները մեկը մյուսի հետևից մկրտում էին ժողովրդին։ Ոմանք ուրախությունից լաց էին լինում, ոմանք երգում էին։

Երեկոյան Գրիգորը նստեց Տրդատի հետ և սկսեց նրան ուսուցանել։ Նա ասաց, որ թագավորը պետք է արդար դատի, չհափշտակի ուրիշների ունեցվածքը, օգնի աղքատներին և այրիներին։ Տրդատը խոստացավ կատարել ամեն ինչ։

Այդ գիշեր Գրիգորը գնաց Տարոնի լեռները՝ աղոթելու։ Նա մնաց այնտեղ մի քանի շաբաթ։ Իսկ Տրդատը հրամայեց ամբողջ երկրում քանդել հեթանոսական կուռքերը և կառուցել եկեղեցիներ։

Այսպես Հայաստանը դարձավ առաջին քրիստոնյա երկիրը աշխարհում։

ԿԱՐԴԱ ԳՐԱԽՈՍ

Գրել «ԼԵ գրենիպան փրէնուայա» արգայախտ հարհարելուը վարկախո-պած և նուագախտնը ալ, որ պեղ պե-պրուկի գիտարանության գեց պրատնէն դրեց։

Նման օրէնդրութ պհարդոնիթ պր ու-տրանդիրգ նպոնգեայ Տանիել Որթր-նէքիպ, ը տաղանդեայ պր պատ-պրանդեայ պրանդ «ԼԵ գրենիպան ՐՈՑՏՈՒՆԵՐ պեցէոր կանգնել պրեզ-գրանդ պրանդ պրանդ պրանդ պրանդ պրանդ։

ՄԱՏՈՒՑԱԿ

Ա. Ա. Ա.

Palais des Beaux Arts, Bruxelles et Oeuvres Royale Les Invalides Pré-voyants, 9 Rue Auguste Orts, Bruxelles.

Տոմսերը պետք է՝ — 40, 50, 75, 100, 125, 150 սպեց. ֆրանկ։ 150 ֆրանկոց պատճենները հատուկ տոմսերով։

ՎՃՃՈՅ

— Ա՛յդ դեռ ոչինչ, — ասաց Վահանը։ — Ես ինձ համար մի ամբողջ գիրք եմ կազմել։ Ամեն անգամ, որ մի նոր բան եմ սովորում, գրի եմ առնում։ Ես ուզում եմ, որ իմ գրքում ամեն ինչ լինի։ Ամեն ինչ, որ ես գիտեմ։

Ես ուզում էի ասել, որ ինքս էլ մի գիրք ունեմ, բայց չասացի։ Ամաչեցի։ Ես ոչ մի նոր բան չգիտեի։ Ինչ որ գիտեի, բոլորը գրված էր իմ գրքում։

Վահանը ինձ հարցրեց.

— Ի՞նչ ես կարդում։

Ես ասացի.

— Ես կարդում եմ Ռաֆֆու «Խենթը»։

— Ա՛յդ ինչպիսի՞ գիրք է, — հարցրեց Վահանը։

Ես ասացի.

— Ա՛յդ մի շատ հետաքրքրական գիրք է։ Այնտեղ գրված է, թե ինչպես Ռաֆֆին գնում է Պարսկաստան, ինչպես նա հանդիպում է Ասլան խանին, ինչպես նա ծանոթանում է Ասլան խանի աղջկան՝ Մանդանային, ինչպես նա սիրահարվում է Մանդանային, ինչպես Մանդանան սիրահարվում է Ռաֆֆուն, ինչպես Ասլան խանը ուզում է Մանդանային տալ մի ուրիշ մարդու, ինչպես Մանդանան չի ուզում, ինչպես Ռաֆֆին և Մանդանան փախչում են, ինչպես Ասլան խանը հետապնդում է նրանց, ինչպես նրանք ապաստան են գտնում Ղարաբաղի մելիքների մոտ, ինչպես Ասլան խանը պատերազմ է սկսում Ղարաբաղի դեմ, ինչպես Ռաֆֆին և Մանդանան ամուսնանում են, ինչպես Ասլան խանը հաշտվում է նրանց հետ, ինչպես Ռաֆֆին և Մանդանան վերադառնում են Պարսկաստան, ինչպես Ռաֆֆին գնում է Ռուսաստան, ինչպես Մանդանան մեռնում է, ինչպես Ռաֆֆին գնում է Ամերիկա, ինչպես Ռաֆֆին ամուսնանում է Ամերիկայում, ինչպես Ռաֆֆին մեռնում է Ամերիկայում։

Վահանը ասաց.

— Ես ուզում եմ կարդալ։

Ես ասացի.

— Ես էլ եմ ուզում կարդալ։

Վահանը ասաց.

— Ես ուզում եմ գրել։

Ես ասացի.

— Ես էլ եմ ուզում գրել։

Վահանը ասաց.

— Ես ուզում եմ նկարել։

Ես ասացի.

— Ես էլ եմ ուզում նկարել։

Վահանը ասաց.

— Ես ուզում եմ երգել։

Ես ասացի.

— Ես էլ եմ ուզում երգել։

Վահանը ասաց.

— Ես ուզում եմ նվագել։

Ես ասացի.

— Ես էլ եմ ուզում նվագել։

Վահանը ասաց.

— Ես ուզում եմ ճարտարապետ լինել։

Ես ասացի.

— Ես էլ եմ ուզում ճարտարապետ լին

բանան համաձայնեցան Սուէզի միջազ – գայնացման ծրագրին չուրջ, որուն մանրամասնութիւնները փոխանցուեցան Լոնտոնի ժողովին հրաւիրուած պետու – թիւններուն։

× Մ. Նահանգներու նախկին նախա – գահը, Թրուման, յայտնեց թէ 1945ին ա – ռաջարկած էր որ Փանամայի ջրանցքը միջազգայնացուի, բայց այն ժամանակ «Ռուսերը միայն ժխտական պատասխան տուին»։

ՆԱՍԻՐԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Յարդ յայտնի չէ թէ ի՞նչ պիտի ըլլայ Նասրի պատասխանը։ Եգիպտոսի նախագահը կը վարանի, որովհետեւ իր կառավարութեան անդամներն իսկ հակասական խորհուրդներ կուտան իրեն։ Ոմանք կը վախնան անգլեւ-ֆրանսական զինուորական միջամտութենէն. ուրիշներ ընդհակառակն, այս միջամտութեան վրայ յոյս դրած են՝ արաբական աշխարհը Արեւմուտքի դէմ ցցելու համար։

× Գահիրէէն հասած պաշտօնական լուրերը կը յայտնէ թէ դնդ. Նասր «անորոշ ժամանակով յետաձգեց դէպի Մոսկուա կատարելիք իր ճամբորդութիւնը»։

ՍՈՒԷԶԸ ԵՒ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐԸ

Արաբական երկիրները կը սպառնան կարել նաւթուղիները ու արգելքի տակ առնել դէպի արեւմուտք ուղարկուած քարիւղը, եթէ Անգլիան եւ Ֆրանսան զինուորական գործողութեանց սկսին Եգիպտոսի դէմ։

Արդէն իսկ ծրագիրը կայ, որ համարբական քարիւղի խորհրդաժողով մը կը հրաւիրուի Դեկտեմբերի սկիզբը՝ արաբական քարիւղի շահագործման, փոխադրութեան եւ վաճառման հարցերուն մասին ընդհանուր ուղեգիծ մը պատրաստելու նպատակով։ Բայց Ասուանի ամբարտակին եւ Սուէզի հարցերը պատճառ եղան որ դէպքերը դահավէժ ընթացք մը ստանան։ Եգիպտական Ալ Շապ թերթը իր երէկուան թիւին մէջ կ'ազդարարէր.— «Եթէ ճեռք տաք Սուէզի ջրանցքին, Միջին Արեւելքի ամբողջ քարիւղը պիտի կորսնցնէք»։

× Սուրիոյ վարչապետն ու արտաքին նախարարը պիտի այցելեն արաբական բոլոր մայրաքաղաքները՝ Եգիպտոսի ի նպաստ քարոզչական շրջագայութի մը համար։ Առաջին հանդրուանը Պաղտատն էր, ուր հասան հինգշաբթի օր։

× Այս միջոցիս Հիթլէր ի պատուի է։ Մինչ Անգլիացիները ու Ֆրանսացիները դնդ. Նասրը կը նմանցնեն Հիթլէրի, ա – րաբական եւ եգիպտական թերթերն ալ կը դրեն թէ Իսրն կ'ուզէ երկրորդ Հիթլէր մը դառնալ։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀԻՒՍ· ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

Կոնստանտինէի շրջանին մէջ, ահաբեկիչները բնակչին ըրին բազմաթիւ մահմետական ընտանիքներ։ Ապահովութեան ուժերը օգնութեան փութացին եւ վիրաւորները փոխադրեցին դէպի մօտակայ հիւանդանոցները։

× Քապիլիոյ լեռնային շրջաններէն հաւաքուած 8000 Ալժերիացիները Ֆրանսայի ի նպաստ ցոյց մը կազմակերպեցին։

× Թունուզի մէջ բազմակնութիւնը արդիւնեցաւ։ Վարչապետ Հապիպ Պուրկիպա ընկերային բարեփոխութեանց հրամանագրեր ստորագրեց, բայց Սուէզի հարցին մասին լուռ կը մնայ։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

900 ՄԵԹՐ խորութեան մէջ արգելապակուած 261 հանքագործները ազատելու յոյսերը չատ քիչ են։ Թերեւս փրկուին ամէնէն աւելի դիմադրական ուժ ունեցողները, որովհետեւ մաքուր օդի հոսանք մը շրջան կ'ընէ այն սառըերկրեայ անցքին մէջ, ուր համախմբուած են արկածեալները։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ մամուլը բուռն յօդուածներ կը հրատարակէ ածխահանքին վարչութեան դէմ։ Կ'ըսէ թէ Պելժիոյ մէջ աշխատող օտար հանքագործներուն ապահովութեան համար ձեռք առնուած միջոցները անբաւարար են։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆի նախկին Ռազմիկներու Միութենէն պատգամաւորութիւն մը ներկայանալով Աթէնքի եգիպտական դեսպանատունը, պատրաստակամութիւն յայտնեց կռուելու Եգիպտոսի համար, եթէ պատերազմ ծագի Սուէզի ջրանցքին պաշտպանման համար։

ՀԵՐՈՍՆԵՐՈՒ ՕՐԸ ՆԻՍԻ ՄԷՋ

Յանասարի արշաւանքի 59րդ տարեդարձին առթիւ։

Կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. Նիսի Գէորգ Զավուշ խումբին կողմէ, հովանաւորութեամբ Հ. Ց. Դ. Մարսէյլի Շրջ. Կոմիտէի։

Կիրակի, Օգոստ. 19ին, ամբողջ օրը, Լա Քոլ սիւր Լուի գետեզերեայ գեղեցիկ անտառին մէջ։ Պատուոյ նախագահութեամբ ընկ. Ս. ՎԱՀԱՆԵԱՆԻ (Քանէն)։ Կը նախագահէ ընկ. ԳԱՐԵԳԻՆ ԳԷՈՐԳԵԱՆ։ Կը խօսի Տիկին ՏԻՐՈՒՀԻ ՄԻՍԱՔԵԱՆ։ Գեղարուեստական ճոխ բաժին։

ԾԱՆՕԹ.— Մասնաւոր օթօքարը կը մեկնի Փլաս Մասէնայէն ժամը 9ին, կը հաղնիպի Մատըլէնի Հայոց եկեղեցին։ Անոնք որոնք չեն կրնար առնել այդ օթօքարը, կառ տ'Օթօպիւսէն ժամը անդամ մը օթօպիւս մը կը մեկնի դէպի Լա Քոլ Սիւր Լու եւ անոնք որոնք կառքով կուգան, Լա Քոլ չմտած Ռութ Վէր կոաս առնել եւ մինչեւ Պաքիւսի սրճարանը երթալ, իսկ ուրիշ միջոցներով եկողները հետեւելով Լա Քոլէն 53 թիւը, կառքով կ'առնենք դիրենք։ Ճոխ պիւֆէ։

ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ ՏՕՆԸ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Ս. Աստուածածնայ Վերափոխման տօնին առթիւ, այս կիրակի, Փարիզի Ս. Յովհաննէս-Մկրտիչ եկեղեցիին մէջ պիտի մատուցուի հանդիսաւոր պատարագ եւ յաւարտ պատարագի պիտի կատարուի խաղողի օրհնութիւն։

Երկուշաբթի Մեռելոց, Ս. պատարագ, ժամը 10ին։

Հասարակութենէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ։

ԿՐԸՆՈՊԻԻ ՄԷՋ

15 Օգոստոս, չորեքշաբթի առաւօտ, Աստուածածնայ տօնին առթիւ Ս. պատարագ պիտի մատուցուի, Ռիւ ժէ Սէն Լուի սրահին մէջ։

Պիտի պատարագէ Թորգոմ քահանայ (Լիոնէն)։ Երգեցողութեանց պիտի մասնակցի Օր. Սիբան Տէր Կումասեան։

ԼԱՍԻՈԹԱՑԻ ՄԷՋ

Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ հոգաբարձութիւնը կը ծանուցանէ թէ յառաջիկայ օգոստոս 14ին ոչխարի մատաղ եւ աղի օրհնութիւն պիտի կատարուի իրիկուան ժամը 6ին։ Իսկ օգոստոս 15ի առաւօտ, ժամը 8ին Ս. պատարագ, Հոգեհանգիստ եւ խաղողի օրհնութիւն պիտի կատարուի։ Եկեղեցի կը հրաւիրուի բարեպաշտ ժողովուրդը։

ԱՒՆՈՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

Պատարագ եւ խաղողի օրհնութիւն այս կիրակի առաւօտ, Վարագայ Ս. Խաչ եկեղեցիին մէջ, ժամը 10ին։

ՇԱՒԻԼԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի։ Սկիզբ ժամերգութեան ժամը 8ին, պատարագ եւ խաղողի օրհնութիւն ժամը 10ին, Շաւիլի մատրան մէջ։ Երկուշաբթի՝ Մեռելոց։

ԿՈՒԶՈՒԻՆ

ԲՐԻՔՈՅԻ
ԿԱՐԵՒՈՐ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

կը փնտռէ փասօնիէներ, ապահովուած դործ ամբողջ տարուան համար։
ՍՏԻՊՈՂԱԲԱՐ ՆԵՐԿԱՑԱՆԱԼ
STÉ. LE CHATON
18-20 Fg. du Temple
Métro : République

ԾԱԽՈՒ Է

ՀՐԱՉ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆի երեսուն տարուան ժամացոյցի եւ ադամանդի վաճառատունը բոլոր ապրանքներով։

Խանութին եաին երեք սենեակ, իսկ վերան՝ երկու սենեակ եւ խոհանոց։ Անձնական կառատուն բակին մէջ։

Դիմել ՏԻԿԻՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆի,
261, Fg. St. Martin, Paris (10).
Tél. : NORD 60-69.
(Խանութը դոց է ՕԳՈՍՏՈՍԻՆ)։

Միշտ Օգոստոս 15, կարելի է հեռաձայնել Տիկին Սարգիսեանի,
MON. 30-01

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

46, RUE RICHER - PARIS (9e)
Tél.: PROvence 64-90
C. C. P. Paris 3630-66

Նորագոյն հրատարակութիւններ

Ժամանց եւ Զբօս, Կ. Գուշակ (Երազ - ներու բանալին, Բախտագուշակութիւն, Աստղագիտութիւն, Ողեհարցութիւն, Ձեռնածուութիւն, Ժամանցի խաղեր եւն.)։

Մեծադիր 632 էջ, 1956 Պէյրութ, գինը՝ 1400, թղթատարի ծախքով 1500 ֆր.։

Գարնանային, Վ. Շուշանեան, Հրատ. Լեւան, 1956, Պէյրութ, գինը՝ 600 ֆր։

Մեռնող Գիւղին պատմութիւնը, Մ. Պարսամեան (Մանկութեան, Պատանեկութեան, Ուսանողական Ցուշեր, Գրական Դէմքեր)։ Գինը՝ 800 ֆր.։

Դար մը գրականութիւն, Մ. Թէօլէօլեան, Բ. տարի, Գահիրէ 1956, գինը 1200 ֆր.։

(Սփիւռքեան գրական սերունդէն 58 դէմքեր, խորհրդահայ գրողներէն 24 դէմքեր, իրենցմէ ընտրուած էջերով) նախաբանը լոյս տեսած է Ա. տարուընը, 1200 ֆրանք։

Մասնագէտ

Մեքենաներու նորոգութեան
ԳՆՈՒՄ, ՎԱՃԱՌՈՒՄ և ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ
Surjeteuses, raseuses,
R. BLOT
5, Rue Godefroy Cavaignac, Paris 11e.
Tél. : ROQ. 65-38. Métro: Voltaire.

ՕՐ· ՀԵՐՄԻՆԷ ՄԽԾԵԱՆ
Պ· ՀԱՅԿԱԶ ՔԷՍԷՐԵԱՆ
Ամուսնացած

Կնքահայրութեամբ Տէր եւ Տիկին Կ· Քէսէրեանի։

Փարիզ, 29 Յուլիս 1956

★

Տէր եւ Տիկին Մխճեան իրենց աղջկան ամուսնութեան առթիւ հեռաւոր նուէրները կ'ընեն.— 2000 ֆր· Այնճարի «Ցառաջ» վարժարանին, 2000 ֆր· կապոյտ Աչէի Պանեօ-Քաշանի մանուճիւղին եւ 1000 ֆր· «Ցառաջ»ի բարդաւաճման։

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ ԷՔՍ-ԼԷ-ՊԻՆի ՄԷՋ

Այս տարի եւս Օգոստ· 19ին, ժամը 9-21, տեղի պիտի ունենայ դաշտահանդէսը, հովանաւորութեամբ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊ· ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի, Օ փիէ տիւ Թէէֆէրիճի մէջ։ Հանդէսը կը սկսի պատարագով։ Պատարագիչ Տ·Թովմաս քհյ։ Բանախօսութիւն, երգ եւ արտասանութիւն կէսօրէ ետք։ Նոյնքան հաճելի ժամանց, ինչպէս անցեալ տարի։ Հաւատքը պիտի յատկացուի նոր կազմուած կիրակնօրեայ դպրոցին։

ԿՈՒԶՈՒԻ

Աչկերտ մը 15–18 տարեկան, մանիւթաանսիռնէր։ Նախընտրելի է որ հեծանիւ ունենայ fուուսերու համար։ Դիմել Պ. Թուխաքեանի,
51 Rue d'Hauteville, Paris

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1· ՀԱՅԵՐԷՆ ԲԱՑԱՏՐԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ, ՍՏ· ՄԱԼԽԱՍԵԱՆՑ, Բ· տպագր· Պէյրութ, 1955 – 56, *երեք հատոր լոյս տեսած (Դ·ը մամուլին տակ)։*
Հատորը 4·000 ֆրանք։

2· ՀԱՅՈՑ ՀԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ, Մ· ԱԲԵՂԵԱՆ, *դիրք Ա·, Բ· տպ· Պէյրութ, 1955, լաթակազմ 1800 ֆրանք։*

3· ԱԿՍԵԼ ԲԱԿՈՒՆՑԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, Պէյրութ, 1955, *Ա· եւ Բ· հատոր մէկտեղ (Դ·ը մամուլի տակ)* 1050 ֆրանք։

4· ԵԼԻՇԷ ՉԱՐԵՆՑԻ ԱՄՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, *հատոր Ա·,* 1050 ֆրանք։

5.— *L'Eglise Arménienne,* Malachia Ormanian, 2e éd. Antélias 400 Fr.

Առաքման ծախքը գնողին վրայ

ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՑԵԼԻ՝ ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ

ուր կը գտնուին Հայաստանի եւ Սփիւռքի հին ու նոր ամէն կարգի հրատարակութիւնները։ Պահանջել Ընդարձակ Գրացուցակը։

LIBRAIRIE H. SAMUELIAN 51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris 6e.
Chèque Postal, Paris, 1278-35.

ԱՏՐԱՍԱԶՄԱՆԷՆ ՓԱՐԻԶ ԱՅՑԵԼՈՂ ՀԱՅԵՐԸ

եթէ կ'ուզեն կնոջական նորաձեւութեան վերաբերեալ որեւէ գնում կատարել՝ իրենց իսկ շահուն համար պէտք է անգամ մը այցելեն

Կ. ԳԱԶԱԶԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ
ՓԱՐԻԶԵԱՆ ՆՈՐԱԶԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

CLAIRE COMTE
COUTURE

Տարւոյն բոլոր եղանակներուն, ամենավերջին նորաձեւութեանց համաձայն եւրոպական ընտիր կերպասներ, անթերի կարուածք։
ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐ։
ՕՓԵՐԱՑԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՑ
17, Boulevard des Capucines Café de la Paix ին դիմացը

ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒՆ ԿՈՉՄԷ

ԹԱՐՄԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՁԵՐ ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԳՈՅՆԵՐԸ, ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆԸ
ԴԻՄԵՑԷՔ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ

THOMLAC

16bis, Bld. Sébastopol, PARIS (4e) Angle Rue de la Reynie
ԵՒ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐԸ
52, Rue de Chalon, PARIS (12e), 4bis Rue Vaillant Couturier ARGENTEUIL
166, Ave. Aristide Briand, PAVILLON S - SOUS - BOIS
3, Rue de la Charronnerie, ST.-DENIS

Մասնաւորաբար ձեր ճաշակին համար պատրաստուած ԸՆՏԻՐ ԻՒՂԱՆԵՐԿԵՐ որ ձեր բնակարանին ներքինը պիտի զարդարեն, իսկ արտաքինը պիտի պահպանեն բնութեան սպառնալիքներուն դէմ ՆԱԵԻ ՆՈՐԱՃԱՇԱԿ ՊԱՏԻ ԹՈՒՂԹԵՐ
LINOLEUM, PLASTIQUE, etc.
Դիւրամատչելի գիներ եւ սիրալիր ընդունելութիւն կը սպասեն ձեզի

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $10 : Հատը 12 ֆր.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 14 ՕԳՈՍՏՈՍ

MARDI 14 AOUT 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7654 — 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3465

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՄԻՇՏ ՀԱՒԱՏԱՐԻՄ

●

Դաշնակցութեան հակառակորդները 1920–1945, ամբողջ քառորդ դար ուրացած էին Սեւրի դաշնագիրն ու Ուիլսընեան սահմանները:

Ուրացած էին սփիւռքի հայութեան իրաւունքը Հայկական Դատ հետապնդելու: Շարունակ կը յարձակէին Դաշնակցութեան վրայ, երբ անիկա իր մամուլով թէ բեմով կը պաշտպանէր «միացեալ եւ անկախ Հայաստան»ի գաղափարը, որ տասնամեակ մը դարձած էր իրենց համար 1919էն ի վեր: (Նոյնը կը մնայ նաեւ այսօր):

Քառորդ դար վերջ, համաշխարհային երկրորդ պատերազմի վաղորդայնին, տարբեր հովեր սկսան փչիլ Մոսկուայէն ու Երեւանէն, ու մեր «Հայաստանասէր»ներն ալ, հետեւելով վերէն եկած հրամանին, փոշիներուն տակէն սկսան հանիլ Սեւրի դաշնագիրը:

Պիտի պաշտէին՝ ինչ որ այրած էին երէկ:

Պիտի զայրն ու նատէին Դաշնակցականներու կողքին՝ Սեւրի դաշնագիրը եւ Ուիլսընեան սահմաններ պահանջելու համար օրուան Մեծերէն:

Ամերիկայի մէջ «Հայ Դատի Յանձնախումբ» մը կազմած էր Դաշնակցութիւնը եւ 1945ի գարնան յուշագիրը կը ներկայացնէր Սան Ֆրանչիսքոյի ՄԱԿի ժողովին՝ պահանջելով Սեւրի դաշնագրին գործադրութիւնը:

«Հայաստանասէր»ները այս ձեռնարկին ալ «արկածախնդրութիւն» որակած էին:

Բայց վերջապէս հասաւ 1945 Յունիս 16ը, երբ Գէորգ Զ. Կաթողիկոսի ընտրութեան մասնակցող բարեյոյս պատգամաւորները սկսան վերադառնալ, իրենց հետ բերելով նոր կարգախօսներ:

Ականջէ ականջ կը փոխանցին անոնք՝ թէ «Ժողովուրդներու առաջնորդը» ընդուներ է Գէորգ Զ.ը Մոսկուայի մէջ՝ երբ դեռ տեղապահ էր անիկա, ու խոստացեր է ընդարձակել Հայաստանի սահմանները...:

Պատգամաւորները հրահանգ կը բերէին «Թրքահայ Դատի Պաշտպան Յանձնախումբ»եր կազմել եւ հայկական հողային պահանջներ ներկայացնել Մեծերուն՝ իբրեւ հիմ առնելով Սեւրի դաշնագիրը:

Ուրեմն իրաւունք կը տրուէր արտասահմանի հայութեան՝ Հայաստանի հողային պահանջներով զբաղելու:

Սփիւռքի մէջ Հայկական Դատ հետապնդելը արկածախնդրութիւն չէր համարուեր այլեւս:

Սեւրի դաշնագիրը չէր թաղուած եւ իրաւական արժէք կը ներկայացնէր:

Քառորդ դարէ ի վեր Դաշնակցութեան հետապնդած քաղաքականութիւնը կը վաւերացուէր երեւանէն...

«Ազգային Ճակատ»ը Փարիզի մէջ, «Ազգային Պորհուրդ»ը Նիւ Եորքի մէջ գործի լծուեցան ու յուշագիրներ ներկայացուցին՝ պահանջելով «Միացեալ Հայաստան», համաձայն Ուիլսընեան իրաւարարական վճռին:

Ֆրանսայի մէջ 40,000 առորագրութիւն հաւաքելով նոյնմասն յուշագիրը տրուեցաւ Հաշուութեան Ժողովին, որ 1946ին կը գումարուէր Լիւքսընպուրկի պալատին մէջ, Փարիզ:

Նիւ Եորքի մէջ «համահայկական» խորհրդաժողով գումարեցին 1947ի ամառը, պահանջելու համար, որ Սեւրի դաշնագրով խոստացուած հողամասերը կցուին Խորհրդային Հայաստանին:

Այդ օրերուն ծագեցաւ նաեւ ներքաղթի հարցը: Եւ Հայկական Դատ ու Ներքաղթ համընթաց քալեցին: Հայրենադարձները պիտի երթային չէնցնելու այն հողամասերը, որոնք պիտի կցուէին Խորհուրդին՝ ըստ Մաոլիի խոստումին...

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՆԱՍՐ ՄԵՐԺԵՑ ԼՈՆՏՈՆ ԵՐԹԱԼ

ՈՒԻՐԻՇ ԺՈՂՈՎ ՄԸ Կ'ԱՌԱՋԱՐԿԷ

Կիրակի կէսօրէն եաքը, լրագրական ասուլիսի մը ընթացքին, ղեղ. Նասը տուաւ իր պատասխանը: Ինչպէս արդէն կը սպասուէր, մերժեց մասնակցիլ Լոնտոնի ժողովին: Յայտարարութեան ոճն ու չեշտը, սակայն, զարմանք պատճառեցին. կը կարծուէր թէ մերժումը պիտի կատարուի յարձակողական եւ զրուիչ ոճով մը. բայց Եգիպտոսի նախագահը զուսպ եւ հանդարտ չեշտով մը կարդաց իր պատասխանը: Նախ ըրաւ վերջին անցուդարձերուն պատմականը.— Յուլիս 26ին՝ Եգիպտոսի կառավարութիւնը որոշեց ազգայնացնել Սուէզի Ջրանցքին Ընկերութիւնը: Օգոստոս 6ին՝ Անգլիոյ, Ֆրանսայի ու Մ. Նահանգներու կառավարութեանց կողմէ ըրաքրուած յայտարարութիւն մը կը բողոքէր այս որոշման դէմ եւ կը յայտնէր թէ միջազգային ժողով մը հրաւիրուած է Օգոստ. 16ին՝ Լոնտոնի մէջ: Ապա Նասըր աւելցուց.— «Եգիպտ. կառավարութիւնը չի կրնար ընդունիլ Երեքներու այս յայտարարութիւնը՝ հետեւեալ պատճառաբանութիւններով.— 1) Արեւմտեան պետութիւնները կ'ուզեն փաստել թէ Ջրանցքին Ընկերութիւնը միջազգային բնոյթ մը ունի. ասիկա ճիշդ չէ. Ընկերութեան եւ Եգիպտ. կառավարութեան մէջ կնքուած համաձայնագրին 16րդ յօդուածին համաձայն, Ընկերութիւնը եգիպտական է եւ ենթակայ՝ եգիպտական օրէնքներուն: 1888ի համաձայնագիրը եւ 1954ի անգլեւեգիպտական դաշինքին 8րդ յօդուածը կ'ընդունին Եգիպտոսի իրաւունքները՝ Ջրանցքին վրայ. աղգայնացման որոշումը մաս կը կազմէ մեր ներքին իրաւասութեանց: Ջրանցքին միակ ակրը Եգիպտոսն է:

2) Ըստ Երեքներու յայտարարութեան, ազգայնացումը կը վտանգէ Ջրանցքին նաւային երթեւեկին ապահովութիւնը: Ընկերութեան կանոնագրութիւնն ու երթեւեկին ազատութիւնը իրարմէ անկախ հարցեր են, որոց կամաւոր խեղաթիւրումը աւելի եւս կասկածելի կը դարձնէ Երեքներու բռնած դիրքը: Ջրանցքին անօրինական համար միջազգային մարմին մը ստեղծել կը նշանակէ՝ անկախ երկրի մը ներքին գործերուն միջամուխ ըլլալ: Եգիպտական կառավարութիւնը կը հաստատէ նմանապէս, որ արեւմտեան պետութիւնները դինուորական ուժեր կը կեդրոնացնեն Եգիպտոսի շրջակայքը. ասիկա հակառակ է ՄԱԿի ոգիին եւ կը վտանգէ աշխարհի խաղաղութիւնն ու ապահովութիւնը: 3) Գալով Լոնտոնի ժողովին, կը զարմանանք որ անհրաժեշտ չդատեցին Եգիպտոսի կարծիքը առնել. ի վերջոյ ժողովին նիւթը Սուէզն է, որ Եգիպտոսի անբաժանելի մէկ մասը կը կազմէ: 24 պետութիւններ միայն հրաւիրուած են, մինչ 45 պետութիւններ կ'օգտուին Ջրանցքէն: Լոնտոնի ժողովը միջազգային չէնք նկատելէ, հետեւաբար չէնք կրնար մասնակցիլ անոր: 4) Մենք հաւատարիմ կը մնանք Միացեալ Ազգերու ուխտին եւ այն սկզբունքին, թէ միջազգային անհամաձայնութիւնները պէտք է լուծուին խաղաղ միջոցներով. այս հիման վրայ, կ'առաջարկենք հրաւիրել ուրիշ միջազգային ժողով մը, որուն պէտք է մասնակցին 1888ի համաձայնագիրը առորագրող պետութիւնները եւ այժմ Սուէզի Ջրանցքէն օգտուող երկիրները: Ժողովին որոշումները պէտք է վաւերացուին ՄԱԿի կողմէ»:

× Լրագրող մը հարցուց թէ ե՞րբ արքունեաց Սուէզի ազգայնացման որոշումը: Նասր պատասխանեց.— «Երկուքուկէս տարի առաջ մտածած էինք այս մասին. բայց վերջնական որոշումը տուինք երբ անգլեամերիկացիները մերժեցին օժանդակել Ասուանի ամբարտակին շինութեան»:

× Լոնտոնի արտաքին նախարարութեան մէկ դեկոյցը կը յայտնէ թէ հակառակ Եգիպտոսի մերժումին, Օգոստ. 16ի ժողովը տեղի պիտի ունենայ:

× Մ. Միութիւնը առաջարկած էր յետաձգել ժողովին թուականը: Անգլիական կառավարութիւնը մերժեց այս առաջարկը: Կրնայ ըլլալ որ Շեպիլով վերջին վայրկեանին եաս կենայ իր որոշումէն եւ Լոնտոն չմեկնի:

× Երկար տատանումներէ վերջ, Յունաստան որոշեց չմասնակցիլ ժողովին: պատճառը Կիպրոսի հարցն է:

× Մաուրչլ Թիթօ կը դժդոհի որ վինքը չէն հրաւիրած:

× Նախագահ Այզընհաուըր խորհրդակցեցաւ Հանրապետական եւ Դեմոկրատ ըեսխոխանական պարագլուխներուն հետ: Պաշտօնական դեկոյցը կ'ըսէ.— «Կացութիւնը կը մնայ ծանր. բայց Լոնտոնի ժողովին մէջ Մ. Նահանգները պիտի աշխատին այնպիսի լուծում մը գտնել, որ գոհացնէ թէ՛ արեւմտեան պետութիւնները եւ թէ Եգիպտոսը»:

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

●

« ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ ԺՈՂՈՎ »

Ամէն անգամ որ միջազգային ժողով մը կը գումարուի, միտս կ'իյնայ Խրիմեան Հայրիկին այս երգիծանքը, այնքան սուր եւ խմաստուն:

Թագաւորները զանցառելի բանակութիւն մը կը կազմեն այսօր: Անոնց յաջորդած են դիկտատորները, այլ մանաւանդ վարչապետներն ու արտաքին գործերու նախարարները:

Ցետոյ, ժողովները ալ բազմապատկուած են, եւ մասնակցողները շատ աւելի գործօն դեր կը կատարեն քան երբեմնի արքաները:

Այս վերջիններէն աւելի կտրուկ էին: Եթէ դիմացինը առաջարկուած պայմանները չընդունէր, անմիջապէս բանակը յառաջ կը խաղար, եկեղեցւոյ իշխանութեան օրհնութեամբ:

Այս տեսակ պարագաներու մէջ, վարպետ ռազմավարութեան մը կը հետեւէր Սուլթան Համիտ:

Կա՛մ սուտ-խեղդ կը ձեւանար, եւ կամ շահաբեր մեծաշուռի մը բաշխելով զէնքերը վար դնել կուտար:

Եւ իմիմին կը լուծուէր «Քրիստոնեաներու պաշտպանութեան» խնդիրը:

Պատահաբար կը յիշեմ քանի մը օրինակներ, մէկը միւսէն պերճախօս:

Եթէ չեմ սխալիր, 1901ին էր:

Առնելիֆ-տալիֆի վէճ մը ծագած էր Փարիզի եւ Պոլսոյ միջեւ (Լորանսօ-Թիւրքիա):

Տակաւին չէր ցամքած Սասունի ջարդին արիւնը, որուն վերաբ կը ծփար հրկիզուած գիւղերու մուխը:

Սուլթանը կը դժկամակէր վճարել իր պարտքը:

Մարտանաւեր անմիջապէս նեդրելով Միջերկրականը, գացին գրաւեցին Միտիլլի կղզին, անոր մաքսատան հասոյթներով գանձելու համար առնելիքը:

Այդ միջոցին հուժկու ձայն մը բարձրացաւ Ֆրանսայի երեսփ. ժողովին մէջ: Ընկերվարական ախոյեան մը, Մարսէլ Սանպա, կ'աղաղակէր ի խորոց սրտից.

— Et l'Arménie ?

Այդպիսի տեսարան մըն ալ պարզուեցաւ 1923ին, Լոզանի մէջ, երբ Անգլիոյ ներկայացուցիչը կը փորձէր փրկել Սեւրի դաշնագիրը, ամբողջ խնդիրը վերածելով «Հայկական Օջախ»ի մը:

Բանակցութիւնները խզուելու վրայ էին, երբ օգնութեան հասաւ Մուսուլի բարիւղը, իր բոցերուն մէջ փոշիացնելով թէ՛ դաշնագիրը եւ թէ՛ «օջախ»ը:

Ճակատը շատոնց ճեղքուած էր եւ պարտեալը դարձաւ յաղթական...

Շատ բան չէ փոխուած այդ օրերէն ի վեր:

Ահաւասիկ նոր ժողով մը, ուր 24 պետութիւններ զանազան խմբակներու բաժնուած են արդէն, համաձայն իրենց սեփական շահերուն:

Մէկ մասը կը սպառնայ: Երկրորդը վերապահ դիրք մը բռնած է: Երրորդը կը փորձէ ճուկ որսալ պղտոր ջուրի մէջ:

Եւ յաղթական կը հանդիսանայ ան որ կատարուած իրողութեան առջեւ դրաւ աշխարհը:

Բարեբախտաբար ամէնէն ալ կը վախնան պատերազմէն, որ ձիարշաւ կատարելու պէս բան մըն էր երէկ:

ՎԱՀԷ

× Անգլիական ռազմանաւերն ու օդանաւները կը չարունակեն վնասուրներ փոխադրել դէպի Մալթա եւ Կիպրոս:

ՄԱՐՍԻՆԵԼԻ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ

Վեց օր անցաւ սարսափելի արկածէն ի վեր: 259 հանքագործներ տակաւին արձանագրուած կը մնան 1035 մեթր վեր – նէն տակը: Շաբաթ օր երկու դիակները եւս գտնուեցան: Երէկ, երկուշաբթի, ժողովրդական ընդհանուր յուզման մէջ կատարուեցաւ ցարդ գտնուած զոհերուն թաղման արարողութիւնը: « Ազգային Սուգի Օր » յայտարարուած էր ամբողջ Պելժիոյ եւ Իտալիոյ մէջ:

Պելժիոյ թագաւորը անձամբ մխիթարեց զոհերուն ընտանիքները:

Ազատարարները կը չարունակեն իրենց աշխատանքները: Փոքր յոյս մը ունին յաջողելու, որովհետեւ կը կարծուի թէ հերթը ծագած պահուն 80 հանքագործներ կը գտնուէին այն անցքին մէջ, ուր գըտնուեցան վերջին երկու դիակները: Հաւանական է որ ապաստանած ըլլան աւելի ապահով վայր մը: Ազատարարները հասան 907 մեթր խորութեան մէջ գտնուող անցքը: Այնտեղէն պիտի իջնեն 975 մեթր եւ 1035 մ. անցքերը, ուր, ըստ նախատեսութեանց, կը յուսան գտնել արկածեալներուն մեծագոյն մասը, եթէ այդէն իսկ խեղդամահ եղած չեն:

× 259 հանքագործներէն 136ը Իտալացի են, 110ը՝ Պելժիացի, 5ը՝ Ֆրանսացի, իսկ մնացեալները կը պատկանին զանազան ազգութեանց:

× Իտալական կառավարութիւնը պահանջեց որ քննութիւն մը բացուի արկածին պատասխանատուները ճշդելու համար:

●

Ալժիր քաղաքին մէջ ռումբ մը պայթեցաւ. 15 հոգի մեռան եւ 15 հոգի ալ վիրաւորուեցան: Վերջին երկու օրերուն ընթացքին սրճանագրուած ահաբեկչական արարքներուն թիւը կը բարձրանայ հինգի: Երէկ, մահմետական խանութպաններ ը ընդհ. գործադուլ յայտարարեցին:

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԲԱՂՈՒՄ ԱՂՄՈՒԿ ՎԱՌ ՈՉԻՆՉԻ

«Թրքահայ Դատի Պաշտպան Յանձնախումբ»երը լուծուեցան այն օրը, երբ Վիշինսքի ՄԱԿի ժողովին առջեւ յայտարարեց թէ Կարսն ու Արտահանը Վրացիներուն կը պատկանին եւ անոնց պէտք է վերադարձուին (24 Հոկտ. 1947):

Այդ թուականէն ի վեր «Հայաստանասէր»ները կրկին թաղեցին Սեւրի դաշնագիրը եւ այլեւս բնաւ չեն խօսիր անոր մասին: Վերատեղծուած է 1920–1945ի կացութիւնը:

Դաշնակցութիւնն է միայն, որ դարձեալ ակը կը կանգնի միշտ եւ հաւատարիմ կը մնայ հայ ժողովուրդի արդար Դատին, որուն համար երէկ զոհեց իր լաւագոյն զաւակները, այսօր ու վաղն ալ զարձեալ պիտի զոհէ, մինչեւ որ իրականանայ «միացեալ եւ անկախ Հայաստանը»:

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԱՆՑՈՒԴԱՐՁԸ

(Կաթողիկոսին յայտարարութիւնները «Այգ»ին)

Բ. եւ վերջին մաս

Ծանօթ է, թէ Գահիրէի Եպիսկոպոսական Ժողովին պայմաններուն մերժուելէն ետք, Ամենայն Հայոց Հայրապետ Վազգէն Ա. բանակցութեանց բաց դուռ մը կը ձգէր եւ բանակնոյ կը նշանակէր Երուսաղէմի Ջաւրիարքական Տեղապահ Ամեն. Տ. Եղիշէ Արք.ը: Նոյն առեն ծանօթ է, թէ Տ. Եղիշէ Արք. խօսակցութիւններ ունեցաւ: Ուզեցինք այս մասին լսել ընտրեալ Կաթողիկոսին խօսքը:

— Այս Աթոռին անկախութիւնը նկատի ունենալով՝ չուզեցինք անպայման Գահիրէի Եպիսկոպոսական Ժողովին տեսակէտներուն կառչիլ, այլ նախընտրեցինք Կիլիկիոյ Եպիսկոպոսական դասուն հետ ճշդել էջմիածնի եւ Կիլիկիոյ Աթոռներուն յոխոր-յարաբերութիւնները: Ներկայացուած պայմանները ոչ թէ մերժեցինք, նկատի ունեցանք որպէս տեսակէտ: Բանակցութիւններուն արդիւնքի հասնելէն ետք Ամեն. Տ. Եղիշէ Արք. հեռագրեց Ս. Էջմիածին՝ Վեհափառ Վազգէն Ա. Կաթողիկոսին, յայտնելով՝ որ Գահիրէի Եպիսկոպոսական Ժողովին ոգին պահուած է եւ խնդրելով իր հաւանութիւնը հեռագրել Տ. Զարեհ Եպս.ին: Ծանօթ է պատասխանը, որ օծման համար Կիլիկեան եպիսկոպոսները եւ կողմերու ներկայացուցիչները Ս. Էջմիածին կը հրաւիրէր: Բայց մեր հոն երթալովը այս աթոռը տէ ֆաքթօ ենթարկուած պիտի ըլլար Էջմիածնի. կը տեսնէք, առաջին հերթին այս Աթոռին անկախութեամբ մտահոգ էինք, բայց քաղաքական պայմաններն ալ բոլորովին անտեսել չէինք կրնար թողուլ: Տեղապահ Սրբազանի հեռաւէրին որպէս պատասխան այս անգամ Տ. Փառէն Եպիսկոպոսի առնունով 22 Յունիսին հեռագիր մը, նոյն բովանդակութեամբ այլ մէկ գիջումով. կողմերու միջեւ բանակցութիւնները Էջմիածին կատարուելու են, բայց օծումը կրնայ կատարուիլ Անթիլիասի մէջ կամ Էջմիածին: Անձնական հեռագիր մըն էր այդ, որուն պատասխանելու հոգը Տ.Փառէն Եպս.ին կը պատկանէր:

ՓԱՌԷՆ ԵՊԻՍԿ.Ի ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԸ

— Ասկէ առաք, Կիլիկեան եպիսկոպոս – ներու բանակցութիւններուն ընթացքին եւ 5 Սրբազաններու համաձայնութենէն ետք, ինչո՞ւ մերժեցիք Փառէն Սրբ.ի վերջին երկու առաջարկները:

— Փառէն Սրբ. մասնակցեցաւ մեր բոլոր բանակցութիւններուն, թելադրանք – ներ եւ դիտողութիւններ ըրաւ, բայց երբ համաձայնութիւն մը ստորագրելու պահը եկաւ՝ մերժեց, պատասխանեց ընտրեալ կաթողիկոսը: Շաբաթ մը ետք, իր ստորագրելուն որպէս պայման՝ բերաւ այդ երկու առաջարկները, որոնք մեր բանակցութեանց հիմունքը արմատէն կը խախտէին: Եւ անոնք մերժուեցան՝ որովհետեւ մեր համաձայնութեամբ Ազգ. Ընդհանուր Ժողովի պայմանները ապահովուած էր. Փառէն Եպս.ի առաջարկներով, Ազգ.Ընդհանուր Ժողովը վերջնականապէս կը ջնջուէր եւ կը փոխարինուէր նշանակովի մարմնով մը, որ թէ՛ օրէնսդիր եւ թէ օրէնքը վաւերացնող պիտի ըլլար, ինչ որ հակաօրինական էր: Երկրորդ առաջարկը՝ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին օծումը Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի հաւանութեամբը կատարել, երբեք խնդրոյ առարկայ չէր եղած մեր ժողովներուն ընթացքին: Տ. Խադ Արք.ն ու Տ. Դերենիկ Եպս.ը անմիջապէս լուացուցին Տ. Փառէն Եպս.ի տեսակէտները եւ եա քաչեցին 8 օր առաջ իրենց տուած ստորագրութիւնը:

ՎԵՐՋԻՆ ՄԻԱՒԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ

Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան խումբ մը մխարաններ, թիւով 11, շաբաթ մը առաջ Տ. Խադ Արք.ի հրաւէրով Պիքֆայայի վանքին մէջ ժողով գումարեցին՝ Կաթողիկոսական Տեղապահ Տ. Խորէն Եպս.ը պաշտօնանկ հռչակելով եւ նոր Տնօրէն Ժողով մը ընտրելով:

— Ինչո՞ւ հակաօրինական կը նկատէք այս ժողովը եւ անընդունելի՝ իր որոշումները, հարց տուինք ընտրեալ կաթողիկոսին:

— Որովհետեւ ո՛չ Տեղապահը եւ ոչ ալ Դիւանը հրաւիրած է այդ Ժողովը: Ասելին. 21 Յուլիս Թուականիր մեր գրութիւն – ներով, մենք եւ Խորէն Ս. զգուշացուցինք Գերշ. Տ. Խադ Ս.ը նման քայլ մը առնելէ եւ նման հաւաքոյթի մը ապօրինի բնոյթը նշեցինք, յայտնելով թէ յեռապայլ բոլոր անպատեհութեանց պատասխանատուութիւնը կը ծանրանայ անձնապէս իր վրայ: Զանազ Խադ Ս. մեր զգուշացումներուն: Անէն միաբան այս Աթոռին հանդէպ ունի պարտաւորութիւններ եւ իրաւունքներ: Ոմանք չկատարեցին իրենց պարտաւորութիւնը, որով չեն կրնար իրաւունք պահանջել: Եւ յետոյ, միաբանական կանոնագրի 33րդ յօդուածը կ'ըսէ. «Միաբա – նութեան ընդհանուր թիւին կէսէն մէկ աւելին բաւական է օրինաւոր առեան կազմելու եւ ամէն խնդիր լուծելու բացի կաթողիկոսական ընտրելիներու ցանկի կազմութենէն, Տեղապահի, Լուսարարապետի, Տնօրէն Ժողովոյ ընտրութիւններէն»: Արդ, Կիլիկիոյ միաբանութեան ընդհանուր թիւը 22 է եւ այդ ժողովին մասնակցողները թիւով 11 են, որով՝ ընդհանուր թիւին ոչ կէսէն մէկ աւելի:

ՊԱՇՏՕՆԷ ԴԱԴՐԵՑՈՒՄՆԵՐ

— Իրաւունք ունէի՞ք Դպրեվանքի տեսուչը, Աթոռին դիւանապետը եւ տպարանի տեսուչը պաշտօնանկ ընելու, երբ դեռ ընտրեալ կաթողիկոս էք միայն եւ ոչ օծեալ:

— Իրաւունք ունէինք, որովհետեւ նախընթացներ կան: Դերենիկ Սրբ.էն առաջ Դպրեվանքի տեսուչը Ղեւոնդ Սրբ.ն էր, եւ ան կաթողիկոսէ մը նշանակուած էր: Դերենիկ Եպս. եւս նշանակուած էր կաթողիկոսէ մը: Արդ, երբ կաթողիկոս մը թաւի բերնէն չողիքները արձակելով.

— Հա՛յր Եղիշէ, ձեզի կը յանձնեմ այս անառակ որդին, պարտ ու պատշաճը տնօրինելու սիրոյդական խնդրանօք...

Վարժապետ Եղիշէն հաճութեամբ ընդունեց այս աղերսը, զոր իրեն կը մատուցանէր ութսունական թուականներուն աշխարհ եկած Պէրպէրեան էֆէնտին, «կականաբարձ եւ արտասուանօք հեծու – թեանց», ինչպէս պիտի ըսէր Պարոնեան: Լ՛ո, բաներ մը ականջին հասած էր, բայց տեղեակ չէր մանրամասնութեանց: Ին – չո՞ւ պիտի հարցնէք. տղաքը կը վախնային զինքը մատնելէ, որովհետեւ սոսկալին Սաղաթիէլ սովոր էր իր պարտքը հատուցանել եռապատիկ տոկոսով...:

Տէր Թոդիկի մրցակիցը քաշեց տղուն թեւէն ու քիթին տակէն մռլտաց.

— Հո՛ս եկուր նայիմ, ի՞նչ ես ըրեր որ Պէրպէրեան էֆէնտին ասանկ բարկացեր է քեզի դէմ:

Սաղաթիէլ լուռ մնաց: Վարժապետին չրթունքներուն ծայրը սադայելական ժպիտ մը ուրուագծուեցաւ. ճիշտ է որ մեծ բան մը չէր պիտեր անառակին շահատակութիւններուն մասին, բայց բնազդաբար կը զգար թէ չահեկան որս մըն էր որ լայնօրէն պիտի կրնար գոհացնել իր դաժան ախորժակները:

Վարժապետ Եղիշէն չէր սխալեր, որովհետեւ նոյն պահուն տղոցմէ մին վեր առաւ մատը եւ վախն ի վախն թոթովեց.

— Միւսիւ, Սաղաթիէլը երէկ իրիկուն ճիկարա կը քաշէր Հաճի Գասպարի մէյտանը, ես աչքովս տեսայ...:

— Սո՛ւտ է, Միւսիւ Եղիշէ, յանդգնեցաւ ըսել եռեւի կարգը նստած սիրուն աղայ մը: Առջի օր, աս «սերսերի»ն Սաղաթիէլին կաղամարը պահած էր, ան ալ աղուոր մը ծեծեց, հիմա «խարէպ»ը առնելու համար սուտ խօսքեր կ'ըսէ...:

Վարժապետ Եղիշէն չատ ալ գլուխ չունէր մտիկ ընելու խիզախ տղուն խօսքերը: «Սերսերի»ն չնորքով փաստ մը ըրած էր ձեռքը, իրեն կը մնար ուրեմն գայն օգտագործել կրցածին չափ, գաւեզաին առաջին վարագոյրը բանալու համար:

— Դուն ատ՛ւա, ի՞նչ եղած է քեզի, որ չերեփի պէս կ'իյնաս ամէն բանի մէջ:

Տղան լաւ կը ճանչնար վարժապետը, հետեւաբար չհամարձակեցաւ աւելի առաջ երթալ ու ճարահատ տեղը նստաւ:

«Հայր Եղիշէ» հանդիսաւորապէս բացաւ Դպրաց դասու միջնորմի ապակեայ դռները: Պա՛հ, տափակ բան էր միայն աշակերտներուն մենաշնորհը զարձնել այս բեմադրուած գաւեզաը, որ կը խոստանար զգայացունց ըլլալ ամէն կերպով: Մաղթելի էր ուրեմն որ գայն նմանապէս

ԱՐԺԱՆԹԻՆԻ ՌՈՒՍԵՐՈՒՀԱՅՐԵՆԱԴԱՐՁԸ

●

Տասնըհինգ օրուան մէջ երկրորդ անգամ ըլլալով Յուլիս 12ին Պուէնոս Այրէսէն դէպի Ֆ. Միւթիւն կը մեկնէր նաեւ մը հազար ռուս հայրենադարձներով: Աւելի երկար կամ նուազ տեւողութեամբ բնակութիւն հաստատելէ ետք Արժանթինի զանազան քաղաքներուն մէջ, անոնք ոտքերնին մեկնիլ մայր հայրենիք: Տարւոյն սկիզբէն ուրիշ նաւեր ալ մեկնած ըլլալով, ցարդ անոնց թիւը կը հասնի երեք հազարի:

Մամուլը բողոքեց եւ հակահամայնավար կազմակերպութիւններ եւ ձերմակ Ռուսեր մինչեւ քարափ գային տարհամոզելու համար իրենց սրտաբեր եղբայրները որ չվերադառնան արդելափակման կայաններու «կարմիր դժոխքը»: Անոնք չլսեցին: Յունիս 11ին մեկնող նաւուն վրայ պաղթողները ուկրայնական ժողովրդականն պարեր կը պարէին, իսկ խորհրդային դեսպանը մինչեւ քարափ գնաց բարի ճանապարհ մաղթելու:

Այս վերադարձողներուն մէջ կը գտնուէին այնպիսիներ որոնք աշխատաւոր էին, 1945ին հոն գացին եւ մնացին աշխատաւոր, կային նաեւ, քաղքենիներ, որոնք բարեկեցիկ կեանք մը կը վարէին: Ուրիշներ կը մեկնին մղուած հայրենիքի կարօտէ, «ռուս հոգի»ի սէրէն: Այս մեկնողներուն մէջ կային նաեւ այնպիսիներ որոնք զարուս սկիզբը հոն գաղթող Ռուսերու զաւակները էին: Բուն համայնավարները չկան անոնց մէջ, արժանթինեան համայնավար կուսակցութիւնը խորհուրդ էի տուր, որ Ֆ. Միւթիւն մեկնին:

Թէեւ առաջին մեկնումները անդադար անցան, սակայն պարագան նոյնը չէ այսօր: Կասկածէ զուրս է կառավարութեան դժգոհութիւնը:

Իրենց կարգին Թաս գործակալութիւնը եւ Մոսկուայի ձայնասփիւռը հեղնական եւ վիրաւորական մեկնութիւններ ըրին Լատին Ամերիկայի մասին, երբ առաջին խումբը ճամբայ կ'ելլէր, ըսելով թէ անոնք կը նախընտրէին հայրենիքը նոր եւ դրամատիրական երկիրներէն:

Կարգ մը թերթեր դրեցին թէ սալ պաղթականները ճնշումի ենթարկուած են եւ սխալ խոստումներ եղած են անոնց: Իսկ խորհրդային դեսպանատունը եւ հիւպատոսարանը գոյց կուտան աշխատանքի դիւրութիւնները եւ չատ անգամ կ'առաջարկեն նաեւ ճամբու ծախսը վճարել: Սակայն հարցը չատ աւելի լրջհանուր է:

Իւնեսքոյի մէկ տեղեկագրին համաձայն, որ հրատարակուեցաւ Յունուար 18ին, Եւրոպացիներու մեծ խումբ մը երբեք չի ճուլուիր Արժանթինի մէջ: Ներկայիս մօտ երեք միլիոն Իտալացի կայ եւ մէկ միլիոնէ աւելի Սպանիացի, որոնք կ'ապրին երկրին մէջ: Բաւական մեծ թիւ մը կը կազմեն Ռուսերը, 86 հազար հոգի: Գերմաններուն թիւն է 58 հազար, Եու – կոսլաւներունը 35 հազար, Ֆրանսացիներունը 33 հազար: Պէտք է աւելցնել նաեւ Լեհերը՝ հարիւր հազար. իսկ Հայերը 35 հազար: Այս հաւաքականութիւնները խումբերու կը բաժնուին քաղաքական, կրօնական տեսակէտով եւ բոլորովին ինքնուրոյն կեանք մը ունին: Գործնականին մէջ ճուլումը ազդեցիկ չէ մինչեւ երրորդ սերունդ:

Լուրջ հարց է իտալացի աշխատաւորներու պակասը: Այն նաւերը որ աշխատաւորներով նափոլիէն կամ ճենովայէն դէպի Արժանթին երթուղարձ կ'ընեն, աւելի լեցուն են վերադարձող աշխատաւորներով: Կը թուի թէ Իտալացիները, որոնք երազներով հոն գացած են, չեն դիմանար կեանքի պայքարին, որ նոյնքան ծանր է որքան իրենց երկրին մէջ, սակայն կը նախընտրեն իրենց երկիրը եւ չջնջանակը, Լատին Ամերիկայի անորոշ հեռանկարներէն:

Իւնեսքոյի տեղեկագիրը կը յիշէ նաեւ թէ հարցը նոր չէ: 1919ին արդէն Մոնթեվիդէոյի մէջ, գաղթականութեան մասին ժողով մը խոհեմութիւն կը յանձնարարէր եւ կը խնդրէր կառավարութենէն որ նախապատուութիւն տայ Լատին գաղթականներու: Սակայն այս խումբն ալ բաւարար արդիւնք չտուաւ: Հարցը բարդ է եւ բազմաթիւ են այս վերադարձներու ընկերաբանական պատճառները:

(Քաղուած «Լը Մոնտ»էն)

ԿԱՐԴԱՑՁԻՔ ԵՒ ՏԱՐԱԾԵՑՁԻՔ «ՅԱՌԱՋ»ԸՆ

«ՅԱՌԱՋ»Ի ՊԱՏՄՈՒՄԱԾՔՆԵՐԸ

ՏԷՐ ՇԱԽՇԱԽ

(Պոլսահայ իրական կեանքէ)

●

Մէջահասակ էր, բաւական կոկիկ հագուած, արտաքնապէս խելօք կերպարանքով: Զոյգ մը ակնոցներուն ետեւէն կը վայլէին ալքոլէն կարմրած աչքերը: Կոր քիթին ներքեւ, սեղմ շրթունքները իրեն կուտային սաղուռնական երեսոյթ մը, որ աւելի կը չեչտուէր իր նիհար ու երկար դունչով:

Գարեգին Ֆաժակի հզօր չունչին տակ նախանձելի բարձրութեան հասած Սահակեան վարժարանը՝ վարժապետեղիչէն՝ վերածած էր բարբարոսական չրջապատի մը, ուր ձեծը, բռնի ծոմապահութիւնը եւ միջնադարեան չարչարանքները իւրօրինակ էին ամենայն սաստկութեամբ: Տղաքը ապահով չէին դպրոցը, եկեղեցին, Ս. Գէորգի թաղին մէջ եւ նոյնիսկ Սամաթիոյ պողոտաներուն վրայ, որովհետեւ նշանակուած լրտեսները ամենուրեք կը հետեւէին իրենց չարժումներուն եւ օրը օրին կը տեղեկացնէին դաժան վարժապետին:

Պէրպէրեան էֆէնտի, ցասումէն խեղդեանի պէս կարմրած, Սաղաթիէլը առջեւ հրեց ու մոլեգին փռնչաց առաջին.

— Ա՛յ ապուշ, ինչո՞ւ չես ըսեր ինչո՞ւ համար ծեծեցիր զայն:

Սաղաթիէլ լուռ մնաց: Վարժապետին չրթունքներուն ծայրը սադայելական ժպիտ մը ուրուագծուեցաւ. ճիշտ է որ մեծ բան մը չէր պիտեր անառակին շահատակութիւններուն մասին, բայց բնազդաբար կը զգար թէ չահեկան որս մըն էր որ լայնօրէն պիտի կրնար գոհացնել իր դաժան ախորժակները:

Վարժապետ Եղիշէն չէր սխալեր, որովհետեւ նոյն պահուն տղոցմէ մին վեր առաւ մատը եւ վախն ի վախն թոթովեց.

— Միւսիւ, Սաղաթիէլը երէկ իրիկուն ճիկարա կը քաշէր Հաճի Գասպարի մէյտանը, ես աչքովս տեսայ...:

— Սո՛ւտ է, Միւսիւ Եղիշէ, յանդգնեցաւ ըսել եռեւի կարգը նստած սիրուն աղայ մը: Առջի օր, աս «սերսերի»ն Սաղաթիէլին կաղամարը պահած էր, ան ալ աղուոր մը ծեծեց, հիմա «խարէպ»ը առնելու համար սուտ խօսքեր կ'ըսէ...:

Վարժապետ Եղիշէն չատ ալ գլուխ չունէր մտիկ ընելու խիզախ տղուն խօսքերը: «Սերսերի»ն չնորքով փաստ մը բերած էր ձեռքը, իրեն կը մնար ուրեմն գայն օգտագործել կրցածին չափ, գաւեզաին առաջին վարագոյրը բանալու համար:

— Դուն ատ՛ւա, ի՞նչ եղած է քեզի, որ չերեփի պէս կ'իյնաս ամէն բանի մէջ:

Տղան լաւ կը ճանչնար վարժապետը, հետեւաբար չհամարձակեցաւ աւելի առաջ երթալ ու ճարահատ տեղը նստաւ:

«Հայր Եղիշէ» հանդիսաւորապէս բացաւ Դպրաց դասու միջնորմի ապակեայ դռները: Պա՛հ, տափակ բան էր միայն աշակերտներուն մենաշնորհը զարձնել այս բեմադրուած գաւեզաը, որ կը խոստանար զգայացունց ըլլալ ամէն կերպով: Մաղթելի էր ուրեմն որ գայն նմանապէս վայելէին Օր. Վիքթորեան, Օր. Նոյեմին եւ ինչո՞ւ չէ Ֆրանսերէնի ուսուցչուհի Օր. Լուիզը:

Ըսէ՛ նայիմ, Սաղաթիէլ, ի՞նչպէս պլորեցիր ճիկարան, սանկ ըրէ տէ մենք ալ տեսնանք, վերսկսաւ վարժապետը զբաղթ թոնով մը:

Մկան մը անգամ չէարժեցաւ Սաղաթիէլի դէմքին վրայ: Ասոր վրայ, վարժապետը հանեց ծխատուփը զրպանէն – եւ սոխպեց որ գլանիկ մը ոլորէ:

— Հայտէ՛, պլորէ կ'ըսեմ քեզի, եթէ ոչ կը տեսնա՞ս, հինգ աղբարը կուգայ կոր:

Եւ որովհետեւ Տէր Շախշախի թոռը կը յամառէր իր լռութեան մէջ, չունգալից ապտակ մը իջաւ խեղճ տղուն երեսին: Տղան ձայն չհանեց, փայլակնացայտ աչքերը խոստովէն սեւեռեց վարժապետին վրայ ու լուռ մնաց կրկին: Թակարդն ինկած որս մըն էր այդ միջոցին, առիթը յարմար էր ուրեմն փեթրտելու զինքը: Ճիշտ նոյն պահուն, ահա մէջտեղ կ'ելլէ ուրիշ «կամաւոր» մը, որ երկրորդ փաստը կուտար հաճոյակատարութեամբ:

— Միւսիւ, Ս. Ղեւոնդեանց տօնին օրը, Սաղաթիէլը տէրտէրին թասը առնելով դլխուն անցուց:

(4 – շար.)

ԱՐԱՄ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ՍՈՒՍԱՆԻԿ

(ՍՈՒՍՏԱՆԻ ԱԿՄ, 364 - 400)

Ի. ԳԱԺԿ

2.— ՈՂՈՐԴ ԲԱԺԻՆ

— Էայց ասա՛, հարսնյակ ջան, ինչո՞ւ ես դու ինձ հետ խոսիր փեսացու կամ հայր քոյ մեծի Աղեքսանդրի օրո՛ք։ Էայց ասա՛, ինչո՞ւ ես դու ինձ հետ խոսիր փեսացու կամ հայր քոյ մեծի Աղեքսանդրի օրո՛ք։

Աղջիկը ոչինչ չպատասխանեց։ Նա միայն ամաչկոտությամբ ժպտաց։

— Ես քեզ հարցրի, հարսնյակ ջան, ինչո՞ւ ես դու ինձ հետ խոսիր փեսացու կամ հայր քոյ մեծի Աղեքսանդրի օրո՛ք։

— Ինչո՞ւ ես դու ինձ հետ խոսիր փեսացու կամ հայր քոյ մեծի Աղեքսանդրի օրո՛ք։

Աղջիկը ոչինչ չպատասխանեց։ Նա միայն ամաչկոտությամբ ժպտաց։

— Ես քեզ հարցրի, հարսնյակ ջան,

ւագով Պ. Կարապետեան:

«Եւրոպացի»ին տոմսերէն դպրոցին ա-չակերտներուն կողմէ ներկայացուեցաւ «Աստուած ողորմի եւ Աւելին կոթը»: Ցե-տոյ բեմ բարձրացաւ Սէն Լուի Նոր Սե-րունդի պարախումբը, որ մեծ խանդա-վառութիւն ստեղծեց արժանանալով ընդ-հանուր դնահատութեան: Դուրսէն դիտող տեղացիները զարմացած կ'ըսէին. «Ի՜նչ աղուոր պարեր ունիք, թէեւ միօրինակ»:

Պ. Վաղարշ Ունանեանի փաթէֆոնիներէն յետոյ հոգաբարձութիւնը աճուրդի դրաւ ժամացոյց մը, և 20 վայրկեանի ընթաց-քին դոյացաւ 33 հազար ֆրանք:

Հանդէսը փակուեցաւ քոյր եւ եղբայր Կօչակարեաններու « Արիկ Ազան » խա-ղարկութեամբ կուշտ ու կուռ խնդացնե-լով հանդիսականները:

Ս. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ

ԲԱՆՈՒՈՐ ԿԸ ՓՆՏՌԵՆ

Աչխատանքի նախարարութեան պաշտօ-նաթերթը կը յայտնէ թէ բանուորներու պակասը հետզհետէ կը սաստկանայ: Ցու-լիս 1ին 94·000 պատրաստ գործ կար, բայց ոչ ոք ներկայացաւ: Կրկին ծառայութեան կանչուած զինուորներու տեղերն ալ բաց կը մնան:

Տաղնապը ղղալի է մասնաւորապէս հո-ղագործութեան մէջ: Ուսպի նահանգին մէջ 3465 Իտալացիներ, 426 Սպանիացի-ներ եւ 400 Պելժիր գործածուած են Ցու-նիսին, ճակնդեղի հաւաքման համար: Շի-նութեանց գործերու մէջ կը փնտռուին 55 հազար որակեալ բանուորներ (անցեալ տարի 16·000): Մեքենագործական հաս-տատութիւններն ալ հազարաւոր բան-ուորներու կը կարօտին (35·000), նոյն-պէս էլեկտրական ճարտարագործութիւնը (12·000):

Ամէնէն աւելի տաղնապի մատնուած են Փարիզի, Մարսէյլի, Լիոնի եւ հիւսիսա-յին շրջանները:

Այս տագնապին առջեւ, գործարանա-տէրները կը փորձեն երկարաձգել աչխա-տանքի տեւողութիւնը, իսկ իրաւասու իչխանութիւնը կ'աչխատի բանուոր ճա-րել օտար երկիրներէ: Հաղիւ 20·000 օ-տար բանուորներ ճարուած են 1956ի ա-ռաջին վեց ամիսներու ընթացքին: Կառա-վարութիւնը ուրիչ միջոցներ կը խորհի, տագնապը լուծելու համար, որպէսզի ար-տադրութիւնը չնուազի:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՃԱՓՈՆԻ արտաքին նախարարը մերժեց Շեպիլովի առաջարկած խաղաղութեան դաչինքը. կ'ուզէ որ Ա. Միութիւնը նախ ընդունի Ճափոնի հողային պահանջները:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ նախկին նախարա-հը, Թրուման, Ա. Հարրիմանի թեկնա-ծութեան է նպաստ յայտարարութիւն մը ըրաւ. մեծ հարուած կը հասցնէ Սթիվըն-սընի:

ՄԱՐՈՒԻ մէջ Իսթիքլալ կուսակցու-թիւնը, Եգիպտոսի է նպաստ գործադուլ մը կը կազմակերպէ Օգոստ 15ին: Միւս կողմէ, Ալ Ալամ թերթը հանդանա-կութեան մը սկսաւ՝ Ալժերիոյ ապըս-տամբներուն համար:

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՑ արտաքին նախարարը, որ երկար տարիներ է վեր հիւանդ էր, մե-ռաւ կիրակի օր:

ԱՐԱԲԵԻՍՐԱՑԻԼԵԱՆ տահմանին վրայ բազմաթիւ նոր դէպքեր պատահեցան:

ԿԻՊՐՈՍԻ մէջ տհարեկիչները ռումբ մը նետեցին զինուորական կառքի մը վրայ:

ՋՕՐ. ՏԸ ԿՈՒԼ, ազգասիրական ճառ մը խօսեցաւ Կուատրլուպի մէջ: Կպպին վրայ ոտք դրած պահուն ծայրը տուաւ սարսա-փելի մրրիկ մը որ տեւեց 24 ժամ: Երկու հոգի մեռան. նիւթական վնասները մէկ միլիառը կ'անցնին:

ԱՆՏԱՌՆԵՐՈՒ ՀՐԴԵՀՆԵՐԸ յաճախա-դէպ զարձած են Միջերկրականի շրջանին մէջ: Մարսէյլէն վերջ, մեծ հրդեհ մը տ-հաւին տւեղներ զործեց Տրակինեանի մէջ, մոխիրի վերածելով 500 հեկտար տարածութեամբ անտառ: Տարտպարման տաքերն ալ կը նպաստեն հրդեհներու ծա-ւալման: Ջերմչափը 25-28 կը ցուցնէր հարաւային Ֆրանսայի մէջ: Մարսէյլ եւ Նիս մինչեւ 33 աստիճանի հասաւ քանի մը օր առաջ: Կը կարծուի թէ տաքը աւելի պիտի սաստկանայ:

ՍՈՒԷՋԻ շրջանին մէջ 400 անգլիացի կիներ եւ 500 մանուկներ Անգլիա պիտի փոխադրուին, եթէ կացութիւնը ծանրա-նայ: Ատոնք ընտանիքներն են այն անգ-լիացի մասնագէտներուն (1500 հոգի), որոնք պաչտօն ունին վարելու անգլ. բա-նակին ձգած հաստատութիւնները և ռազ-մական խարիսխները:

ՀԵՐՈՍՆԵՐՈՒ ՕՐԸ ՆԻՍԻ ՄԷՋ

Ազանասըի արշաւանքի 59րդ տարե-դարձին տօթիս:

Կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. Նիսի Գէորգ Զավուշ խումբին կողմէ, հովա-նաւորութեամբ Հ. Ց. Դ. Մարսէյլի Շրջ. Կոմիտէի:

Կիրակի, Օգոստ. 19ին, ամբողջ օրը, Լա Քոլ սիւր Լուի գեռեզերեայ դեղեցիկ անտառին մէջ: Պատուոյ նախագահու-թեամբ ընկ. Ս. ՎԱՀԱՆԵԱՆի (Քանէն): Կը նախագահէ ընկ. ԳԱՐԵԳԻՆ ԳԷՈՐԳ-ԵԱՆ: Կը խօսի Տիկին ՏԻՐՈՒՀԻ ՄԻՍԱՔ-ԵԱՆ: Դեղարուեստական ճոխ բաժին:

ԾԱՆՕԹ.— Մասնաւոր օթօքարը կը մեկնի Փլաս Մասէնայէն ժամը 9ին, կը հաղնիսի Մաոըլէնի Հայոց եկեղեցին: Անոնք որոնք չեն կրնար առնել այդ օթո-քարը, կառ ա՛Օթօպիւսէն ժամը անդամ մը օթօպիւս մը կը մեկնի դէպի Լա Քոլ Սիւր Լու եւ անոնք որոնք կառքով կու-գան, Լա Քոլ չմտած Ռութ Վէր կոաս առ-նել եւ մինչեւ Պաքիւսի սրճարանը եր-թալ, իսկ ուրիչ միջոցներով եկողները հեռաձայնել Լա Քոլէն 53 թիւը, կառք-լով կ'առնենք դիրենք: Ճոխ պիւֆէ:

«ՅԱՌԱՋ» ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

Տէղակալ Թերզեան (Մարոք) իր հօր (Տրակինեան) 70 ամեակին առթիւ մէկ տարեկան «Յառաջ» կը նուիրէ:

ԿՐԸՆՈՊԻ

Կապոյտ Խաչի Կրընոպլի մասնաճիւղը չնորհակալութեամբ ստացած է դպրոցին համար Տիկին Օնպաչեանէ 2000 ֆր. իր ամուսնոյն մահուան տարելիցին առթիւ, 2000 ֆր. ալ Տիկին Ճերմակեանէ իր զա-կին Ծննդեան առթիւ, 7000 ֆր. ալ Ազգա-յին Եկեղեցական Միութենէն:

× Կապոյտ Խաչի վարչութիւնը արագ ապաքինում կը մաղթէ ընկերուհի Աբրա-լոյա Սիսլեանի որ ծանր գործողութեան մը ենթարկուած էր, դնահատելով իր անձնուէր աչխատանքը:

ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ ՏՕՆԸ

ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

15 Օգոստոս, չորեքչաբթի առաւօտ, Աստուածածնայ տօնին առթիւ Ս. պատա-րագ պիտի մատուցուի, Ռիւ Ժէ Սէն Լուի սրահին մէջ:

Պիտի պատարագէ Թորգոմ քահանայ (Լիոնէն): Երգեցողութեանց պիտի մաս-նակցի Օր. Սիրան Տէր Կոմսեան:

ԼԱՍԻՈԹԱՑԻ ՄԷՋ

Ս. կարապետ եկեղեցւոյ հոգաբարձու-թիւնը կը ծանուցանէ թէ յառաջիկայ օգոստոս 14ին ոչխարի մատաղ եւ աղի օրհնութիւն պիտի կատարուի իրիկուան ժամը 6ին: Իսկ օգոստոս 15ի առաւօտ, ժամը 8ին Ս. պատարագ, հոգեհանգիստ եւ խաղողի օրհնութիւն պիտի կատար-ուի: Եկեղեցի կը հրաւիրուի բարեպաչտ ժողովուրդը:

ԿՈՒԶՈՒԻՆ

ԲՐԻՔՈՑԻ
ԿԱՐԵՒՈՐ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

կը փնտռէ փասօնիէներ, ապահովուած գործ ամբողջ տարուան համար:

ՍՏԻՊՈՂԱԲԱՐ ՆԵՐԿԱՑԱՆԱԼ
STÉ. LE CHATON
18-20 Fg. du Temple
Métro : République

ԾԱԽՈՒ Է

ՀՐԱՉ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆի երեսուն տարուան ժամացոյցի եւ ադամանդի վաճառատունը բոլոր ապրանքներով:

Խանութին եաին երեք սենեակ, իսկ վե-րան՝ երկու սենեակ եւ խոհանոց: Անձնա-կան կառատուն բակին մէջ:

Դիմել ՏԻԿԻՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆի,
261, Fg. St. Martin, Paris (10).
Tél. : NORD 60-69.
(Խանութը գոց է ՕԳՈՍՏՈՍԻՆ):

Մինչեւ Օգոստոս 15, կարելի է հեռա-ձայնել Տիկին Սարգիսեանի,
MON. 30-01

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ԽՄԲԱԿԱՆ ՊՏՈՑՏ
ԴԷՊԻ Խ. ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ընդհանուր վիճակին պահպանում տալու համար Գ. մեկնում մը դէպի Հայաստան տեղի պիտի ունենայ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 17ին: Արձանագրութեանց վերջին թուական՝ Օգոստոս 20:

Գրել Նուպար Ակոբօֆի՝
168, Rue du Temple, Paris (3e)

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ
46, RUE RICHER - PARIS (9e)
Tél.: PROvence 64-90
C. C. P. Paris 3630-66

Նորագոյն հրատարակութիւններ

Ժամանց եւ Զբօս, Կ. Գուչակ (Երազ - ներու բանալին, Բախտագուչակութիւն, Աստղագիտութիւն, Ոգեհաղորդութիւն, Ձեռնածութիւն, Ժամանցի խաղեր եւն.):

Մեծադիր 632 էջ, 1956 Պէյրութ, գինը՝ 1400, *թղթատարի ծախքով* 1500 *ֆր.:*

Գարնանային, Վ. Շուչանեան, Հրա-տարակչական, 1956, Պէյրութ, գինը՝ 600 ֆր:

Մեռնող Գիւղին պատմութիւնը, Մ. Պարսամեան (Մանկութեան, Պատանե-կութեան, Ուսանողական Ցուշեր, Գրա-կան Դէմքեր): Գինը՝ 800 ֆր.:

Դար մը գրականութիւն, Մ. Թէօլէօլ-եան, Բ. հատոր, Գահիրէ 1956, գինը 1200 ֆր.:

(Սփիւռքեան գրական սերունդէն 58 դէմքեր, խորհրդահայ գրողներէն 24 դէմքեր, իրենցմէ ընտրուած էջերով) Նա-խապէս լոյս տեսած է Ա. հատորը, 1200 ֆրանք:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ ԷՔՄ-ԼԷ-ՊԼԵՆի ՄԷՋ

Այս տարի եւս Օգոստ. 19ին, ժամը 9-21, *տեղի պիտի ունենայ դաչտահանդէս մը, հովանաւորութեամբ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի, Ο փիէ տիւ Թէէֆէրիճի մէջ: Հանդէսը կը սկսի պատարագով: Պատարագիչ Տ. Թովմաս քհյ. Բանախօսու-թիւն, երգ եւ արտասանութիւն կէսօրէ ետք: Նոյնքան հաճելի ժամանց, ինչպէս անցեալ տարի: Հասոյթը պիտի յատկա-ցուի նոր կազմուած կիրակնօրեայ դպրո-ցին:

ԿՈՒԶՈՒԻ

Սոխպողպաբար կ'ուզուի կին մը Անտիլիէ հանգստեան տան գործերուն համար: Դի-մել անօրինուհիին՝ 1, Ռիւ Ժան Ֆիճօ, Անտիլի:

ԿՈՒԶՈՒԻ

Աչկերտ մը 15-18 *տարեկան, մա-նիւքանսիոնէ: Նախընտրելի է որ հե-ծանիւ ունենայ fournitures համար: Դիմել Պ. Թոփալքեանի,*
51 Rue d'Hauteville, Paris

Մասնագէտ -

ՄԵՔԵՆԱՆԵՐու ՆորոգութԵան
ԳՆՈՒՄ, ՎԱՃԱՌՈՒՄ և ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ
Surjeteuses, raseuses,
R. BLOT
5, Rue Godefroy Cavaignac, Paris 11e.
Tél. : ROQ. 65-38. Métro: Voltaire.

ՍԻՐԵԼԻ ՑԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐ ԵՒ ՋՐՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ
ՄԻ ՄՈՌՆԱՔ ԱՆՊԱՑՄԱՆ ԱՑՑԵԼԵԼ

Մարսէյլի ամէնէն ճոխ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ARAX

(Վարդան Պանտիկեան եւ որդի)

Քաղաքի կեդրոնին մէջ Tél. : CO. 3643 **27, Rue d'Aubagne, Marseille**

Ամբողջովին վերանորոգուած եւ արդիական վերջին կարգ ու սարքով
Ուր պիտի գտնէք ձեր սիրած բոլոր ուտելիքները :
Պալճաճեան հաչխավալ եւ ճերմակ պանիր,
Ցունական ամէնէն ընտիր ձիթապտուղները թարամա.
պահածոները (պամիա, եալանչի տոլմա, վարդի աճուշ, եւն.):
Պոլսական լաֆերտա, չիրոզ, *ապուխտ, երշիկ, Ամասիոյ պաստրմա:*
Ռուսական խաւիար եւ *ամէն տեսակի ձկնեղէններ :*
Ինչպէս նաեւ արեւելեան թարմ սուրճ, լօխում, հալվա, եւայլն :

Արեւելեան աղանդերներ (Թուրչիներ) եւ ամէն տեսակ համեմներ
Ապսպրանքներ ամէն ուղղութեամբ, արագ եւ մաքուր սպասարկութիւն :

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԷՆ ՓԱՐԻԶ ԱՅՑԵԼՈՂ ՀԱՅԵՐԸ

եթէ կ'ուզեն կնոջական ճորաձեւութեան վերաբերեալ որեւէ գնում կատարել՝ իրենց իսկ շահուն համար պէտք է անգամ մը այցելեն

Կ. ԳԱԶԱԶԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ

ՓԱՐԻԶԵԱՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

CLAIRE COMTE

COUTURE

Ֆարւոյն բոլոր եղանակներուն, ամենավերջին ճորաձեւութեանց համաձայն եւրոպական ընտիր կերպասներ, անթերի կարուածք.

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐ:

ՕՓԵՐԱՑԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՑ
17, Boulevard des Capucines Café de la Paix ին դիմացը

ԹՈՒՄԱՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

ԹԱՐՄԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՁԵՐ ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԳՈՅՆԵՐԸ, ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆԸ
ԴԻՄԵՑԷՔ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ

THOMLAC

16bis, Bld. Sébastopol, PARIS (4e) Angle Rue de la Reynie
ԵՒ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂԵՐԸ
52, Rue de Chalon, PARIS (12e), 4bis Rue Vaillant Couturier ARGENTEUIL
166, Ave. Aristide Briand, PAVILLON S - SOUS - BOIS
3, Rue de la Charronnerie, ST.-DENIS

Մասնաւորաբար ձեր ճաշակին համար պատրաստուած ԸՆՏԻՐ ԻՒՂԱՆԵՐԿԵՐ որ ձեր բնակարանին ներքինը պիտի զարդարեն, իսկ արտաքինը պիտի պահպա-նեն բնութեան սպառնալիքներուն դէմ ՆԱԵԻ ՆՈՐԱՁԱՒՇԱԿ ՊԱՏԻ ԹՈՒՂԹԵՐ LINOLEUM, PLASTIQUE, etc.

Դիւրամատչելի գիներ եւ սիրալիր ընդունելութիւն կը սպասեն ձեզի

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60
Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*
C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 : Հատը 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
15
ՕԳՈՍՏՈՍ
•
MERCREDI
15 AOUT
1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7655 — 32e ANNEE — ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3466

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԵՐԿՈՒ ՋԱՓ, ԵՐԿՈՒ ԿՇԻՌ

•

Այն պահուն, երբ ամբողջ աշխարհի աչքերը ուղղուած են դէպի Մերձաւոր Արեւելք: Երբ արաբական աշխարհը եռուզեռի մէջ է: Երբ Սուէզի խնդիրը կը սպառնայ արծարծել նոր հրդեհ մը, որ կրնայ ալիտաբեր ըլլալ համայն մարդկութեան համար, նոյն այդ Արեւելքին մէջ, խլամ ու քրիստոնեայ Արաբներու աչքին առջեւ, վեց ամիսէ ի վեր տակնուվրայ եղած է հայկական կեանքը:

Փոթորիկ՝ գաւաթ մը ջուրի մէջ:

Ուրիշ կերպ կարելի չէ բացատրել Փետրուար 20էն ի վեր ստեղծուած ցաւալի կացութիւնը Լիբանանի եւ Սուրիոյ մեր հայաշատ գաղութներուն մէջ:

Ինչ որ կը պատահի այնտեղ, վայել չէ քաղաքակիրթ ժողովուրդի մը:

Անմխիթարելի մխիթարութիւն:

Ծառայ ուժեր յայղայեցան Թոյն սրսկել հոգիներու մէջ եւ հայրենակիցը հանել հայրենակիցին դէմ:

Յամենայնդէպս, հնչակեան, համայնավար եւ ուղեկից «Հայաստանասէր»ներ ձեռք ձեռքի տուած զգուելի պայքարի լծուած են ամիսներէ ի վեր, չկարենալով մարսել Փետր. 20ի օրինաւոր ընտրութիւնը: Հազար կռոր կ'ըլլան՝ Թոյլ չտալու համար, որ Կիլիկիոյ դարաւոր աթոռին վրայ բազմի երիտասարդ, կարող, պարկեշտ ու պիտակից եկեղեցական մը, ամէն կերպով արժանի այդ բարձր պաշտօնը ձեռնհասօրէն վարելու:

Կ'ապրինք ժողովրդավար վարչաձեւի տակ: Մեր եկեղեցին ալ ազատամիտ է եւ իր կաթողիկոսները կ'ընտրէ ժողովրդավար սկզբունքներով, լայն տեղ տալով աշխարհական ներկայացուցիչներուն:

Անթիլիասի ընտրութիւնը կատարուեցաւ օրինական ձեւով, համաձայն կաթողիկոսարանի 1941ի կանոնագրին, որուն հիման վրայ ընտրուած էին վերջին կաթողիկոսները: Պատգամաւորները ջախջախիչ մեծամասնութեամբ իրենց քուէն տուին Զարեհ Ա.ի: Փոքրամասնութեան կը մնար ընդունիլ իր պարտութիւնը եւ իրեւ «ճէնթլմէն» համակերպիլ մեծամասնութեան կամքին:

Այդպէս չեղաւ սակայն:

Գաթեղեն Ա.ի մահէն (21 Յունիս, 1952) ի վեր «Հայաստանասէր» տարրեր դործէ լծուած էին՝ ընտրել տալու համար յաջորդ մը, որ վաղէր «խորհրդային» կամ խորհրդապաշտ դիծ մը:

Ընտրութեան նախօրեակին, այդ տարրերը ըմբռնեցին՝ որ դատապարտուած էին պարտուելու: Ու փրկութեան լաստի մը փարելու պէս՝ օգնութիւն խընդրեցին իրենց իշխանաւորներէն, թելադրելով Անթիլիաս փութացնել Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը:

Վազդէն Ա. ընտրուած էր անցեալ Սեպտեմբեր 30ին էջմիածնի մէջ՝ 137ի վրայ 125 քուէով:

Ո՞վ հարցուց եւ պրպտեց թէ Հայաստանի մէջ քանի եկեղեցի եւ քանի թեմ կայ: Ո՞վ քննեց հարիւրէ աւելի պատգամաւորներու լիազօրագրերը՝ ըստ էութեան: Ի՞նչ կը ներկայացնէին այդ մարդիկը, որ խորհրդային զանազան երկիրներէ հաւաքուած էին էջմիածին, նախապէս իրենց գրպանին մէջ ունենալով թեկնածուին անունը:

Աբաժառհամի մէջ ո՛չ ոք հետաքրքրուեցաւ այս խնդիրներով: Դաշնակցական մամուլը արձանագրեց պարզապէս կատարուած ընտրութիւնը եւ մտքէն չանցուց պայքար բանալ ընտրեալ կաթողիկոսին դէմ, կասկածի տակ դնելով — եւ իրաւամբ — պատգամաւորներու օրինականութեան հանգամանքը:

Այդ դերը բռնեց պարզապէս՝ յանուն զգուշութեան խաղաղութեան, սփիւռքի հայութեան անդորրութիւնը չխանգարե-

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆԻ ԺՈՂՈՎԻՆ ՆԱԽՕՐԵԱԿԻՆ

ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Գնդ. Նասըր մերժումէն ի վեր, դիւանագիտական աշխարհը եռուզեռի մէջ է:

«Երեք»ներու արտաքին նախարարները այսօր հասան Լոնտոն, ուր սկսան իրենց նախապատրաստական խորհրդակցութիւններուն: Անգլիացիները կ'ուզեն միջոցներ ձեռք առնել, որպէսզի Նասրի կողմնակիցները չկարենան երկար ճառերով եւ քովնտի հարցերով ցրուել ժողովականներուն ուշադրութիւնը: Վիճաբանութիւնները պիտի դառնան միայն Սուէզի միջազգայնացման հարցին չուրջ. այս հիման վրայ, Թոյլ պիտի չտրուի որ ուրիշ կողմնակի հարցեր սեղանի վրայ դրուին: Անգլիացիները կ'ուզեն որ ժողովը իր աշխատանքները վերջացնէ կարելի եղածին չափ չուտ եւ այնտեղ տրուած որոշումները ըլլան պարզ ու յստակ:

Ներքին ճակատին վրայ, Աշխատաւորական կուսակցութիւնը պաշտօնապէս ընդունեց Սուէզի միջազգայնացման սկզբունքը, բայց յայտնեց նաեւ թէ հակառակ է եգիպտոսի դէմ պինեալ միջամտութեան մը, մանաւանդ որ գնդ. Նասր յարդ յարդեց նաւային երթեւեկին ազատութեան մասին տուած իր խոստումը:

Ասոր փոխարէն, Աւստրալիոյ վարչապետը պաշտօնապէս յայտարարեց թէ Պ. Իրըն կը վայելէ Աւստրալիոյ անվերապահ վստահութիւնը:

× Մ. Նահանգներու մէջ, Սուէզի հարցին առթած հետաքրքրութիւնը ծաւալած կիրակի օրուան խորհրդակցութենէն ի վեր: Ինչպէս արդէն գրած էինք, նախագահ Այզընհաուըը խորհրդակցութեան հրաւիրած էր երկու կուսակցութիւններ-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

լու հայրենասիրական մտածումով:

Այլապէս, մենք չատ լաւ գիտէինք թէ Հայաստան եւ զրացի խորհրդային երկիրներ իրաւունք չունէին այդքան պատգամաւորներ ղրկելու էջմիածին:

Վազգէն Ա. դեռ քանի մը ամիս առաջ Լոնտոնի մէջ Նուպար Կիւլպէնկեանէն կը խնդրէր եկեղեցի մը չհիմնել Երեւանի մէջ, քանի որ Հայաստանի մայրաքաղաքը եկեղեցի չունէր: Այս լուրը հաղորդողը ազդանկական թերթերն էին:

Դարձեալ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսն էր, որ Փարիզէն մեկնած օրը իրրեւ մեծ դէպք հրապարակաւ կ'աւետէր թէ Մոսկուայի Հայոց եկեղեցին վերջապէս պիտի յանձնուէր հայ դաւանքին, չուրջ 40 տարի բռնադրաւման տակ մնալէ վերջ: Նոյն օրն իսկ այդ մասին հեռագիրը ստացեր էր եւ պիտի երթար օծելու զայն յաջորդ օրը:

Յուլիս 15ին երկարապատում քարոզ մը խօսելով էջմիածնի տաճարին մէջ, Վազգէն Ա. կ'ըսէր.

« Մեծ ուրախութեամբ կ'աւետեմ ձեզի թէ մինչեւ Սեպտ.ի վերջերը կը վերաբացուին 10–15 նոր եկեղեցիներ Հայաստանի մէջ. իսկ մինչեւ այս տարուան վերջը բանի մը տասնեակ հայ եկեղեցիներ եւս չորս վաճառ եւս իրենց սուրբ դռները պիտի բանան հաւատացեալներու առջեւ Վրաստանի, Ադրբէջանի, Ղարաբաղի, Նախիջեւանի եւ անդրկասպեան երկիրներու մէջ »:

Ասոնք անշուշտ այն եկեղեցիներն են, որոնք ակումբի կամ սինեմայի վերածուած էին:

Ուրեմն, եթէ Երեւանի, Կովկասի, Մոսկուայի եւ այլ քաղաքներու մէջ եկեղեցի չկար, որո՞նց կողմէ ընտրուած էին 1955 Սեպտ. 30ին էջմիածին գացող լիազօր պատգամաւորները:

Ինչո՞ւ երկու չափ եւ երկու կշիռ:

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

ԱԼ ԺԱՄԱՆԱԿ Է

•

Անթիլիասի կաթողիկոսարանին վերջին միջադէպերը եկան վերջնականապէս հաստատելու, թէ կողմերու միջեւ համամաձայնութիւն մը տեսնելու գծով Սուրիոյ եւ Լիբանանի ու ընդհանուր առմամբ ամբողջ սփիւռքի Հայութեան միակ փափաքը՝ անկարելի է ու անիրականալի:

Երբ ընդդիմադիր տարրերը չեն ուզեր ըմբռնել ու համոզուիլ, թէ դոյութիւն ունի սահմանադրական հիմունքով ընտրուած ազգային իշխանութիւն մը (պարագայ մը, որ քանիցս հաստատուեցաւ Սուրիոյ եւ Լիբանանի կառավարութիւններէն՝ ի պատասխան ընդդիմադիր տարրերու կողմէ բացուած դատերուն եւ տարուած աշխատանքներուն) եւ թէ հետեւաբար այդ հիմամբ պէտք է լուծում մը փնտռել ու գտնել, ինչպէ՞ս կարելի է աշխատանք տանիլ:

Գահիրէի Եպիսկոպոսական ժողովը, երուսաղէմի Պատրիարքական Տեղապահ Տ. Եղիշէ Արք.ի բանակցութիւններն ու Պիքֆայայի միաբանական վերջին ժողովը երբ այս իրականութիւնը չընդունեցին իրբեւ հիմ, ինչպէ՞ս կ'ուզէք որ կարելի ըլլայ եզրակացութեան մը յանգիլ:

Ընդդիմադիր տարրերուն միակ նպատակն է եղած այնպիսի պայմաններ ընդունիլ տալ ազգային իշխանութեանց, որ անոնք կորսնցնեն իրենց հեղինակութիւնը եւ ընտրեալ կաթողիկոս Տ. Զարեհ Ա. հրաժարի: Հոգեւորականներու եւ աշխարհականներու միջեւ ամիսներ շարունակուած խորհրդակցութիւնները այս ուղղութեամբ ընթացած են եւ այդ պատճառով ալ՝ վերջին վայրկեանին ձախողած, մինչդեռ ժողովուրդը անհամբեր կը սպասէր, որ կողմերը համաձայնէին, տագնապը լուծուէր եւ համայնքը խաղաղէր:

Եթէ չըլլար ընդդիմադիր տարրերուն ժխտական կեցուածքը եւ եթէ անոնք զէթ քիչ մը վիճակագրութեան ոյդ ունենային, չատ դիւրաւ կարելի էր խնդիրը կարգադրել, երկուսաեք կնքել համաձայնութիւն մը, որուն Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինն ալ իր հաւանութիւնը պիտի տար վստահաբար:

Եթէ ազգային իշխանութիւններն ու ընտրեալ կաթողիկոսը կողմերու միջեւ համաձայնութիւն մը կնքել չցանկային, ապա ինչո՞ւ վեց ամիս այդ ուղղութեամբ աշխատեցան ու աքնեցան, երբ ամէն իրաւասութիւն ու կարելիութիւն ունէին ամէն ինչ առանձինն կարգադրելու, ինքնագլուխ գործելու:

Հիմա որ պարզուեցաւ ընդդիմադիր տարրերու հետապնդած ժխտական ոգին, ազգային իշխանութեանց կը մնայ իրր միակ օրինաւոր մարմին՝ լաւագոյնս գործել եւ դարմանել երկար ամիսներու անգործութեան պատճառած վնասները:

Երբ անոնք սկսին իրենց արդիւնաւոր աշխատանքին եւ երբ ժողովուրդը տեսնէ այդ ուղղութեամբ ի գործ դրուող ճիգերը, ընդդիմադիր տարրերն ալ հաւանաբար կը համոզուին իրենց մղած անտեղի պայքարին եւ կը փոխեն իրենց որդեգրած «կամ ես եւ կամ դուն»ի քաղաքականութիւնը:

Ժողովուրդը պէտք ունի խաղաղութեան, ձանձրացած է այս ապարդիւն պայքարէն: Միջազգային պետնի վրայ մարդկութեան ճակատագիրը խաղի քշուած է կրկին: Ո՞ւր կը տանի մեզ ներքին այս անհամերաշխ ընթացքը: Բիչ մը զգուշութիւն, քչիկ մը սէր հակառակորդներուն հանդէպ ու յարգանք՝ մեր իշխանութենց. ժամանակն է այլեւս: Ընդդիմադիր տարրերը նոյն կեցուածքը պիտի պահանջէին ուրիշներէ, եթէ իշխանութիւնը իրենց ձեռքը ըլլար:

«Այգ», Օգոստ. 9 — Ա. Ա.

ԱԿԱՄԱՅ ՄԱՐԴԱՍՊԱՆ

Մարսէյլի «Լը Փրովանսալ» թերթին Օգոստ. 3ի թիւէն ցաւով կ'իմանանք թէ 1914ի մեծ պատերազմի կամաւորներէն Յարութիւն Տատեան, ծանօթ գերդաստանէն եւ նախկին տնօրէն-ուսուցիչ համանուն վարժարանին, մեծ դժբախտութեան մը հադիպած է Տրակինեանի մէջ:

Առտու մը ինք հեռաձայնով հաղորդած է ոստիկանութեան.— «Շուտ եկէք. ըսպաննեցի պաշտօնեաս որ կը սպառնար ինծի»:

Ոստիկանները երկու քիլոմեթր ճամբայ կտրելով, կը հասնին ամայի վայր մը, Պելվեեէր, ուր կը բնակէր Տատեան: Իր պատմութեան համաձայն, պաշտօնեան, Յակոբ Կէտիկեան, որ տան գետնայարկը կը բնակէր, առտուն ժամը 5ին խոհանոց կը մտնէ, սպառնալիքներ կ'արձակէ եւ ապտին անդին կը նետէ ձեռքն անցածը: Յետոյ վերի յարկը բարձրանալով, կը գտնէ Պ. Տատեանի սենեակին դուռը: Տատեան կը մերժէ բանալ: Կէտիկեան կը սպառնայ խորտակել դուռը: Տատեան վախնալով որպէս հրացանը կ'առնէ, դուռը կը բանայ եւ կրակ կը տեղայ պաշտօնեային վրայ որ գլուխէն գարնուելով կը սպառնուի տեղն ու տեղը:

Դէպքին միակ վկանէրն են չորս տարեկան աղեկ մը որ հօրը սենեակը կը պատկէր եւ Տիկին Տատեան, որ յարակից սենեակը կը գտնուէր երախայի մը հետ:

Ընդհանուր տպաւորութիւնը այն է թէ Պ. Տատեան պարզապէս ինքնապաշտպանութեան դիմած է: «Կէտիկեան միշտ կը սպառնար մեզի, կ'ըսէ: Դեռ երէկ, մասնաւորապէս բուռն տեսարան մը պարզելով, կ'ըսէր թէ բոլորս ալ պիտի սպաննէ: Չէինք համարձակիր ճամբել, այլ կը նախընտրէինք որ անզգալաբար հասկնայ եւ ելլէ էութեայ: Չէինք կրնար լուր տալ ոստիկան-զօրքին, վախնալով որ վրէժ կը լուծէ: Ընդունակ էր ամէն վայրագութեան»:

Տիկին Տատեան ալ կը հաստատէ այս պատմութիւնը, աւելցնելով թէ Կէտիկեան կանխամտածութեամբ կը գործէր, «քանի որ անչարժութեան դատապարտած էր մեր կառքը, որպէսզի չկարենանք փախչիլ»:

Յակոբ Կէտիկեան ծնած է Պոլիս, 1923ին: Ֆրանսա մտած է 1950ին: Քանի մը արհեստներ փորձելէ ետք, Տրակինեան հաստնելով, կը մտնէ հայ բանջարավաճառի մը քով եւ այդ առթիւ կը ծանօթանայ Տատեան ընտանիքին հետ: Տատեան 60 տարեկան է եւ 14 տարի առաջ ամուսնացած՝ ամուսնալուծեալ եւ քառասունոց կնոջ մը հետ: Այս ամուսնութենէն ունեցած է վեց պատկներ, ամէնէն փոքրը 18 ամսու:

Կէտիկեան1953ին տուն-տեղ կ'ըլլայ ընտանիքին մէջ, ոչ թէ իրրեւ պաշտօնեայ, այլ իրրեւ տանտէր: Բոլոր բանալիները իր քովն էին: Ատեն մը պատրաստ հաւատար գործ կ'ընէր Տիկին Տատեանի հետ, բայց ամէն բան ծախեց իր ազգականներէն մէկուն, «ոչինչ գնով մը», ինչպէս կ'ըսեն Տէր եւ Տիկին Տատեան:

Բոլորն ալ կը վկայեն թէ սպանեալը ապերասպ երիտասարդ մըն էր, որ իր կամքը կը պարտադրէր բռնութեամբ եւ սպառնալիքով: Օրէ օր աւելի բռնակալ եւ պահանջկոտ կը դառնար, չարաչար գործածելով իր ուժը: Հաւատարակիչ չէր, ինչպէս դիտել կուտայ «Լը Փրովանսալ»:

Ամէն կերպով ողբալի դէպք մը, որ կը խորտակէ նախկին կամաւորին եւ արժէքաւոր հայրենակցի մը կեանքը:

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՆՉԻ արձակուրդին առթիւ «Յառաջ»ի յաջորդ թիւը լոյս կը տեսնէ ուրբաթ օր: Խմբագրատունը գոց է չորեքշաբթի, Օգոստոս 15ին:

ՏԻՐ ՇԱԼՎԱԾՈՒ

(Թոլստոյ Լիսիկ Իվանէ)

•

— Չէ՛, ասում ես, անիրաւութիւն է, որ մեզ հետ ոչինչ չի կատարւում, մինչդեռ ուրիշներին յաջողութիւնների ամբողջ շղթան է ընծայում ճակատագիրը։ Ինչո՞ւ ես այդպէս կարծում։ Ես, ընդհակառակը, համոզուած եմ, որ մեր կեանքի ամենաչնչին դէպքերն անգամ ենթակայ են որոշ օրէնքների։ Ահա, օրինակ, ես ամուսնացած եմ, ունեմ երեխաներ, որոնք... լաւ, ներողութիւն, չեմ ուզում ձանձրացնել։

— Չէ՛, խնդրեմ, շարունակեցէք, շատ հետաքրքրական է։

— Այո՛, ասում եմ, ես ամուսնացած եմ, ունեմ երեխաներ, որոնք... Ես ամուսնացած եմ աղջկայ հետ, որ ինձանից տասներկու տարով փոքր է։ Ես ունեմ հարուստ կալուածք, ինչպէս ասում են, ինչպէս ասում են, ես ունեմ հարուստ կալուածք,

ՍԱՏԻԿԵԼ

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԿՏՎ, 364 – 430)

Բ. ԳԼՈՒԽ

2.— ՆԱՀԱՊԵՏ

«ՀՈՐԻՆՏԱՑ ՏԻՊՈՒՄ ԻՆՁ ՄԻ ԿՅՆ ՄԻ ԽՈՐՀԵՑԻ, ԹԵՊԵ ՔԵԶ ՀԱՐՀՈՒՐԻ ՀԱՐՍԱՆԻՔ ՉԵՄՈՒՏ...»:

Մեր ձեռքը, ամբ ձգտ, որ մենք իմաստուն լինենք, եւ մեր հոգին, որ մեզ տվել է Աստված, ոչ թե ինքնին իմանայ, այլ մեզ միջոցով իմանայ ամեն ինչ:

Ա՛յդ է պատճառը, որ ես ուզում եմ ձեզ ասել, թե ինչպես ես եկա Աստծո ճշմարիտ գիտության:

Ես ծնվել եմ Ասորիքում, Ասորեստանի Սիսիկ գավառում, Բեթ Նուբանոս գյուղում, քահանայի որդի: Իմ հայրը Ստեփանոս էր անունով, եւ մայրս՝ Մարիամ: Ես ունեցել եմ երկու եղբայր, Հովհաննես եւ Գրիգոր, եւ մի քույր, Սոֆիա:

Ես ուսում եմ ստացել Ասորեստանի Ամիդ քաղաքում, եւ այնտեղ էլ ամուսնացել եմ

բուն երեսփոխանական պարապմունքները: Այս հրաւէրը խոհեմ քայլ մըն էր՝ առաւելաբար ներքին քաղաքականութեան տեսակէտէն. այդպարեւ, նախապահական ընտրութիւններէն մինչեւ 10 շաբաթ առաջ, Այզընհաուըը նախընտրեց իր որոշումները տալ երկու կուսակցութեանց հաւանութեամբ, որպէսզի յետագային իրը պէնք չգործածուին իր դէմ:

Կը կարծուի թէ Ամերիկացիները արդէն իսկ պատրաստած են ծրագիր մը, որ պիտի գոհացնէ երկու կողմերն ալ: Մինչ Անգլիացիները ու Ֆրանսացիները կ'ուզեն առեղծել միջազգային մարմին մը, որ պիտի «ապահովէ ջրանցքին նաւային երթեւեկը», Ամերիկացիները պիտի առաջար – կեն որ այդ մարմնին պաշտօնը ըլլայ՝ «հսկել ջրանցքին նաւային երթեւեկին վրայ»: Այս ձեւով, Եգիպտոս կը պահէ ջրանցքին վարչութիւնը, իսկ միջազգային մարմնին կը վստահուի վերին հսկողութիւնը:

× Երէկ կէսօրէն ետքը Ֆրանսայի նախարարական խորհուրդը նիստ մը ունեցաւ Պ. Քոթիի նախագահութեան տակ՝ ճշդելու համար Լոնտոնի ժողովին մէջ Ֆրանսական պատուիրակութեան բռնելիք դիրքը: Մասնաւորաբար քննուեցաւ այն հաստատումը, թէ Սուէզի դէպքը նոր թափ մը տուաւ Ալժերիոյ ապստամբական դործունէութեան: Նախարարներու խորհուրդը որոշեց հրահանգել Ֆրանսական պատուիրակութեան անդամներուն, որ հաստատ մնան ցարդ արուած խիստ որոշումներուն վրայ:

× Սուրիական կառավարութիւնը յայտնեց թէ անգլիական եւ ամերիկեան նաւթուղիները վտանգէ զերծ են «այնքան ատեն որ ընդհանուր կացութիւնը բնական – նոն վիճակ մը ունենայ»:

× Մալթայի վարչապետը, որ միաժամանակ կղզիին Աշխատաւորական կուսակցութեան պարագլուխն է, յայտարարեց.— «Ոչ մէկ ատեն թոյլ պիտի տանք որ Մալթան ոչպէս յենարան գործածուի Անգլիոյ կողմէ· իսկ պատերազմի մը պարագային, կը պահանջենք որ մեր կարծիքն ալ առնուի»:

× Եգիպտական կառավարութիւնը Մակի ընդհ. քարտուղարութեան յանձնեց «հակաժողովի» իր առաջարկը:

× Արաբական Դաշնակցութեան քաղաքական կոմիտէն, որ բացառիկ ժողովի հրաւիրուած էր Գահիրէի մէջ, կրկնեց թէ արաբական երկիրները կանգնած են Եգիպտոսի կողքին:

× Ըստ անգլիական Սընտէյ Թայմզի նախատեսութեան, Լոնտոնի ժողովին արդիւնքը պիտի ըլլայ հետեւեալը.— 13 երկիրներ պիտի քուէարկեն թէր (Երեքնեքը, Աւստրալիան, Նոր Զելանտան, Նորվեկիան, Տանմարքան, Շուէտը, Հոլանտան, Իտալիան, Արեւմտ. Գերմանիան), Ջորս երկիրներ՝ դէմ (Ի. Միութիւնը, Չինգհաստանը, Սէյլանն ու Ինդոնեզիան): Հինգ երկիրներ՝ ձեռնպահ (Փաքիստան, Իրան, Եթովպիա, Ճափոն եւ Սպանիա):

× Գերմանիոյ անգլիական գրաւման բանակէն քանի մը զօրաբաժիններ փոխադրուեցան Անգլիա:

× Գահիրէի ոստիկանութիւնը ձեռնարկեց բոլոր անգլիական եւ ամերիկեան հիւպատոսներուն ինքնութեանց ճշդումին:

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱԼԺԵՐԻՈՅ ՄԷՋ

Վերջին օրերուն, նոր թափ մը ստացան ապստամբական եւ ահաբեկչական ադդրքները: Պէնի Սլիմանի մէջ ապստամբներու մեծ խումբ մը ծուղակի մէջ ձգեց Ֆրանսական պահակախումբ մը: 22 զինուորներ սպաննուեցան, 3 հոգի վիրաւորուեցաւ: Ալժէի, Կոնստանտինի եւ Քասպիլիոյ շրջանին մէջ ապահովութեան ուժերը կը շարունակեն իրենց խազապկման աշխատանքները: 40ի չափ ապստամբներ սպաննուեցան: Առջի օրուան պայթումին հետեւանքով, Ալժէի ոստիկանութիւնը բազմաթիւ կասկածելիներ ձերբակալեց:

× Ըստ պաշտօնական զեկոյցի մը, գնդ. Նասր Գահիրէ հրաւիրեց Թունուզի վարչապետը:

ՄԱՐՍԻՆԵԼԻ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ

Երկուշաբթի, «Ազգային Սուզի Օր»ը իր ողբերգական դագաթնակէտին հասաւ, երբ ապատարարները թիւ 835 անցքէն վերադարձան 114 հանքագործներու դիակներով ծանրաբեռնուած: Այսպէսով, ցարդ գտնուած զոհերուն թիւը կը հասնի 125ի: Ազատարար ուժերը կը շարունակեն փնտռել միւս 145 հանքագործները, որոնք տակաւին աղբելափակուած կը մնան բոլորկրկեայ անցքերուն մէջ: Զանոնք ողջ գտնելու յոյսը օր ըստ օրէ կը նուազի, բայց ազատարարները մեծ հերոսութեամբ կը շարունակեն իրենց աշխատանքը:

× Պելժիոյ եւ Իտալիոյ թերթերը, ինչպէս նաեւ Վատիկանի պաշտօնաթերթը կը պահանջեն որ ածխահանքերուն մէջ հիմնական բարեփոխումներ մտցուին՝ բանուորներուն կեանքի ապահովութեան համար:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԵԳԻՊՏՈՍ որոշեց չմասակցիլ Մելպուրնի միջազգային Ողիմպիական խաղերուն:

Ի. ՄԻՈՒԹԵԱՆ եւ Ճափոնի արտաքին նախարարները ընդհատեցին իրենց բանակցութիւնները. երկուքն ալ հրաւիրուած են Լոնտոնի ժողովին:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ Դեմոկրատ կուսակցութեան 32րդ համագումարը իր բացումը կատարեց երկուշաբթի օր՝ Շիքագոյի մէջ:

ՄԱՐՍԻԳԼԻ բանուոր հացագործները անորոշ ժամանակի համար գործադուլ յայտարարեցին:

ՎԱՒԻ շրջանին մէջ անտառային հրդեհներու հետեւանքով նոր դէպքեր եւս պատահեցան:

ՄԻՆՉԵՒ ՕԳՈՍՏ· 15 մէկ միլիոն Փարիզցիներ արձակուրդի մեկնեցան:

1200 ՖՐԱՆՍԱՑԻՆԵՐ հեռացան Եգիպտոսէն:

ՄԱՐՈՒՔի Սուլթանին անդրանիկ զաւակը, Մուլէյ Հասան, իր արձակուրդները պիտի անցընէ Ֆրանսայի մէջ:

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻԱ դժգոհ է, որ չէ հրաւիրուած Լոնտոնի ժողովին, եւ կը բողոքէ Արեւմտեան Գերմանիոյ յղուած հրաւէրին դէմ: Անգլիացիները պատասխանեցին թէ Արեւմտ. Գերմանիա հրաւիրուած է որպէս Սուէզի ջրանցքէն օտուող պետութիւն:

ՍԱԿԱՐԱՆ.— (Օգոստ· 13) ձոյլ ոսկի 478·000, նափոլէոն 3460, ղուիցերիական 3340, քսան տոլարնոց 16·960, թղթադրամ (անպաշտօն) սթերլին 1090, տոլար 411, ղուիցերիական 98, պելժիական 8,05, լիր 0,64, փեսեթա 9,10:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ ԷՔՍ-ԼԷ-ՊԷՆԻ ՄԷՋ

Այս տարի եւս Օգոստ· 19ին, ժամը 9-21, տեղի պիտի ունենայ դաշտահանդէս մը, հովանաւորութեամբ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊ· ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի, Ο փիէ տիւ Թէլէֆէրիքի մէջ: Հանդէսը կը սկսի պատարագով: Պատարագիչ Տ·Թովմաս քհյ:Բանախօսութիւն, երգ եւ արտասանութիւն կէսօրէ ետք: Նոյնքան հաճելի ժամանց, ինչպէս անցեալ տարի: Հասոյթը պիտի յատկացուի նոր կազմուած կիրակնօրեայ դպրոցին:

ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ ՏՕՆԸ ԿՐԸՆՈՒԼԻ ՄԷՋ

15 Օգոստոս, չորեքշաբթի առաւօտ, Ամառուածածնայ տօնին արթիւ Ս· պատարագ պիտի մատուցուի, Ռիւ ժէ Սէն Լուի սրահին մէջ:

Պիտի պատարագէ Թորգոմ քահանայ (Լիոնէն): Երգեցողութեանց պիտի մասնակցի Օր· Սիրան Տէր Կումսեան:

ԼԱՍԻՈՒԹԱՑԻ ՄԷՋ

Ս. կարապետ եկեղեցւոյ հոգաբարձութիւնը կը յայտնէ թէ յառաջիկայ օգոստոս 14ին ոչխարի մատաղ եւ աղի օրհնութիւն պիտի կատարուի երիկուան ժամը 6ին: Իսկ օգոստոս 15ի առաւօտ, ժամը 8ին Ս· պատարագ, հոգեհանգիստ եւ խաղողի օրհնութիւն պիտի կատարուի: Եկեղեցի կը հրաւիրուի բարեպաշտ ժողովուրդը:

ՆՈՒԻՐՆԵՐ

Հայ կարմիր խաչի Օրուան առթիւ Ֆիսանվիլիէի օդափոխութեան կայանին կը նուիրեն.— Պ. Ե· Սարաֆեան 1000 ֆր·, Տէր եւ Տիկ· Գալիկեան՝ 1000, Պ. Հա – րենց՝ 1000, Պ. Ա· Մալաճեան՝ 1000, Տիկ· Մեսրոպեան՝ 1000, Տքթ· Քիթապճեան՝ 1000, Պ. Ճիէրճեան՝ 1000, Օր· Շամտանճեան՝ 500, Տքթ· Շամլեան՝ 600, Պ. Կ. Փափազեան՝ 1000, Տքթ· Քէչիէ – եան՝ 1000, Պ. Լ· Մուրատեան՝ 1000, Պ. Ճերմակեան՝ 1000, Պ. Պարթեւեան՝ 500, Պ. Տէր Ցակոբեանց՝ 1000, Տքթ· Աբգարեան՝ 1000, Պ. Հրաչեան՝ 1000, Պ. Պըզտիկեան՝ 1000, Տէր եւ Տիկ· Բարմաք՝ 1000, Տէր եւ Տիկ· Բ. Աճէմեան՝ 1000, Տիկին Կէվրէկ՝ 500, Պ. Ց· Ցակոբեան՝ 1000 ֆրանք:

Ի ԲԱԿԱՆ ՊՏՈՒՑ ԴԷՊԻ Խ. ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ընդհանուր վերադարձի գոհացում տալու համար Գ· մեկնում մը դէպի Հայաստան տեղի պիտի ունենայ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 17ին: Արձանագրութեանց վերջին թուական՝ Օգոստոս 20:

Գրել Նուպար Ակոբօֆի՝
168, Rue du Temple, Paris (3ᵉ)

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Սահպողաբար կ'ուզուի կին մը Անտիլի հանգստեան տան գործերուն համար: Դիմել տնօրինուհիին՝ 1, Ռիւ ժան Ֆիճօ, Անտիլի:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Աչկերտ մը 15–18 տարեկան, մանիւթաճնսիոնէր: Նախընտրելի է որ հեծանիւ ունենայ fnւոսերու համար: Դիմել Գ. Թովմաքեանի,
51 Rue d'Hauteville, Paris

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

46, RUE RICHER - PARIS (9ᵉ)
Tél.: PROvence 64-90
C. C. P. Paris 3630-66

Նորագոյն հրատարակութիւններ ժամանց եւ Զբօս, կ. Գուշակ (Երազ – ներու բանալին, Բախտագուշակութիւն, Աստղագիտութիւն, Ոգեհարցութիւն, Ձեռնածութիւն, ժամանցի խաղեր եւն.):

Մեծադիր 632 էջ, 1956 Պէյրութ, գինը՝ 1400, թղթատարի ծախքով 1500 ֆր·:

Գարնանայիգ, Վ. Շուշանեան, հրատ. Էտվան, 1956, Պէյրութ, գինը՝ 600 ֆր:

Մեռնող Գիւղին պատմութիւնը, Մ. Պարսամեան (Մանկութեան, Պատանեկութեան, Ուսանողական Ցուշեր, Գրական Դէմքեր): Գինը՝ 800 ֆր·:

Դար մը գրականութիւն, Մ. Թէօլէօլեան, Բ. հատոր, Գահիրէ 1956, գինը 1200 ֆր·:

(Սփիւռքեան գրական սերունդէն 58 դէմքեր, խորհրդահայ գրողներէն 24 դէմքեր, իրենցմէ ընտրուած էջերով) Նախապէս լոյս տեսած է Ա· հատորը, 1200 ֆրանք:

ՀԵՐՈՍՆԵՐՈՒ ՕՐԸ ՆԻՍԻ ՄԷՋ

Յանասարի արշաւանքի 59րդ տարեդարձին առթիւ:

Կազմակերպուած Հ· Ց· Դ· Նիսի Գէորգ Զաւուշ խումբին կողմէ, հովանաւորութեամբ Հ· Ց· Դ· Մարսէյլի Շրջ· կոմիտէի:

Կիրակի, Օգոստ· 19ին, ամբողջ օրը, Լա Քոլ սիւր Լուի գետեզերեայ գեղեցիկ անտառին մէջ: Պատուոյ նախագահութեամբ ընկ· Ս· Վ.Հ.ԱՆԵԱՆի (Քանէն): Կը նախագահէ ընկ· ԳԱՐԵԳԻՆ ԳԷՈՐԳԵԱՆ: Կը խօսի Տիկին ՏԻՐՈՒՀԻ ՄԻՍԱՔԵԱՆ: Գեղարուեստական ճոխ բաժին:

ԾԱՆՕԹ.— Մասնաւոր օթօքարը կը մեկնի Փլաս Մասէնայէն ժամը 9ին, կը հաղնիպի Մասըլէնի Հայոց եկեղեցին: Անոնք որոնք չեն կրնար առնել այդ օթօքարը, կրնան տ'Օթօպիւսէն ժամը անգամ մը օթօպիւս մը կը մեկնի դէպի Լա Քոլ Սիւր Լու եւ անոնք որոնք կառքով կուգան, Լա Քոլ չմտած Ռութ Վէր Կռաս առնել եւ մինչեւ Գաքիւսի սրճարանը երթալ, իսկ ուրիշ միջոցներով եկողները հետաձայնել Լա Քոլէն 53 թիւը, կառքերով կ'առնենք զիրենք: Ճոխ պիւֆէ:

Շատ հետաքրքրական գիրք մը
"ԺԱՄԱՆՑ ԵՒ ՋԲՕՍ"
632 մեծ էջեր — 200 նկարներ
կը պարունակէ
երաշներու բանալին, բախտագուշակութեան զանազան եղանակներ, աստղագիտութիւն, ոգեհարցութիւն, ձեռնածութիւն, ընտանեկան խաղեր մեծերու եւ փոքրերու համար, բացօթեայ զբօս, սալոնի խաղեր, եւն., եւն.:
ՄԻԱԿ ՀԱՅԵՐԷՆ ԳԻՐՔԸ ԻՐ ՏԵՍԱԿԻՆ ՄԷՋ
Գինը՝ թղթակազմ 1400 փրանք
լաքակազմ 1650 փրանք:
Դիմել Հ· Սամուէլ եւ Մ· Պարսամեան գրատուներուն, Փարիզ:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
1· ՀԱՅԵՐԷՆ ԲԱՑԱՏՐԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ, ՍՏ· ՄԱԼԽԱՍԵԱՆՑ, Բ· տպագր· Պէյրութ, 1955 – 56, երեք հատոր լոյս տեսած (Դ·ը մամուլին տակ):
Հատորը 4·000 ֆրանք:
2· ՀԱՅՈՑ ՀԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ, Մ· ԱԲԵՂԵԱՆ, Գ|րք Ա·, Բ· տպ· Պէյրութ, 1955, լաքակազմ 1800 ֆրանք:
3· ԱԿՍԵԼ ԲԱԿՈՒՆՑԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, Պէյրութ, 1955, Ա· եւ Բ· հատոր միասին (Դ·ը մամուլի տակ) 1050 ֆրանք:
4· ԵՂԻՇԷ ՉԱՐԵՆՑԻ ԱՄՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, հատոր Ա·, 1050 ֆրանք:
5.— L'Eglise Arménienne, Malachia Ormanian, 2ᵉ éd. Antélias 400 Fr.
Առաքման ծախքը գնողին վրայ
6· ԲԱՌԱՐԱՆ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ, Մեսրոպ Նուպարեան, Պէյրութ, 1955, 1210 էջ, լաքակազմ 3000 ֆր·:
7· ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱՌԱՐԱՆ ԱՆԳԼ.–ՀԱՅ· Փրոֆ· Յ· Յ· Չագմաճեան, Պէյրութ, մեծադիր 1424 էջ, լաքակազմ 4000 ֆր·:
8· ՅՈՒԱՐՀ ՀԵՐՈՍՆԵՐ, Կոմս, Գ·գիրք, Պէյրութ, 1956, 350 ֆր·:
9· ԴԱՐ ՄԸ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ, Մ· Թէօ լէօլեան, Գահիրէ, 1956, Ա· եւ Բ· հատոր 2000 ֆր·:
ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ
ուր կը գտնուին Հայաստանի եւ Սփիւռքի հին ու նոր ամէն կարգի հրատարակութիւնները: Պահանջել Ընդարձակ Գրացուցակը:
LIBRAIRIE H. SAMUELIAN 51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris 6ᵉ.
Chèque Postal, Paris, 1278-35.

ԹԱՐՄԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՁԵՐ ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԳՈՑՆԵՐԸ, ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆԸ
ԴԻՄԵՑԷՔ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ
THOMLAC
16bis, Bld. Sébastopol, PARIS (4ᵉ) Angle Rue de la Reynie
ԵՒ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐԸ
52, Rue de Chalon, PARIS (12ᵉ), 4bis Rue Vaillant CouturierARGENTEUIL
166, Ave. Aristide Briand, PAVILLON S - SOUS - BOIS
3, Rue de la Charronnerie, ST.-DENIS
Մասնաւորապէս ձեր ճաշակին համար պատրաստուած ԸՆՏԻՐ ԻՒՂԱՆԵՐԿԵՐ որ ձեր բնակարանին ներքինը պիտի զարդարեն, իսկ արտաքինը պիտի պահպանեն բնութեան սպառնալիքներուն դէմ ՆԱԵԻ ՆՈՐԱՃԱՇԱԿ ՊԱՏԻ ԹՈՒՂԹԵՐ
LINOLEUM, PLASTIQUE, etc.
Դիւրամատչելի գիներ եւ սիրալիր ընդունելութիւն կը սպասեն ձեզի
ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9ᵉ)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60
Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $10: Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ
17
ՕԳՈՍՏՈՍ
•
VENDREDI
17 AOUT
1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7656 32e ANNEE ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3467

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՎՃԻՌԸ

•

Վազգէն Ա.ի արտասահման ճամբորդութիւնը բացառիկ երեւոյթ մըն էր եւ աննախընթաց՝ մեր պատմութեան մէջ:

Ինչո՞ւ պիտի ելլէր խորհրդային սահմաններէն դուրս, երբ տակաւին չէր յաղթած Հայաստանի, Վրաստանի, Ազրբեջանի եւ Հիւսիսային Կովկասի իր թեմերուն:

Ինչո՞ւ ամէնէն առաջ պիտի երթար Լիբանան, որ իր թեմը չէր: Եթէ արտասահման չրջագայութեան պիտի ելլէր, նախապէս պէտք է այցելէր Էջմիածնական թեմերը:

Եթէ կ'ուզէր իր ողջոյններուն հետ հաղորդութիւն, սէր եւ մխիթարութիւն բերել սփիւռքի հայութեան մխածնակէզ Աթոռէն, պէտք է երթար նախ Ամերիկա, ուր կարեւոր աշխատանք ունէր կատարելիք:

Մենք համոզուած ենք, որ Վազգէն Ա. երբեք ծրագրած չէր այդքան հապճեպով հեռանալ մայր Աթոռէն:

Իր ծրագիրն էր եպիսկոպոսական ժողով դումարել Էջմիածնի մէջ այս տարուան գարնան: Եւ արդէն այդ ուղղութեամբ նախապատրաստական աշխատանքներու ալ ձեռնարկած էր:

Անցեալ Նոյեմբերին հրաւէրներ ղրկած էր արտասահմանի բարձրաստիճան եկեղեցականներուն: Պոլսոյ Պատրիարքն իսկ կը պատրաստուէր երթալ Էջմիածին, հրաւէրը ստացած ըլլալով Վազգէն Ա.էն:

Սակայն չարաթը ուրբաթէն առաջ եկաւ: Երբ յայտնի եղաւ, որ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին, ընտրութիւնը քանիցս ձգձգուելէ վերջ, որոշուած է անդառնալիօրէն կատարել Փետրուար 14ին, հայութեան պատակտումին մէջ իրենց չահը փնտռող «Հայաստանասէր»ները յայդնեցան Անթիլիաս ղրկել տալ Ամենայն Հայոց Հայրապետը:

Դէպքերը ցոյց տուին, որ Վազգէն Ա. ոչ թէ հոն գացած էր իր յօժար կամքով՝ «ընտրութեան մասնակցելու եւ նորընտիր կաթողիկոսը օծելու», այլ ղրկուած էր Զարեհ Ա.ի ընտրութիւնը ձախողեցնելու նպատակով:

Ղրկուած էր ո՛չ թէ Մխիթարեան մէջ համերաշխութիւն ստեղծելու, այլ անմխիթարութիւն սերմանելու: Ո՛չ թէ իր վեհափառ անձին հեղինակութեամբ ղեկավարները կարգի հրաւիրելու, այլ անոնց ընդդիմութիւնը հրահրելու յեղին մտքով:

Եթէ իսկապէս եկած էր «ընտրութեան մասնակցելու եւ օծելու», ինչո՞ւ չմասնակցեցաւ ընտրութեան եւ ցուցական կերպով մեկնեցաւ Պէյրութէն՝ քանի մը ժամ առաջ ընտրութենէն, որուն թուականն ալ ինք որոշած էր (Փետր. 20 փոխանակ 14ի):

Իրրեւ Աստուածոյ պաշտօնեայ, իր պարտականութիւնն էր մասնակցիլ ընտրութեան եւ համակերպիլ մեծամասնութեան քուէին՝ համաձայն աւետարանական սկզբունքին.— «Զայն բազմաց ձայն Աստուծոյ»:

Ընտրեալ կաթողիկոսը օրհնելէ և օծելէ վերջ միայն պէտք է հրաժեշտ տար Կիլիկիոյ Աթոռին:

Զբրաւ այդպէս, որովհետեւ իրաւունք չունէր ընելու:

Զախողեցաւ իր առաքելութեան մէջ, — արդիլել Զարեհ Եպս.ի ընտրութիւնը:

Պարտուեցան նաեւ «Հայաստանասէր»ները, որոնք անզօր կատաղութեան մատնուած՝ չարժման մէջ դրին կիներու եւ աղջիկներու «բանակ»ներ, գոռգոռան Լուսաւորչի Աջը ու սուրբ մասունքները, իրենց թերթերը աղբանոցի վերածեցին եւ ի վերջոյ Մխիթարեան պատակտումը իր գերագոյն աստիճանին հասցուցին:

Վազգէն Ա. Գահիրէէն մինչեւ Փարիզ, ամէն մինչեւ Էջմիածին իր հրապարակա-

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆԻ ԺՈՂՈՎԸ ԲԱՑՈՒԵՑԱՒ

•

Հրաւիրուած 24 պետութիւններէն 22ին ներկայացուցիչները հաստատ Լոնտոն, ուր հինգշաբթի օր սկսան իրենց խորհրդակցութեանց:

Ժողովին առաջին օրը, կացութիւնը հեռուեւէն էր.— Երեքները հաստատ կը մնան Սուէզի միջազգայնացման իրենց որոշումին մէջ: Ը. Միութիւնը չափաւոր ընթացք մը ունի: Եգիպտոս կը տատամսի: Հնդկաստանը, Փաքիստանն ու Սէյլանը կ'ուզեն միջին ճամբայ մը գտնել:

Ինչպէս արդէն գրած էինք, Եգիպտոս եւ Յունաստան մերժեցին մաս նակցիլ. բայց դնդ. Նասըլ ան նոմօտ գործակից — խորհրդականներէն հրաւիրած Սալի Սապրի Լոնտոն ուղարկելով՝ «ժողովին աշխատանքներուն հետեւելու համար»: Լոնտոնի մէջ կ'ըսուի թէ Նասըլ անպաշտօն ներկայացուցիչը ժողովասրահէն ներս պիտի չընդունուի, որովհետեւ դռնվակ նիստերը վերապահուած են միայն հրաւէրը ընդունող պետութեանց ներկայացուցիչներուն: Կը կարծուի թէ ասիական պետութիւններն են, որ դնդ. Նասրը համոզեցին իր գործակիցը Լոնտոն ուղարկելու: Արդարեւ, Հնդկաստանի եւ Ինդոնեզիոյ վարչապետները, Լոնտոն հասնելէ առաջ, Գահիրէի մէջ կարճ տեսակցութիւն մը ունեցան դնդ. Նասրի հետ. երկուքն ալ համոզուած են թէ կարելի պիտի ըլլայ Լոնտոնի մէջ դրական արդիւնքի մը հասնիլ, «առանց վտանգելու Եգիպտոսի անկախութիւնն ու տարբերութիւնը»: Կ'ըսուի նոյնիսկ թէ Լոնտոնի ժողովին պիտի ներկայացնեն ծրագիր մը, որուն մասին դնդ. Նասրի կարծիքն ալ առին:

× Լոնտոնի մէջ, արեւմտեան պետութեանց ներկայացուցիչները վերջացուցին իրենց նախապատրաստական աշխատանքները: Չորեքշաբթի օր, Մ. Նահանգներու, Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի արտաքին նախարարները բազմաթիւ անգամներ խորհրդակցեցան իրարու եւ Անգլիոյ վարչապետին հետ: Տըլլըս տեսակցութիւններ ունեցաւ Շեպիլովի եւ Հնդկաստանի ներկայացուցչին հետ: Ապա այս երկուքը դէպի–դէպի խօսակցեցան: Ֆրանսայի եւ արեւմտ. Գերմանիոյ արտաքին նախարարները միասին ճաշեցին: Անգլիոյ արտաքին նախարարը գատ–գատ ընդունեցաւ Հնդկաստանի, Իրանի, Ը. Միութեան, Մ. Նահանգներու, Սպանիոյ, Փորթուգալի, Հոլանտայի եւ Փաքիստանի ներկայացուցիչները:

× Տիրող ընդհանուր կարծիքն այն է, թէ կարելի պիտի ըլլայ յայդող ելքի մը յանգիլ: Արդէն լսկ բազմաթիւ պետութիւններ առաջարկեցին միջնորդի դեր կատարել: Ամէնէն յատկանշականը, սակայն, Իրաքի դիմումն է, որովհետեւ կը կարծուի թէ Իրաք, որ Լոնտոնի խորհրդակցութեանց հրաւիրուած չէ, իր միջնորդութիւնը կ'առաջարկէ Եգիպտոսի խնդրանքին վրայ: Մեծ յոյսեր կան, որ Իրաք, որպէս Արաբական Դաշնակցութեան անդամ–պետութիւն և որպէս Անգլիոյ բարեկամ, պիտի կարենայ երկու կողմերն ալ դտհացնող միջին ճամբայ մը գտնել:

× Գահիրէի մէջ, Նասր զրեթէ անբաժանելի է խորհրդային դեսպանէն. տասը օրուան մէջ տասն անգամ տեսակցեցաւ անոր հետ: Բայց այլեւս անդիջող եւ խիստ յայտարարութիւններ չըներ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի հասցէին:

× Այս փոփոխութիւնը պէտք է վերագրել Մ. Նահանգներու դռնած դիրքին: Արդարեւ, Տըլլըս քանիցս կրկնեց թէ հանդարտութեան իր կոչերը ուղղուած էին ոչ միայն Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի, այլ նաեւ՝ Եգիպտոսի: Ուաշինկթընի մէջ տիրող ընդհանուր կարծիքն այն է, թէ Մ. Նահանգներու դիրքը սխալ բացատրութիւններու տեղի տուաւ. կ'ուզեն որ Սուէզի հարցը խաղալ միջոցներով լուծուի, բայց ասիկա չի նշանակեր որ անհամաձայնութեան մը պատահային իրենց դաշնակիցները պիտի լքեն, որովհետեւ կ'ընդունին թէ Սուէզը այս վերջիններուն համար «կենաց եւ մահու» խնդիր մըն է: Մ. Նահանգներու առաջին մտահոգութիւնը Ատլանտեան Ուխտին պահպանումն է. չեն ուզեր, նամանաւանդ, որ Միջին Արեւելքի պետութիւնները Ը. Միութեան դիրկը նետուին: Այս դոյդ նկատումներն են ահա, որ ուղղութիւն կուտան ամերիկեան քաղաքականութեան: Տըլլըս կը վայելէ նախագահ Այզընհաուըրի անխառն վստահութիւնը, միւս կողմէ, ընդդիմադիր Դեմոկրատ կուսակցութիւնն ալ որոշեց չչահագործել կառավարութեան տուած որոշումները, ինչ որ ալ ըլլան անոնք:

× Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը մանաւանդ յանձնախումբ մը ստեղծեց, որուն պաշտօնն է «գտհացնել Եւրոպայի քարիւղի պահանջները», եթէ Միջին Արեւելքի քարիւղի հայթայթումը դադրի:

×Միջերկրականի ամերիկեան նաւա-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

•

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻՆ ՀԵՏ

Կիրակի նորէն Օրսիվալ գացեր էի: երբորդ հանդիպումս:

Մօտ ութսուն երիտասարդներ եւ երիտասարդուհիներ խռնուած են Պ. Արսէնի պատմական դղեակին մէջ:

Ներկայացուցիչներ կան Փարիզէն, Լիոնէն, Տէսինէն, Վալանսէն, Մարսէյլէն, Վիէննէն, եւայլն:

Ամէնիմն ալ շատ գոհ են որ այս տարուան կայանը օժտուած է բնութեան բոլոր քարիքներով, — անտառ, ջուր, ծաղիկ եւ լեռ ու ձոր: Սմանչելի եւ կազդուրիչ համայնապատկեր մը, ամէն տեսակէտով:

Մեկնողներուն տեղ նորեր կը հասնին միշտ, եւ շէնքը նեղ կուգայ:

Կազմակերպիչ յանձնախումբը կարելիին կը փորձէ ամէնիմն ալ գոհացնելու համար, անկողին, պնակ եւ ուրիշ անհրաժեշտ պիտոյքներ ճարելով:

Մասնակցեցայ իրենց կէսօրուան ճաշին, — աղցան, միս, բրինձ փիլաւ (եղինձ) եւ խաղող: Նաեւ գինի:

Աղջիկները եւ տղաքը կարգով կը սպասարկեն, պնակները լեցնելով առատօրէն ու բաշխելով:

Մէկը միւսէն վարժ եւ ժիր, կը ջանան տեղի չտալ որեւէ գանգատի:

Հարկ եղաւ ճառ մըն ալ խօսիլ, եղուարդի բացման խօսքէն ետք:

Ցետոյ խօսեցաւ Նուպարը, որ Փարիզէն եկած է վարչական գործերը ճշդելու:

Անշուշտ չէք սպասեր որ թղթակցութիւն մը գրեմ, ճառերու մասին, — Սրտէ բխած խօսքեր, յիշեցնելու համար նորահաս երիտասարդութեան կոչումն ու պարտականութիւնները:

Մենք այս Միութիւնները կը պահենք ոչ թէ նորահասները փարախ մը առաջնորդելու, այլ վառ պահելու համար ազգային գիտակցութիւնը եւ հպարտութիւնը:

Ցետոյ անոնք բնազդաբար կը գտնեն իրենց ճամբան, լաւագոյնս ծառայելու համար այս արի ժողովուրդին:

Երբ դպրոց կ'երթայիմ, մեզի կուտային Քրիստոնէական մը, որուն առաջին նախադասութիւնը կը սկսէր այսպէս.— Հաւատով ի՞նչ ես. = Քրիստոնեայ եմ:

Այսօրուան առաջին պատասխանը պիտի ըլլայ. — Հա՛յ եմ:

Պէտք է հաստատել բարձրաձայն եւ արժեցնել:

Արժեցնել՝ նոխացնելով իրենց հայկական գիտելիքները եւ ձգտելով նոր ակօսներ բանալ մէկ սերունդէն միւսը:

Կը թուի թէ բաւական օգտուած են Ամերիկայի չորս–հինգ դասախօսութիւններէն:

Օրերը կ'անցընեն զանազան խաղերով, պտոյտներով եւ ընթերցումով:

Մառանը միշտ նոխ է եւ մեծաքանակ գնումներ կը կատարեն պարբերաբար:

Ունին խոհարար, խոհարարուհի եւ մատակարար մարմին մը որ կրնայ համեստ պանդոկ մը բանեցնել:

Ամէնէն ուրախալին՝ ընկերական տոհուկ մթնոլորտն է:

Բաժակ մըն ալ դուբ պարպեցէք իրենց կանանչ արեւուն:

Վ.Ա.Հէ

ՀԱԼԷՊԻ ԳԱՒԱՌԱԿԱՆԻ

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՅԵՏԱՁԳՈՒՆԱԾ

•

ԽՄԲ.— Ինչպէս գրած էինք, Օգոստոս 12ին տեղի պիտի ունենայիր Հերիոյ Թեմի Ազգային Գաւառական ժողովի լրացուցիչ ընտրութիւնները, բայց Սուրիոյ ներքին նախարարութիւնը մէկ շաբաթով յետաձգել տուած է:

Այս առթիւ « Ազդակ »ի Օգոստոս 14ի թիւէն կը քաղենք հետեւեալ մանրամասնութիւնները.—

Նախատեսելով իրենց վերջնական եւ անվերադարձելի դատապարտութիւնը, ազգադաւներու եւ խռովարարներու խմբակը զգուշացի եւ տմարդի միջոցներու դիմեց, ժուռնալներ տուաւ ներքին նախարարութեան, որպէսզի ընտրութիւնները յետաձգուին:

Իր ժուռնալներուն մէջ, անարիներու այդ խմբակը կը խօսէր արիւնահեղութիւններո՛ւ մասին, որոնք իբր թէ կրնային տեղի ունենալ ընտրութիւններու պատրաստին:

Սուրիոյ ներքին նախարարութիւնը որոշած է չարաթ մը յետաձգել տալ ընտրութիւնները, յատկապէս որ կարելի կ'ըլլայ կողմերու միջեւ համաձայնութեան եզր մը գտնել:

Մեր տմարդի հակառակորդները, որոնք չարունակ «ժողովուրդ» կը հոլովեն, երբէք անգամ մը եւս փաստակին որ կը սարսափին ժողովուրդէն, անոր քուէէն, անոր հզօր կամքէն:

ՄԵՐ ԱՅՑԵԼՈՒՆԵՐԸ

Մեր խմբագրատունը այցելեցին հիւրասէն՝ Պ. Վարդգէս Սիմոնեան, աշխատակից հայերէն եւ անգլերէն թերթերու, որ առեն մը պիտի մնայ Եւրոպա:

Տէր եւ Տիկին Տելեմաք Քիւրքճեան, ծանօթ առեւտրական (Սուտան եւ Եգիպտոս) որ քանի մը օր Փարիզ մնալէ ետք կ'անցնին Ջուիցերիա:

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԱՆՑՈՒԴԱՐՁԸ

ԽՄԲ.— Օգոստոս 10ին, Պէյրութի Օքթել Քափիթոլի սրահին մէջ, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Ազգ. կեդրոնական Վարչութիւնը մամուլի ասուլիս մը տուած է լիբանանեան մամուլին (ֆրանսերէն, արաբերէն եւ հայերէն), լուսաբանելու համար հանրային կարծիքը: Ստորեւ կը հրատարակենք պաշտօնական յայտարարութիւնը եւ եղած հարցումներն ու պատասխանները. («Ազդակ», Օգոստ. 12).—

Ազգ. Կեդր. Վարչութեան հրաւէրին պատասխանած էին Պէյրութ, Ձերիտէ, Եռվմ, Նահար, Հայեաթ, Սատա Լուպնան, Պէյրութ–Մասա, Տիար, Մէժէլէս, Էլ–Քիւլլիէ, Լ'Օրիան, Լը Ժուռ, Լը Սուար, Այգ, Նայիրի եւ Ազդակ *թերթերու*, Աժանս Ֆրանս–Փրէսի, Աժանս տ'Ընֆորմասիոն Լիպանէզի եւ Աժանս տ'Ընֆորմասիոն Արապի *թղթակիցները*: Ներկայ էին նաեւ երեք *որիորթըր–լուսանկարիչներ*:

Մամուլի ասուլիսին ներկայ եղան աթոռակալական Տեղապահ *Բարձր.* Տէր Յովհաննէս Եպիսկոպոս Բարոյեան, Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան Կրօնական *Ժողովի* առենապետ՝ Գերաչնորհ Ղեւոնդ Եպիսկոպոս Զէյքեան, առենադպիրը՝ Հոդ. Գաբեգին Վրդ. Սարգիսեան, Ձէկիրէի առաջնորդական փոխանորդ Հոդ. Տաճատ Ծ. Վարդապետ Ուրֆալեան, Ազգ. Կեդրոնական Վարչութեան Քաղաքական *Ժողովի* առենապետ Պ. Ռուբէն Մավիսապալեան, առենադպիրը Տօքթ. Ասուր Գապագեան, անդամներ՝ *մեծ* Պաշիկ Պապիկեան, *մեծ* Ֆրէտ Արսլանեան, Պ. Յարութիւն Գուլումճեան ու նաեւ՝ պետական երկու հայ *ընտրեալները*՝ Պ. Մովսէս Տէր Գալուստեան (որ անդամ է նաեւ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան) եւ Տիգրան Թոսպաթ:

Մեծ Պաշիկ Պապիկեան կարդաց պաշտօնական հաղորդագրութիւն մը՝ արաբերէն լեզուով, յանուն Ազգ. Կեդրոնական Վարչութեան

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Փափաքդ չէինք պետութիւնը, *մամուլը* եւ հանրային կարծիքը զբաղեցնել մեր ներքին համայնքային խնդիրներով: Սակայն փաստ է, որ անկախ մեզմէ եւ հակառակ մեզի վերջին հինգ վեց ամիսներու ընթացքին Լիբանանեան *թերթերու* մէջ զանազան լուրեր եւ յօդուածներ հրատարակուեցան Անթիլիասի Կաթողիկոսարանին եւ անոր հետ առնչութիւն ունեցող խնդիրներուն շուրջ:

Լիբանանեան հանրային կարծիքը լուսաբանելու համար, խնդիրին էութիւնը ամփոփ ձեւով կուտանք *մամուլի* յարգելի ներկայացուցիչներուդ:

Անթիլիասի կիլիկեան Կաթողիկոսութիւնը չարունակութիւնն է Սիսի դարաւոր Աթոռին: 1952ին վախճանեցաւ վերջին գահակալը: Մօտաւորապէս չորս տարի թափուր մնաց աթոռը, մինչեւ որ 20 Փետրուար 1956ին ընտրուեցաւ ներկայ Գահակալը՝ Զարեհ Ա.:

Հայաստանեայց Եկեղեցին ներքնապէս մէկ եւ անբաժանելի միութիւն մըն է դաւանաբանական եւ ծիսական տեսակէտէն: Բայց մեր եկեղեցին դարերու ընթացքին ունեցած է վարչականօրէն իրարմէ բոլորովին անկախ կաթողիկոսական կեդրոններ: Ներկայիս այդ կեդրոնները երկուք են. մին Էջմիածնի, միւսը Անթիլիասի մէջ: Հայ *ժողովուրդի* քաղաքական պայմաններու արդիւնքն է մէկէ աւելի վարչականօրէն իրարմէ անկախ հոգեւոր կեդրոններու գոյութիւնը:

Բարեբախտութիւն է, որ հայ եկեղեցիի կաթողիկոսական համաստեհան երկրորդ Աթոռը հաստատուած է արաբական աշխարհի անկախ երկիրներէն Լիբանանի մէջ: Նոյնքան բարեբախտութիւն կը համարենք Զարեհ Ա.ի Աթոռակալ ընտրութիւնը, նկատելով որ ան ծանօթ դէմք մըն է այդ աշխարհին, որուն չահերուն գործնապէս եւ հաւատարմօրէն ծառայած է իրրեւ Հալէպի երկար տարիներու Թեմակալ Առաջնորդ:

20 Փետրուարի ընտրութեան յաջորդող օրերու ընթացքին լիբանանեան, սուրիական եւ կիպրական իշխանութիւնները պաշտօնապէս ճանչցան Զարեհ Ա.ի հայ համայնքի հոգեւոր ղեկավարի պաշտօնը, որուան ըլլալով ընտրութեան օրինականութիւնը համաձայն համայնքի ներքին օրէնքներուն: Նոյն այդ օրէնքներով կատարուած են նախորդող կաթողիկոսներու ընտրութիւնը եւ իշխանութենէն կողմէ ճանչցուած են իրրեւ այդպիսիներ:

Ինչպէս բոլոր ընտրութիւններուն, նոյնպէս Անթիլիասի կաթողիկոսական ընտրութեան չուրջ կողմեր ստեղծուեցան: Այս երեւոյթը բնական էր եւ հասկնալի: Ինչ որ անբնական է եւ դատապարտելի, չահչահիչ մեծամասնութեան կամքով եւ օրէնքներու սահմանին մէջ կատարուած ընտրութենէն վերջ պայքարի չարունակութիւն է: Ընտրեալը եւ անոր կրօնական եւ աշխարհական չրջապատը ամէն կերպով աշխատեցան վերջ տալու համար անհամակարգողութեանց, փոքրձեղին սիրաչահիլ դժգոհները, կարեւոր դիրքերու տրամադրիչ պտնուեցան, բայց ձախողեցան:

Դժգոհութիւնը մեծ չափով անհատական չահագրգռութիւններու եւ կրքոտութիւններու հետեւանք է. դժբախտաբար, դոյութիւն ունին նաեւ քաղաքական պատճառներ: Պարագան նոյնն է, որքան աշխարհական նոյնքան միաբան կրօնականներու համար:

Բարեբախտաբար պանցառելի փոքրամասնութիւն մըն են անոնք: Այսպէս ըլլալով հանդերձ, կը չարունակեն մթնոլորտը լարուած պահել, թելադրուած արտա–լիբանանեան ազդեցութիւններէ, զրպանակուած հայ դրամատէր քանի մը անհատներու տիրակալութեան տենդէն եւ օգտագործելով Անթիլիասի Աթոռին երկու անձնապէս չահագրգռուած եպիսկոպոսներու փառասիրական եւ մարդկային այլ տկարութիւնները:

Երկու խօսք ալ օծումին չուրջ. եկեղեցական կարգով արարողութիւն մըն է օծումը, որ կաթողիկոսական ընտրութիւնը հանդիսաւոր ձեւով նուիրագործելու իմաստ ունի: Ընտրութեամբ, եպիսկոպոս մը կը դառնայ կաթողիկոս, եպիսկոպոսներու մէջ առաջինը: Ընտրութեամբ, կաթողիկոսը տէրը կը դառնայ Աթոռին եւ դերիչխան ներկայացուցիչը եկեղեցիին եւ համայնքին, կատարելէ յետոյ իր սահմանադրական երդումը, ինչ որ տեղի ունեցաւ 9 Յուլիս 1956ին: Օծումը պիտի կատարուի ժամանակի եւ պայմաններու յարմարութեան համաձայն:

Վերջացնելու համար, բոլոր սահմանադրական երկիրներու մէջ, ընտրութիւններէն վերջ դժգոհ փոքրամասնութեան մը կողմէ չարունակուող դրդռումները պատժելի են օրէնքով: Լիբանանի ազատ պայմաններու չարաչահումն է ինչ որ տեղ կ'ունենայ դժգոհ փոքր խմբակին կողմէ, եւ որ կը ձգտի քաոս մը ստեղծել համայնքին մէջ՝ ծանր հետեւանքներով, որոնց ամբողջ պատասխանատուութիւնը կը ծանրանայ անոնց հեղինակներուն վրայ, ըլլան անոնք կրօնական թէ աշխարհական:

ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ԿԻԼ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԵԱՆ
ԱԶԳ. ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Ատենադպիր — Ատենապետ
Տ.Ա.ԳԱՊԱԳԵԱՆ — Ռ.ՄԱՎԻՍԱԳԱԼԵԱՆ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Ատենադպիր — Ատենապետ
Գ.Վրդ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ — Ղ.Եպս.ՋԷՊՋԵԱՆ

ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

Այս հաղորդագրութիւնը որ, բազմաթրուած արաբերէն, ֆրանսերէն եւ հայերէն լեզուներով, բաժնուեցաւ լրագրողներուն, առիթ տուաւ բազմաթիւ հարցումներու, զորս ուղղեցին ներկայ լրագրողները:

Լրագրող մը հարցուց.

— Կիլիկեան Աթոռը անկա՞խ է էջմիածնի Աթոռէն:

Տեղապահ սրբազանը անձամբ եւ մեթր Յակիկ Պապիկեանի միջոցաւ պատասխանեց այս հարցումին.

— Կիլիկեան Աթոռը անկախ է ու ապատ պիտի մնայ:

Լրագրողներէն մէկը արձարծեց Հալէպի Գաւառականին հարցը եւ այդ առթիւ հակառակորդ ճակատի վերապրումներուն չուրջ լուսաբանութիւններ ուզեց:

Սուրիոյ պետական նախկին երեսփոխան եւ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան անդամ մեթր Ֆրէտ Արսլանեան, որ մօտէն տեղեակ է խնդրին էութեան, տուաւ անհրաժեշտ բոլոր լուսաբանութիւնները, չեշտելով որ սուրիական իշխանութիւնները վճռականօրէն ճանչցած են օրինաւորութիւնը Հալէպի Գաւառականին, հետեւաբար նաեւ անկէ բխած պատգամաւորներն, ինչ որ կատարեալ դուրս կը դարձնէ օրինաւորութիւնը 20 Փետրուարի կաթողիկոսական ընտրութեան:

Լրագրող մը հարցուց.

— Ընդդիմադիրը ճակատը, Հանրապետութեան Նախագահին տուած իր այցելութենէն ետք, հրատարակած է դեկոյց մը, որուն մէջ կ'ըսուի թէ նախագահ Շամուն զարմանք յայտնած է որ իշխանութիւնները վկայագիր մը յանձնած են Վեհ. Զարեհ Ա. Կաթողիկոսին՝ զայն ճանչնալով իրրեւ հոգեւոր վերին պետը հայ համայնքին: Որքա՞ն ճիշդ է այս պարագան:

Մեթնի երեսփոխան Պ. Տիգրան Թոսպաթ անձնապէս պատասխանեց այս հարցումին.

— Ի վիճակի եմ յայտարարելու թէ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ՎԵՐԱԳՐՈՒԱԾ ՀՕՍՔԵՐԸ ԵՐԲԵՔ ԶԱՐՏԱՍԱՆՈՒԵՑԱՆ: Նախագահ Շամուն, իրրեւ Լիբանանի Նախագահը, ընդունեց լիբանանցի Հայերու պատուիրակութիւն մը, որ եկած էր կաթողիկոսութեան վերաբերեալ աղերսագիր մը ներկայացնելու: Հանրապետութեան Նախագահը, իր սովորական փափկանկատութեամբ, պարզապէս տեղեկացաւ աղերսագրին, նկատել տալով սակայն այդ պատուիրակութեան անդամներուն՝ թէ իրենց փաստարկութիւնները հիմ չունին:

Ընդդիմադիրները իրենց մօտ դասական դարձած դործելակերպով մը, անմօթաբա՛ր, բոլորովին խեղաթիւրած են Նախագահ Շամունի խօսքերուն իմաստը: Եղածը պարզապէս խարդախութիւն է:

ԿԱՐԴԱՑԵՔ ԵՒ ՏԱՐԱԾԵՑԵՔ «ՅԱՌԱՋ»Ը

Տ�էՐ ՇԱԽՇԱԽ

(Պոլսահայ իրական կեանքէ)

Դաժան եղիչէն այնքան ուժով կը խըփէր փայտը խեղճ տղուն կռնակին, որ չունչը բռնուեցաւ ու ակնոցն ալ վար սահեցաւ քիթէն: Ա՛յ, բարենչան էր աղիկա. Ս. Մեսրոպ այլասերած ուսուցիչն աւելի Տէր Շախշախին թոռանը հետ էր: Զարմանալի կրնա՞ր չեռնել որ անգութ մարդը հաւկուր դարձած, թունաթաթի եղած էր բոլորովին:

Դեռ ակնոցը գետնէն վեր չառած, Սաղաթիէլ մէկէն չակեց քամակը ու...

— *Հը՛, դուն ինծի ասա՞նկ կ'ընես, կեցիր երթամ պատմեմ իմ պապոյին, ըսելը չմնաց, փախա՛ւ ոստոստելով նապաստակի պէս:*

Վարժապետ եղիչէին պիտի հանդիպէի Պատրիարքարանը, 1919ի զինադադարի չրջանին, դլուխը կախ, կծկուած նստարանի մը անկիւնը: Երբ իրեն յանձնեցի Տեղապահին նամակը, ամօթէն չհամարձակեցաւ վեր առնել աչքերը, պարզապէս գոհացաւ չոր չնորհակալութեամբ: Գաբրիէլ Արք. Ճեվահիրճեան Սամաթիոյ թաղական խորհուրդին կը յանձնարարէր «պարտ ու պատչաճը անօրինել ուսուցիչ եղիչէի, որ մահմետականութենէն կը վերադառնար մայր եկեղեցւոյ դիրկը»: Ժամանակ մը վերջ Ամերիկա գնաց ու հոն մեռաւ:

Ազատութեան այդ օրերուն, Արթին Մկրտիչեան սկսած էր թերթ մը հրատարակել, զոր յանդգնած էր կոչել «Հայրենիք»: Զեմ պիտեր թէ որո՞ւ կ'ակնարկէր հայանուն հրէշը, բայց որոշ է թէ իր հայրենիքը մերը չէր...: Գործի վրայ երեւնալու, այլ մանաւանդ իր վարկը բարձրացնելու համար, գարշելի լրտեսը սկսած էր անխնայ մերկացնել Արշաւիր Սահակեանի (այլ անուամբ Արթիւրեանեան) չահատակութիւնները, որպէս թէ ինք «զառն Աստուծոյ» եղած ըլլար:

Օր մը, Տէր Շախշախ եկաւ Պատրիարքարան եւ ճիտը ծռած ըսաւ ինծի.

— *Օղուլ, իմ գիրը «խաս» չէ, սա թուղթին վրայ գրէ ազգականներուս անունը, պէլճի ողջ մնացողներ կ'ըլլան անոնց մէջ:*

Տէրտէրը «Հայրենիք»ին ղրկեց իր ազգականներուն ցանկը, որ հրատարակէ «կը փնտռուի»ներու բաժնին մէջ: Շաբաթ մը վերջ, նորէն եկաւ Պատրիարքարան, ու երբ աչքէ կ'անցընէինք ծանուցումը, վախ ծերուկ մը վեր առաւ նայուածքը «Ժողովուրդի Ձայնը»ին վրայէն:

— *Տղա՛յ, սա վարնոց մարդուն լրագիրը մի կարդար, յորդորեց ակնոցներուն տակէն ծուռ մը ինծի նայելով: Շատ մը մարդոց արունը մտած՝ հազարաւոր ընտանիքներ մոխիրի վրայ նստեցուցած է: Խուրշուն մը պէտք է որ սա «Հաֆիւէ»ին հաշիւը մաքրէ, նայինք ո՞վ պիտի ըլլայ սա խիւթը...:*

Միտքս ինկաւ որ ընդհանուր պատերազմի չրջանին անգամ մը տեսած էի «Բըտմը Սիտի»ի այդ սեւ ասպետը: Տեղապահին սենեակին դիմացը, բազրիքին առջեւ կանգնած՝ սիկառ ծխելով կը խօսակցէր բարապանապետին հետ:

Թուրք լրտեսի դասական տիպարն էր: Բաւական հաստակառոյց, լայնաթիկն, ոլորուած պեխերով ու դիշատիչ աչքերով: Տղայական հետաքրքրութենէ մը մղուած՝ կամաց մը մօտեցած ու կրցած էի լսել իրենց խօսակցութեան վերջին մասը: Բարապանապետը բարկաճայթ կ'որոտար.

— *Ի՞նչ պիտի ընես այն առեն, տնա՛ քանդ, հէ՞, ի՞նչ պիտի ընես...:*

— *Պա՛հ, Տաճիկներուն բան չըլլար... Աստուած մի արասցէ, եթէ հակառակը պատահի, չափիկս կը փոխեմ, միւս կողմը կ'անցնիմ...:*

Վերջապէս, հայրենասէր բարապանապետը հուժկու թեւերը փաթթած էր մատնիչին իրանին ու քովի սրահը քաշած, ականջներուն մէջէն մռնչելով.

— *Շա՛ն զաւակ, առաջքս ինկիր նայիմ, թէ չէ քեզ հիմա կը խեղդեմ:*

Տէր Շախշախին պատմեցի բոլոր լսածներս, խորապէս ամօթապարտ մնաց, իրենները փնտռելու գործը Մկրտիչ Եանին յանձնած ըլլալուն համար: Նախքան գաւառ մեկնիլը, գոնէ սրտի գոհունակութիւնը ունեցաւ իմանալով հրէշային լրտեսին պատուհասումը, դաշնակցական ահաբեկիչի մը ձեռքով:

Կեսարիա ճամբուած Պատրիարքարանի կողմէ, իրրեւ առաջնորդական փոխանորդ, Տէր Շախշախ տարաբախտաբար կ'իյնայ ճանկը պաշտպօզուքներուն, որոնց ոսոխիկ կը ծեծեն, կը խոշտանգեն զինքը ու վերջն ալ պատուհանէն կը նետեն վար: Երջանկայիշատակ երէցը՝ արդէն հասած պատկառելի տարիքի մը, երկար չէր կրցած տոկալ ցաւերուն եւ իր հոգին աւանդած Արգէոսի ստորոտը:

(6 — վերջ)

ԱՐԱՄ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ՆԿՎԱԾՈՒՄ

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԵՊ, 364 - 400)

Ֆ. ԳԱՎՔ

2.— ՆԱՀԱՏԱԿ ԲԱԺԻՆ

— Ողջ մնաք դուք, — ասաց նա, — Շաւոտէ ինձ ուղեկցողները, — Շաւոտէն ետքը, տղաները, որ ես ուզեցի, որ ինձ հետ գան, որպէսզի ինձ ծառայեն, ինձ պաշտպանեն եւ ինձ հետ մնան, ինչպէս նաեւ ձեզ, որ ինձ ուղեկցեցիք մինչեւ այս վայրը, որ ես ընտրեցի իմ հանգստեան համար, որ ինձ հետ մնաք, որպէսզի ես ձեզ տամ իմ վերջին պատուէրները, որ ես ուզում եմ տալ ձեզ, որ ես ուզում եմ ձեզ ասել իմ վերջին խօսքերը, որ ես ուզում եմ ձեզ ասել իմ վերջին մտքերը, որ ես ուզում եմ ձեզ ասել իմ վերջին զգացմունքները, որ ես ուզում եմ ձեզ ասել իմ վերջին ցանկութիւնները, որ ես ուզում եմ ձեզ ասել իմ վերջին կամքը, որ ես ուզում եմ ձեզ ասել իմ վերջին որոշումը, որ ես ուզում եմ ձեզ ասել իմ վերջին վճիռը, որ ես ուզում եմ ձեզ ասել իմ վերջին դատավճիռը, որ ես ուզում եմ ձեզ ասել իմ վերջին պատիժը, որ ես ուզում եմ ձեզ ասել իմ վերջին մահը, որ ես ուզում եմ ձեզ ասել իմ վերջին հրաժեշտը, որ ես ուզում եմ ձեզ ասել իմ վերջին ողջոյնը, որ ես ուզում եմ ձեզ ասել իմ վերջին համբոյրը, որ ես ուզում եմ ձեզ ասել իմ վերջին գրկախառնութիւնը, որ ես ուզում եմ ձեզ ասել իմ վերջին արցունքները, որ ես ուզում եմ ձեզ ասել իմ վերջին հեծկլտանքները, որ ես ուզում եմ ձեզ ասել իմ վերջին հառաչանքները, որ ես ուզում եմ ձեզ ասել իմ վերջին ողբերգութիւնը

բաժինը տեղւոյն վրայ մնալու հրահանգ առացաւ։

× Գահիրէի ամերիկեան դեսպանը փոխուեցաւ։

× Ֆրանսայի նախարարներու խորհուրդը Սուէզի մասին ծրագիր մը քուէարկեց, որ պիտի ներկայացուի Լոնտոնի միջազգային ժողովին։

× Անգլիական օդանաւերը առանց զգալի վնասուր կը փոխադրեն զէպի Կիպրոս։ Մինչեւ առջի օր հասնող օդանաւերուն թիւը 40ը կ'անցնէր։

× Փոր Սայիտի մէջ խումբ մը ցուցարարներ հաւաքուեցան խորհրդային հիւպատոսարանին առջեւ եւ պահանջեցին որ ռուսական նաւատորմը եգիպտոս ուղարկուի։

× Արաբական բոլոր երկիրները զօրաժողովի մէջ էին երէկ։ Եգիպտոսի մէջ կառավարութիւնը զէնք կը բաժնէ ժողովուրդին։

× Անգլիոյ Աշխատաւորական կուսակցութեան պետը յայտարարեց թէ հակառակ են ուժի քաղաքականութեան, բայց անպատասխան պէտք չէ ձգեն Նասրի յարձակողական արարքները։

× Լոնտոնի առակարանին մէջ քարիւղի արժեթուղթերը մեծ յուզում ունեցան։

ԱՆՅՈՑՍ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՍԻՆԵԼԻ ՄԷՋ

Ազատարարները կը շարունակեն իրենց յառաջխաղացքը զէպի 1035 մեթր անցքը, բայց դժբախտ հանքագործները ազատելու ոչ մէկ յոյս մնաց։ Ազատարարները ուժասպառ են, բայց եւ այնպէս որոշած են մինչեւ վերջը պայքարիլ։

Դուրս հանուած բոլոր զոհերն ալ խեղդամահ եղած են։ Իշխանութիւնները մեծ դժուարութեանց կը հանդիպին մեռեալներուն ինքնութիւնը ճշդելու գործին մէջ։ Պելժիոյ եւ Իտալիոյ մէջ ժողովրդական հանգանակութիւններ կը կատարուին՝ զոհերուն ընտանիքներուն համար։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱԼԺԵՐԻՈՑ ՄԷՋ, մինչ ցամաքային եւ օդային ուժերը կը շարունակեն հետապնդել ապստամբները, Ալժէ քաղաքին մէջ նորանոր ահաբեկչական արարքներ կ'արձանագրուին։

ԱԼԺԵՐԻՈՑ համայնավար սէնատորը ընդհ. գործադուլի հրաւէր ուղղած էին չորեքշաբթի օրուան համար, բայց չարժումը ձախողութեան մատնուեցաւ։

ՆԱՅԻ ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ նախկին արտաքին նախարարը, Փոն Նէօրաթ, մեռաւ 82 տարեկան հասակին մէջ։

15 ՄԻԼԻՈՆ անձեր կը տառապին չինականի արգելափակման կայաններուն մէջ։

ՀԻՒՄ. ԱՏԼԱՆՏԵԱՆ կազմակերպութեան բարձրագոյն պետը, զօր. Կրիւն-Թըը, իր պաշտօնէն պիտի հրաժարի Նոյ. 20ին։ Իր յաջորդը զօր. Նօսսթէտն է։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ վարչապետը Եուկոսլաւիա պիտի այցելէ։

ԱՐԵՒՄՏ. ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ վարչապետը, քանի մը չաբաթէն դարձեալ սեղանի վրայ պիտի դնէ Գերմանիոյ միացման հարցը։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ Դեմոկրատ կուսակցութեան համագումարը որոշեց իր նախագահական թեկնածուն՝ յանձին Սթիվընսընի։ Նախկին նախագահ Թրուման առաջարկած էր քուէները կեդրոնացնել Հայզընհաուըի վրայ, բայց ձախողեցաւ։

ՁԱՄԲՈՒ արկածներու թիւը մահոպիչ չափանիշներու հասաւ։ Ամէն օր տասնեակներով կը հաշուեն զոհերուն թիւը։ Ֆրանսական կառավարութիւնը պատրաստութեան բազմաթիւ կոչեր ուղղեց ինքնաշարժի վարիչներուն։

ԿՈՒԱՏԼՈՒՓի մէջ, մրրիկի մը հետեւանքով, 6 հոգի մեռան եւ 22 անձեր ալ վիրաւորուեցան։

ՋՕՐ. ՏԸ ԿՈՂ Անթիլեան կղզիները հասաւ, ուր արժանացաւ խանդավառ ընդունելութեան։

ԵՐԿՈՒ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ խաբեբաներ ձերբակալուեցան Պուտժէի օդակայանին մէջ։ 52 միլիոններոց գողցուած չէքեր ուրած են Եւրոպայի եւ մինչեւ արեւելեան երկիրներու մէջ։

ՆԱԽԱԳԱՀ Այզընհաուըը Մ. Նահանգներ հրաւիրեց Հնդկաստանի վարչապետը։

Պ. Փիէռ Ազգումանօֆ,
Պ. Ժորժ Ազգումանօֆ,
Տէր եւ Տիկին Րոժէ Ժիրար,
Տիկին Թամարա Ազգումանօֆ,
Տէր եւ Տիկին Ներսէս Ազգումանօֆ,

ինչպէս նաեւ բոլոր ազգականները եւ բարեկամները սրտի խոր ցաւով կը ծանուցանեն իրենց հօր, աներհօր, եղբօր, տատրոջ, ազգականին եւ բարեկամին՝

ՆԻԿՈԼԱՍ ԱՐԶՈՒՄԱՆՕՖԻ

յանկարծական մահը որ տեղի ունեցաւ իր բնակարանը՝ 47, Ավընիւ Ֆրանքլին-Րուզվելթ, Փարիզ (8րդ), Օգոստոս 14ին, 85 տարեկանին։

Յուղարկաւորութիւնը տեղի կ'ունենայ այսօր ուրբաթ, Օգոստ. 17ին, առաւօտեան ժամը 10,30ին, Փաւիզի Ս. Յովհ.-Մկրտիչ եկեղեցին (15, Ռիւ Ժան Կուժոն)։

ՄԱՀԱԶԴ ԴՐԿՈՒՄԱՏ ԶԸԼԼԱԼՈՎ, ԿԸ ՒՆԴՐՈՒԻ ՆԵՐԿԱՑՍ ԻԲՐ ԱՑԴ ՆԿԱՏԵԼ։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Այրի Տիկին Սօֆի Ճանկէօզեան, Տէր եւ Տիկ. Երուանդ Ճանկէօզեան եւ զաւակը՝ Հրայր, Տէր եւ Տիկ. Ստեփան Թիւթեաքեան եւ զաւակները Սեդա եւ Գեղամ, Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Շաքիրեան եւ բոլոր պարագաները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս կիրակի, յետ պատարագի, տեղւոյն Ս. Պօղոս-Պետրոս եկեղեցին, իրենց զաւկին, եղբօր, հօրեղբօր, մօրեղբօր եւ ազգականին՝

ՍԻՄՈՆ ՃԱՆԿԷՕԶԵԱՆԻ

մահուան քառասունքին առթիւ։

Կը հրաւիրուին ողբացեալին յիշատակը յարգողները։

Այրի Տիկին Էլիզաբէթ Էմանուէլեան եւ զաւակները Ժան, Լեւոն եւ Լիւսի, Տիկին Էլիզ Էմանուէլեան (Ամերիկա), Տէր եւ Տիկին Պալեան եւ զաւակները (Ամերիկա), Տէր եւ Տիկին Գալփաքճեան եւ զաւակները (Ամերիկա), Տէր եւ Տիկին Վ. Մանուէլեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկ. Ն. Մանուէլեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Լ. Մանուէլեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Ապաճեան (Գոլիս), Տէր եւ Տիկին Գ. Ապաճեան եւ զաւակները (Գոլիս), ինչպէս եւ բոլոր ազգականները եւ բարեկամները յաւուր կը ծանուցանեն իրենց ամուսնոյն, հօր, զաւկին եւ եղբօր՝

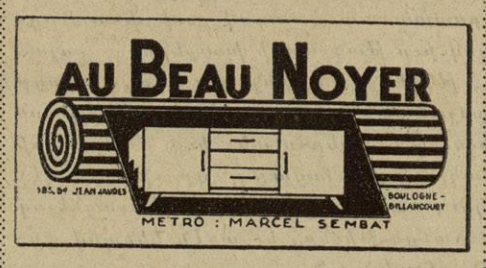
ԷՄԱՆՈՒԷԼ ԷՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆԻ

մահը որ տեղի ունեցաւ Օգոստոս 15ին իր բնակարանը 2, Ռիւ Քոնսթաննթինոփլը, Ալֆորվիլ, 56 տարեկանին։

Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի այս չաբաթ կէսօրէ ետք ժամը 14ին Ալֆորվիլի Ս. Պօղոս-Պետրոս եկեղեցին, ուրկէ մարմինը կը փոխադրուի տեղւոյն գերեզմանատունը։

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Քալիֆորնիայի Լոս Անճելոսէն Պ. Ստեփան Բալոյեան կը փնտռէ իր քոյրը Ադաւնի (Մարուսա) Բալոյեանը, ծնած Թիֆլիս 1910ին, որբանոցներու հետ Սամոպոլի ճամբով 1923ին Վենետիկ հասած եւ կարմիր Խաչի հոգատարութեան յանձնուած։ Տեղեկութիւններ հաղորդել Վենետիկի Մխիթարեան Միաբանութեան։

Salles de séjour — Penderies - literie
Chambres - cosys — Cuisines laquées
Salons-tapisserie — Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ
ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ
ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԶՐՈՒ ՅԱՆՁՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՅԻ
ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԸ
185, Bd Jean Jaurès
Boulogne - Billancourt
Métro MARCEL SEMBAT

ԽՄԲԱԿԱՆ ՊՏՈՒՏՍ ԴԷՊԻ Խ. ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ընդհանուր փափաքին գոհացում տալու համար Գ. մեկնում մը դէպի Հայաստան տեղի պիտի ունենայ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 17ին։ Արձանագրութեանց վերջին թուական՝ Օգոստոս 20։

Գրել Նուպար Ակոբօֆի՝
168, Rue du Temple, Paris (3e)

ԿՈՒԶՈՒԻ

Սիպողաբաց կ'ուզուի կին մը Անտիլիի հանգստեան տան գործերուն համար։ Դիմել անօրինուհիին՝ 1, Ռիւ Ժան Ֆիճօ, Անտիլի։

ԿՈՒԶՈՒԻ

Աչկերտ մը 15-18 տարեկան, մանիւքանսիոնէր։ Նախընտրելի է որ հեծանիւ ունենայ fnուսերու համար։ Դիմել Պ. Թուխաքեանի,
51 Rue d'Hauteville, Paris

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տէր եւ Տիկին Թորոս եւ Նազենի Պէրպէրեան եւ զաւակները, կը ծանուցանեն ազգականներու եւ բարեկամներու, թէ իրենց յաւէտ անմոռանալի մօր եւ կեսրոջ

ՆԱԶԻԿ (մամա) ՊԷՐՊԷՐԵԱՆԻ

(Սէօլէօզլի, վախճանած 101 տարեկանին Նիւ Եորքի մէջ), մահուան քառասունքին առթիւ հոգեհանգստեան արարողութիւն պիտի կատարուի կիրակի, 19 Օգոստոսին Փարիզի Ս. Յովհ.-Մկրտիչ եկեղեցին մէջ, յաւարտ պատարագի։

Կը հրաւիրուին յիշատակը յարգողները։

ԿՈՒԶՈՒԻՆ

ԲՐԻՔՈՑԻ
ԿԱՐԵՒՈՐ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

կը փնտռէ փասօնիէներ, ապահովուած գործ ամբողջ տարուան համար։
ՍՏԻՊՈՂԱԲԱՐ ՆԵՐԿԱՑԱՆԱԼ
STÉ. LE CHATON
18-20 Fg. du Temple
Métro : République

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՍԵԲԱՍՏԻՈՑ ՄՈՒՐԱՏ Ուսումնասիրաց Միաբանիկոյ մասնաճիւղին ընդհ. անդամական ժողովը այս չաբաթ երեկոյ ժամը 21ին, 13, Ռիւ Թիւպանօ, Պ. Հայկազունի պանդոկը։

ՀԵՐՈՍՆԵՐՈՒ ՕՐԸ ՆԻՍԻ ՄԷՋ

Յանասորի արշաւանքի 59րդ տարեդարձին առթիւ։

Կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. Նիսի Գէորգ Զաւուշ խումբին կողմէ, հովանաւորութեամբ Հ. Ց. Դ. Մարսէյլի Շրջ. կոմիտէի։

Կիրակի, Օգոստ. 19ին, ամբողջ օրը, Լա Քոլ սիւր Լուի գետեզերեայ գեղեցիկ անտառին մէջ։ Պատուոյ նախագահութեամբ ընկ. Ս. Վ.ՀԱՆԵՄԵԱՆի (Քանէն)։ Կը նախագահէ ընկ. ԳԱՐԵԳԻՆ ԳԷՈՐԳԵԱՆ։ Կը խօսի Տիկին ՏԻՐՈՒՀԻ ՄԻՍԱՔԵԱՆ։ Գեղարուեստական ճոխ բաժին։

ԾԱՆՕԹ.— Մասնաւոր օթօքարը կը մեկնի Փլաս Մասէնայէն ժամը 9ին, կը հաղնիպի Մասըլէնի Հայոց եկեղեցին։ Անոնք որ չեն կրնար առնել այդ օթոքարը, կրնա՛ օթօպուսէն ժամը մը օթօպուս մը կը մեկնի դէպի Լա Քոլ Սիւր Լու եւ անոնք որոնք կառքով կուգան, Լա Քոլ չմտած Ռութ Վէր Կռաս առնել եւ մինչեւ Պաքիւսի սրճարանը երթալ, իսկ ուրիշ միջոցներով եկողները հեռաձայնել Լա Քոլէն 53 թիւը, կառքով կ'առնենք զիրենք։ Ճոխ պիւֆէ։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ֆրանսահայ կապոյտ Խաչի Շրջ. վարչութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է Պ. Մեսրոպ Թորոսեանէ (Ռոանէն) 10.000 ֆրանք իր օդափոխութեան կայանը այցելութեան առթիւ։

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. ՀԱՅԵՐԷՆ ԲԱՑԱՏՐԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ, ՍՏ. ՄԱԼԽԱՍԵԱՆՑ, Բ. տպագր. Պէյրութ, 1955 - 56, երեք հատոր լոյս տեսած (Դ.ը մամուլին տակ)։ Հատորը 4.000 ֆրանք։
2. ՀԱՅՈՑ ՀԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ, Մ. ԱԲԵՂԵԱՆ, դիրք Ա., Բ. տպ. Պէյրութ, 1955, լաթակազմ 1800 ֆրանք։
3. ԱԿՍԵԼ ԲԱԿՈՒՆՑԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, Պէյրութ, 1955, Ա. եւ Բ. հատոր միասին (Դ.ը մամուլի տակ) 1050 ֆրանք։
4. ԵՂԻՇԷ ԶԱՐԵՆՑԻ ԱՄՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, հատոր Ա., 1050 ֆրանք։
5.— *L'Eglise Arménienne*, Malachia Ormanian, 2e éd. Antélias 400 Fr.
Առաքման ծախքը գնողին վրայ
6. ԲԱՌԱՐԱՆ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ, Մեսրոպ Նուպարեան, Պէյրութ, 1955, 1210 էջ, լաթակազմ 3000 ֆր.։
7. ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱՌԱՐԱՆ ԱՆԳԼ.-ՀԱՅ. Փրոֆ. Յ. Յ. Զագմաճեան, Պէյրութ, մեծադիր 1424 էջ, լաթակազմ 4000 ֆր.։
8. ԽՈՆԱՐՀ ՀԵՐՈՍՆԵՐ, Կոմս, Գ. դիրք, Պէյրութ, 1956, 350 ֆր.։
9. ԴԱՐ ՄԸ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ, Մ. Թէօլէօլեան, Գահիրէ, 1956, Ա. եւ Բ. հատոր 2000 ֆր.։

ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵԼԻՔ՝ ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ

ուր կը գտնուին Հայաստանի եւ Սփիւռքի հին ու նոր ամէն կարգի հրատարակութիւնները։ Պահանջել Ընդարձակ Գրացուցակը։
LIBRAIRIE H. SAMUELIAN 51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris 6e.
Chèque Postal, Paris, 1278-35.

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԵՆ ՓԱՐԻԶ ԱՅՑԵԼՈՂ ՀԱՅԵՐԸ

եթէ կ'ուզեն կնոջական նորաձեւութեան վերաբերեալ որեւէ գնում կատարել՝ իրենց իսկ շահուն համար պէտք է անգամ մը այցելեն

Կ. ԳԱԶԱԶԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ
ՓԱՐԻԶԵԱՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

CLAIRE COMTE
COUTURE

Չարեսցէք բոլոր եղանակներուն, ամենավերջին նորաձեւութեանց համաձայն եւրոպական ընտիր կերպասներ, անթերի կարուածք.
ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐ։
ՕՓԵՐԱՑԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՑ
17, Boulevard des Capucines Café de la Paix ին դիմաց

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $10: Հատը 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ 18 ՕԳՈՍՏՈՍ

SAMEDI 18 AOUT 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7657 — 32e ANNEE — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3468

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՄԹՆՈԼՈՐՏԸ ՊԱՐՋՈՒԱԾ

●

Լոնտոնի խորհրդաժողովը բացուեցաւ խաղաղ մթնոլորտի մէջ։

Հրաւիրեալ 24 պետութիւններէն 22ը կը մասնակցին պաշտօնապէս։ Եգիպտոս «դիտող» մը ղրկած է։ Ցունաստան մերժած է պատուիրակ ղրկել՝ իբրեւ բողոք Անգլիոյ բռնած դիրքին՝ կիպրոսի հարցին մէջ։

Զրանցքին ազդայնացումը Յուլիս 26ին՝ եգիպտականացուցած էր մթնոլորտը Արեւելքի, մանաւանդ Արեւմուտքի մէջ։

Գնդապետ Նասրի յեղափոխական որոշումը՝ արտայայտուած հանդիսաւոր ատիթով մը և ցուցական կերպով, չանկարծակիի բերած էր Անգլիան ու Ֆրանսան, որոնք մեծապէս շահագրգռուած են Սուէզի Ջրանցքով։

Յատկանշական է, որ Արեւմուտքի երկու մեծ պետութիւնները այս հարցին մէջ համերաշխ դանուեցան առաջին վայրկեանէն իսկ։

Շատ քիչ անդամ կը պատահի, որ մասնաւորաբար Մերձաւոր Արեւելքի գործերուն մէջ՝ Անգլիա պաշտպանէ Ֆրանսայի շահերը։ Մօտիկ անցեալը հակառակ տեսակէտին ապացոյցը տուած է քանիցս։

Սուէզի ազդայնացումը բազմաթիւ բարդ խնդիրներու դուռ կը բանար։

Հարուածը այնքան սաստիկ պիտի չըլլար, եթէ միայն տեւտորական–ըրամատիբական ձեռնարկի մը դէմ ուղղուած ըլլար։

Արդէն «Սուէզի Ջրանցքի տիեզերական Ընկերութեան» 99 տարուան մենաշնորհի պայմանաժամը կը լրանար 12 տարիէն, 1968ին, համաձայն Մոխի Իսմայիլ փաշայի եւ Ֆէրտինան տը Լէսէփսի միջեւ կնքուած պայմանագրութեան։

Այդ թուականէն սկսեալ, Ընկերութիւնը ամէն բան պիտի փոխանցէր եգիպտական կառավարութեան, նախատեսուած որոշ պայմաններով։

Այժմէն ձեռնարկները կ'ըլլային Ընկերութեան կողմէ՝ մենաշնորհի պայմանաժամը երկարաձգել տալու համար։

Անգլիացի վերջին պինտուրին Սուէզի ջրանցքէն մեկնումով, եգիպտոս գտած էր իր քաղաքական անկախութիւնը։

Զրանցքին ազդայնացումով, գնդապետը կ'ուզէր ձեռք բերել նաեւ տնտեսական անկախութիւն։

Իրմէ առաջ, եգիպտոսի վարիչները յաճախած էին ընդել ասլ Մոան Դասարան – ները, որոնք առնին օգտակար կը նկատուէին, սակայն այլեւս ժամանակավրէպ դարձած էին՝ չնորհիւ երկրին յառաջդիմութեան եւ տեղական զառարաններու արդարադատութեան։ Անկախ պետութիւն մը չէր կրնար հանդուրժել օտարներու միջամտութեան՝ իր ներքին գործերուն մէջ։

Թուրքերը 1914ին, օգտուելով պատերազմի ընձեռած բացառիկ առիթէն, միակողմանի կերպով ջնջեցին «քափիթիւլասիոն»ները, որոնք պարտադրուած էին Օսմանեան Կայսրութեան՝ ՃՁ. դարէն սկսեալ։ Այսօր Եւրոպացիները առանձնաշնորհեալ վիճակ չունին այլեւս Թուրքիոյ մէջ։

Եւրոպա ոչ մէկ լուրջ ձեռնարկ ըրաւ՝ վերահաստատելու համար այն առանձնաշնորհումները, զորս ֆէրմաններով ստացած էր Օսմ. սուլթաններէն՝ դարերու ընթացքին։ Լոզանի դաշնագիրը կատարեալ անկախութիւն չնորհեց Թուրքիոյ։

Նորագոյ ազդերը անդրդուելի ձգտում մը ունին ղէպի լիակատար անկախութիւն՝ քաղաքական ու տնտեսական։

Սուէզի պարագային մէջ բազմատեսակ շահեր վտանգուած ըլլալով, արեւմտեան պետութիւնները չեն ուզեր ղլուխ ծռել կատարուած իրողութեան առջեւ։

Եգիպտոսի դիրքը կրնայ օրինակ ծառայել ուրիշներու։ Արդէն Ձիպրալթարի, Փանամայի եւ Տարտանէլի մասին ակնարկութիւններ եղան։

Անգլիա եւ Ֆրանսա չարժման մէջ դրին իրենց ծովային ուժերը՝ ի հաբկին դնելու միջամտութիւն մը կատարելու համար։

Եգիպտոս զօրաշարժ յայտարարեց։ Արաբական երկիրները՝ մէկ սիրտ մէկ հոգի՝ առաջին վայրկեանէն իսկ կանգնեցան Եգիպտոսի կողքին։

Օգոստոս 16ի «Համերաշխութեան գործադուլ»ը հիւսիսային Ափրիկէէն մինչեւ Փաքիստան՝ ցոյց տուաւ թէ զնգապետ Նասր մինակ չէ։

Բացի աբենակից–կրօնակիցներէ, իր եւեւն ունի քաջալերութիւնը մեծ պետութեան մը՝ մանաւանդ պղտոր ջուրի մէջ ձուկ որսալու։

Լոնտոն հաւաքուած դիւանագէտները չարն ու բարին կշռելէ վերջ, պիտի գըտնեն միջոց մը՝ կողմերը հաշտեցնելու եւ մարդկութիւնը փրկելու նոր պատերազմի մը մղձաւանջէն։

Ո՛չ մէկ ազգ չահ ունի կռուելու Սուէզի համար։

Բոլոր երեւոյթները ցոյց կուտան թէ մթնոլորտը պարզուած է եւ Լոնտոնէն պիտի ծագի հաշտութեան եւ համերաշխութեան լոյսը։

ՀՐԱՆՏ–ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆԻ ԺՈՂՈՎԸ

●

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

Լոնտոնի միջազգային ժողովը, որ իր աշխատանքները սկսաւ հինգշաբթի օր, կը չարունակուի համերաշխ մթնոլորտի մը մէջ։

Անգլիոյ վարչապետը, Պ. Իըլն, ժողովը բացաւ ժամը 11ին։ Իւրի դալուստ մաղթեց պետութեանց ներկայացուցիչներուն, չնորհակալութիւն յայտնեց որ հրաւէրը ընդունեցին եւ աւելցուց. «Որեւէ մէկ առնչ աւելի կարեւոր եւ կենսական են ձեր տալիք որոշումները. յոյս ունիմ որ խօսակցութիւնները ղրական արդիւնքի մը պիտի յանդին. կը մաղթեմ որ Տէրը յաջողութեամբ պսակէ ձեր ճիդերը»։

Առաջին նիստին միաձայնութեամբ նախագահ ընտրուեցաւ Անգլիոյ արտաքին նախարարը Պ. Մ. Լոյտ։

Առաջին խօսք առնողը *եղաւ Մ. Նահանգներու արտաքին նախարարը։ Նախ ըսաւ Սուէզի Ջրանցքին եւ անոր Միջազգային Ընկերութեան մանրամասն պատմականը։ Ապա, հաւատած առ հաւատած բացատրեց արեւմտեան պետութեանց առաջարկած նոր ծրագիրը, որուն դլխաւոր կէտերն են.—*

1) Բոլոր պետութեանց չահը կը պահանջէ որ Սուէզի Ջրանցքին երթեւեկը ըլլայ ազատ։ Հետեւաբար, պետութիւնները պէտք է ապահովուած ըլլան որ Ջրանցքին վարչութիւնը վստահելի ձեռքերու մէջ է։

2) Այս վարչութիւնը ամէն կարդի քաղաքական ազդեցութիւններէ դերծ պէտք է մնայ։

3) Եգիպտոսի օրինական իրաւունքներն ու չահերը պէտք է պահպանուին։ Զրանցքին եկամուտին մէկ մասը, որուն քանակը պիտի որոշուի փոխադարձ համաձայնութեամբ, պէտք է յատկացուի Եգիպտոսի։

4) Սուէզի Ջրանցքին նախկին Ընկերութիւնը արդար հատուցում պէտք է ստանայ։

Ծրագրին առաջին կէտին առնչութեամբ, Ջրանցքին վարչութիւնը պիտի վստահուի միջազգային վարիչ մարմնի մը, որուն մէջ ոչ մէկ առաջնութիւն պիտի տրուի այս կամ այն պետութեան։ Վարիչ մարմինը կապուած պիտի ըլլայ ՄԱԿին։

Որեւէ անհամաձայնութեան մը պարագային, հարցը պիտի ներկայացուի Լահէյի միջազգայինատեանին կողմէ նշանակուած իրաւաբար մարմնի մը քննութեան։

22 պետութեանց ներկայացուցիչները մեծ ուշադրութեամբ հետեւեցան Տըլլըսի ներկայացուցած ծրագրին, որ կը յարգէ թէ՛ Եգիպտոսի եւ թէ արեւմտեան պետութեանց իրաւունքները։ Շուէտի եւ Փորթուկալի ներկայացուցիչները երկրորդեցին Տըլլըսի առաջարկը։ Իտալիոյ արտաքին նախարարը պնդեց, որ քուէարկուած որոշումը պէտք է ընդունելի ըլլայ Եգիպտոսի կողմէ։

Եգիպտոսի անդամներէն ձայն առաւ, բայց բաւականացաւ իր նախորդ (Մոսկուայի մէջ կատարած) յայտարարութիւնները կրկնելով։

Հարց ծագեցաւ թէ որոշումները ի՞նչ ձեւով պիտի քուէարկուին.— պա՞րզ մեծամասնութեամբ, երկո՞ւ երրորդի մեծամասնութեամբ թէ՝ միաձայնութեամբ։ Հնդկաստանի ներկայացուցիչը կ'ուզէր որ քուէարկութիւնները կատարուին միաձայնութեամբ, բայց այս առաջարկը ընդ-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

●

ՀԱՅԱ ՄԵՐ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԴԱ՞ՍԸ...

Սոսկալի անթելը անցեալ շաբթու կը ծանուցանէր թէ պատմութեան դասերը պիտի վերսկսին նոր ուղղութեամբ, համապայն 20րդ համագումարին որոշման։

Կը յիշուի թէ անցեալ տարեշրջանին ջնջուած էին պատմութեան ճնշուածները՝ ընդունելով որ դասագիրքերը կը յորդորին Սթալինի փառաբանութեամբ։

Այս առթիւ համագումարին մէջ բուռն ճառեր խօսեցան Ա. Միկոյեան եւ Տիկին Պանկրակովա։

Նոր դասագիրքերը պատրաստուած են դեկավարութեամբ այս տիկնոջ եւ մասնաւորապէս կը շեշտեն աշխատաւոր բազմութեանց եւ Լենինի դերը բոլշեւիկեան յեղափոխութեան մէջ։

Ուրեմն, վերաբննութեան փորձ մը եւս կը կատարուի։ Տղաքը հարկադրուած են ցարդ աւանդուած դասերը մոռնալ եւ նոր բաներ սորվիլ։

Այսպէս անգամ մը եւս թանգարան պիտի ճետեն Սթալինը, հանճարի փառապսակը դնելով Լենինի գլխուն վրայ, ինչպէս կ'ըսենք արդէն։

Չեմ գիտեր թէ Երեւանի մէջ ալ սկսա՞ծ են վերաբննել պատմութեան դասերը, նոր գիրքեր հրատարակելով։

Այդպիսի փորձ մը կատարած ատեն, անշուշտ նկատի պիտի ունենան հետեւեալ պատմական իրողութիւնները, *անվիճելի եւ անվերաբննելի*.—

1) Ռուսական առաջին յեղափոխութիւնը կատարուած ատեն (1917 Փետր.), ռուսական եւ հայկական ուժերը գրաւած էին արեւմտեան Հայաստանը, մեր ծովուժ ափերէն մինչեւ Վասպուրական։

2) Երկրորդ յեղափոխութեան ատեն (1917 Հոկտեմբեր) բոլշեւիկները ոչնչացուցին այդ յաղթանակը, «դէպի տուն» հրաւիրելով զինուորները։

3) Յետոյ ստորագրեցին Պրեստ–Լիթովսկի խայտառակ դաշնագիրը, ամբողջ արեւմտեան Հայաստանը պարգեւելով կիսակործան Թուրքիոյ եւ խախտելով 1914ի սահմանները (արեւելեան Հայաստան)։

4) Լենին սեմէն «դեկրէթ» մը հրատարակեց եւ ինքնավարութիւն խոստացաւ արեւմտեան Հայաստանի, գիտնալով հանդերձ որ ամէն բան կորսուած է։

5) Հայկական ուժասպառ գունդերը եւ ամբողջ ժողովուրդը օրհասական ճակատամարտ մը մղեցին, հայկական պետութեան կորիզ մը ստեղծելով։

6) Բոլշեւիկները այդ ալ աչքի փուշ համարելով, ձեռ ձեռքի տուին Մ. Քեմալի «ասկեար»ներուն հետ, զայն տապալելու եւ իրենց թաթին տակ առնելու համար։

7) Իբրեւ գինակից Անգարայի, ամէն օգնութիւն տրամադրեցին, — նիւթական, ռազմական եւ դաղափարական, փոխ Ասիան եւ Կիլիկիան ալ պարպել տալով։

8) Աւելի քան քսան տարի թե–թիկունք հանդիսանալով Թուրքիոյ, 1953 Մայիս 30ին պաշտօնական յայտարարութիւն մը եւս հրատարակեցին յանուն Հայաստանի եւ Վրաստանի, ըսելով թէ որեւէ հողային պահանջ կամ իրաւունք չունին։

Եթէ այսքանը սրբագրեն, շատ մը սառեր կը հալին եւ իսկապէս «պրոգրեսիւ» աշխատանք մը կատարուած կ'ըլլայ։

ՎԱՀԷ

ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

●

ՀԱԼԷՊԻ ԳԱԻԱՌԱԿԱՆԻՆ ՕՐԻՆԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵԻ ԿԱԹՈՂ. ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ՉԵՆ ԿՐՆԱՐ ԽՆԴՐՈՑ ԱՌԱՐԿԱՅ ԸԼԼԱԼ

Ինչպէս հաղորդած էինք երէկուան թիւով, հակառակորդ ճակատի՝ սուրիական կառավարութեան մօտ կատարած բազմակի դիմումներուն իրրեւ հետեւանք, Սուրիոյ ներքին նախարարութիւնը յանձնած էր Հալէպի Գաւառական ժողովի կիրակի օրուան լրացուցիչ ընտրութիւնները։

Սուրիոյ վարչապետին յանձնարարութեամբ, Ներքին եւ Հանրօգուտ չինութեանց նախարարները, իրրեւ Հալէպցիներ, Դամասկոս հրաւիրած էին Ազգային Իշխանութեանց եւ բոլոր կողմի ներկայացուցիչները՝ բարեկամաբար բոլոքի հարցերը քննելու եւ բարւոք կարգադրութիւն մը ընելու նպատակով։

Երեքշաբթի, տեղի ունեցաւ հանդիպումը, որ տեւեց երկու ժամ։ Հանդիպումէն վերջ, նախարարները յստակ կերպով հետեւեալ որոշումը տուին.—

Որեւէ ձեւի ու որեւէ պայմանի տակ, Հալէպի Գաւառական ժողովի օրինաւորութիւնը եւ այս թուականէն առաջ տեղի ունեցած բոլոր ընտրութիւնները, ու մասնաւորաբար կաթոլիկոսական ընտրութիւնը ինդրոյ առարկայ չեն կրնար ըլլալ։ Կը յայտարարենք, որ Գաւառական ժողովի մէկ հինգերորդի լրացուցիչ ընտրութիւններուն կայացումը Նախարարաց Խորհուրդի որոշումն է։ Իրենք, ըստ հարկին, չեն ուզեր միջամտել ըլլալ համապետական ներքին պործերու։ Հիմա եւս, իրրեւ այդպիսին չէ որ կ'ընեն, այլ նկատի ունենալով որ ներքին այս անհատակայոդութիւնները հասած են մինչեւ յուզնեցուցիչ եւ ճնճղացուցիչ ըլլալու աստիճանին, ու ցանկանալով, իրրեւ բարեկամներ, վերջ տալ այս անհատակայոդութեանց, մէկ հինգերորդի այս ընտրութեան չուրջ եւ միայն մէկ անդամի համար, կուսան հետեւեալ որոշումները.

1) Ընտրութեան կրնան մասնակցիլ 20 տարիքը լրացնողները, համաձայն Պոլսոյ Ազգ. Երեսփոխանական Ժողովի որոշումին, որով փոփոխութեան ենթարկուած էր Սահմանադրութեան 25 տարիքի պայմանը։

2) Ընտրութեան կը մասնակցին միայն ու բացառաբար սուրիահպատակները։

3) Ընտրելի կրնան ըլլալ միայն սուրիահպատակները։

4) Ընտրական յանձնաժողովին մէջ կողմերը պիտի ունենան իրենց ներկայացուցիչները։

5) Ընտրութիւնը, այս պայմաններու լրացումէն վերջ, պիտի կատարուի Սեպտեմբերի կիսուն։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՅՈՒՐԸ

ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Մեծագործ, թոթափելու համար անցյալի ստրկական լուծը, հայ գրականությունը ամբողջ ուժով ձգտում է դեպի ժողովրդականություն, դեպի ժողովրդական զանգվածներ։ Այդ ձգտումը հասկանալի է։ Ժողովրդի ազատագրական պայքարի ալիքները, որ ողողում են մեր երկրի ամբողջ տարածությունը, ստիպում են գրողներին ավելի ուշադիր նայել իրենց շրջապատին, ավելի խորը ներթափանցել կյանքի երևույթների էության մեջ։ Ստիպում են նրանց ավելի ուշադիր լինել ժողովրդի հոգեբանության, նրա ձգտումների, նրա ապրումների նկատմամբ։

ՏՈՄՍԵՐ

Ե՛Ւ ՉԱՐ, Ե՛Ւ ՅԻՄԱՐ

●

Քանի մը օր առաջ, Ատլանտեանի ջուրերուն մէջ թաղուեցաւ իտալական հսկայ չոգենաւ մը: Ամէնէն գեղեցիկն էր եւ ամէնէն չքեղազարդը՝ աշխարհի ծովերը կտրող նաւերու չարքին: Իտալիոյ պարծանքն էր եւ ծփուն թանգարան մը, ինչպէս կը հաւատան զինքը ճանչցողները: Արժած էր 29 միլիոն տոլար:

Թանձր մշուշ մը կը ծածկէր այն ճամբան, ուրկէ պիտի անցնէր չոգենաւը՝ Նիւ Եորքի նաւահանգիստը խարսխելու համար: Երկու ժամէն, Անտրէա Տորիան հասած պիտի ըլլար երկնասլացներու մայրաքաղաքը՝ իր 1700 ճամբորդներով:

Ու պատահեցաւ անհաւատալին: Դիմացէն կուգար ուրիշ մը, չուէտական «Սթոքհոլմ»ը: Երկու նաւապետները կորնչուցած էին իրենց ուղղութիւնը: Եւ յանկարծ, Սթոքհոլմի ղեկը պատռեց «Թանդարան»ին կողը:

Ահռելի ապտ մը պատահած պիտի ըլլար, եթէ ֆրանսական «Իլ տը Ֆրանս»ը եւ ուրիշ նաւեր օգնութեան փութացած չըլլային: Երկու նաւերուն ճամբորդները -- եւ նաւաստիները -- ապահով ցամաք հասած են, արդէն: Զոհերուն թիւը, բարեբախտաբար, զանցառելի:

Կարմիր Խաչը եւ բազմաթիւ բարեսիրական հիմնարկութիւններ քարափ փութացած էին՝ արկածեալներուն ուտելիք, դեղ, հագուստ ու դրամ հայթայթելու համար: Ճամբորդները ամէն բան կորսնցուցած էին: Ոմանք ցամաք կ'ելլէին դիւրաններով:

Սրտաճմլիկ տեսարան մը՝ քարափին վրայ: Մայրը իր զաւակը կը փնտռէր: Թոռը՝ իր ութսուն տարեկան մեծ հայրիկն ու մեծ մայրիկը: Նորապսակ ամուսինը՝ իր հարսը:

Իշխանութիւններն անդամ մկկի դրած էին բոլոր օրինական ձեւակերպութիւնները: Ո՛չ անցապիր փնտռող կար, ո՛չ ալ պայուսակ: Գիշերանոցով մտպտպուռծ ազատած ճամբորդը անցապիր ու պայուսա՞կ կ'ունենայ ձեռքը:

Սքանչելի էր պատկերը:

Մարդասիրութիւն, եղբայրութիւն, քրիստոնէավայել սէր ու զուարդուրանք: Արկածեալներուն մէջ կային Իտալացի – ներ, Ամերիկացիներ -- նոյնիսկ, Հայեր: Բայց, Նիւ Եորքի քաջափին վրայ ազգութիւն չկար, հայրենիք չկար, դաւանական խորութիւն չկար: Կար միայն մարդ ա-րարածը:

***

Հակասութիւններով թրծուած ենք, ամէնքս ալ: Կարծես, ազէտներու կը սպասենք... պլեակիր Մարդ ըլլալու համար: Դիմացինին կեանքը պէտք է վտանգուի, որպէսզի յիշենք թէ ան մեր եղբայրն է:

Պէտք է, սովահար, ճամբան վար իյնաս, որպէսզի քովէդ անցնողը պատառ մը չոր հաց դնէ բերանդ: Բոպիկ ոտքերով պէտք է քալես ձիւնին վրայ, որպէսզի քեզմէ աւելի բախտաւոր դոյզ մը կօշիկ անցընէ ոտքերուդ: Ու ծովը պէտք է իյնաս, որպէսզի թեւէդ դուրս քաշող մը ըլլայ:

Մարդիկ առաջուց չեն մտածեր այն միջոցներուն մասին, որոնք թոյլ պիտի չտային որ անօթիներ ու բոպիկներ ըլլային աշխարհի մէջ: Զարիքին ու աղէտին լուրը առնելէետքն է որ օգնութեան կը հասնին:

Բայց, այդ օգնութիւնը ամէն տեղ ալ չոգեպիղծ արագութեամբ չի հասնիր, քաղաքական կեանքի մէջ: Անհատը անհատին թեւէն կը բռնէ, որպէսզի ան ծովամոյն չըլլայ: Բայց ազգերու մօտ մի՛ փնտռէք այդ մարդասիրութիւնը: Վկայ՝ մեր պատմութիւնը: Մեր թեւէն բռնող չեղաւ:

Բարի ենք՝ անհատապէս: Չար ենք՝ հաւաքաբար: Բայց, յիմարներ ենք՝ թէ՛ իրրեւ անհատ եւ թէ իրրեւ հաւաքակատութիւն:

Անտրէա Տորիայի ճամբորդներուն կեանքը կը փրկենք, բայց դէնքեր կ'արտադրենք, վաղը, իրարու դլուխ ուտելու համար... Ինչո՞ւ: Որպէսզի, մէկ ազգը միւս ազգէն աւելի չունենայ...

Ցիմա՞ր: Ո՛չ: Գերագրական խելագարները ենք, մենք, Աստուծոյ գլուխ-գործոց արարածները:

ԵՒՐՈՊԱՑի

ՁԱՅՆԵՐ ԳԱԻԱՌԷՆ

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՓՈՆ ՏԸ ՇԷՐԻԻ («Յառաջ»).— Թէեւ օդը վատահութիւն չէր ներշնչեր, սակայն որոշեցինք որ տեղի ունենայ մեր պաշտահանդէսը, եւ լաւ ըրինք, որովհետեւ օդը լաւացաւ:

Կոկիկ բազմութիւն մը հաւաքուած էր «Թրիփէկ»ի զուարճոյն վայրը: Կազմակերպողները, գլխաւորութեամբ Ազգ. Միութեան առենապետ Պ. Յ. Պիչաքճեանի, ողջունեցին հիւրերը, որ կուգային Վիէնէն, Լիոնէն, Տէսինէն, Վալանսէն -- Յ. Վ. Լեւոնեան, Թորգոմ քհնյ. Փոսթէքեան, Տէսինի Ազգ. Միութեան առենապետ Պ. Գ. Տաշդեան, Տէր եւ Տիկ. Անտոնեան, Պ. Պ. Գ. Քիւրէճեան, Ժամագործեան, Կիւրեղեան, Ս. Գր. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ «Արաքս» երգչախումբի անդամուհիները, որոնք իրենց մասնակցութիւնը բերին բանալով հանդէսը «Մագկիր ազատ իմ Հայրենիք»ով: Լեւոնեան վարդապետի քանի մը խրախուսիչ խօսքերէն ետք, երդուեցան հայկ եղանակները: Վալանսէն Օր. Ա. Նաճարեան ծափահարուելու իր սիրուն երգերուն համար: Գեղարուեստական բաժնին մասնակցութիւնը բերին նաեւ Ժամագործեան, Սարգիսեան եւ Խաչատուրեան քոյրերը, Օր. Տաշդեան, Տիկ. Սիմոնեան, Կ. Չիլինկիրեան եւ տղերս դպրոցը:

Բրէմիոյէն Տիկ. Պօղոսեանի տուած ոսկի ժամացոյցը վիճակահանութեան գրուելով չհեցաւ Տիկին Վ. Մելքոնեան որ հազար Ֆր. նուիրեց:

Հանդիսին տաք մթնոլորտէն ոգեւորուած խօսք առին նաեւ Պ. Գէորգ Քիւրէճեան, յորդորելով նոր սերունդը որ լաւ Հայ մնայ եւ Տիկին Անտոնեան որ թելադրեց բարձր պահել մեր մշակոյթը օտարներուն առջեւ:

Հակառակ այս ջերմ խօսքերուն, ցաւ ի սիրտ կը նկատենք որ Փոն տը Շէրիւի մէջ եւս չտաեր կը հեռանան հայկական կեանքէ:

ՀԱՅԿ ՊԵՌՆԱՌ

ԳԱՂՈՒԹԷ ԳԱՂՈՒԹ

ՀԱՄԱՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՄԻՈՒԹԵԱՆ 14ՐԴ ՊԱՏԳԱՄ. ԺՈՂՈՎԸ

Համավասպուրականի Հայր. Միութեան 4րդ պատգամ. ժողովը գումարուած է Ցուլիս 6ին Նիւարքա Փոլսի (Մ. Նահանգները) մէջ: Իրաւասու ձայնով ժողովին կը մասնակցէին 12 մասնաճիւղեր 21 անդամներով: Երկու տարուան միջոցին Միութիւնը վերելք նշանակած է: Վերակազմուած է Նիւարքա Փոլսի մասնաճիւղը եւ Օժանդակ Երիտ. Միութիւնը եւ Սան Ֆրանչիսքոյի մասնաճիւղը: «Վարագ»ի հրատարակութիւնը կանոնաւորապէս լոյս կ'ընծայուած է: Որոշուած է Պէյրութի, Հալէպի ճեմարաններուն մէջ, ինչպէս եւ Ցունաստանի եւ Ֆրանսայի դպրոցներուն մէջ Արմենան տաներու թիւը պահել և անոնց յատկացնել 3500 տոլար, երկու տարուան համար: Վեթերաններու եւ կարօտ հայրենակիցներու օգնութեան համար յատկացուց համապատասխան գումար:

Հայաստան ճամբարին մէջ մատուռի մը շինութիւնը դանելով որ բազմածախս է, որոշեց չեղեալ համարել, եւ Պ. Վ. Կարապետեանի հիմնադրամէ 4000 տոլարը տրամադրեց Նիւ Ճըրսիի մէջ դաշտավայր մը դնելու:

Վասպուրականի պատմութիւնը գրելու համար յանձնարարեց կեդր. Վարչութեան՝ հարցը ուսումնասիրել:

Ժողովը 3000 տոլար տրամադրեց, ընդառաջ երթալով Հաւրէպքի երեք հարիւր հայրենակիցներուն առաջարկին, իրենց համար հնձող մեքենայ մը գնելու:

Ժողովը որոշեց նաեւ 500ական տոլար տրամադրել Նիւ Ճըրսիի եւ Պոսթընի եկեղեցիներուն հայ դպրոցի շինութեան:

Յառաջիկայ տարեշրջանին համար ժողովը քուէարկեց 12 հազար տոլարի նախահաշիւ մը:

ՓՐՈՖ. ՄԱՆԱՍԷ ՍԵՒԱԿ (Ամերիկայէն) Իտալիա հրաւիրուած է մասնակցելու եւ բանախօսելու պիտական միջազգային համագումարին, որ տեղի պիտի ունենայ Սեպտեմբերի սկիզբը Ֆլորանսի մէջ: Փրոֆ. Սեւակ պիտի այցելէ նաեւ Փարիզ:

ՄԱՐԶԻԿ ՅԱԿՈԲ ՔԻՒՐՔՃԵԱՆ Իրանի հալէթերի (ծանրութիւն) ախոյեան եղած է: Յ. Քիւրքճեան բազմաթիւ անդամներ ախոյեան հանդիսացած է Իրանի մէջ:

ՈՂԲ. ԴԵՐԱՄԱՆ Սուրբաբեանի յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ Լոս Անճելըսի մէջ, ի ներկայութեան հոծ բազմութեան: Դամբանականներ խօսեցան Աւետիք Փիլոսեան, Զաքարեան, Մամուլեան, Հէրի Քալեան, Արամ Սարոյեան եւ դերասան Եղիշէ Յարութ, շնորհելով տադնապաւոր դերասանին ապրուստ ծառայութիւնը 40 երկար տարիներ, թէ՛ Համաստանի, թէ՛ Ֆրանսայի եւ թէ Ամերիկայի մէջ, մանաւանդ Հալիֆորնիոյ, ուր ներկայացումներ կուտար վերջին չորս-նին: Եկեղեցական արարողութեան մասնակցեցան յայտնի երգիչներ Արմանտ Թոքաթլեան, երգչուհի Զարուհի Վարդանեան-Իլմասեան եւ Ֆլէտ Տէրեան: Հոգեհանգիստին ներկայ եղած են 250 հոգի:

ԳԱՄԻՇԼԻԻ ՄԷՋ (Սուրիա) Հ. Մ. Ը. Մ.ի ակումբին հիմնադիրքը կատարուած է վերջերս, ի ներկայութեան համակիր – ներու եւ ընկերներու: Ներկայ եղած են հիւրեր շրջաններէն եւ Հալէպէն: Ընկ. Եղ. Էլոյեան (Հալէպէն) հրաւիրուած էր խօսելու, և բաւ թէ եկեղեցին եւ դպրոցին հետ, այս տեսակ ակումբներն են որ պիտի կրնան կերտել նոր սերունդի ֆիզիքականը եւ նկարագիրը: Նուէրներէ տասը վայրկեանի մէջ գոյացաւ 2000 Ս. ոսկի, որուն մէկ երրորդը տուաւ թաղականութեան առենապետ Պ. Տիգրան Նալպանեան:

ՄԱՆՉԻՍԹԸՐԻՆ Պ. Վահէ Ֆնտըղլեան, որդին ծանօթ բանաստէղ Հանդուցեալ Գառնիկ Ֆնտըղլեան Կրթական Հիմնադրամ »ի մը կազմած է ի յիշատակ իր հօր, իր եղբօր Հանդուցեալ Արթօ Ֆնտըղլեանի եւ իր ընտանիքին հանդուցեալ անդամներուն:

«Ֆնտըղլեան Կրթական Հիմնադրամ»ի հաշուոյն, Պ. Վահէ Ֆնտըղլեան Հ. Բ. Ը. Միութեան յանձնած է 27·000 տոլարի դումար մը, որուն վրայ յառաջիկային ուրիշ բարդումներ եւս պիտի կատարէ: Այս հիմնադրամին եկամուտները Հ. Բ. Ը. Միութեան կողմէ իրրեւ կրթաթոշակ պիտի տրուին պիտական ճիւղերու մէջ թեկնիք ուսանող հետեւող չքաւոր եւ ուշիմ հայ երիտասարդներու:

ԱՄԱՌՆԱՑԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԼԻԲԱՆԱՆի ՄԷՋ.— 1955–56 տարեշրջանին Նոր–Ամանոսի Ահրամճեան վարժարանի հոգաբարձութիւնը յարմար տեսաւ ամառը վարժարանը բաց պահել, որպէսզի նախ տղաքը փողոցներու մէջ չթափառին, երկրորդ՝ աշակերտները օգտուին այս պատեհութենէն, ուսանելով իրենց վերաբերեալ դասերը լեզուական թէ պատմական, չատ ընչին վճարումով մը:

Ամառնային դասընթացքը սկսաւ Ցուլիս 9ին եւ վերջ դտաւ Օգոստոս 4ին, ներքին հանդէսով, որ պատրաստուած էր կոկիկ յայտագրով մը:

Սեպտեմբերի սկիզբը Ֆլորանսի մէջ: Փրոֆ. Սեւակ պիտի այցելէ նաեւ Փարիզ:

ՄԱՐԶԻԿ ՅԱԿՈԲ ՔԻՒՐՔՃԵԱՆ Իրանի հալէթերի (ծանրութիւն) ախոյեան եղած է: Յ. Քիւրքճեան բազմաթիւ անդամներ ախոյեան հանդիսացած է Իրանի մէջ:

ՈՂԲ. ԴԵՐԱՄԱՆ Սուրբաբեանի յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ Լոս Անճելըսի մէջ, ի ներկայութեան հոծ բազմութեան: Դամբանականներ խօսեցան Աւետիք Փիլոսեան, Զաքարեան, Մամուլեան, Հէրի Քալեան, Արամ Սարոյեան եւ դերասան Եղիշէ Յարութ, շնորհելով տադնապաւոր դերասանին ապրուստ ծառայութիւնը 40 երկար տարիներ, թէ՛ Համաստանի, թէ՛ Ֆրանսայի եւ թէ Ամերիկայի մէջ, մանաւանդ Հալիֆորնիոյ, ուր ներկայացումներ կուտար վերջին չորսնին: Եկեղեցական արարողութեան մասնակցեցան յայտնի երգիչներ Արմանտ Թոքաթլեան, երգչուհի Զարուհի Վարդանեան-Իլմասեան եւ Ֆլէտ Տէրեան: Հոգեհանգիստին ներկայ եղած են 250 հոգի:

ԳԱՄԻՇԼԻԻ ՄԷՋ (Սուրիա) Հ. Մ. Ը. Մ.ի ակումբին հիմնադրիքը կատարուած է վերջերս, ի ներկայութեան համակիր – ներու եւ ընկերներու: Ներկայ եղած են հիւրեր չորջանէրէն եւ Հալէպէն: Ընկ. Եղ. Էլոյեան (Հալէպէն) հրաւիրուած էր խօսելու, և բաւ թէ եկեղեցին եւ դպրոցին հետ, այս տեսակ ակումբներն են որ պիտի կրնան կերտել նոր սերունդի ֆիզիքականը եւ նկարագիրը: Նուէրներէ տասը վայրկեանի մէջ գոյացաւ 2000 Ս. ոսկի, որուն մէկ երրորդը տուաւ թաղականութեան առենապետ Պ. Տիգրան Նալպանեան:

ՄԱՆՉԻՍԹԸՐԻՆ Պ. Վահէ Ֆնտըղլեան, որդին ծանօթ բանաստէղ Հանդուցեալ Գառնիկ Ֆնտըղլեան Կրթական Հիմնադրամ »ի մը կազմած է ի յիշատակ իր հօր, իր եղբօր Հանդուցեալ Արթօ Ֆնտըղլեանի եւ իր ընտանիքին հանդուցեալ անդամներուն:

«Ֆնտըղլեան Կրթական Հիմնադրամ»ի հաշուոյն, Պ. Վահէ Ֆնտըղլեան Հ. Բ. Ը. Միութեան յանձնած է 27·000 տոլարի դումար մը, որուն վրայ յառաջիկային ուրիշ բարդումներ եւս պիտի կատարէ: Այս հիմնադրամին եկամուտները Հ. Բ. Ը. Միութեան կողմէ իրրեւ կրթաթոշակ պիտի տրուին պիտական ճիւղերու մէջ թեկնիք ուսանող հետեւող չքաւոր եւ ուշիմ հայ երիտասարդներու:

ԱՄԱՌՆԱՑԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԼԻԲԱՆԱՆի ՄԷՋ.— 1955–56 տարեշրջանին Նոր–Ամանոսի Ահրամճեան վարժարանի հոգաբարձութիւնը յարմար տեսաւ ամառը վարժարանը բաց պահել, որպէսզի նախ տղաքը փողոցներու մէջ չթափառին, երկրորդ՝ աշակերտները օգտուին այս պատեհութենէն, ուսանելով իրենց վերաբերեալ դասերը լեզուական թէ պատմական, չատ ընչին վճարումով մը:

Ամառնային դասընթացքը սկսաւ Ցուլիս 9ին եւ վերջ դտաւ Օգոստոս 4ին, ներքին հանդէսով, որ պատրաստուած էր կոկիկ յայտագրով մը:

ՍԱՄՈՒԷԼ

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԷՊ, 364 – 400)

Բ. ԳԻՐՔ

●

2.— ԱՆՈՒՇ ԲԵՐԴԸ

Որդու զովասանքները, կարծես, լսում էր հայրը, եւ այնպէս է թւում, որ նրա մռայլ, սպառնալի դէմքը արտասանում էր այդ խօսքերը. «Հօր արեան վրէժխնդրութիւնը կ'ոգեւորէ նրան, եւ նա իւր ծնողաց հարազատը չի լինի, եթէ հարիւրաւոր պարսիկ սպանների մարթիքը խառով չլցնի եւ չուղարկի իրրեւ նուէր սատրապի Շապուհին»...

Բանտարկեալը չարունակեց հարցուփորձը.

— Ո՞րտեղ է Հայոց տիկինը (թագուհին):

— Ամրացած է Ատրապէկս բերդում, տէր արքայ, եւ իւր հրամանի ներքոյ ունի տասնեւերկու հազար ամենաընտիր զօրքեր:

— Իսկ իմ որդի՞ն:

— Դեռ գտնւում է Բիւզանդիայում, կայսեր մօտ, տէ՛ր արքայ:

— Ինչո՞ւ չեն կանչում, ինչո՞ւ են թողել այնտեղ:

— Դեռ մտածում են երկիրը խաղաղացնել Պարսիկների յարձակումներից, որ նա յետոյ գայ, եւ ամենայն ապահովութեամբ ժառանգէ հօր գահը, տէ՛ր արքայ:

Բանտարկեալը գոռնացած կերպով չարժեց գլուխը, եւ նրա չղթաների չռաչիւնը արձագանգ տուեց սրտի բարկութեանը:

— Դու խնայում ես ինձ, Դրաստամատ, — կոչեց նա խրոխտ ձայնով, — դու խիստ մեղմութեամբ ես հաղորդում իմ աչխարհի ազէտները: Ասա՛ր ճշմարիտը, ես քեզ կը լսեմ ամենայն սառնասրտութեամբ, որքան եւ տխուր լինին քո պատմութիւնները: — Իմ որդուն պահում են Բիւզանդիայում, պահում են կայսեր մօտ, որովհետեւ վախենում են հայրենի աչխարհը բերել, որպէսզի, Շապուհի ձեռքը չընկնի, եւ նրան եւս հօր մօտ՝ այդ բերդում չաքսորէ... Այդ չէ՞ խնդութիւնը: — կարծեմ այդ է:

— Այո՛, տէր արքայ:

— Ո՞րտեղ է Ներսէսը:

— Նոյնպէս Բիւզանդիայում, տէր արքայ:

Զնայելով բանտարկեալի թախանձանքին, նա զարձեալ ծածկեց, որ Հայոց քահանայապետը աքսորուած է Պատմոս կղզում:

— Երեւի, այն նպատակով է ապատում Բիւզանդիայում, որ որդուս հետ միասին վերադառնան:

— Այո՛, տէր արքայ:

Նա գլուխը խոնարհեցրեց, եւ խառնուած գիսակների մէջ հոսանքը սկսեց տխրամած դէմքը: Րոպէական մտայուզութիւնից յետոյ, կրկին զարձաւ դէպի ներքինին, ասելով.

— Այդ ինձ է՛լ մխիթարում է, է՛լ խոյսոտում է, Դրաստամատ: Ես երբեք Ներսէսի հետ լաւ յարաբերութիւնների մէջ չեմ եղել: Այժմ նա հովանաւորում է իմ որդուն: Դա մի տեսակ վրէժխնդրութիւն է, եւ քրիստոնէական վրէժխնդրութիւն, չարութեան փոխարէն բարութիւն ընել...

— Այդ նրա պարտքն է, տէր արքայ, որպէս Քրիստոսի աշակերտի:

— Ասա՛, եւ որպէս ճշմարիտ հայրենասէրի, Դրաստամատ, — աւելացրեց բանտարկեալը: — ես թէեւ միշտ հակառակել եմ Ներսէսին, բայց երբեք չեմ դադարել յարգել նրա մէջ մեծ մարդու ամենաբարձր յատկութիւնները:

— Ի՞նչ է չինում Մերուժանը, — խօսքը փոխեց նա:

— Անիծո՛ւի Մերուժանը, — պատասխանեց ներքինին խորին զղուանքով: — Շապուհից գանապան հրահանգներ է ստացել... եւ նրանց ի կատար ածելու մասին է աչխատում...

— Ի հարկէ, ոչ լաւ հրահանգներ:

— Այդ չատ հասկանալի է, տէր արքայ: Բայց ես մեծ յոյսեր ունեմ, որ Հայոց նախարարների միաբանութիւնը կը խորտակէ նրա չար դիտաւորութիւնները...

— Նախարարների միաբանութի՛ւնը... կրկնեց բանտարկեալը գոռնացած ձայնով: — Մինչ կարելի՞ է հաւատալ նրանց անկեղծութեանը...

— Ոչ միայն կարելի է, այլ պէտք է հաւատալ, տէր արքայ: Նրանք այժմ չատ եւ չատ սարքացել են իրանց անխոհեմ վարմունքների մասին...

— Այն բոլոր վնասներից յետոյ, որ կատարուեցան, Դրաստամատ... իրանց թագաւորին կորցնելուց յետոյ... հայրենի երկիրը աւերակ դարձնելուց յետոյ... այժմ, ասում ես, սարքացել են... դա չա՛տ եւ չա՛տ ուշ է արդէն...

— Ուշ է, բայց բոլորովին անցած չէ, տէր արքայ: Իրանց անձնազոհութեամբ այժմ կը քաւեն հին մեղքերը: Ինձ յայտնի են բանական տեղեկութիւններ, թէ ո՛րպէս նախարարութիւնը, հոգեւորականութեան հետ ձեռք ձեռքի տուած, պատրաստում է պատերազմել հայրենիքի փրկութեան համար:

— Պատմի՛ր, ի՛նչ պիտես:

Ներքինին սկսեց մի բան մրմնջել, նախ, Շապուհի գիտաւորութիւնները՝ քրիստոնէական կրօնը ոչնչացնելու եւ Հայաստանում Պարսից կրակապաշտութիւնը տարածելու մասին:

ԲԱՑԻ

դանելութիւն չվտաւ. միայն Ինդոնեզիան, Սէյլանն ու Ֆ. Միութիւնը համաձայն են այս ձեւին։ Ցամենայն դէպս, ուշադրութեան առաջարկեց խորհրդակցութիւնները ընդհատել, ընդհանուր լուսաբանութիւն մը տալ. ասոր վրայ, Անգլիոյ արտաքին նախարարը ըսաւ.— «Քանի որ ուրիշ խօսք առնել ուզող չկայ, համառօտած լուսաբանութեան մէջ իրարու երես նայելու կարիք չունինք»։ Ծայր առաւ ընդհանուր խընդուք մը, եւ նիստը փակուեցաւ։

× Ըստ ամերիկեան լաւատեղեակ շրջանակներու, պնդ. Նասը, Սուէզի մասին երկրորդ միջազգային ժողովի մը մասնակցելու համաձայնութիւն յայտներ է, պայմանաւ որ տեղի ունենայ Սէյլանի մայրաքաղաքին՝ Գոլոմպոյի մէջ, եւ հովանաւորուի ՄԱԿի կողմէ։

Կ'ըսուի թէ այս լուրին աղբիւրը ՄԱԿի արաբեւասիական ներկայացուցիչներն են, որոնք խորհրդակցական առաջին ժողով մը պիտի գումարեն Օգոստոս 23ին։

× Պաղտատի մէջ կը հաստատուի այն լուրը, թէ Եգիպտոս խնդրած է Իրաքի միջամտութիւնը՝ Սուէզի հարցին լուծում մը գտնելու համար, եւ թէ «արդէն իսկ աշխատանքներ կը տարուին այդ ուղղութեամբ»։

× Կ'ըսուի թէ Եգիպտոս նոյնիսկ գիմումներ կատարած է արեւմտեան պետութեանց բարեկամութիւնը վայելող արաբական ուրիշ հինգ պետութեանց մօտ եւս, որպէսզի իրենց կարելին փորձեն եգիպտոսի փափաքներուն գոհացում տալու համար։

× Եգիպտոսի եւ արաբական աշխարհի միւս երկիրներուն մէջ 24 ժամուան դադարում մը կազմակերպուած էր հինգշաբթի օր՝ որպէս բողոքի նշան Լոնտոնի ժողովին դէմ։

× Գործադուլին մասնակցող երկիրներն են՝ Յորդանանը, Սուրիան, Լիբանանը, Իրանը, Իրաքը, Փաքիստանը, Լիբիան եւ Թունուզը (այս վերջինը՝ մէկ ժամ միայն)։

× Սուէզի ջրանցքին մէջ երթեւեկը մեծապէս դանդաղած է, որովհետեւ անհրաժեշտ թիւով նաւուղիղներ չկան։

× Մ. Նահանգներու ապահովութեան խորհուրդը նիստ մը գումարեց Այզընհաուըրի նախագահութեան տակ. օրակարգի նիւթը Սուէզի հարցն էր։

× Միջերկրականի ֆրանսական նաւատին ուժերու ընդհանուր հրամանատարը՝ դեր–ծովակալ Պարժօ, այժմ Լոնտոն կը գտնուի. կը խորհրդակցի անգլիացի իր պաշտօնակիցներուն հետ։

× Անգլիական նոր ուժեր մեկնեցան դէպի արեւելեան Միջերկրական։

× Եգիպտոսի մէջ 1700 բանտարկեալներ հացադուլ յայտարարեցին. կը բողոքեն Լոնտոնի ժողովին դէմ։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀԻՒս. ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

Ափրիկէի եւ Կոնստանտինի չրջանին մէջ կառավարական ուժերը բնաջինջ ըրին ապըստամբներու երկու կարեւոր խումբեր։ Քափիլիոյ մէջ զէնքերու մթերանոց մը երեւան հանուեցաւ եւ ոչնչացուեցաւ։

Շերիֆեան սահմանէն դէպի Ափրիկա զէնքեր փախցնող մաքսանենգերու խումբ մը ձերբակալուեցաւ։ Զինամթերքը, որ բեռցուած էր 24 ջորիներու վրայ, գրաւուեցաւ։

× Օգոստոս 20ին, Մարոքի մէջ բացառիկ չուքով պիտի տօնուի Սուլթանին աթոռ բարձրացման վերադարձին երրորդ տարեդարձը։

× 400 Մարոքցի Հրեաներ Իսրայէլ մեկնեցան։

× Մարոքի Իսթիքլալ կուսակցութեան պետը, Ալալ Էլ Ֆասի, ոչ Գահիրէ կը գտնուէր, երկկ հասաւ Թանժէ։

× Թունուզի արաբական մամուլը եգիպտոսի ի նպաստ բուռն յօդուածներ կը հրատարակէ։

× Թունուզի ձայնասփիւռի կայանին մասին ֆրանքեւթունուզեան բանակցութիւնները պիտի պիտի սկսին չուտով։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՌՈՒՍԵՒՃԱՓՈՆԱԿԱՆ բանակցութիւնները, որոնք ընդհատուած էին Լոնտոնի ժողովին պատճառով, պիտի չարունակուին Լոնտոնի մէջ։

ԱՆՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ծագած են Լիբանանի կառավարութեան եւ անգլիական ու ամերիկեան նաւթային ընկերութեանց միջեւ։ Լիբանան աւելի մեծ չափով դրամ կը պահանջէ։

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

46, RUE RICHER - PARIS (9e)

Tél.: PROvence 64-90

C. C. P. Paris 3630-66

Նորագոյն հրատարակութիւններ

Ժամանց եւ Զբօս, Կ. Գուշակ (Երգ - ներու բանալին, Բախտագուշակութիւն, Աստղագիտութիւն, Ոգեհարցութիւն, Զեռնածութիւն, Ժամանցի խաղեր եւն.)։

Մեծադիր 632 էջ, 1956 Պէյրութ, գինը՝ 1400, թղթատարի ծախքով 1500 ֆր.։

Գարնանային, Վ. Շուշանեան, հրատ. Լիւան, 1956, Պէյրութ, գինը՝ 600 ֆր.։

Մեռնող Գիւղին պատմութիւնը, Մ. Պարսամեան (Մանկութեան, Պատանեկութեան, Ուսանողական Ցուշեր, Գրական Դէմքեր)։ Գինը՝ 800 ֆր.։

Դար մը գրականութիւն, Մ. Թէօլէօլեան, Բ. հատոր, Գահիրէ 1956, գինը 1000 ֆրանք։

(Սփիւռքեան գրական սերունդէն 58 դէմքեր, խորհրդահայ գրողներէն 24 դէմքեր, իրենցմէ ընտրուած էջերով) Նախապէս լոյս տեսած է Ա. հատորը, 1000 ֆրանք։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Միացեալ Նահանգներու Նոր Բիւթանիայի Հայթենակցական Վերաշինաց Միութիւնը որոշած է սանուհի մը որդեգրել Դալրոցասիրացի մէջ։

Սանուհին պէտք է ըլլայ Բիւթանիայի չրջանէն եւ 8էն 14 տարեկան։ Նախապատուութիւն պիտի տրուի անոր որ կաթօտ ընտանիքի կը պատկանի եւ ընդունակ է։ Թեկնածուն պէտք է ներկայանայ նաեւ առողջական վկայագրով մը։ Դիմել ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻՆ՝

1, Bld. du Nord, Le Raincy (S. et O.)

Հաղորդակցութեան միջոց.—

Փանթէոնի եկեղեցիէն առնել 146 թիւ հանրակառքը եւ իջնել Փավիյէօն Սուրա։

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՆՉԻ ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻԻ

Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցւոյ հոգաբարձութիւնը Ս. Աստուածածնի տօնին առթիւ չնորհակալութեամբ ստացած է խաղողի նուէրները հետեւեալ ազգայիններէն.—

Պ. Յակոբ Սապօնճեան, Տէր եւ Տիկին Մ. Գավէզեան, Այրի Տիկին Սրբուհի Յովհաննէսեան, Տէր եւ Տիկին Զաքչաքեան, Նօտարեան եղբայրներ, Պարոն Սարգիսեան, Պ. Փայլակ Միքայէլեան, Այրի Տիկին Էլիզապէթ Յակոբեան, Տէր եւ Տիկին Ազապէկ Կարիպեան, Այրի Տիկին Ազաւնի Զուլեան, Այրի Տիկին Նուենիա Փանոսեան, Տէր եւ Տիկին Կիւլպէնկեան Թաթարեան, Տիկին Ժամկոչեան, Տէր եւ Տիկին Օննիկ Կէօզիւմեան, եկեղեցասէր ոմն, Տէր եւ Տիկին Աստուրեան, Տէր եւ Տիկ. Ասիկմոփ, Տէր եւ Տիկին Էլիզա Շահինեան, Տէր եւ Տիկին Մարգարեան, Տիկին Աստուրեան, Տիկին Մուրատեան, Տէր եւ Տիկին Սթեփանեան։

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ԽՄԲԱԿԱՆ ՊՏՈՒՅՏ
ԴԷՊԻ Խ. ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ընդհանուր փափաքին գոհացում տալու համար Գ. մեկնում մը դէպի Հայաստան տեղի պիտի ունենայ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 17ին։ Արձանագրութեանց վերջին թուական՝ Օգոստոս 20։

Գրել Նուպար Ակոբօֆի՝
168, Rue du Temple, Paris (3e)

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տէր եւ Տիկին Թորոս եւ Նազենի Պէրպէրեան եւ զաւակները, կը ծանուցանեն ազգականներու եւ բարեկամներու, թէ իրենց յաւէտ անմոռանալի մօր եւ կեսրոջ

ՆԱԶԻԿ (մամա) ՊԷՐՊԷՐԵԱՆԻ

(Սէօյլէօղլի, վախճանած 101 տարեկանին Նիւ Եորքի մէջ), մահուան քառասունքին առթիւ հոգեհանդստեան արարողութիւն պիտի կատարուի կիրակի, 19 Օգոստոսին Փարիզի Ս. Յովհ.–Մկրտիչ եկեղեցիին մէջ, յաւարտ պատարագի։

Կը հրաւիրուին յիշատակը յարգողները։

ԿՈՒԶՈՒԻՆ

ԹՐԻՔՈՅԻ
ԿԱՐԵՒՈՐ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Կը փնտռէ փասօնիէներ, ապահովուած գործ ամբողջ տարուան համար։

ՍՏԻՊՈՂԱԲԱՐ ՆԵՐԿԱՅԱՆԱԼ
STÉ. LE CHATON
18-20 Fg. du Temple
Métro : République

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Քալիֆորնիայի Լոս Անճէլոսէն Պ. Ստեփան Բալոյեան կը փնտռէ իր քոյրը Ազնիւ (Մարուսա) Բալոյեանը, ծնած Թիֆլիս 1910ին, որբուհիներու հետ Սամսպոլի ճամբով 1923ին Վենետիկ հասած եւ կարմիր Խաչի հոգատարութեան յանձնուած։ Տեղեկութիւնները հաղորդել Վենետիկի Մխիթարեան Միաբանութեան։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՍԵԲԱՍՏԻՈՑ ՄՈՒՐԱՏ Ուսումնասիրաց Մարսիլիոյ մասնաճիւղին ընդհ. անդամական ժողովը այս չաբաթ երեկոյ ժամը 21ին, 13, Ռիւ Թիւպանօ, Պ. Հայկազունի պանդոկը։

ՀԵՐՈՍՆԵՐՈՒ ՕՐԸ ՆԻՍԻ ՄԷՋ

Խնամասրի արշաւանքի 59րդ տարեդարձին առթիւ։

Կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. Նիսի Գէորգ Զավուշ խումբին կողմէ, հովանաւորութեամբ Հ. Ց. Դ. Մարսէյլի Շրջ. Կոմիտէի։

Կիրակի, Օգոստ. 19ին, ամբողջ օրը, կա Քոլ սիւր Լուի գետեզերեայ գեղեցիկ անտառին մէջ։ Պատուոյ նախագահութեամբ ընկ. Ս. ՎԱՀԱՆԵԱՆԻ (Քանէն)։ Կը նախագահէ ընկ. ԳԱՐԵԳԻՆ ԳԷՈՐԳԵԱՆ։ Կը խօսի Տիկին ՏԻՐՈՒՀԻ ՄԻՍԱՔԵԱՆ։ Գեղարուեստական ճոխ բաժին։

ԾԱՆՕԹ.— Մասնաւոր օթօքարը կը մեկնի Փլաս Մասէնայէն ժամը 9ին, կը հաղնիպի Մաուրլէնի Հայոց եկեղեցին։ Անոնք որ չեն կրնար առնել այդ օթոքարը, կրնան ա՛Օթօպուսէն ժամը անգամ մը օթօպուս մը կը մեկնի դէպի Լա Քոլ Սիւր Լու եւ անոնք որոնք կառքով կուգան, Լա Քոլ չմտած Ռութ Վէր Կռաս առնել եւ մինչեւ Պաքիւսի սրճարանը երթալ, իսկ ուրիշ միջոցներով եկողները հեռաձայնել Լա Քոլէն 53 թիւը, կառքերով կ'առնենք զիրենք։ Ճոխ պիւֆէ։

ԿՈՒԶՈՒԻ

Սոխակաբար կ'ուզուի կին մը Անթիլիի հանգստեան տան գործերուն համար։ Դիմել անօրինուհիին՝ 1, Ռիւ ժան Ֆիճօ, Անտիլի։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. ՀԱՅԵՐԷՆ ԲԱՑԱՏՐԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ, ՍՏ. ՄԱԼԽԱՍԵԱՆՑ, Բ. տպագր. Պէյրութ, 1955–56, երեք հատոր լոյս տեսած (Դ.ը մամուլին տակ)։ Հատորը 4.000 ֆրանք։

2. ՀԱՅՈՑ ՀԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ, Մ. ԱԲԵՂԵԱՆ, գիրք Ա., Բ. տպ. Պէյրութ, 1955, լաթակազմ 1800 ֆրանք։

3. ԱԿՍԵԼ ԲԱԿՈՒՆՑԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, Պէյրութ, 1955, Ա. եւ Բ. հատոր միասին (Դ.ը մամուլի տակ) 1050 ֆրանք։

4. ԵՂԻՇԷ ԶԱՐԵՆՑԻ ԱՄՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, հատոր Ա., 1050 ֆրանք։

5.— *L'Eglise Arménienne*, Malachia Ormanian, 2e éd. Antélias 400 Fr.
Առաքման ծախքը գնողին վրայ

6. ԲԱՌԱՐԱՆ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ, Մեսրոպ Նուպարեան, Պէյրութ, 1955, 1210 էջ, լաթակազմ 3000 ֆր.։

7. ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱՌԱՐԱՆ ԱՆԳԼ.–ՀԱՅ. Փրոֆ. Յ. Յ. Զագմանեան, Պէյրութ, մեծադիր 1424 էջ, լաթակազմ 4000 ֆր.։

8. ՀՈՆԱՐՀ ՀԵՐՈՄՆԵՐ, Կոմս, Գ. գիրք, Պէյրութ, 1956, 350 ֆր.։

9. ԴԱՐ ՄԸ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ, Մ. Թէօլէօլեան, Գահիրէ, 1956, Ա. եւ Բ. հատոր 2000 ֆր.։

ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ

ուր կը գտնուին Հայաստանի եւ Սփիւռքի հին ու նոր ամէն կարգի հրատարակութիւնները։ Պահանջել Ընդարձակ Գրացուցակը։

LIBRAIRIE H. SAMUELIAN 51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris 6e.
Chèque Postal, Paris, 1278-35.

ՃԱՇԱՐԱՆ ԵԱՐ

Հիմնադիր–տնօրէն ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՒԱՆԵԱՆ

★

Ֆրանսական – Հայկական եւ կովկասեան ընտիր կերակուրներ

ՇԱՆ ԶԷԼԻԶԷի ՍՐՏԻՆ ՎՐԱՑ

4, Rue Robert - Estienne

(Rue Marbeuf) PARIS (8e)

Téléphone BAL. 31 - 21

(Métro: F. D. Roosevelt)

★

Հաճելի մթնոլորտ

Առաջնակարգ կովկասեան խորոված–ներ, «շաշլիք», «քարսքի»

★

BAR AMERICAIN

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60
Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $10: Հատը 12 ֆր.

ԿԻՐԱԿԻ
19
ՕԳՈՍՏՈՍ
DIMANCHE
19 AOUT
1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7658 32e ANNEE | ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ | ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3469

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԲԱԶՄԱԴԱՐԵԱՆ ԱԹՈՌԸ

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը մասնաւոր մարմին մը ունի խօսելու:

Ու անդամ մը որ բերանը բանայ, կը խօսի երկար: Ապացոյց՝ իր երկարապատում քարոզները — Փարիզէն մինչեւ Էջմիածին, — որոնք բոլորն ալ կուգան, կը յանգին Անթիլիասին:

Վազգէն Ա. չի կրնար ձերբազատուիլ այս վերջինէն, որ մղձաւանջի մը պէս ծանրացած է սրտին վրայ եւ դիչերը ցերեկ կը հալածէ զինքը:

Անիկա չատ լաւ կը գիտակցի թէ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի մը վայել չէր դերքը՝ դոր պարտադրեցին իրեն բռնել՝ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական ընտրութեան մէջ:

Եւ առիթ կը փնտռէ չքմեղանալու, սիրտը պարպելու եւ յանգանքը ուրիշներուն վրայ բեռցնելու համար:

Անհատական խօսակցութեանց մէջ ալ հաստատած ենք իր մօտ միեւնոյն մտավախութիւնը:

Նեղը մնալու պարագային, մեղքը կը ձգէ «Եպիսկոպոսական Ժողովին» վրայ: Երբ դիտել կը տրուի թէ Գահիրէի «Եպիսկոպոսական Ժողովին» ծանօթ վերջնագիրը չէր կրնար ընդունուիլ արժանապատուութիւն ունեցող որեւէ մարդու, ո՛չ մնաց Կիլիկիոյ նորընտիր Կաթողիկոսին կզմէ, կը պատասխանէ թէ ինչ էջը վաւերացուցած դայն: Եւ բայ դուռ ձգած էր սակարկութեան...

Մինչդեռ իրականութիւն է, որ ինք անձամբ յանձնած է զայն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական Տեղապահ Տօրէն Եպս.ի, չատ կարճ պայմանաժամ նշանակելով պատասխանի համար:

Վազգէն Ա. իր բռնած դիրքով Լիբանանի ու Սուրիոյ դաղութներուն մէջ եկպատակութիւն սերմանեց, փոխանակ հաստատելու:

Գահիրէի «Եպիսկոպոսական Ժողով»ն ալ կրակին վրայ իւղ լեցուց, աւելի խորացնելով տարակարծութիւնները:

Փարիզ գալէ վերջ, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը ձեռքերը լուալ ուզեց՝ Փալէ տ'Օրսէի ճաւով եւ Անտուվիլի քարոզով:

Ըսուեցաւ իրեն՝ որ պատմութեան առջեւ մեծապէս պատասխանատու պիտի ըլլայ, եթէ էջմիածին մեկնի, առանց կարգադրելու Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան գործերը:

Կարծեց թէ իր սրտին վրայ ծանրացող բեռէն կ'ազատի ընդմիչտ, Երուսաղէմի տեղապահին կարգ մը հրահանգներ տալով, Փարիզէն էջմիածին մեկնելէ առաջ:

Դէպքերը ցոյց տուին՝ թէ տեղապահը չկրցաւ — կամ չուզեց — իրաւարարի դերը կատարել անաչառ կերպով:

Կիլիկիոյ միաբանութեան եպիսկոպոսութիւնը երթալով ծանրացաւ՝ դուրսէն կատարուած զրպարտութեանց հետեւանքով: Ի վերջոյ ընտրեալ Կաթողիկոս Զարեհ Ա. սոսկալի պատժական միջոցներ ձեռք առնել ըմբռնած միաբաններու դէմ:

Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական Աթոռը աւելի քան 500 տարիէ ի վեր պահած է իր անկախութիւնը, քաղաքական ամէնէն անեպատ պայմաններու տակ: Ու կատարած է պատմական մեծ դեր:

Ամբողջ երեք դար, 1080էն մինչեւ 1375, Կիլիկիոյ մէջ է որ Հայութիւնը ունեցած էր անկախ պետականութիւն՝ երբ մեծ Հայաստանը կ'իյնար Ալփ Արսլանի հարուածներուն տակ 1071ին:

Կիլիկիոյ թագաւորութեան կործանումէն վերջ, հայ ժողովուրդը համախմբուեցաւ Սիսի Մայր Աթոռին չուրջ եւ փրկուեցաւ ձուլումէ: Քաղաքական դէպքերու բերումով կորսնցուց իր մայրենի լեզուն, սակայն հոդիով ու սրտով կապուած մնաց իր կրօնքին ու եկեղեցիին: Վայելեց պաշտպանութիւնը իր կաթողիկոսներուն եւ աչքերը յառեց միշտ Կիլիկիոյ մայրավանքին:

Անցեալ դարու 80ական թուականներուն Պոլսոյ Պատրիարքարանը իւր փորձեց իրեն ենթարկել Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը: Նոյն յաւակնութիւնն ունեցաւ Էջմիածնի Կաթողիկոսը՝ Գէորգ Դ. այդ օրերուն:

Այն առենուան գահակալը, Մարաչցի Մկրտիչ Կաթողիկոս Քէֆսիզեան՝ մինչեւ Պոլիս երթալով, յամառօրէն պաշտպանեց Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան անկախութիւնը:

Սահակ Բ. Խապայեան եւ իրեն յաջորդող Կաթողիկոսները նոյնպէս նախանձախնդիր եղան պահպանելու պատմական Աթոռին անկախութիւնը:

Վստահ ենք, որ այս անգամ եւս, Կիլիկիոյ Աթոռը կուրծք պիտի տայ դուրսէն՝ օտարներէ ղրկուած հարուածներուն:

Եւ Զարեհ Ա., իր կողքին ունենալով ըստ Սահմանադրութեան ընտրուած Ազգային Վարչութիւնն ու Սուրբ-Լիրանանի հայութեան գիտակից մեծամասնութիւնը, ի դերեւ պիտի հանէ դաւադիրներու ծրագիրը: Որպէսզի անկախ ու անսասան մնայ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ բազմադարեան Աթոռը:

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՎՃՌԱԿԱՆ ՕՐԵՐԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

ՓԻՆՈՅԻ ԵՒ ՆԵՊԻԼՈՎԻ
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Լոնտոնի ժողովը առջի օր լսեց Ֆրանսայի եւ Մ. Մրութեան արտաքին նախարարներուն տեսակէտները Սուէզի հարցին չուրջ: Պ. Փինօ անընդունելի գտաւ ազդայնացումը՝ այնպէս ինչպէս կը պահանջէ գնդ. Նասը, որովհետեւ ապագայում ան սկզբունքը ընդունուելու պարագային, մեծապէս կը վտանգուի աշխարհի բոլոր միջազգային մրութիւնները ու հաստատութիւնները: Պ. Փինօ մեծ ջանքեր ըրաւ եզիպտոսի առաջարկեց ընդունիլ, որ Ջրանցքին Ընկերութեան ինչքերը յանձնուին Եզիպտոսի, բայց, Տըլըսի նման, չուզեց բաւականանալ միայն վերին հսկողութիւնը յանձնելով միջազգային մարմնի մը: Շեշտեց թէ անհրաժեշտ է միջազգային վարիչ մարմնի մը ստեղծումը, որուն մաս պիտի կազմեն Եզիպտոսն ու այն բոլոր պետութիւնները, որոնք չհաղրդրուած են Սուէզով: Նոյնիսկ առաջարկեց որ նոր ստեղծուելիք այս կազմակերպութիւնը որեւէ չհաւաքածին չունենայ մինչեւ 12 տարի (մինչեւ որ Ընկերութեան եւ եզիպտական կառավարութեան միջեւ կնքուած համաձայնագրին պայմանաժամը): Այս ձեւի լուծում մը բաւական է փաստելու համար, թէ Սուէզի հարցին մէջ արեւմտեան պետութեանց նպատակը եզիպտոսի արդար իրաւունքները ոտնակոխել չէ:

Ք. Փինոյէն եաքը խօսք առաւ Շեպիլով, որ Լոնտոնի ժողովին մէջ եզիպտական տեսակէտները կը հանդիսանայ: Շեպիլով մերժեց Տըլըսի եւ Փինոյի առաջարկները, որոնց առանցքը կը կազմէ Սուէզի համար միջազգային վարիչ մարմնի մը ստեղծումը: Յայտնեց թէ կարդ մը սկզբունքներ կան, որոնք պէտք է անպայման յարգուին. այդ սկզբունքներն են.— ՄԱԿի ուխտը, եզիպտոսի անվիճելի իրաւունքները, Սուէզի աղդայնացման օրինականութիւնը: Ասոր փոխարէն, Շեպիլով յայտնեց թէ եզիպտոս յանձն կ'առնէ նաւային երթեւեկը ապահովել՝ ըստ 1888ի համաձայնագրին սկզբունքներուն: Պնդեց որ Սուէզի հարցը իր լուծումը կրնայ գտնել միայն ուրիշ ժողովի մը մէջ, որուն պիտի մասնակցին

Ֆրանսա, Անգլիա, Մ. Նահանգները, Մ. Մրութիւնը, Հնդկաստան եւ Եզիպտոս: Այս նոր ժողովին պարտականութիւնը պիտի ըլլայ միջազգային նոր համաձայնագիր մը պատրաստել, որ չեղեալ նկատէ 1888ի համաձայնագրին որոշումները եւ ընդունի թէ Ջրանցքին միակ տէրն ու պատասխանատուն Եզիպտոսն է:

× *Հակառակ Շեպիլովի առաջարկած պայմաններուն, Անգլիան, Ֆրանսան ու Մ. Նահանգները պահած կը մնան իրենց նախկին տեսակէտներուն վրայ. կը պահանջեն որ Ջրանցքին վարչութիւնը (եւ ոչ թէ միայն վերին հսկողութիւնը) յանձնուի միջազգային մարմնի մը:*

× *Մոսկուայի ձայնասփիւռը անգլերէն լեզուով կատարած իր մէկ հաղորդութեան մէջ յայտնեց թէ Լոնտոնի ժողովը իր կազմակերպիչներուն յուսացած արդիւնքը պիտի չտայ, այլ պիտի ծառայէ միայն՝ նոր ժողով մը կազմակերպելու դրծին:*

× *Թունուզի վարչապետը, Հապիպ Պուրկիպա, յայտարարեց.— «Գնդ. Նասը, իր բռնած խոհեմ եւ ճարպիկ ընթացքին շնորհիւ, յաջողեցաւ բաժանում սերմանել իր հակառակորդներուն միջեւ»:*

× *Տըլըսի հինգշաբթի օրուան ճառը մեծ զժգոհութիւն յառաջ բերաւ եզիպտական մամուլին մէջ: «Լոնտոնի ժողովը չի կրնար որոշումներ տալ, քանի որ եզիպտոս այնտեղ ներկայ չէ: Անգլիան ու Ֆրանսան ազատութեան թշնամիները են»:*

× *Լոտոնի թերթերը Շեպիլովի ժպտալին տա-տան (այո, այո) կը բաղդատեն Մոլոթովի պաղ նիէք-նիէքին (ոչ, ոչ) հետ, եւ զայն կը կոչեն ժողովին փին ափ պօյը: «Տէյլի Մէյլ» նոյնիսկ կ'առաջարկէ զայն կոչել շուկըր տա-տա (չաքար այո-այո), բայց կ'աւելցնէ թէ վազրերն ալ ժամանակ առ ժամանակ կը ժպտին...:*

× *Գնդ. Նասը, որ Սեպտեմբերի սկիզբը Հունգարիա եւ Լեհաստան պիտի այցելէր, իր ճամբորդութիւնը յետաձգեց:*

× *Փրակայի, Վարշաւայի եւ Վիէննայի Եզիպտացիները բոլոքի ցոյցեր կազմակերպեցին Լոնտոնի ժողովին դէմ:*

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Շարունակ նոր կծիկներ կը բակուին, Սթալինի դէմ բացուած պայքարէն ի վեր: Բոլոր ճակատներուն վրայ:

Պատմութեան վերաբերութեան հետ, գիտութեան ասպարէզին մէջ ալ վերագնահատումներ եւ ճշդումներ կը կատարուին, համաձայն բոլշեւիկեան 20րդ համագումարին որոշման:

Մինչեւ հիմա չկար գիւտ մը, հնարք մը, որուն առաջին հեղինակը Ռուս մը եղած չըլլար, Իվան, Պոպով կամ Պաւլով:

Գիտական հրատարակութեանց հետ, սովորական դասագիրքերն ալ կը պնդէին թէ Արեւմուտքի գիտնականները իւրացուցած, յափշտակած են ռուսական գիւտերը, — շոգեշարժ մեքենայէն մինչեւ այսինչ պատուաստը, ռատիօն կամ օդանաւը:

Որքան շուայլաբան էին աւետիսները, նոյնքան ջախջախիչ են վերաբերութեան փաստերը:

Ահաւասիկ վերջին խոստովանութիւնը:

Մոսկուայի « Պատմութեան Խնդիրներ » ամսագիրը կը յայտարարէ թէ բոլորովին « շինծու են » ցարդ հրատարակուած այն փաստերը որոնց համաձայն առաջին օդանաւը հնարած է Ռուս մը, Ալեքսանդր Ֆեդորովիչ Մոժայսկի:

Թերթը այս առթիւ խստօրէն կը դատապարտէ գիտութեան եւ պատմութեան գիրքերու հեղինակները, ըսելով թէ կեղծած են շատ մը փաստեր, թէ իրենց հայրենակիցներուն վերագրած են « գիւտեր եւ հնարքներ որոնք իրապէս կատարուած էին արտասահմանի մէջ »:

Այդ կարգին է առաջին սաւառնակին գիւտը, որուն հեղինակները են Բայք եղբայրները (անգլիացի):

Ամսագիրը մասնաւորապէս կը ձաղկէ երկու ռուս գիտնականներ, ապացուցանելով թէ սուտերով լեցուցած են իրենց գիրքը՝ 1949ին եւ աւելի մեծ կեղծիքներ կատարած են 1950ին, վերաբերուած հրատարակութեան մէջ:

Գրքին անունն է « Մոժայսկի, սաւառնակին առաջին ստեղծիչը աշխարհի մէջ»:

Քննադատը այս առթիւ կ'ըսէ թէ երկու հեղինակները ռուս գիտնականին թոիչքը նկարագրած ատեն, թուականն ալ կը նշանակեն, 1882 Յուլիս 20:

Մինչդեռ, այդ օրը այնքան սաքսափելի փոթորիկ մը կը տիրէր որ, նախնական օդաճաւ մը չէր կրնար թռչիլ:

Յետոյ, Մոժայսկի արտասահման կը գտնուէր 1880ին, մինչդեռ իր կենսագիրները կը պատմեն թէ օդանաւը կը շինէր Ռուսիոյ մէջ:

Դեռ աւելի յառաջ երթալով, պաշտօնական ամսագիրը կը հաստատէ թէ պարկեշտ պատմագիրներ սպառնալիքի կ'ենթարկուէին Սթալինի օրով, իսկ անոնք որ համաձայն չէին վերոյիշեալ երկու հեղինակներուն, կը համարուէին « գործիք օտար գաղտնի սպասարկութեանց »:

Թերթը դեռ ուրիշ փաստեր ալ կը յիշէ:

Այսքանը կը բաւէ, կարծեմ, ապացուցանելու համար թէ ի՛նչ անաւուր կեղծիքներ եւ խեղաթիւրումներ կատարուած են, վերիվայր շրջելով պատմութիւն, գիտութիւն, գրականութիւն եւ արուեստ:

Զարմացնուի՞ւն է սպասել որ ժամանակակից պատմութեան հայկական մասն ալ վերաբերեն ու սրբագրեն, յանուն «սոցիալիստական ռէալիզմ»ի...

ՎԱՀԷ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ կուսակցական պայքարը տակաւ կը սաստկանայ հաւաքոյթի օրէնքին դործադրութեամբը: Այսպէս, Անգարայի կուսակալը արգիլեց Հիւրրիյէթ կուսակցութեան մէկ հաւաքոյթը որ կ'ուզէր ծաղկեպսակ մը դնել Աթաթիւրքի դամբարանին վրայ: Նաեւ արգիլուեցաւ կուսակցութեան նախագահ Գարաօսմանօղլուի, իր տունին մէջ բազմամարդ հայկերոյթներ սարքել, որոնց նպատակն էր կուսակցական համախմբումներ եւ ժողովներ կատարել: Հիւրրիյէթականները բողոքած են եւ Ազգ. Ժողովին առջեւ հարցապնդում պիտի բնեն:

× «Ազգային պահպանումի» նոր օրէնքին համաձայն քննիչներ կ'այցելեն կարգ մը առեւտրական ու գործական հաստատութիւններ եւ իբր թէ չհաւատութիւն դնելով անոնց տէրերը կը յանձնեն դատարանի:

× Սուրճի բաշխումը բաժնեչափի վերածուեցաւ: Անձ դլուխ որոշ քանակով սուրճ պիտի տրուի Պոլսոյ մէջ:

× Ուրբաթ օր Աղեքսանդրիա հասաւ Չեխոսլովաքիական զէնքերու նոր առաքում մը:

× Փանամական պաշտօնական պատգամաւորութիւն մը խորհրդակցութեան համար Գահիրէ հասաւ. պատգամաւորութեան նախագահը յայտարարեց թէ Նասրի հետ կ'ուզեն տեսակցիլ, «որովհետեւ Սուէզի եւ Փանամայի ջրանցքներուն պատասխանատուն նոյնն է»:

× Ըստ Վատիկանի պաշտօնաթերթ Օսսերվաթորէ Ռոմանօի, կարելի պիտի ըլլայ համաձայնութիւն գոյացնել եւ Սուէզի հարցը առանց արիւնահեղութեան լուծել:

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Շաբաթ առաւօտ Շեպիլով ուզեց պլուխ դլխի տեսակցութիւն մը ունենալ Տըլըսի հետ: Մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայուի այս հանդիպման: Նախապէս, երեք արեւմտեան պետութեանց արտաքին նախարարները խորհրդակցած էին իրարու հետ:

«ՁԱՅՆԵՐ ԳԱԻԱՌԷՆ»

●

Délaissant la grande ville,
Je viens dans le vallon
Passer des heures tranquilles
Avec les oisillons.

Tonin MAGNE

ԼԱԹՈՒՒՌ Տ'ԼԻԿ (Օգոստոս 15).— Յառաջի սիրական տարաղն առի խորագիրը, ձեղի պարզելու համար թէ ո՛րքան յաղեցայ մտերմանալ այդ ինեներուն հետ՝ որոնք կը տառապին բնութեան թշնամութենէն, լեռներուն հետ՝ որոնք, ինչպէս հնօրեայ դաժան աստուածներ, անկարեկիր կը դիտեն դաչտերուն խանձիլը Օգոստոսի գոլին ու չորին տակ, ջուրերուն հետ՝ որոնք քմայք մը կը խաղնեն իրենց ընկերվարական աշխատանքին, ճպուռներուն հետ՝ որոնց հայրենակից դարձած եմ ահա, վայելելով «ծուլութեան իրաւունքը»՝ փօլ Լաֆարկի բացատրութեամբ, հետեւելով սա թռչնիկներուն, որոնց չաղփաղիքը լինդի կը յիշեցնէ զպրոցէն փախած պատանիներու ուրախութիւնը:

Վկայելու համար, վերջապէս, թէ ո՛րքան կրցայ հասկնալ գաւառին հոգին:

Ո՞ր գաւառին, բայց ո՞ր գաւառին, կը հարցնէ ձայն մը ներսէս:

Օ՛, մեղքը ձիաս, եթէ կը սիրեմ ամէն աշխատանք սկսիլ «Հայր մեր» աղօթքին տարազով: Նախ մեր հայրը, մեր լեզուն, մեր գաւառը:

Մեր գաւա՞ռը: Յա՛ւ է ինձ հաստատել, թէ չա՛տ ժլատ է հայ մատենագրութիւնը «գաւառական բաներու» մասին: Շապուհ Բագրատունի կը վկայէ «գեղջուկ բարբառի» մը գոյութիւնը, իսկ Թովմա Արծրունի, կտրած անօթի մը բեկորներուն պէս, ափ մը փշրանք միայն կը բերէ մեր հին գեղջուկներուն կեանքէն: Եւ այսքան: Եւ խորհիլ որ գեղջուկներ էին մեր հին մատենագիրները, երկատասարդներ դիւցազի եւ չատ խելացի, — Փարպեցին, Կողբացին եւ հայկական մեծ չահին բազմատեղ լոյսն համատարած:

Ցետոյ, դար դարի վրայ, ինչպէս քար քարի վրայ, ու գերեզմա՛ն, ու լռութի՛ւն: Ժ՛. դարուն՝ գաւառական գարթօնք մը, բայց գեռ մթնշաղի մէջ: Տնտեսական օգնութեան եւ գաղղօպական հոգարարձութեան վախվխուն ջանքեր: Եւ այդ «ազդանուէր» ջանքերուն թելադրանքով՝ Սրուանձտեանցի բանահաւաքութեան գաղթոցը, Կալհոկեցիներու, Նաթանեաններու եւ Փերպալմեաններու առաջնորդական ուղեւորութեանց սակաւը գեղջուկ ծառերով լեցուն, Լալայեանցի հսկայ դիւանատունը (Լմինեան, Աբեղեան, Հայկունի, Գեղամ Տէր-Կարապետեան, Զիթունի): Եւ ահա հաւաքողներու այս չարժումը մտաւորական պատմութեան կը հպնի, արբազան թափօրի մը նշանակութիւնը կը առնայ «գաւառական գրականութեան» վարդապետութեան հանդանակով: Ցետոյ Սահմանադրութիւնը մեր Պատմութեան գրքին մէջ կը բանայ «հարստահարու – թեանց գլուխը», ուր գաւառը այլեւս բացորոշ կը բանաձեւէ իր իրաւունքները:

Եւ յանկարծ . . . :

Ի՞նչ հարկ կրկին ու կրկին արձանագրելու օտարին գործած ոճիրը կամ մեղքը: Ո՞վ մտեցաւ մեծ Համլին, որ ճանչցուեցաւ, ժամանա՛կ մը միայն, իր «գրիպներով» եւ Պոլսոյ խաներուն յատուկ թշուառութեամբ, եւ այսքան:

Պոլիս, մայրաքաղաքացիի հպարտութեամբ մը մուչտակաւորուած, կը նմանէր այն մարդուն, որ չէր գիտեր իր սիրտին տէրը: Ահա թէ ինչո՛ւ, — աւելորդ է առարկել՝ Համիտի գրաքննութեան ստեղծած վախին մէջ միայն փնտռելով դիւրին արդարացումներ, — կպմուեցաւ հայկական փրէսիօզիքէի գպրոց մը, ըսելու համար գրական հիփոգրիզիի աւանդութիւն մը: Այսպէս է որ մեր գրական նուիթիւնը դարձաւ փափիյոթաժ, երբեմն ժոնգլըրի՝ եթէ գրողը ունէր լեզուի լաւ մեքենայ մը, կամ . . . թեթեւ պալոն՝ եթէ չունէր այդ մեքենան ալ, — համառութիւնը, ափսո՛ս, բացակայած է միշտ եւ ընդմիշտ:

⁂

Ֆրանսացիներն ալ, ահա, նոյն ցաւով:

Փարիզ միշտ արհամարհանքով եւ հեգնանքով նայած է գաւառին: Երեք էտերը (Մոլիէռ, Վոլթէռ, Ֆլօպէռ), մին Փարիզցի՝ իր ծագումով, միւսները՝ իրենց կամքով, խորթութեան մէջ նետած են գիւղը: Այնքան որ փիլիսոփայութիւն մը դարձած է ֆրանսական խօսքը, որ կ'ըսէ :—

La terre est basse.

Այլ ժողովուրդներու մօտ, հողին տըրուած է վերապոյն արժէք: Յունական գիւցաբանութիւնը մայրութեան խորհրդանշանական իմաստ կուտայ հողին, նոյնիսկ աստուածութեան կարգ, մինչ եբրայական աւանդութիւնը ունայնութեան հատասարաղօր կը դարձնէ հողը, — փոշի: Ռուսերը, չատ գեղեցիկ աւանդութեամբ մը, հողին կուտան հրաշագործ ուժ մը, — իրենց ժողովրդական գիւցազնավէպին հերոսը, ամէն անգամ որ գետին կ'իյնայ՝ յոգնած եւ ուժասպառ, նոր զօրութիւն մը կը ստանայ՝ երբ կռնակը կը համբուրէ հողը եւ՝ անմիջապէս ոտքի կը կանգնի՝ աւելի ուժեղ, աւելի հզօր եւ անպարտելի:

Պէտք է ընդունիլ թէ դաժան է հողը, եւ անգութ: Կը սպառէ մարդկային ուժը, կը քամէ կենդանութեան աւիշը՝ որ կ'անցնի մարդ-արարածին երակներուն մէջէն: Կարելի է ըսել թէ պայքար մը կայ մարդուն եւ հողին միջեւ, տիրապետութեան մրցում մը: Երբ մարդն է յաղթականը, ժանդի նմանող հողը գոյն կը փոխէ, կը կենդանանայ, կը գեղեցկանայ, առեղծագործական աստուածահանգէսի մը պատրանքը կուտայ: Իսկ երբ հողն է յաղթական, մարդը կը դառնայ չորցած ծառ մը, որու ճիւղերը կը կոտրտին ու կը թափին, որու բունը կ'երերթանայ ու կը փչրուի: Այսպէս է որ հողը կը սատրնտչէ, ոչ թէ կը բարձրացնէ, ինչպէս կը վկայէ Ֆրանսական ժողովրդական խօսքը:

Ահա թէ ինչո՛ւ, քաղաքակրթութեան պատմութեան մէջ, գիւղը զարձած է ու կը մնայ անչահ եւ աննշան դիւցազներութիւն մը, որ իրրեւ դերակատար ունի հողը եւ մարդը, — հողը՝ յաղթական, մարդը՝ պարտուած հերոս:

Գիւղը, սակայն, չէ արտասանած տակաւին վերջին խօսքը: Նահանջի մէջ է, այժմ: Տարերային ազէտներ կը հարուածեն չարունակ, — հրդեհը անտառներու մէջ, կարկուտը ցորենի արտերուն եւ խաղողի այգիներուն վրայ, հրաշէկ արեւ մը որ կը խանձէ ամէն կանանչութիւն, ու ջուրի պակաս մը, որ ծարաւահիւծ կը սպաննէ կենդանիները, անդաստաններըը, նոյնիսկ ամէնէն տակուն տունկերը: Այս ձմեռ ցուրտը զարկած է, երեւակայեցէք, թզենիները, որոնք ընդունակ են ապրելու՝ իրենց արմատը մխրճելով քարերու եւ ապառաժներու մէջ: Զարկած է նաեւ մշտադալար նոճիները: Նոճիներ տեսայ, որոնք ակէնտասի խանձած ճղերու կը նմանէին: Թզենիներ տեսայ, որոնք ոսկորներու կը նմանէին: Որթատունկեր տեսայ, որոնց ողկոյզներուն հատիկները կը նմանէին մանկական ծծի պտուկներու: Բերքը տկար է այս տարի, ու գիւղացիները գլուխ կը չարժեն յուսահատ:

Բայց գիւղը արտասանած չէ վերջին խօսքը, ըսի:

Անոնք որ վարիչներն են քաղաքակրթութեան, կը խորհին, ի վերջոյ, պիտի հասկնան թէ ճարտարարուեստին բեւեռը ուղղելով դէպի գիւղ, պիտի ստեղծեն նոր քաղաքակրթութիւն մը, փոխելով այս վերջին բառն ալ հիմնովին:

Այդ նոր քաղաքակրթութիւնը, գիւղի քաղաքակրթութիւնը, որ պէտք է վայելէ այն բոլոր բարիքները, զորս իւրացուցեր էր քաղաքը, մարդը պիտի դարձնէ ոչ թէ մեքենայ, ինչպէս ըրաւ քաղաքը, այլ իրապէս մարդ: Աւելի առողջ, աւելի իմաստուն: Մօտեցնելով զայն բնութեան, եւ ոչ թէ հեռացնելով բնութենէն: Այս վերջին տարիներուն, հրատարակուեցան բազմաթիւ հատորներ, գիւղպետութեան վերաբերեալ, — առաջին անգամն է որ կ'ուսումնասիրուի գիւղը գիտական չափոցով: Օր մը առիթ կ'ունենամ ներկայացնելու այդ գիրքերը: Կանուխէն հետաքրքրուած նման հրատարակութիւններով, այդ ուսումնասիրութիւններէն կ'եզրակացնեմ թէ գիւղը, այսօր պարտուած, յաղթականօրէն պիտի կանգնի վաղը, եւ նոր քաղաքակրթութեան մը լոյսին տակ՝ բնութեան լքուած այս անկիւնները պիտի դառնան ոչ միայն հանգստավայրեր, ինչպէս կ'ուզեկոչէ Ֆրանսայի գաւառացի բանաստեղծը՝ որու խօսքը զործածեցի իրրեւ գլխարկ այս յօդուածին, այլեւ աշխատավայրեր մարդկային բարւոք ստեղծագործութեան:

Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

ԱՐԱՔՍԸ

●

Օտար, անգամ հայ աշխարհագրագէտները, յաճախ սխալմամբ, Արաքսը համարում են Քուռի վտակ:

Ճիշդ չէ, այդպէս չէ եղել անցեալում, այդպէս պէտք չէ գաւեզ եւ այսօր: Սըրանք երկու քոյր գետեր են, երկուսեակներ, ճիշդ այնպէս, ինչպէս Հայաստանից սկիզբ առնող եւ Միջագետքը ծաղկազարդող երկու գետերը՝ Եփրատն ու Տիգրիսը, որոնք Պարսից ծով թափուելուց առաջ, միանում եւ կազմում են Արաբական գետը: Ոչ ոք չի մտածում այս գետերից մէկը միւսի վտակը համարել:

Արդէն իսկ, անցեալում, Սարաբոնի վկայութեամբ, Արաքսը եւ Քուռը թափուել են Կասպից լիճ անջատաբար:

Արաքսը, մեր մայր գետը, գարերի ընթացքում, փոխել է իր հունը, նոյնիսկ Ատրատեան դաշտում:

Մեր պատմիչների վկայութեամբ, Հայաստանի մայրաքաղաքներ՝ Արմաւիրն ու Արտաչատը եղել են Արաքսի ափին, իսկ այսօր Արաքսը հոսում է մօտ ութ քիլոմեթր հեռու Արտաչատից:

Պարապան նոյնն է նաեւ Ղարաբաղի եւ Մուղանի դաշտում:

Այդ ընդարձակ տափաստանը, որ միայն վեց մեթր բարձր է Սեւ ծովի մակերեսից, յորդահոս Արաքսը չեղել է իր ընթացքը դէպի հիւսիս եւ Կասպից լճից ոչ հեռու միացել Քուռին:

Կասպից լիճը, որին իր մեծութեան պատճառով, իրաւամբ, Կասպից ծով են կոչում, ցածր է Սեւ ծովի մակերեսից 26 մեթր եւ աստիճանաբար նուազում է, հակառակ իր մէջը թափած բազմաթիւ մեծ գետերի՝ Արաքսն ու Քուռը, Թերեք, մանաւանդ Ռուսաստանի մայր գետը՝ Վոլգան, Ուրալը եւայլն:

Արաքսը եւ Քուռը իրենց սկիզբն են առնում Հայաստանի լեռներից, մօտաւորապէս հաւասար մեծութեամբ եւ երկարութեամբ գետեր են:

Արաքսի երկարութիւնն է 780 քիլոմեթր իր ակունքներից մինչեւ Քուռի խառնուրդը, իսկ եթէ հաշուելու լինենք մինչեւ Կասպից լիճ, Արաքսը աւելի երկար է:

Երկու գետերը միասին լճի մէջ թափում են միջին հաշուով մօտ 700 խորանարդ մեթր ջուր, իւրաքանչիւր երկվայրկեանին:

Երկու գետերը իրենց վերին եւ միջին հոսանքում բաժանուած են իրարից՝ Ջաւախքի, Գուգարաց, Գեղամայ, Արցախի եւ Սիւնեաց լեռներով:

Քուռի աջ ափին մինչեւ Արաքսի հովիտը խիտ հայ ազգաբնակութիւն է, իսկ ձախ ափին նստած են Վրացիները:

Արաքսը սկիզբ է առնում Էրզրումից հարաւ, Բիւրակնեան լեռներից: Նոյն այս Բիւրակնեան լեռների լանջերին են գտնում Եփրատի ակունքները:

Արաքսը իր մէջ է ընդունում Ախուրեանը, առաջին մեծ վտակը, կրկնապատկելով մը լուսաւորը չորս բոլորը: Իր արտօրանքին մէջ, ընդհարեցաւ պատին կըռթընած դիակին, որ թաւալգլոր վար էն – կաւ սանդուխներէն ու գնաց փռուիլ մուտքի դրան տակ:

Բժիշկը վազելով իջաւ սանդուխներէն եւ հասնելով կուզիկին դիակին քով երբ կը պատրաստուէր օգնել անոր որ վեր ելլէ, յանկարծ սոսկումով տեսաւ որ մեռած էր:

Մորհելով թէ ինքն էր որ պատճառ դարձած էր հիւանդ յաճախորդին մահուան, սկսաւ աղիողորմ ճիչեր արձակել, որոնք արթնցուցին իր կինը:

Այս վերջինը պարզուած տեսարանին առջեւ իր երեմիական ողբը միացնելով ամուսնոյն ցաւագին ճիչերուն, աղաղակեց.

— Ա՜խ, Մովսէս, ի՞նչ ըրիր: Ի՞նչ ահաւոր ազէտ: Եհովա՛յ, Եհովա՛յ, ի՞նչ պիտի ըլլայ մեր վիճակը:

Բժիշկը, երբ կը ջանար կեանքի բերել մեռած կուզիկը, ճանչցաւ որ ան Սուլթանին հասպիտն էր եւ այս մտածումը աւելի սաստկացուց իր վախը:

Յանկարծ, սակայն, դադրեցաւ ողբալէ, եւ մուտքի դուռը խնամով գոցելէ հետ, ըսաւ իր կնոջը. Թարգմ. Ա. Գ.

(2 – Շար.)

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՀԷՔԵԱԹ

ՓՈՔՐԻԿ ՍԱՊԱՏՈՂԼԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

●

Պատառը այնքան խոշոր էր որ դժուարաւ վար պիտի սահէր խեղճին կոկորդէն: Հազարումէկ ծամածռութիւններ սկսաւ ընել կուլ տալու համար բերնին մէջ պտնուող ճուկին պատառը, սակայն, ի գո՛ւր, անկարելի էր: Մեծկակ փուշ մը միեւնոյն ժամանակ եկած ու մխուած էր կոկորդին: Դժուարաւ կը շնչէր: Բացաւ բերանը լայնօրէն, ջանալով շնչել, գոյնը կարմրերէն անցաւ մանիշակագոյնի, կապոյտէն ճերմակի եւ յանկարծ կռնակի վրայ ինկաւ գետին . . . :

Մեռա՞ծ էր . . . :

Դերձակն ու իր կինը կարծելով որ նոր կատակի մը հանդիսատես կ'ըլլային, կը չարունակէին կուչ ու կուռ խնդալ:

Քանի մը վայրկեան եաք, սակայն,, երբ տեսան որ սպասողը չէր չարժեր եւ կեանքի նշոյլ մը իսկ ցոյց չէր տար, էրիկ-կինիկ սկսան մտահոգուիլ:

Դաղրեցան ծիծաղելէ եւ սկսան զարհուրած՝ իրարու նայիլ:

— Ալլա՜հ, Ալլա՜հ, բացագանչեց Մուսթաֆա, ի՞նչ պիտի ըլլայ մեր վիճակը: Այս խեղճ կուզիկին մեր տունէն ներս մտնելը ամէն մարդ տեսաւ եւ եթէ իր դուրս ելլելը չհաստատուի, անպայման Վալիին լուր պիտի տան եւ մենք կախաղանի պիտի դատապարտուինք զայն սպաննած ըլլալու ամբաստանութեամբ:

Խեղճ դերձակը ծռեցաւ դեպինը պատկած կուզիկին վրայ եւ ուշի ուշով զայն քննելէ եաք, գոչեց.

— Ա՜ն է, հիմա ճանչցայ, մեր օգոստափառ Սուլթանին հոպիտն է, քանի մը ամիս առաջ տեսայ զինքը հանդիսութեան մը ընթացքին . . . : Ի՞նչ դժբախտութիւն, այսքան զուարթ կերպով սկսած երեկոյ մը վերջացաւ այսպէս ողբերգական ձեւով . . . : Ի՞նչ պիտի ընենք, Ալլա՜հ, Ալլա՜հ . . . :

Կինը չէր խօսեր: Կը խորհէր ճար մը գտնել այդ անել կացութեան: Պէտք էր անպայման որեւէ ձեւով տունէն դուրս հանել դիակը:

Յանկարծ, դերձակին կինը գոչեց.

— Գտա՛յ . . . :

Եւ մօտենալով ամուսնոյն, անոր ականջին լ վար բաներ մը փսփսաց:

Մուսթաֆայի դէմքը ճառագայթեց եւ վեր ցատկելով բացագանչեց.

— Հրաշալի՜ է, փրկուած ենք . . . :

Եւ անմիջապէս սկսան գործադրել լրենց ծրագիրը:

Գետնէն վերցուցին սպասաւորին դիակը, անկումի միջոցին անոր ուրչակուած փաթթոցը կարգի դրին, վերարկուն շըտկեցին եւ ամէն մէկը կուզիկին թեւը մտնելով, որպէս թէ հիւանդ մը կը բերնէին, տունէն դուրս ելան եւ յատաջացան դէպի Հրեայ բժիշկի մը տունը, որուն արծաթասիրութիւնը ծանօթ էր իրենց:

Հասան Հիպոկրատի աշակերտին տան դրան առջեւ եւ սկսան բախել ուժգին կերպով: Ծերունի սպասաւոր մը եկաւ ու բացաւ դուռը: Դերձակը եւ իր կինը անմիջապէս ոսկի մը սահեցուցին սպասաւորին ձեռքը եւ խնդրեցին որ երթայ ու իր տիրոջը ըսէր թէ հիւանդ մը կայ վարը որ պէտք ունէր իր անմիջական օժանդակութեան:

Սպասաւորը արագօրէն վերադարձաւ դէպի իր տիրոջը քով, բարձրանալով սանդուխներէն, յանձնեց անոր ոսկին, մինչ դերձակը իր կնոջ օգնութեամբ բարձրացուց դիակը սանդուխներէն վերնայն բժիշկին սենեակին պատին քով ոտքի վրայ կանգնեցնելէ եաք հեռացան ծանր բեռէ մը ազատած ըլլալու զոհունակութեամբ:

Այս միջոցին, բժիշկը, խորհելով որ իր գործը հարուստ յաճախորդի մը հետ էր, աճապարանքով ընդառաջեց հիւանդին, առանց սպասելու որ սպասաւորը լապտերով մը լուսաւորեր չորս բոլորը: Իր արտօրանքին մէջ, ընդհարեցաւ պատին կըռթնած դիակին, որ թաւալգլոր վար էն – կաւ սանդուխներէն ու գնաց փռուիլ մուտքի դրան տակ:

Բժիշկը վազելով իջաւ սանդուխներէն եւ հասնելով կուզիկին դիակին քով երբ կը պատրաստուէր օգնել անոր որ վեր ելլէ, յանկարծ սոսկումով տեսաւ որ մեռած էր:

Մորհելով թէ ինքն էր որ պատճառ դարձած էր հիւանդ յաճախորդին մահուան, սկսաւ աղիողորմ ճիչեր արձակել, որոնք արթնցուցին իր կինը:

Այս վերջինը պարզուած տեսարանին առջեւ իր երեմիական ողբը միացնելով ամուսնոյն ցաւագին ճիչերուն, աղաղակեց.

— Ա՜խ, Մովսէս, ի՞նչ ըրիր: Ի՞նչ ահաւոր ազէտ: Եհովա՛յ, Եհովա՛յ, ի՞նչ պիտի ըլլայ մեր վիճակը:

Բժիշկը, երբ կը ջանար կեանքի բերել մեռած կուզիկը, ճանչցաւ որ ան Սուլթանին հոպիտն էր եւ այս մտածումը աւելի սաստկացուց իր վախը:

Յանկարծ, սակայն, դադրեցաւ ողբալէ, եւ մուտքի դուռը խնամով գոցելէ հետ, ըսաւ իր կնոջը. Թարգմ. Ա. Գ.

(2 – Շար.)

կուած ջրերով մանում է Արարատեան դաշտ, չեզուում է հարաւ, կարելով Արարատեան դաշտը ազելնաձեւ, գառնում է սահմանագիծ դէտ Թուրքիոյ, Պարս – կաստանի եւ Խորհրդային Հայաստանի միջեւ:

Արաքսը Ախուրեանից յետոյ, գարձեալ իր ձախ ափին, իր մէջ ընդունում է մի չարք մեծ ու փոքր վտակներ՝ Քասախը, Սեւ Ջուրը կամ Մեծամօրին, Հրազդանը, Ազատ գետը, Վեդիի գետը, արեւելեան Արփան, Նախիջեւանի գետը, Հերքասուն ու Բարգիւշատը եւայլն:

Այս գետերը մեծ մասամբ ամառը չեն հասնում Արաքս, օգտագործւում են ոռոգելու իրենց շրջապատած ընդարձակ եւ բերրի դաշտերը:

Արաքսն իր ակունքներից մինչեւ կազդուանի սքանչելի մրգաստանները, չափելով ու չառաչելով, ճեղքում է կուրծքը Հայոց լեռների մինչեւ Արարատեան դաշտ հասնելը: Արարատեան դաշտում, կամբրջնկեց Արաքսը հոսում է հեզանազ ու լայնանիստ, մինչ Օրդուբաթ, ապա Նորից, սեղմւում, գալարւում է Սիւնեաց, Ղարաբաղի ու պարսկական Ղարագաղի լեռների նեղ կիրճի մէջ, մանաւանդ Մեղրիի մօտերը, հազիւ 60 մեթր լայնութեամբ, ազմկայոյզ, մէկ ափից միւս ափին է չափւում, իր պատերը պատռել չկանալով, հոսում է կատաղի արագութեամբ, կարելով մօտ 100 քիլոմեթր տարածութեամբ եւ այդ նեղ կիրճը, առնուազն 900 մեթր բարձր կասպից լճի մակերեսից:

Մեղրիից քիչ վարը, կան աւերակները հին կամուրջի, որի կառուցումը կապուած է Ալեքսանդր Մակեդոնացու անուան հետ, որքան ճիշդ է, դժուար է ըստուգել, բայց զորձը յատակօրէն հռոմէական է:

Աւելի վարը գտնւում է Խուդաֆերինի կամուրջը, որը վերապրում են Պոմպէին, բայց հաւանօրէն աւելի ժամանակակից զործ է:

Ռուսական տիրապետութեան չրջանին չինուած են կամուրջներ, մէկը Արմաւիրի մօտ, որը միացնում է Երեւանի ու էջմիածնի խճուղին Իգդիրի հետ, միւսը՝ Զուլֆայի կամուրջը, որի վրայով անցնում է Երեւան-Թաւրիզ խճուղին եւ երկաթուղագիծը, իսկ 1914–18ի պատերազմին Շահթախտի կամուրջը, որի վրայով անցնում է Նեզդիճ երկաթուղին, չինուած առաջնակարգ նպատակներով, կապուած նոյն Երեւան – Զուլֆա երկաթուղագծին, որը պիտի միացնէր Վանը, Բայազէտի վրայով Երեւանին:

1914ի պատերազմին, Ռուսաստանը սկսեց կառուցումը երկաթուղագծի, Բաղուից քիչ հեռու, դէպի արեւմուտք, Բաղու-Թիֆլիզ երկաթուղագծի վրայ գըտնուող, Ալխաթ կայարանից, Արաքսի ձախ ափին զուգահեռ մինչեւ Զուլֆա, բայց միայն այս պատերազմին լրացան աշխատանքները, որով Երեւան-Բաղու ճամբան զգալիօրէն կարճանում է այս գծով: Այս գծին է միացուած նաեւ կարճ երկաթուղագիծ, Ղափանի պղնձահանքերը Մեղրիի մօտ:

Անցեալում Արաքսը ոռոգել է ոչ միայն Արարատեան դաշտը, այլ նաեւ ծավալուն է վերածել Ղարաբաղի ու Մուղանի դաշտերը իր ձախ եւ աջ ափերին:

Ղարաբաղի դաշտը, որը եռանկիւնաձեւ ընկղմում է Արաքսի եւ Քուռի միջեւ, բնական չարունակութիւնն է մեր Արցախի նահանգի, եղել է երբեմն չէն ու բարգաւաճ:

Տասնհինգ դար առաջ փորձուած ջրանցքի հետքերը կան Ղարաբաղի դաշտում, որը սկզբնաւորել է Զինգիզ խանի արշաւանքների ժամանակ:

Արաքսի աջ ափին, Մուղանի դաշտում, կան հետքերը հին ջրանցքների մինչեւ 150 քիլոմեթր երկարութեամբ:

Բոլոր ազգերը երգել ու պանծացրել են իրենց մայր գետերը, իսկ հայութիւնը «Մայր Արաքս»ը:

Աշխարհի բոլոր անկիւններից հայութիւնն իր հայեացքը ուղղել է Արարատին ու Արաքսին, իր հայրենի լեռներին եւ ջրերին, իր հայրենի դարաւոր օրրանին:

Յ. Ա.

ՄԻՏՔ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Մեր Յուլիս 22ի թիւին մէջ տուած էինք «Քոմպա»յի մէկ յօդուածը հայկական գրականութեան մասին: Նոյն յօդուածագիրը՝ Իպերթ Ժուէն, «Լենին եւ Յարութեանը» խորագրով ուրիշ յօդուածի մը մէջ (Քոմպա, Օգոստ. 16) կը յիշէ հետեւեալ արդի հայ բանաստեղծները, թարգմանելով հատուածներ անոնց բանաստեղծութիւններէն — Եղիշէ Չարենց, Ազատ Վշտունի, Գէորգ Աբով, Աքսել Բակունց, Ալազան, Նայիրի Զարեան, Կապուտիկեան, Մարգարեան, Դաւիթեան, Յարութիւնեան, Գէորգ Էմին, եւ կ'աւելցնէ թէ պէտք էր որ ամբողջ հատոր մը նուիրէինք անոնց:

Գոյութիւն ունի նաեւ հայկական բանահիւսութիւն մը, կ'ըսէ, որ շատ ճոխ է, անհաւատալի ըլլալու աստիճան: Այս ժողովուրդը, որ միշտ ունեցած է դաւանանքը իր ծոցին մէջ, բերանացի ծալկեպատկ մը հիւսած է, որուն մէկ մասը դրի առնուած է բարեբախտաբար: Այսպէս, «Տոմէն Ռուս» հատորին մէջ, դոր հրատարակեց « Ա. Միւթիւն-Զուիցերիա » ընկերութեան քարտուղարը՝ Մոռիս Տիոքտէն, հիանալի օրինակ մը կայ հայկական բանահիւսութեան մասին «Լենին եւ Յարութեանը», թարգմանուած ռուսերէնի վրայէն: Գործն է անպրպտէտ բանաստեղծի մը Սեփան Բալինեանի: Այս բանաստեղծին մահէն (1934) եօթն է որ ուրիշ անդրպտէտ բանաստեղծի մը՝ Կապօ Բարձումեանի (63 տարեկան) մեկնութեան վրայ դրեցին: Ոտանաւորը պարզունակ է թէեւ, սակայն դիւցազնական չունչ մը կ'անցնի մէջէն եւ սքանչելի չեչտ

(շարունակութիւնը 2 էջ)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՆԿՈՒԹԻՒՆԸ ԼԵՌՆԵՐՈՒՄ

Իր երգն ունի, սէրն ունի մանկութիւնը
լեռներում,
Նման վայրի այծեամի՝ մանկութիւնը
լեռներում:
Նա խօսքի է բռնուել կայծակի ու հովի
հետ...
Ոչ մի մրրիկ չի տանի մանկութիւնը
լեռներում
Վաղուց իջել ես դաղաթ՝ կարօտիդ պէս
աղբիւրն,
Թողած այնպէս գեղանի մանկութիւնդ
լեռներում.
Կրակներով դաղաթի վառել ես սիրտդ
աւիւռն,
Բայց մնում է կենդանի մանկութիւնը
լեռներում...
Ուրիշ քովչաւիճ են բուրում մայթերը
Ֆռ դեգերած,
Սակայն իր վառ գոյնն ունի մանկութիւնդ
լեռներում:

ՀԵՆՐԻԿ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

եւ մինչեւ մատնութեան կ'առաջնորդուի: Թուրքերուն ձեռքէն կ'առնէ էմինէն, բայց ազատուելու համար սիրոյ այս սիրապետութենէն, ի վերջոյ կը սպանէ էմինէն: Յետոյ կը խորհի.— «Մեծ մեղք մը գործեցի: Գիշեր ցերեկ արտիս մէջ վանք մը կ'այրի»: Իր նշանաբանը այլեւս «ազատութիւն կամ մահ» չէ, այլ «ազատութիւնը եւ մարդը»: Կարզ մը էջեր կը յիշեցնեն Իլիականը, ուրիշ էջեր ասուածաշնչական ներշնչում ունին:

Ամէնէն գրաւիչն է տեսարանը, ուր հարիւրամեայ ծերունին կը մեռնի, իրենները մէջը, մզուած չարչարալից մտատանջութենէ մը, զոր ոչ ոք կը բաժնէ («Ուրկէ՞ կուգան, ո՞ւր կ'երթան: Ահաւասիկ ոդը որ կը կրծէ գիս»): Ամբողջ գիշերը բակին մէջ կը մնայ, կիտրոնի ծառին տակ, ինչպէս ծառի մեծ կոճղ մը:

ՍԻՐԱՆ ԱՃԵՄՈՎԱ

Ծանօթ պարուհին որ ընդհանրապէս Միացեալ Նահանգներ կ'ապրի իր ամուսնոյն Ժան-Մարի Լութրելի հետ, քանի մը չաբաթ է Փարիզ կը գտնուի: Սիրան Աճեմովա, այս միջոցին, էփինէի սքիւտիօներուն մէջ կը զարձնէ Զամաթայի վերջին ժապաւէնը՝

Du Sang sous le Chapiteau

Բայի հայադգի տաղանդաւոր դերասանուհին, ժապաւէնին մէջ կարեւոր դերեր ունին Փինէթ Լրքլէր, Կապրիէլօ Եգ:

Ժան-Մարի Լութրել որ Ֆրանսայի ծանօթ սիներաս մըն է, միաք ունի նաեւ զարձնել տալու «Չէքին ժառանգութիւնը» անուն պատմուածքը որուն հեղինակն է, իր կինը՝ Սիրան Աճեմովա:

Քանի մը օրէն արուեստագէտ ամուլը կը մեկնի Վենետիկ, Տիկ. Աճեմովա հրաւիրուած ըլլալով մասնակցելու Վենետիկի չարժանկարի Պիէնալէին:

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (124)

ՍԱՄՈՒԷԼ

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԷՊ, 364 – 400)

Բ. ԳԻՐՔ

●

2.— ԱՆՈՒՇ ԲԵՐԴԸ

Յետոյ պատմեց նրա ձեռք առած մի – ջոցները իւր նպատակը իրագործելու համար, որոնց մէջ գլխաւորը դերը պատկանում էր Մերուժան Աղբրունուն: Պատմեց Շապուհի մեծամեծ խոստումները Մերուժան Աղբրունուն, որոնց կ'արժանանայ նա, երբ Արեաց թագաւորի ցանկութիւնները կը կատարէ: Նկարագրեց Հայոց նախարարների ուխտը եւ նրանց պատրաստութիւնները՝ սպառնացող չարիքների առաջը առնելու համար եւ, թէ՛ ակնդետին, թէ՛ Աբշակունեաց գահը, Պարսից բռնապետութիւնից ազատելու համար: Իւր հաղորդած տեղեկութիւնները վերջացրեց նա խիստ մխիթարական յուսադրութիւններով, թէ ինք համոզուած է, որ Շապուհին չի յաջողուի իւր չար դիտաւորութիւնները կատարել, թէեւ, դուցէ Հայաստանը բաւական վնասներ կը կրէ նրանից, բայց երբեք չի

նուաճուի:

Թագաւորը ղլուխը խոնարհած, խորին վրդովմունքով լսում էր: Նրա թաւամազ, փոքր ինչ թխագոյն դէմքը, աւելի մոայլ արտայայտութիւն էր ստացել: Այդ բոլորը, կարծես, սպասում էր նա, այդ բոլորը նախագուշակել էր նա այն օրից, երբ դժբախտ հանգամանքները նրան ձգեցին Շապուհի ձեռքը: Նա դարձաւ դէպի ներքինին, հարցնելով.

— Ի՞նչպէս հասան քեզ այդ տեղեկութիւնները, Դրաստամատ:

— Տիզբոնում եղած ժամանակս, տէր արքայ, միշտ հետամուտ էի դիտելու, թէ ի՛նչ են մեքենայում Պարսից արքունիքում: Այդ մասին ես ունէի մի հաւատարիմ անձն, որ շատ մօտ էր զործերին, եւ ամէն ինչ հաղորդում էր ինձ: Հաւատք տեղեկութիւններս գաղտնի սուբհանդակների միջոցով՝ անմիջապէս հաղորդում էի Հայոց նախարարներին, նրանց զգուշացնելու համար, եւ նրանցից պատասխաններ էի ստանում: Ես ինչ որ կարող էի անել, արել եմ, տէր արքայ, այժմ մնում է ինձ՝ դիւրացնել իմ թագաւորի դրութիւնը եւ, եթէ կը յաջողուի ինձ, որի մասին մեծ յոյս ունեմ, ազատել նրան իւր դառն կապանքներից...:

Վերջին խօսքերը արտասանեց նա հազիւ լսելի ձայնով:

Թագաւորը դէմքի վրայ երեւաց մի տխուր ժպիտ: — Գովում եմ քո եռանդը, Դրաստամատ, ասաց նա, բայց չեմ կարող հաւանութիւն տալ քո անչափ ո – գեւորութեանը: Դու, քան թէ այստեղ իմ ազատութեան հոգսերով զբաղուելու, որը ժամանակի եւ յաջող հանգամանքների զործ է, աւելի օգտաւէտ կը լինիս այնտեղ, Տիզբոնում, որպէսզի, Պարսից արքունիքին մօտ լինելով, չարունակէիր քո սկսած դերը: Հայոց նախարարներին մի հաւատարիմ ականջ է հարկաւոր ունենալ Տիզբոնում, եւ ամենայարմարը դու ես, որ վայելում ես Շապուհի առանձին վստահութիւնը:

— Այնուամենայնիւ, իմ տէր թագաւորի վիճակը... նրա աննախանձելի դրութիւնը... կրկնեց ներքինին դողդողուն ձայնով:

— Իմ վիճակը այժմ մասամբ դիւրացած եմ համարում, Դրաստամատ, որովհետեւ, քո հաղորդած տեղեկութիւնները բաւական հանգստացրին ինձ: Կրկնում եմ, Տիզբոնում մի հաւատարիմ մարդ է հարկաւոր, եւ այդ մարդը դու պէտք է լինես: Իսկ ինձանով զբաղուելը, դա միայն ժամանակ կը խլէր քեզանից: Ես աւելին կ'ասեմ. իմ այստեղից ազատուելը, Հայաստան դնալը եւ կրկին իմ կառավարութեան գլուխը անցնելը, գործերի այժմեան խառն եւ անորոշ դրութեան ժամանակ, ես մինչեւ անգամ վնասակար եմ համարում: Ինչո՞ւ: Որովհետեւ ես չպիտի կարողանամ հաշտուել իմ նախարարների հետ, իսկ այդ հայրենիքի փրկութեան համար անհրաժեշտ է: Մեր մէջ այլեւս վազեմի մտերմութիւնը կայանալ չէ կարող: Իմ ներկայութիւնը կը բորբոքէ մի նոր, ներքին պատերազմ, երբ արտաքին թշնամու հետ կռուելու չատ պէտքեր կան: Ես կը մնամ այստեղ. ես կը զոհեմ ինձ հայրենիքի խաղաղութեանը: Թո՛ղ իմ նախարարները հաշտուին իմ որդու հետ: Նա նոր է նրանց համար եւ նրա հետ հին հաշիւներ չունեն: Իսկ ես այստեղ կ'աղօթեմ նրանց յաջողութեան համար, եւ կը սպասեմ Աստուծոյ տնօրէնութեանը...:

Ներքինին չկարողացաւ զսպել իւր ղառն զգացմունքները, խոնարհուեցաւ եւ, զրկելով գաւազանաձեւ չղթայակապ ոտները, բացականչեց.

— Տ՛էր արքայ, մեծ է Աստուծոյ աչքարհը եւ անբաւ է նրա զթութիւնը, եթէ դու Հայոց երկիրը գնալ չես ցանկանում, Աստուած չատ ապահով տեղեր ունի քո բնակութեան համար...:

Դաւազանաձեւը վեր կացաւ եւ նրան եւս իւր հետ վեր բարձրացրեց, ասելով.

ՐԱՖՖԻ

ԴԵՄՈԿՐԱՏՆԵՐՈՒ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆ

●

Մ. Նահանգներու Դեմոկրատները ջախջախիչ մեծամասնութեամբ (210ի դէմ 905 ձայնով) որոչեցին իրենց նախագահական թեկնածուն։ Ատլայ Սթիվընսըն անծանօթ մը չէ. նախորդ նախագահական ընտրութիւններուն ալ Դեմոկրատներու թեկնածուն էր. բայց պարտուեցաւ Այզընհաուըրէն։ Առաւելաբար այս նկատումով էր, որ նախկին նախագահ Թրուման առաջարկած էր այս անգամ Ա. Հարրիմանը ներկայացնել, որովհետեւ, կ'ըսէր, փորձը ցոյց տուաւ թէ «Ատլայ չի կրնար Այզը պարտութեան մատնել»։ Հարցը այն է սակայն, որ Այզընհաուըրի վայելած ժողովրդականութեան պատճառով, Հարրիման ալ չէր կրնար մեծ յոյսեր ունենալ։ Մանաւանդ որ Հարրիման միլիոնատէր է եւ չատ մը Ամերիկացիներ (մանաւանդ բանուոր դասակարգը) կը նախընտրեն դինուորական մը ունենալ որպէս նախագահ քան թէ միլիոնատէր մը։

Սթիվընսընի դրութիւնը չատ դժուար է. չի կրնար բացէ ի բաց յարձակիլ Այզընհաուըրի վրայ, որ չատ սիրուած է ժողովուրդէն. ընտրական պայքարին ընթացքին, ստիպուած է կշռել իր խօսքերուն չիւր բառը, այլապէս կրնայ իր վրայ հրաւիրել ընտրողներուն հակակրութիւնը։ Լաւ դիտնալով այս պարագան, ուրբաթ օր հետեւեալը յայտարարեց. «Նախագահ Այզընհաուըրի առած որոչումները միշտ ալ ճիշդ եւ իմաստուն են. բայց իր խորհրդականներն են որ վերջին պահուն զայն կը տարհամոզեն»։

× Դեմոկրատ կուսակցութեան համագումարը նշանակեց նաեւ փոխ-նախագահութեան իր թեկնածուն՝ յանձին Ծերա-կուտական Քիֆովըրի։

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՐԳԻԼՈՒԵՑԱԻ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

1951ին, Ատլնաուըրի կառավարութիւնը պահանջած էր որ համայնավարութիւնը ապօրինի եւ արգիլեալ հռչակուի Արեւմտ. Գերմանիոյ մէջ։ Հարցը յանձնուած էր դաշնակցային գերագոյն դատարանին քննութեան։ Ուրբաթ օր դատարանը արձակեց վճիռը։ Արեւմտ. Գերմանիոյ մէջ համայնավարութիւնը յայտարարուեցաւ «հակասահմանադրական» եւ որպէս այդպիսին՝ արգիլուեցաւ. կուսակցութեան ինչքերը պիտի գրաւուին կառավարութեան կողմէ։

Դատավարութեան թղթածրարը կը պարունակէ 4500 էջէ աւելի վաւերաթուղթեր, ինչպէս նաեւ համայնավարներու ամբողջական անուանացանկը։

Դատարանին վճիռը արձակուելէն անմիջապէս եռքը ոստիկանութիւնը խուզարկեց եւ կնքեց համայնավար բոլոր կեդրոնատեղիները. համայնավար թերթերը փակուեցան. կարգ մը ղեկավարներ ձերբակալուեցան։

× Արեւելեան Գերմանիոյ մամուլն ու ձայնասփիւռը բուռն կերպով բողոքեցին այս որոշման դէմ եւ ապստամբութեան կոչեր ուղղեցին։

× Ֆրանսայի համայնավար կուսակցութեան քաղաքական բիւրոն դեկոյց մը հրատարակեց, որուն մէջ «բուռն կերպով կը բողոքէ այս որոշման դէմ»։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՊԵԼԺԻՈՑ ածխահանքերուն մէջ աշխատող 60·000 Իտալացիներ կը սպառնան վերադառնալ իրենց երկիրը, եթէ կառավարութիւնը անհրաժեշտ միջոցներ ձեռք չառնէ իրենց ապահովութեան համար։ Եթէ այս սպառնալիքը իրագործուի, Պելժիոյ ածուխի արտադրութիւնն ու ամբողջ տնտեսութիւնը չատ մեծ հարուած պիտի կրեն։

ՀԵՌԱՁԱՅՆԱՅԻՆ տուրքերը 20 առ հարիւր յաւելում մը պիտի կրեն Ֆրանսայի մէջ։

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՑ համայնավար կուսակցութիւնը ծանր տագնապի մէջ է։ Բանուորներն ու գիւղացիները կը ծառանան կուսակցական ղեկավար տարրերուն դէմ. այս կացութիւնը, ըստ հունգարական թերթի մը, «կուսակցութեան գործած մեծ սխալներուն հետեւանքն է»։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ տնտեսական սպասարկութեանց գործակալները քննութիւն մը բացին գուիպերիական դրամատուներու մէջ պահ դրուած այն դումարներուն մասին, որոնք կը պատկանին եղիպտահպատակ Հրեաներու։

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

46, RUE RICHER - PARIS (9e)

Tél.: PROvence 64-90

C. C. P. Paris 3630-66

Նորագոյն հրատարակութիւններ

Ժամանց եւ Զբօս, Կ. Գուշակ (Երազներու բանալին, Բախտագուշակութիւն, Աստղագիտութիւն, Ոգեհարցութիւն, Ձեռնածուութիւն, Ժամանցի խաղեր եւն.)։

Մեծադիր 632 էջ, 1956 Պէյրութ, գինը՝ 1400, թղթատարի ծախքով 1500 ֆր.։

Գարնանայիւն, Վ. Շուշանեան, Հրատ. Համալ, 1956, Պէյրութ, գինը՝ 600 ֆր։

Մեռնող Գիւղին պատմութիւնը, Մ. Պարսամեան (Մանկութեան, Պատանեկութեան, Ուսանողական Ցուշեր, Գրական Դէմքեր)։ Գինը՝ 800 ֆր.։

Դար մը գրականութիւն, Մ. Թէօլէօլեան, Բ. հատոր, Գահիրէ 1956, գինը 1000 ֆրանք։

(Սփիւռքեան գրական սերունդէն 58 դէմքեր, խորհրդահայ գրողներէն 24 դէմքեր, իրենցմէ ընտրուած էջերով) Նախապէս լոյս տեսած է Ա. հատորը, 1000 ֆրանք։

ՑԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Մխիթեան Նահանգներու Նոր Բիւրեղեայ Հայրենակցական Վերաշինող Միութիւնը որոշած է տանուհի մը որդեգրել Դպրոցասէրներէ մէջ։

Տանուհին պէտք է ըլլայ Բիւթանիայի չրջանէն եւ 8էն 14 տարեկան։ Նախապատուութիւն պիտի տրուի անոր որ կրթօդ ընտանիքի կը պատկանի եւ ընդունակ է։ Թեկնածուն պէտք է ներկայանայ նաեւ առողջական վկայագրով մը։ Դիմել ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻՆ՝

1, Bld. du Nord, Le Raincy (S. et O.)

Հաղորդակցութեան միջոց.—

Փանթէոնի եկեղեցիէն առնել 146 թիւ հանրակառքը եւ իջնել Փավիյօն Սու Պուա։

ԿԸ ՓՆՏՈՒՒԻ

Տիկին Մենտիլեան (Կիւրինկի) կը փընտռէ իր տղան՝ Անդրանիկ Մենտիլեան։ 1915ին (երկուքուկէս տարեկան) ձգուած է Սեբաստիոյ մօտ Սարըղչա։ Տեսնուած է Պոլսոյ Պէյլերպէյի որբանոցը։ 1922ին խումբ մը որբերու հետ նկար մը ունի, որ քովն է։ Այս որբերը Պոլսէն Ցունաստան փոխադրուած են։ Կը խնդրուի վինք ճանչցողներէն անմիջապէս իմացնել իր մօրը հետեւեալ հասցէին.—

Mme. Mentelian Serpouhi
24, Route Nationale
St. Antoine — Marseille (France).

Հայաստանի եւ արտասահմանի թերթերէն կը խնդրուի արտատպել։

ԿՈՉ

Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանին 1956 - 1957 տարեշրջանի արձանագրութիւնները սկսած են։ Անոնք որ կը փափաքին ղրկել իրենց զաւակները, պէտք է փութան այժմէն իսկ դիմում ընել հաստատութեան տեսչութեան։

Վարժարանին նպատակն է՝ պատրաստել միջնակարգ ուսման պաշարով օժտուած եւ հայեցի դաստիարակութիւն ստացած ճշմարիտ Հայուհիներու սերունդ մը։ Դպրոցասէրի ուսման ծրագիրը կ'ընդգրկէ երկու ուրոյն բաժիններ.—

Ա.) Ֆրանսականը, որ տառապէս կը հետեւի պետական լիսէներու արդիական բաժնի պաշտօնական ծրագրին —անգլերէն եւ սպաներէն լեզուներով— կը պատրաստէ պրեվէի եւ պաքալորէայի։

Բ) Հայկականը որ կ'օժտէ տանուհին ըստ հայագիտական ծանօթութիւններով, հայ լեզուի, գրականութեան, հայ կրօնի եւ պատմութեան, Հայաստանի աշխարհագրութեան մարզերուն մէջ։

Աշակերտուհիներ կ'ընդունուին ութ տարեկանէն սկսեալ։ Տարեվճարն է 120 հազար ֆրանք, վճարելի եռամսեայ եւ կանխիկ։

Աւելի մանրամասնութիւններու համար դիմել տեսչութեան։

1, Bld. du Nord, Le Raincy (S. et O.)

Երթեւեկութեան միջոցներ, էկլիզ տը Փանթէոնէն առնել 146 թիւ հանրակառքը եւ իջնել Փավիյօն սու Պուա։ Հեռ. 172 Բէնսի։

ԽՄԲԱԿԱՆ ՊՏՈՒՏ
ԴԷՊԻ Խ. ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ընդհանուր փափաքին գոհացում տալու համար Գ. մեկնում մը դէպի Հայաստան տեղի պիտի ունենայ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 17ին։ Արձանագրութեանց վերջին թուական՝ Օգոստոս 20։

Գրել Նուպար Ակոբօֆի՝
168, Rue du Temple, Paris (3e)

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Լիոնի Եկեղեցաչէն Տիկնանց Մխիթարեանը շնորհակալութեամբ առացած է հետեւեալ նուէրները, ի նպաստ Լիոնի եկեղեցւոյ չինութեան.—

Օր. Պերճուհի Թէրզեանի եւ Ժան եղ. Նիկեանի ամուսնութեան առթիւ.—

Պ. Պ. Արսէն Թէրզեանէ, Մուշեղ եղ. Նիկեանէ, Զաւէն եղբ. Նիկեանէ, Յակոբ Թէրզեանէ 5000ական ֆրանք։

Մարսէյլէն Պ. Մելքոն Պօղոսեան Լիոնի նոր եկեղեցին իր այցելութեան առթիւ՝ 10,000 ֆրանք։

Տիկին Մարի Գասապեանէ, Տիկին Զվճճեանէ, Տիկին Զապէլ Թումիկեանէ եւ Տիկին Փոլանդի Սարգիսեանէ՝ 1000ական ֆրանք։

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ԿՈՒԶՈՒԻՆ

ԲՐԻՔՈՑԻ
ԿԱՐԵՒՈՐ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Կը փնտռէ փասօնիէներ, ապահովուած դրծ ամբողջ տարուան համար։

ՍՏԻՊՈՂԱԲԱՐ ՆԵՐԿԱՅԱՆԱԼ
STÉ. LE CHATON
18-20 Fg. du Temple
Métro : République

ԿՐԸՆՈՂԸ.— Օր. Երանոսեանի եւ Պ. Թունտուրաճեանի ամուսնութեան առթիւ հաւաքուած են հետեւեալ դումարները ի նպաստ Կապույտ Խաչի զարոցին.— Տէր եւ Տիկին Կուտէրեան 5000 ֆր., Տէր եւ Տիկին Երանոսեան 3000 ֆր., Տիկին Մարգարեան 1000 ֆր., Պ. Ժ. Թունտուրաճեան 1000 ֆր., Տէր և Տիկին Աւագեան 1000 ֆր., Պ. Գ. Նահապետեան 1000 ֆր. Պ. Օ. Կարապետեան 500 ֆր., Պ. Կ. Սուքիասեան 1000 ֆր. (Վէրջնէն)։

ԿՈՒԶՈՒԻ

Սահմոզաբար կ'ուզուի կին մը Անտիլիէ հանգստեան տան գործերուն համար։ Դիմել տնօրինուհիին՝ 1, Ռիւ ժան Ֆիճօ, Անտիլի։

ՍԻՐԵԼԻ ՑԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐ ԵՒ ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ
ՄԻ ՄՈՌՆԱՔ ԱՆՊԱՏՄԱՆ ԱՑՑԵԼԵԼ

Մարսէյլի ամէնէն ճոխ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ARAX

(Վարդան Պանտիկեան եւ որդի)

Քաղաքի կեդրոնին մէջ Tél. : CO. 3643 **27, Rue d'Aubagne, Marseille**

Ամբողջովին վերանորոգուած եւ արդիական վերջին կարգ ու սարքով
Ուր պիտի գտնէք ձեր սիրած բոլոր ուտելիքները։
Պալէանեան բաշխավալ եւ ճերմակ պանիր,
Յունական ամէնէն ընտիր ձիթապտուղները թարամա
պահածոները (պաստիա, եալանճի տոլմա, վարդի աւուշ, եւն.)։
Պոլսական լաֆերտա, չիրոզ, ապուխա, երչիկ, Ամասիոյ պաստիա։
Ռուսական խաւեար եւ ամէն տեսակի ձկնեղէններ։
Ինչպէս նաեւ արեւելեան թարմ սուրճ, լօխում, հալվա, եւայլն։

Արեւելեան աղանդերներ (Թուրչիներ) եւ ամէն տեսակ համեմներ
Ապսպրանքներ ամէն ուղղութեամբ, արագ եւ մաքուր սպասարկութիւն։

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԷՆ ՓԱՐԻԶ ԱՅՑԵԼՈՂ ՀԱՅԵՐԸ

եթէ կ'ուզեն կնոջական նորաձեւութեան վերաբերեալ որեւէ գնում կատարել՝ իրենց իսկ շահուն համար պէտք է անգամ մը այցելեն

Կ. ԳԱՋԱԶԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ
ՓԱՐԻԶԵԱՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

CLAIRE COMTE

COUTURE

Տարւոյն բոլոր եղանակներուն, ամենավերջին նորաձեւութեանց համաձայն եւրոպական ընտիր կերպասներ, անթերի կարուածք.

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐ։

ՕՓԵՐԱՑԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՑ
17, Boulevard des Capucines Café de la Paix ին դիմացը

ԹԱՐՄԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԶԵՐ ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԳՈՅՆԵՐԸ, ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆԸ
ԴԻՄԵՑԷՔ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ

THOMLAC

16bis, Bld. Sébastopol, PARIS (4e) Angle Rue de la Reynie
ԵՒ ՄԱՍՆԱՃԻՂԵՐԸ
52, Rue de Chalon, PARIS (12e), 4bis Rue Vaillant CouturierARGENTEUIL
166, Ave. Aristide Briand, PAVILLON S - SOUS - BOIS
3, Rue de la Charronnerie, ST.-DENIS

Մասնաւորաբար ձեր ճաշակին համար պատրաստուած ԸՆՏԻՐ ԻՒՂԱՆԵՐԿԵՐ որ ձեր բնակարանին ներքինը պիտի զարդարեն, իսկ արտաքինը պիտի պահպանեն բնութեան սպառնալիքներուն դէմ ՆԱԵԻ ՆՈՐԱՁԱՇԱԿ ՊԱՏԻ ԹՈՒՂԹԵՐ
LINOLEUM, PLASTIQUE, etc.

Դիւրամատչելի գիներ եւ սիրալիր ընդունելութիւն կը սպասեն ձեզի

ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60
Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $10: Հատը 12 ֆր.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
21
ՕԳՈՍՏՈՍ
MARDI
21 AOUT
1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7659 32e ANNEE

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3470

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՆԱԽԸՆԹԱՑ ՓՈՐՁԸ

●

Էջմիածնի միջամտութիւնը Անթիլիասի կաթողիկոսական ընտրութեան մէջ, 15 տարուան պատմութիւն ունի:

1941 Դեկտեմբերին սկիզբը տեղի ունենար նոր կաթողիկոսի ընտրութիւնը:

Այս առթիւ պատրաստուած նոր կանոնագրին մէջ մտցուցին յօդուած մը, որով Կիլիկիոյ կաթողիկոսի ընտրութեան իր մասնակցութիւնը պիտի բերէր Էջմիածին՝ երկու վճռական ձայնով, մէկը աշխարհական, «Հայաստանի ժողովուրդի» կողմէ, միւսը հոգեւորական, «Մայր Աթոռի» կողմէ:

Այդ կանոնադիրը մշակողներն ու այդ յօդուածը մտցնողները նոյն տարիներն էին, որոնք անցեալ Փետրուար 20ին Ջախջախիչ մեծամասնութեամբ կաթողիկոս ընտրեցին Զարեհ Եպս. Փայասլեանը:

Անոնց անկեղծ ու հայրենասիրական նպատակն էր կապերը սերտացնել մայր Հայրենիքի եւ սփիւռքի, մայր Աթոռի եւ Կիլիկեան բազմադարեան Աթոռին միջեւ:

Սակայն Էջմիածին չարաչար զրկածեց իրեն տրուած երկու ձայնի բացառիկ իրաւունքը, մասնակցութիւնը վերածելով միջամտութեան, նոյնիսկ վերջոյի:

1941 Յունիս 22ին Հիթլերի կողմէ Ռուսիոյ վրայ կատարուած յարձակումը «դաշնակից» դարձուց Խորհրդային Միութիւնը, որ մինչ այդ «բարեկամ» էր Գերմանիոյ, քան 1939 Օգոստ. 24ի Ռիպենթրոփ-Մոլոթով համաձայնագրին:

Այնուհետեւ Մերձաւոր Արեւելքի դուռները լայն բացուեցան բոլշեւիկեան քարոզիչներու առջեւ:

1941ին Կիլիկիոյ Աթոռին համար մեկ արժանաւոր թեկնածուն էր Գարեգին Արք. Խաչատուրեան, Պոլսոյ այժմու պատրիարքը, այն առեն կաթող. պատուիրակ եւ առաջնորդ Հարաւային Ամերիկայի:

Գարեգին Արք.ի ընտրութիւնը կասկածէ դուրս էր, ի բացակայութեան Էջմիածնի պատուիրակներուն:

Շուտով հասան սակայն Էջմիածնի զոյգ պատգամաւորները, Արսէն Արք. Ղալըճեան, յայտնի գործակալ Զեկայի և Պրոֆ. Աչոտ Աբրահամեան, որոնք վերջ ի վերջոյ Գարեգին Արք.ի ընտրութեան դէմ, իրենց ազդրանքներով երկպառակութիւն սերմանեցին Միաբանութեան մէջ եւ արգիլեցին կաթողիկոսի օրինաւոր ընտրութիւնը:

Ընդվզեցուցիչ էր Էջմիածնի միջամտութիւնը, որ ընդհանուր զայրոյթ պատճառեց:

Հայաստանի պատուիրակները ինչո՞ւ հակառակ էին Գարեգին Արք. Խաչատուրեանի ընտրութեան:

Բազմաթիւ ենթադրութիւններ եղան մամուլին մէջ այս առթիւ:

Երկու պատուիրակները իրենց պաշտօնական գրութեան մէջ կարգ մը անհաճոյ ածականներ տուած էին թեկնածուին եւ յանդած այն եզրակացութեան՝ թէ Գարեգին Արք. «անցանկալի» էր Խորհրդային Հայաստանի իշխանութեանց համար:

Այդ ածականները ո՛չ մէկ լուրջ քննադատութեան կը դիմանային եւ չէին կըրնար իրրեւ փաստ ծառայել՝ բեկանելու համար ընտրութիւնը:

Դուրեցաւ թէ՝ Գարեգին Արք. հակահամայնավար է: Զէ՞ որ «Աշխարհի լոյսն ի Հայս»ի առաջին հատորը կը սկսէր այսպէս.

« Կրօնքը ափիոն է », — կը պատգամէ Լենինեան ժխտումնասէր նոր վարդապետութիւնը: Բայց դարավերջիկ այս ուսուցումը իճիճ իսկ «ափիոն» մըն է, թմրեցուցիչ մ'իրական, ընկերային բացցրաւեճի մը մէջ լուծուած, որ շատ հեշտութեամբ կը ներարկուի Տեսիլի եւ Գադաթսարկաւագի մը միջոցով:

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՏԵՂ ՔԱՅԼ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

●

ՏՂԼԸՍԻ ԾՐԱԳԻՐԸ ՊԻՏԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒԻ

Լոնտոնի խորհրդակցութիւնները տա-կաւին որոշ արդիւնքի մը չյանգեցան: «Մեծ»երը կը բանակցին լրատու հետ, «փոքր»երը զանազան ծրագիրներ կ'առաջարկեն:

Վերջին երկու օրերու կարեւորագոյն դէպքը Տըլլըս – Շեպիլով տեսակցութիւնն էր, որուն ընթացքին Շեպիլով մատնանշեց թէ Սուէզի մէջ դիմադրութիւն մը կրնայ յառնել երկրորդ ժողովի մը մէջ, որուն պիտի հրաւիրուին աւելի քան թիւով պետութիւններ (45):

Փաստը այն է, որ թէեւ Լոնտոնի խորհրդակցութեանց մասնակցող պետութիւններուն մեծամասնութիւնը կողմնակից է Սուէզի միջազգայնացման, բայց կը վարանի զէնքի ուժով լուծել անհամաձայնութիւնը:

Անգլիոյ արտաքին նախարարը բացառակապէս մերժեց նկատի առնել երկրորդ ժողովի մը առաջարկը. «Չեմ կարծեր որ ասիկա լաւ լուծում մը ըլլայ, որովհետեւ մեծապէս պիտի դանդաղեցնէ մեր աշխատանքները. մինչդեռ տագնապին լրջութիւնը կը պահանջէ որ արագ շարժինք: Անգլիական կառավարութիւնն ու ժողովուրդը զէնքի ուժ բանեցնել չեն սիրեր. եւ ընդհանրապէս դիւրաւ չենք բարկանար. բայց երբ տեսնենք որ ակնյայտնի թշնամական արարքներու պատճառով մեր կենսական շահերը պիտի վտանգուին, թոյլ չենք տար»:

× Մեծագոյն հարցը այն է թէ Լոնտոնի ժողովը պիտի ընդունի՞ ամերիկեան ծրագիրը, որ կը նախատեսէ Սուէզի միջազգայնացումը, քաղաքական ազդեցութիւնները զերծ վարել մարմնի մը ստեղծումը եւ եգիպտոսի համար կարեւոր չհաշտարժին մը:

× Փաքիստանի արտաքին նախարարն ալ երեք կէտերէ բաղկացած ծրագիր մը ներկայացուց ժողովին. – 1) Սուէզի ազդայնացումը պէտք է ընդունել որպէս կատարուած իրողութիւն: 2) Միջազգային մարմին մը, եգիպտոսի հետ գործակցաբար, պիտի ապահովէ երթեւեկին ազատութիւնը: 3) Այս երկրորդ կէտին մանրամասնութիւնները պիտի ճշդուին մասնաւոր յանձնախումբի մը կողմէ:

× Կ'լսուի թէ Սպանիան ալ մտադիր է ծրագիրը մը առաջարկել:

× Իսկ Հնդկաստանի վարչապետին քոյրը, Տիկին Փանտիթ, պատրաստելու վրայ է ուրիշ ծրագիր մը, որ կը նախատեսէ միջազգային վերահսկիչ մարմնի մը ստեղծումը, որուն մէջ եգիպտոս ներկայացուած պիտի ըլլայ 50 առ հարիւր համեմատութեամբ:

× Մոսկուայի ձայնասփիւռը Տըլլըսի ծրագիրը յորջորջեց « պաղեստինեան նոր փորձ մը »:

× Մինչ Լոնտոնի մէջ հակասական եւ այլազան ծրագիրներ կը յաջորդեն իրարու, Նասր յայտարարեց թէ «բացարձակ անընդունելի է Տըլլըսի առաջարկը, որ կը վտանգէ մեր անկախութիւնն ու դերիշխանութիւնը, եւ կը վերաւորէ մեր հպարտութիւնը: Եթէ Լոնտոնի ժողովը որոշէ հարցը ՄԱԿին ներկայացնել, եգիպտոսի պատասխանը պիտի ըլլայ հետեւեալը.— ՄԱԿի Ուխտը թոյլ չի տար որ օտարներ միջամտեն ըլլան երկրի մը ներքին հարցերուն: Եգիպտոս վճռած է տուղ ծախել իր անկախութիւնը»:

× Լուր կը շրջի թէ Լոնտոնի ժողովը պիտի փակուի Հոկտեմբեր 1ի օր:

× Մ. Նահանգներու Քարիւղներու Միութեան ընդհ. խորհրդականը յայտարարեց. «Մ. Նահանգները, Վենեզուելան եւ Քանատան կարող են գոհացում տալ ո՛չ միայն Ամերիկայի, այլ նաեւ արեւմտեան Եւրոպայի քարիւղի պահանջքին»:

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

●

ԾՈՒՌՆ ՈՒ ՇԻՏԱԿԸ

Փարիզէն հեռու ըլլալով, ճիւրեր չունիմ ձեռքի տակ, եւ պատահաբար կը գրեմ այս տողերը:

«Բագմավէպ»ի լեզուաբան աշխատակիցը, Հ. Ներսէս Տէր Ներսէսեան, խորշելի կը գտնէ ժողովրդական բացատրութիւն մը, « Մնաց որ » եւ կ'առաջարկէ գրել « թողուիմ որ »:

Վարդապետը խորք համարելով առաջինը, կ'ուզէ համոզել թէ ծնած է թուրքերէն «գալտը ֆի» բացատրութենէն:

Ինծի համար նորութիւն է այս գիւտը: Թուրքերէնի մասնագէտ չեմ, բայց չեմ յիշեր թէ թուրքերը այդպիսի ոճ մը ունին:

Թէ՛ մեր «մնաց որ»ը եւ թէ իր առաջարկած «թողուիմ որ»ը հարազատ հայերէն են, ինչպէս «ուրիշ խնդիր որ»ը, եւ աւելորդ է հաւկիթին մէջ մազ փնտռել:

Ֆրանսերէնն ալ ճիշդ ու ճիշդ կը համապատասխանէ հայերէնին:

× Մխիթարեանց սաները միշտ հաւատարիմ են ինչպէս իրենց դպրոցներուն, նոյնպէս հայերէնի հմուտ ճեւերուն:

Այդ սաներէն Ֆերապ նկարագրելով իրենց ուխտագնացութիւնը դէպի Վենետիկ, երբեմն անգամ կը գրէ Վենետկոյ: (Յառաջ, 15 Օգոստ.):

Յետոյ կ'ըսէ.— Հասանք ի ձիւրթեֆա, հասանք ի Վենետիկ:

Մեր աշխարհաբարով կ'ըսենք — Վենետիկ: Իսկ բոլորովին աւելորդ է «ի»ն, «հասանք»էն հետ:

× Երեսանի թերթերը նոր բառեր «շինում են, հա շինում···»: «Լեզուն ճոխացո՞ւմ»:

Հայաստանի ջրային տնտեսութեան «միւնստր դեպուտատ»ը, Գ. Ա. Բաղրամեան, զեկուցում տալով Դերագոյն Խորհուրդին առջեւ, շարոցի պէս կը շարէ հետեւեալ բառերը, իբրեւ նմոյշ «պետական լեզու»ի.—

Իրրիկացիոն օբյեկտներ (ոռոգման ճեռնարկներ), ջրային *ռեսուրսներ* (աղբիւրներ), *մինիմալ* (նուազագոյն), Սեւան–Հրազդան *իրրիկացիոն–էներգետիկ կասկատ սխեման*. («Սով. Հայաստան,» 26 Յուլիս):

Բառարան մը առէք եւ թարգմանեցէք:

Կուլտուրա բառ մըն ալ կը հոլովէ վերէն վար, այստեղ՝ հողագործութեան տեսակէտով: (Նոյնը «մշակոյթ»ի համար):

Ունինք երեք բառ՝ երեք իմաստով.— *Մշակոյթ* (բուն «կուլտուրա»), *մշակում*, (գրական իմաստով) եւ *մշակութիւն* (հոդագործական):

× Նոր գիրք մը, «Ուրուագծեր Սովետական Հայաստանի Պատմութեան», (Ա. հատոր), բարտէս դարձաւ ճեռքիս տակ, երբ օտար բառերը կը նշանակէի կարմիր մատիտով:

Քանի մը նմոյշներ.—

Բուրժուա – *նացիոնալիստական մարքսենեասային* կառավարութիւն, *կոնտրեւոլուցիոնները սոցիալիզմի դիմակի տակ, ամենառեւոլուցիոն* տարրերը, *ալանգարդային*, *ռայոնի ռազմառեւոլուցիոն կոմիտէն*, *զաթոդները*, *ավանտուրիստական*, *կապիտուլյանտ*, *օկուպանտ*, եւայլն:

Եւ –վերջապէս նշանաւոր գիւտ մը,– «*Զոռով բռնադրաւում են անները*»:

Ուրեմն չեն գիտեր որ «Զոռով»ը արդէն բռնի կը նշանակէ, թուրքերէն...

Լեզո՞ւն է որ պետական կը դառնայ, թէ տգիտութիւնը, միացեալ ճակատ կազմելով բռնութեան հետ: Վ.Ա.Հ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀԻՒՍ. ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

Կիրակի օր ահաբեկիչները բազմաթիւ յարձակումներ կատարեցին Պոնի զանազան թաղերուն վրայ. ապատամբները, որոնք խառնուած էին ժողովուրդին, կրակ բացին ապահովութեան ուժերուն վրայ. պնուտոր մը սպաննուեցաւ եւ երեք ուրիշներ ալ վիրաւորուեցան: Քանի չափ ապստամբներ ալ սպաննուեցան:

Այժմ, կոնստանտինի եւ Օրանիոյ մէջ բազմաթիւ կասկածելիներ ձերբակալուեցան:

× Թունուզի վարչապետը յայտարարեց թէ Սուէզի հարցին մէջ լրատուներ կատայ Եգիպտոսի:

× Թունուզի երեսփոխանական ժողովին մասնակի ընտրութիւնները տեղի պիտի ունենան յառաջիկայ կիրակի:

× « Մարոքի Աչխատանքի Միութեան » ազգային խորհուրդին նստաշրջանը փակուեցաւ կիրակի օր: Կը պահանջեն Ֆրանսական ուժերու մեկնումը եւ կ'ուզեն որ կառավարութիւնը օգնէ Ալժերիոյ ապըստամբներուն:

× Մարոքի Իսթիքլալ կուսակցութեան համագումարին ընթացքին Պալաֆրեժ եւ Ալալ էլ Ֆասի պահանջեցին որ ներկայ կառավարութիւնը հրաժարի եւ իր տեղը դնէ «մխատարը» կառավարութեան մը:

× Մարոքի Սուլթանը ընդունեց Թունուզի վարչապետին հրաւէրը. բայց այցելութեան թուականը տակաւին որոշուած չէ:

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԽՄԲ.— Պէյրութի մեր անկախ պաշտօնակիցը՝ «Այգ» որ սկիզբէն ի վեր անաչառ դիրք մը բռնած էր կիլիկիոյ կաթոդիկոսական խնդրին շուրջ, իր կարգին ընդվզելով ծագած վրդովիչ միջադէպերէն, սկսած է հրատարակել շարք մը շահեկան խմբագրականներ:

Ստացեր կը հրատարակենք այս շարքին առաջին խմբագրականը ուր առարկայօքէն ճնճղելով խնդրին բոլոր ծալքերը, խմբագիրը ինճնագիտակցութեան կը հրաւիրէ խոովարար տարրերը.—

Որպէսզի միանդամ ընդմիշտ ճշդուի մեր կեցուածքը ազգային եկեղեցական վերջին տագնապին առնչութեամբ եւ որպէսզի ամէն թիւրիմացութիւն փարատի, անհրաժեշտ կը նկատենք յետագայ քանի մը խօսքն ուղղել մեր ընթերցողներուն:

Սկզբնական շրջանին, կաթողիկոսական ընտրութենէն շատ առաջ դեռ, մենք մեր կարելին ըրինք անդրանիկ իշխանութեանց մօտ՝ կողմերու միջեւ բարւոք կարգադրութեան մը յանգելու համար, բայց չյաջողեցանք, ինչպէս չյաջողեցան շատ ուրիշներ՝ մեզմէ առաջ եւ ետք, նկատելով որ Պետութիւնը իր դիրքը ճշդած էր եւ որեւէ միջամտութեան ընթացք տալ չէր ուզեր:

Երկար առեն լուռ մնացինք, յուսալով որ աւելի «հեղինակաւոր» անձեր՝ աշխարհական թէ հոգեւորական, ներքին՝ զուտ ազգային դեռանի վրայ կրկարողանային կողմերու միջեւ համաձայնութիւն մը իրականացնել: Այդքա՞ն ցանկալի այդ համերաշխութիւնը առաջին ծափահարողները պիտի ըլլայինք, բայց ցաւ է մեզ հաստատել, որ այդ աշխատանքն ալ ձախողեցաւ: Երկուստեք ընդունելի համաձայնութեան մը պայմանները՝ ինչ բնոյթի եւ ձեւի ալ ըլլային, մեզի համար վիճելի ոչինչ պիտի ունենային:

Բայց երբ հաստատեցինք զգուելին հեզհեզակ խորացող պառակտումն ու յաչս օտարներու մեր ազգային արժանապատուութեան ոռնակոխումը, զգուշութեան հրաւէր ուղղեցինք ժողովուրդին՝ թելադրելով կարգապահ մնալ ու անձիւ-խանդութեան դիմելէ խուսափիլ:

Վերջին հաշուով ժողովուրդը ո՛չ այս եւ ոչ այլ հատուածին հօրենական կալուածն է, եւ ոչ ոք՝ անհատապէս կամ հաւաքականօրէն, իրաւունք ունէր խօսելու մօտ քառորդ միլիոն հայութեան մը անունով եւ խաղալու՝ անոր ճակատագրով:

Կ'ըսենք ու ամէն առթիւ պիտի կրկնենք, թէ իրրեւ կարգապահ քաղաքացիներ, պարտաւոր ենք խոնարհիլ ապ. իշխանութեանց հեղինակութեան առջեւ, որ Պետութեան կողմէ ճանչցուած է իբրեւ միակ օրինաւոր եւ ընդունելի հեղինակութիւն:

Դժգոհնե՞ր կան, այդ իշխանութեան ենթարկուիլ չուզողնե՞ր ունինք. թո՛ղ կազմակերպուին՝ կարգապահօրէն, առանց ժողովուրդը պառակտելու, առանց կիրքերը գրգռելու, առանց զոհիկութեանց դիմելու ու թող աշխատին իրենց դատին յաջողութեան համար:

Ազատութեանց հայրենիքն է Լիբանան: Այս ասպնջական ափերուն վրայ կարելի է ամէն ինչ ազատօրէն ընել՝ այնքան առեն որ այդ ազատութիւնը չարաչար չօգտագործուիր եւ չի բռնաբարուիր ազատութեան նուիրականութիւնը:

Բայց երբ մարդիկ կը դիմեն Սուրիոյ կառավարութեան՝ բողոքելու համար ազգային գաւառական ժողովի լրացուցիչ ընտրութիւններուն դէմ, կառավարութիւնը՝ խնդիրը ուսումնասիրելէ ետք՝ կը պատասխանէ թէ ընտրութիւններու սկզբունքը օրինաւոր է, դատ կը բանան՝ կորսնցնելու համար զայն, կրկին կը բողոքեն՝ զարձեալ ձախողելու համար ու այս անգամ երբ փողով ու թմբուկով կը յայտնեն, թէ Պետութեան որոշումը չեն ընդունիր,

ԱՆԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՆՇԱՆԱԿԷ ԱՅՍ...

Բայց երբ Լիբանանի մէջ կը դանուին մարդիկ՝ որոնք կը դիմեն Հանրապետութեան նախագահին, վարչապետին ու նախարարներուն՝ բողոքելով ապ. իշխանութիւնը օրինաւոր է եւ ճանչցուած ու վաւերացուած՝ կաթողիկոսականն ընտրութիւնը, կրկին կը բողոքեն, եկեղեցական օրէնքներ եւ հաղորդագրութիւններ կը ներկայացնեն՝ որպէսզի պատասխանուի իրենց թէ այդ բոլոր վաւերագրերը օրինական հիմք չունին եւ ոչ մէկ իրաւունք կուտան իրենց, ու այն առեն երբ պանիքներէն ու հրապարակներէն կ'աղաղակեն թէ չեն ընդունիր Պետութեան խօսքը,

ԱՆԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՆՇԱՆԱԿԷ ԱՅՍ...

Երբ միաբանական ժողով մը կը գումարուի ու կարգ մը հոգեւորականներ իրենց իրաւասութենէն դուրս որոշումներ կուտան, երբ կաթողիկոսարանի պաշտօնագրերուն վրայ այդ որոշումները կը հաղորդուին կառավարութեան՝ որ իր կարգին դանդաղ առ ի անօրինութիւն ազդ. վերի՛ մարմնին կը վերադարձնէ ու, երբ կրկին կը դիմեն կառավարութեան ու պետական դէմքերու, յայտարարութիւններ կը թեղաթիւրեն եւ ըստ կամս կը ներկայացնեն հանրային կարծիքին,

ԱՅՍ ԵԻՍ ԿԸ ՆՇԱՆԱԿԷ ԱՆԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ...

Երբ քանի մը հոգիով՝ առանց իրաւասութեան, Անթիլիասը գրաւելու կ'ելլեն ու կը ձախողին, օտարներու ներկայութեան հայհոյելու համար բարձրաստիճան եկեղեցականներու,

ԱՅՍ ԵԻՍ ԿԸ ՆՇԱՆԱԿԷ ԱՆԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ...

Լիբանանի քաղաքացիները ըլլալով հանդերձ երբ մարդիկ կը ցանկան ու կը փորձեն երկրին հիմնական քաղաքականութեան հակառակ ուղղութեամբ ճամբայ ելլել՝ իբր թէ էապէս ազգային–եկեղեցական դեռանի վրայ,

ԱՆԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՆՇԱՆԱԿԷ ԵՒ ԱՅՍ...

Ժողովուրդը չի կրնար յաւիտենապէս հանդուրժել այս անիշխանութեան, որովհետեւ անոր ծնունդ չարիքներէն զլխաւոր տուժողը ի՛նք պիտի ըլլայ: Եւ ճիշդ այս պատճառով, տեղծուած ու հեզհեզակ խորացող անիշխանութեան պատասխանատուները օր մը՝ ուշ կամ կանուխ, հաշիւ պիտի տան մեր ժողովուրդին, իրենց տեղծած պատուհասներուն համար:

Չենք ըսեր, թէ ներկայիս գոյութիւն ունեցող ապ. իշխանութիւնները իդէալ ու երազուած հեղինակութիւնն են եւ անոնց կարգադրութիւնները՝ տիպար անօրինութիւններ: Բայց ո՞ր իշխանութիւնը կարող է յայտարարել, թէ անբննադատելի է ինք ու կատարեալ: Իրրեւ կարգապահ տարր՝ սակայն, մեր պարտքն է օրինականութենէն դուրս չգալ եւ ընդունիլ Պետութենէն ճանչցուած այդ հեղինակութիւնը:

Երբ ուրիշներ զործի կ'ելլեն դան, թող իրենց գործով ու արդիւնքով ցոյց տան, թէ աւելի յարմար զեկավարներ են:

Ա՛յս է եւ ա՛յս պիտի մնայ մեր ուղղութիւնը:

«Այգ», Օգոստ. 14)

ՀՆԱՄԵԱՅ ԴՂԵԱԿԻՆ ԻՇԽԱՆՆԵՐԸ

— Մինչեւ երկու տարի առաջ, աւերակոյտ մըն էր պատմական այս զղեակը: Հայ մը՝ Պ. Աբգէն Տէր Յակոբեանց, զնեց զայն եւ զեղեցկացուց:

Գիւղին մէջ, այսպէս կը պատասխանեն մեր հարցումներուն:

Ներկայիս, այցելուները անպակաս են:

Դղեակը եզերուած է զեղեցիկ պարտէզներով, որոնք զբօսաշրջիկներու ուշադրութիւնը կը գրգռեն... երկար առեն: Յայտագրիւրներէն ջուրը կը ժայթքէ եւ հովին համբոյրէն զինուցած՝ արծաթ փշրանքներ կը թափէ վարդենիներուն վրայ...

Աւերակ էր՝ երկու տարի առաջ. ծաղկեցաւ՝ Հայու մը ձեռքով:

Ամայութիւնը կը յօրանջէր մինչեւ երկինք, ու փոթորկեցաւ նո՛ր իշխաններու փաղանգով. հա՛յ իշխաններու:

Տակաւին չանդրադարձա՞ք.— Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի ճամբարն է, Շաթօ տը Քոթէա, Օրսիվալ:

Մխրճուած անտառներու եւ լեռներու մէջ, հէքեաթային զեղեցկութեամբ զըղեակ մը, ուր խաղաղութիւնը կ'իշխէ, արեւը ունենալով իրեն դաշնակից...

Երկրորդ չարաթն է եւ արդէն բանակողներու թիւը հարիւրի կը հասնի:

Ֆրանսայի բոլոր ծայրամասերէն եկած երիտասարդ – երիտասարդուհիներ, մեծ մասով Նոր Սերնդական: Բոլորն ալ 17–22 տարեկան: Ֆրանսայի վաղուան մեր զաղութին պատկերը, — եւ աւելի քան խոստմնալի:

Հայերէն լեզուն կը ծպզկի բոլորին շրթներուն: Ամէն օր, դղեակին մեծ սրահին մէջ, հայերէն նամակներ կը զրուին ծնողներու. հայերէն զրելու մրցում մը կայ տղոց եւ աղջիկներու միջեւ:

Ահա՛ երիտասարդ մը, որուն չուրջ հաւաքուած են տասնեակ մը պարմանպարմանուհիներ.

— Ի՜նչ աղուոր դիր ունիս... ո՞ւր սորվեցար այս հայերէնը:

— Նոր Սերունդին մէջ...

Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի ճամբարին ծախքերը բարեգործական ընկերութիւն մը չէ որ կը հոգայ, այլ՝ իրենք, — Նոր Սերնդականները: Տարուան մէջ ամիս մը, ամրան արձակուրդին, փոխանակ առանձին եղթալու օգափոխութեան, կը նախընտրեն միասին ըլլալ, միասին ապրիլ:

Պարտադրութիւն մը չէ այս՝ իրենց ուսերուն, այլ պահանջ մը, իրե՛նց կողմէ:

Եւ ի՜նչ խանդավառութիւն:

Ամէն օր, հայկական պարն ու հայ երգը կը լեցնեն զղեակին չըջապատը: Հայկական զատին նուիրուած փրանսերէնն ու հայերէնն զրքեր չըլան կ'ընեն ձեռք ձեռք: Ծումբերու բաժնուած, կը կարդան, կը վիճին, կամ կը զրեն:

Ահա՛ Յասմիկը, որ Մեծասքանչէին բանալիները կուտայ իր ընկերուհիին:

Եղուարդը, խմբակի մը կը խօսի ցեղին մեծութենէն:

Շաքէն կ'երգէ...

Անուննե՛ր տակաւին, Հայո՛ւ անուններ եւ Հայու տաք ու անուշ աչքերով տղաք, որոնք բա՛ն մը աւելի լսելու, սորվելու պապակը ունին:

Ամէն իրիկուն, ընթրիքէն վերջ, Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի կեդրոնական Վարչութեան կարգադրութեամբ, դասախօսութիւններ տեղի կ'ունենան: Պաշտօնապէս՝ կէս ժամ, սակայն հարցումներ կը տեղան, հետաքրքրութիւնները կը սրուին եւ կը տահին... ժամերը: Մեր Պատմութիւնն է նիւթը, մեր Ցեղափոխութիւնը, մեր հերոսները, եւ Ֆրանսա ծնած ու մեծցած նորահաս մեր երիտասարդութիւնը հպարտութեամբ մտիկ կ'ընէ այն զրուագները, որոնք Հայուն փառքն են զարձնած: Ցաճախ, դասախօսութենէն անմիջապէս վերջ, յեղափոխական երգ մը կը պոռթկայ չրթներէ,— «Մեր Հայրենիք», «Մենք անկեղծ կինուր ենք»...

Քանդ մըն է, — եթէ կ'ուզէք, — Նոր Սերունդի ճամբարը, ուր հոգիները կը ճուլուին իրարու: Սրտերը կը զօրանան: Կը բորբոքի անթեղուած կրակը ցեղին: Հաւատքները կը ջրդեղուին:

Իւրաքանչիւր ժամանողի հետ, բոլորը կը խանդավառուին:

Իւրաքանչիւր մեկնողի հետ, — կը տխրին:

Դանէն նեղս մտնող երիտասարդը կամ երիտասարդուհին, ակնարկը կը պտտցնէ, իր չըլանէն ընկեր մը գտնելու համար, խեղճ սպասողին դիակը, որուն անչուշտ կը սպասէին նորանոր արկածներ:

Գիւերային այդ ժամուն, յանկարծ մարդ մը դուրս եկաւ քովնտի փողոցէն: Այս մարդը քրիստոնեայ վաճառական մըն էր, որ չհաւրեր առուտուր մը ընելէ եւ իր յաջողութիւնը ընկերներով տօնելէ ետք, հարբած վիճակի մէջ կը վերադառնար իր առժամեայ բնակարանը, ուրկէ հեռեւեալ օրը պիտի մեկնէր իր երկիրը:

Փողոցը, ուրկէ կ'անցնէր մարդը, նեղ էր եւ իր քայլերը՝ որոնք ալքոլին ազդեցութեան ներքեւ իրեն զիկ-զակներ ընել կուտային, տեսան դինքը որ երթայ ու ընդհարի պատին կախուած կուզիկին դիակին, որ ընդհարման հետեւանքով ինկաւ մարդուկին վրայ: Վաճառականը կարծելով որ դիշերաշրջիկի մը կողմէ յարձակման ենթարկուած է, ուժգին կերպով հրեց դիակը, որ վար ինկաւ կռնակի վրայ, եւ ինք սկսաւ բոլոր ուժովը պոռալ.

— Օդնութի՛ւն, օդնութի՛ւն...:

Ուշացած անցորդներ վազեցին եւ երբ տեսան որ մարդ մը մեռած վիճակի մէջ փռուած էր գետին, փութացին լուր տալ Սուլթանին ոստիկանութեան պահնորդներուն, որոնք չտապալ եկան դէպքին վայրը եւ սկսան հարցաքննութեան:

(3 – Շար.) Թարգմ. Ա. Գ.

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՀԷՔԵԱԹ

ՓՈՔՐԻԿ ՍԱՊԱՏՈՂԼԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

— Կը խորհիմ թէ գաղ մըջոցը որ մեզ պիտի ազատէ այս դժուարին կացութենէն: Հիմա, անմիջապէս, այս դիակը պէտք է փոխադրենք մեր դրացիին՝ Սուլթանին խոհարարապետին տան բակը: Խոհարարապետը կը զանգատէր առջի օր որ մուկերը կը ոչնչացնէին իր խոհանոցին պահեստները: Երբ կուզիկը իր տան մէջ տեսնէ, պիտի կարծէ թէ գող մըն է որ եկած է իր պահեստները գողնալու եւ վրան յարձակելով մուքին մէջ պիտի ուզէ սպաննել զայն: Այսպէսով կը խորհիմ թէ մեր վրայէն կը վերնան բոլոր կասկածները:

Այս խորամանկ ծրագիրը արժանացաւ բժիշկին կնոջ հաւանութեան եւ փութացին անմիջապէս զայն գործադրել եւ հանգիստ սրտով վերադարձան իրենց տունը, առանց մտոնալու չնոհակալութիւն յայտնել եհովային որ իրենց միտքը լուսաւորած էր չղանալու համար ազատարար ծրագիրը:

Քիչ յետոյ ,երբ Սուլթանին խոհարարապետը տուն եկաւ, մտաւ բակէն ներս եւ յառաջացաւ դէպի իր պահեստները մթնեցաւը:

Լուսնի լուսով տեսաւ անծանօթ մը՝ կոթնած մթերանոցի պատին, որ կարծես կ'աշխատէր դուռը բանալ:

Ձեռքին գաւազանը բարձրացուցած յարձակեցաւ դէպի դիչերային զողը, որ սակայն այս յարձակումին դէմ անտարբեր մնաց:

— Թշուառակա՛ն զող, զոռաց խոհարարապետը, դուն ես ուրեմն որ կը զողնաս իմ ապրանքներս եւ ի զուր էր որ ես մինչեւ այժմ կը զրպարտէի մուկերը: Սպասէ՛, ես քեզի սուղ կերպով վճարել պիտի տամ քու չհատատակութիւններդ:

Եւ բարկութենէն կատ–կարմիր կարած, գաւազանը բարձրացնելով անխնայ հարուածներ տեղացուց խեղճ սպասաւորին դիակին վրայ, որ իր հաւատարակչռութիւնը կորսնցնելով գլորեցաւ գետին:

Խոհարարապետը ծռելով դիակին վրայ, զարմանքով տեսաւ որ անծանօթը չէր չարժեր ու մեռած էր: Ուշի ուշով քննելով, տեսաւ ու ճանչցաւ որ իր վհատած տիրոջ՝ Սուլթանին հոպլիտն էր որ փռուած էր իր ոտքերուն տակ:

Խեղճ մարդը արմանքէ զարմանք ընաց: Կը խորհէր թէ այդ մարդը, որ կը վայելէր Սուլթանին վստահութիւնն ու սէրը, որ ոչ մէկ բանէ զրկուած էր, ունէր հարստութիւն եւ փառք, ի՞նչ բանէ մղուած եկած էր իր տունը իր պահեստները գողնալու համար:

Եւ սակայն, կատարուած իրողութիւնը մէջտեղն էր եւ իր ոտքերուն տակ փռուած դիակը իրեն համար կը ստեղծէր գժուարին կացութիւն մը եւ հարկ էր ժամ առաջ անհետացնել զայն:

— Ալլահը ինձի օգնական, մրմնջեց խեղճ մարդը, ի՞նչպէս պիտի ազատիմ այս փորձանքէն ,ի՞նչպէս պիտի կրնամ խուսափիլ Սուլթանին ցասումէն...:

Երկար խորհեցաւ եւ վերջապէս կարծեց դտած ըլլալ միջոցը կախաղանէն ազատելու:

Իր դերիներն ու ծառաները ուղարկած էր զուարճանալու ,որոնց բացակայութիւնը պիտի տեւէր մինչեւ լոյս: Ուրեմն, լայնօրէն ժամանակ ունէր գործադրելու իր յղացած ծրագիրը:

Սպասաւորին դիակը կարգի դնելէ եւ զայն յարդարելէ ետք, առաւ կռնակը, բացաւ փողոցին դուռը, լաւ մը զննեց չորս բոլորտիքը՝ ապահով ըլլալու համար որ գինքը գիտող չկար:

Մոտալ գիչեր էր եւ փողոցը ամայի:

Քալեց արագ, այնքան որքան իր բեռը թոյլ կուտար իրեն, անցաւ բաւական երկար ճամբայ մը եւ կանգ առաւ մութ քառուղիի մը առջեւ:

Տան մը պատին կոթնցուց դիակը և ինք ետ դարձաւ դէպի իր տունը, հոն ձգելով ձեն երկրին հիմնական քաղաքականութեան հակառակ ուղղութեամբ ճամբայ ելլել՝ իբր թէ էապէս ազգային–եկեղեցական դեռանի վրայ,

ԱՆԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՆՇԱՆԱԿԷ ԵՒ ԱՅՍ...

Ժողովուրդը չի կրնար յաւիտենապէս հանդուրժել այս անիշխանութեան, որովհետեւ անոր ծնունդ չարիքներէն զլխաւոր տուժողը ի՛նք պիտի ըլլայ: Եւ ճիշդ այս պատճառով, տեղծուած ու հեզհեզակ խորացող անիշխանութեան պատասխանատուները օր մը՝ ուշ կամ կանուխ, հաշիւ պիտի տան մեր ժողովուրդին, իրենց տեղծած պատուհասներուն համար:

Չենք ըսեր, թէ ներկայիս գոյութիւն ունեցող ապ. իշխանութիւնները իդէալ ու երազուած հեղինակութիւնն են եւ անոնց կարգադրութիւնները՝ տիպար անօրինութիւններ: Բայց ո՞ր իշխանութիւնը կարող է յայտարարել, թէ անքննադատելի է ինք ու կատարեալ: Իրրեւ կարգապահ տարր՝ սակայն, մեր պարտքն է օրինականութենէն դուրս չգալ եւ ընդունիլ Պետութենէն ճանչցուած այդ հեղինակութիւնը:

Երբ ուրիշներ գործի կ'ելլեն դան, թող իրենց գործով ու արդիւնքով ցոյց տան, թէ աւելի յարմար զեկավարներ են:

Ա՛յս է եւ ա՛յս պիտի մնայ մեր ուղղութիւնը:

ՍԱՄՍՈՆԱԿ

(ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ, 364 - 400)

Բ. ԳԼՈՒԽ

2.— ՆՈՄԱԴ ԲԱՐԻՆ

— Երբեք չեմ մոռնար զայն ակնարկութիւնը, զոր ուղղեցիր ինծի, Սամսոն: Ո՛ւր որ ալ գտնուիս, ինծի համար միշտ պիտի մնաս Սամսոն: Հոգւոյս ամէն ինչ կը պարտի քեզի: Ես քեզ կը սիրեմ, ինչպէս ոչ ոք երբեք սիրած է զիս: Ես քեզ կը սիրեմ, ինչպէս կրնայ սիրել կին մը, որ ամէն ինչ կորսնցուցած է, ամէն ինչ զոհած է սիրոյ համար

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՊԱՑՔԱՐԸ

Դեմոկրատներու համագումարէն եաքը, կարգը Հանրապետականներուն է:

Երէկ, երկուշաբթի, ժօնսական աննախընթաց մթնոլորտի մը մէջ բացին իրենց նստաշրջանը, որուն գլխաւոր աշխատանքը պիտի ըլլայ նշանակել նախագահական ընտրութեանց Հանրապետական թեկնածուն: Մինչ Դեմոկրատները երկուքի բաժնուած էին Սթիվընսընի եւ Հարրիմանի համար, Հանրապետականներու թեկնածուն արդէն իսկ որոշուած է յանձին Այզընհաուըրի: Կրնան դժուարութիւններ ծագիլ փոխ-նախագահ Նիքսընի պատճառով, բայց կը կարծուի թէ ի վերջոյ ան ալ պիտի ընտրուի: Պատերուն վրայ փակցուած Հանրապետական ազդերուն նշանաբանն է՝ «Շարունակենք Այզընի եւ Նիքսընի հետ»: Լատաեղեակ անձեր համոզուած են թէ Այզընհաուըր-Նիքսըն զոյգը պիտի յաղթէ Սթիվընսըն-Քիֆովըր զոյգին, բայց եթէ Այզընհաուըր ներկայանար առանց Նիքսընի, 12 առ հարիւր աւելի ձայն կրնար ստանալ:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆԻՆ առթիւ Մ. Մուրթիւնը հինգ հարիւր ախոյեաններ պիտի ղրկէ Մելպուրն (Աւստրալիա), մասնաւոր օդանաւերով որոնց իւրաքանչիւրը կրնայ առնել 60–70 հոգի:

ԿԻՊՐՈՍԻ մէջ կացութիւնը բարելաւուեցաւ. «Էօfա»ն զինադադար առաջարկած էր. չուռով պիտի սկսին բանակցութիւնները, որոնց ելքին մասին լատահես են թէ՛ Ապլիացիները եւ թէ Կիպրոսի Յոյները:

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ վարչապետը յայտարարեց թէ «Էօfա»ի առած նախաքայլէն եաքը, Անգլիացիներուն կը մնայ փաստել որ կ'ուզեն խաղաղ լուծում մը գտնել Կիպրոսի հարցին մէջ:

ՍՈՒՆԶԻ օտար նաւուղիղները, որոնք արձակուրդի մեկնած էին, մերժեցին վերադառնալ իրենց պաշտօնին գլուխը: Տեղացի նաւուղիղներուն թիւը բաւարար չէ. Ջրանցքին մէջ նաւային երթեւեկը երեք չորրորդի համեմատութեամբ նուազած է այս պատճառով:

ՄԱՐՍԻՆԵԼԻ հանքային աղէտէն ի վեր 14 օր անցաւ. ազատարարները տակաւին չկրցան 1035 եւ 1107 մ. անցքերը հասնիլ: Յարգ գտնուած զոհերուն թիւը 95 է, որոնցմէ 73ին ինքնութիւնները ճըշդուած է.. 168 հանքագործներ տակաւին կը մնան դեռնին յատակը. գտնողը ողջ գտնելու յոյս չկայ: Արկածին առաջին օրը ազատուած էին 13 անձեր:

ՖՐԱՆՍԱԶԻ յայտնի պատմաբան Լուի Մատրլէն մեռաւ չաբաթ օր՝ 85 տարեկան հասակին: Անդամ էր Ֆրանսական Ակադեմիային. մասնագէտ էր Նափոլէոնի եւ իր շրջանի պատմութեան: Ունի բազմաթիւ մեծարժէք հեղինակութիւններ:

ՈՒԻՍԹՄԻՆՍԹԸրի կաթողիկէ կարտինալը, որ միակ անգլիացի կարտինալն էր, յանկարծամահ եղաւ 55 տարեկան հասակին: Կարզինալ կրնայ դէմք մըն էր կրօնական եւ իրաւապետական աշխարհին մէջ:

ՍԷՒՏԱԿԱՆ ԱՐԱԲԻՈՑ բանակին մէջ ծառայող եգիպտացի սպաները արձակուեցան. «Սէուտական Արաբիոյ միապետական սկզբունքներուն հակառակ քարոզութիւններ կը կատարէին»:

ԶՈՒԻՑԵՐԻՈՑ դրամատուները մերժեցին Աստուանի ամբարտակին չինութեան համար փոխառութիւն մը ընել եգիպտոսի:

ՍՈՒՐԻԱ, եգիպտոս եւ Սէուտական Արաբիա որոշեցին «անմիջական եւ տեւական» յատկացում մը ընել Յորդանանի Ազգային բանակին:

ՔՈՎԷՅԹի մէջ (Պարսից Ծոցի վրայ) եգիպտոսի ի նպաստ կազմակերպուած ցոյցերու ընթացքին 7 հոգի մեռան եւ 257 ուրիշներ ալ վիրաւորուեցան: Քովէյթ անգլիական հոգատարութեան տակ կը գտնուի: Անգլիացիները հերքեցին այն լուրը, թէ անգլիական ռազմանաւեր ուղարկուած են դէպի Պարսից Ծոց:

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ամերիկեան նաւային ուժերուն հրամանատար նշանակուեցաւ Ծովակալ Մ'ոնրօ:

ՖՐԱՆՍԱԶԻ դերասան մը, Կի Բոխ, ինքնինքը նետեց Սթրազպուրկ–Վենթիմիլ գնացքին տակը. անձնասպանութեան դրդապատճառները տակաւին անյայտ կը մնան:

ՅԱՋՈՂԱՐՈՒԹԻՒՆ

Միացեալ Նահանգներու Նոր Բիւրքա - ճիայի Հայրենակցական Վերաշինաց Մի - ութիւնը որոշած է ամուսնի մը որդեգրել Դպրոցասիրացի մէջ:

Սանուհին պէտք է ըլլայ Բիւթանիայի չրջանէն եւ 8էն 14 տարեկան: Նախապատուութիւն պիտի տրուի անոր որ կաթօտ ընտանիքի կը պատկանի եւ ընդունակ է: Թեկնածուն պէտք է ներկայանայ նաեւ առողջական վկայագրով մը: Դիմել ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻՆ՝

1, Bld. du Nord, Le Raincy (S. et O.)

Հաղորդակցութեան միջոց.—

Փանթէնի եկեղեցիէն առնել 146 թիւ հանրակառքը եւ իջնել Փավիյօն Սու Պուա:

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Տիկին Մենտիլեան (Կիւրինճի) կը փընտռէ իր տղան՝ Անդրանիկ Մենտիլեան: 1915ին (երկուքուկէս տարեկան) ձգուած է Սեբաստիոյ մօտ Սարըզլա: Տեսնուած է Պոլսոյ Պէյլերպէյի որբանոցը: 1922ին խումբ մը որբերու հետ նկար մը ունի, որ քովն է: Այս որբերը Պոլսէն Յունաստան փոխադրուած են: Կը խնդրուի զինք ճանչցողներէն անմիջապէս իմացնել իր մօրը հետեւեալ հասցէին.—

Mme. Mentelian Serpouhi
24, Route Nationale
St. Antoine — Marseille (France).

Հայաստանի եւ արտասահմանի թերթերէն կը խնդրուի արտատպել:

ԿՈՉ

Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանին 1956 - 1957 տարեշրջանի արձանագրութիւնները սկսած են: Անոնք որ կը փափաքին ղրկել իրենց զաւակները, պէտք է փութան այժմէն իսկ դիմումնընել հաստատութեան տեսչութեան:

Վարժարանին նպատակն է՝ պատրաստել միջնակարգ ուսման պաշարով օժտուած եւ հայեցի դաստիարակութիւն ըստացած ճշմարիտ Հայուհիներու սերունդ մը: Դպրոցասէրի ուսման ծրագիրը կ'ընդգրկէ երկու ուրոյն բաժիններ.—

Ա) Ֆրանսականը, որ տառապէս կը հետեւի պետական լիսէներու արդիական բաժնի պաշտօնական ծրագրին —անգլերէն եւ սպաներէն լեզուներով — կը պատրաստէ պրըվէի եւ պաքալորէայի:

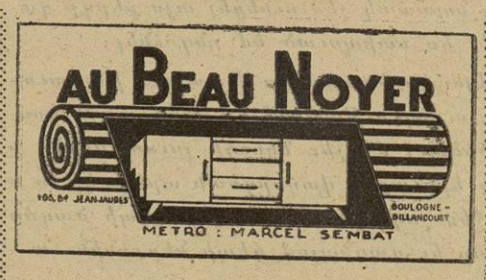
Բ) Հայկականը որ կ'օժտէ սանուհինեը հայագիտական ծանօթութիւններով, հայ լեզուի, գրականութեան, հայ կրօնի եւ պատմութեան, Հայաստանի աշխարհագրութեան մարզերուն մէջ:

Աշակերտուհիներ կ'ընդունուին ութ տարեկանէն սկսեալ: Տարեվճարն է 120 հազար ֆրանք, վճարելի եռամսեայ եւ կանխիկ:

Աւելի մանրամասնութիւններու համար դիմել տեսչութեան:

1, Bld. du Nord, Le Raincy (S. et O.)

Երթեւեկութեան միջոցներ, էկիպ տը Փանթէնէն առնել 146 թիւ հանրակառքը եւ իջնել Փավիյօն սու Պուա: Հեռ. 172 Րէնսի:

Salles de séjour — Penderies - literie
Chambres - cosys — Cuisines laquées
Salons-tapisserie — Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ
ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ
ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԶՐԻ ՑԱՆՁՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՑԻ
ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԷ

185, Bd Jean Jaurès
Boulogne - Billancourt
Métro MARCEL SEMBAT

ԼՐԱՏՈՒ ԱՐՈՒԵՍՏԻ

Փոքրիկ դաշնակահարուհի Իդէն Ֆարչեան եւ Օր. Մատլէն Մաֆեան Օգոստոս 12ին դաշնակի ունկնդրութիւն մը տուին Էքս լէ Պէնի մէջ, ի նեղկայութեան հայրենակիցներու եւ բարեկամներու: Բոլոր ունկնդիրներն ալ հաճոյքով դնահատեցին այս անակնկալ եւ համեղի ցերեկոյթը:

ՍՏԱՑԱՆՔ

«ՅԵՐԿԻՐ ՀԱՅՐԵՆԻ»· գրեց Դերենիկ Եպիսկոպոս, տպագրութիւն Անթիլիաս 1956· գին՝ 3 տոլար:

«ԵՒԱ» (արձակուրդի բացիկներ)· գրեց Փայլակ Մինքայէլեան· Լաւան հրատարակութիւն թիւ 26, Պէյրութ· գին 35 սէնթ:

Ֆր. Կապ. Յաչէ Վալանսի մասնաճիւղի դաշտահանդէսը Օգոստոս 26ին: Անճրեւի պարագային կը յետաձգուի յաջորդ կիրակիի:

Շատ հետաքրքրական գիրք մը
"ԺԱՄԱՆՑ ԵՒ ՋՐՕՍ"
632 մեծ էջեր — 200 նկարներ
կը պարունակէ
երաժշտներու բանալին, բախտագուշակութեան զանազան եղանակներ, աստղագիտութիւն, ոգեհարցութիւն, ձեռնածութիւն, ընտանեկան խաղեր մեծերու եւ փոքրերու համար, բացօթեայ զբօս, սալոնի խաղեր, եւն., եւն.:
ՄԻԱԿ ՀԱՅԵՐԷՆ ԳԻՐՔԸ ԻՐ ՏԵՍԱԿԻՆ ՄԷՋ
Գինը՝ թղթակազմ 1400 ֆրանք
լաթակազմ 1650 ֆրանք:
Դիմել Հ. Սամուէլ եւ Մ. Պարսամեան
գրատուներուն, Փարիզ:

Կ'ՈՒԶՈՒՄ

Սահպողարար կ'ուզուի կին մը Անթիլիի հանգստեան տան գործերուն համար: Դիմել անօրինուհիին՝ 1, Ռիւ Ժան Ֆիճօ, Անտիլի:

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ԺԱՒԼԻՆ ՔԷՕԼԵԱՆ
ԱՐՄԷՆ ԹԷՐԶԻՊԱՇԵԱՆ
Ամուսնացած
Մարսէյլ, 16 Օգոստ. 1956

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ
46, RUE RICHER - PARIS (9e)
Tél.: PROvence 64-90
C. C. P. Paris 3630-66

Նորագոյն հրատարակութիւններ ժամանց եւ Զբօս, Կ. Գուշակ (երաժշտներու բանալին, բախտագուշակութիւն, Աստղագիտութիւն, Ոգեհարցութիւն, Ձեռնածութիւն, ժամանցի խաղեր եւն.):
Մեծադիր 632 էջ, 1956 Պէյրութ, գինը՝ 1400, թղթատարի ծախքով 1500 ֆր.:

Գարնանայիգ, Վ. Շուշանեան, հրատ. Լեւան, 1956, Պէյրութ, գինը՝ 600 ֆր.:

Մեռնող Գիւղին պատմութիւնը, Մ. Պարսամեան (Մանկութեան, Պատանեկութեան, Ուսանողական Ցուշեր, Գրական Դէմքեր): Գինը՝ 800 ֆր.:

Դար մը գրականութիւն, Մ. Թէօլէօլեան, Բ. հատոր, Գահիրէ 1956, գինը 1000 ֆրանք:

(Սփիւռքեան գրական սերունդէն 58 դէմքեր, խորհրդահայ գրողներէն 24 դէմքեր, իրենցմէ ընտրուած էջերով) նախապէս լոյս տեսած է Ա. հատորը, 1000 ֆրանք:

ԳՐԱԽՈՒՄԱԾ ՕՐԵՐ

11 Նոյեմբեր, Հ. Բ. Ը. Մ. յիսնամեայ յոբելենական հանդէսը, Սալ Փլեյէլ մէջ, ժամը 21էն 24:

3 Մարտ, 1957 Հ. Բ. Ը. Մ. Փարիզի մասնաճիւղի տարեկան պարահանդէսը, Օթէլ Ժորժ Ե. մէջ, ժամը 16էն 24:

Կը խնդրուի չխաչաձեւել:

Մասնագէտ
Մեբեենաներու ներքգութեան
ԳՆՈՒԻՄ, ՎԱՃԱՌՈՒԻՄ և ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ
Surjeteuses, raseuses,
R. BLOT
5, Rue Godefroy Cavaignac, Paris 11e.
Tél. : ROQ. 65-38. Métro : Voltaire.

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1· ՀԱՅԵՐԷՆ ԲԱՑԱՏՐԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ, ՍՏ. ՄԱԼԽԱՍԵԱՆՑ, Բ. տպագր. Պէյրութ, 1955–56, երեք հատոր լոյս տեսած (Դ.ը մամուլին տակ): Հատորը 4·000 ֆրանք:

2· ՀԱՅՈՑ ՀԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ, Մ. ԱԲԵՂԵԱՆ, գիրք Ա., Բ. տպ. Պէյրութ, 1955, լաթակազմ 1800 ֆրանք:

3· ԱԿՍԵԼ ԲԱԿՈՒՆՑԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, Պէյրութ, 1955, Ա. եւ Բ. հատոր միասին (Դ.ը մամուլի տակ) 1050 ֆրանք:

4· ԵՂԻՇԷ ԶԱՐԵՆՑԻ ԱՄՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, հատոր Ա., 1050 ֆրանք:

5.— *L'Eglise Arménienne*, Malachia Ormanian, 2e éd. Antélias 400 Fr.

6· ԲԱՌԱՐԱՆ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ, Մեսրոպ Նուպարեան, Պէյրութ, 1955, 1210 էջ, լաթակազմ 3000 ֆր.:

7· ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱՌԱՐԱՆ ԱՆԳԼ.–ՀԱՅ· Փրոֆ. Յ. Յ. Զագմանեան, Պէյրութ, մեծադիր 1424 էջ, լաթակազմ 4000 ֆր.:

8· ԽՈՆԱՐՀ ՀԵՐՈՍՆԵՐ, կոմս, Գ.դիրք, Պէյրութ, 1956, 350 ֆր.:

9· ԴԱՐ ՄԸ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ, Մ. Թէօլէօլեան, Գահիրէ, 1956, Ա. եւ Բ. հատոր 2000 ֆր.:

Առաքման ծախքը գնողին վրայ

ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՑԵԼԻ՝ ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ

ուր կը գտնուին Հայաստանի եւ Սփիւռքի հին ու նոր ամէն կարգի հրատարակութիւնները: Պահանջել Ընդարձակ Գրացուցակը:

LIBRAIRIE H. SAMUELIAN 51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris 6e.
Chèque Postal, Paris, 1278-35.

ԹԱՐՄԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԶԵՐ ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԳՈՅՆԵՐԸ, ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆԸ
ԴԻՄԵՑԷՔ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ

THOMLAC

16bis, Bld. Sébastopol, PARIS (4e) Angle Rue de la Reynie
ԵՒ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐԸ
52, Rue de Chalon, PARIS (12e), 4bis Rue Vaillant CouturierARGENTEUIL
166, Ave. Aristide Briand, PAVILLON S - SOUS - BOIS
3, Rue de la Charronnerie, ST.-DENIS

Մասնաւորաբար ձեր ճաշակին համար պատրաստուած ԸՆՏԻՐ ԻՒՂԱՆԵՐԿԵՐ որ ձեր բնակարանին ներքինը պիտի զարդարեն, իսկ արտաքինը պիտի պահպանեն բնութեան սպառնալիքներուն դէմ ՆԱԵԻ ՆՈՐԱՁԱՇԱԿ ՊԱՏԻ ԹՈՒՂԹԵՐ
LINOLEUM, PLASTIQUE, etc.
Դիւրամատչելի գիներ եւ սիրալիր ընդունելութիւն կը սպասեն ձեզի

ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $10: Հատը 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 22 ՕԳՈՍՏՈՍ • MERCREDI 22 AOUT 1956

31ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7660 — 32e ANNEE — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3471

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՔԻՉ ՄԸ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

•

Շատ հին է վէճը Էջմիածնի, Կիլիկիոյ եւ Աղթամարի կաթողիկոսական Աթոռներուն միջեւ:

Գրիգոր Լուսաւորիչ հիմնած է Էջմիածնի տաճարը վաղարշապատի մէջ եւ հոն հաստատած կաթողիկոսական Աթոռը, Քրիստոսի 302 թուականին:

Ըստ Մատթէոս Կաթող. Իմիթրլեանի մինչեւ 452, իսկ ըստ Բարդէն Կաթող. Կիւլէսէրեանի մինչեւ 485 թուականը Էջմիածնի մէջ մնալէ ետք, Մայր Աթոռը հեռացեալ տեղափոխուած է Դուինի, Վասպուրականի (Զորավանք և Աղթամար) 927ին, Արգինա՝ 947ին, Անի՝ 992ին, Թաւրիզ (Սեբաստիա)՝ 1062ին, Ծամնդաւ (Թոմարզա) 1072ին, յետոյ Կարմիր Վանք (ի սեաւ լերին, Մարաչի մօտ), Շուղր Վանք՝ 1105ին, Ծովք դղեակ (Այնթապի մօտ)՝ 1116ին, Հռոմկլայ (Եփրատի վրայ)՝ 1149ին եւ Սիս (1293ին): 1441ին կրկին փոխադրուած է Էջմիածին:

Այդ թուականին Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն էր Գրիգոր Թ. Մուսաբէկեան, ընտրուած 1439ին եւ աթոռանիստ քաղաքն էր Սիս, Կիլիկեան Թագաւորութեան նախկին մայրաքաղաքը:

1441ին արեւելեան եպիսկոպոսներ ժողով գումարելով որոշեցին Մայր Աթոռը կրկին փոխադրել Էջմիածին եւ հոն հրաւիրեցին Մուսաբէկեան Կաթողիկոսը:

Այս վերջինը մերժեց լքել Սիսը եւ երթալ նստիլ Էջմիածին, ուր քաղաքական խառնակ ու չփոթ վիճակ կը տիրէր, կաշառակեր խաներու հարստահարութեանց եւ կեղեքումներուն պատճառով:

Այս մերժումին վրայ, արեւելեան եպիսկոպոսները կաթողիկոս ընտրեցին սրբակրօն միանձնակեաց (ճգնաւոր) Կիրակոս Ա. Վիրապեցին, արտօնութեամբ Երեւանի Ազուզ բէկին, որ նուիրական մեծ չահ մը կ'ապահովէր իր գանձին համար «Էջմիածնի Խալիֆայութեան մէջ»:

Կիրակոս Ա. մէկ կողմէ իր օրհնութիւնները ղրկեց Կիլիկիոյ Աթոռին, միւս կողմէ վերցուց դարաւոր նշովքը Աղթամարի վրայէն, հիմնուած 1113ին Դաւիթ Ա. Թոռնիկեանի ապստամբութեան հետեւանքով եւ ճանչցաւ զայն իբրեւ օրինաւոր կաթողիկոսութիւն:

Թէ ինչ փոխադարձ յարաբերութիւններ ունեցան Էջմիածնի եւ Կիլիկիոյ Աթոռները 1441ին 1634՝ չենք դիտեր: Վաւերաթուղթեր կը պակսին:

1634ին Կիլիկիոյ Սիմէոն Բ. Սեբաստացի Կաթողիկոսը (1633–1648) Էջմիածնի Փիլիպպոս Ա. Աղթակեցի Կաթողիկոսին (1632–1655) ուղղած է երկար նամակ մը, իբրեւ պատասխան այս վերջինի մէկ «Թուղթ»ին, որուն պատճէնը կորսուած է:

Սիմէոն Կաթողիկոս պատմական փաստերով եւ խիստ ոճով կը մերժէ Էջմիածնի Կաթողիկոսին յաւակնութիւնները եւ կը պաշտպանէ Կիլիկիոյ Աթոռին բացարձակ անկախութիւնը:

Իր յաջորդը Ներսէս Սեբաստացի (1648–1654) երուսաղէմի մէջ 1652ին հանդիպում ունեցաւ Փիլիպպոս Ա.ի հետ եւ երկու կաթողիկոսները մխիթարական ստորագրեցին պայմանագրութիւն մը՝ ճշդելով երկու Աթոռներու փոխյարաբերութիւնները եւ իրաւասութեանց սահմանները: Առաջին յօդուածը կը տրամագրէ «սէր եւ խաղաղութիւն երկուց Աթոռաց Կաթողիկոսացն Էջմիածնի եւ Սսոյ»:

Դժբախտաբար հակառակ այս ոգեւորիչ դարերու ընթացքին պարբերաբար վէճեր ծագեցան երկու Աթոռներու միջեւ, որոնցմէ մէկը պարզապէս, միւսը ամանեան տիրապետութեան տակ կը դառնուէին: Սիմէոն Ա. Երեւանցի (1763–1780) խստիւ քննադատած է Ալապահեան կաթողիկոսներու արարքները:

Սակայն վէճը չատ ծանր հանդամանք կը ստանայ Էջմիածնի Գէորգ Դ. Կաթողիկոսի, անոր փոխանորդ Պօղոս Պատրիարքարանի եւ Կիլիկիոյ Մկրտիչ Ա. Քէֆսիզեան Կաթողիկոսի օրով:

Կ'արժէ ստանձին խօսիլ այդ մասին:

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

ՍՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՍՈՒԷՋԻ ԹՆՃՈՒԿԸ

•

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ԾՐԱԳԻՐԸ ԱՆԸՆԴՈՒՆԵԼԻ

*

ՏՂԼԸՍԻ
ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երեքշաբթի օր, Լոնտոնի 22ներու ժողովը լսեց Հնդկաստանի ներկայացուցիչ Քրիշնա Մենոնի ծրագիրը: Ժողովականները մեծ հետաքրքրութեամբ կը սպասէին Մենոնի յայտարարութեան, որով — հետեւ կը յուսային թէ միջին ճամբայ մը պիտի գտնէ արեւմտեան եւ եգիպտական տեսակէտներուն միջեւ: Բայց առաջին վայրկեանէն իսկ յայտնի եղաւ որ Մենոն, գրեթէ բացայայտօրէն, կը պաշտպանէ Եգիպտոսի տեսակէտը: Ահռչակեան ծրագրին զլխաւոր կէտերն են.—

1) Ա.ինպիսի ձեւով մը բարեփոխել 1888ի համաձայնագիրը, որ Եգիպտոսի իրաւունքները յստակօրէն ճշդուած ըլլան:

2) 1888ի համաձայնագիրը առորոգուած եւ ներկայիս Սուէզի ջրանցքէն օգտուղ բոլոր պետութիւնները հրաւիրել նոր ժողովի մը:

3) Առանց կասկածի ենթարկելու Եգիպտոսի իրաւունքները, համաձայնութեան եղր մը գտնել միջազգային եւ եգիպտական շահերուն միջեւ:

4) Ջրանցքը օգտագործող պետութեանց ներկայացուցիչներէն կազմուած խորհրդակցական մարմին մը առեղծել, որուն իրաւասութիւնները պիտի ըլլան սահմանափակուած:

5) Եգիպտական կառավարութիւնը յանձն կ'առնէ տարեկան տեղեկագիր մը յանձնել ՄԱԿին:

×Անգլիոյ արտաքին նախարարութեան մէկ ղեկուցը «անընդունելի» յորջորջեց Մենոնի առաջարկը:

× Հնդկաստանի ներկայացուցիչէն անմիջապէս ետքը, Տըլլըս խօսք առաւ: Կարճ խօսեցաւ, բայց իր եզրակացութիւնները կորուկ էին: «Քանի որ չենք կրնար եգիպտոսի հետ բանակցիլ (որովհետեւ ժողովին չուզեց մասնակցիլ), մեր պարտականութիւնը պէտք է ըլլայ կարելի եղածին չափ ընդարձակ համաձայնութիւն մը դոյացնել Սուէզի մէջ երթեւեկը ապահովելու հարցին շուրջ: Սուէզը Ասիոյ եւ Եւրոպայի միջեւ միացման կապ մըն է, այս կապը պէտք չէ խզուի: ահա Մ. Նահնդներու մտահոգութիւնը: Ժողովը միաձայնութիւն դոյացնէ կամ ոչ, անհրաժեշտ է որ այս համագումարին տրամադրութիւնները հաղորդուին Եգիպտոսի» : Ապա Տըլլըս կարդաց ամերիկեան յայտարարութեան պատճէնը, որ պիտի քաչխարկուի ժողովականներուն կողմէ: — Կը պահանջէ որ — 1) Պատերազմի թէ խաղաղութեան ժամանակ Սուէզի ջրանցքը բաց ըլլայ բոլոր պետութեանց համար: 2) Երթեւեկի ապահովութիւնը ապահովուի ապագաղաքական միջազգային կազմակերպութեան մը կողմէ: Ասիկա չի նշանակեր թէ եգիպտոսի անկախութիւնը վտանգուած է· ընդհակառակն, եգիպտոս պիտի ունենայ համեմատական կարեւոր չահաբաժին մը: Բայց ջրանցքին նախկին Ընկերութիւնը պէտք է արդար հատուցում ստանայ: 3) Միջազգային վարիչ մարմինը իր որոշումները պիտի տայ եգիպտական կառավարութեան հետ խորհրդակցաբար: Այս փոխ–յարաբերութեանց բոլոր մանրամասնութիւնները պիտի ճշդուին միջազգային դաշնագրով մը:

Այն պետութիւնը որ դէնքի ուժով կամ ուրիշ միջոցներով ուզէ գերակշիռ դիրք մը ապահովել Սուէզի մէջ, պիտի պատժուի ՄԱԿի Ուխտին սկզբունքներուն հիման վրայ:

× Գնդ. Նասր յայտարարեց թէ «Տըլլըսի առաջարկած միջազգային հսկողութեան լուծումը անընդունելի է: Ան առաւելն կրնանք ընդունիլ միջազգային «խորհրդատու» մարմնի մը ներկայութիւնը»: Ապա յաւելլուց· «Ինծա չեմ զլջար առած քայլիս համար· առաջն է որ փոքր ազգերը վերադտնեն իրենց դերիշխանութիւնն ու պատուիրը»:

× Եգիպտոս միայն մէկ կէտի մէջ համաձայն է Տըլլըսի ծրագրին·— այդ՝ Ջրանցքը ապաքաղաքականացնելու հարցը է:

× Մոսկուայի ձայնասփիւռն ալ յայտարարեց·— «Տըլլըսի առաջարկը անընդունելի է, որովհետեւ հիմնուած է եգիպտոսի ներքին գործերուն միջամտելու բացայայտ դիտումին վրայ»:

× Համայնավար Չինաստանի մէջ ալ հակառակ են ամերիկեան ծրագրին. «Եթէ արեւմտեան պետութիւնները հարցը քուէի դնել ուզեն, անլուծելի տագնապ մը պիտի յառաջ բերեն խորհրդաժողովին մէջ»:

× Եգիպտոսի եւ Իտալիոյ փոխնախագահական դեսպանը յայտարարեց·— «Սուէզը կը պատկանի Եգիպտոսի, ինչպէս Փանամայի ջրանցքը կը պատկանի Փանամայի· կ'արդարացնենք Եգիպտոսի ընթացքը, որովհետեւ մենք ալ նոյնը պիտի ընէինք եթէ հարցը զտնուար մեր ջրանցքին շուրջ»:

× Սուէզի ազդայնացումէն ի վեր 1019 նաւեր անցան ջրանցքէն:

× Սուրիական թերթի մը համաձայն, Սուրիոյ վարչապետը սպառնացեր է նաւթուղիներն ու նաւթային հաստատութիւնները քանդել, եթէ Եգիպտոսի դէմ դէնքի ուժ գործածուի:

× Թուրքիոյ, Իրանի եւ Փաքիստանի ներկայացուցիչները, որոնք կը մասնակցին 22ներու խորհրդակցութեանց, ժողով մը ղումարեցին Լոնտոնի մէջ: Նախապէս կը կարծուէր թէ զոնէ Թուրքիան իր անվերապահ աջակցութիւնը պիտի բերէ արեւմտեան պետութեանց: Բայց Պաղտատի Ուխտին այս երեք անդամները, ընդունելով հանդերձ Տըլլըսի ծրագիրը, ուրուչեցին որոշ փոփոխութիւններ մըտցնել·— կը խորհին որ միջազգային վարիչ մարմնի մը ստեղծումը կը վտանգէ եգիպտոսի անկախութիւնը. հետեւաբար կ'ուզեն «միջազգային վարիչ մարմին»ը փոխարինել « անանուն ընկերութեամբ » մը, որուն վարչութիւնը պիտի ըլլայ եգիպտական, իսկ խորհրդական–անդամները՝ օտար: Կ'ուզեն ջնջել նաեւ Տըլլըսի ծրագրին պատժական բաժինը:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

•

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՄԱՐՏ

Ազազայ պատմագիրը պիտի արձանագրէ, իբրեւ կարեւոր դէպք.—

Հայոց աշխարհը պեկոծ վիճակ մը ունէր 1955–56 թուականներուն, կաթողիկոսական ընտրութեան մը առթիւ:

Եպիսկոպոսական դասը ճակատ յարդարելով Կիլիկիոյ ընորընտիր կաթողիկոսին դէմ, նախ բանաձեւ մը հրատարակեց, «թերի եւ անընդունելի» հռչակելով այդ ընտրութիւնը:

Յետոյ տասնապատիկ մը հրատարակեց, սահմանափակելով նոր կաթողիկոսին իրաւասութիւնները:

Խմբագրուած « համաձայնագիրը » անպայման անձնատրութեան հանգամանք ունէր: «կա՛մ կ'ընդունիս, կա՛մ կը հրաժարիս»:

Այս իշխանասաստ հրամանին ուժ կուտար Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը, իր բարոզներով եւ ռատիօ–ճառերով:

Կացութիւնը այնիսկ ծանրացաւ որ, կարգ մը եպիսկոպոսներ սկսան յօդուածներ ալ հրատարակել, ընտրութիւնը վարկաբեկելու եւ ընտրեալ կաթողիկոսը յուսահատեցնելու համար:

— Հպատակէ՛, այլապէս չենք օծեր...

Նոյն ձայն բարձրացուց Դամասկոսի միահեծան կդերապետը, որ յայտնած էր եպիսկոպոս ձեռնադրուիլ իբրեւ «պրոգրեսիւ» առաջնորդ, խորհրդաւոր պարագաներու մէջ:

Այս «բարձրաստիճան»ը բաց նամակ մը հրատարակեց, պահանջելով նորընտիր կաթողիկոսին հրաժարումը:

Նոյնպէս ալ դիմած էր Լիբանանի կառավարութեան, թելադրելով չեղեալ ընտրութիւնը, բայց խաղաքակավարութեամբ նամբուած էր:

Յետոյ ասպարէզ իջաւ Աջապահեան գերդաստանին վերջին շառաւիղը, նախ. արք., կոչեր եւ յայտարարութիւններ հրատարակելով, ի պատասխան բացորոշ իրողութեանց:

Թերթ մը հարցումներ ուղղած ըլլալով նորընտիր կաթողիկոսին, այս անգամ հրապարակ եկաւ կ. Պոլսոյ Հայոց Պատրիարքը, որ առտու մըն ալ կրակին վրայ իւղ լեցուցած էր, իր պաշտօնաթերթին միջոցաւ (Շողակաթ):

Տակաւին ճշդումներ, հերքումներ եւ լրագրական նախատամարտ:

Ժամանակակից Հայոց պատմութիւնը այսքան իրարանցում չէր արձանագրած, երկար ատենէ ի վեր:

Եպիսկոպոսներուն եւ վարդապետներուն միացան «տիկնայք փափկասուիք», ինչպէս եւ «եկեղեցապաշտպան» երեւելիք, հրապարակային ցոյցերով, ժողովներով եւ լրագրական յայտարարութիւններով:

Տիրացու բանաստեղծ մըն ալ մռնչեց·— « Մինչեւ ծայրը··· »:

Յետոյ սկսաւ անընդհատ երթեւեկ մը, Լիբանանի եւ Սուրիոյ կառավարութեանց դուռները:

— Գացէք համաձայնեցէ՛ք, հանրմներ, էֆէնտիներ, մի՛ գրաղեցնէք մեզ···

= Կը պաղատի՛նք, միջամտեցէ՛ք, չեզեալ համարեցէք ընտրութիւնը: Չե՛ք ճանչնար, չե՛ք ուզեր··· կա՛մ արտօնեցէք որ նոր եկեղեցի մը հաստատենք, անկախ՝ Անթիլիասէն···

— Մեր ճանչցած եւ հաստատած ընտրութիւնը իջնչպէս կը մերժէք:

··· Պատմութիւնը կ'ըսէ թէ այս տեսակ եպիսկոպոսամարտի մը հետեւանքով էր որ երկու թեւեր բաժնուեցան Մայր եկեղեցիէն, դառնալով Կաթողիկէ եւ Բողոքական:

Կը սպասուի չորրորդ յարաւնուածութեան:

Վ.Ա.Հէ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀԻՍ. ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

•

Կը վախցուէր որ Օգոստ. 20ին (Մարտքի Սուլթանին աքսորէ վերադարձին տարեդարձը) ծանր միջադէպեր տեղի պիտի ունենային Ալժէրիոյ մէջ: Այդ առթիւ, կառավարութիւնը մասնաւոր միջոցներ ձեռք առած էր, որոնց չնորհիւ կարելի եղաւ արգիլել ահաբեկիչներու գործունէութեան ծաւալումը:

Պոնի կանապան թաղերուն մէջ հրացանաձգութիւններ տեղի ունեցան, որոնց ընթացքին երիտասարդ Եւրոպացի մը եւ 20 մահմետականներ սպանուեցան. երեք Եւրոպացիներ ալ վիրաւորուեցան:

× Կոնստանտինի մէջ ապահովութեան ուժերը ձերբակալեցին ապստամբներու խումբ մը, որ կը պատրաստուէր ահաբեկչական արարքներ գործելու:

× Իսկ Կոնստանտինի հարաւային շրջանին մէջ օդային ուժերու միջամտութեան չնորհիւ կարելի եղաւ աչքի

(Շար.ը կարդալ Դ. Էջ)

ՅՈՒՆԱՑԻՆ ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՎ

— Չլի կեցիր, եղբոր նման ինձ համար – ասում էր Ազատուհուն Թադևոսը:

Ազատուհին ոչինչ չէր հասկանում:

Ինչո՞ւ էր Թադևոսը խոսում այդպես:

Ինչո՞ւ էր նա հարցնում, թե ինչո՞ւ չի եկել Ազատուհին:

Ինչո՞ւ էր նա ասում, թե ինքը ամեն օր սպասել է նրան

ՍԱՄՈՒԻԼ

(ՍԱՍՆՑՈՒ ԴԱՎԹ, 364 - 400)

Ի. ՓԱՓԱԶ

ՀԱՅՈՑ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ԵՒ ԱՐՔԱՅՈՒԹԵԱՆ Գ

1.— ԱՇՏԻՒԹԻ

Տէր-Եղբայրն էր ասորեստանցի Թոպիա քահանայի որդին։ Ան ասորերէնի հետ արաբերէնի եւ պարսկերէնի ալ գիտէր։ Ուսումնասիրած էր նաեւ յունարէնը։ Ան ասորերէն գրած է շարք մը գիրքեր, որոնցմէ մէկը Ասորեստանի եկեղեցւոյ պատմութիւնն է։ Ան մեռած է 404 թուականին։

Ասորեստանի եկեղեցւոյ պատմութեան մէջ Սամուիլ կը յիշատակուի իբրեւ առաջին անձը, որ ասորերէնի վերածեց Աստուածաշունչը։ Ան ասորերէնի վերածեց նաեւ Եկեղեցական Պատմութիւնը, որ գրած էր Եւսեբիոս Կեսարացի։ Սամուիլ

թեան դատապարտել ապստամբներու բազմաթիւ խումբեր :

× Խումբ մը մաքսանենգներ, որ Մարոքի սահմանէն զէնք կը փախցնէին դէպի Ալժերիա, ձերբակալուեցան :

× Ֆրանսայի երեսփոխաններու պատուիրակութիւն մը Ալժերիա մեկնեցաւ : Այցելութիւնը պիտի տեւէ 10 օր :

× Կառավարական տագնապ մը սկսաւ Մարոքի մէջ : Խաթիֆլալ կուսակցութիւնը որոշեց իր անդամները քաշել Նախարարաց Խորհուրդէն : Դժգոհ են ներկայ կառավարութենէն. կ'ուզեն մխտարը եւ աղգայնական մեծամասնութիւն ունեցող գահլիճ մը կազմել : Ինչպէս յայտնի է, ներկայ կառավարութիւնը կազմուած էր Դեկտ. 7ին՝ Սի Պէքայի (անկախ) վարչապետութեան տակ եւ կազմուած էր 10 Խաթիֆլալական, 6 դեմոկրատ եւ 5 անկախ նախարարներէ :

× Խաթիֆլալ կ'ուզէ բարեփոխութիւններ մտցնել տնտեսական, ընկերային, դատախարակչական, դատական եւ վարչական մարզերուն մէջ :

× Ֆրանքեւթունուզեան բանակցութիւնները սկսան. օրակարգի գլխաւոր նիւթը տնտեսական փոխ-յարաբերու թեանց ճշդումն է :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Ա. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ցամաքային ուժերու ընդհ. հրամանատար նշանակուեցաւ զօր. Մալինովսկի : Կը յաջորդէ զօր. Քոնիէվի :

ՀՈԼԱՆԴԱՑԻ թագուհին հրաժարման մասին լրջան ընդդ լուրերը հերքուեցան :

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ֆրանսական նաւատորմը ռազմափորձեր պիտի կատարէ այս շաբաթ :

ԱԹԷՆՔԻ մէջ լատտեսութիւն կը տիրէ անդլեւկիպրական բանակցութեանց յաջող արդիւնքին մասին :

ՖՐԱՆՍԱՑԻ պիւտճէն 1000 միլիառ բաց ունի : Ելմտական նախարարը առաջարկեց տնտեսական կարեւոր սեղմումներ կատարել, որպէսզի 1957ի պիւտճէն ալ 1000 միլիառ աւելի բաց չունենայ :

ՓԱՐԻԶի ազատագրման 12րդ տարեդարձին հանդիսութիւնները սկսան մայրաքաղաքին մէջ : Պիտի տեւեն երեք օր :

ԷԹՈՒԱԼի հրապարակին տասերեկրեայ անցքին չինութիւնը պիտի աւարտի Նոյ. 10ին : Մեծապէս պիտի դիւրացնէ անցորդներուն երթեւեկը :

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ Հանրապետական համադումարը բացարձակ մեծամասնու թիւն գոյացուց Այզընհաուըրի թեկնածութեան չուրջ : Վէճի նիւթ է փոխնախագահ Նիքսընը :

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ կառավարութիւնը յայտնեց թէ հրաման պիտի չտրուի որ օտար դիտողներ ներկայ գտնուին Փողնանի միջադէպերուն առթիւ ամբաստանուածներ բուն դատավարութեան :

ԼԻԲԱՆԱՆի կառավարութիւնը Իրաքեան Նաւթային Ընկերութեան (Ա.Բ.Ը.Մ) ինչքերը զրաւման տակ դնելու միջոցներ ձեռք առաւ. որոշումը պիտի գործադրուի եթէ իր պահանջներուն գոհացում չտրուի : Նախորդ համաձայնագիրը ի գործ էր մինչեւ Օգոստոս 18 :

ԼԵՀԱԿԱՆ բանակը 50·000 զինուորներ աղաս պիտի արձակէ :

ԵԳԻՊՏԱՑի հիւլէական մասնագէտներու խումբ մը մեկնեցաւ Մոսկուա :

ՁՈՐՍ ՁԵԽԵՐ Դանուբ գետը նետուեցան լողալով Աւստրիա անցնելու համար : Զեխ սահմանապահները կրակ բացին եւ փախստականներէն երեքը սպաննեցին. չորրորդը յաջողեցաւ աւստրիական սահմանը հասնիլ :

ԻՆԴՈՆԵԶԻՈՅ մէջ ուսանողները հակաֆրանսական ցոյց մը կազմակերպեցին. յարձակեցան Ֆրանսական հիւպատոսարանին վրայ եւ պահանջեցին որ Ալժերիան իր անկախութիւնը ստանայ :

Ա. ՄԻՈՒԹԵԱՆ եւ Սուրիոյ միջեւ մշակութային համաձայնութիւն մը ստորագրուեցաւ առջի օր. արդէն իսկ մշակուած էր Շեպիլովի Դամասկոս պտնուած միջոցին :

ՍՈՒՐԻԱ եւ ԹՈՒՐՔԻԱ որոշեցին եա քաշել իրենց սահմանապահ բանակները եւ դանոնք փոխարինել ոստիկանական ուժերով : Սահմանային միջադէպերը չատացած էին վերջերս :

ԿԱՐՊԻՍ ՁԱՔԱՐԵԱՆ պարտուեցաւ Եւրատյի նախկին ախոյեան Տիօնէն, չորրորդ դիշեր Պոլսոյ մէջ : Մարզական պալատին մէջ տեղի ունեցաւ կարպիս-Տիօն հանդիպումը մօտ 4000 հանդիսականներու ներկայութեան : Կէտերու առաւելութեամբ յաղթական յայտարարուեցաւ Սեւամորթ Իտրիսա Տիօն :

ՄԱԿԱՐԱՆ. (Օգոստ. 20).— ձոյլ ոսկի 483·000, նափոլէոն 3510, գուինեըիական 3390, անգլիական 4430, քսան տոլարնոց 17·240 թղթադրամ (անպաշտօն) տոլար 413, անգլիական 1060, գուինեըիական 98,25, լիր 0,64, փեսեթա 9,10 :

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Միացեալ Նահանգներու Նոր Բիւրա-ենիայի Հայրենակցական Վերաշինաց Միութիւնը որոշած է սանուհի մը որդեգրել Դպրոցասիրացի մէջ :

Սանուհին պէտք է ըլլայ Բիւթանիայի չրջանէն եւ 8էն 14 տարեկան : Նախապատուութիւն պիտի տրուի անոր որ կաթօտ ընտանիքի կը պատկանի եւ ընդունակ է : Թեկնածուն պէտք է ներկայանայ նաեւ առողջական վկայագրով մը : Դիմել ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻՆ՝

1, Bld. du Nord, Le Raincy (S. et O.)

Հաղորդակցութեան միջոց.—

Փանթէնի եկեղեցիէն առնել 146 թիւ հանրակառքը եւ իջնել Փավիյօն Սու Պուա :

ԿՈՉ

Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանին 1956 - 1957 տարեշրջանի արձանագրութիւնները սկսած են : Անոնք որ կը փափաքին ղրկել իրենց զաւակները, պէտք է փութան այժմէն իսկ դիմում ընել հաստատութեան տեսչութեան :

Վարժարանին նպատակն է՝ պատրաստել միջնակարգ ուսման պաշարով օժտուած եւ հայեցի դաստիարակութիւն ըստացած ճշմարիտ Հայուհիներու սերունդ մը : Դպրոցասէրի ուսման ծրագիրը կ'ընդգրկէ երկու ուրոյն բաժիններ . —

Ա) Ֆրանսականը, որ տատապէս կը հետեւի պետական լիսէներու արդիական բաժնի պաշտօնական ծրագրին —անդլերէն եւ սպաներէն լեզուներով — կը պատրաստէ պըրվէի եւ պաքալորէայի :

Բ) Հայկականը որ կ'օժտէ սանուհիները հայագիտական ծանօթութիւններով, հայ լեզուի, գրականութեան, հայ կրօնի եւ պատմութեան, Հայաստանի աշխարհագրութեան մարզերուն մէջ :

Աշակերտուհիներ կ'ընդունուին ութ տարեկանէն սկսեալ : Տարեվճարն է 120 հազար ֆրանք, վճարելի եռամսեայ եւ կանխիկ :

Աւելի մանրամասնութիւններու համար դիմել տեսչութեան :

1, Bld. du Nord, Le Raincy (S. et O.)

Երթեւեկութեան միջոցներ, էկլիզ տը Փանթէնէն առնել 146 թիւ հանրակառքը եւ իջնել Փավիյօն սու Պուա : Հեռ. 172 Բէնսի :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ - ՊԱՏԱՐԱԳ

Լասխթայի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ հոգաբարձութիւնը կը յանդուգնէ թէ՝ այս շաբաթ, Օգոստ. 25, առաւօտ ժամը 8ին, հանդիսաւոր Ս. պատարագ եւ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի եկեղեցւոյ բարերարներու ննջեցելոց հոգւոց լ յիշատակ :

Սոյն հանդիսութեան կը նախագահէ եւ կը քարոզէ Կ.Պոլսոյ դպրեվանքի տեսուչ՝ ՏԷՐ ԳԱՐԵԳԻՆ Ծ. ՎՐԴ. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ :

ՍՏԱՑԱՆՔ « ԶԷՆՔԻ ՏԱԿ », արձակէ Ջէնք. գրեց Արամայիս Սրապեան : Տպարրութիւն Վենետիկ – Ս. Ղազար, 1956 :

ԿՐ ՓՆՏՌՈՒԻ

Լուսին Գոլտուկեան (Ցունաստանէն Հայաստան գացած) կը փնտռէ իր մօրեղբայրը՝ Նազարէթ Կէօզէրեան (գործարանատէր Լոնտոնի մէջ) եւ քոյրը, նախապէս ուսուցչուհի Աթէնքի մէջ, այժմ Գերմանիա, բնիկ Իզմիրցի : Իմացնել՝

Ասետիս Քէշիշեան
Գոէսփին, Փրիվա (Արտէշ) Ֆրանս :

Շատ հետաքրքրական գիրք մը
"ԺԱՄԱՆԱԿ ԵՒ ՋԲՕՍ"
632 մեծ էջեր — 200 նկարներ
կը պարունակէ
երաշխերու բանալին, բախտագուշակութեան զանազան եղանակներ, աստղագիտութիւն, ոգեհարցութիւն, ձեռնածութիւն, ընտանեկան խաղեր մեծերու եւ փոքրերու համար, բացօթեայ զբօս, սալոնի խաղեր, եւն., եւն. :
ՄԻԱԿ ՀԱՅԵՐԷՆ ԳԻՐՔԸ ԻՐ ՏԵՍԱԿԻՆ ՄԷՋ
Գինը՝ թղթակազմ 1400 ֆրանք
լաքակազմ 1650 ֆրանք :
Դիմել Հ. Սամուէլ եւ Մ. Պարսամեան
գրատուներուն, փարիզ :

ԳՐԱԽՕՒՄՆ ՕՐԵՐ

11 Նոյեմբեր, Հ. Բ. Ը. Մ. յիսնամեայ յոբելենական հանդէսը, Սալ Փլեյէլի մէջ, ժամը 21էն 24 :

3 Մարտ, 1957 Հ. Բ. Ը. Մ. Փարիզի մասնաճիւղի տարեկան պարահանդէսը, Օթէլ Ժորժ Ե.ի մէջ, ժամը 16էն 24 :

Կը խնդրուի չհաւաքել :

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Գամոնի Զաւարեան ենթակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը այս շաբաթ ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին : Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ԿՐԸՆՈԳԼ.— Հ. Յ. Դ. Եօթնեղբայրեան կոմիտէի ընդհ. ժողովը այս շաբաթ ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին : Կարեւոր օրակարգ : Կը հրաւիրուին մեր չրջանի բոլոր ընկերները :

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ
46, RUE RICHER - PARIS (9e)
Tél.: PROvence 64-90
C. C. P. Paris 3630-66

Նորագոյն հրատարակութիւններ ժամանց եւ Զբօս, Կ. Գուշակ (Երազներու բանալին, Բախտագուշակութիւն, Աստղագիտութիւն, Ոգեհարցութիւն, Ձեռնածութիւն, ժամանցի խաղեր եւն.) :

Մեծադիր 632 էջ, 1956 Պէյրութ, գինը՝ 1400, թղթատարի ծախքով 1500 ֆր. :

Գարնանայիգ, Վ. Շուշանեան, Հրատ Էվան, 1956, Պէյրութ, գինը՝ 600 ֆր :

Մեռնող Գիւղին պատմութիւնը, Մ. Պարսամեան (Մանկութեան, Պատանեկութեան, Ուսանողական Ցուշեր, Գրական Դէմքեր) : Գինը՝ 800 ֆր. :

Դար մը գրականութիւն, Մ. Թէօլէօլեան, Բ. Հատոր, Գահիրէ 1956, գինը 1000 ֆրանք :

(Սփիւռքեան գրական սերունդէն 58 դէմքեր, Խորհրդահայ գրողներէն 24 դէմքեր, իրենց մէկ ընտրուած էջերով) նախապէս լոյս տեսած է Ա. Հատորը, 1000 ֆրանք :

ԿՈՒԶՈՒԻ

Սոխպողաբար կ'ուզուի կին մը Անտիլիի հանգստեան տան գործերուն համար : Դիմել անօրինուհիին՝ 1, Ռիւ ժան Ֆիճօ, Անտիլի :

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1· ՀԱՅԵՐԷՆ ԲԱՑԱՏՐԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ, ՍՏ. ՄԱԼԽԱՍԵԱՆՑ, Բ. տպագր· Պէյրութ, 1955 – 56, երեք հատոր լոյս տեսած (Դ.ը մամուլին տակ) : Հատորը 4·000 ֆրանք :

2· ՀԱՅՈՑ ՀԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ, Մ. ԱՐԵՂԵԱՆ, Երիք Ա., Բ. տպ· Պէյրութ, 1955, լաքակազմ 1800 ֆրանք :

3· ԱԿՍԵԼ ԲԱԿՈՒՆՑԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, Պէյրութ, 1955, Ա. եւ Բ. հատոր մէկտեղ (Դ.ը մամուլի տակ) 1050 ֆրանք :

4· ԵՂԻՇԷ ՁԱՐԵՆՑԻ ԱՄՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, հատոր Ա., 1050 ֆրանք :

5.— *L'Eglise Arménienne*, Malachia Ormanian, 2e éd. Antélias 400 Fr.

6· ԲԱՌԱՐԱՆ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ, Մեսրոպ Նուպարեան, Պէյրութ, 1955, 1210 էջ, լաքակազմ 3000 ֆր. :

7· ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱՌԱՐԱՆ ԱՆԳԼ.–ՀԱՅ· Փրոֆ· Յ· Յ· Զագմանեան, Պէյրութ, մեծադիր 1424 էջ, լաքակազմ 4000 ֆր. :

8· ԽՈՆԱՐՀ ՀԵՐՈՍՆԵՐ, Կոմս, Գ.դիւք, Պէյրութ, 1956, 350 ֆր. :

9· ԴԱՐ ՄԸ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ, Մ· Թէօլէօլեան, Գահիրէ, 1956, Ա. եւ Բ. հատոր 2000 ֆր. :

Առաքման ծախքը գնողին վրայ

ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԵԼԵԱՆ

ուր կը գտնուին Հայաստանի եւ Սփիւռքի հին ու նոր ամէն կարգի հրատարակութիւնները : Պահանջել Ընդարձակ Գրացուցակը :

LIBRAIRIE H. SAMUELIAN 51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris 6e.
Chèque Postal, Paris, 1278-35.

ՍԻՐԵԼԻ ՑԱՃԱԽՕՐԴՆԵՐ ԵՒ ՁԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ
ՄԻ ՄՈՌՆԱՔ ԱՆՊԱՑՄԱՆ ԱՑՑԵԼԵԼ
Մարսէյլի ամէնէն ճոխ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
ARAX
(Վարդան Պանտիկեան եւ որդի)
Քաղաքի կեդրոնին մէջ Tél. : CO. 3643 27, Rue d'Aubagne, Marseille
Ամբողջովին վերանորոգուած եւ արդիական վերջին կարգ ու սարքով
Ուր պիտի գտնէք ձեր սիրած բոլոր ուտելիքները :
Պալեանեան հաշխավալ եւ ներմուկ պանիր,
Յունական ամէնէն ընտիր ձիթապտուղները թարամա
պահածոները (պաստիա, հալացչի տոլմա, վարդի աւուշ, եւն.) :
Պոլսական լաֆերտա, չիրոզ, ապուխտա, երշիկ, Ամասիոյ պաստիա :
Ռուսական խաւեար եւ ամէն տեսակի ձկնեղէններ :
Ինչպէս նաեւ արեւելեան թարմ սուրճ, լօխում, հալվա, եւայլն :
Արեւելեան ազանդերներ (թուրչիներ) եւ ամէն տեսակ համեմներ
Ապահովանքներ ամէն ուղղութեամբ, արագ եւ մաքուր սպասարկութիւն :

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60
Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*
C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $10 : Հատը 12 ֆր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
23
ՕԳՈՍՏՈՍ
JEUDI
23 AOUT
1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7661 — 32e ANNEE — ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3472

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ԱԽՈՅԵԱՆԸ

●

Այս մակդիրով կ'ուզենք որակել Մկրտիչ Ա. Քէֆսիզեանը «Վարդապետ երուսաղէմի, եպիսկոպոս էջմիածնի եւ կաթողիկոս Կիլիկիոյ» ինչպէս կը սիրէր ստորագրել:

Ծնած էր Մարաշ 1818ին: Կաթողիկոս ընտրուեցաւ 1871 Հոկտ. 27ին: Վախճանեցաւ Հալէպ 1894 Նոյ. 8ին:

23 տարի գրաւեց Կիլիկիոյ Աթոռը: Անընդհատ պայքարեցաւ Պոլսոյ Պատրիարքարանին եւ էջմիածնի Գէորգ Դ. Կաթողիկոսին դէմ՝ յանուն Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Աթոռին անկախութեան:

Մատթէոս Իզմիրլեան, Բարդէն Կիւլէսէրեան եւ Մաղաքիա Օրմանեան չատ խիտ կ'արտայայտուին իր մասին, առանց ուրանալու անոր զրական կողմերը:

1866ին Կիրակոս Բ. Սսեցի (Աչապահեան) Կաթողիկոսի վախճանումով վերջ կը դնէր Աչապահեան տոհմի ժառանգական իրաւունքը Կիլիկիոյ Աթոռին վրայ: 135 տարուան ընթացքին (1731–1866) Իրարու յաջորդած էին ինը օրինաւոր Սսեցի Աչապահեան կաթողիկոսներ:

Օսմանեան սուլթանները մասնաւոր ֆէրմաններով որոշ իրաւունքներ տուած էին Պոլսոյ Ազգային Պատրիարքարանին: Ասկէ զատ, Պատրիարքը էջմիածնայ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի փոխանորդն էր Թուրքիոյ մէջ:

Կիլիկիոյ եւ Աղթամարի կաթողիկոսները, ինչպէս նաեւ Երուսաղէմի Պատրիարքը վարչական գործերու համար կեդրոնի կառավարութեան հետ պաշտօնական կապ պիտի պահէին Պատրիարքարանի միջոցաւ:

Այս վերջինը կարեւոր դեր պիտի կատարէր Կիլիկիոյ Կաթողիկոսի ընտրութեան մէջ: Ընտրեալ կաթողիկոսի պաշտօնը հաստատող պէրաթը Պատրիարքը բանի միջոցաւ պիտի ստացուէր Բարձրագոյն Դուռնէն:

1863էն սկսեալ Ազգային Սահմանադրութիւնը կը գործադրուէր՝ Թուրքիոյ Հայոց ազգային–վարչական գործերուն համար:

Պոլսոյ Ազգ. Ընդհանուր Ժողովի 120 անդամներէն 40ը ընտրուած էին դաւանէն, մէկն ըլլալով Կիլիկիան:

Թափուր էր Կիլիկեան Աթոռը: Պոլիսն ալ շատ հեռու: Հանդամանքներէն օգտուելով, Հալէպի առաջնորդ Սսեցի Նիկողոս Եպս. Կիւլէսէրեան (եաքէն Ռուբինեան դարձած), Աչապահեան Կիրակոս Ա.ի քեռորդին, 1866 Յունիս 11ին, ինքզինքը կաթողիկոս օծել տուաւ Կիրակոս Գ. անունով: Պոլսոյ Պատրիարքարանը չճանչցաւ զայն: Ազգային Ժողովը իրար անցաւ եւ տարիներով ժամավաճառ եղաւ: Ի վերջոյ 1871 Օգոստ. 14ին կառավարութեան ձեռքով եւ հակողութեան տակ Պոլիս բերուելով աքսորուեցաւ Արմաշի վանքը:

Ամիջապէս վերջ սահմանադրական օրէնքով եւ Ազգ. Պատրիարքարանի Քաղաքական Ժողովէն նշանակուած պատուիրակներու հակողութեամբ կիլիկեան թեմերու 35 երեսփոխաններու 28ին քուէով կաթողիկոս ընտրուեցաւ Հալէպի թեմին առաջնորդ Մկրտիչ Արք. Քէֆսիզեան՝ 1871 Հոկտ. 27ին: Ազգ. Ընդհ. Ժողովը Նոյ. 12ին վաւերացուց ընտրութիւնը եւ Սրմեան Պատրիարքի յանձնարարութեամբ կաթողիկոսական օծումը կատարուեցաւ Նոյ. 28ին Սսոյ մայրավանքին մէջ:

Քէֆսիզեան Կաթողիկոս՝ ըմբռնած նկարագրի տէր եւ թունդ–ուսակից կիլիկեան Աթոռի անկախութեան, չուզեց ճանչնալ Պոլսոյ Պատրիարքարանի եւ անոր կողքին ըստ Ազգային Սահմանադրութեան դոր–ծող Ազգ. Ընդհ. Ժողովի եւ յարակից մարմիններու կարգադրութիւնները, ո–

ՕՐՈՒԱՆ ԴԻՊՔԵՐԸ

ՎՃՌԱԿԱՆ ՕՐԸ

●

17 ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՀԱՄԱՁԱՅՆ ԵՆ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԾՐԱԳՐԻՆ

Լոնտոնի ժողովը, որ իր աշխատանք–ները պիտի վերջացնէր երէկ, կ'ապրի իր վճռական վայրկեանները:

Հնդկաստանի արտաքին նախարարին «անընդունելի» առաջարկէն եւ Տըլլըսի ծրագրէն եռքը, Փաքիստանի ներկայա–ցուցիչը՝ Շուտհուրի, առաջարկեց կարգ մը փոփոխութիւններ մտցնել արեւմտեան ծրագրին մէջ. — Կ'ուզէ որ բանակցութիւնները վարուին ուղղակի Եգիպտոսի հետ, որոշելու համար թէ ինչ պիտի ըլլայ Ջրանցքին վարչութեան պատկերը: Կ'ուզէ նաեւ իրարմէ անջատել Ջրանցքին ապագայ վարչութեան հարցը՝ նախկին միջազգային Ընկերութեան արդար հատուցում մը տալու խնդրէն:

Տըլլըս անմիջապէս համաձայն դտնուեցաւ Փաքիստանի առաջարկին, մինչ Շուէտիոյ, Աւստրալիոյ, Իտալիոյ, Նորվեկիոյ, Նոր–Զելանտայի եւ Տանըմարքայի ներկայացուցիչներն ալ կ'ընդունէին այս լուծումը:

Ուրեմն, վերջին օրերու կացութիւնը հետեւեալն էր.— Սեղանի վրայ դրուած են չորս ծրագիրներ.—

1) Արեւմտեան ծրագիրը.— Ջրանցքին վարչութիւնը պիտի յանձնուի քաղաքական ազդեցութիւններէ զերծ «միջազգային Խորհուրդի» մը, որուն մաս պիտի կազմէ նաեւ՝ Եգիպտոսը: Նախկին Ընկերութիւնը հատուցում պիտի ստանայ. Եգիպտոս կարեւոր չհաւաքածին մը պիտի ունենայ: Միջազգային Խորհուրդը տեղեկատու պիտի ըլլայ ՄԱԿին:

2) Փաֆիստանի ծրագիրը.— (որ կը ներկայացնէ Պաղտատի Ուխտին անդամ պետութեանց փափաքները).— Կազմել միջազգային ընկերութիւն մը, որուն մէջ կարեւոր տեղ պիտի տրուի Եգիպտոսի: Այս վերջինն է որ հատուցում պիտի տայ նախկին Ընկերութեան:

3) Չընդկական ծրագիրը.— Ջրանցքը յանձնել «Եգիպտական Ընկերութեան» մը, որ տարեկան տեղեկագիրներ պիտի յանձնէ ՄԱԿին: Ջրանցքէն օգտուղ պետութիւնները խորհրդատու մարմնի մը մաս պիտի կազմեն:

4) Եգիպտոսի դիրքը.— Ջրանցքն ու անոր վարչութիւնը Եգիպտոսի անբաժանելի մասը կը կազմեն. 1888ի համաձայնագրին կարգ մը յօդուածները կարելի է փոփոխութեան ենթարկել, բայց Եգիպտոս պէտք է մնայ Սուէզի միակ տէրը:

Ժողովին մասնակցող 22 պետութիւններէն 15ը համաձայն են արեւմտեան ծրագրին, պայմանաւ որ Փաքիստանի առաջարկած փոփոխութիւններն ալ ընդունուին: Անգլիա եւ Ֆրանսա տակաւին չպատասխանեցին, բայց կը կարծուի թէ պիտի համաձայնին: Ուրեմն Ժողովը, բացարձակ մեծամասնութեամբ կ'ընդունի Տըլլըսի եւ Փաքիստանի խառն ծրագիրը: Ա. Միութիւնն ու Հնդկաստանը կառչած կը մնան հնդկական ծրագրին: Սպանիան անընդունելի կը դտնէ արեւմտեան առաջարկը: Սէյլանի եւ Ինդոնեզիոյ դիրքը կը մնայ անորոշ:

Բայց, հարց կը ծագի այժմ, որ եթէ Եգիպտոս մերժէ ընդունիլ Լոնտոնի Ժողովին որոշումը, ինչ դիրք պիտի բռնեն պետութիւնները: Այս ուղղութեամբ, Տըլլըս յայտարարեց.— «Եթէ Նասր մերժէ, յառաջ պիտի գայ բոլորովին նոր կացութիւն մը, որ չհապրդուած պետութիւններէն իւրաքանչիւրը պիտի լուծէ իր հասկցած ձեւով»:

Այլ խօսքով՝ իւրաքանչիւրը ազատ պիտի ըլլայ իր գործունէութիւնը որոշելու: Անգլիան եւ Ֆրանսան վճռած են տեղի չտալ:

× *Հաղարի մօտ անգլիացի զինուորներ առջի օր հասան Կիպրոս:*

× *Անգլիոյ երեսփոխանական ժողովը բացառիկ նիստի պիտի հրաւիրուի յառաջիկայ շաբաթ:*

× *Ա. Միութիւնն ու Հնդկաստանը տըն–տեսական օգնութիւն առաջարկեցին Եգիպտոսի: Ա. Միութիւնը կ'ուզէ հայթայթել կէնսամթերք. իսկ Հնդկաստան առաջարկեց իր զրամի պահեստը դնել Եգիպտոսի տրամադրութեան տակ: (Ինչպէս յայտնի է, Եգիպտոսի զրամական եւ այլ ինչքերը արգելքի տակ զրուած են Անգլիոյ եւ Մ. Նահանգներու մէջ):*

× *225 Սէյլանցի կամաւորներ Եգիպտոսի կողքին կռուելու պատրաստակամութիւն յայտնեցին:*

× *Սուրիական կառավարութիւնը պահանջեց որ 18էն 40 տարեկան բոլոր Սուրիացիները կամաւոր արձանագրուին՝ «արաբական ազգերու իրաւունքները կայսերապաշտներու մեքենայութեանց դէմ պաշտպանելու համար»: Կամաւորները արձանագրելու համար 5 կեդրոններ բացուեցան:*

× *Գնդ. Նասր հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ եգիպտական թերթի մը ներկայացուցչին.— «Իւրաքանչիւր Եգիպտացի պիտի այժմ, թէ մինակ չէ. միլիոնաւոր Արաբներ իր կողքին կանգնած են»:*

× *Իսրայէլի նախարարներէն մէկը յայտարարեց.—Եթէ Նասր մտադիր է Սուէզի համար կռուելու, անհրաժեշտ է որ նախապէս խաղաղութեան դաշինք կնքէ Իսրայէլի հետ»:*

× *Սուէզի հարցին բանալին Ջրանցքին նաւուղիղներուն ձեռքին մէջ է. եթէ կարելի չըլլայ ապահովել օրական 40–50 նաւերու անցքը, ազդայնացման խնդիրը ինքնին կը լուծուի:*

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

●

ԱՄԷՆԸ ԱՆՈՒՇ, ՀԱՅԵՐԷՆԸ ՓՈՒՇ

Մարսէյլէն թղթակից մը նկարագրելով թաղամասի մը, վալպարէլի դպրոցին հանդէսը, կը խոստովանէր խորին դառնութեամբ.

— Ութսուն ընտանիքէ բաղկացած այս թաղէն միայն եօթը աշակերտներ կը հետեւէին հայերէնի դասընթացքին: Այս տարի թիւը բարձրացաւ 16ի: Նորընտիր հոգաբարձութիւնը առանձին առանձին զարկաւ բոլորին դռները: Շատեր կը պատասխանէին.— Ի՞նչ ընենք, տղան չուզեր: Իսկ ուրիշներ, — Պտրիկը լիսէ կ'երթայ, դժուար է երկու լեզու միանդամայն սորվիլ: Միտքը կը յոգնի...

Այդ «ուրիշները» շատ լաւ գիտեն որ Թուրքիոյ մէջ կը սորվէինք երեք լեզու,— հայերէն, թուրքերէն եւ ֆրանսերէն, առանց հաշուելու միւս դասերը: Կարգ մը դպրոցներ անգլերէն ալ կը սորվեցնէին:

Միջին Արեւելքի հայկական դպրոցներուն մէջ տղան եւ աղջիկը ստիպուած են սորվիլ, իրենց մայրենի լեզուէն զատ, արաբերէն, ֆրանսերէն եւ անգլերէն:

Այս պզտիկներուն միտքն ալ չի՞ յոգներ: Մանաւանդ որ պատմութեան, աշխարհագրութեան եւ գիտութեան դասերը կ'աւանդուին տեղական լեզուներով, շատ մը վայրերու մէջ:

Գալով «տղան չուզեր»ի առարկութեան, այդ չկամութեան մեղքն ալ կ'իյնայ ծնողներուն վրայ:

Զախեղախիչ մեծամասնութեամբ, հայրիկներն ու մայրիկները այնպիսի դիրք մը բռնած են որ, տղան այլեւս արհամարհանքով կը նայի մայրենի լեզուին վրայ:

Այո՛, անո՛ւնի ներշնչած են սա ճղճիմ գաղափարը, թէ չարժեր յոգնիլ հայերէնի համար:

Թող սորվին ամէն բան: Թող ոստիկանական վէպեր եւ ուրիշ համո՛վ–հոտով գիրքեր կարդան, եւ բանի մը բառ ալ հայերէն խօսին տունին մէջ: Պրծա՛ւ...

Ամէն ինչ անուշ, հայերէնը փուշ...

Ահա այսպէ՛ս պիտի հալիճ, անկարթելի անջրպետ մը բանալով բուն ժողովուրդին եւ ներքուստ միջեւ:

Արդէն բացուած է լայնաբերան փոս մը, որ պիտի դառնայ պատուհաս: Ամէնէն առաջ՝ ծնողներու գլխուն:

Անոնք որ ինչ–շատ հայերէն սորված էին ցանգանգ դասընթացքներու շնորհիւ, մնացին կէս ճամբան:

Ինչո՞ւ յոգնին, բանի որ հայրիկն ու մայրիկն անգամ օտար հրատարակութիւններ կը կարդան իրենց կիսկատար գիտելիքներով, տարին անգամ մը հաղորդութիւն առնել կուտան եւ տղան կը մնայ հայ բրիստոնեայ:

Եթէ տէրտէրն ալ տնօրինէ՛ի հրաւիրեն, իրենց պարտականութիւնը լիովին կատարած կ'ըլլան:

Ազգային մշակո՞յթ: Հայրենի՞ք եւ մայրենի՞ք, — այդ բոլորը բանուորի զաւակներուն համար են:

Շատ մը արժանիքներու հետ, մեր ազգային արժանապատուութիւնն ալ դարձաւ «մաշած շոր»...

Երէկ աշխարհ մը կը բացուէր մեր առջեւ, նրագի եւ մոմի լոյսով:

Այսօր մեր հորիզոնը կը մթագնի, էլեկտրական լոյսին եւ սանձարձակ ազատութեան մէջ... ՎԱՀԷ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀԻՍ. ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

Ապահովութեան ուժերը կը շարունակեն հետապնդել ապստամբներու խումբերը. 32 ապստամբներ սպաննուեցան Թելեսայի շրջանին մէջ:

Կոնստանտինի եւ Ալժէրի մօտերը տեղի ունեցած կռիւներու ընթացքին, բազմաթիւ ապստամբներ ձերբակալուեցան կամ սպաննուեցան:

Ֆրանսացի զինուորներու խումբ մը, որ Ալժէրի մօտերը ծուղակի մէջ ինկաւ, երկու զոհ եւ բազմաթիւ վիրաւորներ ունեցաւ:

Պոնի մէջ կը շարունակուին ահաբեկչութիւնները, որոնց հետեւանքով երկու քաղաքացիներ մեռան եւ ուրիշ մըն ալ վիրաւորուեցաւ:

× *Ըստ Ֆրանսական լաւատեղեակ շրջանակներու, Ֆրանսա ոչ մէկ զնով պէտք է տեղի տայ Նասրի առջեւ. որովհետեւ հետեւանքները անդարմանելի կրնան ըլլալ Հիւս. Ափրիկէի համար:*

× *Մարոքի մէջ, Իսթիքլալականներու որոշումէն ի վեր, վայրկեանէ վայրկեան կը սպասուի որ կառավարական տպագրատը ծայր տայ: Կողմերը դիմեցին Սուլթանին, որ իրաւարարի դեր խաղայ: Ազգային Խորհուրդը վստահութեան քուէ տուաւ վարչապետ Սի Պէքքային, բայց կացութիւնը անորոշ կը մնայ:*

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ Հանրապետական կուսակցութեան համագումարը կը շարունակուի: Դեբասաններ, երկխօսներ, պարախոմբեր եւ նուագախումբեր ամէն ճիգ կը թափեն, որ պատգամաւորները համելի ժամանակ անցընեն: Երէկ դիշեր նախագահ Այզընհաուըր հասաւ Սան Ֆրանչիսքօ: Այսօր պաշտօնական յայտարարութիւն մը պիտի ընէ, որուն մէջ պիտի ընդունի որպէս հանրապետական թեկնածու ներկայանալ նախագահական ընտրութեանց:

ՌՈՒՍԵԻՃԱՓՈՆԱԿԱՆ բանակցութիւնները, որոնք ընդհատուած էին Լոնտոնի Ժողովին պատճառով, խզուեցան: Ճափոնի պատգամաւորները վերադարձան իրենց երկիրը:

ՍՈՒԼԵՅԿԱ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ
ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ԳԱՒԱՌԱՑՈՒՑԻՉ ԱՇԽԱՏԱՒՈՐԻ ՄԸ ՊԱՀԱՆՋՈՎ ԱՆՈՒՆՍ ՀԱՒԱՔՈՒԱԾ

Այս մասին կը գրէ Սուլէյկա Հայրապետը իր յուշերուն մէջ։

— Ես Հալէպ մը գացի, յաջորդ օրը նշանուեցանք։ Ընտանիքի սոս ոչ մէկ բան գիտէր։ Հայր մը ունէի, մայր մը ունէի, երկու քոյր ունէի, երեք եղբայր ունէի։ Ամէնքն ալ ամուսնացած էին։ Ես միայն մնացած էի տունը։ Հալէպի մէջ, տասնհինգ օր մնացի, եւ ամէն օր մեր տունը կուգային, ինծի կը նայէին, կ՚ուզէին տեսնել թէ ինչպիսի աղջիկ մը եմ։ Ամէն օր ալ ինծի նոր հագուստներ կը բերէին։ Ամուսինս ալ ամէն օր կուգար։ Ինծի համար ամէն ինչ նոր էր։ Ամէն ինչ կը զարմացնէր զիս։ Ամուսինս ալ կը ծիծաղէր։ Ես գիւղացի աղջիկ մը էի, ինչպէ՞ս պիտի չզարմանայի։ Ամուսինս ալ կ՚ըսէր, որ ինծի համար ամէն ինչ պիտի գնէ, որ ինծի համար ամէն ինչ պիտի ընէ։ Ես ալ կ՚ըսէի, որ ինծի համար ոչինչ պէտք է գնէ, որ ինծի համար ոչինչ պէտք է ընէ։ Ես ինծի համար ոչինչ կ՚ուզէի։ Ինծի համար ամէն ինչ կար

ՍԱՍՈՒՆԿԼ

(ՓԱՏԱՐԱԿ ԱԿՆ, 364 – 400)

Ք. ԳԱՐԳ

ՅԱՅՏՆԱԲԱՐՎԱԾՔՆԵՐՈՎ ԵՎ

1.— ՈՐՏԱՎԱԳԻՐ

Ցոհտա չէր ըմբռնում եւ ըմբռնելու ոչ մի ձգտում չէր զգում։ Ինչ պիտի աներ, որպէսզի ամուսինը իր հանդէպ ուշադրութիւն ցուցաբերէ։ Ամուսինը ոչ միայն չէր հետաքրքրուած իր կնոջ հոգեկան աշխարհով, այլեւ ոչ մի ուշադրութիւն չէր դարձնում նրա արտաքին տեսքին։ Ցոհտան ամէն առաւօտ ժամերով նստում էր հայելու առաջ, ուշադիր զննում իր դէմքը, ուսերը, ձեռքերը, ոտքերը, ապա հագնում էր ամենաթանկագին զգեստները, զարդարում էր ականջօղերով, մատանիներով, ապրանքներով, եւ ամէն ինչ ապարդիւն էր։ Ամուսինը նրան չէր նկատում։

— Ի՞նչ է պատահել, ինչո՞ւ է այդպէս։ Ինչո՞ւ է ինձ հանդէպ այդքան անտարբեր։ Ինչո՞ւ չի ուզում ինձ հետ խօսել, ինչո՞ւ է խուսափում ինձանից։ Ինչո՞ւ է ինձ հետ միայն ճաշի ժամանակ հանդիպում։ Ինչո՞ւ է ինձ հետ միայն ճաշի ժամանակ խօսում։ Ինչո՞ւ է ինձ հետ միայն ճաշի ժամանակ ժպտում։ Ինչո՞ւ է ինձ հետ միայն ճաշի ժամանակ ուտում։ Ինչո՞ւ է ինձ հետ միայն ճաշի ժամանակ խմում։ Ինչո՞ւ է ինձ հետ միայն ճաշի ժամանակ...։

Ցոհտան չգիտէր, որ ամուսինը ինքն էլ չգիտէ, թէ ինչ է ուզում, ինչ է ցանկանում։ Ամուսինը ոչ միայն չէր ձգտում ամուսնական կեանքի մէջ ինչ-որ նորութիւն մտցնել, այլեւ ամէն կերպ ձգտում էր խուսափել ամուսնական կեանքի ամէն տեսակ նորութիւնից։ Նա ամէն ինչ ընդունում էր որպէս անխուսափելի մի չարիք, որ պէտք է հանդուրժել, որ պէտք է համակերպուել։ Նա ամէն ինչ ընդունում էր որպէս մի ծանր պարտականութիւն, որ պէտք է կատար

× *Եպիսկոպոսները դիմումներ կը կատարեն չէզոք պետութեանց մօտ՝ նաւուղղներ ապահովելու համար։*

× *Ինդոնեզիոյ աշխատաւորական սէնտիքաները որոշեցին գործադուլներ կազմակերպել անգլիական եւ ֆրանսական հաստատութիւններէն ներս, եթէ Լոնտոնի ժողովը Եգիպտոսի հակառակ որոշումներ կայացնէ։*

× *Լոնտոնի սակարանին մէջ, քարիւղի արժեթուղթերը անկում կրեցին։*

× *Երեքշաբթի առաւօտ անգլիական դահլիճը բացառիկ նիստ մը ունեցաւ. ներկայ էին նաեւ սպայակոյտի անդամները։*

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԿԻՊՐՈՍԻ ԶԻՆԱԴԱԴԱՐԻՆ առթիւ, Թուրք փոքրամասնութեան ներկայացուցիչը, Տօքթ. Ֆաղըլ Քիւչիւք խմբագրական մը հրատարակելով «Հալքըն Սէսի» թերթին մէջ, կ'ազդարարէ.— «Կիպրոսը Թրքական հող է եւ եթէ Մեծն Բրիտանիա կղզին ձգէ, Թուրքիա պիտի միջամտէ»։ Թուրք ներկայացուցիչը այս առթիւ կը ձաղկէ յոյն ժեղ. Կոմիտէին հռչակած դինադադարը, հեգնական տողերով.— «Զինադո՞ւլ վատ մարդասպաններու հետ։ Նախ թող իրենց զէնքերը յանձնեն»։ Խմբագրականը կ'եզրակացնէ թէ կարելի չէ կիպրոսի խնդիրը կարգադրել Մեծն Բրիտանիոյ եւ Ցունաստանի միջեւ, քանի որ կղզին Թրքական հող է։ — Յոյն ժեղափոխականները զինադուլը ծանուցած են թուղթիկներով։ Անգլիոյ ընդդիմադիրները կը պահանջեն վերադարձնել աքսորականները, Մակարիոս Աբք.։ «Լը Մոնտ» խմբագրականով մը կը յայտնէ թէ ժեղ. կազմակերպութեան գործօն անդամները 60էն աւելի չեն, եւ կը նեղուին զէնքի պակասէն, անմբողջ ծովեզերքը պաշարուած ըլլալով։

ՄԱՐՈՔԻ զահաժառանգը հերքեց իր քրոջ եւ Իրաքի թագաւորին ամուսնութեան մասին չըլյան լուրերը։

ԱՏԸՆԱՈՒԸՐ առաջարկեց որ չորս մեծերը նոր ժողով մը ունենան Օգոստոսի վերջը, եւ Ժընեւ Գերմանիոյ միացման հարցը։

ՄԱՐՍԻՆԵԼԻ դժբախտ հանքագործները դանելու համար կատարուած աշխատանքները ժամանակաւոր կերպով ընդհատուեցան։

ՇՈՒՏՏԻՈՑ ոստիկանութիւնը ձերբակալեց ռուսական ծագում ունեցող Շուէտացի մը, որ Մ. Միութեան ի հաշիւ լրտեսութիւն կը կատարէր։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ նախկին զեկավարը, զօր. Նեկիպ, որ զինուորական հսկողութեան տակ կը պահուէր Գահիրէի մօտերը, մասնաւոր կարզադրութեամբ մը ուղարկուեցաւ աւելի հեռու վայր մը, որուն անունը գաղտնի կը պահուի։

ՓՈՒԺԱՍ առաջարկեց որ Ֆրանսայի մէջ գտնուող անգլեամերիկեան քարիւղի հաստատութիւնները ազգայնացուին։

ՄԻՋԱԶԳԱՑԻՆ դրամատունը մերժեց յատկացումներ կատարել Սուէզի ջրանցքին արդիականացման համար։

ԱՄԵՐԻԿԱՑի երեք լրագրողներ, պետութեան կողմէ զրուած արգելքին հակառակ, կ'ուզեն Ձինաստան մեկնիլ։

ԳԱՐԵԼԻՈՑ նորակազմ հանրապետութեան Գերագոյն Խորհուրդը իր առաջին նիստը գումարեց։

Ա. ՄԻՈՒԹԵԱՆ Գերագոյն Խորհուրդի նախագահը, մտաբեր Վորոշիլով Ֆինլանտիա մեկնեցաւ։ Այցելութիւնը պիտի տեւէ վեց օր։

ՍՈՒՐԻՈՑ մէջ, վեց անձեր որոնք իսրայէլի ի հաշիւ լրտեսութիւն կատարելու յանցանքով դատապարտուած էին, մահապատիժի ենթարկուեցան։

ՀՈՆՆՈՒԻ վրայ, Սթրազպուրկի եւ Քեհլի մէջեւ նոր կամուրջ մը բացուեցաւ։ Նոր կամուրջը 238 մեթր երկայնք ունի։ Նախկինը քանդուած էր վերջին պատերազմին ժամանակ։

ՀԱՄԱՑՆԱՎԱՐ Ձինաստանի կառավարութիւնը ազատ արձակեց 354 ճապոնացիներ, որոնք իբր «պատերազմական ոճրագործ» արգելափակուած էին

ՄԱՐՍԻԼԻԻ բանուոր հայագործներու գործադուլը, որ կը չարունակուէր 9 օրէ ի վեր, վերջ գտաւ։

ՍԱԿԱՐԱՆ (Օգոստ. 21).— ձոյլ ոսկի 486·000, նափոլէոն 3540, դուիցերիական 3430, անգլիական 4450, քսան տոլարնոց 17·740 թղթադրամ (անպաչտօն) սթերլին 1060, տոլար 417, դուիցերիական 98,75, պելճիական 8,05, լիր 0,64, փեսեթա 9,10։

ՅԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Միացեալ Նահանգներու Նոր Բիւրքա - ռնիայի Հայրենակցական Վերաշինաց Միութիւնը որոշած է սանուհի մը որդեգրել Դպրոցասիրացի մէջ։

Սանուհին պէտք է ըլլայ Բիւթանիայի չրջանէն եւ 8էն 14 տարեկան։ Նախապատուութիւն պիտի տրուի անոր որ կրօտ ընտանիքի կը պատկանի եւ ընդունակ է։ Թեկնածուն պէտք է ներկայանայ նաեւ առողջական վկայագրով մը։ Դիմել ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻՆ՝

1, Bld. du Nord, Le Raincy (S. et O.)

Հաղորդակցութեան միջոց.—

Փանթէնի եկեղեցիէն առնել 146 թիւ հանրակառքը եւ իջնել Փավիյօն Սու Պուա։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ – ՊԱՏԱՐԱԳ

Լասխոթայի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ հոգաբարձութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ այս չաբաթ, Օգոստ. 25, առաւօտ ժամը 8ին, հանդիսաւոր Ս. պատարագ եւ հոգեհանդստեան պաշտօն պիտի կատարուի եկեղեցւոյ բարերարներու ննջեցելոց հոգւոց ի յիշատակ։

Սոյն հանդիսութեան կը նախագահէ եւ կը քարոզէ Կ.Պոլսոյ դպրեվանքի տեսուչ՝ ՏԷՐ ԳԱՐԵԳԻՆ Ծ. ՎՐԴ. ԳԱՋԱՆՃԵԱՆ։

ՆՈՒԻՐՆԵՐ

Հայ սպասուհի մը անգամ մը եւս կ'ընէ հետեւեալ նուէրները.—

2000 ֆր. Ֆր. Կապոյա Խաչին, 1000 ֆ. Աղքատախնամին, 1000 ֆ. «Ցառաջ»ին, 500ական ֆր. Անտիլի եւ Մոնմորանսիի հանգստեան տուներուն, 1000 «Ցառաջ»ի դրաչարներուն։

Ստանալ «Ցառաջ»էն։

×

Պ. Արմենակ Աւագեան (Ավերոնէն) իր ապաքինման առթիւ հետեւեալ նուէրները կ'ընէ.— 1000 ֆ. «Ցառաջ»ին, 1000 Մոնմորանսիի հանգստեան տան, 1000 Լիոնի եկեղեցիին, 1000 ֆ. Աղքատախնամին, 1000 ֆ. Իսիի եկեղեցւոյ շինութեան, 1000 ֆ. Կապոյա Խաչի Ալֆորվիլի մասնաճիւղին։ Ստանալ «Ցառաջ»էն։

Նոյն առթիւ չնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլոր անոնց որ իրեն այցելեցին հիւանդանոցը եւ մասնաւորաբար Ջաւորճեան ընտանիքին (Մէսոռն) որ հիւրասիրեց զինքը ապաքինման առեն։

ՓՈՒԱՆ ԾԱՂԿԵՊԱՍԱԿԻ

Օրիորդ Սաթենիկ Արապեան, կը նուիրէ 1000 ֆրանք Հայ Կարմիր Խաչի Ֆէսան-վիլիէի օդափոխութեան կայանին, փոխան ծաղկեպսակի, Նիկոլա Արզումանօֆի մահուան առթիւ։

Հայ Կար. Խաչի Կեդր. Վարչութիւն

ԿՈՉ

Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանին 1956 - 1957 տարեշրջանի արձանագրութիւնները սկսած են։ Անոնք որ կը փափաքին ղրկել իրենց զաւակները, պէտք է փութան այժմէն իսկ դիմում ընել հաստատութեան տեսչութեան։

Վարժարանին նպատակն է՝ պատրաստել միջնակարգ ուսման պաշարով օժտուած եւ հայեցի դաստիարակութիւն ըստացած ճշմարիտ Հայուհիներու սերունդ մը։ Դպրոցասէրի ուսման ծրագիրը կ'ընդգրկէ երկու ուրոյն բաժիններ.—

Ա.) Ֆրանսականը, որ տառապէս կը հետեւի պետական լիսէներու արդիական բաժնի պաշտօնական ծրագրին —անգլերէն եւ սպաներէն լեզուներով— կը պատրաստէ պրեվէի եւ պաքալորէայի։

Բ) Հայկականը որ կ'օժտէ սանուհիները հայագիտական ծանօթութիւններով, հայ լեզուի, գրականութեան, հայ կրօնի եւ պատմութեան, Հայաստանի աշխարհագրութեան մարզերուն մէջ։

Աշակերտուհիներ կ'ընդունուին ութ տարեկանէն սկսեալ։ Տարեվճարն է 120 հազար Ֆրանք, վճարելի եռամսեայ եւ կանխիկ։

Աւելի մանրամասնութիւններու համար դիմել տեսչութեան։

1, Bld. du Nord, Le Raincy (S. et O.)

Երթեւեկութեան միջոցներ, էկիզ տը Փանթէնէն առնել 146 թիւ հանրակառքը եւ իջնել Փավիյօն սու Պուա։ Հեռ. 172 Րէնսի։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տէր եւ Տիկին Մուրատեան կը ծանուցանեն թէ հոգեհանդստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս կիրակի առաւօտ Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցիին մէջ (15, Ռիւ Ժան Կուժոն) իրենց մօր՝

Այրի Տիկին ՅԱՒՐԻՆԱ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆԻ

(Ծնեալ Ունճեան) *մահուան առաջին տարելիցին առթիւ։*

Կը հրաւիրուին յիշատակը յարգողները։

ՏԱՐԵԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ ՎԱՂԱՆՆԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Կապոյա Խաչի Մասնաճիւղին կողմէ, այս կիրակի առաւօտէն մինչեւ իրիկուն, Սէն-Բէրէյի մայրապետներուն զովասուն անտառին մէջ։

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ։

Ծանօթ.— Օթօքառ առնել «Ալօպրօժ» թերթի խմբագրատան առջեւէն, իջնել Սէն-Բէրէ։

Անձրեւի պարագային, կը յետաձգուի յաջորդ կիրակիի։

ԿՐ ՓՆՏՌՈՒԻ

Լուսին Գոլսուզեան (Ցունաստանէն Հայաստան գացած) կը փնտռէ իր մօրեղբայրը՝ Նազարէթ Կէօղէրեան (գործարատնատէր Լոնտոնի մէջ) եւ քոյրը, նախապէս ուսուցչուհի Աթէնքի մէջ, այժմ Գերմանիա, բնիկ Իզմիրցի։ Իմացնել՝

Աւետիս Քէշիշեան

Գուէսփին, Փրիվա (Արտէշ) Ֆրանս։

Շատ հետաքրքրական գիրք մը

"ԺԱՄԱՆՑ ԵՒ ՋԲՕՍ"

632 մեծ էջեր — 200 նկարներ

կը պարունակէ

երաշներու բանալին, բախտագուշակութեան զանազան եղանակներ, աստղագիտութիւն, ոգեհարցութիւն, ձեռնածութիւն, ընտանեկան խաղեր մեծերու եւ փոքրերու համար, բացօթեայ զբօս, սալոնի խաղեր, եւն., եւն.։

ՄԻԱԿ ՀԱՅԵՐԷՆ ԳԻՐՔԸ ԻՐ ՏԵՍԱԿԻՆ ՄԷՋ

Գինը՝ թղթակազմ 1400 ֆրանք

լաթակազմ 1650 ֆրանք։

Դիմել Հ. Սամուէլ եւ Մ. Պարսամեան գրատուներուն, Փարիզ։

ՕՐ. ԼՈՒՍԻԱ ԽԱՐՈՅԵԱՆ
և
Պ. ԿԱՐԱՊԵՏ ՏԷՐՏԷՐԵԱՆ
Ամուսնացած
Մարսէյլ, 16 Օգոստոս 1956

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Ց. Դ. Պօմոնի Զաւարեան ենթակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը այս չաբաթ ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին։ Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ։

ԿՐԸՆՈՊԼԸ.— Հ. Ց. Դ. Եօթնեղբայրեան Կոմիտէի ընդհ. ժողովը այս չաբաթ ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին։

Կարեւոր օրակարգ։ Կը հրաւիրուին մեր չրջանի բոլոր ընկերները։

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

46, RUE RICHER - PARIS (9e)

Tél.: PROvence 64-90

C. C. P. Paris 3630-66

Նորագոյն հրատարակութիւններ ժամանց եւ Զբօս, կ. Գուչակ (Երազներու բանալին, Բախտագուշակութիւն, Աստղագիտութիւն, Ոգեհարցութիւն, Ձեռնածութիւն, ժամանցի խաղեր եւն.)։ *Մեծադիր 632 էջ, 1956 Պէյրութ, գինը՝ 1400, թղթատարի ծախքով 1500 ֆր.։*

Գարնանային, Վ. Շուշանեան, Հրատ. Հայաստան, 1956, Պէյրութ, գինը՝ 600 ֆր.։

Մեռնող Գիւղին պատմութիւնը, Մ. Պարսամեան (Մանկութեան, Պատանեկութեան, Ուսանողական Ցուշեր, Գրական Դէմքեր)։ Գինը՝ 800 ֆր.։

Դար մը գրականութիւն, Մ. Թէօլէօլեան, Բ. հատոր, Գահիրէ 1956, գինը 1000 ֆրանք։

(Սփիւռքեան գրական սերունդէն 58 դէմքեր, խորհրդահայ գրողներէն 24 դէմքեր, իրենցմէ ընտրուած էջերով) նախապէս լոյս տեսած է Ա. հատորը, 1000 ֆրանք։

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1· ՀԱՅԵՐԷՆ ԲԱՑԱՏՐԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ, ՍՏ. ՄԱԼԽԱՍԵԱՆՑ, Բ. տպագր. *Պէյրութ, 1955 – 56, երեք հատոր լոյս տեսած (Դ.ը մամուլին տակ)։ Հատորը 4·000 ֆրանք։*

2· ՀԱՅՈՑ ՀԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ, Մ. ԱԲԵՂԵԱՆ, *վերջ Ա., Բ. տպ. Պէյրութ, 1955, լաթակազմ 1800 ֆրանք։*

3· ԱԿՈՍԼ ԲԱԿՈՒՆՑԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, *Պէյրութ, 1955, Ա. եւ Բ. հատոր միասին (Դ.ը մամուլի տակ) 1050 ֆրանք։*

4· ԵԼԻՇԷ ՉԱՐԵՆՑԻ ԱՄՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, *հատոր Ա., 1050 ֆրանք։*

5.— *L'Eglise Arménienne,* Malachia Ormanian, 2e éd. Antélias 400 Fr.

6· *ԲԱՌԱՐԱՆ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ*, Մեսրոպ Նուպարեան, *Պէյրութ, 1955, 1210 էջ, լաթակազմ 3000 ֆր.։*

7· *ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱՌԱՐԱՆ ԱՆԳԼ.–ՀԱՅ*· Փրոֆ· Յ· Յ· Զագմաճեան, *Պէյրութ, մեծադիր 1424 էջ, լաթակազմ 4000 ֆր.։*

8· *ԽՈՆԱՐՀ ՀԵՐՈՄՆԵՐ*, Կոմս, Գ.գիրք, *Պէյրութ*, 1956, 350 *ֆր.։*

9· *ԴԱՐ ՄԸ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ*, Մ. Թէօլէօլեան, *Գահիրէ, 1956, Ա. եւ Բ. հատոր 2000 ֆր.։*

Առաքման ծախքը գնողին վրայ

ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ

ուր կը գտնուին Հայաստանի եւ Սփիւռքի հին ու նոր ամէն կարզի հրատարակութիւնները։ Պահանջել Ընդարձակ Գրացուցակը։

LIBRAIRIE H. SAMUELIAN 51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris 6e.
Chèque Postal, Paris, 1278-35.

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԷՆ ՓԱՐԻԶ ԱՅՑԵԼՈՂ ՀԱՅԵՐԸ

եթէ կ'ուզեն կնոջական նորաձեւութեան վերաբերեալ որեւէ գնում կատարել՝ իրենց իսկ շահուն համար պէտք է անգամ մը այցելեն

Կ. ԳԱԶԱԶԵԱՆ ՀԻՒՏԱՏՈՒՆԻՆ

ՓԱՐԻԶԵԱՆ ՆՈՐԱԶԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

CLAIRE COMTE

COUTURE

Տարւոյն բոլոր եղանակներուն, ամենավերջին նորաձեւութեանց համաձայն եւրոպական ընտիր կերպասներ, անթերի կարուածք։

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐ։

ՕՓԵՐԱՑԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՑ

17, Boulevard des Capucines Café de la Paix իմ դիմացը

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $10: Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ
24
ՕԳՈՍՏՈՍ
•
VENDREDI
24 AOUT
1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7662 — 32e ANNEE — ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3473

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՍԻՍԷՆ ՊՈԼԻՍ

•

Պոլսոյ ազգային իշխանաւորներն ու էջմիածնի Գէորգ Դ. (Քէչէճեան) Կաթողիկոսը առիներով պրաղեցան կիլիկիոյ խնդրով՝ Չանալով իրենց ենթարկել կաթողիկոսութիւնը:

Ջո՛ւր Չանք: Քէֆսիզեան կաթող. յամառօրէն պղտիս բռնեց բոլորին եւ մերժեց հպատակիլ իրեն պարտադրուելիք որոտումներուն:

Պոլսոյ Խառն Ժողովը « Կիլիկիոյ Վիճակաց համար Հրահանգ » մը պատրաստած էր, որ կը ապահովագրէր կաթողիկոսին իրաւասութիւնները եւ կը նոսրացնէր անոր հեղինակութիւնը, զայն իջեցնելով պարզ վանահայրի մը աստիճանին:

Այդ օրերուն Պոլսոյ պատրիարքական Աթոռին վրայ կը բազմէր Մկրտիչ Աբգ. Խրիմեան, որ ժամանակ մը պաշտօնավարած ըլլալով Կիլիկիոյ մէջ, համակիր էր Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան եւ կը փափաքէր զայն տեսնել բարձր եւ արժանաւոր դիրքի վրայ:

Խրիմեան մերժեց վաւերացնել Խառն Ժողովի « Հրահանգ »ը, որ իրեն ներկայացուած էր 1873 Յունիս 11ին, շատ խիստ գտնելով զայն:

Բայց երբ իր հրաժարումով պատրիարքական տեղապահ նշանակուեցաւ Ներսէս Եպս. Վարժապետեան, նախկին միաբան Կիլիկիոյ, « Հրահանգ »ը վաւերացուեցաւ Խառն Ժողովէն 1874 Ապրիլ 24ին: (Վարժապետեան էջմիածին երթալով հաստատումութիւն ուզած էր Մայր Աթոռին, դէշ նախընթաց մը առեղծելով):

Քէֆսիզեան ընդվզեցաւ « Հրահանգ »ին դէմ եւ սպառնաց հրաժարիլ, եթէ չընդունէին նախապէս իր ներկայացուցած հետեւեալ չորս պահանջները.—

1· Աթոռը Սիսէն փոխադրել ուրիշ քաղաք մը: 2· Պետութենէն ամսական սահմանել տալ կաթողիկոսին: 3· Ընդարձակել Կիլիկիոյ վիճակները: 4· Առաջնորդներէն առնել լայն իրաւունքներ տալ կաթողիկոսին:

Սահմանները զրկուած ջրերէն հայրենակից « Ազգապահան » Կաթողիկոսէ՝ հակառակ դիրք բռնած էին Մարաշցի Քէֆսիզեանի դէմ, որ կ'ուզէր Աթոռը այլուր տեղափոխել: Արդէն երկար չէր մնար Սիս: Իր նախասիրած քաղաքներն էին Այնթապ եւ մանաւանդ Մարաշ: Ընդհանրապէս կ'ապրէր Քէրիանի (Մարաշ) իր սեփականի այդին, ուր կը տանէր նաեւ իր ժառանգաւորացի աշակերտները:

Պոլսոյ Ազգ. Ժողովը վճռական կերպով մերժեց կաթողիկոսի չորս պահանջներն ալ:

Ձաքահատ, Քէֆսիզեան 1880 Հոկտ. 15ին Սիսի մէջ գումարեց Թեմական ժողով մը, որուն մասնակցեցան 17 եկեղեցական ե 24 աշխարհական պատգամաւորներ՝ Կիլիկիոյ բոլոր թեմերէն:

Ժողովը որոշեց Պոլիս ղրկել կաթողիկոսը՝ կեդր. Վարչութեան ուղղուած տեղեկագրով մը, որուն վեց յօդուածներուն մէջ ամփոփուած էին կիլիկեան Աթոռին պահանջները: Նպատակն էր կրօնական ե քաղաքական անկախութիւն ապահովել բազմադարեան Աթոռին, զայն ձերբազատելով Պոլսոյ ե էջմիածնի ոտնձգութիւններէն:

Քէֆսիզեան Պոլիս հասաւ 1880 Նոյ. 23ին եւ հոն մնաց 18 ամիս, մինչեւ 1882 Մայիս 12, անձամբ պաշտպանելու համար իր տեսակէտները: Նոյ. 30ին ներկայացաւ Վարչական Մորհուրդին: Կրօնական ատեանը Կիլիկիոյ Թեմական Ժողովին պաշտօնագիրը քննելով պատրաստեց տեղեկագիր մը: Ցետոյ 1880 Դեկտ. 10ին խմբագրեց վեց կէտերէ բաղկացեալ Պայմանագիր մը, որ չատ կը յիշեցնէ վերջերս Վազգէն Ա.ի Գահիրէի մէջ գումարած Եպիսկոպոսական Ժողովին ծանօթ Համաձայնագիրը (6 Մարտ 1956):

Մատթ. Իզմիրլեան ե Կար. Սերովբեան եպիսկոպոսները Պայմանագիրը տարին Կաթողիկոսին՝ յանուն Ներսէս Պատր. Վարժապետեանի, որ կը յանձնարարէր «չնորհ արասջիք լսել քաղցրութեամբ բանից Նոցին Սրբազնութեանց»:

Քէֆսիզեան առանց այլեւայլի մերժեց զայն: Կողմերը անդրդուելի կը մնային իրենց տեսակէտներուն վրայ:

Կաթողիկոսը կը հաւանէր միայն Աթոռը պահել Սիսի մէջ, ինչպէս որոշած էր Կիլիկիոյ Թեմական Ժողովը, պայմանաւ որ Կեդր. Վարչութիւնը պետական կամ այլ միջոցներով 1500 օսմանեան ոսկի հայթայթէր՝ Մայրավանքի նորոգութեան համար:

Ցատկանշական են Պայմանագրին կէտերը եւ Քէֆսիզեանի պատասխանը Ներսէս Պատրիարքին:

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԺՈՂՈՎԻՆ ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄԵՐԸ

•

Խ· ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ԴԻՄՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ, ԺՈՂՈՎԸ 24 ԺԱՄՈՎ ԵՐԿԱՐԱՁԳՈՒԵՑԱՒ

22ներու ժողովը, որ վերջ պիտի գտնէր չորեքշաբթի իրիկուն, 24 ժամ երկարաձգուեցաւ: Շեպիլով եւ Մենոն կարգ մը դժուարութիւններ յարուցին, որոնց պատճառով անհրաժեշտ եղաւ յաւելեալ նիստ մը եւս դումարել: Կը յուսայինք թերեւս որ մեծասաներորդ ժամուն կարելի պիտի ըլլայ համաձայնութիւն գոյացնել, բայց Մենոնի անզիջողութիւնը բոլոր դռները կը փակէ, մանաւանդ որ կը ներկայանայ որպէս Նասրի փոստաբան եւ ոչ թէ որպէս չէզոք իրաւարար: Խ· Միութեան եւ Հնդկաստանի ներկայացուցիչները կ'ուզեն ժամանակ չտալ· «Կը յուսանք որ այս ժողովը դուռ պիտի թանայ համաձայնութեան ուրիչ փորձերու»: Միւս կողմէ, Տըլլըս յայտարարեց թէ իրաքանչիւր յապաղում աւելի եւս կը ծանրացնէ կացութիւնը: Համաձայնեցաւ 24 ժամ եւս սպասել: Բայց ոչ աւելի:

Անգլիոյ արտաքին նախարարն ալ պընդեց Տըլլըսի ծրագրին վրայ, որ թնճուկին « խաղաղ լուծման համար հիանալի հիմք կը կազմէ »:

Անգլիոյ վերջնական տեսակէտը կարելի է ամփոփել հետեւեալ ձեւով.— Զրանցքէն օգտուողները պէտք է մաս կազմեն Սուէզի վարչութեան:

— Մենոնի առաջարկած խորհրդատու մարմինը բաւականաչափ ապահովութիւն չի ներշնչեր, որովհետեւ լայն իրաւասութիւններ չունի:

— Զրանցքին վարչութիւնը պէտք է վստահուի միջազգային կազմակերպութեան մը:

× Ֆրանսայի արտաքին նախարարն ալ ընդունեց Տըլլըսի ծրագիրը՝ Փաքիստանի առաջարկած փոփոխութիւններով, պայմանաւ սակայն, որ նախկին «Համաշխարհային Ընկերութեան» տրուելիք հատուցումները հովանաւորուին նոյնակարգ «Միջազգային Մորհուրդ»ին կողմէ:

× Եթէ արեւմտեան պետութիւնները կ'ընդունին որ Սուէզը կրպատկանի եգիպտոսի (որովհետեւ կը գտնուի եգիպտական հողի վրայ), այդ չի նշանակեր որ պիտի համաձայնին նախկին Ընկերութեան այն ինչքերուն եւ դրամագլուխներու ապագայացման հետ, որոնք կը դիտուին եգիպտոսէ դուրս եւ չեն կրնար ձուէզի հետ:

× Լոնտոնի ժողովին մէջ կացութիւնը շատ խառնակ է· հակասական յայտարարութիւններէ կը յայտնուին իրարու: Վերջին պահուն կ'ըսուէր թէ Մենոն կ'առարկէ ժողովը յետաձգել:

× Վերջին օրուան նիստին մէջ, 22ները պէտք է լուծեն երկու հարց.— 1) Ի՞նչ պիտի ըլլայ ժողովին պաշտօնական եզրակացութիւնը: 2) Ի՞նչ ձեւով Նասրի պիտի հաղորդուի այս որոշումը:

Ինչ կը վերաբերի երկրորդ կէտին, եգիպտական լուր տարածուեցաւ Լոնտոնի մէջ, թէ Տըլլըս, պատգամաւորութեան մը ղլուխն անցած, Գահիրէ պիտի մեկնի՝ ժողովին որոշումները պաշտօնապէս հաղորդելու համար Նասրի:

Ապա այս լուրը հերքուեցաւ ամերիկեան պատգամաւորութեան կողմէ.— «Պ. Տըլլըս Ցաշինկթըն պիտի վերադառնայ հինգշաբթի դիւրը»: Ատտըալիոյ, Նորվեկիոյ, Շուէյտի եւ Եթովպիոյ ներկայացուցիչներէն կազմուած պատգամաւորութեան մը ղլուխը պիտի անցնի Մ. Նահանգներու Արտաքին Նախարարութեան բարձր պաշտօնատարներէն մէկը: Բայց այս լուրն ալ պաշտօնական չէ· կրնայ մէկ վայրկեանէն միւսը հերքուիլ:

× Շեպիլով եւ Մենոն կ'ուզեն հարցը ձգձգել, մինչեւ որ դիտնան թէ ի՞նչ պիտի ըլլայ Նասրի դիրքը· պիտի ընդունի՞ 22ներու ուղարկած պատգամաւորութիւնը թէ՝ պիտի մերժէ: Հարց տրուեցաւ Տըլլըսի որ եթէ Նասր յայտնէ թէ չուզեր ընդունիլ պատգամաւորութիւնը, այն ատեն ի՞նչ պիտի ըլլայ արեւմտեան պետութեանց դիրքը· պատգամաւորութիւնը դարձեալ պիտի մեկնի՞ Գահիրէ: Տըլլըս պատասխանեց.— «Այդ մասին բան չեմ կրնար ըսել· կրնամ յայտնել միայն, որ կացութիւնը չատ աւելի կը ծանրանայ այդ պարագային»:

× Եգիպտոսի Ելմտական նախարարին օդնականը յայտարարեց.— «Սուէզի նա-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՕԾՈՒՄԸ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2ԻՆ

Պէյրութէն ստացանք հետեւեալ հեռագիրը (Օգոստ. 23)·—

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՋԱՐԵՀ Ա.Ի ՕԾՈՒՄԸ ՊԻՏԻ ԿԱՏԱՐՈՒԻ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2ԻՆ

ՕՐ ԸՍՏ ՕՐԻՆ

•

ԱՄԷՆ ԲԱՆԷ ԱՒԱՂ ՏԻՐԱՑՈՒ

Վերջերս վիճաբանական ասուլիս մը տեղի ունեցաւ Մարսէյլի մէջ, նախաձեռնութեամբ Համազգայինի Ընկերութեան:

Նիւթը — « Հայ ժողովուրդին առաւելութիւնները եւ թերութիւնները »:

Եթէ ներկայ ըլլայի, ես ալ ճառ մը պիտի խօսէի, հետեւեալ բովանդակութեամբ.—

Փերթեցէք Հայուն մորթը եւ ձեր առջեւ պիտի պարզուի մէկ ինքնուրոյն յատկանիշ, — *Տիրացուն*:

Արդարեւ, անգերազանցելի ենք այս տեսակէտով, դարերէ ի վեր:

Առաջին քրիստոնեաները եղան եւ *տիրացուն* խորապէս ներմացուց մեր դրական յատկութիւնները:

Եթէ տիրացուն կղերական կոչում ունէր, դարձաւ տէր, յետոյ տէրտէր եւ վերջապէս Տ· Տ· (Տեառն Տեառն):

Եւ իշխեց տիրաբար, քաղաքականութեան թէ մատենագրութեան մէջ: Նոյն իսկ այն պարագաներուն տակ երբ կացութիւնը կը պահանջէր ազգային գիտակցութիւն եւ մարտական յատկութիւններ:

Դարերը թաւալեցան, երկիրը դարձաւ ասպարէզ բարբարոսական արշաւանքներու, մենք մնացինք տիրացու, ամէն բանէ առաջ ծառայելով Տիրոջը, առ ի փառս անոր մեծութեան:

Եւ երկիրը ծածկուեցաւ մեհեաստաններու ցանցով մը, միջնեւ անմատչելի լեռներու կատարը:

Արծիւներու թռիչքն անգամ չփարատեց թմրութեան մշուշը:

Եւ եթէ պոռթկումներ տեղի ունեցան, *տիրացուն* միշտ ներկայ էր, իր հեղինակաւոր կարծիքը յայտնելու եւ բացասական դեր կատարելու համար:

Արքաներ եւ զօրավարներ անգամ նախապատուութիւն տուին *տիրացուին*, նահատակութեան պահերու մէջ:

Այսօր իսկ, երբ աշխարհը անճանաչելի դարձած է, դղրդագին յեղաշրջումներով, *Տիրացուն* է որ տիրաբար կ'իշխէ մեր հանրային գործունէութեան մէջ:

Ինչպէս քրիստոնէութեան շրջանին, կարմիր յեղափոխութեան մեր «ավանգարդ»ներն ալ մնացին *տիրացու*, բառը բառին եւ տառը տառին:

Կղերականը, «ինթելիգենտ»ն ու առեւտրականը անցուդարձը կը դիտեն ու կը դատեն *տիրացուի* ակնոցով:

— Եղբա՛յր, ըլլալո՞ք բան է, ազգ· սահմանադրութիւն, ազգ· իշխանութիւն կը հաստատեն հակառակ Ն· Վեհափառութեան կամքին...

Մեծն Բրիտանիոյ վարչապետն անգամ այսօրուան երկիւղածութեամբ չարտասաներ «Ն· Վեհափառութիւնը» իր վեհապետին անունը արտասանած ատեն:

Ահա վեց ամիս է որ *Տիրացուն* աւերներ կը գործէ Միջին Արեւելքի մէջ, յիշեցնելով պատմական Բիւզանդիոնի զրաբանութիւնները, երբ Սուլթան Մէհմէտ յառաջ կը խաղար...

— Մեռա՛նք, կորա՛նք: Եկեղեցին կը բանդեն: Էջմիածինէն բաժնուիլ կ'ուզեն...

Ի զուր արիւն եւ ջուր կը պղտորեն, եղբա՛յր պատուական:

Փոխանակ լայն բանալու թեւերդ եւ կուրծք մեծելու, նախ աչքերդ ու միտքդ բաց, տեսնելու համար բուն վտանգը· — *Տիրացուն* իր սանձակոտոր խուժանավարութեամբ եւ միջնադարեան մոլեռանդութեամբ...

Վ.Ա.Հէ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀԻՒՍ. ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

•

Վերջին քանի մը օրերու ընթացքին Ամերիկոյ ապստամբական չարժումը նոր թափ մը ստացաւ Օրլէանվիլի եւ Ծովե – ղերեայ շրջանին մէջ: Հիմա ալ կը փաձացնեն ցորեկի զաչտերն ու այլինները եւ կը կարեն հեռաձայնային գիծերը:

Կոնստանտինի շրջանին մէջ ապահովութեան ուժերը գինաթափ ըրին բազմաթիւ ապստամբներ:

Ահաբեկչութիւններն ալ չատցան. կը յարձակին գիւղերու վրայ, կը հրդեհեն եւ կը սպանեն:

× *Երէկ լուր տարածուեցաւ թէ Ալժերիոյ նախարարը, Լաքոստ, պիտի հրաժարի: Պաշտօնապէս կը հերքուի այս լուրը:*

× *Մարոքի մէջ կուսակցական պայքարը իր գագաթնակէտին հասաւ: Խաթիբլալ կը պահանջէր որ ներկայ կառավարութիւնը հրաժարի եւ իր տեղը գիջի «միաստարը» (այսինքն՝ միայն Խաթիբլալականներէ բաղկացած) կառավարութեան մը: Ժողովրդավար Անկախ Կուսակցութիւնը (Փ. Դ. Ի.) բացարձակապէս կը հակառակի տեղի տալ եւ իր նախարարները քաշել դահլիճէն. կ'ուզէ որ վարչապետը, Սի Պէքայ, մնայ իր պաշտօնին գլուխը: Երկու կողմերը գիմեցին Սուլթանին, որ լուծում մը գտնէ:*

× *Խաթիբլալի գործադիր վարչութիւնը պիտի ներկայանար Սուլթանին եւ անոր հաղորդէր Խաթիբլալական նախարարներուն հրաժարման որոշումը: Ունկնդրութիւնը յետաձգուեցաւ:*

× *5500 Մարոքցի Հրեաներ Իսրայէլ պիտի մեկնին: Այս մեկնումէն ետքը ուրիչ ներգաղթի հրաման պիտի չտրուի:*

ՕՐՈՒԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԻՆ ՀԵՏ

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ ՆՈՐ ԴԻՄԱԳԻՏԸ

●

(Գ. եւ վերջին մաս)

Փողնանի դէպքերուն առթիւ ամէն մարդ կարծեց թէ անհրաժեշտ եւ անխուսափելի էր զօրաւոր կառավարութիւն, ինչպէս Սթալինի չրջանին: Քանի որ կարելի չէ, կ'ըսեն, արագ բարւոքում մը պշխատաւոր զանգուածներուն կեանքի պայմաններուն մէջ, կառավարութիւնը եթէ կ'ուզէ խուսափիլ Փողնանի դէպքերուն կրկնութենէն, ստիպուած պիտի ըլլայ զսպել խօսքի եւ մամուլի ազատութիւնը եւ դիմել ճնշման մեթոտներու:

Հաստկնալու համար Փողնանի խռովութեանց տարողութիւնը, կ'աւելցնէ «Մոնտ»ի աշխատակիցը, պէտք է նկատի ունենալ թէ՝ երբ ամբոխը պաշարեց բանտը, եաքն ալ ապահովութեան սպասարկուները, Վարչապետ կառավարութիւնը, որ տեւապէս հաղորդակցութեան մէջ էր Փողնանի հետ, մերժեց իսկոյն կրակ բանալ, եւ որոշեց կրակել միայն այն պահուն, երբ տեսաւ որ՝ եթէ պէտք եղած միջոցները անմիջապէս ձեռք չառնուէին, ո՛չ միայն պիտի դրաւուէին այդ չէնքերը, այլեւ պիտի սպաննուէին բոլոր պաշտօնատարները: Ասով մէկտեղ շատ բուռն միջոցներու չդիմեց եւ ամբոխը ցրուեցաւ փոխանակ ջարդուելու: Զոհերու թիւը շատ աւելի պիտի ըլլար եթէ կառավարութիւնը ուղէր «դաս մը տալ» Փողնանի ժողովուրդին: Ձերբակալուածներու թիւն ալ կարծուածէն շատ աւելի պակաս էր, եւ դրեթէ բոլորն ալ ազատ արձակուեցան:

Կը թուի թէ՝ կ'աւելցնէ Թղթակիցը, համայնավար կուսակցութեան ընդհ. քարտուղար՝ Օշեր նպատակ չունի բռնի ուժի քաղաքականութեան վերադառնալու: Եթէ ինք եւ իր պաշտօնակիցները կը կարծեն թէ պէտք է սանձել քիչ մը ազատականութիւնը, պատճառն այն է որ կը վախնան թէ շատ արագօրէն ստեղծուած ժողովրդապետութիւն մը՝ աւելի չուտ անիշխանութեան կ'առաջնորդէ, քան թէ ազատութեան: Այս ձգտումը կըշահագործեն կուսակցութեան այն վարիչները, մանաւանդ գաւառներուն մէջ, որոնք իրենց նիւթական բարօրութիւնը հաստատած էին հին վարչաձեւին տակ եւ կը հակառակին ամէն տեսակ նորութեան:

Նշանակալից է նաեւ Կեղր. Կոմիտէի այն որոշումը, ուր համայնավար կուսակցութեան դերը կը սահմանուի աւելի իրրեւ «պաշտպարական հոսանք» քան թէ գլխաւոր մղիչ ուժ ընկերվարական պետութեան մը, ինչպէս կը պահանջէ բոլշեւիկ դաշտպարաբանութիւնը:

Կեղր. Կոմիտէն որոշեց նաեւ պակասցնել ծանր ճարտարարուեստը եւ աւելի ուժ տալ բարձրացնելու ժողովուրդին ապրուստի մակարդակը, դիւրացնել գիւղացիին, արհեստաւորին եւ փոքր առեւտրականին գործը, նոյնիսկ միջոցներ ձեռք առնել վերակենդանացնելու համար փոքր ձեռնարկները: Եթէ Լեհաստանի մէջ տնտեսական ժողովրդապետութիւնը յաջողի, Լեհերու տնտեսական կառուցուածքը հիմնովին պիտի տարբերի Ռ. Միութեան եւ միւս արբանեակ երկիրներու տնտեսական կառուցուածքէն:

Լեհ վարիչները կը մտածեն նաեւ թէ, եթէ կարելի չէ աւելցնել երկրագործական արտադրութիւնը հաւաքական աշխատանքի միջոցով, պիտի չստիպեն գիւղացին որ կոլխոզային դրութեամբ աշխատի: Նոյնիսկ հիմա Լեհերը շատ քիչ կը գործածեն այդ մեթոտը:

Այսօրուան Լեհաստանի իրականութիւնը հետեւանք չէ պայքարի մը ընկերվարութեան եւ դրամատիրութեան միջեւ, ոչ ալ նախընտրութիւն մը համայնավարութեան եւ ժողովրդապետութեան միջեւ: Հարց է միայն թէ ո՛ր ձգտումն է որ պիտի յաղթէ Բաղաք. Բիւրոյին, Կեղր. Կոմիտէին եւ վերջապէս ամբողջ երկրին մէջ, ազատակա՞նը թէ «խիստ»ը: Վարչապետ Սիրանքիեվիչ վարչէն է ազատական ձգտումին: Եւ մեծ յոյսեր կան որ Լեհ վարչապետին Ֆրանսա այցելութիւնը բարւոքէ Ֆրանսեւլեհ բարեկամութիւնը:

Բազմաթիւ կարեւորութիւններ կան այս երկու երկիրներուն միջեւ: Ամէնէն առաջ Վարչաւայի մէջ Ֆրանսերէն լեզուի հաստատութիւնը, որ փակուած կը մնայ պատերազմէն ի վեր: Բազմաթիւ Լեհեր մեծ փափաք ունին Ֆրանսական դիրքեր կարդալու, զօրս չեն կրնար գտնել Լեհաստանի մէջ:

Կայ նաեւ հարցը այն լեհ գաղթականներուն, որոնք Ֆրանսա եկած եւ Ֆրանսահպատակ դարձած են, յաճախ ամուսնացած Ֆրանսուհիներու հետ: Ասոնք երբ պատերազմէն ետք Լեհաստան վերադարձան, լեհ կառավարութիւնը իրենց ձեռքէն առաւ Ֆրանսական անցագիրները: Ներկայիս, քանի մը հարիւր հոգի Ֆրանսա վերադառնալ կ'ուզեն, տեսնելու իրենց ծնողքը, բայց լեհ կառավարութիւնը կ'ընդդիմանայ:

Ինչպէս յայտնի է աքսորական կառավարութեան վարչապետը՝ Սթանիսլաս Մաքիեվիչ, վերջերս մեծ ազդուել հանեց երբ ուղեց հայրենիք վերադառնալ: Իր քաղաքական համոզումը հետեւեալ ձեւով կը պարզէր.— Քանի որ Մ. Նահանգները եւ Անգլիան Եալթայի մէջ Լեհաստանը Ռուսիոյ յանձնեցին, երկու ելք կը մնար — կա՛մ Լեհաստան պէտք է կառավարուէր խորհրդային պաշտօնատարի մը կողմէ, եւ կամ իշխանութիւնը պիտի անցնէր լեհ համայնավարներու ձեռքը: Բարեբախտաբար լեհ համայնավարներ կային, որոնց անցուցին Ռուսերը իշխանութիւնը: Ձիշդ է այս վարչաձեւը շատ պակասներ ունի — տնտեսական վիճակը ողբալի է, ընկերվարական դրութեան հետեւանքով, որ տնտեսական ամէնէն վատթար դրութիւններէն մէկն է, եւ որուն դէմ եմ: Սակայն, միւս կողմէ, այս դրութիւնը մեծ առաւելութիւններ կը ներկայացնէ. առաջինը եւ ամէնէն մեծը ազգային մշակոյթին հոգածութիւնն է: Պատմական Լեհաստանը կը վերաշինուի »:

Հրատարակչական գործին մէջ զարկ կը տրուի: Քաղաքական եւ քարոզչական գիրքերը հետզհետէ հրապարակէն կը քաշուին: Իսկ մարքսեան գաղափարները լուրջ տաղնապ մը կ'անցընեն: Տակաւին չի հրատարակուիր քաղաքական գրականութիւն մը, որ յարմարի ապատալինականութեան, բայց գաղտնի եւ արդի գրականութիւնը մեծ տեղ կը գրաւէ եւ շատ կը կարդացուի: Գիրքերու ապառքանակը բարձր է եւ գիները շատ ժան:

Լեհաստան կ'աշխատի իր սեփական գեղարուեստական արտայայտութիւնը գտնել:

Կաթոլիկ եկեղեցին միշտ ալ մեծ ուժ մը եղած է Լեհաստանի մէջ: Եկեղեցինեը սկսած են վերաթացուիլ եւ ժողովուրդը խուռներամ կը դիմէ հոն: Բազմաթիւ դրօշներու վրայ հետեւեալ արձանագրութիւնները կը կարդացուին — «Մի լքեր մեզ Ս.Աստուածածին», «Մի մոռնար մեզ» եւայլն: Ծնողները ազատ են իրենց զաւակները եկեղեցի ղրկել կիրակի կէսօրէ ետք, կրօնագիտութեան դասի համար, եւ բազմաթիւ փոքրեր կը հետեւին դասընթացքներուն: Կ'ըսուի թէ շատ աւելի քահանաներ կան հիմա, քան պատերազմէն առաջ եւ եկեղեցին հարուստ է նուիրներուն:

յելեն Վէնետիկի մէջ: Ս. պատարագէն ետք եղաւ խաղողի օրհնութիւն, եւ ներկաները կերան Ս. Ղազարի օրհնուած խաղողը:

Հոս չեմ ըներ վանքին նկարագրութիւնը, այլ կը թելադրեմ ամէն Հայու որ այցի երթայ վանք «Հայոց կղզին» («իզոլա Արմէնիա», ինչպէս կ'ըսեն Վէնետիկցիները, եւ իր աչքերով տեսնէ: Տեսնէ այդ փոքր Հայաստանը, ուր թիւով փոքր, բայց սրտով մեծ՝ խումբ մը Մխիթարեան հայրեր կը գուրգուրան իրենց աւանդ ձգուած սրբութեանց վրայ:

Ատուածածնի ծոմին երկրորդ օրը կէսօրէ ետք, կրկին ամբողջ ուխտաւորները վանք հրաւիրուած էին: Վարդապետները հիւրասիրեցին մեզ, եւ իմնչ սրտաբաց հիւրասիրութիւն, ճոխ սեղան, մօտաւորապէս հարիւր հոգի: Սպասաւորները վարդապետներն էին, ժպտուն եւ խոնարհ:

Մուրատ – Ռափայէլեան վարժարանը կը գտնուի քաղաքին մէջ, չորեկատքի կայարանէն ոչ շատ հեռու, կարելի է նոյնիսկ ոտքով գալ գալրոց, կայարանէն ելլելէ վերջ: Նեղ փողոցներ, անհատնում կամուրջ ու ջուր եւ կոնտոլ: Ուխտաւորները գալրոցը կը մնան եւ հոն ալ կը ճաշեն: Ընդարձակ է չէնքը, նախկին պալատ մը, 300 տարուան եւ մեծ, չորս յարկանի, դեղեցիկ դահլիճներով. դուրսէն փայլ մը չունի չէնքը. ո՛վ կ'ըսէ թէ այդքան ճոխ է ներսը. անհամար թանկագին նկարչութեամբ զարդարուած են ձեղունները ու պատերը: Պատի՛ւ Մխիթարեան հայրերուն. երեք զար կեանք ունեցող այդ հսկայ չէնքը կրցած են անպարտ պահել. ամէն կողմ մաքուր ու խնամուած, ու կարգ ու կանոնով: Ըսին թէ անդադար նորոգութեան կը կարօտի չէնքը եւ մեծ ծախս է իրենց համար:

Շատ չէն էր մեր ճաշի պահը, մօտաւորապէս հարիւր քսան հոգի ճաշարան կ'իջնէինք. ամէնուն տեղը որոշուած, անձեռոցներու վրայ իւրաքանչիւրին անունը գրուած. ճաշերը խնամքով պատրաստուած: Իսկ իրենք՝ վարդապետները, մէկ սեղանէն միւսը կ'երթան ու կուգան:

Մանաւանդ դնահատանքի արժանի են Մխիթարեան վարդապետները: Դիւրին չէ առաւօտները կանուխ մութին ելլել, նախաճաշէ սեղանը կարգի դնել, իրիկուններ՝ օրն ի բուն յոգնած, նստիլ ուխտաւորներու հետ եւ խօսակցիլ՝ նկատելով ուխտաւորները իրրեւ իրենց հիւրը, խօսակցիլ անխտիր ամէնուն հետ, մտաւորականին թէ աղքատիկ գլուխներու տէր մարդոց հետ, իրենց հանգիստի ժամերը զոհելով մեզի համար:

Մուրատ – Ռափայէլեան վարժարանը անցեալ տարի ունեցած է չիւնւի մօտ ակերատ: Այս տարի աւելին կը յուսան: Դպրոցին տեսչութիւնը նախանձախնդիր է տղոց առողջապահութեան: Այս տարի չինել կուտան տղոց համար, պարտէզին կից, բոլորովին նոր տուշ լոգարաններ, նոր գրութեամբ: Կ'արժէ որ բարեկեցիկ

ՀԱՅՈՑ ԿՂԶԻՆ

●

«Ճառագ»ի մէջ անցեալ տարի ընդարձակ նկարագրութիւնը կարդացինք վենետիկ գացող հայ այցելուներու մասին: Ճարգելի բժիշկ Ձինճեանի կը պարտէինն այդ այցելուները իրենց ուխտագնացութիւնը դէպի Ս. Ղազար: Անցեալ տարի առաջին տարին էր, եւ այս տարի քսնլերուած նախորդ ուխտագնացութեան յաջողութենէն, կազմակերպուած էր ուխտագնացութիւն մը դէպի «Հայոց կղզին» Վենետիկի Ս. Ղազարը:

Փարիզէն հարիւրի մօտ եկող ուխտաւորներէն զատ, զանազան տեղերէ, նոյնիսկ հեռաւոր Եթովպիայէն եկողներ կային Ս. Ղազար՝ անմահն Մխիթար Աբբահօր հիմնած վանքը՝ ուխտի կուգար հայ ժողովուրդը, վանքը՝ որ այս օտարութեան մէջ յոյսի եւ լոյսի փարոս մը դարձած է:

Տեղացին՝ Վենետիկցին լաւ կը ճանչ – նայ Հայոց կղզին «Իզոլա Արմէնիա»: Քաղաքին կեդրոնէն ուղղակի նաւ կայ Ս. Ղազար: Կիրակի, Ատուածածնայ ծոմին, մասնաւոր նաւ վարձուած էր Հայերուս համար դէպի վանքը առաւօտեան ներկայ ըլլալու համար եկեղեցական արարողութեանց: Իսկ նաւուն մէջ Հայերէն գաս, տեղացիներ եւ օտարներ լեցուած էին: Անոնք ալ եկան Ս. Ղազար պատարագի, եւ ամենայն ջերմեռանդութեամբ հետեւեցան սրբազան արարողութեանց: Մխիթարեան հայրերը մեծ յարգ կը վայելեն Վենետիկի մէջ: Ս. պատարագէն ետք եղաւ խաղողի օրհնութիւն, եւ ներկաները կերան Ս. Ղազարի օրհնուած խաղողը:

Հոս չեմ ըներ վանքին նկարագրութիւնը, այլ կը թելադրեմ ամէն Հայու որ այցի երթայ վանք «Հայոց կղզին» («իզոլա Արմէնիա», ինչպէս կ'ըսեն Վենետիկցիները, եւ իր աչքերով տեսնէ: Տեսնէ այդ փոքր Հայաստանը, ուր թիւով փոքր, բայց սրտով մեծ՝ խումբ մը Մխիթարեան հայրեր կը գուրգուրան իրենց աւանդ ձգուած սրբութեանց վրայ:

Ատուածածնի ծոմին երկրորդ օրը կէսօրէ ետք, կրկին ամբողջ ուխտաւորները վանք հրաւիրուած էին: Վարդապետները հիւրասիրեցին մեզ, եւ իմնչ սրտաբաց հիւրասիրութիւն, ճոխ սեղան, մօտաւորապէս հարիւր հոգի: Սպասաւորները վարդապետներն էին, ժպտուն եւ խոնարհ:

Մուրատ – Ռափայէլեան վարժարանը կը գտնուի քաղաքին մէջ, չորեկատքի կայարանէն ոչ շատ հեռու, կարելի է նոյնիսկ ոտքով գալ գալրոց, կայարանէն ելլելէ վերջ: Նեղ փողոցներ, անհատնում կամուրջ ու ջուր եւ կոնտոլ: Ուխտաւորները գալրոցը կը մնան եւ հոն ալ կը ճաշեն: Ընդարձակ է չէնքը, նախկին պալատ մը, 300 տարուան եւ մեծ, չորս յարկանի, դեղեցիկ դահլիճներով. դուրսէն փայլ մը չունի չէնքը. ո՛վ կ'ըսէ թէ այդքան ճոխ է ներսը. անհամար թանկագին նկարչութեամբ զարդարուած են ձեղունները ու պատերը: Պատի՛ւ Մխիթարեան հայրերուն. երեք զար կեանք ունեցող այդ հսկայ չէնքը կրցած են անպարտ պահել. ամէն կողմ մաքուր ու խնամուած, ու կարգ ու կանոնով: Ըսին թէ անդադար նորոգութեան կը կարօտի չէնքը եւ մեծ ծախս է իրենց համար:

Շատ չէն էր մեր ճաշի պահը, մօտաւորապէս հարիւր քսան հոգի ճաշարան կ'իջնէինք. ամէնուն տեղը որոշուած, անձեռոցներու վրայ իւրաքանչիւրին անունը գրուած. ճաշերը խնամքով պատրաստուած: Իսկ իրենք՝ վարդապետները, մէկ սեղանէն միւսը կ'երթան ու կուգան:

Մանաւանդ դնահատանքի արժանի են Մխիթարեան վարդապետները: Դիւրին չէ առաւօտները կանուխ մութին ելլել, նախաճաշէ սեղանը կարգի դնել, իրիկուններ՝ օրն ի բուն յոգնած, նստիլ ուխտաւորներու հետ եւ խօսակցիլ՝ նկատելով ուխտաւորները իրրեւ իրենց հիւրը, խօսակցիլ անխտիր ամէնուն հետ, մտաւորականին թէ աղքատիկ գլուխներու տէր մարդոց հետ, իրենց հանգիստի ժամերը զոհելով մեզի համար:

Մուրատ – Ռափայէլեան վարժարանը անցեալ տարի ունեցած է չիւնւի մօտ ակերատ: Այս տարի աւելին կը յուսան: Դպրոցին տեսչութիւնը նախանձախնդիր է տղոց առողջապահութեան: Այս տարի չինել կուտան տղոց համար, պարտէզին կից, բոլորովին նոր տուշ լոգարաններ, նոր գրութեամբ: Կ'արժէ որ բարեկեցիկ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՀԷՔԵԱԹ

ՓՈՔՐԻԿ ՍԱՊԱՏՈՂԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

●

Ողբերգութեան բոլոր դերակատարները ուրեմն, առաջնորդուեցան Սուլթանին պալատը:

Սուլթանին ներկայութեանը, բոլորն ալ խոնարհեցան եւ իրենց ճակատը քսեցին դետին...:

Կախաղանի վայրէն արտօրանքով հեռացած քրիստոնեայ վաճառականն ալ փնտռելով, զայն ալ բերին Վեհապետին ներկայութեան:

Զօրս յանցապարտները չափազանց մըտահոգ էին, որովհետեւ կը վախնային որ Սուլթանը քմայքի մը անձնատուր ըլլալով արձակէր արտառոց վճիռ մը:

Առաջին խօսք առնողը եղաւ Վալին, որ իր Վեհապետին մանրամասնօրէն բացատրեց խնդրին բնոյթը:

Սուլթանը, յօնքերը պռտած, կը դիտէր ներկաները:

Վեհապետին աչքերուն մէջ կը փայլէր արդարեւ աւելորդ բոց մը, ու իր դէմքին վրայ ակնյայտնի էր այն զայրոյթի փոթորիկը, որ քիչ յետոյ իր բովանդակ թափովը պիտի պայթէր բժիշկին, խո-

հարարապետին, քրիստոնեայ վաճառականին եւ դերձակ Մուսթաֆայի դէմ:

Զօրս յանցապարտները սկսան իրենց կարգին պատմել թէ ի՞նչ պայմաններու տակ իւրաքանչիւրը ինքզինքը պատասխանատու կը նկատէր սպասատուին մահուան, եւ թէ ի՞նչ միջոցներ գործ դրած էին անոր դիակը անհետացնելու համար իրենց քովէն, եւ վերջապէս, երբ տեսած էին որ խնդիրը ծանրակշիռ հանգամանք մը կը ստանար եւ թէ անմեղ մըն էր որ պիտի քաւէր ուրիշի մը գործած մեղքը, եկած էին իւրաքանչիւրը իրենց կարգին խոստովանելու ամէն բան:

Այս տեղեկատուութենէն ետք, չորս յանցապարտները միաբերան դիմեցին Սուլթանին աղօրմածութեան, չմոռնալով դիտել տալ անոր որ չորսերնին ալ այս պարագային մէջ հերոսական կեցուածք մը ունեցած էին:

Սուլթանը, սակայն, մոայլ կերպարանք մը առած էր: Իր սիրական հոպիտէն յաւէտ բաժնուած մնալու գաղափարը մը թաղնած էր անոր ճակատը:

Պահ մը մտածելէ ետք, Վեհապետը հանդիսաւորապէս յայտարարեց.

— Քանի որ չորսերնիդ ալ ձեր կարգին չարչարած ու խոշտանգած էք իմ խեղճ

յեցնէ. առաջինը եւ ամէնէն մեծը ազգային մշակոյթին հոգածութիւնն է: Պատմական Լեհաստանը կը վերաշինուի »:

Հրատարակչական գործին մէջ զարկ կը տրուի: Քաղաքական եւ քարոզչական գիրքերը հետզհետէ հրապարակէն կը քաշուին: Իսկ մարքսեան գաղափարները լուրջ տաղնապ մը կ'անցընեն: Տակաւին չի հրատարակուիր քաղաքական գրականութիւն մը, որ յարմարի ապատալինականութեան, բայց գաղտնի եւ արդի գրականութիւնը մեծ տեղ կը գրաւէ եւ շատ կը կարդացուի: Գիրքերու ապառքանակը բարձր է եւ գիները շատ ժան:

Լեհաստան կ'աշխատի իր սեփական գեղարուեստական արտայայտութիւնը գտնել:

Կաթոլիկ եկեղեցին միշտ ալ մեծ ուժ մը եղած է Լեհաստանի մէջ: Եկեղեցինեը սկսած են վերաթացուիլ եւ ժողովուրդը խուռներամ կը դիմէ հոն: Բազմաթիւ դրօշներու վրայ հետեւեալ արձանագրութիւնները կը կարդացուին — «Մի լքեր մեզ Ս.Աստուածածին», «Մի մոռնար մեզ» եւայլն: Ծնողները ազատ են իրենց զաւակները եկեղեցի ղրկել կիրակի կէսօրէ ետք, կրօնագիտութեան դասի համար, եւ բազմաթիւ փոքրեր կը հետեւին դասընթացքներուն: Կ'ըսուի թէ շատ աւելի քահանաներ կան հիմա, քան պատերազմէն առաջ եւ եկեղեցին հարուստ է նուիրներուն:

հատիս, չորսերնիդ ալ հաւասար չափով յանցաւոր էք եւ հետեւաբար՝ արժանի մահուան:

Եւ յետոյ, ոտքի ելլելով, բարձր ձայնով արձակեց իր հրամանը:

— Թո՛ղ կախեն չորսն ալ...:

*
**

Այս տխուր իրազարձութիւններուն ընթացքին սակայն, ողբերգական դրուագին գլխաւոր դերակատարը՝ սպասատուն, անշարժ պառկած էր պատգարակի մը վրայ:

Հրեայ բժիշկը, հակառակ իր պզացած ահուսարսափին, պահ մը մտածեցաւ դիակին, եւ վերցնելով քողը որ կը ծածկէր անոր դէմքը, երկար ժամանակէ ի վեր մեռած մարդու մը համար չափազանց թարմ եւ վարդագոյն դաւաւ գայն:

Ուստի, առանց տատամսելու, բացաւ իր փոքրիկ պայուսակը, առաւ փոքրիկ բժշկական գործիք մը եւ գայն անմիջապէս դիակին բերնին մէջ խոթելով, հոնկէ դուրս հանեց ձկան խոչոր փուշ մը: Այնուհետեւ, կուղիկին բերնէն վար կաթեցուց փոքրիկ սրուակի մը մէջ գտնուած հեղուկէն քանի մը կաթիլ, եւ սպասեց:

Շուտով, փոքրիկ սպասաւորը դղրդացնող փռշտոց մը արձակեց, բացաւ իր աչքերը, երկարեց բազուկները, չարժեց աղեղնաձեւ օրունքները եւ նստելով պատգարակին վրայ, սկսաւ զարմանքով դիտել իրեն անծանօթ այս մարդիկը, որոնք մեծ հետաքրքրութեամբ կը հետեւէին իր չարժումներուն:

Երբ ներկաները տեսան որ ողջ էր մեռելը, սկսան լայնաչուրթն ծիծաղիլ, առանց անդրադառնալու Սուլթանին ներկայութեան, որուն դէմքը արդէն սկսած էր ուրախութեամբ ճառագայթել:

Արդարեւ, Վեհապետը երբ կատարելապէս վստահ եղաւ որ իր հոպիտը չարունակել իր տըխրութեան պահերը փարատելու եւ զուարթութիւն ցօղելու համար իր կեանքին մէջ, յայտարարեց որ ներում կը շնորհէ չորս յանցապարտներուն:

Այդքանով չբաւականացաւ Սուլթանը:

Հրամայեց արքունի դանձապետին որ չորս ամբաստանեալներէն իւրաքանչիւրին վճարէ հարիւր ոսկի դրամ...:

Աւելորդ է ըսել որ, ամէն ոք ուրախութեամբ ընդունեց նուէրը, եւ խնդուն ու ծիծաղը սրտին, վերադարձան իրենց տուները:

(6 եւ վերջ) Թարգմ. Ա. Գ.

ՍԱՍՈՒՆԻ

«ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՎԱՆՔԱՅՈՑ ԵՒ ՅԱՒՈՐԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆՔ ՂԱՐՆԱՅ ԱՐՔԱՅԻ»

1.— ՀԱՅՈՑ

Ք. ԳԱՀԻՔ

●

ԽՈՐՆԱՑԻ ՎԱՂ

«ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՎԱՆՔԱՅՈՑ ԵՒ ՅԱՒՈՐԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆՔ ՂԱՐՆԱՅ ԱՐՔԱՅԻ»

Ի. ՀԱՏՈՐ

Ա. ԳԱՀԻՔ

●

ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Ի. ՊԱՐԱՆՅԱՆ ՊԵՏՔ

ՆԱՀԱՊԵՏ ՊԱՐԱՆ

ային երթեւեկին ճակատագիրը չենք կրնար կապել անդլիացի եւ Ֆրանսացի նաւուղիղներու քմահաճոյքին»: Բոլոր երկիրներու եղիպտական դեսպանները դիմումներ կը կատարեն 300 նոր նաւուղիղներ ճարելու համար:

× Եթէ Ֆրանսացի եւ անդլիացի նաւուղիղները մերժեն իրենց պաշտօնին դըլուխը անցնիլ, «Ջրանցքին եղիպտական վարչութիւնը պատասխանատու պիտի չըլլայ անդլիական եւ Ֆրանսական նաւերուն յապաղման: Գործի դլուխ մնացող նաւուղիղները (եղիպտացի, յոյն, հայ) նախընտրութիւն պիտի տան միւս ազգութեանց պատկանող նաւերուն»:

× Ինչպէս յայտնի է, Իտալիա եւ Սպանիա համաձայնեցան Տըլըսի «Փաքիստանացած» ծրագրին: Այս որոշումը մտահոգութիւն յառաջ բերաւ Եղիպտոսի մէջ, ուր շրջան կ'ընեն «դաւաճանութիւն» եւ «խարէութիւն» բառերը:

× Տըլըսի ծրագիրը ընդունող 18 երկիրներու նաւերն են որ կ'ապահովեն Սուէզի երթեւեկին 95 տոկոսը:

× Հնդկաստանի վարչապետը «չատ դէշ» կը դանէ միջազգային կացութիւնը, մանաւանդ եթէ Եղիպտոս մերժէ ընդունիլ Լոնտոնի ժողովին որոշումները:

× Սէուտական Արաբիոյ թագաւորը որոշեց ազգարարութիւն մը յղել Մ. Նահանգներուն. «Եթէ կացութիւնը ծանրանայ Եղիպտոսի մէջ, Պարսից Ծոցի քարիւղի հանքերը պիտի վտանգուին»:

× Գահիրէի ձայնասփիւռը կը չարունակէ իր զրդռիչ յայտարարութիւնները: Տըլըսի առաջարկը յորջորջեց «աշխարհակալական դաւ» եւ աւելցուց.— «Եգիպտոս բնաւ պիտի չհամաձայնի միջազգային վարչութեան ծրագրին. Սուէզը Եգիպտոսի անբաժանելի մէկ մասն է. որոշած ենք մեր հասկցած եւ մեզի չհատցրեր ձեւով անօրինել զայն»:

× Եգիպտոսի անդլիացի ընտանիքներուն փոխադրութիւնը վերջ գտաւ: 872 կիներ եւ մանուկներ հեռացան:

× Անդլիա կը չարունակէ իր ռազմական պատրաստութիւնները: Ռազմանաւերը կը չարունակեն զօրք եւ հրասայլային ու այլ կազմածներ փոխադրել դէպի միջերկրականեան ռազմակայանները:

× Ֆրանսական ժան Պառ զրահաւորը մեկնեցաւ Թուլոնէն: Բազմաթիւ ուրիշ ռազմանաւեր պիտի մասնակցին ռազմափորձերուն:

× Ֆրանսական դահլիճը բացառիկ նիստ մը պիտի գումարէ այս կէսօրէն ետքը: Հանրապետութեան Նախագահն ալ ներկայ պիտի դանուի: Ցայտնի չէ տակաւին, թէ Ագդ. Ժողովը բացառիկ նըստաշրջանի պիտի հրաւիրուի՞:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ Հանրապետական – ները համաձայնեցան փոխ–նախագահու – թեան թեկնածուին անձին շուրջ: Հարցտ Սթասըն, որ Նիքսընի մեծագոյն հակառակորդներէն մէկն էր, տեղի տուաւ: Ուրեմն Հանրապետականներու նախագահական թեկնածուն Այզընհաուըրն է, իսկ փոխ–նախագահական թեկնածուն՝ Նիքսընը:

ԿԻՊՐՈՍԻ կառավարիչը, սըր Ճոն Հարտինկ, յայտնեց թէ ահաբեկիչները մինչեւ երեք չաբաթ պէտք է անձնատուր ըլլան կառավարութեան: Փախաքղները պիտի կարենան մեկնիլ Յունաստան, պայմանաւ որ յունական կառավարութիւնը ուզէ ընդունիլ զանոնք: Կիպրոս մնացողներէն անոնք, որոնք անձերու վրայ մահափորձ կատարած են, դատարանի պիտի յանձնուին:

ՀՈԼԱՆԴԱԿԱՆ կառավարութիւնը յայտնեց թէ անդլիական նաւերը կրնան Ռոթերտամը գործածել որպէս ռազմական նաւահանգիստ, եթէ Միջին Արեւելքի կացութիւնը անհրաժեշտ դարձնէ զինուորական միջամտութիւն մը:

ՃԱՄԲՈՒ արկածներու թիւը մտահոգիչ համեմատութիւններու հասաւ. միայն Օգոստոս 15ի ոճներուն՝ 72 հոգի մեռան եւ 135 ուրիշներ ալ վիրաւորուեցան:

ՄԱՐՍԻՆԵԼԻ ածխահանքին մէջ ազատարարները առաջին անգամ ըլլալով ոտք դրին 1035 մ. անցքին վրայ. տիրող հեղձուցիչ տաքին պատճառով տեսիլ չուտով վեր բարձրանալ: Դժբախտ հանքագործներէն 92ին մարմինները գտնուեցան: Աչխատանքի նախարարը յայտարարեց թէ այլեւս յոյս չկայ ողջ մարդ գտնելու:

ՕԴԱՆԱԻԱՑԻՆ միջազգային ընկերութիւնը կը հաղորդէ որ 1956ի ընթացքին աւելի քան 52 միլիոն անձեր ճամբորդած են օդանաւով:

ՀԵՂԵՂԱՑԻՆ անձրեւներն ու փոթորիկը նիւթական մեծ վնասներ պատճառեցին ամբողջ Ֆրանսայի մէջ:

ԻՍՐԱԷԼԵԻՑՈՐԴԱՆԱՆԵԱՆ ահմանին վրայ նոր միջադէպեր տեղի ունեցան:

ՇՈՒԻՑԻ խորհրդային առեւտրական ատաքելութիւնը երկրէն արտաքսուեցաւ. լրտեսական ցանցի մը կեդրոնն էր:

ՀՈԼԱՆԴԱՑԻ թագուհին եւ իշխանը Յունաստան պիտի հանդին ուրբաթ օր:

ԵՄԻՆԻ կառավարութիւնը պաշտօնապէս ճանչցաւ համապնակար Չինաստանը:

ՍԱԿԱՐԱՆ (Օգոստ. 22).— ձոլ ոսկի 483·000, նափոլէոն 3520, զուիցերիական 3390, անդլիական 4420, քսան տոլարնոց 17·200, թղթադրամ (անպաշտօն) սթերլին 1085, տոլար 415, զուիցերիական 98,25, պելժիական 8,05, լիր 0,64, փեսեթա 9,10:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Միացեալ Նահանգներու Նոր Բիւրքա – ճիայի Հայրենակցական Վերաշինաց Միութիւնը որոշած է սանուհի մը որդեգրել Դալրոցասէրցի մէջ:

Սանուհին պէտք է ըլլայ Բիւթանիայի շրջանէն եւ 8էն 14 տարեկան: Նախապատուութիւն պիտի տրուի անոր որ կաթօտ ընտանիքի կը պատկանի եւ ընդունակ է: Թեկնածուն պէտք է ներկայանայ նաեւ առողջական վկայագրով մը: Դիմել ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻՆ՝

1, Bld. du Nord, Le Raincy (S. et O.)

Հաղորդակցութեան միջոց.— Փանթէնի եկեղեցիէն առնել 146 թիւ հանրակառքը եւ իջնել Փավիյօն Սու Պուա:

ԿՈՉ

Դալրոցասէրը Տիկնանց վարժարանին 1956 - 1957 տարեշրջանի արձանագրութիւնները սկսած են: Անոնք որ կը փափաքին ղրկել իրենց զաւակները, պէտք է փութան այժմէն իսկ ղիմում ընել հաստատութեան տեսչութեան:

Վարժարանին նպատակն է՝ պատրաստել միջնակարգ ուսման պաշարով օժտուած եւ հայեցի դաստիարակութիւն ստացած ճշմարիտ Հայուհիներու սերունդ մը: Դալրոցասէրի ուսման ծրագիրը կ'ընդգրկէ երկու ուրոյն բաժիններ.—

Ա) Ֆրանսականը, որ տառապէս կը հետեւի պետական լիսէներու արդիական բաժնի պաշտօնական ծրագրին —անգլերէն եւ սպաներէն լեզուներով— կը պատրաստէ պըրվէի եւ պաքալորէայի:

Բ) Հայկականը որ կ'օժտէ սանուհիները հայագիտական ծանօթութիւններով, հայ լեզուի, ղրականութեան, հայ կրօնի եւ պատմութեան, Հայաստանի աշխարհագրութեան մարզերուն մէջ:

Աշակերտուհիներ կ'ընդունուին ութ տարեկանէն սկսեալ: Տարեվճարն է 120 հազար ֆրանք, վճարելի եռամսեայ եւ կանխիկ:

Աւելի մանրամասնութիւններու համար դիմել տեսչութեան:

1, Bld. du Nord, Le Raincy (S. et O.)

Երթեւեկութեան միջոցներ, էկիզ տը Փանթէնէն առնել 146 թիւ հանրակառքը եւ իջնել Փավիյօն սու Պուա: Հեռ. 172 Բէնսի:

AU BEAU NOYER

185, Bd JEAN JAURÈS BOULOGNE-BILLANCOURT

METRO : MARCEL SEMBAT

Salles de séjour — Penderies - literie
Chambres - cosys — Cuisines laquées
Salons-tapisserie — Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ
ՎՃԱՌՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ

ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԶՐԻ ՑԱՆՁՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՑԻ

ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԸ

185, Bd Jean Jaurès
Boulogne - Billancourt
Métro MARCEL SEMBAT

ՏԱՐԵԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ ՎԱՂԱՆՍԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած կապոյտ Խաչի Մասնաճիւղին կողմէ, այս կիրակի առաւօտէն մինչեւ իրիկուն, Սէն–Բէրէյի մայրապետներուն զովասուն անտառին մէջ:

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ: Ծնիք.— Օթօբատ առնել «Ալօպրօժ» թերթի խմբագրատան առջեւէն, իջնել Սէն–Բէրէյ:

Աւծրեւի պարագային, կը յետաձգուի յաջորդ կիրակիի:

ՎԱՂԱՆՍ.— Կապոյտ Խաչի Վալանսի մասնաճիւղը արագ ապաքինում կը մաղթէ ընկերուհի Արշալոյս Սիսլեանի (Կըբնոպլ) եւ ընկեր Դասեանի՝ իրենց կրած բժշկական գործողութեան առթիւ:

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Ս. Թադէոս մատրան թաղական Խորհուրդը չնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները ի նպաստ եկեղեցիին.— Գառնիկ Տէրտէրեան 5000 ֆ.. Մինաս Թէքէրեան 1000, Իղնատիոս Եղրարք 1000, Թորոս Դանիէլեան 1000, Յակոբ Փափազեան 1000, Տիկին Թիւթիւնճեան 1000 ֆրանք:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

— Սէն Ժեռոմի (Մարսէյլ) Թաղական Խորհուրդս խորին չնորհակալութիւն կը յայտնէ Պ. Գրիգոր Պաղտասարեանի տըղուն՝ Անտէ Պաղտասարեանի, թաղիս սրահի բեմին դեղեցիկ եւ արժէքաւոր վարագոյրի մը նուիրատուութեան առթիւ:

— Սէն Ժեռոմի Թաղական Խորհուրդը չնորհակալութեամբ ստացած է Տէր Հմայեակ քհնյ. Համբարձումեանէ 1500 ֆր. ի նպաստ թաղիս դպրոցին՝ իր սիրելեալ մօր Տիրամայր այրի Տիկ. Մաքրուհի Համբարձումեանի մահուան առթիւ:

— Ինչպէս նաեւ Տէր եւ Տիկին Մկրտիչ Զորպաճեան չնորհակալութեամբ ստացած է 1000 ֆ. ի նպաստ թաղիս եկեղեցւոյ պայծառութեան, իրենց մօր եւ զոքանչին՝ Տիրամայր Մաքրուհի Համբարձումեանի մահուան առթիւ:

Նատ հետաքրքրական գիրք մը

"ԺԱՄԱՆՑ ԵՒ ՋԲՕՍ"

632 մեծ էջեր — 200 նկարներ
կը պարունակէ

երաշներու բանալին, բախտագուշակութեան զանազան եղանակներ, աստղաղիտութիւն, ոգեհարցութիւն, ձեռնածութիւն, ընտանեկան խաղեր մեծերու եւ փոքրերու համար, բացօթեայ զբօս, սալոնի խաղեր, եւն., եւն.:

ՄԻԱԿ ՀԱՅԵՐԷՆ ԳԻՐՔԸ ԻՐ ՏԵՍԱԿԻՆ ՄԷՋ

Գինը՝ թղթակազմ 1400 փրանք
լաթակազմ 1650 փրանք:

Դիմել Հ. Սամուէլ եւ Մ. Պարսամեան գրատուներուն, Փարիզ:

ԳՐԱԽՕՍԻ ՕՐԵՐ

11 Նոյեմբեր, Հ. Բ. Ը. Մ. Յիսնամեայ յոբելենական հանդէսը, Սալ Փլեյէլի մէջ, ժամը 21էն 24:

3 Մարտ, 1957 Հ. Բ. Ը. Մ. Փարիզի մասնաճիւղի տարեկան պարահանդէսը, Օթէլ ժորժ Ե. ի մէջ, ժամը 16էն 24:

Կը խնդրուի չխաչաձեւել:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Բ. Դ. Պօմոնի Զաւարեան ենթակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը այս չաբաթ ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին: Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ:

ԿՐԸՆՈՊԼԸ.— Հ. Բ. Դ. Եօթնեղբայրեան կոմիտէի ընդհ. ժողովը այս չաբաթ ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին:

Կարեւոր օրակարգ: Կը հրաւիրուին մեր չրջանի բոլոր ընկերները:

ԾԱԽՈՒ ԵՆ

DEUX SURJETEUSES UNION SPECIALE (pour tricots), avec moteur et table, UNE MACHINE POUR BOUTONNIERES dernier modèle, fine coupe, automatique, Singer table et moteur en bon etat.

Դիմել «ՅԱՌԱՋ»ԻՆ:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ – ՊԱՏԱՐԱԳ

Լասխոթայի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ հոգաբարձութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ այս չաբաթ, Օգոստ. 25, առաւօտ ժամը 8ին, հանդիսաւոր Ս. պատարագ եւ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի եկեղեցւոյ բարերարներու ննջեցելոց հոգւոց ի յիշատակ:

Սոյն հանդիսութեան կը նախագահէ եւ կը քարոզէ Կ. Պոլսոյ դպրեվանքի տեսուչ՝ Տէր Գաբրիէլ Ծ. Վրդ. Գասպարեան:

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

46, RUE RICHER - PARIS (9e)

Tél.: PROvence 64-90
C. C. P. Paris 3630-66

Նորագոյն հրատարակութիւններ ժամանց եւ Զբօս, Կ. Գուշակ (Երազներու բանալին, Բախտագուշակութիւն, Աստղագիտութիւն, Ոգեհարցութիւն, Ձեռնածութիւն, ժամանցի խաղեր եւն.): Մեծադիր 632 էջ, 1956 Պէյրութ, գինը՝ 1400, Թղթատարի ծախքով 1500 ֆր.:

Գարնանային, Վ. Շուշանեան, հրատ. Լուսաւան, 1956, Պէյրութ, գինը՝ 600 ֆր:

Մեռնող Գիւղին պատմութիւնը, Մ. Պարսամեան (Մանկութեան, Պատանեկութեան, Ուսանողական Յուշեր, Գրական Դէմքեր): Գինը՝ 800 ֆր.:

Դար մը գրականութիւն, Մ. Թէօլէօլեան, Բ. հատոր, Գահիրէ 1956, գինը 1000 ֆրանք:

(Սփիւռքեան գրական սերունդէն 58 դէմքեր, խորհրդահայ գրողներէն 24 դէմքեր, իրենցմէ ընտրուած էջերով) նախապէս լոյս տեսած է Ա. հատորը, 1000 ֆրանք:

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

Ձեռնարկուներ (անթրըփրընէօր) հիւսուածեղէնի մոնթաժի համար, նաեւ ձեռնարկուներ թրիքոթաժի եւ մոնթաժի համար փոժ 7, Փուէնսօն: Դիմել՝

Tricots VIENNA
40, Rue de Montmorency, Paris.

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՍԻՐԵԼԻ ՑԱՃԱԽՕՐԴՆԵՐ ԵՒ ՋԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ
ՄԻ ՄՈՌՆԱՔ ԱՆՊԱՑՄԱՆ ԱՑՑԵԼԵԼ

Մարսէյլի ամէնէն ճոխ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ARAX

(Վարդան Պաճտիկեան եւ որդի)

Քաղաքի կեդրոնին մէջ Tél. : CO. 3643 27. Rue d'Aubagne, Marseille

Ամբողջովին վերանորոգուած եւ արդիական վերջին կարգ ու սարքով
Ուր պիտի գտնէք ձեր սիրած բոլոր ուտելիքները:
Պալհաճեան հաշխավալ եւ ներմակ պանիր,
Յունական ամէնէն ընտիր ձիթապտուղները թարամա
պահածոները (պաստիմա, եալանչի տոլմա, վարդի աւուշ, եւն.):
Պոլսական լաֆերտա, չիրոզ, սպուխտ, երշիկ, Ամասիոյ պաստիմա:
Ռուսական խաւեար եւ ամէն տեսակի ձկնեղէններ:
Ինչպէս նաեւ արեւելեան թարմ սուրճ, լոխում, հալվա, եւայլն:

Արեւելեան աղանդերներ (թուրչիներ) եւ ամէն տեսակ հաճեմներ
Ապահովագրանքներ ամէն ուղղութեամբ, արագ եւ մաքուր սպասարկութիւն:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60
Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*
C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $10: Հատը 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ
25
ՕԳՈՍՏՈՍ
•
SAMEDI
25 AOUT
1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7663 — 32e ANNEE — ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3474

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

«ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ»ԷՆ «ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐ»

•

Ներբէս Վարժապետեան Պատրիարք 1880 Դեկտ. 11 թուակիր նամակով մը Քէֆսիզեան Կաթողիկոսին ղրկած էր կրօնական Ատեանի Պայմանագիրը՝ խնդրե – լով որ սորագրէ զայն « ազգասիրական խոհեմութեամբ... վասն սերտիւ միութեան Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ, որ մի է եւ անբաժանելի, եւ վասն բարձ – ման խպտառ երկպառակութեան »:

Ահա՛ թէ ինչ կը տրամադրէր Պայմանագիրը — (փակագծի մէջ կուտանք Գահիրէի եպիսկ. ժողովին 1956 Մարտ 6ի Համաձայնագրին համապատասխան յօդուածին թիւը) :—

1. Հոգեւոր հնազանդութիւն առ Հայ – րապետն Ամենայն Հայոց՝ գահակալ Մայր Աթոռոյ Ս. Էջմիածնի (Գահիրէի յօդուած Բ.):

2. Պատարագի առեն նախ յիշել Ամե – նայն Հայոց Հայրապետին անունը, յետոյ՝ Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսինը (Գահիրէի յօդ. Է.):

3. Կիլիկիոյ թեմական առաջնորդները միայն եպիսկոպոս ձեռնադրել՝ առնելով կանխաւ գհամաութիւն Ամենապատիւ Ս. Պատրիարքին կ. Պոլսոյ եւ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան (Գահիրէի յօդ. Զ.):

4. Նոյնպէս այս վերջիններու «հաճո – ութիւն»ը առնել Սիսի միաբանները կիլի – կիոյ սահմաններէն դուրս պաշտօնի ղրկելու համար (յօդ. Զ.):

5. Միւռոն օրհնել միայն Կիլիկիոյ Թե – մերուն համար:

6. Գրութիւններու տակ ստորագրել... կաթողիկոս Տանն Կիլիկիոյ (առանց ա – ւելցնելու «վարդապետ երուսաղէմի և Եպիսկոպոս էջմիածնի» բառերը):

Այս վեց յօդուածներէն չորսը գրեթէ նոյնութեամբ մտած են Վազգէն Ա.ի Համաձայնագիրին մէջ «Պատրիարք»ը «Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս»ի վերածելով:

Ինչ որ չէին կրցած ընդունիլ տալ Մա – րաշցի Քէֆսիզեան Կաթողիկոսին, երեք քառորդ դար վերջ փորձեցին պարտադրել իր հայրենակցին՝ Զարեհ Ա.ի, տարբեր պայմաններու տակ:

Ներբէս Պատրիարք իր նոյն նամակով կ'արգիլէր նաեւ մանիչակազոյն վեղարի դործածութիւնը:

Իրմէ առաջ այս նոյն Պայմանագիրը (առանց 6րդ յօդուածին) ստորագրած էր Աղթամարի Խաչատուր Կաթողիկոսը:

Քէֆսիզեան Կաթող. 1880 Դեկտ. 20ին Ներբէս Պատրիարքին կը ղրկէ քննադատական երկար պատասխան մը: Նախ կը բողոքէ «վասն միութեան Հայոց. Ս. Եկեղեցւոյ» բացատրութեան դէմ, քանի որ Կիլիկիոյ Աթոռը եկեղեցւոյ միութենէն անբաժան մնացած է ընդմիշտ ու կ'առաջարկէ ուղղել զայն էջմիածնի Կաթողիկոս Գէորգ Դ.ի:

« Ս. Էջմիածնի այժմեան Վեհ. Հայրապետն իր գահակալութեան թուականէն ի վեր զԿիլիկիոյ Ս. Աթոռն եւ Կաթողիկոսութիւնն « հակաթոռ, ընդվզեալ եւ հեստեալ » եւ զԿիլիկեան լուսաւորչածին հայ ժողովուրդս « թողէք մեռելոց թաղել զմեռեալս իւրեաց » եւայլն ըսելով հարուածելէ չէ զադրած: ...Նորաստիպ Մաշտոցին մէջն ալ «հակաթոռ եւ հեստեալ» բառերը տպել տուած է »:

« Իսկ գալով զվերոյիշեալ Պայմանագիրն ստորագրելու կէտին, Կիլիկիոյ Ս. Աթոռն եւ Կաթուղիկոսութիւնը ոչ ես հաստատած եմ եւ ոչ Ազգ. Կեդր. ներկայ վարչութիւնը, այլ վեցդարեան մի ազգ. Աթոռ եւ Կաթողիկոսութիւն է: ... Ուստի նուաստս այսչափ դարերէ ի վեր Ազգ. եկեղ. պատմութեանց մէջ երբեմ չտեսնուած այդպիսի Պայմանագիր մը յանուն Կաթողիկոսութեան Կիլիկիոյ ստորագրե – լով չեմ կարող Կիլիկիոյ Հայրապետական Ս. Աթոռոյն բազմադարեան իրաւասութիւնը զոհել, եւ այնու իմ յաջորդաց եւ Կիլիկեան ապագայ հայ սերնդաց մեղադրանացն արժանի ձախորդ հետք եւ յիշատակութիւն մը ձգել ազգային պատմութեանց մէջ... »:

Պայմանագրի բոլոր կէտերուն պատշաճ պատասխաններ տալէ վերջ, կ'առաջարկէ որ եթէ ազգ. միութիւն անհրաժեշտ է՝ « բարեհաճեցէք ազգասիրաբար Կիլիկիոյ Կաթուղիկոսութեան ներկայ անուանական դիրքը յիրականութիւն վերածել » և փութացնել ներկայացուած Տեղեկագրին գործադրութիւնը:

Պօղոսյ ազգ. իշխանութիւնները չկրցան դլուխ ելլել Քէֆսիզեանի հետ, որ անյողդողդ կը մնար Կիլիկիոյ Աթոռին կրօնական եւ քաղաքական անկախութեան տեսակէտին վրայ:

Արդարութեան եւ կրօնիկ նախանձ ձէվահէթ փաշայի հետ անձնական բարեկամ ընդվզեալ, յաջողեցաւ Բ. Դուռնէն ուղղակի ստանալ իր կաթողիկոսութիւնը վաւերացնող պաշտօնական պէրաթը՝ առանց Պատրիարքարանի միջնորդութեան:

Այս պարագան ալ երկար վէճի տեղի տուաւ: Ի վերջոյ Պատրիարքարանը նոր պէրաթ մը առաւ իրեն համար:

1882 Մայիս 12ին մեկնեցաւ Պոլսէն դէպի Կիլիկիա:

Վախճանեցաւ 1894 Նոյ. 8ին Հալէպի մէջ, 23 տարուան ազմկալից պաշտօնավարութենէ վերջ:

Պօղոսյ Պայմանագիրը ջուրն ինկած էր իրեն չնորհիւ: 75 տարի վերջ նոյն բախտին արժանացաւ Գահիրէի Համաձայնագիրը:

ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆԻ ԺՈՂՈՎԸ ՎԵՐՋԱՑԱՒ

•

ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՊԻՏԻ ՄԵԿՆԻ ԳԱՀԻՐԷ

Հինգշաբթի օր վերջացաւ Լոնտոնի 22 – ներու ժողովը: 18 պետութեանց ներկայացուցիչները որոշեցին պատուիրակութիւն մը ղրկել Գահիրէ՝ ջրանցքին վերչութեան միջազգայնացման մասին պնդ. Նասրի հետ բանակցութիւններ վարելու համար: Ա. Միութիւնը, Հնդկաստանը, Սէյլանն ու Ինդոնեզիան մինչեւ վերջն ալ հաստատ մացին իրենց տեսակէտին վրայ, որ կը նախատեսէ Եդիպտոսի դերիշխանութիւնն ու միջազգային «խորհրդատու» մարմնի մը ստեղծումը՝ Սուէզի հարցին մէջ:

Նոր Զելանտայի ներկայացուցիչը առաջարկեց պատգամաւորութիւն մը ղրկել Գահիրէ, ժողովին մեծամասնութեան որոշումները գնդ. Նասրի յայտնելու եւ անոր հետ համաձայնութիւն գոյացնելու համար: 18 պետութեանց ներկայացուցիչները համաձայն գտնուեցան այս առաջարկին: Պատուիրակութեան պետ նշանակուեցաւ Աւստրալիոյ վարչապետը. իրեն պիտի ընկերանան Մ. Նահանգներու, Շուէտի, Իրանի եւ Եթովպիոյ ներկայացուցիչները:

Երկար վիճաբանութիւններէ վերջ որոշուեցաւ Լոնտոնի ժողովին որոշումները հետեւեալ ձեւով ներկայացնել Նասրի.—

1) 18 պետութեանց ներկայացուցիչները կը հաստատեն թէ, ըստ 1888ի համաձայնագրին, անհրաժեշտ է որ Սուէզին անցքը ազատ ըլլայ բոլոր երկիրներու համար՝ պատերազմի թէ խաղաղութեան ժամանակ:

2) Որպէսզի թէ՛ Եդիպտոսի եւ թէ հաղորդուած պետութեանց իրաւունքները անտեսուած չըլլան, Սուէզի նաւային երթեւեկը պէտք է վերջ մնայ քաղաքական պայմաններու ազդեցութենէն: Եդիպտոս պիտի ստանայ համեմատական կարեւոր չահաբաժին մը:

3) Այս որոշումները ամուր եւ հաստատ հիմերու վրայ դնելու համար, անհրաժեշտ է համաձայնութիւն մը կնքել Եդիպտոսի հետ: Ջրանցքին վարչութիւնն ու ծառայման աշխատանքները պիտի վստահուին միջազգային մարմնի մը, որ պիտի վայելէ Եդիպտոսի աջակցութիւնը: Այս մարմինը կազմուած պիտի ըլլայ Եդիպտացիներէ եւ ջրանցքէն օգտուղ պետութեանց ներկայացուցիչներէն, եւ իր առաջին մտահոդութիւնը պիտի ըլլայ Սուէզի բարդաւաճումն ու երթեւեկին ազատութիւնը:

4) Մարմինը տեղեկատու պիտի ըլլայ ՄԱԿին: Որեւէ անհամաձայնութեան պարագային, հարցին իրաւարարութիւնը պիտի յանձնուի մասնաւորաբար այդ խնդրին համար ստեղծուած միջազգային յանձնախումբի մը:

5) Այն կողմը որ բռնաբարէ վերոյիշեալ համաձայնագրին պայմանները, խիստ պատիժներու պիտի ենթարկուի:

× 18 պետութիւնները չեն ուզեր որ ժողովին որոշմնագիրը վերջնագրի հանդամանք առնայ. այդ պատճառով ալ Գահիրէ պիտի երթան այնպիսի ներկայացուցիչներ, որոնք կրնան լեզու դանել Նասրի հետ:

× Մ. Նահանգներու մէջ կը կարծուի թէ Նասր բոլորովին պիտի չմերժէ Լոնտոնի ժողովին որոշումները. այդ պարագային կարելի պիտի ըլլայ Եդիպտոսի հետ բանակցութեանց սկսիլ:

× Տակաւին յայտնի չէ թէ ի՞նչ պայմանաժամ պիտի տրուի Նասրի՝ իր պատասխանը յայտնելու համար:

× Մինչ այդ, Եդիպտոսի մէջ կը շարունակեն բողոքել Լոնտոնի ժողովին եւ այնտեղ տրուած որոշումներուն դէմ: Ալ Շապպ թերթը կը դրէ թէ կազմուած է «արաբ դիմադրական ղաղտնի չարժում» մը, որ Եդիպտոսի դէմ դինեալ յարձակման մը պարագային, պիտի քանդէ արաբ երկիրներու մէջ գտնուող արեւմտեան բոլոր հաստատութիւնները: Թերթը կ'աւելցնէ թէ չարժման պետը այս ուղղութեամբ տեսակցութիւն մը ունեցաւ կիպրական ԷՕՔԱ. կազմակերպութեան ներկայացուցչին հետ:

× Շէյխ Մոհամէտ Հասան էլ Պախուրի, որ Եդիպտոսի կրօնական կալուածներու նախարարն է, քարոզ մը խօսեցաւ էլ Ազհարի մզկիթին մէջ. քարոզին բնաբանն էր՝ «ընդհանուր զօրակոչն ու ազդային պայքարը»: Եդիպտոսի միւս բոլոր մզկիթներուն մէջ ալ «սրբազան պատերազմ»ի կոչեր ուղղուեցան:

× Միջազգային մամուլը լայն տեղ տուաւ Լոնտոնի ժողովին որոշումներուն: Իզվեստիան կը շարունակէ պաշտպանել Եդիպտոսը եւ միաժամանակ բուռն յարձակումներ կը կատարէ արեւմտեան պետութեանց դէմ. «Այլեւս անցան այն ժամանակները երբ Արեւմուտքը ամէն մարդի մէջ մենաշնորհեալ դերը կը դրաւէր»:

× Սուրիական թերթերը, որ ցարդ աւելի մեղմ էին Տըլըսի վերաբերմամբ, կը գրեն թէ այժմ Մ. Նահանգներն են որ անցած են հակարաբական չարժման դլուխը:

× Անգլիոյ Աչխատաւորական պաշտօնաթերթը խորհուրդ կուտայ որ նկատի առնուի հնդկական ծրագիրը:

× Ֆրասայի եւ Անգլիոյ արտաքին նախարարները զաղտնի տեսակցութիւն մը ունեցան՝ որոշելու համար թէ ի՛նչ պիտի

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

•

ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔ ՄԸ

Օրուան թերթերէն կ'իմանանք թէ Մ. Նահանգներու համայնավար կուսակցութիւնը խնդրագիր մը ուղղած է Հակամերիկեան գործերու Վերստուգիչ յանձնախումբին, առաջարկելով սրբագրել իր մասին տրուած վճիռ մը:

Այդ որոշման համաձայն, կուսակցութիւնը կը համարուի ենթակայ՝ Խ. Միութեան: Պարզապէս գործիք:

Խնդրագիրը կ'ըսէ թէ շատ բան փոխուած է այժմ, եւ թէ կուսակցութիւնը այլեւս գործիք մը չէ կրեմլինի թաթին տակ:

Եւ կը յայտարարէ.

— Կուսակցութիւնը այժմ կրնայ քննադատել եւ կը քննադատէ Խ. Միութեան եւ ուրիշ երկիրներու համայնավար կազմակերպութեանց գործունէութիւնը:

Չեմ գիտեր թէ ի՛նչ պատասխան տրուած է այս մեղայագրին:

Ճիշդ է որ Հիւս. Ամերիկայի կարմիրները յայտնապէս բնիադատական դիրք բռնեցին, Ն. Խրուշչեւի յայտնութիւններէն ետք:

Նոյնպէս նեղացուցիչ հարցումներ ուղղեցին լեհական, չեխական, անգլիական եւ իտալական կեդր. կոմիտէները:

Որքան կրցած եմ հետեւիլ, միայն հայկական ճակատն է որ մնաց անսասան, իր բոլորտիքեան խմբակներով:

Միւնդեր, իրենց շահն ալ կը պահանջէր որոշ անկախութիւն, ազատ արտասահմանի մէջ:

Ես միշտ այն համոզումն ունեցած եմ թէ երեւանի վարիչներուն մամաւ շատ օգտակար պիտի ըլլար այդպիսի դիրք մը:

Հոգեր եւ խնդիրներ կան, որոնց մասին խօսելու իրաւունք չունին Հայաստանի մեծ ու փոքր իշխանաւորները կամ ժողովուրդը:

Օրինակ՝ ներքին սահմաններու վերահաստատման հարցը:

Երբ ազատ արտասահմանի կարմիր «Հայաստանասէրներ»ն ալ ձայն բարձրացնեն, ուժ տուած կ'ըլլան մեր արդար պահանջներուն:

Իրողութիւն է որ մօտաւորապէս մէկ միլիոն Հայեր ցրուած են Խ. Միութեան ամենայրածիր տարածութեանց վրայ, ջախջախիչ մեծամասնութեամբ զրկուած՝ ազգ. մշակոյթէ, դպրոցէ եւ եկեղեցիէ:

Հայրենիքը տեղ չունի, զանոնք ընդունելու համար:

Տնտեսականէն զատ, բաղաքական եւ ռազմական տեսակէտով ալ անհրաժեշտ է որ Հայաստանի վերադարձուին Լեռնային Ղարաբաղը, Նախիջեւանը, Ախալքալաքը, Իւայլն, — համագումար 17 հազար քառ. քիլոմեթր տարածութիւն:

Տակաւին ուրիշ խնդիրներ ալ կան, որոնց հանդէպ անտարբեր կամ վերապահ դիրք բռնել՝ կը նշանակէ չըմբռնել հայրենիքին հիմնական շահերը:

Նոյնիսկ լեզուական հարցին մէջ, տարրական պայման է որ միացեալ ճակատ կազմեն Հայկական Արտասահմանի մտաւորականութիւնը եւ մամուլը:

Ոչ հայրենիքը քան մը կը շահի, ոչ ալ մայրենիքը, եթէ թութակաբար ընդօրինակեն բռնութեամբ եւ տգիտութեամբ հաստատուած ուղղագրութիւնն ու քարբարոսական օտարաբանութիւնները:

ՎԱՀԷ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՕԾՈՒՄԸ

Ինչպէս գրած էինք երէկ, Կիլիկիոյ ընտրեալ Կաթողիկոս՝ Զարեհ Ա.ի օծումը պիտի կատարուի Սեպտեմբեր 2ի կիրակին: Այս առթիւ Մարսէյլէն Ճակոթ Պալիկեան սուացած է հետեւեալ հեռագիրը.— « Կաթողիկոսին օծումը տեղի կ'ունենայ Սեպտ. 2ին, սիրով կը հրաւիրենք ձեզ ներկայ գտնուիլ: .. Տեղապահ՝ Խորէն Եպիսկոպոս »:

ՅԱՆՈՒՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ...

●

Թարթիւֆներ, ոճրածին ու ոճրագործ Թարթի՛ւֆներ...

Շուրջառներով պատանքուած, չաթալ-թաղերը իրենց ղուխներուն վրայ ցցած եւ զրպանները նշխարով ու մասով յղիացուցած, մեր եկեղեցւոյ շատ « յարգարժան » պաշտպանները կը շարունակեն ականահարել Հայ Եկեղեցւոյ միութիւնն ու Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան հիմերը:

Հօր եւ Որդւոյն եւ Հոգւոյն Սրբոյ անունով, հասարակ տեսակի փերեզակներ, Հայաստանեայց Եկեղեցին փոխակերպած են գաւառական ոռնալաճառի եւ եպերելի շահատանի:

Հօր եւ Որդւոյն եւ Հոգւոյն Սրբոյ անունով, արկածախնդիրներ եւ իր անունը տալ չխիղճող « կայսերապաշտութեան » մը վկայեալ գործակալներ՝ ներկայիս Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը կը մխրճեն Սուէզի ջրանցքի ջուրերուն մէջ:

«Կեցցէ Սովետական Միութիւնը» լիահագագ ճիչերով է, որ « Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Պաշտպանութեան Համախմբում »ի մէջ « Եկեղեցապաշտպաններ»ուն կողմէ ժամով վարձուած ճչակները (նկատելով որ մեր «յարգարժան» ընտրանին ղուշացած էր երեւելէ), առջի օր, Սահակեան մարզադաշտի միթինկին ընթացքին կաթողիկոսարանի հարցերն ու Սուէզի ջրանցքի խնդիրը միախառնած են Արեւմուտքի դէմ ոխի ու առելութեան քաղաքականութեան:

Հօր եւ Որդւոյն եւ Հոգւոյն Սրբոյ անունով, այսօր դիմում կը կատարեն Հաւատացեալներու ապագայ Խալիֆային, պաշտպանելու համար « Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Պաշտպանութեան Համախմբում »ը, դիտապաստ դետին փռելու՝ Անթիլիասի ընտրեալ Գահակալ Զարեհ Ա.ը եւ պատժելու ու պատուհասելու բոլոր անոնք, որոնք կը ցանկան անպարտ ու անվտանգ պահպանել Կիլիկիոյ Աթոռին անկախութիւնն ու դերիշխանութիւնը:

Հօր եւ Որդւոյն եւ Հոգւոյն Սրբոյ անունով, փառասիրութենէ եւ քինախնդրութենէ կրծուած վեզարաւորներ՝ իրենց խիղճը ածուրդի հանած եւ աղուէսամիտ մեր « ընտրանի »ին եւ յոռեգոյն կատւի փողոցայիններու դիմաթաղին դաշնակցած, հրապարակներու վրայ սակարկութեան նատած են եկեղեցւոյն դին կտրողներու հետ:

Հօր եւ Որդւոյն եւ Հոգւոյն Սրբոյ անունով, իրենց սրբութիւնը հաշուելյարդարի են թեթարկած եպիսկոպոսներ եւ իրենց աչքը ոռնակոխող խաբեղաններ, կը դիմակին Մոսկուայի վկայեալ ու կնքեալ գործակալներուն հետ, որոնց առաքելութիւն վստահուած է Հայ Եկեղեցւոյ պայծառութեան հետ քարուքանդ ընել նաեւ Հայ համայնքին միասնականութիւնը:

Հօր եւ Որդւոյն եւ Հոգւոյն Սրբոյ անունով, էապէս համայնավարութեան վճռուած կուսակցութիւններ եւ անոնց օրկանները (որոնք մեր « ընտրանի »էն կը հովանաւորուին) կը փորձեն ամէն առաւօտ քիչ մը աւելի եւս խեղդամահ ընել բարեպաշտիկ դարաւոր այն զգացումները, զորս Հայեր անյիշատակ ժամանակներէ ի վեր կը տածեն իրենց սրբազան հաստատութիւններուն ու հոգեւորական նութեան նկատմամբ:

Հօր եւ Որդւոյն եւ Հոգւոյն Սրբոյ անունով, մարդիկ ամիսներէ ի վեր կը խափանարարեն այն սրբազնասուրբ սկզբունքները, որոնք անհամար դարերէ ի վեր եղած են մեր գոյութեան խարիսխ ու կռուան:

Հօր եւ Որդւոյն եւ Հոգւոյն Սրբոյ անունով, ուսընդանութ եւ թեւանցուկ, անմեղ զպիրի չափիկ հագած պարարտաքսակ քաղքենիներ, սրբազանմեծապայներու փոխան իրենց լամբակին Մուրճ ու Մանգաղ կրող համայնավար գործակալներ, հասարակ տեսակի սիկարեաններ, ճախ-ճուռներէն զօրագրուած բոկոտն զաքիչներու կողմէ ա՛յնքան տենդոտ հետաքրքրութեամբ հետախուզութեանց առարկայ դարձած են, ի՞նչպէս են եւ ի՞նչ ձեւ ունին:

Ասոնք երկու հատ են նոյն ձեւով, բայց գոյնով եւ անուանական արժէքով կը տարբերին իրարմէ: Իրենց վրայ կը պատկերեն պսակ ի գլուխ Անգլիոյ Վիքթորիա թագուհիին դէմքը, որ ձախակողմ դարձած է: Մէկը 1 բէննի, նարնջագոյն է, եւ միւսը 2 բէնս, կապոյտ: Մէկ բէննիոցին պատկերին յատակը հազիւ տեսանելի նրբակերտ կէտագրութիւններ կան ուղղահայեաց կերպով, նաեւ աջէն ձախ շղակի վերէն վար նոյն նրբակերտ կէտագրութիւններով խաչաձեւուած է: 2 բէնսնոցին պատկերին յատակը 1 բէննիոցին ձեւով է թէեւ, սակայն սա՛ տարբերութեամբ որ խոտոր կէտագրութիւնները ձախէն դէպի ա՛ջ կ՛ուղղուին: Իրենց շրջանակը երկայն ուղղահայեաց քառակուսի ձեւով է: Շարափչիկ (ակռայ) չունի: Իրենց ծաւալին չափը՝ լայնութիւն եւ երկայնութիւն՝ 20×24 հազարամեթր է: Կը կրեն սա խօսքերը. վերի կողմը՝ փոսթաժը, վարը՝ վուաճ բէննի կամ թու բէնս, աջ կողմը՝ Մօրիթիւս, ձախը՝ փոստ օֆիս: Թագուհիին պատկերին վրին վարի մասին վրայ դժուարատեսանելի ժի, պէ. սկզբնատառերը կան, որ դրոշմները յօրինող փորագրիչին անունն է՝ «ժի. Պարնարտ»:

Երբ Մօրիս կղզիին մէջ նամակատուն մը կը հաստատուի, տնօրէնը փորագրիչ Պարնարտի կը յանձնարարէ սապէս նապէս երկու դրոշմներու պատրաստութիւնը: Փորագրիչը դրոշմները յօրինելու համար նախատիպ օրինակցու մը դծագրելով կը սկսի: Աչքատեսութեան միջոցին կարգը կուգայ ձախակողմի դրերուն: Բայց փորագրիչը մոռցած էր նամակատան տնօրէնին ըսած բառերը: Ի՞նչ ընէ հիմակ: Առաջին բառը «փոստ» էր, կը յիշէ, միւսը ի՞նչ էր... ի զուր կը փորձէ միտքը բերելու: Իրիկուն էր. նամակատունը դոցուելուն 8 վայրկեան կար. վերջապէս արտորանօք կը վազէ ղէպի հոն, տնօրէնին հարցունելու համար թէ ի՞նչ բառեր էին անոնք: Երբ նամակատուն կը հասնի, կը տեսնէ որ դոցուած է. այնատեն յանկարծ ճակատը կը նշմարէ «փոստ օֆիս» բառերը, որ անգլերէն լեզուով կը նշանակեն նամակատուն: Իսկոյն գրպանէն թղթապանակը հանելով՝ ուրախութեամբ այդ բառերը կ՛ընդօրինակէ, գոհութեան հառաչ մը արձակելով թէ մոռցած բառերը գտած էր: Մէկ քանի օր յետոյ տնօրէնին կը յանձնէ «փոստ օֆիս» բառերով չինուած մաս մը քանակութեամբ դրոշմներ, որոնք չրջաբերութեան կը դրուին անմիջապէս: Մէկ քանի օր այս թղթադրոշմները կը գործածուին: Բայց օր մը յանկարծ տնօրէնը կը նշմարէ որ վրիպակ մը կայ անոնց մէջ, փոխանակ փոստ փեյտ ըլլալու, որ անգլերէն նամակատուն կը նշանակէ, փոստ օֆիս է եղեր — նամակատուն: Կը բարկանայ եւ այս ծաղրելի սխալը չտարածելու համար անմիջապէս դրոշմներուն գործածութիւնը կ՛արգիլէ: Բայց ժամանակը անցած էր, յանձնուած կարդ մը նամակներ պայուսակներու մէջ ամփոփուած չոգենաւ դրուած ճամբայ ելած էին արդէն. վերադարձը անկարելի՛ էր: Տնօրէնը կը կանչէ փորագրիչը, կը յանդիմանէ սխալին համար, դրոշմներուն կաղապարները, փորագրիչին քով մինչեւ այնատեն տպագրուած բոլոր դրոշմները եւ նամակատան մէջ դտնուածները, ամէնքը մէկանց կ՛այրէ կ՛ոչնչացնէ տնօրէնը, իր աչքին առջեւ: Այսպէս, Մօրիս կղզիին այս առաջին չրջանի թղթադրոշմները, որոնք փոստ օֆիս բառերը կը կրեն, այսօր ա՛յնքան հազուագիւտ դարձած են: Անոնց յաջորդած են երկրորդ չրջանի դրոշմները փոստ փեյտ բառերով:

Անցած տարի դիպուածով դտնուեցաւ Մօրիս կղզիին առաջին չրջանին պատկանող 2 բէննոնոց փոստ օֆիս սքանչելի եւ անվթար՝ ցարդ դտնուածներէն չատ դեղեցիկ դրոշմ մը, որ Լոնտոնի մէջ աճուրդի դրուելով անթերեւակայելի գինով մը ծախուեցաւ: Նախ 12·500 ֆրանքէն սկսաւ աճուրդը: Վերջապէս Անգլիոյ դահաժառանգին՝ կալլէսի իշխանին կողմէ 36·250 ֆրանքի գնուեցաւ » (Մանգումէի էֆեմեար, կ. Պոլիս 1905):

Հ. Ե. Պ.

36·000 ՖՐԱՆՔՈՑ ԹՈՒՂԹԻ ԿՏՈՐԸ

●

Մասնագէտներու չրջանակէն դուրս ալ քիչ թէ չատ չահադրգռական ըլլալու է ամէնէն թանկագին նամակադրոշմի հետաքրքրական պատմութիւնը: Պոլսահայ նամակադրոշմի մեծ վաճառական եւ մասնագէտ՝ Մարտիրոս Աբրահեան, 1905ին «Մանզումէ»ի մէջ սիրուն գլիչներով ներկայացուցած էր Մօրիս կղզիի թանկագին նամակադրոշմներու պատմութիւնը՝ ընթերցողներու խնդրանքով: Կը յուսամ թէ հետաքրքրական է այսօր ալ.—

« Անգլիա իր բոլոր դաղթականութիւններով 1840էն ի վեր բազմատեսակ թղթադրոշմներ հրապարակ հանած է: Մօրիս կղզին (Հնդկաց ովկիանոս) 1815էն ի վեր Անգլիոյ կը վերաբերի: 1847 Նոյ. ամսոյ մէջ նոյն տեղւոյն համար յատկապէս չրջաբերութեան դրուեցան երկու տեսակ նամակադրոշմ, որոնք չատ քիչ տաեղի մէջ իրենց չրջանը բոլորեցին եւ անակնկալ ու միեւնոյն ժամանակ դուարթ պատճառով մըն ալ դադրեցան չրջաբերութենէ եւ իրենց տեղ ուրիշներ հրապարակ հանուեցան: Երեւակայել թէ մէկ քանի օրուան գործածութեամբ ո՛րքան դժուարադիւտ եղած են այս դրոշմները: Մօրիս կղզիին առաջին չրջանին այս երկու տեսակները աշխարհի բոլոր ոէրութեանց կողմէ հրապարակուած ա՛յնքան բազմատեսակ դրոշմներուն մէջէն... կարծես ամէնէն բախտաւորը եղած են, ամէնէն թանկագինը եւ դժուարագիւտը: Ցարդ 27 հատ միայն դտնուած են այս թղթադրոշմներէն, որոնց իւրաքանչիւրը բարձր դիներով ծախուած է: ... Հոս բացատրեմ թէ Մօրիսի առաջին չրջանի այս դրոշմները, որոնք ա՛յնքան դժուարագիւտ են եւ դրոշմի վաճառականներու եւ հաւաքիչներու կողմէ ա՛յնքան տենդոտ հետաքրքրութեամբ հետախուզութեանց առարկայ դարձած են, ի՞նչպէս են եւ ի՞նչ ձեւ ունին:

Ասոնք երկու հատ են նոյն ձեւով, բայց գոյնով եւ անուանական արժէքով կը տարբերին իրարմէ: Իրենց վրայ կը պատկերեն պսակ ի գլուխ Անգլիոյ Վիքթորիա թագուհիին դէմքը, որ ձախակողմ դարձած է: Մէկը 1 բէննի, նարնջագոյն է, եւ միւսը 2 բէնս, կապոյտ: Մէկ բէննիոցին պատկերին յատակը հազիւ տեսանելի նրբակերտ կէտագրութիւններ կան ուղղահայեաց կերպով, նաեւ աջէն ձախ շղակի վերէն վար նոյն նրբակերտ կէտագրութիւններով խաչաձեւուած է: 2 բէնսնոցին պատկերին յատակը 1 բէննիոցին ձեւով է թէեւ, սակայն սա՛ տարբերութեամբ որ խոտոր կէտագրութիւնները ձախէն դէպի ա՛ջ կ՛ուղղուին: Իրենց չրջանակը երկայն ուղղահայեաց քառակուսի ձեւով է: Շարափչիկ (ակռայ) չունի: Իրենց ծաւալին չափը՝ լայնութիւն եւ երկայնութիւն՝ 20×24 հազարամեթր է: Կը կրեն սա խօսքերը. վերի կողմը՝ փոսթաժը, վարը՝ վուաճ բէննի կամ թու բէնս, աջ կողմը՝ Մօրիթիւս, ձախը՝ փոստ օֆիս: Թագուհիին պատկերին վրին վարի մասին վրայ դժուարատեսանելի ժի, պէ. սկզբնատառերը կան, որ դրոշմները յօրինող փորագրիչին անունն է՝ «ժի. Պարնարտ»:

Երբ Մօրիս կղզիին մէջ նամակատուն մը կը հաստատուի, տնօրէնը փորագրիչ Պարնարտի կը յանձնարարէ սապէս նապէս երկու դրոշմներու պատրաստութիւնը: Փորագրիչը դրոշմները յօրինելու համար նախատիպ օրինակցու մը դծագրելով կը սկսի: Աչքատեսութեան միջոցին կարգը կուգայ ձախակողմի դրերուն: Բայց փորագրիչը մոռցած էր նամակատան տնօրէնին ըսած բառերը: Ի՞նչ ընէ հիմակ: Առաջին բառը «փոստ» էր, կը յիշէ, միւսը ի՞նչ էր... ի զուր կը փորձէ միտքը բերելու: Իրիկուն էր. նամակատունը դոցուելուն 8 վայրկեան կար. վերջապէս արտորանօք կը վազէ ղէպի հոն, տնօրէնին հարցունելու համար թէ ի՞նչ բառեր էին անոնք: Երբ նամակատուն կը հասնի, կը տեսնէ որ դոցուած է. այն տաեն յանկարծ ճակատը կը նշմարէ «փոստ օֆիս» բառերը, որ անգլերէն լեզուով կը նշանակեն նամակատուն: Իսկոյն գրպանէն թղթապանակը հանելով՝ ուրախութեամբ այդ բառերը կ՛ընդօրինակէ, գոհութեան հառաչ մը արձակելով թէ մոռցած բառերը գտած էր: Մէկ քանի օր յետոյ տնօրէնին կը յանձնէ «փոստ օֆիս» բառերով չինուած մաս մը քանակութեամբ դրոշմներ, որոնք չրջաբերութեան կը դրուին անմիջապէս: Մէկ քանի օր այս թղթադրոշմները կը գործածուին: Բայց օր մը յանկարծ տնօրէնը կը նշմարէ որ վրիպակ մը կայ անոնց մէջ, փոխանակ փոստ փեյտ ըլլալու, որ անգլերէն նամակատուն կը նշանակէ, փոստ օֆիս է եղեր — նամակատուն: Կը բարկանայ եւ այս ծաղրելի սխալը չտարածելու համար անմիջապէս դրոշմներուն գործածութիւնը կ՛արգիլէ: Բայց ժամանակը անցած էր, յանձնուած կարդ մը նամակներ պայուսակներու մէջ ամփոփուած չոգենաւ դրուած ճամբայ ելած էին արդէն. վերադարձը անկարելի՛ էր: Տնօրէնը կը կանչէ փորագրիչը, կը յանդիմանէ սխալին համար, դրոշմներուն կաղապարները, փորագրիչին քով մինչեւ այն տաեն տպագրուած բոլոր դրոշմները եւ նամակատան մէջ դտնուածները, ամէնքը մէկանց կ՛այրէ կ՛ոչնչացնէ տնօրէնը, իր աչքին առջեւ: Այսպէս, Մօրիս կղզիին այս առաջին չրջանի թղթադրոշմները, որոնք փոստ օֆիս բառերը կը կրեն, այսօր ա՛յնքան հազուագիւտ դարձած են: Անոնց յաջորդած են երկրորդ չրջանի դրոշմները փոստ փեյտ բառերով:

Անցած տարի դիպուածով դտնուեցաւ Մօրիս կղզիին առաջին չրջանին պատկանող 2 բէննոնոց փոստ օֆիս սքանչելի եւ անվթար՝ ցարդ դտնուածներէն չատ դեղեցիկ դրոշմ մը, որ Լոնտոնի մէջ աճուրդի դրուելով անթերեւակայելի գինով մը ծախուեցաւ: Նախ 12·500 ֆրանքէն սկսաւ աճուրդը: Վերջապէս Անգլիոյ դահաժառանգին՝ կալլէսի իշխանին կողմէ 36·250 ֆրանքի գնուեցաւ » (Մանգումէի էֆեմեար, կ. Պոլիս 1905):

Հ. Ե. Պ.

Պ. ԱՐՄԱՒԻՐ ՄԵԼԻՔԵԱՆ *որ հոլանտական Քա-էլ-Էմ ընկերութեան Պարսկաստանի ընդհանուր գործակալն է, Յուլիս 14ին պարգեւատրուած է կանաչ Նասյի նշանով՝ Հոլանտայի Ժիւլիանա թագուհիին կողմէ:*

ԹՈՎՄԱՍ ՖԱՍՈՒԼԵԱՃԵԱՆ

●

Բազմերանգ է ու ճոխ արեւմտահայ թատրոնի պատմութիւնը:

Պատմութիւն մը հրաշագեղ, որուն մատեանը երբ թղթատենք, անոր բոլոր էջերուն մէջ կը հանդիպինք անպայման անուններու որոնք հակառակ որ երբեք թատերական որեւէ դպրոց չեն յաճախած, որեւէ վարպետի ցուցմունք ու թելադրութիւն չեն տեսած, այլ սակայն շնորհիւ իրենց ընդոծին յորդահոսան տաղանդին գործած են հրաշքներ եւ յաղթանակէ յաղթանակ առաջնորդած են Հայոց Թատրոնը:

Հերոսական է եղած անոնց աշխատանքը, վանդլի գործած են այնպիսի չրջանի մը, ուր բռնապետութիւնը իր գիշատիչ մագիլներով ամէն բոպէ սպառնացած է քանդել ու կործանել ամէն խոյանք դէպի լոյսն ու ճշմարտութիւնը:

Այդ խնկելի անուններէն մին է՝ Թովմաս Ֆասուլեաճեան:

Ծնած է 1843ին, Կ. Պոլսոյ Ֆէնէր արուարձանին մէջ: Բարեկեցիկ եւ աչքի զարնող ընտանիքի զաւակ, փոքրիկ Թովմասը իր ուսումը ստացած է իր ծննդավայրին Գում-Գափու թաղին ազգային վարժարանին մէջ:

Մատաղ տարիքէն արդէն, Թովմասի մէջ ցայտուն կերպով երեւան եկած են բեմական շնորհքն ու տաղանդը:

Արդարեւ, պատանին դպրոցական դրաւեղաններուն վրայէն իսկ, հիանալիօրէն կ՛ընդօրինակէր ու կը կապկէր իր ուսուցիչներուն խօսակցութիւնն ու շարժուձեւերը եւ ատոր համար ալ չաճախ կը պատժուէր:

Այս պարագան բացայայտօրէն ցոյց կուտայ իր մէջ գտնուղ այն ընդոծին կոչումը, բեմական արուեստի անխար-դախ տաղանդը, որ թերեւս իր ժամանակին աննկատ մնացած էր իր շուրջինե-րէն:

Բոլոր դերասաններուն համար կայ եւ գոյութիւն ունեցած է, իրենց սկսնակի չրջանին, կապկելու հակում մը: Սովո-րական, անտաղանդ դերասանները դատապարտուած են յաւէտ մնալու այդ չրջանին մէջ, իսկ անոնք որոնք բնածին տա-ղանդով մը օժտուած են, դիւրաւ կարողացած են թօթափիլ իրենց վրայէն այդ փոչին եւ յաղթական կերպով մը անցած են վտանգաւոր այդ բիւպիֆոնը եւ մտած ստեղծագործութեան ինքնատիպ կալուածի մը մէջ:

Առնցմէ է եղած եւ Թովմաս Ֆասուլեաճեան:

Թէեւ նրբամիտ եւ ուշիմ տղայ, սա-կայն ծոյլ ըլլալուն, կանուխէն կը մեկնի դպրոցէն:

Ֆրանսացի մեծանուն դերասան Անթրէ Լէֆորի կը հարցնեն օր մը թէ ի՞նչ բանէ մղուած նետուած է բեմ եւ հետեւած դերասանական ասպարէզին: Բարեմիտ ժըպիտ մը չրթունքին, ողբացեալ դերասանը, «Թօփազ»ի առաջին ստեղծագործողը կը պատասխանէ.

— Որովհետեւ ի ծնէ ծոյլ էի...:

Կարելի՞ է նոյնը ըսել նաեւ Թովմաս Ֆասուլեաճեանի համար:

Իր կենսագիրները վատահ բան մը չեն ըսեր այդ մասին:

Առաջին անգամ Թովմաս բեմ կ՛ելլէ, մասնակցելով Խասփիւղի դպրոցական ներկայացումներուն (1853): Անկէ ետք, Արեւելեան Թատրոնի դերասանական խումբին գլխաւոր ուժերէն մին կ՛ըլլայ, տասնմէկ տարի անդադար սիրահարի դե-րեր, եւ սակայն իր բեմական իսկական արժէքը կը հռչակուի Զմիւռնիոյ բեմին, ուր գացած էր արեւմտահայ թատրոնի ուրիշ մէկ հսկային՝ Էքէճեանի հետ, թատերական չրջապտոյտով մը (1862):

Զմիւռնիոյ մէջ Ֆասուլեաճեան կ՛ամուսնանայ և յաջորդ տարին կնոջը հետ կ՛անցնի Տրապիզոն, ուր տեղական խումբ մը կազմակերպելով, քանի մը ներկայացումներ տալէ ետք, կը մեկնի Կովկաս, արեւելահայ նորածիլ թատերական շարժման սատար հանդիսանալու համար:

Երկար ժամանակ Ֆասուլեաճեան ամբողջ կը գործէ հոն, Կովկասի եւ Հարաւ-Ռուսիոյ հայաշատ կեդրոնները, եւ այր ու կին մեծ հռչակ կը չահին Քաթէրինի Հովուերգուի եւ Էմըլվուտի դլխաւոր դերերով:

Քանի կը տարածուի Ֆասուլեաճեանի համբաւը, այնքան կը սաստկանան չար լեզուներու եւ նախանձողներու յարձակումները:

Զմիւռնիոյ, Արեւելահայ թատրոնի հիմնադիրներէն մին, «Փորձ» ամսագրին մէջ «Թատերական Գիչողութիւնից» յօդուածով կը յարձակի Ֆասուլեաճեանի վրայ, դրելով. «Նա Կովկաս է եկած միմիայն փող վաստակելու դիտումով, առանց նըկատի ունենալու բեմական արուեստին նոյնիսկ տարրական պահանջները»:

Ի՛նչ չափով ճիշտ էր սակայն այս քննադատութիւնը:

(1 - Շար.) ԱՐՏԱՇԷՍ ԳՄԲԷԹԵԱՆ

ՍԱՍՈՒՆԻ

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԻՊ, 364 - 400)

Ի. ՊԱՐԻ

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՀԱՐՍՏԱՑՈՂ

1.— ՈՐՏԵՂԻՆ

— Ես նդնակս վազ եմ տալիս, ես էլ չեմ ուզում ձեզ մնամ, ասաց Ծովինարը, ու ես էլ ոտքի թռա, ասացի. — Ես էլ գնում եմ ձեզ հետ, ինչ լինի, թող լինի։ Ես ուզում էի տեսնել, թե ինչ է լինելու Ծովինարի հետ։ Ես ուզում էի տեսնել, թե ինչ է լինելու Սասունի հետ։ Ես ուզում էի տեսնել, թե ինչ է լինելու Հայաստանի հետ։ Ես ուզում էի տեսնել, թե ինչ է լինելու ինձ հետ։

Ծովինարը ինձ տարավ Սասունի լեռները, ուր ապրում էին նրա հարազատները։ Նրանք ինձ ընդունեցին ջերմությամբ, ինչպես ընդունում են հարազատ մարդուն։ Ես ապրեցի նրանց հետ մի քանի տարի։ Ես սովորեցի նրանց լեզուն, նրանց սովորությունները, նրանց հագուստը, նրանց ուտելիքը, նրանց խմելիքը, նրանց ուրախությունները, նրանց տխրությունները, նրանց հավատը, նրանց հույսերը, նրանց երազանքները։ Ես դարձա նրանց մեկը։ Ես դարձա սասունցի։

Ես տեսա Սասունի գեղեցկությունները։ Ես տեսա նրա սարերը, նրա ձորերը, նրա գետերը, նրա անտառները, նրա ծաղիկները, նրա թռչունները, նրա կենդանիները։ Ես տեսա նրա արևը, նրա լուսինը, նրա աստղերը, նրա երկինքը։ Ես տեսա նրա ամպրոպները, նրա կայծակները, նրա ձյունը, նրա սառույցը։ Ես տեսա նրա գարունը, նրա ամառը, նրա աշունը, նրա ձմեռը։ Ես տեսա նրա կյանքը, նրա մահը, նրա հարությունը։

Ես լսեցի Սասունի երգերը, Սասունի պարերը, Սասունի հեքիաթները, Սասունի առակները, Սասունի ասքերը, Սասունի լեգենդները, Սասունի առասպելները, Սասունի ավանդությունները, Սասունի պատմությունները։ Ես լսեցի Սասունի հոգին, Սասունի սիրտը, Սասունի ոգին, Սասունի էությունը։

Ես տեսա Սասունի ժողովրդի ազատասիրությունը, նրա քաջությունը, նրա հերոսությունը, նրա զոհաբերությունը, նրա նահատակությունը։ Ես տեսա նրա ազգային-ազատագրական պայքարը, նրա ազգային-ազատագրական շարժումը, նրա ազգային-ազատագրական ապստամբությունը, նրա ազգային-ազատագրական հեղափոխությունը։ Ես տեսա նրա հաղթանակները, նրա պարտությունները, նրա նահանջները, նրա հետապնդումները, նրա նահատակությունները։ Ես տեսա նրա հերոսները, նրա զոհերը, նրա նահատակները։

Ես տեսա Սասունի ժողովրդի ստեղծագործությունը, նրա գրականությունը, նրա արվեստը, նրա մշակույթը, նրա գիտությունը, նրա կրոնը, նրա հավատը, նրա հույսերը, նրա երազանքները։ Ես տեսա նրա ամենօրյա կյանքը, նրա ընտանեկան կյանքը, նրա հասարակական կյանքը, նրա քաղաքական կյանքը, նրա տնտեսական կյանքը, նրա մշակութային կյանքը, նրա հոգևոր կյանքը։ Ես տեսա նրա ամբողջ կյանքը։

Ես տեսա Սասունի ժողովրդի ամենալավ կողմերը, նրա ամենավատ կողմերը, նրա ամենաթույլ կողմերը, նրա ամենաուժեղ կողմերը, նրա ամենաանհաջող կողմերը, նրա ամենահաջող կողմերը, նրա ամենաանբարոյական կողմերը, նրա ամենաբարոյական կողմերը, նրա ամենաանարդար կողմերը, նրա ամենարդար կողմերը, նրա ամենաանիրավ կողմերը, նրա ամենաիրավ կողմերը, նրա ամենաանազատ կողմերը, նրա ամենազատ կողմերը, նրա ամենաանկախ կողմերը, նրա ամենակախյալ կողմերը, նրա ամենաանհավասար կողմերը, նրա ամենահավասար կողմերը, նրա ամենաանհամերաշխ կողմերը, նրա ամենահամերաշխ կողմերը, նրա ամենաանհամերաշխ կողմերը, նրա ամենահամերաշխ կողմեր

նաեւ՝ գոյներու փոփոխութիւնը: Աւելի ճիշդը՝ երփներանգ բիծեր կը տեսնուին: Ջմրան ընթացքին, Հրաժ այդ բիծերը գորշ են, կանաչորակ ու կապտորակ: Գարնան՝ մութ գոյն: Ամրան՝ կարմրորակ:

Կան նաեւ այլ հատուկտոր «ծանօթութիւն»ներ, որոնց բոլո՛րն ալ, առանց բացառութեան, վիճելի են գիտնականներու համար:

Բոլորին ակնարկները ուղղուած են յառաջիկայ Սեպտեմբեր 11ին, երբ Հրաժի եւ Երակրպագունեան միջեւ պիտի մնայ միայն քառասունը վեց միլիոն քիլոմեթրի անջրպետ մը: Այս չրջանը սկսած է 1939ին: Նման առիթ մը կրնայ ներկայանալ միա՛յն 17 տարի յետոյ:

Լուրջ հաւանականութիւններ կան, որ Սեպտ. 11ին երկրայինները պիտի կարենան «առաւելագոյն արդիւնք»ին տիրանալ:

Որովհետեւ, ցարդ մարզկութիւնը առիթը չէր ունեցած այսօրուան պայմանները դիտելու «հետաքրքրական» այս մոլորակը: Պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով՝ 1956 Սեպտեմբեր 11ին, Հրաժ մոլորակը երկրագունեին ամէնէն մօտ գտնուող պահուն պիտի լուսանկարուի, նորագիւտ եւ վիթխարի մեքենաներով:

Հրաշալի առիթ մը աստղաբաշխներուն համար:

ըլլայ երկու պետութեանց դիրքը եթէ Նասը մերժէ ընդունիլ Լոնտոնի ժողովին որոշումները:

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱԿԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆԸ

Սուրիոյ ելմտական նախարարը յայտնեց, թէ Չեխոսլովաքիա կ'առաջարկէ քարիւղի գտարան մը չինել Սուրիոյ մէջ: Ծրագիրը պիտի իրագործուի անմիջապէս որ համաձայնութիւն գոյանայ հատուցումներու խնդրին մէջ:

× *Սուրիոյ, Յորդանանի եւ Լիբանանի ելմտական նախարարները ժողով մը պիտի գումարեն Դամասկոսի մէջ՝ իրենց հողամասերէն անցնող նաւթուղիներու եկամուտներուն մասին խորհրդակցելու համար:*

× *Աւստրիա եգիպտոս ուղարկեց կարգ մը չինովնիկներ, որոնք պիտի գործած - ուին Ասուանի ամբարտակին կառուցման համար:*

× *Լիբիոյ Իտրիս թագաւորը պաշտօնական այցելութեան մը համար Պէյրութ հասաւ:*

× *Եգիպտոս կ'ուզէ համոզել արաբական միւս երկիրները, որ քաշեն Անգլիոյ մէջ պահ դրած իրենց դրամադլուխները:*

× *Եգիպտական կառավարութիւնը փափաք յայտնեց որ գերմանացի նաւուղիղներ ապահովեն Սուէզի երթեւեկը:*

× *Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը ժամանակաւոր կերպով ընդհատեց զէպի Եգիպտոս կատարուած առաքումները:*

× *Եգիպտական բանակին պահեստի սպաները զէնքի տակ կանչուեցան:*

× *Գնդ. Նասը խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ Պաատերազմական նախարարին եւ սպայակոյտի անդամներուն հետ:*

× *Սուէզի օտար նաւուղիղները (թիւով 175 հոգի) կ'ուզեն անմիջապէս հրաժարիլ իրենց պաշտօնէն:*

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀԻՒՍ. ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

Օրանիոյ մէջ ապստամբները յարձակեցան բեռնատար չոգեկառքի մը վրայ. բաղմաթիւ վիրաւորներ կան:

Ահաբեկիչները կը չարունակեն յարձակիլ անպաշտպան ազարակներու վրայ:

× *Օդանաւային ծանր արկած մը պատահեցաւ Օրանի մօտերը: Չինուորական երկու օդանաւեր իրարու բախելով չախջախուեցան: Մեռնող 7 անձերուն մէջ կը գտնուէր գօր. Պըզանսոն, որ հակա-օդային ուժերու ընդհանուր քննիչ էր:*

× *Մարոքի մէջ, Սուլթանը ունկնդրութիւն տուաւ Խաթիբլալի գործադիր կոմիտէին անդամներուն, որոնք յայտարարեցին թէ իրենց կուսակցութեան պատկանող նախարարները առայժմ պիտի չհրաժարին զահլիճէն:*

× *Թունուզի կառավարութեան որոշումով, երկու քաղաքներ, որոնք Ֆրանսական անուններ ունէին, միկրոուեցան արաբական անուններով:*

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Լիբանանի կառավարութիւնը ազգային մը ուղղեց Պէյրութի նաւահանգստի Ընկերութեան, պահանջելով

Այրի Տիկին Գինօ Ալեքսանեան, Տէր եւ Տիկին Դուրդէն Ալեքսանեան, Տէր եւ Տիկին Սամսոն Ալեքսանեան, Տէր եւ Տիկին Առաքել Տէր Մաթէոսեան, Տէր եւ Տիկին Խաչատուր Մովսէսեան, Տէր եւ Տիկին Գէորգ, Սեդրակ, Արչակ, Գնեազ Ալեքսանեան (Հայաստան) ցաւով կը ծանուցանեն իրենց զաւկին, եղբօր, եղբօրորդուն՝

ՄԽԻԹԱՐ ԱԼԵՔՍԱՆԵԱՆԻ

յանկարծական մահը, որ տեղի ունեցաւ Օգոստ. 22ին, 45 տարեկանին:

Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի այսօր չաբաթ, ժամը 16,30ին, Փարիզի Մ. Յովհ.-Մկրտիչ եկեղեցին, ուրկէ մարմինը կը փոխադրուի Իսիի գերեզմանատունը, ամփոփուելու համար ընտանեկան դամբարանին մէջ:

Մահադդ չստացողներէն կը խնդրուի ներկայս իրը այդ նկատել:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Միացեալ Նահանգներու Նոր Բիւթանիայի Հայրենակցական Վերաշինաց Միութիւնը որոշած է սանուհի մը որդեգրել Դպրոցասիրացի մէջ:

Սանուհին պէտք է ըլլայ Բիւթանիայի չրջանէն եւ 8էն 14 տարեկան: Նախապատուութիւն պիտի տրուի անոր որ կրթօր ընտանիքի կը պատկանի եւ ընդունակ է: Թեկնածուն պէտք է ներկայանայ նաեւ առողջական վկայագրով մը: Դիմել ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻՆ՝

1, Bld. du Nord, Le Raincy (S. et O.)

Հաղորդակցութեան միջոց.—

Փանթէոնի եկեղեցիէն առնել 146 թիւ հանրակառքը եւ իջնել Փավիյէօն Սուրպոնա:

տարեկան 8·500·000 լիր. ոսկի վճարել, 4·250·000 ոսկին իրրեւ տուրք, մնացեալը իրրեւ տուգանք, 1952էն սկսեալ: Միեւնոյն ատեն կառավարութիւնը մերժեց Իրաքի Քարիւղի Ընկերութեան հաշուեկշիռը եւ որոշեց 33 միլիոն լիր. ոսկի պահանջել, 22 միլիոնը իրրեւ եկամուտի տուրք, իսկ 11 միլիոնը իրրեւ տուգանք. համադրմամբ 165 միլիոն ոսկի, հաշուելով 1952 Յունուարին: Տուրքը նոր հաստատուեցաւ, բայց օրէնքը ի զօրու է անցեալ տարիներուն համար:

ՖՈՐՄՈԶԻ բացերը օդային ծանր մի - ջադէպ մը տեղի ունեցաւ: « Անծանօթ » օդանաւ մը յարձակում գործեց ամերիկեան զինուորական օդանաւի մը վրայ եւ վար առաւ: Վերջին պահուն կը տեղեկացուէր թէ ճշդուած է «անծանօթ» օդանաւին ինքնութիւնը: Զինական է. «սըխալմամբ» կրակ բացեր է:

ԿԻՊՐՈՍԻ յեղափոխական կազմակերպութեան անդամները վրդովուած են. կը յուսային թէ զինադադարի առաջարկը մեծ աղմուկ պիտի բարձրացնէ Անգլիոյ մէջ, մինչդեռ արժանացաւ զրեթէ անտարբեր վերաբերմունքի:

ՓԱՐԻԶԻ ազատագրման 12րդ տարեդարձին հանդիսութիւնները, որոնք սկսան այսօր, պիտի տեւեն երեք օր:

ՄԱՐՍԻՆԵԼԼԷՆ եաքը, պելժիական ուրիշ ածխահանքի մը մէջ ալ հրդեհ ծագեցաւ. մարդկային զոհ չկայ:

ԱՐԵԻՄՏ. ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ մէջ 3329 թաղաքապետական համայնավար պաշտօնեաներ ձերբակալուեցան՝ որպէսզի հետեւանք համայնավար կուսակցութեան «հակասահմանադրական» հռչակուելուն:

ՊԱՏԵՐԱԶՄԷՆ ի վեր առաջին անգամ ըլլալով ամերիկացի երեք լրագրողներ արտօնութիւն ստացան Ռ. Միութեան արդիւնաբերական եւ երկրագործական կեդրոնները այցելելու:

ԱՆԳԼԻԱՑԻՆԵՐԸ առաջին անգամ ըլլալով ջրածին ռումբի փորձեր պիտի կատարեն Խաղաղականի մէջ՝ յառաջիկայ գարնան:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ օդային բանակը սկսաւ իր զորմափորձերուն. 2000է աւելի անկարգելատրներ ալ պիտի մասնակցին:

ՍԱԿԱՐԱՆ (Օգոստ. 23).— ձոյլ ոսկի 488·000, նափթլէնն 3570, զուիցերիական 3440, անգլիական 4450, քսան տոլարնոց 17·360, թղթադրամ (անպաշտօն) սպեր-լին 1070, տոլար 420, զուիցերիական 99,75, պելժիական 8,10, լիր 0,64, փեսեթա 9,10:

ԱՆԱՐԱՏ ՅՂՈՒԹԵԱՆ ՔՈՅՐԵՐՈՒ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Վերաբացուած է Ա. Յ. Քոյրերու Արուեստից վարժարանը. նորոգուած է եւ առողջապահական բոլոր պայմանները կը լրացնէ. կը գտնուի Փարիզի հայաշատ արուարձաններէն մէկուն մէջ:

Կ'ընդունուին ցերեկօթիկ եւ գիշերօթիկ աշակերտուհիներ, մանկապարտէզի եւ նախակրթարանի կարգերու մէջ: Դասախարակութիւնը կը տրուի ըստ պետական ծրագրի եւ տոհմային կրթութեան:

Կ'աւանդուին նաեւ երաժշտութեան, գծագրութեան եւ ձեռագործի մաս - նաւոր դասեր նպաստաւոր պայմաններով:

Արձանագրութեան եւ պայմաններու մանրամասնութեանց համար դիմել՝

Les Sœurs Arméniennes
73 Avenue Henri Barbusse
Arnouville-les-Gonesse (S. et O.)
Tél. Gonesse 179

ՏԱՐԵԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ ՎԱՒԱՆՍԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած կապոյտ Խաչի Մասնաճիւղին կողմէ, այս կիրակի պատուօդէն մինչեւ իրիկուն, Սէն-Բէրէյի մայրապետներուն զովասուն անտառին մէջ:

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ: Ծնթ.— Օթօքառ առնել «Ալօպրօժ» թերթի խմբագրատան առջեւէն, իջնել Սէն-Բէրէ:

Անձրեւի պարագային, կը յետաձգուի յաջորդ կիրակիի:

Շատ հետաքրքրական գիրք մը

''ԺԱՄԱՆՑ ԵՒ ԶԲՕՍ''

632 մեծ էջեր — 200 նկարներ

կը պարունակէ

երազներու բանալին, բախտագուշակութեան զանազան եղանակները, աստղագիտութիւն, ոգեհարցութիւն, ձեռնածութիւն, ընտանեկան խաղեր մեծերու եւ փոքրերու համար, բացօթեայ զբօս, սալոնի խաղեր, եւն., եւն.:

ՄԻԱԿ ՀԱՅԵՐԷՆ ԳԻՐՔԸ ԻՐ ՏԵՍԱԿԻՆ ՄԷՋ

Գինը՝ թղթակազմ 1400 ֆրանք
լաքակազմ 1650 ֆրանք:

Դիմել Հ. Սամուէլ եւ Մ. Պարսամեան գրատուներուն, Փարիզ:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԻԼՅ.— Հ. Յ. Դ. Պօմոնի Զաւարեան ենթակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը այս չաբաթ ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին: Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ:

ԿՐՈՆՈՎԼ.— Հ. Յ. Դ. Եօթնեղբայրեան կոմիտէի ընդհ. ժողովը այս չաբաթ ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին:

Կարեւոր օրակարգ: Կը հրաւիրուին մեր չրջանի բոլոր ընկերները:

ԾԱԽՈՒ ԵՆ

DEUX SURJETEUSES UNION SPECIALE (pour tricots), avec moteur et table, UNE MACHINE POUR BOUTONNIERES dernier modèle, fine coupe, automatique, Singer table et moteur en bon etat.

Դիմել «ՅԱՌԱՋ»ԻՆ:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ – ՊԱՏԱՐԱԳ

Լասխոթայի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ հոգաբարձութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ այս չաբաթ, Օգոստ. 25, առաւօտ ժամը 8ին, հանդիսաւոր Ս. պատարագ եւ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի եկեղեցւոյ բարերարներու ննջեցելոց հոգւոց ի յիշատակ:

Սոյն հանդիսութեան կը նախագահէ եւ կը քարոզէ Կ.Պոլսոյ գպրեվանքի տեսուչ՝ ՏԷՐ ԳԱՐԵԳԻՆ Ծ. ՎՐԴ. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ:

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

Զեռնարկուներ (անթրըփրընէօր) հիւանդեղէնի մոնթաժի համար, նաեւ ձեռնարկուներ թրիքոթաժի եւ մոնթաժի համար ծօժ 7, փուէնսօն: Դիմել՝

Tricots VIENNA
40, Rue de Montmorency, Paris.

ԿՐ ՓՆՏՌՈՒԻ

Քանի մը ամսուան համար պարապ սենեակ մը կը փնտռուի կահ-կարասի դնելու համար (ոչ բնակութեան):

Դիմել «Յառաջ»ի խմբագրութեան:

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՁԱՇԱՐԱՆ ԵԱՐ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ–տնօրէն ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՒԱՆԵԱՆ

★

Ֆրանսական – Հայկական եւ կովկասեան ընտիր հերակուրներ

ՇԱՆ ԶԷԼԻԶԷԻ ՍՐՏԻՆ ՎՐԱՑ

4, Rue Robert - Estienne

(Rue Marbeuf) PARIS (8e)

Téléphone BAL. 31 - 21

(Métro: F. D. Roosevelt)

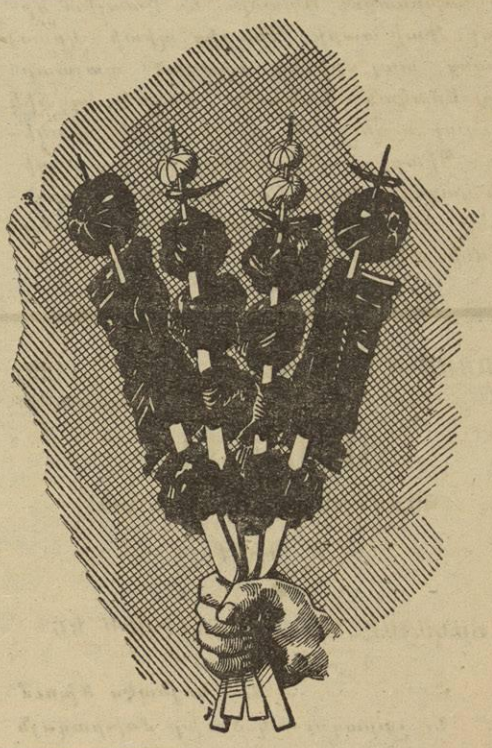
★

Հաճելի մթնոլորտ

Առաջնակարգ կովկասեան խորովածներ, «չաշլիք», «քարսքի»

★

BAR AMERICAIN

ԹԱՐՄԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՁԵՐ ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ԳՈՅՆԵՐԸ, ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆԸ

ԴԻՄԵՑԷՔ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ

THOMLAC

16bis, Bld. Sébastopol, PARIS (4e) Angle Rue de la Reynie

ԵՒ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂԵՐԸ

52, Rue de Chalon, PARIS (12e), 4bis Rue Vaillant Couturier ARGENTEUIL

166, Ave. Aristide Briand, PAVILLON S - SOUS - BOIS

3, Rue de la Charronnerie, ST.-DENIS

Մասնաւորաբար ձեր ճաշակին համար պատրաստուած ԸՆՏԻՐ ԻԻՂԱՆԵՐԿԵՐ որ ձեր բնակարանին ներքինը պիտի զարդարեն, իսկ արտաքինը պիտի պահպանեն բնութեան սպառնալիքներուն դէմ ՆԱԵԻ ՆՈՐԱՃԱՇԱԿ ՊԱՏԻ ԹՈՒՂԹԵՐ LINOLEUM, PLASTIQUE, etc.

Դիւրամատչելի գիներ եւ սիրալիր ընդունելութիւն կը սպասեն ձեզի

ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութքներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $10: Հատը 12 ֆր.

ԿԻՐԱԿԻ 26 ՕԳՈՍՏՈՍ • DIMANCHE 26 AOUT 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7664 — 32e ANNEE — ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3475

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՎԱԹՍՈՒՆԱՄԵԱԿ

Վաթսուն տարի առաջ, 1896 Օգոստոս 14–26ին բուռ մը անձնազոհ հայ երիտասարդներ կը զբաղէին Պոլսոյ Օսմանեան Դրամատունը (Պանք Օթոման):

Յեղափոխական բազուկը կը փորձէր հերոսական զոհողութեամբ մը եւրոպական զիւանագիտութեան առջեւ հանել Հայկական Դատը:

Դիւրին գործ չէր Օսմ. կայսրութեան մայրաքաղաքին մէջ, Պերլինի դաշնագիրը ատորագրող եւ հայկական բարենորոգումները երաշխաւորող վեց մեծ պետութեանց դեսպանութիւններուն քիթին տակ, օր ցորեկով դրաւել միջազգային դրամատուներէն մէկը:

Հ. Յ. Դաշնակցութեան Պոլսոյ կազմակերպութիւնը, որ մութին մէջ կը գործէր, ամէն ինչ պատրաստած էր ա՛յնպիսի մեծ գաղտնապահութեամբ, որ Պոլսոյ մէջ վխտացող համիտեան խաֆիէները չէին կրցած որեւէ բան կռահել, արդիւնաւոր համար յանդուգն ծրագրին գործադրութիւնը:

Ամիսներ տեւած էին նախապատրաստական աշխատանքները: 75 կորիճ երիտասարդներ պիտի մասնակցէին այս յանդուգն ձեռնարկին, որուն հոգին ու զբաղխաւոր վարիչն էր անմոռանալի Բարգէն Սիւնին (Պետրոս Փարեան, Բիւնկեանցի), անմիջական աջակից ունենալով Գարեգին Փաստրմաճեանը (Արմէն Գարօ) եւ Հայկ Թիւրեաքեանը (Հրաչ): Սակայն որոշեալ ժամուն 26 հոգին միայն կրցած էին պալ:

Յարձակումը սկսաւ այնպիսի պահու մը՝ երբ մեծ եռուզեռ կար Վոյվոտա փողոցին մէջ: Նախայարձակ վեց հոգինոց խումբը գրաւեց մուտքի մեծ դուռը՝ սպասելէ վերջ երկու պահակ-ոստիկան եւ մէկ զոնապան: Առաջին զոհն եղաւ Պէչիկցի Յովհաննէսը՝ 28 տարեկան:

Հետզհետէ հասան միւս ընկերները եւ կարգախօսը (ազատութի՛ւն) արտասանելով ներս մտան: Ամէն մէկը գրաւեց իրեն յատկացուած տեղը:

Հերոսական մահով նահատակուեցաւ խումբին ղեկավարը՝ Բարգէն Սիւնի, մուտքի սանդուխին վրայ:

Պանքայի գրաւումը տեղի ունեցած էր կայծակի արագութեամբ, տարտափի մատնելով 157 պաշտօնեաները, մեծ մասամբ Եւրոպացի, որոնք սահմռկած ոտքերու պայթիւնէն՝ ծակմուտ եղած էին: Յեղափոխականները գրեթէ կէսօրէն կը վախնային: Բայց տեսնելով որ մաքուր ֆրանսերէն կը խօսին եւ բարեկիրթ մարդիկ են, հասկցած էին թէ եղածը ցոյց մըն էր թուրք կառավարութեան դէմ:

Արմէն Գարօ տասը ընկերներով լքած էր վաթի յարկը, ուր կատաղի կռիւ բռնուած էր պաշարող զինուորներուն հետ, անդադար կրակ — ռումբ եւ գնդակ — տեղալով անոնց վրայ: Հրաչ քանի մը ընկերներով դիրք կը բռնէ վերի յարկը ու նշան կուտայ բարձրադիր տան մը պատնէշին վրայ սպասող Լեւոն Նեվրուզի (ներկայիս Ժընեւ), որ Հ. Յ. Դ. Պոլսոյ կեդր. կոմիտէին պահանջները ներկայացնող եւ նախապէս խմբագրուած նամակները տանի վեց պետութեանց դեսպաններուն:

Կռիւներու ընթացքին ռումբի պայթումէն զոհուեցան ուրիշ երկու հայդուկներ՝ Մարզար Մինասեան եւ Պիթլիսցի Սեդրակ Եղիազան: Հինգ հոգի ալ վիրաւորուեցան:

Ամբողջ 13 ժամ մնացին յեղափոխականները Դրամատան մէջ: Թուրք զինուորներու եւ խուժանի քանիցս կրկնուած յարձակումները ետ մղեցին՝ դեռին փոեւլով բազմաթիւ դիակներ:

Արիւնաբրու Սուլթան Համիտ չկրցաւ զինքի ուժով դուրս հանել այդ ափ մը

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԽՕՍՔԸ ԿԸ ՊԱՏԿԱՆԻ ՆԱՍՐԻ

Ատաթալիոյ վարչապետը, որ «Սուէզի ջրանցքին յանձնախումբ»ին նախագահ որոշուեցաւ, ուրբաթ գիշեր ներկայացաւ Լոնտոնի եպիսկոպական դեսպանին եւ գնդ. Նասրի ուղղուած նամակ մը յանձնեց: Այս նամակով, գնդ. Նասր կը հրաւիրուի խորհրդակցութիւն մը ունենալ պատուիրակութեան 5 անդամներուն հետ՝ ճշդելու համար ջրանցքին միջազգայնացման մանրամասնութիւնները: Եթէ Նասր համաձայնի, տեսակցութիւնը կրնայ տեղի ունենալ Գահիրէի կամ «էչզոք» վայրի մը մէջ — Ժընեւ կամ Հռոմ:

Միջազգային քաղաքական շրջանակները չեն ծածկեր իրենց մտահոգութիւնը: Արդարեւ, Գահիրէի էլ Ազգաց մզկիթին մէջ, կրօնական կալուածներու նախարարը, շեյխ Մուհամէտ Հասան էլ Պախուրի «սրբազան պատերազմ»ի կոչ ուղղեց ուրբաթ օրուան իր քարոզին մէջ: Նման կոչեր ուղղուեցան Եգիպտոսի բոլոր մզկիթներուն մէջ: Իսկ Մոսկուայի մէջ, Խրուշչեւ կարդ մը արտայայտութիւններ ունեցաւ, որոնք գրեթէ բացայայտ սպառնալիքներ են.— «Ֆրանսան եւ Անգլիան պէտք է զգուշանան Եգիպտոսի դէմ պինդ յարձակում մը կատարելէ: Եգիպտոսի պարտադրուած այս պատերազմը, եգիպտական ակնոյժ գիտուած, «արդար եւ սրբազան» պիտի ըլլայ: Այս պարագային Արաբները կրնան մինակ չմնալ. կամաւորներ կրնան օգնութեան փութալ»:

× Յամենայն դէպս, եթէ Նասր բոլորովին չմերժէ 18երու առաջարկները, կը կարծուի թէ նոր բանակցութիւններ պիտի կատարուին, այս անգամ Եգիպտոսի ալ մասնակցութեամբ: Զինեալ միջամտութեան մը հաւանականութիւնը հետզհետէ կը նուազի: Ֆրանսայի արտաքին նախարարին իսկ յայտարարութեամբ՝ «պինդ միջամտութեան մը հարցը տակաւին սեղանի վրայ դրուած չէ, եւ հաւանական է որ նոր բանակցութիւններ տեղի ունենան», մինչդեռ չարաթ մը առաջ կ'ըսուէր որ եթէ Նասր մերժէ տեղի տալ՝ հարցը պիտի լուծուի զէնքի ուժով:

× Առաջին օրերու բուռն յայտարարութիւններէն ի վեր, գնդ. Նասր ճարպիկ խորհրդաւորներ ունեցաւ, որոնց գերը տակաւին չէ վերջացած: Այս խորհրդաւորներէն առաջինն ու ամէնէն կարեւորը Ա. Մխութիւնն է անկասկած: Սուէզի խնդրին չնորհիւ, Ա. Մխութիւնը իր դերը ամբողջացնեց Միջին Արեւելքի արաբական երկիրներուն մէջ. ցարդ խորհրդային եւ եգիպտական չահերը կը նոյնանային ի-

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՕԾՈՒՄԸ

Ինչպէս գրած էինք առջի օր, Սեպտ. 2ին տեղի կ'ունենայ կիլիկիոյ ընտրեալ կաթողիկոս՝ Զարեհ Ա.ի օծումը:

Այս առթիւ հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը բաղնենք «Ազգակ»էն (Օգոստոս 24).—

Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան Կրօնական եւ Քաղաքական Ժողովները, Շաբաթ, 22 Օգոստոս, կ. վ. ժամը 5,30ին, Անթիլիասի վեհարանին մէջ դումարեցին խառն նիստ մը, որու ընթացքին որոշուեցաւ ընտրեալ կաթողիկոս Վեհափառ Տ. Զարեհ Ա.ի օծումը կատարել յառաջիկայ 2 Սեպտեմբերին, կիրակի առաւօտեան ժամը 9ին, Անթիլիասի մայր տաճարին մէջ:

Այս որոշումը տալէ ետք, խառն ժողովը նշանակեց երկու յանձնախումբեր՝ առաջինը Փրոթոզոլային, երկրորդը՝ կարգադիր, օծման վերաբերեալ բոլոր կարգադրութիւնները ընելու համար:

Այնուհետեւ, հեռագրուեցաւ Հալէպի, Դամասկոսի եւ Կիպրոսի ազգային իշխանութիւնները՝ հաղորդելով օծման թուականը:

Այս որոշումը առ ի գիտութիւն հեռագրուեցաւ նաեւ երեք Նուիրապետական Աթոռներուն՝ Էջմիածին, Պոլիս եւ Երուսաղէմ:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ

Կաթողիկոսական Տեղապահ Բարձրաշնորհ Տ. Խորէն Ս. Եպսկ. Բարոյեան հաստատուած Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան խառն ժողովին, ի գիտութիւն հայ ժողովրդեան կը յայտնէ թէ ընտրեալ Կաթողիկոս Վեհափառ Տ. Զարեհ Ա.ի օծումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ 2 Սեպտ. 1956, կիրակի առաւօտեան ժամը 9ին, Անթիլիասի մայր տաճարին մէջ:

Սիրով կը հրաւիրուի բարեպաշտ հայ ժողովուրդը ներկայ գտնուելու սոյն հոգեպարար հանդիսութեան:

ԴԻՒԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ

Անթիլիաս, 22 Օգոստ. 1956

▪▪ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ▪▪

• ՍԽԱԼԱՊԱՏՈՒՄ

Հետզհետէ կը զարգանայ նոր տեսութիւն մը. — Սխալներ կը գործես, յետոյ կը խոստովանիս, ամէնիդն ալ գոհացում ստացած կ'ըլլան: Եւ կը վերջանայ:

Ընկերային եւ քաղաքական այս տեսութիւնը անգամ մը եւս նուիրագործուեցաւ, Սթալինամարտին առթիւ:

Համայնավար կուսակցութեան բոլոր «սեկցիա»ները ենթարկելով խրուշչեւի մերկացումները, հաստատեցին թէ Սթալին սխալներ գործած է, բայց առաւելութիւններ ալ ունի, բան որ աշխատեցաւ «սոցիալիզմ կառուցել»:

Գիտէք թէ ինչ են այդ «սխալներ»ը,— ինքնակամ գործունէութիւն, սանձակոտոր կատաղութեամբ:

Անհաշիւ գնդակահարութիւններ, սկսելով կուսակցութեան հիմնադիրներէն:

Ահուսարսափ՝ ամէն ուղղութեամբ:

Միլիոնաւոր զոհեր՝ երկրորդ աշխարհամարտի ընթացքին, իբրեւ հետեւանք ռազմագիտական եւ քաղաքական տգիտութեան:

Արիւնազանգ դաւեր եւ անլուր կեղծիքներ, որեւէ ընդդիմութիւն ջախջախելու եւ իշխանութեան տէր մնալու համար:

Զանգուածային ահռոր եւ տեղահանութիւն ամբողջ ժողովուրդներու, ա լա թուրքա դրութեամբ:

Բնաջնջում հարիւր հազարաւոր գիւղացիներու, հաւաքական հողագործութիւն հաստատելու համար:

Ստրկացում գրականութեան, արուեստի եւ գիտութեան, իր փառքը երգելու, արեւն ու Աստուածն անգամ ներհմացնելու աստիճան:

Ո՞ր մէկը յիշել:

«Յառաջ» հրատարակած էր Խրուշչեւի տեղեկագրին ամփոփումը, երբ անոր ամբողջական թարգմանութիւնն ստացաւ Ամերիկայի աշխատակցէն, շատ աւելի մանրամասն:

Վերջերս իրագէկ Չեխ մը կը պատմէր թէ համայնավարները թոյլ կուտան որ սխալներ գործէք, յետոյ ինքնաքննադատութիւն կատարելու համար:

Զարմանալի է որ ազատ աշխարհին կարմիրներն ալ «Հանրարեղ»ին հրէշային, անմնախընթաց ոճիրները կոչեցին «սխալներ»:

Նանսատակ Թալէաթը երբ կը խօսէր Հայաջինջ Աբիւլխրէի մասին, կը խոստովանէր թէ «կարգ մը անպատեհութիւններ գործուեցան»... (*Միւնասեպէթիլիք*):

Տարբերութիւն մը կը տեսնէ՞ք երկու բառերուն միջեւ, — «սխալներ» եւ «անպատեհութիւններ»:

Եւ տակաւին ոչ ոք համարձակեցաւ վարանել այն վիթխարի «մոնումենտ»ները զոր Սթալին ինք շինել տուաւ գանազան քաղաքներու մէջ, իր փառքին համար:

Այդ արձաններէն մէկն ալ, 30 մեթր բարձրութեամբ, կը գտնուի Երեւանի մէջ:

Եթէ չեմ սխալիր, երկրորդը կ'իյնէ Փրակայի կեդրոնին վրայ, ժպտուն դէմքով:

— Գիտէ՞ք ինչո՛ւ կը ժպտի Սթալին, հարցուցեր է Չեխ մը օտար թղթակցի մը:

Այս վերջինը անհրաժեշտ ըլլալով, Չեխը ինք պատասխաներ է, սուր հեգնութեամբ.

— Վասն զի այդ արձանը կը ներկայացնէ չեխ ժողովուրդը որ կարգի կը սպասէ միսի համար, եւ Սթալին ինք առաջին տեղը կը բռնէ պոչին մէջ...

Կարծեմ երեւանի արձանն ալ կը ժըպտի, ըսելու համար.

— Տեսա՞ք որ պատմական Արարատն անգամ կորսնցուցիք, իսկ ես կը մնամ տէր եւ տիրական ճակատագրին, Մոլոտովեան համալսարանով... Վ.Ա.Հէ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

կորիճները ու զիմեց դիւանագիտական խաղի:

Ռուսական դեսպանատան աւազ թարզմանի Մաքսիմով՝ յանուն վեց մեծ պետութեանց դեսպաններուն՝ Օսմ. Պանքայի փոխ-անօրէն Օպլինոյի հետ միասին՝ յեղափոխականներուն հետ երթալով, բանակցութեան սկսաւ: Անոնք կը պնդէին գործադրել Հ. Յ. Դ. Կեդր. կոմիտէի պահանջները, դադրեցնել Պոլսոյ մէջ սկսուած կոտորածը, դադրեցնել Պանքայի վրայ յարձակումը, գրաւուր երաշխիքներ տալ բարենորոգումներու համար. հակառակ պարագային կը սպառնային օդը հանել չէնքը, պաշտօնեաներուն հետ իրենք ալ մէկտեղ:

Մաքսիմովի փաղաքշական խօսքերուն եւ կեղծ խոստումներուն չհաւատացին յեղափոխականները, որոնք մինչեւ յաջորդ օրը պատասխան կ'ուղէին դեսպաններէն:

Մաքսիմով մաքիավէլեան նենգամտութեամբ սպառնաց. «Եթէ մէ՛ք մինչեւ վաղը, թերեւս այս գիշեր չարդերու պատճառ պիտի ըլլաք: Շատ գժուարութեամբ Սուլթանէն հրաման առացեր եմ, որ դուք եւ ձեր ընկերները ապահով եւ ապատ կերպով հեռանաք երկրէն»:

Չարդի սպառնալիքին առջեւ տեղի տուին 17 հայդուկները, որոնք պահեցին իրենց տարբանակները եւ յաղթականօրէն անցնելով թուրք զինուորներու ցանցին մէջէն՝ ուղղուեցան դէպի քարափ, ուսկից չոգեմակոյկներով տարուեցան Պանքայի տնօրէն Սըր Վ. Էկըրի զբօսանաւը, հուսկ յետոյ նստելու համար Ֆրանս. Թիրոնիտ չոգենաւը: Անգլ. եւ Ֆրանս. դեսպանատան ներկայացուցիչները չդենաւ երթալով կրկնեցին Մաքսիմովի տեղեկագրին ամփոփումը, երբ անոր ամբողջական թարգմանութիւնն ստացաւ Ամերիկայի աշխատակցէն, շատ աւելի մանրամասն:

Վերջերս իրագէկ Չեխ մը կը պատմէր թէ համայնավարները թոյլ կուտան որ սխալներ գործէք, յետոյ ինքնաքննադատութիւն կատարելու համար:

Զարմանալի է որ ազատ աշխարհին կարմիրներն ալ «Հանրարեղ»ին հրէշային, անմնախընթաց ոճիրները կոչեցին «սխալներ»:

Նանսատակ Թալէաթը երբ կը խօսէր Հայաջինջ Աբիւլխրէի մասին, կը խոստովանէր թէ «կարգ մը անպատեհութիւններ գործուեցան»... (*Միւնասեպէթիլիք*):

Տարբերութիւն մը կը տեսնէ՞ք երկու բառերուն միջեւ, — «սխալներ» եւ «անպատեհութիւններ»:

Եւ տակաւին ոչ ոք համարձակեցաւ վարանել այն վիթխարի «մոնումենտ»ները զոր Սթալին ինք շինել տուաւ գանազան քաղաքներու մէջ, իր փառքին համար:

Այդ արձաններէն մէկն ալ, 30 մեթր բարձրութեամբ, կը գտնուի Երեւանի մէջ:

Եթէ չեմ սխալիր, երկրորդը կ'իյնէ Փրակայի կեդրոնին վրայ, ժպտուն դէմքով:

— Գիտէ՞ք ինչո՛ւ կը ժպտի Սթալին, հարցուցեր է Չեխ մը օտար թղթակցի մը:

Այս վերջինը անհրաժեշտ ըլլալով, Չեխը ինք պատասխաներ է, սուր հեգնութեամբ.

— Վասն զի այդ արձանը կը ներկայացնէ չեխ ժողովուրդը որ կարգի կը սպասէ միսի համար, եւ Սթալին ինք առաջին տեղը կը բռնէ պոչին մէջ...

Կարծեմ երեւանի արձանն ալ կը ժըպտի, ըսելու համար.

— Տեսա՞ք որ պատմական Արարատն անգամ կորսնցուցիք, իսկ ես կը մնամ տէր եւ տիրական ճակատագրին, Մոլոտովեան համալսարանով... Վ.Ա.Հէ

Հետզհետէ հասան միւս ընկերները եւ կարգախօսը (ազատութի՛ւն) արտասանելով ներս մտան: Ամէն մէկը գրաւեց իրեն յատկացուած տեղը:

Հերոսական մահով նահատակուեցաւ խումբին ղեկավարը՝ Բարգէն Սիւնի, մուտքի սանդուխին վրայ:

Պանքայի գրաւումը տեղի ունեցած էր կայծակի արագութեամբ, տարտափի մատնելով 157 պաշտօնեաները, մեծ մասամբ Եւրոպացի, որոնք սահմռկած ոտքերու պայթիւնէն՝ ծակմուտ եղած էին: Յեղափոխականները գրեթէ կէսօրէն կը վախնային: Բայց տեսնելով որ մաքուր ֆրանսերէն կը խօսին եւ բարեկիրթ մարդիկ են, հասկցած էին թէ եղածը ցոյց մըն էր թուրք կառավարութեան դէմ:

Արմէն Գարօ տասը ընկերներով լքած էր վաթի յարկը, ուր կատաղի կռիւ բռնուած էր պաշարող զինուորներուն հետ, անդադար կրակ — ռումբ եւ գնդակ — տեղալով անոնց վրայ: Հրաչ քանի մը ընկերներով դիրք կը բռնէ վերի յարկը ու նշան կուտայ բարձրադիր տան մը պատնէշին վրայ սպասող Լեւոն Նեվրուզի (ներկայիս Ժընեւ), որ Հ. Յ. Դ. Պոլսոյ կեդր. կոմիտէին պահանջները ներկայացնող եւ նախապէս խմբագրուած նամակները տանի վեց պետութեանց դեսպաններուն:

Կռիւներու ընթացքին ռումբի պայթումէն զոհուեցան ուրիշ երկու հայդուկներ՝ Մարզար Մինասեան եւ Պիթլիսցի Սեդրակ Եղիազան: Հինգ հոգի ալ վիրաւորուեցան:

Ամբողջ 13 ժամ մնացին յեղափոխականները Դրամատան մէջ: Թուրք զինուորներու եւ խուժանի քանիցս կրկնուած յարձակումները ետ մղեցին՝ դեռին փոեւլով բազմաթիւ դիակներ:

Արիւնաբրու Սուլթան Համիտ չկրցաւ զինքի ուժով դուրս հանել այդ ափ մը

ՀՈՒՇԱՏԵՏՐԱԿԱՆ ՇԱՐՔԵՐԻՑ

ԱՂՔԱՏԱՑՈՒ ՀԱՐՑԸ

Ջրվեժի մոտ ամառանոցներ կառուցելու համար հողամասեր հատկացնելու հարցը վաղուց է, ինչ հրատապ է դարձել։ Ամառանոցներ կառուցելու ցանկություն հայտնողների թիվը տարեցտարի աճում է։ Ամառանոցներ կառուցելու համար հողամասեր հատկացնելու հարցը քննարկվել է նաև 1869 թ. հունվարի 18-ին կայացած նիստերից մեկում։ Ներկայացուցիչները շատ մանրամասն քննարկել են այդ հարցը, ապա որոշել, որ ամառանոցներ կառուցելու համար հողամասեր հատկացնելիս պետք է հաշվի առնել հետևյալ պայմանները։

Ամառանոցներ կառուցելու համար հողամասեր հատկացնելիս պետք է հաշվի առնել, որ ջրվեժի ափերին

ՍԱՍՈՒՆԻ

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԵՊ, 364 - 400)

Բ. ՊԱՐԻՆ

ՀԱՅՈՑ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ԳՐՔԱՐԱՆԻ ԵՎ

1.— ՀԵՏԱՔՐՔԻՐ

— Ի՞նչ կայ, Մալխաս, ինչո՞ւ ես դու-ս խոհեր հղում։ Թա՞ս տասը ես դարձել, որ դեռ ես պիտի ապրեմ...

Մալխասը իջեցրեց ձեռքի ծանր բահը և նայեց ընկերոջ դեմքին, որ պաղ չէր, եւ որի վրա կարդացվում էր հոգնածություն։ Ու ես նրան ասացի.

— Ես ինձ համար ոչ մի խոհ չունեմ, Մարո, բայց ինձ համար ուրիշներ կան, որոնց համար ես ապրում եմ։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ապրեն ինձ հետ։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ նման ազատ մարդիկ լինեն, որ ոչ ոք չկարողանա նրանց ստրկացնել։ Ես ուզում եմ, որ նրանք ինձ նման ուրախ

բարու հետ. սակայն հարց կը ծագի այժմ, թէ Ա. Մխուէթիանը կ'ուզէ՞ որ ազգերամատեան պետութեանց եւ Եվիպատոսի (ու արաբական երկիրներու) կապերը բոլորովին խզուին. կը նախընտրէ զիւանագիտական նոր բանակցութիւններո՞ւ սկսիլ, թէ՝ պարտադրել որ Անգլիան ու Ֆրանսան վինեալ միջամտութեան վիմեն: Այս հարցէն եւ Ա. Մխուէթեան բռնելիք դիրքէն կախուած է գէթ. Նասրի պատասխանը:

× Համաշխարհային մամուլը թեր ու դէմ կարծիքներ կ'արտայայտէ Լոնտոնի ժողովին ելքին մասին: Եուկոսլաւ թերթ մը կը գրէ թէ ժողովը ձախողութիւն մը եղաւ, բայց կարեւորութիւն չունի, որովհետեւ «կացութիւնը առաւել կամ նուազ չափով կը մնայ այն, ինչ որ էր ժողովէն առաջ. այն առաւելութեամբ, որ վինեալ միջամտութեան մը զաղափարը առ այժմ մէկդի գրուեցաւ»:

× Արեւմտեան Գերմանիոյ մամուլը ցաւ կը յայտնէ թէ արեւմտեան պետութիւնները միակամ չէին, իրարու չհետեւեցան արդեօք եղան. թերթ մըն ալ կ'եզրակացնէ.— «Ճշմարիտ յաղթականը Նասրը եղաւ»:

× Մ. Նահանգներու, Հնդկաստանի, Սպանիոյ եւ Նոյնիսկ Անգլիոյ ձախակողմեան թերթերը գոհունակութիւն կը յայտնեն թէ պատերազմի սպառնալիքը հեռացաւ, եւ համոզուած են որ կարելի պիտի ըլլայ եզրակացութեան մը յանգիլ՝ Նզրանոր բանակցութեանց չնորհիւ:

× Ֆրանսայի նախարարներու խորհուրդը, իր ուրբաթ օրուան նիստին մէջ որոշեց սպասել հինգ պատուիրակներու առաքելութեան արդիւնքին, եւ ապա միայն տալ անհրաժեշտ որոշումները:

× Մինչ այդ, Ֆրանսա եւ Անգլիա կը չարունակեն ռազմական պատրաստութիւնները:

× Անգլիոյ արտաքին նախարարութիւնը հերքեց այն լուրը, թէ անգլեւխոսայէլեան զաղտնի բանակցութիւններ կը կատարուին:

× Պանտունկի ժողովին անդամ-պետութիւնները կ'ուզեն բացառիկ նիստ մը դումարել քննելու համար Սուէզի հարցը:

× Եվիպտոս բնակող Ֆրանսացիներուն խորհուրդ տրուեցաւ հեռանալ երկրէն:

× Անգլիոյ արտաքին նախարարը ձայնասփիւռ ճառ մը խօսեցաւ ուրբաթ օր. մաղթեց որ «հինգ»երու պատուիրակութիւնը յաջողի իր առաքելութեան մէջ, եւ յայտնեց թէ կացութիւնը չատ կը լրջանայ եթէ Նասրի պատասխանը ըլլայ ժխտական:

× Զօր. Պոֆր Լոնտոն մեկնեցաւ. պիտի մասնակցի Միջերկրականի մէջ Ֆրանքեւանգլիական խառն սպայակոյտի մը կազմութեան աշխատանքներուն:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՖՈՐՄՈԶԱՅի բացերը վար առնուած ամերիկեան օգնութեան բեկորները զբաղուեցան: Տակաւին չեն ճշդուած միջոցները:

ՄԱՐՈՔի մէջ առ այժմ կարելի եղաւ կառավարական տաղնապին առաջքն առնել:

ՄԱՐՈՔի համայնավար կուսակցութիւնը առաջարկեց զործակցիլ Իսթիքլալի հետ:

ԿՐԱՍի հիւսիսային կողմը անտառային մեծ հրդեհ մը ծագեցաւ՝ վեց քիլոմեթր տարածութեան մը վրայ: Հազարաւոր կամաւորներ կը մասնակցին հրդեհը մարելու աշխատանքներուն: Երեք ոստիկաններ զոհ զացին: Երկու հրշէջներ եւ ոստիկան մըն ալ ծանր այրուցքներ ստացան:

ՄԱՐՍԻՆԵԼԻ աղէտին պատասխանատուները ճշդելու համար քննիչ յանձնախումբ մը նշանակուեցաւ:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ոստիկանութիւնը Յուլիսէն ի վեր կը վնտռէր նոյտծին մանուկի մը առեւանգիչը: Մանուկը մեռած դտնուեցաւ եւ առեւանգիչն ալ ձերբակալուեցաւ: Այս ոճրապարտ արարքը զործեր է, որովհետեւ զրամի պէտք ունէր:

ՖՐԱՆՍԱՅի ելմտական նախարարը կ'ուսումնասիրէ ազգային փոխառութեան մը ծրագիրը, որ զործադրութեան պիտի դրուի Սեպտեմբեր 10էն սկսեալ: Փոխառութիւնը պիտի յատկացուի Ալժերիոյ ծախսերուն:

Ա. ՄԻՈՒԹԵԱՆ Գերագոյն Խորհուրդը, որ Յուլիս 16ին դիւանաթափութեան կոչ մը ուղղած էր աշխարհի բոլոր Երեսփոխանական ժողովներուն, վատիկան ուղարկեց իր կոչին պատճէնը:

ՀՈՒՆԳԱՐԱՅի 5 արուեստագէտներ, որոնք Զուիցերիա մեկնած էին ժողովրդական պարերու ներկայացումներ տալու համար, մերժեցին վերադառնալ իրենց երկիրը:

ԿԻՊՐՈՍի կառավարիչին առաջարկած անձնատուութեան պայմանները դժգոհութիւն պատճառեցին յեղափոխական չրջանակներուն մէջ: Կը սպառնան վերսկսիլ իրենց պայքարը:

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆի ընդդիմադիր եւ ձախակողմեան տարրերը բուռն յարձակումներ կը կատարեն Կիպրոսի կառավարիչին՝ Սըր Ճոն Հարտինկի դէմ, որուն յայտարարութիւնը «կրակին վրայ իւղ լեցուց»:

ՍԱԿԱՐԱՆ (Օգոստ 24).— ձոյլ ոսկի 487·000, նափոլէոն 3560, անգլիական 4430, քսան տոլարնոց 17·280, թղթադրամ (անպաչտօն) սթերլին 1070, տոլար 418, դուիցերիական 100, պելժիական 8,10 լիր 0,64, փեսեթա 9,20:

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

Միացեալ Նահանգներու Նոր Բիւրքա-նիայի Հայրենակցական Վերաշինաց Միութիւնը որոշած է սանուհի մը որդեգրել Դպրոցասիրացի մէջ:

Սանուհին պէտք է ըլլայ Բիւրքանիայի չրջանէն եւ 8էն 14 տարեկան: Նախապատուութիւն պիտի տրուի անոր որ կաթոլիկ ընտանիքի կը պատկանի եւ ընդունակ է: Թեկնածուն պէտք է ներկայանայ նաեւ առողջական վկայագրով մը: Դիմել ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻՆ՝

1, Bld. du Nord, Le Raincy (S. et O.)

Հաղորդակցութեան միջոց.—

Փանթէոնի եկեղեցիէն առնել 146 թիւ հանրակառքը եւ իջնել Փավիյօն Սու Պուա:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Այրի Տիկին Աննա Պալեան, Թղչակ Ասլանեան, Վարսէն Փափազեան, Ալիս Շիրվանեան, Նուպար եւ Ազնաւոս Պալեան չնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր ազգականներուն, բարեկամներուն եւ հանգուցեալ տան քոյրերուն եւ եղբայրնե-րուն, որոնք ներկայ եղան իրենց ամուսնոյն, եղբօր, մեծհօր եւ մօրեղբօր

ՄԱՏԱԹ ՇԻՐՎԱՆԵԱՆԻ

յուղարկաւորութեան որ տեղի ունեցաւ Օգոստոս 18ին, ժամը 4ին Մոնմորանսիի գերեզմանատունը:

Հայ կարմիր Խաչի Օգնութեան Մարմնի Ֆէռանվիլիէի օգափոխութեան կայանին կը նուիրեն՝ Տէր եւ Տիկին Տաքէսեան 10 հազար Ֆր., Տէր եւ Տիկին Աչճեան 5000 Ֆր., Տէր եւ Տիկին Պասմաճեան 5000 Ֆ. իրենց այցելութեան առթիւ:

Պ. Թորոս Պէրպէրեան 5000 Ֆր. փոխան ծաղկեպսակի, իր մօրը Նպիկ մամա Պէրպէրեանի մահուան առթիւ:

ԿՈՉ

Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանին 1956 - 1957 տարեշրջանի արձանագրութիւնները սկսած են: Անոնք որ կը փափաքին ղրկել իրենց զաւակները, պէտք է փութան այժմէն իսկ դիմում ընել հաստատութեան տեսչութեան:

Վարժարանին նպատակն է՝ պատրաստել միջնակարգ ուսման պաշարով օժտուած եւ հայեցի դաստիարակութիւն ըստացած ճշմարիտ Հայուհիներու սերունդ մը: Դպրոցասէրի ուսման ծրագիրը կ'ընդգրկէ երկու ուրոյն բաժիններ.—

Ա) Ֆրանսականը, որ տառապէս կը հետեւի պետական լիսէներու արդիական բաժնի պաշտօնական ծրագրին —անգլերէն եւ սպաներէն լեզուներով — կը պատրաստէ պըըվէի եւ պաքալորէայի:

Բ) Հայկականը որ կ'օժտէ սանուհիները հայագիտական ծանօթութիւններով, հայ լեզուի, զրականութեան, հայ կրօնի եւ պատմութեան, Հայաստանի աշխարհագրութեան մարզերուն մէջ:

Աշակերտուհիներ կ'ընդունուին ութ տարեկանէն սկսեալ: Տարեվճարն է 120 հազար Ֆրանք, վճարելի եռամսեայ եւ կանխիկ:

Աւելի մանրամասնութիւններու համար դիմել տեսչութեան:

1, Bld. du Nord, Le Raincy (S. et O.)

Երթեւեկութեան միջոցներ, էկլիզ տը Փանթէոնէն առնել 146 թիւ հանրակառքը եւ իջնել Փավիյօն սու Պուա: Հեռ.: 172 Րէնսի:

ԱՆԱՐԱՏ ՅԱՂՈՒԹԵԱՆ ՔՈՅՐԵՐՈՒ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Վերաբացուած է Ա. Ց. Քոյրերու Անուվիլի վարժարանը. նորոգուած է եւ առողջապահական բոլոր պայմանները կը լրացնէ. կը պտնուի Փարիզի հայաչատ արուարձաններէն մէկուն մէջ:

Կ'ընդունուին կերեկոթիկ եւ դիշերօթիկ աչակերտուհիներ, մանկապարտէզի եւ նախակրթարանի կարգերու մէջ: Դասախարակութիւնը կը տրուի ըստ պետական ծրագրի եւ տոհմային կրթութեան:

Կ'աւանդուին նաեւ երաժշտութեան, գծագրութեան եւ ձեռագործի մաս-նաւոր դասեր նպաստաւոր պայմաններով:

Արձանագրութեան եւ պայմաններու մանրամասնութեանց համար դիմել՝

Les Sœurs Arméniennes
73 Avenue Henri Barbusse
Arnouville-les-Gonesse (S. et O.)
Tél. Gonesse 179

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

ԴԱՐ ՄԸ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Բ. Հատոր

Գրեց՝ ՄԻՆԱՍ ԹԷՕԼԷՕԼԵԱՆ

Գին 1000 Ֆր. Դիմել «Յառաջ»ին

Շատ հետաքրքրական գիրք մը

"ԺԱՄԱՆՑ ԵՒ ՁԲՕՍ"

632 մեծ էջեր — 200 նկարներ

կը պարունակէ

երաշներու բանալին, քախտագուշակութեան զանազան եղանակներ, աստղագիտութիւն, ոգեհարցութիւն, ձեռնածութիւն, ընտանեկան խաղեր մեծերու եւ փոքրերու համար, բացօթեայ զբօս, սալոնի խաղեր, եւն., եւն.:

ՄԻԱԿ ՀԱՅԵՐԷՆ ԳԻՐՔԸ ԻՐ ՏԵՍԱԿԻՆ ՄԷՋ

Գինը՝ թղթակազմ 1400 ֆրանք
լաթակազմ 1650 ֆրանք:

Դիմել Հ. Սամուէլ եւ Մ. Պարսամեան գրատուներուն, Փարիզ:

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

46, RUE RICHER - PARIS (9e)
Tél.: PROvence 64-90
C. C. P. Paris 3630-66

Նորագոյն հրատարակութիւններ ժամանց եւ Զբօս, Կ. Դուշակ (Երազներու բանալին, Բախտագուշակութիւն, Աստղագիտութիւն, Ոգեհարցութիւն, Ձեռնածութիւն, Ժամանցի խաղեր եւն.):

Մեծադիր 632 էջ, 1956 Պէյրութ, գինը՝ 1400, թղթատարի ծախքով 1500 Ֆր.:

Գարնանային, Վ. Շուշանեան, հրատ. Խաւան, 1956, Պէյրութ, գինը՝ 600 Ֆր.:

Մեռնող Գիւղին պատմութիւնը, Մ. Պարսամեան (Մանկութեան, Պատանեկութեան, Ուսանողական Ցուշեր, Գրական Դէմքեր): Գինը՝ 800 Ֆր.:

Դար մը գրականութիւն, Մ. Թէօլէօլեան, Բ. հատոր, Գահիրէ 1956, գինը 1000 Ֆրանք:

(Սփիւռքեան գրական սերունդէն 58 դէմքեր, խորհրդանշ գրողներէն 24 դէմքեր, իրենցմէ ընտրուած էջերով) նախապէս լոյս տեսած է Ա. Հատորը, 1000 Ֆրանք:

ՁԱԽՈՒ ԵՆ

DEUX SURJETEUSES UNION SPECIALE (pour tricots), avec moteur et table, UNE MACHINE POUR BOUTONNIERES dernier modèle, fine coupe, automatique, Singer table et moteur en bon etat.

Դիմել «ՅԱՌԱՋ»ԻՆ:

ԿՐ ՓՆՏՌՈՒԻ

Ֆանի մը ամսուան համար պարապ սենեակ մը կը փնտռուի կահ-կարասի դնելու համար (ոչ բնակութեան):

Դիմել «Յառաջ»ի խմբագրութեան:

ԳՐԱԽՕՒԱԾ ՕՐԵՐ

11 Նոյեմբեր, Հ. Բ. Ը. Մ. յիսնամեայ յոբելենական հանդէսը, Սալ Փլեյէլի մէջ, ժամը 21էն 24:

3 Մարտ, 1957 Հ. Բ. Ը. Մ. Փարիզի մասնաճիւղի տարեկան պարահանդէսը, Օթէլ Ժորժ Ե.ի մէջ, ժամը 16էն 24:

Կը խնդրուի չխաչաձեւել:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. ՀԱՅԵՐԷՆ ԲԱՑԱՏՐԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ, ՍՏ. ՄԱԼԽԱՍԵԱՆՑ, Բ. տպագր. Պէյրութ, 1955 – 56, երեք հատոր լոյս տեսած (Դ.ը մամուլին տակ): Հատորը 4·000 Ֆրանք:

2. ՀԱՅՑՈՑ ՀԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ, Մ. ԱՐԵՂԵԱՆ, Գիրք Ա., Բ. տպ. Պէյրութ, 1955, լաթակազմ 1800 Ֆրանք:

3. ԱԿՍԵԼ ԲԱԿՈՒՆՑԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, Պէյրութ, 1955, Ա. եւ Բ. հատոր միասին (Դ.ը մամուլի տակ) 1050 Ֆրանք:

4. ԵՂԻՇԷ ԶԱՐԵՆՑԻ ԱՄՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, Հատոր Ա., 1050 Ֆրանք:

5.— *L'Eglise Arménienne,* Malachia Ormanian, 2e éd. Antélias 400 Fr.

6. ԲԱՌԱՐԱՆ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ՀԱՅԵՐԷՆ, Մեսրոպ Նուպարեան, Պէյրութ, 1955, 1210 էջ, լաթակազմ 3000 Ֆր.:

7. ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱՌԱՐԱՆ ԱՆԳԼ.–ՀԱՅ. Փրոֆ. Յ. Յ. Զագմաճեան, Պէյրութ, մեծադիր 1424 էջ, լաթակազմ 4000 Ֆր.:

8. ՀՈՆԱՐՀ ՀԵՐՈՍՆԵՐ, Կոմս, Գ. դիրք, Պէյրութ, 1956, 350 Ֆր.:

9. ԴԱՐ ՄԸ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ, Մ. Թէօլէօլեան, Գահիրէ, 1956, Ա. եւ Բ. հատոր 2000 Ֆր.:

Առաքման ծախքը գնողին վրայ

ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ

ուր կը գտնուին Հայաստանի եւ Սփիւռքի հին ու նոր ամէն կարգի հրատարակութիւնները: Պահանջել Ընդարձակ Գրացուցակը:

LIBRAIRIE H. SAMUELIAN 51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris 6e.
Chèque Postal, Paris, 1278-35.

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԵՆ ՓԱՐԻԶ ԱՅՑԵԼՈՂ ՀԱՅԵՐԸ

եթէ կ'ուզեն կնոջական նորաձեւութեան վերաբերեալ որեւէ գնում կատարել՝ իրենց իսկ շահուն համար պէտք է անգամ մը այցելեն

Կ. ԳԱԶԱԶԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ
ՓԱՐԻԶԵԱՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

CLAIRE COMTE

COUTURE

Տարւոյն բոլոր եղանակներուն, ամենավերջին նորաձեւութեանց համաձայն եւրոպական ընտիր կերպասներ, անթերի կարուածք.

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐ:

ՕՓԵՐԱՑԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՑ

17, Boulevard des Capucines Café de la Paix ին դիմացը

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $10: Հատը 12 ֆր.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 28 ՕԳՈՍՏՈՍ

MARDI 28 AOUT 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7665 — 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3476

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԻՆՉՈ՞Ւ ԳՐԱՒԵՑԻՆ

Ի՞նչ կ՚ուզէին Պանք Օթոմանը ղրաւուղրը։

Սուլթան Համիտ արիւնով ողողած էր հայաբնակ գաւառները։

1894ին տեղի ունեցած էր Սասունի մեծ կոտորածը։ Մեծ պետութեանց հիւպատոսները տեղւոյն վրայ ամիսներով քըննուելէն կառարած եւ տեղեկագիրը պատրաստած էին։ Կը սպասուէր, որ կառավարութիւնը պատժէր Քարդի պատասխանատուները։ Ո՛չ մէկ քայլ այդ ուղղութեամբ։ Ընդհակառակն, Քարդպարները պահուներու կ՚արժանանային։

Իսկ վեց մեծ պետութիւնները, որոնք Պերլինի 61րդ յօդուածին համաձայն, պաշտօն ունէին հսկելու բարենորոգումներուն վրայ, Սուլթանէն մեներաշնորհ առանալու իրենց մրցումին մէջ ո՛չ մէկ լուրջ ձեռնարկ կ՚ընէին ի նպաստ Հայերուն։ Երեւոյթները փրկելու համար երբեմն ծանուցագիրներ կուտային եւ կամ իրենց ատաղ թարգմանները կը ղրկէին Բ. Դուռ։ Իրենց ամէնէն կարեւոր ձեռնարկը բարենորոգումներուն մասին, որ ծանօթ է 1895ի «Մայիսեան Ծրագիր» անունով, արեան հեղեղներու մէջ խեղդուեցաւ։

Փոքր Ասիոյ հայաշատ քաղաքները, մինչեւ Կիլիկիա, մէկ ծայրէն միւսը լրջալու եռեւէ Քարզուեցան։ Միակ յուսադրիչ երեւոյթն էր Զէյթունի ապստամբութիւնը 1895ի աշնան ու ձմեռը։ Մեծ պետութեանց Հալէպի հիւպատոսները միջնորդի դեր կատարեցին սուլթան Համիտի եւ ապստամբներու ղեկավարներուն միջեւ՝ խոստանալով տեղական ինքնավարութիւն տալ յաղթական քաջ լեռնականներուն եւ ապահովեցին դուրսէն եկած յեղափոխական գործիչներու ապատ մեկնումը արտասահման։

1896ին Քարդերը չարունակուեցան առաւել կամ նուազ ուժգնութեամբ։ Ո՛չ մէկ բարենորոգում։ Դեսպաններըը իրենց կրաւորական կեցուածքով կը քաջալերէին Քարդի քաղաքականութիւնը։ Ոմանք նոյնիսկ բացէ ի բաց կը մղէին Սուլթանը, որ Քարդէ Հայերը, քանի որ Հայաստանը կ՚ուզէին առանց Հայի։

Պանքային դէպքը կազմակերպուեցաւ իբրեւ բողոք Քարդի այս քաղաքականութեան եւ մեծ պետութեանց անտարբերութեան դէմ, միաժամանակ պահանջելու համար կեանքի, պատուի եւ ինչքի ապահովութեան տարրական իրաւունքները։

Օսմ. Պանքան՝ հիմնուած Ֆրանս. եւ անգլ. դրամագլուխով, օսմ. կայսրութեան մէջ եւրոպական-տնտեսականէ աւելի քաղաքական խիստ մեծ դեր մը կը խաղար։ Պանքան օգը հանել՝ կը նշանակէր ուղղակի հարուածել միջազգ. դրամատերբութիւնը, վնասել մեծ պետութեանց կենսական շահերուն, ստիպել զանոնք, որ աւելի լուրջ կերպով զբաղին Հայերու վիճակով։

Պանքան զբաւուղ հայդուկները ո՛չ ոքի վնաս հասցուցին, ո՛չ մէկ անմեղի արիւնը մտան։ Դրամներուն եւ պաշտօնէութեան հետ վարուեցան իբրեւ իսկական «ճէնթըլմէն»ներ՝ բոլորին յարգանքը հրաւիրելով իրենց վրայ։

Սեղանի մը վրայ 10,000 հնչուն ոսկի մոռցուած էր իբարանցումի պահուն։ Յեղափոխականները ապահով արկղի մը մէջ դնել տուին զանոնք։ Թղթածրարներու դէպքեր կային զանազան տեղեր. զանոնք ալ մատնանիշ ըրին պաշտօնեաներուն։ Մեկնելէ առաջ, առաջարկեցին քննել զրամատան ամէն կողմերը եւ հաստատել տըւին որ ո՛չ մէկ փարայի ձեռք տրուած է։

Հ. Յ. Դ. Պոլսոյ Կեդր. Կոմիտէն դեսպաններուն ուղղուած գրութեամբ՝ 12 կէտերէ բաղկացած տարրական իրաւունքներ կը պահանջէր հայ ժողովուրդին համար։ Բարենորոգումներու երաշխաւորնե-

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՆԱՍՐ ԿԸ ՀԱԻԱՆԻ ՏԵՍԱԿՑԻԼ

ԲԱՑԱ ՈՒՐԻՇ ՊԱՑՄԱՆՆԵՐ ՊԻՏԻ ԱՌԱՋԱՐԿԷ

Վերջին տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ Եգիպտոսի նախագահը, գնդ. Կամալ Նասը տրամադիր է տեսակցելու Լոնտոնի մէջ կազմուած հինգ հոգինոց յանձնախումբին հետ, ոչ թէ 18երու համաձայնագիրը քննելու, այլ ուրիշ պայմաններ առաջարկելու համար։

Այս որոշումը տրուած է Եգիպտոսի նախարարական խորհուրդի բացառիկ նիստէն ետք, որ տեղի ունեցաւ կիրակի օր, քննելու համար Լոնտոնի եգիպտական դեսպանին յանձնուած հաւաքական ծրագիրը։

Միջին Արեւելքի հեռագրական գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ առաջադրուած տեսակցութիւնը որեւէ յանձնաժողովի տարբեր տեսակէտներ ունի Սուէզի հարցին լուծման համար։

Ինչպէս յայտնի է, հինգ հոգինոց յանձնախումբը կը բաղկանայ Մ. Նահանգներու, Աւստրալիոյ, Եթովպիոյ, Իրանի եւ Շուէտի պատուիրակներէն, նախագահութեամբ Աւստրալիոյ վարչապետ Պ. Մենզիսի։ Լիազօրուած է բանակցութիւններ կատարելու ի դէմս այն 18 պետութեանց որոնք քուէարկեցին Լոնտոնի մէջ կըկնքուած համաձայնութիւնը։

Նոյն ատրիւրին համաձայն գնդ. Նասրի պատասխանը Լոնտոնի եգիպտական դեսպանատունը ղրկուեցաւ կիրակի դիշեր, յանձնուելու համար Աւստրալիոյ վարչապետին որ անհամբեր պատասխանի կը սպասէր հեռաձայնին դլուխը։

Եգիպտոսի նախարարական խորհուրդին ժողովէն առաջ գնդ. Նասր մէկ ժամ տեսակցեցաւ իր դլխաւոր խորհրդականին՝ հրամանատար Ալի Սապրիի հետ, որ Լոնտոն դացած էր, խորհրդաժողովին հետեւելու համար, իբրեւ անպաշտօն ներկայացուցիչ։

Բոլոր տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ եգիպտոս կ՚ուզէ չափազանց դիրք մը բռնել, խուսափելու համար դինուորական միջամտութենէ մը։ Բայց եւ այնպէս, յայտնի չէ թէ գնդ. Նասր ի՛նչ պայմաններ պիտի առաջարկէ, հինգ հոգինոց յանձնախումբին հետ խօսած առեն։ Տեսակցութեան վայրն ալ որոշ է, Գահիրէ։ Ընդհանուր կարծիքն այն է թէ գնդ. Նասր տրամադիր չէ եգիպտոսէն հեռանալու եւ նկատի առնելու ծրագիրը մը ո՛րը խուլ ականջ ձեւացան եւ խաբեայ խոստումներով կործանումէ փրկեցին եւրոպական դրամատիրութեան միջնաբերդը։

Ու երբ յեղափոխականները միամտօրէն հաւատալով Մաքմիոմի խօսքերուն, պարպեցին Պանքան, անիկա փութաց սուլթան Համիտի մօտ՝ իր ձեռք բերած «յաղթանակ»ին աւետիսը տանելու համար Եըլտըզի մեծ մարդասպանին եւ անոր ականջն ի վար փսփսաց.

— Ջարդեցէք, վեհափառ, ջարդեցէք։

Արդիւնքը յայտնի է։ Պոլիսը ողողուեցաւ արեան մէջ...։ Մաքմիոմ ուրախ էր։ Լոպանովի դիւանագիտութիւնը կը յաղթէր։ Իսկ միւս մեծ պետութիւնները Պիղատոսի նման կը լուային իրենց ձեռքերը։

Մաքմիոմ 5000 կարմիր ոսկի կը ստացնար Օսմանեան դրամատունէն՝ իբրեւ վարձատրութիւն իր «ծառայութեանց»...

Իսկ անպաշտպան հայ ժողովուրդը կը յանձնուէր իր դահիճի քմահաճոյքին։

ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

ՆՈՐԷՆ ՎԵՐԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆ

Մոսկուայի «Գրական Թերթը» (Լիտերատուրնայա Կազետա) նորէն կը յուզէ պատմութեան դասագիրքերու վերաքընննութեան խնդիրը։

Պատմագիր մը, Նովոսելսկի, երկար ուսումնասիրութեամբ մը դիտել կուտայ թէ խորհրդային պատմութեան դասագիրքերն ալ վարակուած են «անձի պաշտամունքով»։

Այս առթիւ կը յիշէ Իվան Ահեղը, զօրավարներ Սուվորովը եւ Կուտուզովը, ապրանք իբրեւ «յառաջդիմական» ցոյց տըրուեցան հայրենական պատերազմին ատեն, միեչդեռ կը ծառայէին ցարական աշխարհակալութեան։

Հայրենասիրութեան կրակը արծարծելու համար, շքանշաններ ալ հաստատուեցան վերջին երկու զօրավարներուն անունով, Բ. աշխարհամարտի ընթացքին։

Եւ պատմագիրները գործի ձեռնարկեցին դեկավարութեամբ Սթալինի, անոնց կատարած բացագործութիւնները մարքսեան տեսակէտով դատելու համար։

Նովոսելսկի ուրիշ վերաքննութիւն մը եւս կը կատարէ։

Վիճելի կը գտնէ ռուս ժողովուրդին եւ կայսրութեան միւս ազգերուն յարաբերութեանց պատմութիւնը։

Ճիշտ չի գտներ Սթալինի օրով բարոզուած այն տեսութիւնը թէ ռուսական տիրապետութեան դէմ պայքարողները միայն «յետադիմական խաւարամտներ» էին, կովկասի, Լեհաստանի կամ Կեդր. Ասիոյ մէջ։

Եւ կը բացագանչէ.

— «Մեր ընկերները մոռցե՞ր են որ ցարական Ռուսիան, համաչխարհային յեղափոխութեան մի քնաբերդը, ժողովուրդներու բանտն էր։ Անոնք առանց նկատի առնելու դարաշրջանը եւ պարապանները, ազդային չարժումները ներկայացուցած են իբրեւ օտար պետութիւններէ դրդուած ձեռնարկներ»։

Այս դիտողութիւնը կապ ունի մասնաւորապէս կովկասի ժողովուրդներուն ապստամբութեան հետ։

Օրինակ, Տաղստանի (Հիւս. Կովկաս) պատմագիրները խստօրէն քննադատուեցան 1950ին, վասնզի իբրեւ ազատագրութեան հերոս ներկայացուցած էին Հաչա-կաւոր Շամիլը, որ արիաբար կռուեցաւ ցարական բռնակալութեան դէմ։

Այս տեղեկութիւնները հաղած ատեն, միտքս բնկաւ, նաեւ մեր պարագան։

Բոլշեւիկները — նախկին սոցիալ-դեմոկրատներ — տարիներով «բուրժուա-ազգայնական, ռէակցիոն տենդենցներ» վերագրեցին հայ ժողովուրդի ազատագրական մարտնչումներուն, մասնաւորապէս վարկաբեկելու համար Հնչակն ու Դաշնակը։

Բայց երբ երկրորդ Աշխարհամարտը պայթեցաւ, արտօնեցին որ գիրքեր գրուին Վարդանանց պատերազմի, Սասունցի Դաւիթի, Պապ թագաւորի եւ Դաւիթ Բէկի մասին։

Ցետոյ, «Մեր Հայրենիք» երգել տուին հայ գիւղորներուն, կրակը նետուելու համար։

Եւ վերջապէս արտօնեցին Րաֆֆիի գիրքերուն հրատարակութիւնը։

Վախ չէ՞ր որ նոր վերաքննութիւն մը կատարեն, հակառակ ուղղութեամբ։

ՎԱՀԷ

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏՈՒՆ

ՇԱՐԵԼ ԿԻԻՃՈՆ, 25 Օգոստ.— *Խումբ մը հայրենակիցներ որոնք օգափոխութեան եկած են, «Յառաջ»ի խմբագրին այցելութեան առթիւ հետեւեալ դումարները կը տրամադրեն Փարիզի Մշակոյթի Տան հիմնադրամին համար։—*

Պրիւսէլէն Պ. Վ. Սարաֆեան	4000 ֆր.
Մօնռուժէն Պ. Ա. Իրքանեան	2000 ֆր.
Նիսէն Պ. Մ. Առաքելեան	2000 ֆր.
Ալֆորվիլէն Պ. Հ. Ցակոբեան	1000 ֆր.
Փարիզէն Պ. Տ. Պապաճանեան	1000 ֆր.
Փարիզէն Պ. Պահաբեան	1000 ֆր.
Պրիւսէլէն Տիկ. Հէքիմեան	1000 ֆր.
Փարիզէն Պ. Ա. Տաբօնեան	2000 ֆր.
Լիոնէն Պ. Ս. Պաչեան	1000 ֆր.
Փարիզէն Պ. Յ. Գրիգորեան	1000 ֆր.
Դումար	16,000 ֆր.

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՈՒՈՇԻՆԿՔԸՆԻ ԿՈՉԸ

Մ. Միութեան դինուորական պաշտօնաթերթը, «Կարմիր Աստղ», Օգոստ. 26ին աղդարարութիւն մը ուղղեց Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի, չեչաելով թէ որեւէ փորձ դինու զօրութեամբ պարտադրելու Լոնտոնի ծրագիրը՝ պիտի ունենայ ծանր հետեւանքներ, «որոնք պիտի պիտի չսահմանափակուին Սուէզի շրջանին մէջ։ Այն ատեն ընդհարումը պիտի ծաւալի Միջին եւ Մերձաւոր Արեւելքի մէջ, թերեւս այլ սահմաններէն ալ անդին։ Այդպիսի ընդհարում մը անդարմանելի հետեւանքներ պիտի ունենայ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի համար, վասնզի մարդկութեան բացարձակ մեծամասնութիւնը չիտակ պիտի չգտնէ իրենց արարքը, իբրեւ նախայարձակում եդիպտոսի դէմ»։

Թերթը որեւէ խօսք չի պարունակեր Մ. Միութեան դիրքի մասին։ Քաղաքական շրջանակներու մէջ մեծ կարեւորութիւն կ՚ընծայեն այս աղդարարութեան, քանի որ «Կարմիր Աստղ»ը Մոսկուայի պաշտպանութեան նախարարութեան օրգանն է։ Այս համարգրականէն քանի մը օր առաջ, կեդր. կոմիտէին ընդհ. քարտուղարը, Ն. Խրուշչեւ ալ կը յիշեցնէր թէ բռնի դործողութեան մը հետեւանքը պիտի ըլլայ արդար պատերազմ Արաբներու կողմէ։ «Այն ատեն Արաբները մինակ պիտի չմնան։ Կամաւորներ պիտի հասնին ամէն կողմէ։ Եթէ իմ տղաս ալ կամաւոր դրուի, ես չեմ կրնար ընդդիմանալ»։

Կուսակցութեան պաշտօնաթերթը, Փրաւտա, եւս համգարական մը հրատարակե-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՂԱՌԱՔՈՂԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՈՐՄՏԻՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՆ ՂԱՆԿԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

Ամէն տարի Դեկտեմբեր ամսուն մէջ Հայկական Հին Ղանկարանի Ընկերութիւնը կը հրատարակէ իր տարեկան տեղեկագիրը, որ կը պարունակէ ընկերութեան գործունէութեան ամբողջական պատմութիւնը անցեալ տարուան ընթացքին։ Ասոր մէջ կը գտնենք նաեւ ընկերութեան ընդհանուր ժողովներուն մասին տեղեկութիւններ, ինչպէս նաեւ ընկերութեան վարչութեան ընտրութեան արդիւնքները։

Ընկերութեան տարեկան ժողովը տեղի կ՚ունենայ Յունուարի առաջին կիրակի օրը, ժամը 2-ին։ Ժողովին կը հրաւիրուին բոլոր անդամները, որոնք իրաւունք ունին ներկայ գտնուելու եւ քուէարկելու։ Ժողովին ներկայ անդամներուն թիւը միշտ ալ շատ աննշան կ՚ըլլայ։ Ասոր պատճառը կարելի չէ գտնել։ Ամէն տարի ընկերութեան անդամներուն մեծ մասը կը ստանայ տեղեկագիրը, որ կը պարունակէ ժողովին օրակարգը, եւ ամէն անդամ գիտէ, թէ ինչ կը կատարուի ժողովին մէջ։ Ուրեմն ինչո՞ւ այդ անտարբերութիւնը։ Ինչո՞ւ անդամները չեն հետաքրքրուիր ընկերութեան գործերով։ Ինչո՞ւ ժողովին ներկայ անդամներուն թիւը այդքան աննշան է։

Ընկերութեան վարչութիւնը ամէն տարի կը ջանայ ներկայ գտնուիլ ժողովին, որպէսզի կարենայ տեղեկութիւններ տալ ընկերութեան գործունէութեան մասին, եւ ներկայ անդամներուն հետ միասին քննարկել ընկերութեան ապագայ գործունէութեան ծրագիրը։ Ամէն տարի ընկերութեան վարչութիւնը կը ջանայ ներկայ գտնուիլ ժողովին, որպէսզի կարենայ տեղեկութիւններ տալ ընկերութեան գործունէութեան մասին, եւ ներկայ անդամներուն հետ միասին քննարկել ընկերութեան ապագայ գործունէութեան ծրագիրը։ Ամէն տարի ընկերութեան վարչութիւնը կը ջանայ ներկայ գտնուիլ ժողովին, որպէսզի կարենայ տեղեկութիւններ տալ ընկերութեան գործունէութեան մասին, եւ ներկայ անդամներուն հետ միասին քննարկել ընկերութեան ապագայ գործունէութեան ծրագիրը։

Ընկերութեան անդամները կրնան ներկայ գտնուիլ ժողովին, կամ կրնան ներկայացնել իրենց կարծիքները գրաւոր ձեւով։ Ընկերութեան կանոնադրութեան համաձայն, ժողովին ներկայ անդամները կրնան քուէարկել ընկերութեան վարչութեան ընտրութեան համար։ Ընկերութեան վարչութիւնը կը բաղկանայ 7 անդամներէ, որոնք կ՚ընտրուին երեք տարի ժամկէտով։ Ամէն տարի կ՚ընտրուի 2 կամ 3 անդամ, կախած թէ քանի անդամ կը լրանայ իրենց ժամկէտը։ Ընկերութեան վարչութեան անդամները կրնան վերընտրուիլ։

Ընկերութեան վարչութիւնը կը ներկայացնէ իր տարեկան հաշուետուութիւնը, որ կը պարունակէ ընկերութեան գործունէութեան մասին տեղեկութիւններ, ինչպէս նաեւ ընկերութեան ֆինանսական վիճակին մասին տեղեկութիւններ։ Ընկերութեան ֆինանսական վիճակը կը կախուի ընկերութեան անդամներուն վճարած անդամավճարներէն, նուիրատուութիւններէն, եւ ընկերութեան ունեցած այլ եկամուտներէն։ Ընկերութեան ֆինանսական վիճակը կը կախուի նաեւ ընկերութեան ունեցած ծախսերէն, որոնք կրնան ներառել վարձակալութեան, աշխատավարձերու, եւ այլ ծախսերու համար։

Ընկերութեան անդամները կրնան առաջարկել նոր անդամներ, որոնք կրնան դառնալ ընկերութեան անդամներ, եթէ ունին ընկերութեան անդամներուն երաշխաւորութիւնը։ Նոր անդամները կրնան ընտրուիլ ընկերութեան վարչութեան կողմէ, եթէ ունին անհրաժեշտ որակաւորումները։ Ընկերութեան անդամները կրնան նաեւ առաջարկել նոր նախագիծեր, որոնք կրնան իրականացուիլ ընկերութեան կողմէ, եթէ ունին անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցներ։ Ընկերութեան անդամները կրնան նաեւ առաջարկել նոր նախագիծեր, որոնք կրնան իրականացուիլ ընկերութեան կողմէ, եթէ ունին անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցներ։

Ընկերութեան անդամները կրնան նաեւ առաջարկել նոր նախագիծեր, որոնք կրնան իրականացուիլ ընկերութեան կողմէ, եթէ ունին անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցներ։ Ընկերութեան անդամները կրնան նաեւ առաջարկել նոր նախագիծեր, որոնք կրնան իրականացուիլ ընկերութեան կողմէ, եթէ ունին անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցներ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՆ ՂԱՆԿԱՐԱՆԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հայկական Հին Ղանկարանի Ընկերութիւնը հիմնադրուած է 1880ին, Վենետիկի մէջ։ Ընկերութեան նպատակն է հաւաքել, պահպանել եւ ցուցադրել հայկական հին ղանկարները, որոնք կը համարուին հայ մշակոյթի կարեւոր մասը։ Ընկերութիւնը ունի մօտ 2000 անդամներ, որոնք կը վճարեն տարեկան անդամավճար։ Ընկերութեան գործունէութիւնը կը ներառնէ ցուցահանդէսներ, դասախօսութիւններ եւ հրատարակութիւններ։

Ընկերութեան հիմնադիրներէն էր Գրիգոր Ալիշանը, որ նաեւ առաջին նախագահն էր։ Ան կը գրէ. «Մեր նպատակն է ոչ միայն պահել հները, այլ նաեւ ստեղծել նորերը, որոնք կը կրեն հայ ոգին»։ Ընկերութեան առաջին ցուցահանդէսը կազմակերպուեցաւ 1883ին, Վենետիկի Սան Ղազար կղզիին վրայ։

Ընկերութեան ներկայ նախագահն է Արամ Տէր-Ներսէսեան, իսկ գործադիր տնօրէնն է Մարիամ Ղազարեան։ Ընկերութեան գրասենեակը կը գտնուի Վենետիկի մէջ, Սան Ղազար կղզիին մէջ գտնուող վանքին մէջ։ Ընկերութեան կայքէջը՝ www.armenianpainting.org։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՆ ՂԱՆԿԱՐԱՆԻ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հայկական Հին Ղանկարանի հիմնադրութիւնը կապուած է Վենետիկի Սան Ղազար կղզիին հետ, ուր 1717ին հաստատուեցաւ Մխիթարեան միաբանութիւնը։ Միաբանները կղզիին վրայ հաստատեցին տպարան մը եւ սկսան հրատարակել հայերէն գիրքեր։ Տպարանին կից՝ 1789ին, Մխիթարեան հայրերը հիմնեցին փոքրիկ թանգարան մը, ուր կը պահէին հին ղանկարներ, ձեռագրեր եւ հնաոճ իրեր։

Ժամանակի ընթացքին այս հաւաքածոն այնքան մեծցաւ, որ անհրաժեշտ դարձաւ առանձին շէնք մը կառուցել։ Ճարտարապետ Գարեգին Սեբաստացին նախագծեց շէնքը, որ բացուեցաւ 1891ին, Ղազարեան հայրերու 200-ամեակին առիթով։ Շէնքին վրայ կը կարդանք. «Ի յիշատակ Ղազարեան հարցն, որ ի Վենետիկ հաստատեցին զարուեստ տպագրութեան եւ զանազան գրոց հրատարակութեան»։

Հիմնադրութեան առաջին տարիներուն հաւաքածոն կը կազմուէր գլխաւորապէս հին ձեռագրերէ եւ տպագրութիւններէ։ Ղանկարները սկսան գալ աւելի ուշ, երբ հայ նկարիչները սկսան ստեղծել կրօնական եւ աշխարհական թեմաներով գործեր։ Ընկերութիւնը կը պատուիրէր նկարներ հայ նկարիչներէ, որոնք կ՚ապրէին Պոլսոյ, Թիֆլիսի եւ Վենետիկի մէջ։

Առաջին ցուցահանդէսը կազմակերպուեցաւ 1883ին, եւ ներկայացուեցան 120 ղանկարներ։ Հանդիսատեսներուն թիւը կազմեց 3.500 հոգի։ Ցուցահանդէսը տեւեց 3 ամիս։ Ընկերութիւնը ստացաւ նաեւ շնորհակալագիրներ Վենետիկի քաղաքապետարանէն եւ Իտալիոյ թագաւորական ընտանիքէն։

Ընկերութեան հիմնադրութեան տարիներուն անդամներուն թիւը կազմեց 150 հոգի։ Անոնք կը վճարէին տարեկան 5 ֆրանք անդամավճար։ Ընկերութիւնը կը ստանար նաեւ նուիրատուութիւններ, որոնք կը կազմէին տարեկան մօտ 1.000 ֆրանք։ Այդ գումարով կը ծածկուէին շէնքի պահպանութեան, ցուցահանդէսներու կազմակերպութեան եւ նոր ղանկարներ գնելու ծախսերը։

Ընկերութեան առաջին տարիներուն ամենակարեւոր ձեռքբերումներէն մէկը եղաւ 1892ին, Ղազարեան հայրերէն ստացուած մեծ հաւաքածոն, որ կը պարունակէր աւելի քան 300 ղանկար։ Այս հաւաքածոն կազմուած էր 17-18-րդ դարերու ընթացքին։ Ան ներառնում էր նաեւ հին ձեռագրեր եւ հնաոճ իրեր։

Ընկերութեան հիմնադրութեան տարիներուն կարեւոր դէմքերէն էր նաեւ Գէորգ Տէր-Մովսիսեան, որ 1894ին դարձաւ ընկերութեան առաջին նախագահը։ Ան կը գրէ. «Մեր նպատակն է ոչ միայն պահել հները, այլ նաեւ ստեղծել նորերը, որոնք կը կրեն հայ ոգին»։ Ընկերութիւնը կը պատուիրէր նկարներ հայ նկարիչներէ, որոնք կ՚ապրէին Պոլսոյ, Թիֆլիսի եւ Վենետիկի մէջ։

Առաջին ցուցահանդէսը կազմակերպուեցաւ 1883ին, եւ ներկայացուեցան 120 ղանկարներ։ Հանդիսատեսներուն թիւը կազմեց 3.500 հոգի։ Ցուցահանդէսը տեւեց 3 ամիս։ Ընկերութիւնը ստացաւ նաեւ շնորհակալագիրներ Վենետիկի քաղաքապետարանէն եւ Իտալիոյ թագաւորական ընտանիքէն։

Ընկերութեան անդամները կրնան նաեւ առաջարկել նոր նախագիծեր, որոնք կրնան իրականացուիլ ընկերութեան կողմէ, եթէ ունին անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցներ։ Ընկերութեան անդամները կրնան նաեւ առաջարկել նոր նախագիծեր, որոնք կրնան իրականացուիլ ընկերութեան կողմէ, եթէ ունին անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցներ։

ՓՈՂՈՑՆԵՐՈՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՆ ՂԱՆԿԱՐԱՆ

Ընկերութեան ներկայ գտնուող անդամներուն թիւը կազմեց 70 հոգի։ Նախագահ՝ Տէր-Մովսիսեան, տեղակալ՝ Ղազարեան, գանձապահ՝ Մարիամ Ղազարեան։ Ընկերութեան վարչութեան անդամներ էին Գէորգ Տէր-Մովսիսեան, Արամ Տէր-Ներսէսեան, Մարիամ Ղազարեան, Գրիգոր Ալիշան եւ Գարեգին Սեբաստացի։ Ընկերութեան քարտուղար՝ Գէորգ Տէր-Մովսիսեան։

Ընկերութեան ներկայ գտնուող անդամները քննարկեցին հետեւեալ հարցերը։ Նախ՝ ընկերութեան անդամավճարի չափը։ Որոշուեցաւ, որ անդամավճարը մնայ 5 ֆրանք։ Երկրորդ՝ ընկերութեան գրադարանի ընդլայնումը։ Որոշուեցաւ, որ գրադարանը ընդլայնուի, եւ որ նոր գրքեր գնուին։ Երրորդ՝ ընկերութեան ցուցահանդէսները։ Որոշուեցաւ, որ ցուցահանդէսները կազմակերպուին ամէն 3 տարին մէկ անգամ։

Ընկերութեան անդամները կրնան ներկայ գտնուիլ ժողովին, կամ կրնան ներկայացնել իրենց կարծիքները գրաւոր ձեւով։ Ընկերութեան կանոնադրութեան համաձայն, ժողովին ներկայ անդամները կրնան քուէարկել ընկերութեան վարչութեան ընտրութեան համար։ Ընկերութեան վարչութիւնը կը բաղկանայ 7 անդամներէ, որոնք կ՚ընտրուին երեք տարի ժամկէտով։ Ամէն տարի կ՚ընտրուի 2 կամ 3 անդամ, կախած թէ քանի անդամ կը լրանայ իրենց ժամկէտը։ Ընկերութեան վարչութեան անդամները կրնան վերընտրուիլ։

Ընկերութեան վարչութիւնը կը ներկայացնէ իր տարեկան հաշուետուութիւնը, որ կը պարունակէ ընկերութեան գործունէութեան մասին տեղեկութիւններ, ինչպէս նաեւ ընկերութեան ֆինանսական վիճակին մասին տեղեկութիւններ։ Ընկերութեան ֆինանսական վիճակը կը կախուի ընկերութեան անդամներուն վճարած անդամավճարներէն, նուիրատուութիւններէն, եւ ընկերութեան ունեցած այլ եկամուտներէն։ Ընկերութեան ֆինանսական վիճակը կը կախուի նաեւ ընկերութեան ունեցած ծախսերէն, որոնք կրնան ներառել վարձակալութեան, աշխատավարձերու, եւ այլ ծախսերու համար։

Ընկերութեան անդամները կրնան առաջարկել նոր անդամներ, որոնք կրնան դառնալ ընկերութեան անդամներ, եթէ ունին ընկերութեան անդամներուն երաշխաւորութիւնը։ Նոր անդամները կրնան ընտրուիլ ընկերութեան վարչութեան կողմէ, եթէ ունին անհրաժեշտ որակաւորումները։ Ընկերութեան անդամները կրնան նաեւ առաջարկել նոր նախագիծեր, որոնք կրնան իրականացուիլ ընկերութեան կողմէ, եթէ ունին անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցներ։

ՍԱՍՈՒՆԻԼ

(ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ՎԱՂ, 364 – 400)

Ֆ. ՎԱՀԱՆ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅԱՄԲ Ե. ՂԱՆՋԱԼՅԱՆԻ

2. ՄԱՍՆ

Կիսամութին մեջ ելա Իսա առանձին տանջանքին մատնուելու, եւ իւր աշակերտներն ալ ննջած էին քունի մեջ, եւ իւր ձայնը չլսեցին: Ես առանձին էի իսկ ես ալ կ՚ուզէի ննջել, բայց ինծի ըսած էին ժամ մը արթուն մնալ, եւ ես ալ ուզեցի իմ խոստումս կատարել: Ես ալ ննջեցի, եւ ինծի ըսին թէ ես ալ ժամ մը արթուն չմնացի

ղիպատոսի, որպէսզի նպաստէ Սուէզի վէճին խաղաղ լուծման: Այս առթիւ բացատրեց թէ ժողովի հրաւիրուած 22 պետութիւններէն 18ը համաձայնութիւն մը կնքեցին, որպէսզի բոլոր ազդերն ալ ապահովէն օգտուին ջրանցքէն: «Այդ ազդերը կը ներկայացնեն Եւրոպան, Ասիան ու Ափրիկէն եւ անոնց նաւադնացութիւնը կը կազմէ հասլուրին 95ը: Կը յուսանք թէ Եգիպտոս պիտի յարգէ չափաւորու-թեամբ այլ հասատատօրէն արտայայտուած կարծիքները, նպաստելով հարցին խաղաղ լուծման»:

× Լոնտոնի թերթերը կը գրեն թէ Անգլիա վճռած է տեղի չտալ Ջրանցքին մի-ջազգային վարչութեան սկզբունքին մէջ, եւ ի հարկին իր չահերը պաշտպանել զի-նու ղօրութեամբ: Աւստրալիոյ վարչապետը կը ջանայ միջին ճամբայ մը գըտնել, բայց Լոնտոն կ'ուզէ միշտ պատրաստ դտնուիլ որեւէ պատահականութեան առջեւ: Այնպէս որ, կացութիւնը կրնայ բարդանալ, եթէ Եգիպտոս բոլորովին ժխտական դիրք բռնէ:

Միւս կողմէ, իրազեկները կը հաւատան թէ մտահոգութիւն կը տիրէ Գահիրէի մէջ, ուր կը վախնան որ Ջրանցքին երթեւեկը ջլատուի, եթէ նաւուղիղները չգըտնեն: Ձեռնարկները կը կատարուին ամէն տեղ, մասնաւորապէս արեւմտեան Գերմանիոյ մէջ:

× Անգլ. թերթ մը կը գրէ թէ Եգիպտոս չատ ծանր տպնապի մը մատնուած է տնտեսական եւ ելմտական տեսակէտով, առանց մասնաւոր ճնշումի մը ենթարկուելու: Իր եկամուտին գլխաւոր աղբիւրը, բամպակը, ոչ միայն մեծապէս նուազած է այս տարի, այլեւ պատրաստի մթերքը վար դրուած է, ռուսական դէնքերուն փոխարժէքը վճարելու համար:

× Անգլիոյ աշխատաւորական կուսակցութիւնը միշտ կ'ընդդիմանայ որեւէ բռնի գործողութեան:

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ԾԱՆՐԱՆԱՑ ԿԻՊՐՈՍԻ ՄԷՋ

Նիկոսիայէն հասած լուրերու համաձայն, նոր կազմակերպութիւն մը ստեղծուած է կիպրոսի մէջ, կղզին Յունաստանի միացնելու համար: Այս նոր կոմիտէն կը կոչուի Վպեկա, որ թուղթիկը ցրուելով, կ'ըսէ թէ պիտի աջակցի էոքային, քանի որ անգլիացի կառավարիչը մերժեց առաջարկուած զինադադարը:

Ինչպէս կը յիշուի, մառեչալ Հարտինգ անձնատուրութիւն պահանջեց, զէնքերը յանձնելու պայմանով: Ցեղափոխական-ները մերժեցին, եւ կռիւը պիտի վերսկսի: Անգլիացի զինուորները վերահաստատուցին փչաթելերը եւ աւելցուցին չրջուն պահակախումբերը: Առջի օր խուզարկութիւնով կատարուեցաւ հոդագործական կեդրոնին մէջ, որ մասնաճիւղը ունի ամէն կողմ: Բազմաթիւ փաստաթուղթեր դըտնուեցան:

× Անգլիոյ գաղթային նախարարու-թիւնը կը ծանուցանէ թէ վերջերս դըտնուած վաւերապիրներու համաձայն, Կիպրոսի ահաբեկչական գործունէու-թեան բուն վարիչն էր Մակարիոս արք.: Այդ փաստաթուղթերուն մէջ կը գտնուի ապստամբական Տիկենիսի օրագրին մէկ մասը: Օրագիրը կ'ապացուցանէ թէ գո-րավարը կը գործէր համաձայն Մակա-րիոս արք.ի անձնական հրահանգներուն, թէ առաջնորդը սիրական դեր կատարած է էոքայի կազմութեան եւ բոլոր ծրագիր-ներու պատրաստութեան մէջ:

Նախարարը հետեւեալ յայտարարու-թիւնն ըրաւ այս առթիւ.

— Մենք այս մասին բաւական բան գի-տէինք նախապէս. բայց ոչ այնքան բա-ցորոշ որքան այժմ: Նոր կացութիւն մը կը ստեղծուի այս վաւերապիրներուն հրատարակութեամբ: Կառավարութիւնը ուշադրութեամբ պիտի քննէ արքեպիս-կոպոսին անձնական կացութիւնը:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ հասաւ լհհական մար-տանաւ մը, եգիպտոսի կառավարութեան հրաւէրով: Պիտի մնայ չորս օր: 1939էն ի վեր առաջին անգամ է որ լհհական մար-տանաւ մը պաշտօնապէս կ'այցելէ Եգիպ-տոսի նաւահանգիստները: Վերջերս խումբ մը եգիպտացի ծովային սպաներ լհհա-տան գացած էին, մարզուելու համար:

ԱԼԺԵՐԻԱՑին հասած վերջին լուրերու համաձայն, բունն ընդհարում մը տեղի ունեցած է Զիամա-Մանսուրիայի մէջ: Սպաննուած են 11 զինուորներ, 16 հոգի ալ վիրաւորուած: — Ահաբեկումներ կա-տարուեցան Կոստանդինի մէջ: Զինուա-րական կառք մը պայթեցաւ Պոնի մէջ: Տասը հոգի վիրաւորուեցան:

Ի. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ վերսկսած է հիւլէա-կան զէնքերու փորձերը, Սիպերիոյ հա-րաւային-արեւմտեան մասին մէջ, համա-ձայն ամերիկացի ծովակալ Սթրաուսի տեղեկագրին: Այս լուրը հաղորդուեցաւ նախագահ Այզընաուըրի մէկ յայտարարու-թեամբ:

ՎԱՏԻԿԱՆԻ հետ յարաբերութիւններ հաստատելու համար, Հռոմի խորհրդա-րանի դեսպանատան գործակատարը առ-ատկութիւն մը ունեցաւ պապական նուի-րակին հետ: Առաջին չփումն է այս, 1917ի հոկտեմբերեան յեղափոխութենէն ի վեր:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

ԴԱՐ ՄԸ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Բ. Հատոր

Գրեց՝ ՄԻՆԱՍ ԹԷՕԼԷՕԼԵԱՆ

Գին 1000 ֆր. Դիմել «Յառաջ»ին

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

*Մխայեալ Նահանդներու Նոր Բիւրա-*նիայի Հայրենակցական Վերաշինաց Մի-ութիւնը որոշած է սանուհի մը որդեգրել Դպրոցասիրացի մէջ:

Սանուհին պէտք է ըլլայ Բիւթանիայի չրջանէն եւ 8էն 14 տարեկան: Նախա-պատուութիւն պիտի տրուի անոր որ կա-րօտ ընտանիքի կը պատկանի եւ ընդու-նակ է: Թեկնածուն պէտք է ներկայանայ նաեւ առողջական վկայագրով մը: Դիմել ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻՆ՝

1, Bld. du Nord, Le Raincy (S. et O.)

Հաղորդակցութեան միջոց.—

Փանթէնի եկեղեցիէն առնել 146 թիւ հանրակառքը եւ իջնել Փավիյօն Սու Պուա:

ԿՈՉ

Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանին 1956 - 1957 տարեշրջանի արձանագրու-թիւնները սկսած են: Անոնք որ կը փափա-քին ղրկել իրենց զաւակները, պէտք է փութան այժմէն իսկ դիմում ընել հաս-տատութեան տեսչութեան:

Վարժարանին նպատակն է՝ պատրաս-տել մրցունակարդ ուսման պաշարով օժ-տուած եւ հայեցի դաստիարակութիւն ըս-տացած ճշմարիտ Հայուհիներու սերունդ մը: Դպրոցասէրի ուսման ծրագիրը կ'ընդգրկէ երկու ուրոյն բաժիններ.—

Ա.) Ֆրանսականը, որ տատապէս կը հե-տեւի պետական լիսէներու արդիական բաժնի պաչտօնական ծրագրին —անգլե-րէն եւ սպաներէն լեզուներով — կը պատ-րաստէ պըրվէի եւ պաքալորէայի:

Բ) Հայկականը որ կ'օժտէ սանուհինե-րը հայագիտական ծանօթութիւններով, հայ լեզուի, գրականութեան, հայ կրօնի եւ պատմութեան, Հայաստանի աչխար-հագրութեան մարզերուն մէջ:

Աչակերտուհիները կ'ընդունուին ութ տարեկանէն սկսեալ: Տարեվճարն է 120 հազար ֆրանք, վճարելի եռամսեայ եւ կանխիկ:

Աւելի մանրամասնութիւններու համար դիմել տեսչութեան:

1, Bld. du Nord, Le Raincy (S. et O.)

Երթեւեկութեան միջոցներ, էկլիզ տը Փանթէնէն առնել 146 թիւ հանրակառքը եւ իջնել Փավիյօն սու Պուա: Հեռ. 172 Րէնսի:

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Համաչարսանճադի Հայր. Միութեան Լիոնի եւ Մարսէյլի մասնաճիւղերը իրենց խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնեն հայրենակից Տէր եւ Տիկին Ոսկեան Նալ-պանտեանի եւ պարագաներուն, որոնք կորսնցուցին իրենց քեռայրը՝ Մել-քոն Ճառայեան (*Ամերիկա*):

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐԵՐ

3 Մարտ, 1957 Հ. Բ. Ը. Մ. Փարիզի մասնաճիւղի տարեկան պարահանդէսը, Օթէլ Ժորժ Ե.ի մէջ, ժամը 16էն 24: Կը խնդրուի չխաչաճեւել:

ԱՆԱՐԱՏ ՅՂՈՒԹԵԱՆ ՔՈՅՐԵՐՈՒ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

*Վերաբացուած է Ա. Ց. Քոյրերու Ա-*նուվիլի վարժարանը. Նորոգուած է եւ ա-ռողջապահական բոլոր պայմանները կը լրացնէ. կը գտնուի Փարիզի հայաչատ արուարձաններէն մէկուն մէջ:

Կ'ընդունուին կեանքի եւ դիչերօթիկ աչակերտուհիներ, մանկապարտէզի եւ նախակրթարանի կարգերու մէջ: Դաս-տիարակութիւնը կը տրուի ըստ պետական ծրագրի եւ տոհմային կրթութեան:

Կ'աւանդուին նաեւ երաժչտութեան, գծագրութեան եւ ձեռագործի մաս-նաւոր դասեր նպաստաւոր պայմաններով:

Արձանագրութեան եւ պայմաններու մանրամասնութեանց համար դիմել՝

Les Sœurs Arméniennes
73 Avenue Henri Barbusse
Arnouville-les-Gonesse (S. et O.)
Tél. Gonesse 179

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

46, RUE RICHER - PARIS (9e)
Tél.: PROvence 64-90
C. C. P. Paris 3630-66

Նորագոյն հրատարակութիւններ ժամանց եւ Զբօս, Կ. Գուչակ (*երազ - ներու բանալին, Բախտագուչակութիւն, Աստղագիտութիւն, Ոգեհարցութիւն, Ձեռնածութիւն, ժամանցի խաղեր եւն.*):

Մեծադիր 632 էջ, 1956 Պէյրութ, գինը՝ 1400, *թղթատարի ծախքով* 1500 ֆր.:

Գարնանային, Վ. Շուչանեան, *հրա-*տարակչական, 1956, Պէյրութ, գինը՝ 600 ֆր.:

Մեռնող Գիւղին պատմութիւնը, Մ. Պարսամեան (*Մանկութեան, Պատանե-կութեան, Ուսանողական Ցուչեր, Գրա-կան Դէմքեր*): Գինը՝ 800 ֆր.:

Դար մը գրականութիւն, Մ. Թէօլէօլ-եան, Բ. Հատոր, Գահիրէ 1956, գինը 1000 ֆրանք:

(Սփիւռքեան գրական սերունդէն 58 դէմքեր, խորհրդահայ գրողներէն 24 դէմքեր, *իրենցմէ* ընտրուած էջերով) նա-խապէս լոյս տեսած է Ա. Հատորը, 1000 ֆրանք:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. ՀԱՅԵՐԷՆ ԲԱՑԱՏՐԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ, ՍՏ. ՄԱԼԽԱՍԵԱՆՑ, Բ. տպագր. *Պէյրութ*, 1955 – 56, *երեք հատոր լոյս տեսած* (Դ.ը *մամուլին տակ*): *Հատորը* 4.000 ֆրանք:
2. ՀԱՅՈՑ ՀԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ, Մ. ԱՐԵՂԵԱՆ, *դիրք Ա.*, *Բ. տպ. Պէյրութ*, 1955, *լաթակազմ* 1800 ֆրանք:
3. ԱԿՍԵԼ ԲԱԿՈՒՆՑԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, *Պէյրութ*, 1955, *Ա. եւ Բ. հա-տոր միասին* (Դ.ը *մամուլի տակ*) 1050 ֆրանք:
4. ԵԼԻՇԷ ՉԱՐԵՆՑԻ ԱՄՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, *հատոր Ա.*, 1050 ֆրանք:
5.— *L'Eglise Arménienne*, Malachia Ormanian, 2e éd. Antélias 400 Fr.
6. ԲԱՌԱՐԱՆ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ, Մեսրոպ Նուպարեան, *Պէյրութ*, 1955, 1210 էջ, *լաթակազմ* 3000 ֆր.:
7. ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱՌԱՐԱՆ ԱՆԳԼ.-ՀԱՅ. Փրոֆ. Յ. Յ. Չագմաճեան, *Պէյրութ*, *մե-ծադիր* 1424 էջ, *լաթակազմ* 4000 ֆր.:
8. ԽՈՆԱՐՀ ՀԵՐՈՍՆԵՐ, Կոմս, Գ. *դիրք*, *Պէյրութ*, 1956, 350 ֆր.:
9. ԴԱՐ ՄԸ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ, Մ. Թէօլէօլեան, Գահիրէ, 1956, Ա. եւ Բ. *հա-տոր* 2000 ֆր.:

Առաքումն ծախքը գնողին վրայ

ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՑԵԼԻ՝ ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ

ուր կը գտնուին Հայաստանի եւ Սփիւռքի հին ու նոր ամէն կարդի հրատարա-կութիւնները: Պահանջել Ընդարձակ Գրացուցակը:

LIBRAIRIE H. SAMUELIAN 51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris 6e.
Chèque Postal, Paris, 1278-35.

ԹԱՐՄԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՁԵՐ ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԳՈՑՆԵՐԸ, ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆԸ
ԴԻՄԵՑԷՔ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ

THOMLAC

16bis, Bld. Sébastopol, PARIS (4e) Angle Rue de la Reynie
ԵՒ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐԸ
52, Rue de Chalon, PARIS (12e), 4bis Rue Vaillant CouturierARGENTEUIL
166, Ave. Aristide Briand, PAVILLON Ş - SOUS - BOIS
3, Rue de la Charronnerie, ST.-DENIS

Մասնաւորաբար ձեր ճաշակին համար պատրաստուած ԸՆՏԻՐ ԻՒՂԱՆԵՐԿԵՐ որ ձեր բնակարանին ներքինը պիտի զարդարեն, իսկ արտաքինը պիտի պահպա-նեն բնութեան սպառնալիքներուն դէմ ՆԱԵԻ ՆՈՐԱՃԱՇԱԿ ՊԱՏԻ ԹՈՒՂԹԵՐ LINOLEUM, PLASTIQUE, etc.

Դիւրամատչելի գիներ եւ սիրալիր ընդունելութիւն կը սպասեն ձեզի

ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

ՍԻՐԵԼԻ ՑԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐ ԵՒ ՋՐՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ
ՄԻ ՄՈՌՆԱՔ ԱՆՊԱՑՄԱՆ ԱՑՑԵԼԵԼ

Մարսէյլի ամէնէն ձոխ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ARAX

(Վարդան Պանտիկեան եւ որդի)

Քաղաքի կեդրոնին մէջ Tél. : CO. 3643 27, Rue d'Aubagne, Marseille

Ամբողջովին վերանորոգուած եւ արդիական վերջին կարգ ու սարքով
Ուր պիտի գտնէք ձեր սիրած բոլոր ուտելիքները:
Պալճանեան *հաշխավալ եւ ներմակ պանիր*,
Յունական ամէնէն ընտիր ձիթապտուղները թարամա
պահածոները (*պամիա, եալանչի տոլմա, վարդի աւուշ, եւն.*):
Պոլսական լաֆերտա, չիրոզ, *ապուխտ, երչիկ, Ամասիոյ պաստիա*:
Ռուսական խաւեար *եւ ամէն տեսակի ձկնեղէններ*:
Ինչպէս նաեւ արեւելեան թարմ սուրճ, լօխում, հալվա, եւայլն:

Արեւելեան ազանդերներ (*Թուրչիներ*) *եւ ամէն տեսակ համեմներ*
Ապսպրանքները ամէն ուղղութեամբ, արագ եւ մաքուր սպասարկութիւն:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 Tél. : PRO 86-60
Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10: Հատը 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
29
ՕԳՈՍՏՈՍ
MERCREDI
29 AOUT
1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7666 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3477

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

Ե՞ՐԲ ԿԸ ՍԿՍԻ ՎԵՐԱՄՈՒՏԸ

●

Տարեկան արձակուրդը վերջանալու վրայ է: Հարիւր հազարներ իրենց տեղերը վերադարձած են արդէն, չարունակելու համար ամենօրեայ աքնութիւնը:

Ուրեմն, աշխատանք՝ կազդուրուած ջիղերով: Եւ աւելի լաւատես տրամադրութեամբ:

Ինչպէս անհատական կեանքը, հանրային գործունէութիւնն ալ թափ կը ստանայ, երբ ուժերը կը վերանորոգուին:

Այս իրողութեան ապացոյցները ամէն օր կը տեսնենք մեր ապրած միջավայրին մէջ:

Մարզիկ աւելի եռանդով գործի կը վրձին, եւ կը դառնան աւելի պայծառատես:

Պատճառ չկայ որ նոյն երեւոյթը չտարածուի մեր մէջ ալ, հանրային գործունէութեան տեսակէտով:

Առնենք մեր զաղութը, — խաղաղութիւն՝ բաղդատելով Միջին Արեւելքի ժխորին հետ:

Այդ խաղաղութիւնը չոր մխիթարանք մը պիտի ըլլար, առանց գործօն աշխատանքի:

Միջին Արեւելքը հնոց մըն է ազգային գործունէութեան, յարաճուն եւ ծաւալուն:

Այնտեղ ունին կաթողիկոսութիւն, առաջնորդարան, զպրոցական լայն ցանց, մշակոյթի վառարաններ եւ հանրանուէր դանդուած:

Կաթողիկոսական ընտրութեան ամբիծ ծաղած արուեստական տագնապը փոթորիկ մըն է որ ուշ-կանուխ պիտի փոխուի:

Պէտք չէ ամէն բան սեւ տեսնել, վայրերան կանչեր արձակելով:

Երբ ժխորը զազրի, պիտի սկսի բուն գործի շրջանը, լայն ճակատի մը վրայ:

Արդ, մենք որ խաղաղութիւն կը վայելենք երկար տարիէ ի վեր, կրցա՞նք արդիւնաւոր աշխատանք մը կատարել, մեր հանրային գործունէութեամբ:

Գոնէ արձակուրդէն վերջ, վերամուտի շրջան մըն ալ պիտի սկսի՞ մեզի համար, եր բնական երկրէն մինչեւ հարեւան գաղութները:

Այս հարցումները կ'ուղղենք անոր համար որ, պիտենք թէ տարիները կը թաւալին միշտ նոյն ժպտոյն միօրինակութեամբ:

Օրինակ, փարիզը տակաւին չկրցաւ բանակալէն դուրս ելլել, նոյնիսկ մայրաքաղաքին ազգ. գործերը վերակազմելու համար:

Լիոնը կքած է եկեղեցիի եւ Ազգ. Տան չինութեան բեռին տակ, ի զուր օգնութիւն սպասելով դուրսէն:

Վերակազմութեան լուրեր լսած ենք Մարսէյլէն, բայց ստոյգ տեղեկութիւններ չունինք բուն իրականութեան մասին.

Միւս հայաշատ կեդրոններն ալ կը զուհանան տեղ-քայլով:

Նոյն թարթափումը՝ հարեւան գաղութներուն մէջ:

Ոչ մէկ փորձ կեդրոնական իշխանութիւն մը, ընդհանուր ղեկավարութիւն մը հաստատելու համար:

Ամէն անգամ որ կը յուզենք այս խընդիրները, բանդէմներ միշտ զժուարութեանց մասին կը խօսին:

Մինչդեռ, անդործութեան եւ մխրճնակութեան բուն պատճառը այն է որ, ոչ կացութեան պահանջները կ'ըմբռնեն, ոչ ալ աշխատելու տրամադրութիւն ունին:

Պիտի ունենա՞նք վերջապէս իրական վերամուտ մը, տարիներու համաստարած թմրութենէն եւ անտարբերութենէն ետք:

Փարիզ, Փարի՛զ, ո՛րքան չուտ ցանքեցուցիր մտածելու եւ գործելու տրամադրութիւնները...:

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԻՆ ԿԸ ՍՊԱՍՈՒԷՐ ԵՐԷԿ

●

ԱՌԱՋԻՆ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱՑՍ ՇԱԲԹՈՒ

Երէկ Լոնտոն հասած պիտի ըլլար Եգիպտոսի նախագահին պատասխանը: Արտաքին գործերու նախարարութեան բանբերը յայտարարեց թէ պատասխանը Լոնտոն ղրկուած է արդէն, բայց եգիպտացիները զայն Աւստրալիոյ վարչապետին պիտի յանձնէր երէքշաբթի օր: Իրազեկները կը կարծեն թէ վերջին պահուն փոփոխութիւն մը կատարուած է պատասխանին խմբագրութեան մէջ:

Գնդ. Նասր նոր խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ իր արտաքին նախարարին եւ դիւանապետին հետ: Արդիւնքը նպաստաւոր կը համրուի խաղաղակարգադրութեան մը համար: Ցայտնի չէ թէ եգիպտոս պիտի պնդէ՞ նոր խորհրդաժողով մը դումարելու առաջարկին վրայ:

Ն պատասխան լրագրողներու հարցումին, եգիպտոսի արտաքին գործերու պաշտօնատան բանբերը յայտարարեց թէ «խաղաղ լուծման հաւանականութիւնները կան, բայց պարտաւոր ենք խոհեմութեամբ չարժիլ»:

Արտաքին գործերու նախարարը, Մահմուտ Ֆաուզի ունկնդրութեան ընդունեցաւ արաբական բոլոր երկիրներու դեսպաններն եւ անոնց յանձնեց Հինդերու յանձնախումբին արուած պատասխանին պատճէնը: Իսկ ճարտարագործութեան նախարարը տեսակցութիւն մը ունեցաւ Գահիրէի խորհրդային դեսպանատան առեւտրական խորհրդականին հետ: Կ'ըսուի թէ խօսակցութեան դլխաւոր նիւթն էր մեծ քանակութեամբ մեքենական, մասնաւորապէս ելեկտրական մեքենաներու ներածումը Ս. Միութենէն:

× *Գահիրէի կառավարական պաշտօնաթերթը, «Կլ Կումհուրիյա» իր կարդին կը հաստատէ թէ Եգիպտոս որոշեց պատասխանել Հինդերու յանձնախումբի հրաւէրին, դիտնալով հանդերձ որ Լոնտոնի խորհրդաժողովը յարձակողական ատրպ մըն է Եգիպտոսի դէմ: Թերթը մեւնոյն ատեն դիտել կուտայ թէ խորհրդաժողովը չի կրնար միջազգային համարուիլ, «քանի որ տրամադիօրէն կը հակասէ Ազգաժողովի ուխտին սկզբունքներուն»:*

× *Հոլանտական չոգենաւի մը նաւապետը կը պատմէ թէ սուիսուեցաւ չորս օր սպասել, Սուէզի ջրանցքէն անցնելու համար, վասնզի նաւուղիղներ կը պակսին: Նաւատիները այս առթիւ դիտած են որ զինուորական լայն չարժումներ տեղի կ'ունենան եւ ահագին քանակութեամբ զինամթերք ամբարուած է: Ուրիշ նաւ մը եւս յապաղման ենթարկուած է:*

Արեւմտեան Գերմանիոյ կառավարական չրջանակներէն կը հաղորդեն թէ ոեւէ զերման նաւուղիղ պայմանաւորուած չէ Եգիպտոսի հետ

× *Խիստ զգուշաւորութիւն կը տիրէ դնդ. Նասրի պատասխանին բովանդակութեան մասին: Ընդհանուր կարծիքն այն է թէ Եգիպտոսի նախագահը պիտի մերժէ միջազգային հակակշիռը եւ պիտի ընդունի միայն միջազգային խորհրդատու մարմին մը, ինչպէս առաջարկած էր Հնդկաստանի ներկայացուցիչը: Այդ պատճառով ալ, անհրաժեշտ կը դտնէ նոր ժողով մը դումարել մասնակցութեամբ 45 երկիրներու: Լաւատեսներու կարծիքով Հինդերու յանձնախումբին հետ հանդիպումը կրնայ դուռ բանալ նոր բանակցութեանց, փարատելով պատերազմի վտանգը:*

Եգիպտական թերթերը լուռթիւն կը պահեն զինուորական ձեռնարկներու մասին, բայց օրը օրին կը հաղորդեն կամաւորներու ժամանումը իսլամական երկիրներէ: Վերջին օրերս Գահիրէ հասած են 30 մարտիկներ: Միւս կողմէ թերթերը կը պնդեն թէ Անգլիա եւ Ֆրանսա դաւեր կը սարքեն, ջրանցքին նաւարկութիւնը խանդարելու համար:

Այս առթիւ դիտել կուտան թէ Թուրքիա, Իրան եւ Փաքիստան արեւմտեան պետութեանց կողմը անցած են, իրրեւ անդամ Ասլանեան դաչինքին, եւ վախնալով որ կը կորնդնեն Ամերիկայի տնտեսական աջակցութիւնը: Այս երեք իսլամ պետութեանց դիրքը սրտնեղութիւն կը պատճառէ դնդ. Նասրի, քանի որ կ'ապացուցանէ թէ ամբողջ իսլամական աշխարհը Եգիպտոսի հետ չէ:

ԳԵՐՄԱՆՆԵՐՈՒ ԴԵՐԸ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

Քանատացի լրագրող մը, Սթիվենսըն, որ քանի մը օր առաջ վտարուած էր Եգիպտոսէն, ուրիշ երկու թղթակիցներու հետ, կը պատմէ թէ զերմանական կարեւոր դէմքեր տիրական դեր կը կատարեն Գահիրէի մէջ, ամէն ճակատ վրայ: Թղթակիցը յաղողեր է տեսակցիլ այդ զերմաններէն մէկուն հետ՝ Եոհան Ֆոն Լեոս, վարդապետ փիլիսոփայութեան եւ դասախօս պատմութեան, որ եղած է Տոքթ. Կէօպէլսի անմիջական գործակիցը: Տեսակցութեան առեն այս Գերմանը ըսեր է թէ ինք պարզ թարգմանիչ մըն է Իսրայէլի մէջ խօսուած լեզուներու համար, թէ խաղաղասէր մարդ մըն է եւ այլն: Ցետոյ պատմեր է թէ ինչպէս փախաւ Ռուսերուն եւ Ամերիկացիներուն ձեռքէն: Եւ վերջապէս խոստովաներ է թէ կ'օգնէ եգիպտոսի քարոզչական պայքարին: Իր կարծիքով, Նասրը աւելի լաւ է քան Հիթլէրը: Գալով Իսրայէլի, զերման պատմաբանը բացատրեր է թէ այդ երկիրը «բաւական բարերեր չէ միլիոնաւոր Հրեաներ ընդունելու համար, իրրեւ հայրենիք եւ նեղութիւն կը պատճառէ արաբական երկիրներուն: Սիոնականները 90 առ հարիւր պատասխանատու են Նասրի եւ Եգիպտոսի դէմ դէմ սարքուած պայքարին»:

Տոքթ. Լեոս կատաղի ցեղապաշտ մը կը համարուի եւ բազմաթիւ դիրքեր դրած է Հրեաներուն դէմ, Հիթլէրի օրով:

Ուրիշ Գերմաններ ալ կարեւոր դեր կը կատարեն Եգիպտոսի մէջ, միշտ տեսլեան ունենալով Հրեաներուն դէմ:

× *Գահիրէի մէջ ձերբակալուեցան երկու Անգլիացիներ, այն ամբաստանութեամբ թէ լրտեսութիւն կը կատարէին:*

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

Ո՞ՒՐ ԵՍ, ՁԱՆԻԿ ԱՂԱ...

Մեր մանկութեան օրերուն կը պատմէին թէ Պոլսոյ Ս. Փրկչի ազգ. յիմարանոցին մէջ կը գտնուէր ձանիկ աղա մը, որ նշանաւոր հանդիսացած էր իրրեւ յիմարապան:

Ձանիկ աղան գիտէր զսպել ամէնէն կատաղի խենդերը, իրեն յատուկ միջոցներով, որոնց գաղտնիքը շատ բիչերուն ծանօթ էր:

Ամէն պարագայի մէջ, առածի կարգ անցած էր ձանիկ աղային հրաշագործ վարպետութիւնը:

Ո՛րկէ ուր, իր անունը միտքս իկաւ, երբ կը կարդայի «Այգ»ի օգոստոս 22 թուակիր խմբագրականը, — « Ո՛վ հայ ժողովուրդ...»:

Թերթին տէր եւ տնօրէնը, Տիգրան Թոսպաք, պարզելով «Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան պաշտպանութեան Համախմբումի» ամպետներուն այլազան բաղագրծութիւնները, երեւան կը հանէ նոր խայտառակութիւն մը:

— « Հայ ժողովուրդ, դիտե՞ս թէ դուն լիազօրութիւն տուած ես իրենց յայտնելու Լիբանանի բարձրագոյն իշխանութեանց թէ երբ Անթիլիասի Հարցը չկարգադրուի եպիսկոպոսներու եւ կարճատեւ վանականներու խմբակի մը եւ կիրքէն կուրացած քանի մը քաղքենիներու տեսակէտներուն եւ չահերուն համաձայն, պիտի լը-

քես այս երկիրը, Սովետական Հայաստան երթալու համար... (Տես Բ. էջ):

Նոյն յայտնութիւնը աւելի բացորոշ ձեւով մը կը կատարէ «Ազդակ», օգոստոս 25ի խմբագրականով, դարձեալ ուղղուած «Հայ ժողովուրդին»:

Մեր պաշտօնակցին վկայութեամբ, «Կիլիկեան կաթողիկոսական Աթոռին եւ նորընտիր կաթողիկոսին հակադրուած եւակատը» յայտնուած է Լիբանանի գերագոյն իշխանութեանց, յանուն իր աշխարհական եւ եկեղեցական ղեկավարութեան.

— *Նկատելով որ Լիբանանի պետական բարձրագոյն իշխանութիւնը անդրդուելի կը մնայ իր որոշումին մէջ՝ ճանչնալու եւ օրինաւոր նկատելու փետր. 20ի կաթող. ընտրութիւնն ու ընտրեալը, անգամ մը եւս կը դիմենք ձեզի՝ յայտնելու համար թէ մենք եւ մեր բոլոր համակիրները հաւաքաբար պիտի մեկնինք Լիբանանէն ու պիտի փոխադրուինք Սովետական Հայաստան, եթէ չեղեալ չնկատուի խնդրոյ առարկայ ընտրութիւնը...»:*

Լիբանանի ազգ. իշխանութեանց կը մընայ ձանիկ աղա մը գտնել, կարգի բերելու համար այս վեղարաւոր կամ անվեղար «Բաֆերը», յանուն գաղութին խաղաղութեան:

Ս. Փրկիչի խենդերը շատ-շատ յիմարանոցին բարեկարգութիւնը կը խանգարէին:

Ասոնք Լիբանանի համար ալ անտանելի տաղտուկ մը դարձե՞ն են, համաձայն հրատարակուած պատմութեան:

ՎԱՀԷ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՕԺՈՒՄԸ

«Ազդակ»ի վերջին թիւերէն կ'իմանանք թէ մեծ խանդավառութիւն կը տիրէ Լիբանանի եւ Սուրիոյ մէջ, Կիլիկիոյ կաթողիկոսին օծման առթիւ որ պիտի կատարուի այս կիրակի, 2 Սեպտ.: Ամէն կարգադրութիւն եղած է, արժանավայել հանդիսութեամբ կատարելու համար օծումը,

Վերջին 25 տրիներու ընթացքին, այս չորրորդ օծումն է որ պիտի տեսնէ Լիբանանի եւ Սուրիոյ հայութիւնը: 1931 Ապրիլ 26ին տեղի ունեցաւ Բարդէն աթոռակից կաթողիկոսին օծումը Հալէպի մէջ: 1940 Յունիս 2ին Սարաճեան կաթողիկոսի օծումը Անթիլիասի մէջ, իսկ 1945 ապրիլ 8ին Գարեգին կաթողիկոսի օծումը:

Մեծ թիւով հայրենակիցներ Պէյրութ կը սպասուին Իրաքէն, Եգիպտոսէն, Կիպրոսէն եւ Յունաստանէն: Թերեւս Ֆրանսայէն ալ:

ՀԱՆՔԱՑԻՆ ԱՐԿԱԾԻ ՄԸ գոհ գացին 29 բանուորներ, Վերին Սիլեզիոյ (Լեհաստան) մէջ: Երկու հարիւր հանքագործներ թաղուած էին ածխահանքին մէջ, երբ հրդեհ մըն ալ ծագեցաւ. բայց կարելի եղաւ փրկել արկածեալներուն մեծ մասը:

ԹԵՀՐԱՆԷՆ կը հեռագրեն թէ քարիւղի նոր հորեր գտնուած են մայրաքաղաքէն 150 քիլոմեթր դէպի հարաւ, կոմ քաղաքին մէջ: Վեց տարիէ ի վեր պարսիկ, անգլիացի եւ ամերիկացի երկրաչափներ պեղումներ կը կատարէին այդ շրջանին մէջ: Օգոստոս 26ին յանկարծ քարիւղ ժայթքեց, հասնելով 100 մեթր բարձրութեան:

ՍԱԿԱՐԱՆ (Օգոստոս 27).— Ջոյլ ոսկի 483,000, նափոլէոն 3540, զուիցերիական 3390, անգլիական 4380, քսան տոլարնոց 17,040,, թղթադրամ (անպաշտօն) սթերլին 1060, տոլար 411, զուիցերիական 98,75, պելժիական 8,05, լիր 0,64, տեսեթա 9,20,: Երկուշաբթի օր մինչ ոսկին որոշ անկում կը կրէր, Սուէզի արժեթուղթերը բարձրացած էին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՉԼՍԱ ՄԱՍԻՆ

ՀՈՒՇԵՐ ՍՈՍԻ ՑՈՒՑԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԵՐԻՑ

ՀՅԱՓՈՒՆԻ ԴԻՒ ԴԱՏԱԿԱՐԱՆ

Ցուցակ Սոսի ցուցափնջին մէջ գտնուած գոյքերուն, որոնք պիտի ծախուին հրապարակային աճուրդով՝ Հայաստանի Ազգային Գրադարանի օգտին։

Ա. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

Բ. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

Գ. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

Դ. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

Ե. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

Զ. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

Է. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

Ը. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

Թ. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

Ժ. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

ԺԱ. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

ԺԲ. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

ԺԳ. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

ԺԴ. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

ԺԵ. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

ԺԶ. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

ԺԷ. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

ԺԸ. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

ԺԹ. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

Ի. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

ԻԱ. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

ԻԲ. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

ԻԳ. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

ԻԴ. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

ԻԵ. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

ԻԶ. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

ԻԷ. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

ԻԸ. Ոսկեզօծ ափսէ՝ Ներսէս Շնորհալիի պատկերով։

Ի

ՍԱՍՈՒՆԻԼ

(ԳԱՍՏՈՆԻ ԿԿԳ, 364 – 400)

Ք. ՊԱՐԳ

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԻՐԱՔԱՆՉԻՐ ԵՎ ՄԱՄՎԱՑՈՒ ՀԱՅՐԸ

2. ՈՐՏՈՆ

Մօտակայքում մեզ հետաքրքրող ոչինչ չտեսանք, բայց հետևյալ երեք եղելությունները մեզ ստիպեցին կանգ առնել: Նախ՝ մեր ճանապարհին մի մեծ ծառ էր ընկած, որ արեւի ջերմությունից չորացել էր: Ապա՝ մեր ոտքերի տակ ոսկրներ էին, որոնք, ինչպես հետագայում պարզվեց, մարդկանց էին պատկանում: Եվ, վերջապես, մենք հանդիպեցինք մի մեծ քարավանի, որ ուղևորվում էր դեպի հարավ: Ես ուզում էի նրանց հարցեր տալ, բայց Ռաբիրիոսը ինձ հրաժարեցրեց դրանից:

— Ավելի լավ է, որ մենք ոչինչ չիմանանք, — ասաց նա: — Ես ուզում եմ, որ մենք ոչ մի կապ չունենանք այդ մարդկանց հետ:

Ես չհասկացա նրա խոսքերի իմաստը, բայց ենթարկվեցի նրան:

Մենք ուղևորվեցինք դեպի հարավ: Ռաբիրիոսը ինձ ասաց, որ մենք պետք է գնանք Ալեքսանդրիա, որտեղ ապրում էր Ամմոնիոս Սակկասի ընկերը՝ Պլոտինոսը, որի մասին ես այնքան շատ էի լսել: Ռաբիրիոսը ինձ ասաց, որ Պլոտինոսը ապրում է Ալեքսանդրիայի մոտ գտնվող մի գյուղում, որտեղ նա հիմնել է մի դպրոց: Ես ուզում էի հանդիպել Պլոտինոսին, որովհետև ինձ հետաքրքրում էին նրա գաղափարները:

Ճանապարհին մենք հանդիպեցինք մի քանի քարավանների, որոնք գնում էին հարավ: Ռաբիրիոսը ինձ ասաց, որ այդ քարավանները գնում են Հնդկաստան

մացայ, Էօզալփի դէպքին լուրը, առաջին անգամ ղին. տեղեկագրով արուած է ղինուորական իշխանութեանց: Դէպքը մերթ ընդ մերթ կառավարութեան եւ Ազգ. Մեծ Ժողովին եկած էր. քննութիւն կատարուած եւ ղին. առեւանի յանձնուած էր խնդիրը:

1950էն ի վեր հարցը քանիցս քննուած է. հիմա ալ Ազգ. Մեծ Ժողովի նոր մէկ որոշումը կը գործադրուի, այս մասին բաւական մը չունինք: Կարգ մը ճառախօսներ քաղաքական նկատումներով խօսեցան: Ցառականչական է: Սեպտ. 6–7ի դէպքերուն նման դէպքերուն ատեն, պէտք է կառավարութիւնը ժողովուրդը պաշտպանէ ու պատասխանատուները յանձնէ դատարան:

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀԻՍ. ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

Վերջին տեղեկութեանց համաձայն, բուռն կռիւներ տեղի ունեցած են կոստանդնուպոլսի չրջանին մէջ, մեծ կորուստներ պատճառելով ըմբոստներուն: Զինուորական իշխանութիւնը կը ծանուցանէ թէ խորտակուած է ապստամբական խարիսխ մը: Այս կռիւներուն մէջ սպաննուած է Ֆրանսացի հարիւրապետ մը, Հոթլոք, աղգական մառեչալ Լըքլեռի: Սպաննուած են 29 ըմբոստներ, ինչ հոգի ալ գերի բռնուած:

× Մառեչալ Փիւէն բանախօսութիւն մը կատարելով Վիչիի մէջ, առաջարկեց լայնօրէն ապակեդրոնացեալ դաշնակցութիւն մը հաստատել Ալժերիոյ մէջ, իբրեւ հիմնական լուծում: Մառեչալը գնահատեց կառավարութեան ճիգերը, բարեկարգութիւնը վերահաստատելու համար, բայց պնդեց դաշնակցային կազմակերպութեան ծրագրին վրայ: Անշուշտ Ալժերիան պիտի մնայ Ֆրանսական: Ներկանեըը չեմսպասէս ծափահարեցին այս ճառը:

ԻՏԱԼԻՈՅ ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐԸ ԿԸ ՄԻԱՆԱՆ

Այս մէջոցին կարեւոր բանակցութիւններ կը կատարուին Իտալիոյ մէջ, միացնելու համար ընկերվարական կուսակցութեան երկու թեւերը: Ձախակողմեան թեւին վարիչը, Նէննի, որ կը գործակցէր համայնավարներուն հետ, այժմ կ'ուզէ համաձայնութիւն մը կնքել կուսակցութեան ընդհ. քարտուղարին՝ Սարագաթի հետ, որ փոխ-վարչապետ է կառավարութեան մէջ:

Այս խմորումը այնքան հասունցած է որ, Ֆրանսայի ընկերվարական կուսակցութեան ընդհ. քարտուղարը, Պ. Կոմէն, Հռոմ կը սպասուի: Կարեւոր խօսակցութիւններ տեղի պիտի ունենան օգոստ. 30էն մինչեւ սեպտ. 5:

Հրատարակուած տեղեկութեանց համաձայն, Նէննի խորապէս ազդուած է Խրուշչեւի յայտնութիւններէն եւ կ'ուզէ ամէն կապ խզել համայնավարներուն հետ, ընդունելով Ատլանտեան դաշինքը եւ Միացեալ Եւրոպայի ծրագիրը:

Քաղաքական չրջանակներու մէջ մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայեն Իտալիոյ ընկերվարական կուսակցութեան երկու թեւերուն հաչտութեան, որ ծանր հարուած մը պիտի ըլլայ համայնավարութեան համար:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐԸ չատ ծանր վնասներ եւ մարդկային կորուստներ պատճառեցին Թուրքիոյ մէջ: Պոլսէն կը հեռագրեն թէ առնուազն 81 հոգի խեղդուած են: Ոմանք մինչեւ 121 կը հաշուեն մարդկային կորուստները: Թերթերը կը գրեն թէ 79 հողագործներ խեղդուեցան Ատրեամանի մէջ, Սուրիոյ սահմանին մօտ: Երկու աղջիկներու դիակները գտնուեցան Սեբաստիոյ մէջ: Մալաթիայէն հասած լուրերու համաձայն անհետացած են 40 հոգի, որոնք կամուրջի մը տակ ապաստանած էին տեղատարափէն խուսափելու համար: Կը կարծուի թէ բոլորն ալ քշուած են եփրատի ջուրերէն: Հոնձքերը մեծապէս վնասուած են եւ բազմաթիւ արջառներ կորսուած:

ԿՈՉ ԶԷՅԹՈՒՆՑԻՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԶԷՅԹՈՒՆԸ ՍԻՐՈՂՆԵՐՈՒՆ

Անցեալ տարուան նոյեմբեր ամսուն Մ՛ոնթէվիտէոյի **Զէյթունի Հայր Միութեան** վարչութիւնս սիրուելի բոլոր հայ թերթերուն ուղարկած իր կոչով կը յայտնէր Զէյթունի Պատմագիրքի պատրաստութեան մասին եւ կը փափաքէր ունենալ յուշեր, գրութիւններ, նկարներ:

Ուրախ ենք յայտնելու որ սիրուելի ամէն կողմերէն սկսած ենք Զէյթունի վերաբերեալ պատմական յիշատակարաններու ձեռագիր արձանագրութիւնները, թերթերու հատուածները, նաեւ զէյթունցի մը տատորականներու աշխատակցութեան խոստումը:

Նոյն մեր կոչին մէջ յայտնած էինք նաեւ թէ անոր պատրաստութիւնը պիտի ըլլար բոլորին հաւանութեամբ եւ գիտակցութեամբ, որպէսզի ըլլար իրականը եւ լաւագոյնը:

Ներկայիս պահելով նոյնը մեր յայտարարութիւնը, երկրորդ եւ վերջին անգամ կոչ կ'ընենք բոլոր զէյթունցիներուն եւ զոյն սիրողներուն, որպէսզի մինչեւ ներկայ տարուան դեկտ. ամիսը փութացնեն իրենց նախասիրած ձեւով աշխատակցութիւնը եւ կարեւոր նիւթերու ու նկարներու առաքումը:

Սոյն Պատմագիրքի պատրաստութեան ուրախ առիթով, Վարչութիւնը կը հաստատէ 50 տոլարնոց մրցանակ մը այն բանաստեղծին համար, որ Զէյթունի փառաւոր պատմութիւնը, պատմական հիմնարկութենէն մինչեւ կործանումը պատկառելի բանաստեղծութեան մը վերածէ: Հոն պիտի երեւին հիմնարկութիւնը, մղած ինքնապաշտպանութեան պայքարը, համազգային արժէքով պատերազմները, հերոսները, անոնց քաջագործութիւնները, եւ վերջապէս անոր Յարութիւնը եւ ապագան Հայաստանի մէջ:

Նոյն բանաստեղծութեան տեղ պիտի որոշուի Պատմագիրքին մէջ եւ շահողին անունը պիտի յայտարարուի:

Վարչութիւն

Հասցէ՝

Agraciada 3060 Montevideo

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

ԴԱՐ ՄԸ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Բ. Հատոր

Գրեց՝ ՄԻՆԱՍ ԹԷՕԼԷՕԼԵԱՆ

Գին 1000 ֆր. Դիմել «Յառաջ»ին

ԿՈՉ

Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանին 1956 - 1957 տարեշրջանի արձանագրութիւնները սկսած են: Անոնք որ կը փափաքին ղրկել իրենց զաւակները, պէտք է փութան այժմէն իսկ դիմում ընել հաստատութեան տեսչութեան:

Վարժարանին նպատակն է՝ պատրաստել միջնակարգ ուսման պաշարով օժտուած եւ հայեցի դաստիարակութիւն ըստացած ճշմարիտ Հայուհիներու սերունդ մը: Դպրոցասէրի ուսման ծրագիրը կ'ընդգրկէ երկու ուրոյն բաժինները.—

Ա) Ֆրանսականը, որ տառապէս կը հետեւի պետական լիսէներու արդիական բաժնի պաշտօնական ծրագրին —անդլերէն եւ սպաներէն լեզուներով — կը պատրաստէ պրեվէի եւ պաքալորէայի:

Բ) Հայկականը որ կ'օժտէ սանուհիները հայագիտական ծանօթութիւններով, հայ լեզուի, գրականութեան, հայ կրօնի եւ պատմութեան, Հայաստանի աշխարհագրութեան մարզերուն մէջ:

Աշակերտուհիներ կ'ընդունուին ութ տարեկանէն սկսեալ: Տարեվճարն է 120 հազար ֆրանք, վճարելի եռամսեայ եւ կանխիկ:

Աւելի մանրամասնութիւններու համար դիմել տեսչութեան:

1, Bld. du Nord, Le Raincy (S. et O.)

Երթեւեկութեան միջոցներ, էկլիզ տը Փանթէնէն առնել 146 թիւ հանրակառքը եւ իջնել Փավիյօն սու Պուա: Հեռ. 172 Րէնսի:

ԳՐԱԽՈՒՄԱՅ ՕՐԵՐ

3 Մարտ, 1957 Հ. Բ. Ը. Մ. Փարիզի մասնաճիւղի տարեկան պարահանդէսը, Օթէլ Ժորժ Ե.ի մէջ, ժամը 16էն 24: Կը խնդրուի չխաչաձեւել:

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԲԱՐԳԱՒԱՃՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Շնորհակալութեամբ ստացած ենք Պ. Վ. Սարաֆեանէ (Պրիւսէլ) հատոր, Պ. Ա. Իփքրանեանէ (Փարիզ) 2000 «Յառաջ»ի բարգաւաճման համար:

ԱՆԱՐԱՏ ՅԼՈՒԹԵԱՆ ՔՈՅՐԵՐՈՒ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Վերաբացուած է Ա. Ց. Քոյրերու Անուվիլի վարժարանը. նորոգուած է եւ առողջապահական բոլոր պայմանները կը լրացնէ. կը գտնուի Փարիզի հայաշատ արուարձաններէն մէկուն մէջ:

Կ'ընդունուին կերեկիօթիկ եւ պիչերօթիկ աշակերտուհիներ, մանկապարտէզի եւ նախակրթարանի կարգերու մէջ: Դաստիարակութիւնը կը տրուի ըստ պետական ծրագրի եւ տոհմային կրթութեան:

Կ'աւանդուին նաեւ երաժշտութեան, գծագրութեան եւ ձեռագործի մաս – նաւոր դասեր նպաստաւոր պայմաններով:

Արձանագրութեան եւ պայմաններու մանրամասնութեանց համար դիմել՝

Les Sœurs Arméniennes
73 Avenue Henri Barbusse
Arnouville-les-Gonesse (S. et O.)
Tél. Gonesse 179

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Պ. Յակոբ Յոխիկեան (Սիմոնեան) կը փնտռէ Պ. Խաչատուր Թոմէեանը, բնիկ Երանոս գիւղացի (Մարթոնի չրջան):

Տեղեկացնել Պ. Յակոբ Սիմոնեանի, 59 59, Av. du Bas-Meudon Issy-les-Moulineaux Seine

Ամերիկայի թերթերէն կը խնդրուի արտատպել:

ԿՈՒԶՈՒԻ

Թրիքոյի կարող մը եւ երիտասարդ մը 16էն 17 տարեկան, ամնիւթեանսիոնէռ:

Դիմել՝ Թրիքօ Թէրզեանի, 3 ռիւ Փուասոնիէռ, Փարիզ (2):

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

46, RUE RICHER - PARIS (9e)

Tél.: PROvence 64-90

C. C. P. Paris 3630-66

Նորագոյն հրատարակութիւններ

Ժամանց եւ Զբօս, Կ. Գուշակ (երազ – ներու բանալին, Խախտագուշակութիւն, Աստղագիտութիւն, Ոգեհարցութիւն, Զեռնածութիւն, Ժամանցի խաղեր եւն.):

Մեծադիր 632 էջ, 1956 Պէյրութ, գինը՝ 1400, թղթատարի ծախքով 1500 ֆր.:

Գարնանային, Վ. Շուշանեան, Հրատարակչատուն, 1956, Պէյրութ, գինը՝ 600 ֆր.:

Մեռնող Գիւղին պատմութիւնը, Մ. Պարսամեան (Մանկութեան, Պատանեկութեան, Ուսանողական Ցուշեր, Գրական Դէմքեր): Գինը՝ 800 ֆր.:

Դար մը գրականութիւն, Մ. Թէօլէօլեան, Բ. հատոր, Գահիրէ 1956, գինը 1000 ֆրանք:

(Սփիւռքեան գրական սերունդէն 58 դէմքեր, խորհրդահայ գրողներէն 24 դէմքեր, իրենցմէ ընտրուած էջերով) Նախապէս լոյս տեսած է Ա. Հատորը, 1000 ֆրանք:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՎԱԼԱՆՍ.— Պ. Ռուբէն Տալքիւիէեան եւ ընտանիքը կը ծանուցանեն թէ իրենց սիրեցեալ մօր՝

ՆԵՒԻԻԿ ՏԱԼՔԻՒԻՓԷԵԱՆԻ

(Ծնեալ Պալըքճեան)

մահուան քառասունքին առթիւ այս կիրակի առաւօտ Ս. պատարագ եւ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի:

Կը հրաւիրուին հանդուցեալին յիշատակը յարգողները:

*
**

Այս առթիւ Պ. Ռուբէն մեր Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ աղքատաց սնտուկին կը նուիրէ 5000 ֆր., եկեղեցւոյ 3000 ֆր., երգչախումբին 2000 ֆր.: Ասկէ զատ իր մօտ յիշատակին յաւերժացման համար եկեղեցւոյ Ջերմութեան համար կը վճարէ կազով կեդրոնական ջեռուցիչ մը՝ իր բոլոր կազմածներով:

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. ՀԱՅԵՐԷՆ ԲԱՑԱՏՐԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ, ՍՏ. ՄԱԼԽԱՍԵԱՆՑ, Բ. տպագր. Պէյրութ, 1955 – 56, երեք հատոր լոյս տեսած (Դ.ը մամուլին տակ): Հատորը 4.000 ֆրանք:

2. ՀԱՅՈՑ ՀԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ, Մ. ԱԲԵՂԵԱՆ, դիրք Ա., Բ. տպ. Պէյրութ, 1955, լաթակազմ 1800 ֆրանք:

3. ԱԿՍԵԼ ԲԱԿՈՒՆՑԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, Պէյրութ, 1955, Ա. եւ Բ. հատոր միասին (Դ.ը մամուլի տակ) 1050 ֆրանք:

4. ԵՂԻՇԷ ԶԱՐԵՆՑԻ ԱՄՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, հատոր Ա., 1050 ֆրանք:

5.— *L'Eglise Arménienne,* Malachia Ormanian, 2e éd. Antélias 400 Fr.

6. ԲԱՌԱՐԱՆ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ, Մեսրոպ Նուպարեան, Պէյրութ, 1955, 1210 էջ, լաթակազմ 3000 ֆր.:

7. ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱՌԱՐԱՆ ԱՆԳԼ.–ՀԱՅ. Փրոֆ. Յ. Յ. Զագմանեան, Պէյրութ, մեծադիր 1424 էջ, լաթակազմ 4000 ֆր.:

8. ՀՈՆԱՐՀ ՀԵՐՈՍՆԵՐ, Կոմս, Գ. դիրք, Պէյրութ, 1956, 350 ֆր.:

9. ԴԱՐ ՄԸ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ, Մ. Թէօլէօլեան, Գահիրէ, 1956, Ա. եւ Բ. հատոր 2000 ֆր.:

Առաքման ծախքը գնողին վրայ

ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ

ուր կը գտնուին Հայաստանի եւ Սփիւռքի հին ու նոր ամէն կարգի հրատարակութիւնները: Պահանջել Ընդարձակ Գրացուցակը:

LIBRAIRIE H. SAMUELIAN 51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris 6e
Chèque Postal, Paris, 1278-35.

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԷՆ ՓԱՐԻԶ ԱՅՑԵԼՈՂ ՀԱՅԵՐԸ

եթէ կ'ուզեն կնոջական նորաձեւութեան վերաբերեալ որեւէ գնում կատարել՝ իրենց իսկ շահուն համար պէտք է անգամ մը այցելեն

Կ. ԳԱԶԱԶԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ

ՓԱՐԻԶԵԱՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

CLAIRE COMTE

COUTURE

Ցարւոյն բոլոր եղանակներուն, ամենավերջին նորաձեւութեանց համաձայն եւրոպական ընտիր կերպասներ, անթերի կարուածք.

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐ:

ՕՓԵՐԱՅԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՑ

17, Boulevard des Capucines Café de la Paix իսկ դիմացը

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10: Հատը 12 ֆր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 30 ՕԳՈՍՏՈՍ

JEUDI 30 AOUT 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7667 — 32e ANNEE

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3478

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՄԵԼԼԵԻՆԵՐՈՒ ՊԱՐԸ

●

Արեւելեան աղանդի մը պատմութեան հետ չէիմթէք այս բացատրութիւնը:

Ինդիրը կապ ունի հայկական ողբեր - դութեան մը հետ, որ չափազանց երկար տեւեց:

Արձակուրդէն վերադարձին, հաղիւ ժամանակ ունեցանք թղթատելու կարգ մը թերթեր, մասնաւորապէս «եկեղե - ցասէր» կոչուած մամուլը:

Եւ ի՞նչ տեսնենք.— Անթիլիասի չուրջ սարքուած արհեստական ժխորը կը չա - րունակուի նոյն միօրինակութեամբ եւ մոլեռանդութեամբ:

Շողիք եւ փրփուր՝ չմորած աչքերով: Կիրք եւ ժանիք՝ հակառակորդը բզկտ - ելու տրամադրութեամբ:

Եւ իրրեւ բնական հետեւանք՝ չառա - չուն հարուածներ՝ յարձակման ենթար - կուած ճակատէն:

Նախապէս քմահաճ մարզանքի մը տը - պաւորութիւնը կը դործէր «եկեղեցա - սիրական» այս խաչակրութիւնը:

Ամիսներ եւ ամիսներ տեւելով, զար - դանալով եւ այլասերելով, ի վերջոյ դարձաւ պատկերազարդ խայտառակու - թիւն:

Արշաւը ազգային չրջանակէն ալ ան - դին անցաւ, դառնալով «ինտերնացիոնալ պրոբլեմ»:

Լիբանանի եւ Սուրիոյ պետական դրասենեակներէն ո՞ր մէկը խնդրագիր, ժուռնալ կամ... ազգարարութիւն չստա - ցաւ, վերջին վեց ամիսներու ընթացքին:

Միջին Արեւելքի մէջ կա՞յ արաբերէն կամ ֆրանսերէն թերթ մը, որ պարբե - լաբար զրգռիչ տեղեկութիւններ չհրա - տարակէ, ներշնչուելով նոյն պղտոր աղ - բիւրներէն:

Փնաքեր սուտկրու, այլազան քսու - թեանց եւ խռովայոյզ ցնդաբանութեանց մէջ, ի զուր կը փնտռէք որեւէ մտահո - գութիւն՝ տարագիր բազմութեանց ա - պահովութեան մասին:

Վեղարաւոր թէ անվեղար, այս բազմե - րես դպիրները օրն ի բուն կ'ոստոստեն իրենց անդաստանին մէջ սանձակոտոր մո - լեգնութեամբ, առանց մտածելու հետե - ւանքներու մասին:

Կը մոռնան թէ առտու մը կրնան ըն - դոստ արթննալ, որեւէ անակնկալի հե - տեւանքով:

Ծանօթ մելեւեինները դոնէ գիտեն իրենց մենաստանին դուռները փակել, որպէսզի դրսեցիներ չկարենան սպրդիլ, խանգա - րելով իրենց երանաւէտ օրօրը:

Մեր մելեւեինները աւելորդ կը նկատեն այս տարրական զգուշութիւնը: Կ'ուզեն որ արար-աշխարհ գիտէ իրենց պարը, լսէ իրենց բարեպա՛շտ եղանակները:

Դեռ աւելին, — մանաւոր տեսարաններ ալ կը սարքեն, որպէսզի ամբոխը դուար - ճանայ, ծափահարելով իրենց աղգասի - րական՝ն «զալմաղալ»ը:

Երբեք տրամադրութիւն չունինք խան - դարելու իրենց դիմակապարը:

Բայց, բարեկամաբար դիտել կուտանք թէ՝ հասած են կէտի մը, ուր իրենց մարզանքը այլեւս պիտի համարուի քրէա - կան յանցանք:

Վանդի, լրջօրէն կը սպառնայ տարա - դիր բազմութեանց ապահովութեան եւ բարօրութեան:

Չե՞ն լմբռներ թէ ամբողջ ժողովուրդի մը ճակատագրին հետ կը խաղան, չարա - փոխելով տարրական խնդիր մը.— Երկու Աթոռներու յարաբերութեանց ճշդումը:

Շ.

ՍՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԵԳԻՊՏՈՍ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ ՀԻՆԳԵՐՈՒ ՀՐԱՒԷՐԸ

●

ԲԱՐԵՆՇԱՆ ԵՐԵՒՈՅԹՆԵՐ

Եգիպտոսի կառավարութիւնը օգոստ. 28ին հրատարակեց Հինգերու յանձնա - խումբին հրաւէրը եւ գնդ. Նասըլ պա - տասխանը, որով կ'ընդունի տեսակցիլ, «այնպէս ինչպէս առաջարկուած է»:

Այս հաւանութիւնը մեծ զոհունակու - թիւն պատճառեց Արեւմուտքի քաղաքա - կան շրջանակներուն մէջ: Գնդ. Նասըլ պատասխանը Աւստրալիոյ վարչապետին՝ Պ. Մենզիսի յանձնուեցաւ Լոնտոնի դես - պանին կողմէ: Պ. Մենզիս անմիջապէս Անգլիոյ վարչապետարանը գնաց, ուր Պ. Իրըն Նիասի հրաւիրած էր դահլիճը, սո - վորականէն մէկ ժամ առաջ: Կ'ըսուի թէ խորհրդարանը արտակարգ նիստի հրա - ւիրուած է: Կարճ խորհրդակցութենէ մը ետք, ժամը 14,45ին Հինգերու յանձնա - խումբի միւս անդամներուն հաղորդուե - ցաւ եգիպտոսի պատասխանը: Տակաւին յայտնի չէ թէ ե՛րբ եւ ուր պիտի կատար - ուի հանդիպումը: Յանձնախումբին նա - խագահը եւ միւս անդամները տրամա - դիր են ի հարկին Գահիրէ երթալու:

Հրատարակուած տեղեկութեանց հա - մաձայն, թէ յանձնախումբը եւ թէ Անգ - լիա կ'ուզեն խոհեմութեամբ շարժիլ: Այս չի նշանակեր թէ կարեւոր զիջումներ պի - տի ըլլան հիմնական կէտերու մասին: Աւստրալիոյ վարչապետը լիազօրութիւն ստացած չէ բանակցելու ըստ կամս թեան: Արեւմտեան երեք պետութեանց կ'ինչոյ որոշել թէ կարելի՞ է բանակցութիւններ կատարել: Այդ պարագային պիտի խոր - հրդակցին Լոնտոնի խորհրդաժողովին 18 անդամներուն հետ, վերջնական որոշում տալու համար:

Աւստրալիոյ վարչապետը եգիպտոսի պատասխանը ստանալէ առաջ, Անգլիոյ հեռատեսիլի պաշտօնատունը զացած էր, ներկայ ըլլալու համար տեսակցութեան մը զոր անգլիացի լրագրող մը ունեցած էր գնդ. Նասրի հետ: Պ. Մենզիս ինք ու - զած էր տեսնել եւ լսել այն մարդը որուն պիտի հանդիպի քանի մը օրէն, իրրեւ ներկայացուցիչը 18 պետութեանց:

Մինչ այս մինչ այն բոլոր տեղեկու - թիւնները կը հաստատեն թէ հետզհետէ կը դժուարանայ Սուէզի ջրանցքին երթե - ւեկը: Եգիպտացի քառասուն նաւուղիղ - ներէն հաղիւ քանի մը հոգի կրնան նա - ւահանգիստ հասցնել 15,000 թոն եւ աւե - լի մեծ տարողութեամբ նաւեր:

× *Մ. Նահանգներու արտաքին նախա - րարը, Պ. Ֆ. Տըլըս, իր լրագրական ա - սուլիսին մէջ յայտարարեց թէ գնդ. Նասր ընդունելով Հինգերու յանձնա - խումբին հրաւէրը նպաստած կ'ըլլայ Սուէզի հարցին լուծման: Ցեւտոյ բացատ - րեց թէ արդար է եգիպտոսի առաջարկ - ուած հաւաքական ծրագիրը: Պ. Տըլըս լաւատես կ'երեւայ հարցին գործնական կարգադրութեան մասին: «Պէտք չէ այս խնդիրը վերածել նշանախօսքերու պայ - քարի մը, իրրեւ զինդհարում ազգայնա - կանութեան եւ միջազգայնականութեան, իրրեւ վէճ մը Եւրոպայի եւ Ասիոյ միջեւ: Խնդիրը չատ պարզ է, — միջոցներ ձեռք առնել որպէսզի Սուէզի ջրանցքը մնայ միջազգային ճամբայ մը, բանելով ար - դիւնաւորապէս, առանց թոյլ տալու որ կառավարութեան մը քաղաքական ազդե - ցութիւնը կարենայ խոչընդոտներ յա -*

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

ՄԱՐԴ Ի ՊԱՏՈՒԻ ԷՐ...

Ռոժէ Փէյրըֆիթի «Ս. Պետրոսի Բանա - լիները» կը կարդայի լերան մը ստորոտը, երբ «Յառաջ»ի մէջ տեսայ Երուսաղէմէն «Նայիրի» շաբաթաթերթին ուղղուած նա - մակ մը:

Խմբագրութիւնը կ'ըսէր թէ արտատը - պումը կատարուած է «եկեղեցասէր եւ ազ - գասէր» հայրենակցի մը խնդրանքով:

Ուրեմն, այդ չէզոք հայրենակիցը բա - ւական բան գիտէ Երուսաղէմի եւ էջ - միածնի ներքին անցուդարձէն, եւ կ'ուզէ որ հանրային կարծիքն ալ տեղեկանայ:

Անշուշտ, «Նայիրի»ն հաստատուն փաս - տեր ունի ձեռքի տակ, ապացուցանելու համար Ս. Յակոբեանց վանքին մէջ ծա - գած խլրտումները, պատր. տեղապահին դէմ եղած մեղադրանքները, պաշտօնաս - կութեան սպառնալիքները եւայլն:

Ուրեմն, Անթիլիասի վանքին բանալի - ները վերջ, Երուսաղէմի դարաւոր մե - նաստանին բանալիներուն շխրտո՞ւքն ալ պիտի լսենք...

Ո՞ւր ես, Շահրիկեան...

«Նայիրի» շարք մը խորհրդածութիւն - ներ կցեր է նամակին, հաստատելու հա - մար թէ նորութիւններ չեն եղիշէ արք. Տէրտէրեանի վերագրուած այլազան մեղ - քերը:

Այս առթիւ կը յիշէ անոր երկդիմի դիր - քը, էջմիածնի երթալու-չերթալու մասին:

Որքան գիտեմ, երբ հաստատուեցաւ թէ Գէորգ Զ. կաթողիկոսը էջմիածնի Աթո - ռին տեղապահ նշանակած է եղիշէ արք.ը, այս վերջինը կատարեալ հարցական մը դարձած էր իր բռնած դիրքով: Թէ «այո» կ'ըսէր, թէ «ոչ»:

Իրազեկներ կը հաւաստէին թէ չուզեր երթալ իրրեւ տեղապահ: Բայց եթէ կա - թողիկոս ընտրուի, պատրաստ է երթա - լու, ի հարկին զոհուելու...

Պէյրութի շաբաթաթերթը այլապէս ծանր ամբաստանութիւն մը կ'ընէ:

— «*Անթիլիասի խնդիրը եթէ այսքան բարդացաւ ու ճապաղեցաւ, եղիշէ Սրբա - զանի «վաստակէն» բաժին մը կայ այս գործին մէջ: Զարեհ եւ Խորէն սրբազան - ներուն — «բան մը չէ, կը կարգադրուի, վազդէն վեհափառը լինձի ըսա՛ւ, իրեն ը - սա՛, պիտի ըսե՛մ, զրա՛ծ եմ արդէն, դը - բելու վրայ եմ, պատասխան եկա՛ւ, հա - ւաստիք ունիմ, եւ այլն, եւ այլն*»: *Հա - կառակորդ ճակատի մարզոց՝ ճիշտ հա - կառակը, տարբեր լարի վրայ, բոլորովին ուրիշ եղանակով*»:

Կ'ենթադրեմ թէ «Նայիրի»ն աւելին գի - տէ Պէյրութի մէջ, քան ես՝ այս լերան ստորոտը:

Բայց, ի՞նչ մեղս պահեմ, ես ալ այն համոզումն ունիմ թէ Անթիլիասի թնճուկին գլխաւոր պատասխանատուներէն մէկն ալ եղիշէ արք. Տէրտէրեանն է, իրրեւ ա - տենադպիրը Գահիրէի չարաբաստիկ ժո - ղովին եւ իրրեւ բանբերը կամ **խօսնակը** վազգէն Ա.ի:

Մարդ ի պատուի էր եւ ոչ իմացաւ, բաջածանօթ ըլլալով հանդերձ **մղուած** պայքարին իսկութեան:

Կաթողիկոսական մարզա՞նք, թէ սրբա - զան ծածկամտութիւն...: **ՎԱՀԷ**

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԱՋԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ԵԳԻՊՏՈՍԻ

ԿԱՄԱԽՈՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ

Գահիրէի թերթերը կը գրեն թէ Սէու - տի Արաբիա խոստացած է տասը միլիոն տոլար դնել եգիպտոսի տրամադրութեան տակ: Գնդ. Նասր այս առթիւ տեսակ - ցութիւն մը ունեցաւ Արաբիոյ արտաքին գործերու փոխ-նախարարին հետ, որ Գահիրէ կը գտնուի:

Ձափոն ալ երկու միլիոն տոլարի յանձնառութիւն մը ստանձնած է, իսկ Ի. Միութեան դեսպանը խոստացած է զարկ տալ տնտեսական յարաբերութեանց, առանց ճչտելու մանրամասնութիւնները:

× *Ֆիկարօ ամէն օր տեղեկութիւն - ներ կը հրատարակէ եգիպտոսի ելմտա - կան եւ տնտեսական կացութեան մասին, Գահիրէի թղթակցին ստորագրութեամբ: Այդ նամակներուն համաձայն, հրամանա - գիր մը հրատարակուած է, որով երկու տարի դրօշի տակ պիտի պահուին վեր - ջերս արձանագրուած կամաւորները: Բո - լոր կամաւորները զրուած են սպարապետ Հաքիմ Ամիրի հրամանին տակ: Եգիպտո - սի թերթերը կը գրեն թէ հազարաւոր կամաւորներ արձանագրուած են եւ հետզհետէ կը հասնին բոլոր արաբական երկիրներէն, նոյնիսկ Եւրոպայէն: Կարգ մը թերթեր մինչեւ մէկ միլիոն կը հաշ - ուեն կամաւորներուն թիւը, բայց լաւա - տեղեակ աղբիւրներու համաձայն հարիւր հազարէն աւելի չեն: Ամէնքն ալ կը մար - զուին եւ արդիական զէնքեր ստացած են: Իրենց զինաւոր դերը պիտի ըլլայ կըր - նակէն զարնել թշնամի կանոնաւոր բա - նակները: Պիտի օգտագործուին նաեւ ներքին ապահովութեան համար: Այս բոլորը մեծագումար ծախքերու կը հա - րուին:*

× *Գահիրէի անգլ. դեսպանատունը կը ծանուցանէ թէ եգիպտոս պահանջած է որ երկրէն հեռանան երկու պաշտօնեա - ներ, իրրեւ մեղսակից լրտեսական ցանցի մը: Գլխաւոր մարիչը, անգլիացի լրագրող Սուինպըրն, ձերբակալուած է ուրիչ ամ -*

ՏԻՐԱՆ ԱՐՔ. ԶԻ ԱՐՏԱՔՍՈՒՄԸ

Երկու չաբաթէ ի վեր զրոյց կը չրջէր թէ Յորդանանի կառավարութիւնը պա - տաքած է Հիւս. Ամերիկայի նախորդ առաջնորդը, Տիրան արք. Ներսոյեան, իրրեւ կասկածելի դէմք: Պոլսոյ թուրք թերթերն ալ արձանագրելով այս լուրը, զրած էին թէ վճիռը տրուած է Երուսա - ղէմի Հայոց պատր. տեղապահին դէմ (Եղիշէ արք. Տէրտէրեան):

Վերջին թղթաբերով հասած «Այգ»էն եւ «Ազդակ»էն (25 օգոստ.) կ'իմանանք թէ խնդիրը կը վերաբերի Տիրան արք.ի եւ թէ Յորդանանի թագաւորը չնչած է արտաքսման հրամանագիրը: Երուսաղէմի հայ համայնքէն մասնաւոր պատուիրա - կութիւն մը կուսակալին ներկայանալով, բարի վկայութիւն տուած էր:

Նոյն աղբիւրին համաձայն, Տիրան արք. դիմած է Ամմանի դերագոյն ատեա - նին, բողոքելով իր մասին եղած վկայու - թեանց դէմ, «իրրեւ թշնամիներու գործ»:

ԴԱՄԱՍԿՈՍԷն կը հեռագրեն թէ Սու - րիոյ, Լիբանանի եւ Յորդանանի արաբ ֆե - տայիներու պետերը յայտարարութիւն մը հրատարակած են որով կ'ազդարարեն թէ ի վիճակի են 24 ժամէն քանդելու քարիւղի եւ գինուորական բոլոր հաստա - տութիւնները, Պարսից ծոցէն մինչեւ Ա - լանտեան, եթէ յարձակում կատարուի Սուէզի վրայ:

ԼԻԲԱՆԱՆԻ կառավարութիւնը նոր պայմանաժամ մը տուաւ Իրաքի քարիւղի ընկերութեան, մինչեւ սեպտ. 15, որպէս - զի վճարէ յունիս 29ի օրէնքով սահման - ուած տուրքերը:

բաստանեալի մը եւ Եգիպտացիի մը հետ: Բոլորն ալ կը մեղադրուին իրրեւ գործա - կալներ Ինթելիճընսի: Կ'ըսուի թէ երկու Անգլիացիները եւ մեղսակից չորս եգիպ - տացիները պիտի դատուին հրապարակաւ:

Ո՞Վ ԱՀ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԱՍՏԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴԴԻՄԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐ

Ինչպես հայտնի է, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների կառավարությունը ստեղծել է Հայաստանի վասնակագրական ընդդիմադրության և համաշխարհային հարաբերությունների նախարարություն, որի նախարարի պաշտոնը հանձնարարվել է Ռուզվելտ նախագահի որդի Էլիոթին։ Ինչպես հայտնի է, Էլիոթը ոչ միայն ամերիկյան ռազմական ավիացիայի գեներալ է, այլև ամերիկյան ռազմական հետախուզության ղեկավարներից մեկը։ Նա ղեկավարել է ամերիկյան ռազմական հետախուզությունը Հյուսիսային Աֆրիկայում, Իտալիայում, Ֆրանսիայում և Գերմանիայում։ Նա ունի նաև ռազմական բարձր կոչում։

Ինչպես հայտնի է, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների կառավարությունը ստեղծել է Հայաստանի վասնակագրական ընդդիմադրության և համաշխարհային հարաբերությունների նախարարություն, որի նախարարի պաշտոնը հանձնարարվել է Ռուզվելտ նախագահի որդի Էլիոթին։ Ինչպես հայտնի է, Էլիոթը ոչ միայն ամերիկյան ռազմական ավիացիայի գեներալ է, այլև ամերիկյան ռազմական հետախուզության ղեկավարներից մեկը։ Նա ղեկավարել է ամերիկյան ռազմական հետախուզությունը Հյուսիսային Աֆրիկայում, Իտալիայում, Ֆրանսիայում և Գերմանիայում։ Նա ունի նաև ռազմական բարձր կոչում։

Ինչպես հայտնի է, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների կառավարությունը ստեղծել է Հայաստանի վասնակագրական ընդդիմադրության և համաշխարհային հարաբերությունների նախարարություն, որի նախարարի պաշտոնը հանձնարարվել է Ռուզվելտ նախագահի որդի Էլիոթին։ Ինչպես հայտնի է, Էլիոթը ոչ միայն ամերիկյան ռազմական ավիացիայի գեներալ է, այլև ամերիկյան ռազմական հետախուզության ղեկավարներից մեկը։ Նա ղեկավարել է ամերիկյան ռազմական հետախուզությունը Հյուսիսային Աֆրիկայում, Իտալիայում, Ֆրանսիայում և Գերմանիայում։ Նա ունի նաև ռազմական բարձր կոչում։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ՀԱՐԳ. ՍԱՐԳՍՅԱՆԸ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ Է ՄԱՐՇԱԼ ԱՎԱԳՅԱՆԻ ՀԵՏ

Հայաստանի Հանրապետության նախագահ հարգ. Սարգսյանը հանդիպում է ունեցել մարշալ Ավագյանի հետ։

Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են Հայաստանի Հանրապետության և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների միջև հարաբերությունների հետագա զարգացման հարցերը։

Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են Հայաստանի Հանրապետության և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների միջև հարաբերությունների հետագա զարգացման հարցերը։

Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են Հայաստանի Հանրապետության և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների միջև հարաբերությունների հետագա զարգացման հարցերը։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ՀԱՐԳ. ՍԱՐԳՍՅԱՆԸ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ Է ՄԱՐՇԱԼ ԱՎԱԳՅԱՆԻ ՀԵՏ

Հայաստանի Հանրապետության նախագահ հարգ. Սարգսյանը հանդիպում է ունեցել մարշալ Ավագյանի հետ։

Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են Հայաստանի Հանրապետության և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների միջև հարաբերությունների հետագա զարգացման հարցերը։

Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են Հայաստանի Հանրապետության և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների միջև հարաբերությունների հետագա զարգացման հարցերը։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ՀԱՐԳ. ՍԱՐԳՍՅԱՆԸ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ Է ՄԱՐՇԱԼ ԱՎԱԳՅԱՆԻ ՀԵՏ

Հայաստանի Հանրապետության նախագահ հարգ. Սարգսյանը հանդիպում է ունեցել մարշալ Ավագյանի հետ։

Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են Հայաստանի Հանրապետության և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների միջև հարաբերությունների հետագա զարգացման հարցերը։

Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են Հայաստանի Հանրապետության և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների միջև հարաբերությունների հետագա զարգացման հարցերը։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ՀԱՐԳ. ՍԱՐԳՍՅԱՆԸ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ Է ՄԱՐՇԱԼ ԱՎԱԳՅԱՆԻ ՀԵՏ

Հայաստանի Հանրապետության նախագահ հարգ. Սարգսյանը հանդիպում է ունեցել մարշալ Ավագյանի հետ։

Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են Հայաստանի Հանրապետության և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների միջև հարաբերությունների հետագա զարգացման հարցերը։

Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են Հայաստանի Հանրապետության և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների միջև հարաբերությունների հետագա զարգացման հարցերը։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ՀԱՐԳ. ՍԱՐԳՍՅԱՆԸ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ Է ՄԱՐՇԱԼ ԱՎԱԳՅԱՆԻ ՀԵՏ

Հայաստանի Հանրապետության նախագահ հարգ. Սարգսյանը հանդիպում է ունեցել մարշալ Ավագյանի հետ։

Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են Հայաստանի Հանրապետության և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների միջև հարաբերությունների հետագա զարգացման հարցերը։

Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են Հայաստանի Հանրապետության և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների միջև հարաբերությունների հետագա զարգացման հարցերը։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ՀԱՐԳ. ՍԱՐԳՍՅԱՆԸ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ Է ՄԱՐՇԱԼ ԱՎԱԳՅԱՆԻ ՀԵՏ

Հայաստանի Հանրապետության նախագահ հարգ. Սարգսյանը հանդիպում է ունեցել մարշալ Ավագյանի հետ։

Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են Հայաստանի Հանրապետության և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների միջև հարաբերությունների հետագա զարգացման հարցերը։

Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են Հայաստանի Հանրապետության և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների միջև հարաբերությունների հետագա զարգացման հարցերը։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ՀԱՐԳ. ՍԱՐԳՍՅԱՆԸ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ Է ՄԱՐՇԱԼ ԱՎԱԳՅԱՆԻ ՀԵՏ

Հայաստանի Հանրապետության նախագահ հարգ. Սարգսյանը հանդիպում է ունեցել մարշալ Ավագյանի հետ։

Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են Հայաստանի Հանրապետության և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների միջև հարաբերությունների հետագա զարգացման հարցերը։

Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են Հայաստանի Հանրապետության և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների միջև հարաբերությունների հետագա զարգացման հարցերը։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ՀԱՐԳ. ՍԱՐԳՍՅԱՆԸ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ Է ՄԱՐՇԱԼ ԱՎԱԳՅԱՆԻ ՀԵՏ

Հայաստանի Հանրապետության նախագահ հարգ. Սարգսյանը հանդիպում է ունեցել մարշալ Ավագյանի հետ։

Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են Հայաստանի Հանրապետության և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների միջև հարաբերությունների հետագա զարգացման հարցերը։

Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են Հայաստանի Հանրապետության և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների միջև հարաբերությունների հետագա զարգացման հարցերը։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ՀԱՐԳ. ՍԱՐԳՍՅԱՆԸ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ Է ՄԱՐՇԱԼ ԱՎԱԳՅԱՆԻ ՀԵՏ

Հայաստանի Հանրապետության նախագահ հարգ. Սարգսյանը հանդիպում է ունեցել մարշալ Ավագյանի հետ։

Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են Հայաստանի Հանրապետության և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների միջև հարաբերությունների հետագա զարգացման հարցերը։

Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են Հայաստանի Հանրապետության և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների միջև հարաբերությունների հետագա զարգացման հարցերը։

ՏՈՄՍԵՐ

ԱՍ ԱԼ ՈՒՐԻՇ ՏԵՍԱԿ ՄԸ

●

— Դո՞ւն ինչու «մեզմէ» չես…:

— Դիտմամբ չեմ եղած…: Ըսել կ'ուզեմ դիտմամբ «ընկերը» արձանագրուած չեմ…:

— Սա «դիտմամբ»ը բացատրէ նայիմ:

— Տանս մթնոլորտը քիչ մը համոզչնե-լու համար, շարքերէն ներս մտած չեմ…:

— Չհասկցայ:

— Արդէն դուն ե՞րբ «լուս» ըսեր եմ եւ լուսնկայ հասկցեր ես որ… Եղբայր, երբ ընտանիքիդ տասը անդամներն ալ Դաշնակցական են, տանդ համն ու հոտը կը փախի…: Երեւակայէ որ իրիկուն մը ամէնքս մէկ պիտի նստինք եւ ազգին ճակատագիրը պիտի վճռենք: Լաւ, եթէ ա-մէնքս ալ միեւնոյն կարծիքը յայտնենք, ա՛լ խօսակցութեան մէջ համ, հոտ չի մնար: Այդ պատճառաւ ալ, ես ինքզին-քըս «հակառակորդ» նշանակած եմ, իմ ազատ կամքովս…: Մեծ հայրիկս ինչ ըսէ, իրեն դէմ կ'արտայայտուիմ: Մօ-րաքոյրս ձիւնին «ձերմակ» է ըսէ, ես կը պնդեմ թէ սեւ է: … Հօրեղբայրս Դրօն պանծացնէ, ես Դրօն վար կը զարնեմ: Եւ վէճ մըն է կը փրթի: Իմ ուզածս ալ այդ է: Միայն կնիկս գիտէ որ ես, հո-գիով, սրտով «ձեզմէ» եմ…:

— Բայց, սիրելիս, ըսածդ խելքի մօտ բան չէ:

— Կրկնեմ, դիտմամբ կ'ընեմ, որպէս-զի տեսնեմ թէ Դաշնակցականները ինչ-պէս իրենց տեսակէտները կը պաշտպա-նեն եւ ինչ հաւատքով փարած են իրենց կրօնքին:

— Լա՛ւ, ըսէ տեսնեմ, ինչպէ՞ս կը պաշտպանեն:

— Ատուած վերէն վար իջնէ, Դաշ-նակցական կոչուած արարածը Հայաս-տանի անկախութեան իրաւունքէն չի հրաժարիր: Դաշնակցականին գլուխը դանակին տակ դնես, Հայաստանի ներ-կայ վարչաձեւին համար «ազատ վարչա-ձեւ է» չըսեր: Դաշնակցականին թեւէն կը բռնես, կը տանիս ծովեզերքը եւ կ'ը-սես իրեն — «եթէ սա ձայնդ չհգես եւ չպոռաս թէ մեր այսօրուան հայրենիքը ազատ է եւ անկախ, այս ջուրին մէջ պի-տի խեղդուիս: Այս սպառնալիքին առջեւ ալ, Դաշնակցականը կուրծքը դուրս կը նետէ, երկար չունչ մը կ'առնէ եւ իր ստենտորեան ձայնով, երեսդ ի վեր կը պոռայ — «Այսօրուան մեր հայրենիքը ազատ եւ անկախ չէ»…: Դաշնակցակա-նը հարիւր տարուան բանտարկութեան դատապարտես, չընդունիր որ մեր կա-թողիկոսը ազգին քուէներով ընտրուած է: Դաշնակցականը փիլիսոփայ է, հո-գեբան է, ընկերաբան է, անտեսագէտ է եւ տրամաբանութիւնը կլլած, լմնցուցած է: Դիմացդ առ գինքը եւ տեսակէտներդ պարզէ…: Անուշ, անուշ մտիկ կ'ընէ…: Երբ պատասխանելու կարգը գայ, թուա-բանական ճշդութեամբ եւ տրամաբանա-կան տուեալներով, քու ըսածներդ մէ-կիկ մէկիկ ջարդուփշուր կ'ընէ…:

— Ցեսո՛յ, յեսո՛յ:

— Դաշնակցականը քիչ կը խօսի, շատ կը գործէ: Ինդալ գիտէ, լալ չի գիտեր: Չի քնանար: Դաշնակցականը ե՛ւ կ'ուտէ, կը վախցնէ, չի վախնար: Կը քնացնէ, ե՛ւ կը կերցնէ: Մէկ ուզես, տասը կու-տայ: Դաշնակցականին վրան-գլուխը, ընդհանրապէս թափթփած կ'ըլլայ, բայց գլխուն ներսը շատ կոկիկ է: Փողկապը ծուռ է, բայց նայուածքը չիտակ է…: Դաշնակցականը իր ուսելիքը կը ծամէ, բայց իր ըսելիքը չի ծամծմեր…: Դաշ-նա…

— Կը բաւէ: Անգամ մըն ալ հարցնեմ — ինչո՞ւ Դաշնակցական օձուած չես…:

— Ես ալ նորէն պատասխանեմ. տանս տափակ մթնոլորտը կլորցնելու հա-մար…: Հաշիւ ըրած եմ որ քանի Դաշ-նակցութեան դէմ խօսիմ, այնքան Դաշ-նակցութեան խէաթներուն ծառայած կ'ըլլամ: Ուրիշ խօսքով, կը հետեւիմ ձեր հակառակորդներուն ռազմավարութեան: Խեղճերը տակաւին չհասկցան որ քանի ձեզ բամբասեն, այնքան ձեզ ջուրին ե-բեսը հանած կ'ըլլան…:

— Ուրեմն, դուն նոր տեսակի Դաշ-նակցական ես…:

— Այո՛:

ԵՒՐՈՊԱՑԻ

850 ՀԱՅԵՐ Դ�էՊԻ ԱՄԵՐԻԿԱ

Ամերիկահայ թերթերը կը գրեն թէ Պաղեստինի չրջանէն 850 Հայեր մօտերս Մ. Նահանգները պիտի երթան, անհրա-ժեշտ երաշխիքները արուած ըլլալով: Բա-րեգործականը խոստացած է օգնել այս տարագիրներուն:

ՏԽՐՈՒՆԻ.— Պոլսոյ Ազգ. Հիւանդանո-ցին մէջ մեռած է ծանօթ ջութակահար Եղուարդ Մարկոսեան, 42 տարեկան: Մխիթարեանի աշակերտն էր: Նուա-գահանդէսներ տուած է Փարիզի, Մար-սէյլի, Ալժէնի եւ Պէյրութի մէջ:

«ՔԱՐԻՒՂԻ ԹԱԳԱՒՈՐՆԵՐԸ»

●

1955ին ամբողջ աշխարհ 800 միլիոն թոն քարիւղ սպառեց: Քարիւղին մէկ հինգե-րորդը կուգայ Միջին Արեւելքէն: Հաս-տատուած է որ համաշխարհային քարիւ-ղի պահեստին կէսը կը գտնուի Միջին Արեւելքի մէջ, իսկ միւս կէսը բաժնուած է Մ. Նահանգներու, Ռուսիոյ եւ միւս երկիրներուն միջեւ:

Հաշիւ եղած է որ հորի մը օրական ար-տադրութիւնն է՝ Մ. Նահանգներուն մէջ 11 տակառակ, 220 տակառակ Վենեսուել-լայի մէջ, 4000 տակառակ արաբական շրջաններուն մէջ:

1950 Նոյմ. 13ին ամերիկեան նաւթու-ղին Միջերկրական հասաւ Լիբանանեան ափին վրայ: Այդ օրը Իգն Սէուտ իր կէս-օրուան աղօթքը ընելէ ետք, իր մայրաքա-ղաք Ռիատի կարկուկը դարձուց: Ջրա-դուռ մը բացուեցաւ Աբքայքի մէջ եւ քարի-ւղը օրական 41 միլիոն լիտր անցաւ խո-ղովակներէն: Այս նաւթուղին որ 32 մատ-նաչափ տրամագիծ ունի, 1783 քիլոմեթր ճամբայ մը կ'անցնի, Պարսից ծոցէն Սայ-տա: 280 միլիոն տոլար արժեց, գործածեց 265,000 թոն պողպատ, նաւթամուղի 5կա-յան ունի: Սուէզի ճամբով տասը օր աւելի պակաս կը տեւէ փոխադրութիւնը:

Միջին Արեւելքի քարիւղի մասին պատ-մութեան ամէնէն զարմանալի մեքենայու-թիւնները բանեցուցին: Նախ Հերոլտ Այք, Ռուզվելթի ներքին նախարարու-թեան քարտուղարը, 1943ին կը յայտա-րարէր.— «Քալիֆորնիոյ Սթէնտըրտ Օյլի կողմէ արաբական քարիւղի արտո-նութեան գնումը 50 հազար տոլարի փո-խարէն, արդի առեւտրական գործառնու-թեան ամէնէն հոյակապն է:» Ամերիկացի ձոն Տէվիսըն Րոքֆելլերը, հորանատէր Հէնրի Դեթերտինկ, անգլիացի գործած Գալուստ Սարգիս Կիւլպէնկեան, Արիս-թոթ Սոկրատ Օնասիս, իտալերցի Ճոյն, արժանթինցի գործած: Անոնց հարստու-թի՞ւնը.— 5 միլիառ ֆրանք ոսկի (Րոք-ֆելլերը), 400 միլիոն ոսկի (Կիւլպէնկեան), 350 միլիոն տոլար (Օնասիս): Անոնց յատկանի՞շը — Րոքֆելլերը ոտքը ոչ մէկ անգամ թատրոն դրած է եւ ոչ ալ գերք մը կարդացած: Կիւլպէնկեան իր իշխա-պանդոկին մէջ ունէր սքանչելի հաւաքա-ծոյ մը նկարներու, եւ քանի մը հատ Ռամպրանդ: Օնասիս մեծ սէր ունի ծո-վու: Րոքֆելլերը անհատաւատալի կերպով խիստ է: Վատահութիւն ունենալ քարիւղի վրայ նախքանչինքնահարժերը եւ օդանաւե-րը որոնք առասպելական չուկայ մը կը բանային: Կիւլպէնկեան որ քարիւղի «Թա-լեյրանը» կը կոչէին, այս պատկերասրա-հին ամէնէն զրաւիչ դէմքն է: Քաղաքա-կան թուղթերը կը խաղայ, իշխանութեամբ աւելի կը չահադրգռուի քան թէ կարողու-թեամբ-ազդերու ճակատագրին վրայ կ'ու-զէր ծանրանալ: Ան էր որ յաջողեցաւ յաղթել Լորենսի եւ Անդլիոյ գաղթային նախարարութեան Վերին-Իրաքի քարիւղի հարցերուն մէջ (եւ ատոր Ֆրանսայէն Գերմանիոյ բաժինը): Սակայն Օնասիսը անկասկած այն մարդն էր որ ամէնէն ա-ւելի կը նմանի մեծ արկածախնդրի մը: Իր պատմութիւնը արդի ծովահէնի մը պատ-մութիւնն է: Նաւեր կը գնէ եւ կը փոխա-նակէ: Երբեք ուշադրութիւն չի դարձներ առեւտրական աւանդութեանց: Երեքը հա-սարակաց գիծ մը ունին — ոչ Րոքֆելլերը, ոչ Կիւլպէնկեան, ոչ ալ Օնասիս հարստու-թիւն ունէին սկիզբը: Բոլորն ալ հարստա-ցան քարիւղի շնորհիւ եւ դարձան «քար-իւղի թագաւորներ»:

ԳԱՂՈՒԹԷ ԳԱՂՈՒԹ

ՈՂԲ. ԸՆԿԵՐ ՎԱՀԱՆ ՆԱԻԱՍԱՐԴԵԱՆԻ մահուան քառասունքին առթիւ սգահան-դէս մը կատարուեցաւ Հալէպի մէջ, նա-խագահութեամբ ընկերը Լ. Մատպոսեան-ճեանի, որ յիշեց թէ 1956ը մեզմէ խլեց չորս անզուգական Հայեր — գնդ. Բալ-զաստրեան, Դրօ, Մուշեղ եւ Վ. Նաւա-սարդեան: Ցեսոյ ներկայացուց Նաւա-սարդեանը, անձ մը՝ օժտուած կամքով եւ յարատեւութեամբ, վճռակերութեամբ եւ նուիրումով: Օրուան բանախօսը ընկ. Մ. Հերարտեան ըսաւ.— «Կորսնցուցինք քա-ջերու քաջը՝ Դրօն եւ մեծերու մեծը՝ Նա-ւասարդեանը, որ ինքն իսկ էր Հայկ. Դա-տը: Նաւասարդեան կը հաւատար, կը յուսար եւ կը տոկար»:

× Ամէնքի մէջ ես սգահանդէս մը կա-տարուեցաւ Վահան Նաւասարդեանի մահ-ուան քառասունքին առթիւ: Առաուն Ս. Գրիգոր-Լուսաւորիչ եկեղեցին, առաջն. Տեղապահ Իսահակ Վ. Ղազարեան դամ-բանական մը խօսեցաւ Վ. Նաւասարդեանի մասին, չեչտելով թէ տաղանդաւոր եւ մեծ մտաւորական մըն էր, ըմբռնող եւ բարի: «Գիտցաւ գործել ժողովուրդին համար, իբրեւ ճշմարիտ հայրենասէր:

ՀՈԼԱՆՏԱՑԻ Հորնըրհայէն քաղաքին մէջ 17 Հայեր կան, որոնք նոր դաւթած են Ցունաստանէն: Ն. Եսայեան «Ազատ Օր»ի մէջ կը գրէ թէ՝ համեստ հանդէսով մը տօնած են Հայաստանի Անկախութեան 38րդ տարեդարձը, ճամբարի սրահին մէջ: Ներկայ եղած են Սեւերէնի քաղա-քապետը իր տիկնոջ հետ, տեղացի բժիշկ մը, հոլանտական կ. Խաչի ներկայացու-ցիչները, Հոլանտա գաղթած Ցոյներ եւ բազմաթիւ Հոլանտացիներ: Բեմը զար-դարուած էր հայկական եւ հոլանտական դրօշներով եւ հանդէսը սկսաւ հոլանտա-կան ազգ. երգով, «Մեր Հայրենիք»ով եւ յունական ազգ. երգով: Հոլանտուհի Օր. Թոքա կարդացած է գրութիւն մը օրուան տօնին առթիւ, չնորհակալութիւն յայտ-նելով Հոլանտայի թագուհիին, կառա-վարութեան եւ ազնիւ ժողովուրդին: Ա-պա յատկապէս յարգուած է հերոսներու եւ նահատակներու յիշատակը: Գեղարուես-տական բաժնին կը մասնակցէին արտա-

ՍԱՄՈՒԷԼ

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԷՊ, 364 – 400)

Բ. ԳԻՐՔ

●

ՃԱՆԱՊԱՐՀՆԵՐԸ ԲԱԺԱՆԻՒՄ ԵՆ

2· ԱՐՏՕՍ

Եւ վերջապէս, մտածում էր Սամուէ-լի մասին, որից շատ ժամանակ էր, որ ոչինչ տեղեկութիւն չունէր: Ի՞նչով բա-ցատրել նրա լռութիւնը: Այդ հարցի վը-րայ խորհելիս, նա ամբողջ մարմնով դո-ղում էր, մանաւանդ երբ մտաբերում էր, որ կատարած բոլոր աղէտների հեղի-նակը այն երիտասարդի հայրն էր, որին ինքը այնքան սիրում էր, որի սիրով միայն իրան կատարեալ երջանիկ եւ բա-ւարար էր համարում: Իսկ նա՞, Սա-մուէլը… արդեօք չէ՞ր փոխուել նա… արդեօք ի՞նչպէս էր նայում հօր գործո-ղութիւնների վրայ…: Այդ հարցերը խելագարութեան չափ վրդովեցնում էին խեղճ օրիորդին, եւ նա, անհնարին տա-րակուսանքների մէջ ընկղմուած, ո՛չ մի ախոփանք, ո՛չ մի դիւրութիւն չէր գըտ-նում խռովեալ սրտին: Եթէ Սամուէլը հաւատարիմ կը մնար սիրած աղջկան եւ նրա տոհմին, նա պէտք է կորցնէր բո-լորը եւ զրկուէր բոլորից, միայն իւր սի-րած աղջիկը չահելու համար: Բայց արդեօք կը տա՞ր նա մի այդպիսի զոհ, — մի այդչափ մեծ զոհ որով խափա-խորտակւում էր նրա բախտը եւ գուցէ՝ նրա ապագան…: Եւ ի՞նչպէս ընդունէր ինքը այդ մեծ զոհաբերութիւնը, զրկե-լով Մամիկոնեանների նշանաւոր ժառան-գին հայրենական ժառանգութիւնից: Մի-թէ իւր սէրը բաւակա՞ն էր լրացնելու այն անհուն կորուստը, որին պէտք է ենթար-կուէր զժբախտ երիտասարդը, որ իւր բարձր արժանաւորութիւններով՝ երջա-նիկ լինելու եւ մի՛ւս երջանիկ լինելու ի-րաւունք ունէր…:

Այդ դա՞ն մտածութիւնների խռովու-թեան մէջն էր օրիորդը, երբ բանակում տեղի ունեցած աղմուկը գրաւեց նրա ու-շադրութիւնը:

Միայնութեան րոպէներում տխուր խո-կումները դիտէին ալեկոծել նրա զգայուն սիրտը, իսկ երբ պէտք էր սառնասիրտ լինել, այդ ժամանակ նա ունէր իւր աս-տիճանին եւ մեծապատուութեանը վայել զգօնութիւնը: Երբ յանցաւորին կանգնե-ցրին վրանի հանդէպ, նա վեր կացաւ, ձայն տուեց իւր նաժիշտներին, որոնք խմբով ներս մտան, եւ առաջնորդեցին նրան դէպի ընդունարանի խորանը: Իր-րեւ սպաւոր, նա գլուխը ծածկեց մի թե-թեւ, սեւաթոյր շղարշով եւ դուրս եկաւ քնարանից:

Ընդունարանում դրած էր մի փառաւոր բազմոց, որի վրայ նստեց նա: Նաժիշտ-ները չարուճգան աչ եւ ձախ կողմերում, իսկ փոքր ինչ հեռու կանգնած էին նրա դրանիկները: Հրամայեց որ չահերը վառեն եւ վարագոյրը բարձրացնեն: Ամբողջ բազմութիւնը որ կանգնած էին վրանի հանդէպ, մէկ մարդու նման խոնարհ-ուեցան մրին-չեւ գետին, եւ գլուխ տուին:

Յանցաւորին առաջ բերին: Օրիորդը հարցրեց.

— Ի՞նչ մարդ ես:

Յանցաւորը համարձակ կերպով ասաց.

— Իմ պատասխանը լսելու համար, թո՛ղ Ջհաուներաց մեծափառ Օրիորդը հրամայէ, որ բաց անեն իմ թեւքերը:

Ամէնքը կասկածանքով նայեցին նրա երեսին, զարմանում էին անծանօթի յան-դգնութեան վրայ: «Միթէ Օրիորդի կեանքի դէմ փորձ անելու դիտաւորու-թի՞ւն ունի», մտածում էին նրանք:

— Բաց արէք դրա թեւքերը, հրամայեց Օրիորդը:

Դրանիկներից մէկը նկատեց.

— Լեզուն բաց է, Օրիորդ, ինչ որ խո-սելու ունի իրան արդարացնելու համար, կարող է խօսել:

— Բաց արէք, կրկնեց Օրիորդը:

Հրամանը կատարեցին:

Յանցաւորը ձեռքը տարաւ ծոցը, հա-նեց մի ինչ որ բան, փաթաթած կերպասի կտորի մէջ, եւ հեռուից բարձրացնելով, ասաց.

— Ահա՛ այդ ծրարի մէջն է իմ պատաս-խանը, թող Ջհաուներաց մեծափառ Օրիոր-դը բարեհաճի բաց անել եւ տեսնել:

Դրանիկներից մէկը մօտեցաւ, առեց ծրարը եւ մատոյց Օրիորդին: Մի առան-ձին հետաքրքրութեամբ, որ նրան թէ՛ բերկրանք էր պատճառում եւ թէ նեղքին խռովութիւն, բաց արեց ծրարը: Նրա մի-ջից յայտնուեցաւ մի մատանի: Այդ գե-ղեցիկ առարկան նրան ե՛ւ ծանօթ էր, ե՛ւ սիրելի: Կրկին դրեց ծրարի մէջ եւ ու-բախութեամբ թաղցրեց իւր ծոցում: Յե-տոյ դարձաւ դէպի իւրայիններըը, ասե-լով.

— Այս մարդը լրտես չէ. դա մի բարի աւետաբեր է. ի զուր դուք չարչարել էք նրանան. թողէք այդ մարդուն միայնակ ինձ մօտ եւ դուք հեռացէք:

ՐԱՖՖԻ

ասնուԹիւններով տիկիններ Շ. Եսայեան Ասպղիկ Զաքմաքճեան եւ փոքրիկն Հ. Եսայեան: Տիկին Տ. Աւետեան (յունարէն արտասանուԹիւն մը): Պ. Մարուքէ Աւետիսեան կարդացած է յունարէն գրուԹիւն մը: Ամէն մը տիկիններ պարած են հայկական պարեր:

րուցանել: Պէտք է զգուշանալ խոշոր բառերէ»:

Նախարարը անդրադառնալով Լոնտոնի խորհրդաժողովին, յայտարարեց Թէ մասնակցող բոլոր ազգերը կ'ուզէին խաղաղ կարգադրուԹեան մը յանգիլ, բացի Ա. Միութենէն «որ վնասակար քարոզուԹեան մը ձեռնարկեց, կանխաւ յայտարարելով Թէ որեւէ կարգադրուԹիւն պիտի յանգի զաղԹատիրուԹեան կամ աշխարհակալուԹեան: Ձիչտ այն պահուն երբ կը տեսակցէի Ա. Միութեան արտաքին նախարարին՝ Պ. Շեպիլովի հետ, Բոսկուայի անԹելին արաբերէնի բաժինը պայքար կը մղէր արեւմտեան ծրագրին դէմ, երբ դեռ ծանօԹ չէր այդ ծրագիրը: Այդ քարոզուԹիւնը կը չարունակուի այսօր ալ, յայտնապէս ձգտելով մղել զնդ. Նասրը որ մերժէ առաջարկուած կարգադրութիւնը»:

Ի պատասխան հարցումի մը, Պ. Տըլըս յայտարարեց Թէ զնդ. Նասր չրանցքին զրաւումը կը պատրաստէր աւելի քան երկու տարիէ ի վեր, եւ երբեք չփորձեց այդ ձեռնարկը արդարացնել Աւստրանի ամբաստանելով: Ցեսոյ եզրակացուց Թէ տագնապին վախճանը մօտալուտ չէ տակաւին, բայց չարունակ յառաջդիմութիւններ կը կատարուին եւ բոլոր երեւոյԹները կ'ապացուցանեն Թէ երկու կողմերն ալ կ'ուզեն խաղաղ կարգադրուԹեան մը յանգիլ: Պ. Տըլըս մի–չանկեալ դիտել տուաւ Թէ բոլորովին տարբեր խնդիրներ են փանաման եւ Սուէզը: «Իրաւական տեսակէտէն Սուէզի չրանցքը միջազգային հանգամանք ստացած է Կ. Պոլսոյ 1888ի դաշնագրով, մինչդեռ փանամայի չրանցքը ազգային ճամբայ մըն է: Մրցայ Մ. Նահանգները զերիչխանուԹեան իրաւունք ունին փանամայի չրջանին մէջ եւ չկայ միջազգային դաշնագիր մը որ մասնաւոր իրաւունքներ տայ ուրիշ ազգի, բացի Անգլիոյ հետ կնքուած համաձայնուԹենէ մը»:

ԿՈՒԻԲԸ ԿԸ ՎԵՐՍԿՍԻ ԿԻՈՊՐՈՍԻ ՄԷՋ

Կիպրոսի յեղափոխական կազմակերպուԹիւնը, Էոքա, օգոստ. 28 Թուակիր յայտարարուԹեամբ մը կը ծանուցանէ Թէ զինադադարը վերջացած է եւ կուիւը պիտի վերսկսի Անգլիացիներուն դէմ: Այս լուրը հաղորդուեցաւ Թուուիկներով, որոնց տակ սորագրած է Տիկենիս, կոմխին ընդհ. վարիչը:

ՅայտարարուԹիւնը կ'ըսէ Թէ Անգլիացիները կ'ուզեն չերԹուԹիւն ստեղծել, զանազան վաւերագիրներ հրատարակելով եւ ամբաստանելով Մակարիոս արք.ը: «Մենք չենք ուզեր պատասխանել այդ վաւերագիրներուն, վասնզի անօգուտ է որեւէ վիճաբանուԹիւն: Պատասխանը պիտի տան մեր զէնքերը: Այդ փաստաԹուղԹերը անհամէմ բառերու հաւաքածոյ մըն են եւ օճառի պղպջակներ: Նորէն կը յիշեցնենք, — բանակցուԹիւններ կատարեցէք Մակարիոսի հետ, իր առաջարկած պայմաններով»:

Կիպրոսի անգլիացի կառավարիչը յայտարարեց Թէ Էոքան զինադուլ առաջարկած էր ժամանակ չահելու եւ համախմբուելու համար, քանի որ չափազանց տկարացած է:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՁԱՓՈՆ հաչուԹեան բանակցուԹիւններ կը կատարէ Ա. Միութեան հետ: Մ. Նահանգներու կառավարուԹիւնը ազդարարեց Թէ իրենք ալ հողային զիջումներ պիտի պահանջեն, եԹէ Ճափոն Ա. Միութեան ձգէ Սախալինը եւ քանի մը կղզիներ: Այդ պարագային Ամերիկացիները մչտապէս պիտի զրաւեն Օքինավա կղզեխումբը:

ՍՈՒԷԶԻ ՋՐԱՆՑՔԻՆ ընկերուԹիւնը կը սպառնայ եԹէ կանչել իր բոլոր պաչտօնեաները, եԹէ հինգ հոգիներ յանձնա–

ԿՈՉ ԶԻՑԹՈՒՆՑԻՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԶԻՑԹՈՒՆԸ ՍԻՐՈՂՆԵՐՈՒՆ

Անցեալ տարուան նոյեմբեր ամսուն Մոնթեվիտէոյի Զէյթունի Հայր. Միութեան վարչուԹիւնս սիւնագի բոլոր հայ ԹերԹերուն ուղարկած իր կոչով կը յայտնէր Զէյթունի պատմագիրքի պատրաստուԹեան մասին եւ կը վախգէր ունենալ յուշեր, դրուԹիւններ, նկարներ:

Ուրախ ենք յայտնելու որ սիւնագի ամէն կողմերէն ստացեր ենք Զէյթունի վերաբերեալ պատմական յիշատակարաններու ձեռագիր արձանագրուԹիւններ, ԹերԹերու հաւաքածոներ, նաեւ զէյթունցի մը–տաւորականներու աչխատակցուԹեան խոստումը:

Նոյն մեր կոչին մէջ յայտնած էինք նաեւ Թէ անոր պատրաստուԹիւնը պիտի ըլլար բոլորին հաւանուԹեամբ եւ դիտակցուԹեամբ, որպէսզի ըլլար իրականը եւ լաւագոյնը:

Ներկայիս պահելով նոյնը մեր յայտարարուԹիւնը, երկրորդ եւ վերջին անգամ կոչ կ'ընենք բոլոր զէյթունցիներուն եւ զայն սիրողներուն, որպէսզի մինչեւ ներկայ տարուան դեկտ. ամիսը փութացնեն իրենց նախասիրած ձեւով աչխատակցուԹիւնը եւ կարեւոր նիւԹերու ու նկարներու առաքումը:

Սոյն պատմագիրքի պատրաստուԹեան ուրախ առիԹով, վարչուԹիւնը կը հաստատէ 50 տոլարնոց մրցանակ մը այն բանաստեղծին համար, որ Զէյթունի փառաւոր պատմուԹիւնը, պատմական հիմնարկուԹենէն մինչեւ կործանումը պատկառելի բանաստեղծուԹեան մը վերածէ: Հոն պէտք է երեւին հիմնարկուԹիւնը, մղած ինքնապաչտպանուԹեան պայքարը, համազգային արժէքով պատերազմները, հերոսները, անոնց քաջագործուԹիւնները, եւ վերջապէս անոր ցարուԹիւնը եւ ապագան Հայաստանի մէջ:

Նոյն բանաստեղծուԹեան տեղ պիտի տրուի Պատմագիրքին մէջ եւ չահողին անունը պիտի յայտարարուի:

ՎարչուԹիւն

Հասցէ՝

Agraciada 3060 Montevideo

ԿՈՉ

Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանին 1956 - 1957 տարեշրջանի արձանագրուԹիւնները սկսած են: Անոնք որ կը փափաքին ղրկել իրենց զաւակները, պէտք է փութան այժմէն իսկ դիմում ընել հաստատուԹեան տեսչուԹեան:

Վարժարանին նպատակն է՝ պատրաստել մինչնակարգ ուսման պաշարով օժտուած եւ հայեցի դաստիարակուԹիւն ըստացած ճշմարիտ Հայուհիներու սերունդ մը: Դպրոցասէրի ուսման ծրագիրը կ'ընդգրկէ երկու ուրոյն բաժիններ. —

Ա) Ֆրանսականը, որ տառապէս կը հետեւի պետական լիսէներու արդիական բաժնի պաչտօնական ծրագրին —անգլերէն եւ սպաներէն լեզուներով — կը պատրաստէ պըրվէի եւ պաքալորէայի:

Բ) Հայկականը որ կ'օժտէ սանուհին–րը հայագիտական ծանօԹուԹիւններով, հայ լեզուի, գրականուԹեան, հայ կրօնի եւ պատմուԹեան, Հայաստանի աչխարհագրուԹեան մարզերուն մէջ:

Աչակերտուհիներ կ'ընդունուին ութ տարեկանէն սկսեալ: Տարեվճարն է 120 հազար ֆրանք, վճարելի եռամսեայ եւ կանխիկ:

Աւելի մանրամասնուԹիւններու համար դիմել տեսչուԹեան:

1, Bld. du Nord, Le Raincy (S. et O.)

խումբը չկարենայ լուծել վէճը:

ԹԵՀՐԱՆԷՆ հասած վերջին լուրերու համաձայն, նոր նաւԹահորը առաջ քաշուղ կ'արտադրէ, ողողելով շրջակաները: Հորերուն խորուԹիւնն է 2676 մեթր եւ կը կարծուի Թէ կարելի պիտի ըլլայ օրական 80,000 Թոն քարիւղ ստանալ, ինչ որ կը բաւէ Իրանի ներքին պէտքերուն: Զինուորներ հսկողուԹիւն կը կատարեն նոր հանքին չուրջը, վասնզի քարիւղին հոսումը վտանգաւոր համեմատուԹիւններ ստացած է: Ամերիկացի մասնագէտներ կանչուած են, հոսումը դադրեցնելու համար:

ՍԱԿԱՐԱՆ (Օգոստոս 28).— Զոյլ ոսկի 479,000, նափոլէոն 3490, գուիցերիական 3320, անգլիական 4329, քսան տոլարնոց 16,720, ԹղԹադրամ (անպաչտօն) սԹերլին 1045, տոլար 411, գուիցերիական 97,75, պելժիական 8, լիր 0,63, փեսեթա 9:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Տիրուհի Միհրասեան եւ զաւակները կը ծանուցանեն Թէ մասնաւոր հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս կիրակի առաւօտ Փարիզի Ս. Յովհաննէս–Մկրտիչ եկեղեցին, իրենց յաւէտ ողբացեալ ամուսնոյն եւ հօր՝

ՄԻՀՐԱՆ ՄԻՆԱՍԵԱՆԻ

մահուան առաջին տարելիցին առթիւ:

Կը հրաւիրուին ողբացեալին յիշատակը յարգող ազգականները եւ բարեկամները:

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Տարօն Տուրուբերանի Հայր. Միութեան Սկնթ Էթիէնի եւ Սէն Շամոնի մասնաճիւղերը, իրենց խորին ցաւակցուԹիւնները կը յայտնեն Այրի Տիկին Գինօ, Տէր եւ Տիկին Գուրգէն, Սամսոն, Գէորգ, Սեդրակ, Արչակ եւ Գնեազ Ալեքսանեաններուն եւ բոլոր ընտանեկան պարագաներուն, Մխիթար Ալեքսանեանի վաղահաս մահուան առթիւ:

Սէնթ Էթիէն.— Տէր եւ Տիկ. Խաչիկ Մարտիրոսեան եւ զաւակները իրենց խորին ցաւակցուԹիւնները կը յայտնեն Այրի Տիկ. Գինօ Ալեքսանեանին եւ իր ընտանեկան պարագաներուն, Մխիթար Ալեքսանեանի յանկարծական մահուան առթիւ:

ԱՆԱՐԱՏ ՅՂՈՒԹԵԱՆ ՔՈՅՐԵՐՈՒ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Վերաբացուած է Ա. Ց. Քոյրերու Անուվիլի վարժարանը. նորոգուած է եւ առողջապահական բոլոր պայմանները կը լրացնէ. կը գտնուի Փարիզի հայաչատ արուարձաններէն մէկուն մէջ:

Կ'ընդունուին կերեկօԹիկ եւ դիչերօԹիկ աչակերտուհիներ, մանկապարտէզի եւ նախակրԹարանի կարգերու մէջ: ԴասատուԹիւնը կը տրուի ըստ պետական ծրագրի եւ տհմային կրԹուԹեան:

Կ'աւանդուին նաեւ երաժչտուԹեան, գծագրուԹեան եւ ձեռագործի դասեր նաւոր դասեր նպաստաւոր պայմաններով:

ԱրձանագրուԹեան եւ պայմաններու մանրամասնուԹեանց համար դիմել՝

Les Sœurs Arméniennes
73 Avenue Henri Barbusse
Arnouville-les-Gonesse (S. et O.)
Tél. Gonesse 179

ՊԱՏԱՐԱԳ ՊՈՒՀՎԱՐ ՕՏՏՈՑԻ ՄԷՋ ՄԱՐՍԷՅԼ.— Ալֆորվիլի հոգեւոր հովիւ Գարգեւ Քհ. Մերճանեան հրաւիրուած է Պուհվար Օտտոյի Ս. Ցակոբ եկեղեցին Ս. պատարագ մատուցանելու այս կիրակի:

ԿՐ ՓՆՏՌՈՒԻ

Պ. Ցակոբ Ցոխիկեան (Սիմոնեան) կը փնտռէ Պ. Խաչատուր Թոմկեանը, բնիկ Երանոս գիւղացի (Մարթոնի շրջան):

Տեղեկացնել Պ. Ցակոբ Սիմոնեանի, 59 59, Av. du Bas-Meudon Issy-les-Moulineaux Seine

Ամերիկայի ԹերԹերէն կը խնդրուի արտատպել:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Թրիքոյի կարող մը եւ երիտասարդ մը 16էն 17 տարեկան, ամնիւթանսիոնէռ:

Դիմել՝ Թրիքօ Թէրղեանի, 3 ռիւ Փուասոնիէռ, Փարիզ (2):

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՎԱԼԱՆՍ.— Համախորհրդեցիական միութեան մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այս չաբաթ երեկոյ ժամը 21ին, Գ. Սի–մոնեանի սրճարանին մէջ, 26 ռիւ Պէլ Իմաժ: Բոլոր անդամներէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ: Օրակարգ.— Ա. 16րդ պատգմ. ժողովի զեկուցում, Բ. ՎարչուԹեան ընտրուԹիւն, Գ. ԸնԹացիկ հարցեր:

Տէր եւ Տիկին Մարտիրոս եւ Արաքսի Տէրտէրեան եւ զաւակները՝ Ռոզա եւ Մանուկ, Այրի Տիկին Ասպղիկ Գրմգըմեան եւ զաւակները (Ամերիկա), Տէր եւ Տիկին Գառնիկ Պէրպէրեան եւ զաւակները (Ամերիկա), Օր. Երմոն Պէրպէրեան, Տիկ. Մանիկ Պէրպէրեան եւ զաւակները, Պ. Պ. Սարգիս, Ալպէռ Պէրպէրեան եւ զաւակները (Հայաստան), Պ. Պ. Մարտիրոս, Գրիգոր Հապէչեան եւ զաւակները (Հայաստան), Տէր եւ Տիկին Սահակեան Անտոնեան, Օր. Վիօլէթ ԷթեԷմէզեան եւ Պ. Կարպիս Պաստմաճեան, Տէր եւ Տիկին Ս. Գրիգորեան (Հալէպ), սրտի մեծ ցաւով կը ծանուցանեն իրենց մօր եւ մեծ մօր, հօրաքրոջ եւ ազգականին՝

ԱԾՐԻ ՏԻԿ. ՆԱՐԴՈՒՀԻ ՏԷՐՏԷՐԵԱՆԻ

(Արաբկիրցի, 82 տարեկան)

մահը, որ տեղի ունեցաւ իր բնակարանը, 5 ռիւ Էլիզէ Ռըքլիւ, Քրէմլէն Պիկեթը:

Թաղումը կը կատարուի այսօր, հինգչաբթի ժամը 2,15ին, Քրէմլէն Պիկէթըի դերեզմանատունը:

Մասնաւոր մահագդ չստացողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՎԱԼԱՆՍ.— Պ. Ռուբէն Տալքիւիչեան եւ ընտանիքը կը ծանուցանեն Թէ իրենց սիրեցեալ մօր՝

ՆԵՒՐԻԿ ՏԱԼՔԻՒՓՃԵԱՆԻ

(Ծնեալ Պալըքճեան)

մահուան քառասունքին առթիւ այս կիրակի առաւօտ Ս. պատարագ եւ հոգեհանգստեան պաչտօն պիտի կատարուի:

Կը հրաւիրուին հանգուցեալին յիշատակը յարգողները:

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

46, RUE RICHER - PARIS (9e)
Tél.: PROvence 64-90
C. C. P. Paris 3630-66

Նորագոյն հրատարակուԹիւններ Ժամանց եւ Զբօս, Կ. Գուչակ (երազներու բանալին, ԲախտագուչակուԹիւն, ԱստղագիտուԹիւն, ՈղեհարցուԹիւն, ՁեռնածուԹիւն, Ժամանցի խաղեր եւն.).

Մեծադիր 632 էջ, 1956 ՊէյրուԹ, գինը՝ 1400, ԹղԹատարի ծախքով 1500 ֆր.:

Գարնանայիգ, Վ. Շուչանեան, հրատ. Էվան, 1956, ՊէյրուԹ, գինը՝ 600 ֆր.:

Մեռնող Գիւղին պատմուԹիւնը, Մ. Պարսամեան (ՄանկուԹեան, ՊատանեկուԹեան, Ուսանողական Ցուչեր, Գրական Դէմքեր): Գինը՝ 800 ֆր.:

Դար մը գրականուԹիւն, Մ. Թէօլէօլեան, Բ. հատոր, Գահիրէ 1956, գինը 1000 ֆրանք:

(Սփիւռքեան գրական սերունդէն 58 դէմքեր, խորհրդահայ գրողներէն 24 դէմքեր, իրենցմէ ընտրուած էջերով) Նախապէս լոյս տեսած է Ա. հատորը, 1000 ֆրանք:

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e)

ԹԱՐՄԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՁԵՐ ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ԳՈՑՆԵՐԸ, ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆԸ
ԴԻՄԵՑԷՔ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿՑՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ
THOMLAC
16bis, Bld. Sébastopol, PARIS (4e) Angle Rue de la Reynie
ԵՒ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂԵՐԸ
52, Rue de Chalon, PARIS (12e), 4bis Rue Vaillant Couturier ARGENTEUIL
166, Ave. Aristide Briand, PAVILLON S - SOUS - BOIS
3, Rue de la Charronnerie, ST.-DENIS
Մասնաւորաբար ձեր ճաշակին համար պատրաստուած ԸՆՏԻՐ ԻԼՂԱՆԵՐԿԵՐ որ ձեր բնակարանին ներքինը պիտի զարդարեն, իսկ արտաքինը պիտի պահպանեն բնութեան սպառնալիքներուն դէմ ՆԱԵԻ ՆՈՐԱՁԱՇԱԿ ՊԱՏԻ ԹՈՒՂԹԵՐ
LINOLEUM, PLASTIQUE, etc.
Դիւրամատչելի գիներ եւ սիրալիր ընդունելութիւն կը սպասեն ձեզի
ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO 86-60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration: 32, *rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա և գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $10: Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ 31 ՕԳՈՍՏՈՍ

VENDREDI 31 AOUT 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7668 — 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3479

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

Ա՛Լ ԿԸ ԲԱՒԷ. Տ. Տ. ԵՒ Տ. Տ.

●

Իսկապէս քրէական յանցանքի մը ապաւինին հասած է այն գռեհիկ եւ զարհուրելի պայքարը, որ կը մղուի Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրութեան առթիւ, վեր. 20էն ի վեր:

Քրէական՝ ոչ միայն իր արտայայտութեան եղանակներով, այլ եւ իր բովանդակութեամբ:

Ի վերջոյ ի՞նչ եղաւ հետեւանքը այդ խուժանավարական արշաւին:

Միայն եւ միայն բարոյական աւեր եւ նիւթական կորուստ, չատ լայն ճակատի մը վրայ:

Աւելի խորացան կուսակցական եւ հասուածական պառակտումները:

Նոր ճեղքեր բացուեցան Միջին Արեւելքէն մինչեւ Ամերիկա:

Մթնոլորտը թունաւորուեցաւ, զառնալով անշնչելի:

Պառակտում նոյնիսկ թաղէ թաղ: Եւ դժուարութիւն միւսնոյն ընտանիքին անդամներուն միջեւ:

Ցեղոյ ամօթալի, անորակելի խայտառակութիւնները՝ փողոցէ փողոց: Պանդոկներու, ժողովասրահներու, նոյնիսկ եկեղեցիներու մէջ:

Եւ անվերջ դաւեր ու տաղտկալի դէմումներ՝ հիւրընկալ իշխանութեանց մօտ, չարաչար գործածելով անոնց համբերութիւնը:

... Պաշտօնապէս հասատատուեցաւ թէ որոշուած է ընտրական կաթողիկոսին օծումը կատարել այս կիրակի, 2 սեպտ.:

Ըսել կ'ուզենք թէ ժամանակն է անդամ մը եւս ապդարարելու, հրապարակաւ.

— Ա՛լ կը բաւէ, Տ. Տ. եւ Տ. Տ.:

Կարդացէ՛ք — Տիկնայք, Տեարք եւ Տեառն Տեառն:

Եթէ օծումէն եառքն ալ խուժանավարները չարունակեն արիւն պղտորել նոյն կատաղութեամբ, այն ատեն անդամ մը եւս պիտի հաստատուի թէ դաս մը քրէական յանցաւորներ ուխտած են կազմալուծել Միջին Արեւելքի տարագիր բազմութեանց ապահովութեան կեանքը:

Եւ այդ յանցանքին բարոյական պատասխանատուն պիտի համարուի բարձրաստիճան կղերը, իր ապիկարութեամբ, ամբարտաւանութեամբ կամ փառամոլ վատութեամբ:

Լսած ենք եւ նորէն կը յիշեցնենք, — այս ամբողջ կռուախնճոյրը ընկոյզի կճեպ մը չարժէր, բաղդատելով տարագիր բազմութեանց ապահովութեան հետ:

Ուժասպառ եւ անկար Խադերն ու Փառէնները, «երկիւղկեան» Գարեգինը պարիարքները, «թիթեռնիկ» Դերձակնիկները, երկդիմի եղիշէները, չափու վրայ եպիսկոպոս ձեռնադրուած կղերիկոսները կը կռչին եւ կուրծք կը ծեծեն, մոլեգնելով անճար ժողովուրդը:

Իրենց եւ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին պարտքն է կենդանի օրինակ հանդիսանալ, պղտարարելով բարձրաձայն, ի լուր ամենեցուն.

— Ա՛լ կը բաւէ... Ձեր գործերով զբաղեցէք:

Գաղութները մակաղատեղի չեն: Ոչ ալ տրամադիր՝ միջնադարեան պատգամներ լսելու:

Ժամանակն է նոր էջ մը բանալու, թէ երկու Աթոռներուն եւ թէ մանաւանդ տարագիր բազմութեանց բարիքին համար:

Դարձ մը՝ փոխադարձ հասկացողութեամբ:

Եւ... Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Այդպէ՛ս կը սրբուի արտասը: Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, ԳԱՇԻՐԷԻ ՄԷՋ

●

Խ. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՔԱՋԱԼԵՐԷ ԵԳԻՊՏՈՍԸ

★

Հինգշաբթու յանձնախումբը գահիրէ պիտի երթայ կիրակի պիւրը, եւ յաջորդ օրն իսկ տեղի պիտի ունենայ առաջին հանդիպումը, համաձայն Եգիպտոսի կառավարութեան որոշման:

Առ այժմ լաւատեսութիւն կը տիրէ, թէեւ Ֆրանսա եւ Անգլիա կը չարունակեն իրենց պինուորական պատրաստութիւնները: Մանաւանդ որ, Խ. Միութիւնը մէկդի դնելով իր վերապահութիւնը, չեչաակի դիրք բռնած է ի նպաստ Եգիպտոսի: Գահիրէի խորհրդային դեսպանը, Պ. Կիսլեւ լրագրական ասուլիսի մը առթիւ կարգադրեց իր կառավարութեան մէկ յայտարարութիւնը, որ կ'ըսէ թէ Եգիպտոս թէ՛ տէրը եւ թէ վարիչն է Սուէզի ջրանցքին: Այս յայտարարութիւնը կը համարուի քաջալերանք՝ Եգիպտոսի վարիչներուն համար, որպէսզի ընդդիմանան Լոնտոնի մէջ դոյացած համաձայնութեան:

Հինգերու յանձնախումբը Եգիպտոսի նախագահին պիտի յանձնէ համաձայնութեան բնագիրը: Գնդ. Նասր, որ արդէն ծանօթ է այդ վաւերագրին, պայմանաժամ պիտի խնդրէ, բայց արեւմտեան պետութիւնները, մանաւանդ Ֆրանսա եւ Անգլիա տրամադիր չեն քաշքշելու բանակցութիւնները: Անոնք չեն ուզեր թոյլ տալ որ Եգիպտոս ժամանակ շահի, փճացնելու համար Լոնտոնի մէջ կնքուած համաձայնութեան արդիւնքը:

Օգոստոս 29ին էր որ Լոնտոնի եգիպտական դեսպանը Հինգերու յանձնախումբի նախագահին յանձնեց իր կառավարութեան պատասխանը՝ տեսակցութեան վայրի եւ թուականի մասին: Այս առաջին արդիւնքը դոհացուցիչ կը համարուի: Յանձնախումբին պաշտօնն է ոչ թէ բանակցիլ ըստ էութեան, այլ անհրաժեշտ բացատրութիւնները տալ գնդ. Նասրի եւ աւուրդել թէ պատրաստ է իրրեւ բանակցութեանց հիմք ընդունելու Լոնտոնի համաձայնութիւնը:

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՋՕՐՔ ԿԻՊՐՈՍԻ ՄԷՋ

●

Բրիտանական կառավարութիւնը վճռած է չընել որեւէ բան որ կրնայ վտանգել Հինգերու յանձնախումբին յաջողութիւնը: Բայց միեւնոյն ատեն երբեք չուզեր տեղի տալ Սուէզի միջազգային վարչութեան հարցին մէջ: Այս առաջադրութեամբ, որոշած է պատրաստ դտնուիլ որեւէ պատահականութեան հանդէպ:

Նշանակելի պարագայ մը եւս, — Ֆրանսական կառավարութիւնը տեղեկացուցած է բրիտանական կառավարութեան թէ կ'ուզէ ի հարկին ապահովել իր քաղաքացիներուն եւ չահերուն պաշտպանութիւնը Միջերկրականի մէջ. ուստի, կը խնդրէ արտօնել որ Ֆրանսական զօրադունդ մը տեղաւորուի Կիպրոսի մէջ, առժամապէս: Անգլիա հաւանութիւն յայտնած է:

Երկար ատենէ ի վեր առաջին անդամ է որ երկու երկիրները այսքան սերտ զործակցութիւն մը կը հաստատեն Միջին Արեւելքի մէջ: Իրագեկներ չատ կարեւոր կը համարին այս պարագան, թէ՛ քաղաքական եւ թէ պինուորական տեսակէտով: Սպառնալիքի կամ վերջնագրի հանդամանք չունի այս զործակցութիւնը. բայց երկու կառավարութիւնները կ'ուզեն վճռական դիրք մը ցոյց տալ, վէճը խաղաղութեամբ լուծելու համար:

● ՕՐԸ ՕՐԻՆ ●

ԿԵՑՑԷ՛ ԱՆՁՆ ԻՄ...

Միջին Լիբանանի «եկեղեցասէր» ասպետները ջուր կը ծեծեն, ահագին գումարներ ծախսելով, նոր տագնապի մը մատնուած են Պէյրութի խրճիթներուն բնակիչները:

«Այգ»էն կ'իմանամ թէ Զար Զապուէ աւանին բնակիչներուն հրամայուած է անյապաղ եւ վերջնապէս պարպել իրենց խրճիթները:

Նոյն ադրիւրին համաձայն, պիտի պարպուի, նաեւ, Նոր Հաւըն թաղամասին ամբողջ մէկ մասը, նոյնպէս թշուառ եւ վատառողջ:

Քանի մը ամիս վերջն ալ՝ ուրիշ գաղթօսկայաններ (Թիրօ, Սանիամ, Մասլախ, Քարանթինա):

Անշուշտ կը յիշէք թէ երկու տարի առաջ Լիբանանի նախագահը սրտառուչ կոչ մը ուղղեց, 80 հայ երեւելիներ հրաւիրելով իր մօտ:

Կ'առաջարկէր գործի ձեռնարկել, գաղթակայանները փակելու եւ արդիական բնակարաններ շինելու համար, յանուն բազաքին առողջապահութեան եւ տարագիրներու բարօրութեան:

Այն ատեն շարք մը ժողովներ գումարուեցան, 15 հոգիանոց յանձնախումբ մը կազմուեցաւ, ծրագիր մըն ալ մշակուեցաւ, եւ ամէն մարդ կը հաւատար թէ շուտով պիտի սկսին շինարարութիւնները:

Մանաւանդ որ, կառավարութիւնն ալ կը խոստանար նիւթական աջակցութիւն ընծայել:

Հրաւաստիքները մէկ ամիս ալ չտևեցին:

Ժողովները վերջացան բար լուրթեամբ, որ կը շարունակուի մինչեւ այսօր:

«Այգ» իրաւամբ դիտել կուտայ.

— «Եթէ վերջին վեց ամիսներու ընթացքին Անթիլիասը կործանելու, անասանելի հաստատութիւն մը քարուքանդ ընելու եւ մեր Աթոռն ու համայնքը արժեզրկելու մտօք սուրիացի եւ լիբանանցի փաստաբաններուն, հայկական եւ արաբական թերթերուն, միթինկներուն, հաւաքոյթներուն, քարոզութեան, նպաստի, կաշառքի, ձեռաձիլի եւ խիղճեր դնելու համար ծախսուած բոլոր դրամները արդիւնաւորապէս օգտագործուէին, երեսուն տարիէ ի վեր խրճիթներու մէջ լքուած ժողովուրդի մը վէրքերը դարմանելու ծախսուէին, Զար Զապուքի բնակիչները վաղուց գտած կ'ըլլային արդիական ա-ւան մը եւ նոր սերունդը կը փրկուէր բարոյական եւ ֆիզիքական այլասերումէ» (26 Օգոստ.):

Մեր ուեւէրները խրատի պէտք չունին, «ազգասիրական» գործ կատարելու համար:

Որո՞ւ հոգ թիթեղէ, ֆուրջէ, քուղքէ խրճիթներու մէջ կծկուած ընտանիքները, ամբողջ սերունդի մը փճացումը, երբ կարելի է թերթեր կամ վեղարներ վարձել եւ փառք շահիլ, իբրեւ պաշտպան Հայ-Նկեղեցւոյ...

«Այդ մարդիկը կը լողան մամոնայի ծովուն մէջ», կ'ըսէ Այգ:

Ոչ միայն մամոնայի, այլեւ տգիտութեան եւ անձի պաշտամունքի շամբուտիճ մէջ:

Վ.Ա.Հէ

ՌԱՏԻՈՆ ՊԻՏԻ ՀԱՂՈՐԴԷ ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՕԾՈՒՄԸ

●

Պէյրութի մեր թղթակիցը կը հեռագրէ Օգոստ. 29 թուականով.—

Կիլիկիոյ Կաթողիկոս Զարեհ Ա.ի օծման արարողութիւնը պիտի հաղորդուի Պէյրութի անթելիաս միջոցաւ, կիրակի, 2 Սեպտեմբեր, առաւօտեան ժամը 10էն 11,30, կարճ ալիքի վրայ 37 մեթր 34, եւ միջին ալիքի վրայ 359 մեթր:

Ժեղրկելու մտօք սուրիացի եւ լիբանանցի փաստաբաններուն, հայկական եւ արաբական թերթերուն, միթինկներուն, հաւաքոյթներուն, քարոզութեան, նպաստի, կաշառքի, ձեռաձիլի եւ խիղճեր դնելու համար ծախսուած բոլոր դրամները արդիւնաւորապէս օգտագործուէին, երեսուն տարիէ ի վեր խրճիթներու մէջ լքուած ժողովուրդի մը վէրքերը դարմանելու ծախսուէին, Զար Զապուքի բնակիչները վաղուց գտած կ'ըլլային արդիական ա-ւան մը եւ նոր սերունդը կը փրկուէր բարոյական եւ ֆիզիքական այլասերումէ» (26 Օգոստ.):

Մեր ուեւէրները խրատի պէտք չունին, «ազգասիրական» գործ կատարելու համար:

Որո՞ւ հոգ թիթեղէ, ֆուրջէ, քուղքէ խրճիթներու մէջ կծկուած ընտանիքները, ամբողջ սերունդի մը փճացումը, երբ կարելի է թերթեր կամ վեղարներ վարձել եւ փառք շահիլ, իբրեւ պաշտպան Հայ-Նկեղեցւոյ...

«Այդ մարդիկը կը լողան մամոնայի ծովուն մէջ», կ'ըսէ Այգ:

Ոչ միայն մամոնայի, այլեւ տգիտութեան եւ անձի պաշտամունքի շամբուտիճ մէջ:

Վ.Ա.Հէ

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՆ ԱԼ ՎՃՌԱԿԱՆ

Նախագահ Այզընհաուըր յայտարարեց թէ հաստատուն աջակցութիւն պիտի ընծայեն արեւմտեան ծրագրին: Այս առթիւ թելադրեց «միջազգային արդարութեան» հաւատացողներուն որ նոյնպէս աջակցին:

Այս յայտարարութիւնը կարգադր. առաքին գործերու նախարարը, Տըլըս, նախագահին հետ տեսակցելէ վերջ:

Այզընհաուըր նախ գոհունակութիւն կը յայտնէ որ գնդ. Նասր որոշած է տեսակցիլ Հինգերու յանձնախումբին հետ: Ապա կը բացատրէ թէ նշանակելի դէպք մըն է որ Լոնտոնի խորհրդաժողովին մասնակցող 22 երկիրներէն 18ը հաւանութիւն յայտնած են արեւմտեան ծրագրին: «Այդ երկիրները կը ներկայացնեն Սուէզի ջրանցքէն կատարուած երթեւեկին 95 առ հարիւրը:

Այս յայտարարութենէն կը հետեւի թէ Մ. Նահանգները լիովին համաձայն են արեւմտեան ծրագրին, լուծելու համար Սուէզի տագնապը: Միեւնոյն ատեն յայտարարութիւնը պատասխան մը կը համարուի Գահիրէի խորհրդային դեսպանին, որ Գչ. օր յայտնած էր թէ իր կառավարութիւնը ուժ պիտի տայ Հնդկաստանի ծրագրին (անընդունելի՝ Արեւմուտքի համար): Յայտարարութիւնը չատ կարեւոր կը համարուի անոր համար որ կը կատարուի ոչ թէ բանբերի մը, այլ բուն իսկ նախագահին կողմէ: Կը նշանակէ թէ գնդ. Նասր չի կրնար թուլութիւն ապատել Մ. Նահանգներէն, ապաւինելով Մոսկուայի աջակցութեան:

× *Գահիրէի հնդկական դեսպանը չափազանցութիւն թելադրած է գնդ. Նասրի: Հնդկաստանի ներկայացուցիչը, Քրիչնա Մենոն, Գահիրէ հասնելով, հետեւեալ յայտարարութիւնն ըրաւ.— «Այստեղ եկած չեմ նախագահին թելադրելու որ ընդունի այս կամ այն ծրագիրը: Հնդկաստան պիտի ընդունի որեւէ խաղաղ կարգադրութիւն, ո՛ր կողմէն ալ առաջարկուի»:*

Կարգ մը չէզոքներու կարծիքով,

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԼՐՏԵՍՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Գահիրէի թերթերը կը չարունակեն չնդալից տեղեկութիւններ հաղորդել անգլիական լրտեսութեան մասին: Բրիտանական դեսպանը հաստատեց թէ երեք օր պայմանաժամ տրուած է երկու պաշտօնեաներու, եգիպտոսէն հեռանալու համար: Դեսպանը բողոքած է եւ Անգլիոյ արտաքին նախարարութիւնն ալ բողոքգիր մը պիտի ուղղէ:

Եգիպտական թերթերու հրատարակութեանց համաձայն, ամբաստանեալներէն Սուինպըրն խոստովանած է թէ լրտեսական ցանցը կ'ուղէր տապալել նախագահ Նասրը: Ամբաստանեալը, որ խցարկելութեան դատապարտուած է, իբրեւ թէ թուղթ մը ստորագրած է, խոստովանելով թէ լրտեսական ցանցը կ'ուղէր նախագահը տապալել. այնպէս ինչպէս երբեմն Զահեհին Իրանի մէջ, 1953ին, տապալեցաւ Տոքթ. Մոսաթեղը:

Վերջին լուրերու համաձայն, ուրիշ Անգլիացի մը եւս ձերբակալուած է (Զարբը), չորս եգիպտացիներու հետ, որոնց մէկը նաւային սպայ մըն է, միւսը՝ լրագրող: Այժմ 11ի հասած է ամբաստանեալներուն թիւը: Այս ձերբակալութեանց հետեւանքով, հետզհետէ աւելի խիստ միջոցներ ձեռք կ'առնուին ներքին ապահովութեան համար:

Եգիպտոսի ներքին գործերու նախարարութիւնը թոյլ չի տար որ անգլ. դեսպանատան պաշտօնեաները տեսակցին բանտարկեալներուն հետ:

ՍԱՍՈՒՆԻ ԱՂԵՏԸ

Հայր իրեն մեծ դեմք մտաբերելու համար պետք չէ լինել նրա զավակը։ Ծառերն ճանաչում են իրենց պտուղներից։ Մեր ժողովրդի հոգեկան հարստությունը, նրա ստեղծագործական ոգին, նրա ազատասիրական ձգտումները, նրա ներքին ուժերը, նրա հավատը դեպի լավագույնը, նրա հոգեկան ամրությունը, նրա հանճարը, ամենից առաջ ու ամենից լավ արտահայտվել են Մեսրոպ Մաշտոցի անձի մեջ։ Մեսրոպ Մաշտոցի անձի մեջ ժողովուրդը տեսել է իր ամենալավ հատկությունների մարմնացումը

ՊՏՈՑՑՆԵՐ ՎԵՆԵՏԻԿԻ ՄԷՋ

●

Գ.

Կէսօրուան մօտ կը հասնինք Լոմպարտեան դաշտերուն մէջէն, Թրեվիզոյի նահանգին սոսրոտը, Վենետիկէն 30 քիլմ. հեռու Ազոլօ քաղաքը, Մուրատ-Ռափայէլեան վարժարանի ամարանոցը, ուր օդափոխութեան կուգան աշակերտները արձակուրդի շրջանին: Այս կալուածը վարժարանով, տուներով, ադա-րակներով սեփականութիւնն է Մխիթարեան Միաբանութեան 1876էն ի վեր: Այս խաղաղ եւ կազդուրիչ միջավայրին մէջ ապրած են՝ հայ գրչի, վրձինի, ճպոտի հերոսները՝ Դանիէլ Վարուժան, Արիս Խորայէլեան, Ահարոն Տատուրեան, Էտկար Շահին, Ցարութիւն Աճէմեան, Զարեհ Մուրաֆեան, Դաւիթ Դաւիթեան, Էտկար Մանասս, Գրիգոր Սինապեան:

Ամբողջ Ազոլօ տօնի մէջ է այսօր· կամարներով եւ թուղթէ դրօշներով զարդարուն, ուր հազիւ հասած մեզ կը դիմաւորեն Հ. Սահակն ու Մխիթարեան հայրերը, վարժարանին աշակերտներուն հետ: Անդուգական է տեսարանը:

Ձախին՝ կառուցուած է ղողարիկ Ս. Յակ եկեղեցին, մանրանկար Անիի նոյնանուն եկեղեցիին, գործ՝ ճարտարապետ Կիւրեղեանին, որուն զաւակը նոյնպէս ճարտարապետ, հարսը խոալուհի եւ զաւակները մեզի սեղանակից ճաշի պահուն:

Ճաշին՝ կառուցուած է ղողարիկ Ս. Յակ եկեղեցին, մանրանկար Անիի նոյնանուն եկեղեցիին, գործ՝ ճարտարապետ Կիւրեղեանին, որուն զաւակը նոյնպէս ճարտարապետ, հարսը խոալուհի եւ զաւակները մեզի սեղանակից ճաշի պահուն:

Մէկ ժամ վերջ, ճաշի առեն, երբ սեղանները կը պարզուէին մայրիներու զովացուցիչ զեփիւռին տակ, հայկական աննման համովուրի խորովածը իտալական ախորժաբեր սփակէթիին հետ, տեղական գինիներով, պտուղներով, տուին եզակի մթնոլորտ մը: Ազգերը իրարու կը մօտենան իրենց տառապանքներով, իրենց կերակուրներով եւ ամուսնութիւններով:

Օրուան խանդավառ սեղանապետը Հ. Սահակ կը խօսի.

— «... *Սիրելի ուխտաւորներ, իմ միտքս կ'երթայ դէպի Հայաստանի վարդերը, ծաղիկները, երբ Հայը ազատ եւ անկախ մեր հայրենիքին տէրն էր, Այսօր Հայը վտարանդի է, սակայն իր ուժին, կորովին չնորհիւ տասն անգամ կործանած, բայց միշտ վերականգնած է: Ժողովուրդ մը որ կը դիմադրէ, կ'ապրի... Հայ ազգին դիրքին էջը փակուած չէ... Մեր աւերակ Վասպուրականը, Տարօնը, Մուշը մեզ պիտի կանչեն: Թրքական թերթ մը կ'ըսէ. «Երբ Հայերը էրզրում էին, զայն կը կոչէինք Արեւելքի Փարիզը, այսօր զայն պէտք է կոչել ղժոխքը»: Պայման է սակայն միշտ միացած մնալ, դիմադրել մինչեւ վերջը, որպէսզի օր մը Մասիսի վրայ պարզենք մեր ազատութեան դրօշը...»: (Ծափեր)*

Երկրորդ բանախօսն էր Հ. Աւետիք Թալանթինեան.

— «... *Հայ ժողովուրդը աննման է, իր թերութիւններով եւ առաւելութիւն-ներով, պայման է սակայն պահել մեր լեզուն: Ծնողք մը պարտի մնալ Հայ, հայ մայր մը, հայ հայր մը»:*

Վերջին բանախօսն էր տեսուչ՝ Հ. Եղիա Փէչիկեան.

— «... *Ասկեցաւ՝ ուսուցիչս՝ (Հ. Սահակ), խօսեցաւ՝ աշակերտս (Հ. Աւետիք). Մխիթար Աբբահայր իր դերով կը հանդիսանայ հայ ազգին համար իրրեւ լաստ մը փրկարար, իրրեւ Նահ մը, կամթեղ մը լուսատու 1736էն ի վեր: Իրեն հետեւելով Մուրատ եւ Ռափայէլ ուղեգնին կրթել ազգին որբ եւ աղքատ զաւակները: Կայծ մը կրնայ հրդեհել անտառներ· դուք ալ, սիրելի ուխտաւորներ, ձեր վերադարձին եղէք կայծեր, որպէսզի փրկենք մեր ազգը: Կեցցեն մեր հեռաւոր հայրենիքը եւ մեր բոլոր հայկական գաղութները»: (Երկար ծափեր)*

Երեք ժամ տեւող հայկական ճաշէն վերջ, մեր քիչ մը տաք գլուխները զովացնելու համար պտոյտ մը կատարեցինք Ազոլոյի ամարանոցին մէջ, մայր չէնքին եռեւի կողմը պալատը, ուր ամբան ընթացքին այցելու ծնողքները կ'իջեւանին:

ՖԵՐԱՊ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

●

ԵՐԵՒԱՆ–ՍԵՒԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

«Սով· Հայաստան» կը գրէ թէ Երեւան–Սեւան երկաթուղին չէ աւարտած, բայց Երեւան-Ախտայի մէջ բեռնատար բազմաթիւ կառքեր չինանիւթ կը փոխադրեն, մեքենաներ եւ այլ բեռներ կը տեղափոխեն դէպի Ջրվէժի ջրակայաններու շինարարական հրապարակները:

Երկաթուղին արագօրէն յառաջ կ'երթայ դէպի Սեւան: Արդէն աւարտած է արհեստական կառուցուածքի շինարարութիւնը: Սկսած են մեծ կամուրջի շինութիւնը, ուրկէ պիտի անցնի խճուղին, իսկ տակէն՝ գնացքը: Ամէնէն դժուարը երկաթուղիի հողային պաստառի պատրաստութիւնն է, որուն համար պէտք է ժայռեր պայթեցնել, կտրել բարձունքներ ու բլուրներ:

Ամէն օր 1200էն 1500 խորանարդ մեթր հողային աշխատանք կը կատարուի:

Ընթացիկ տարուան մէջ երթեւեկը պիտի հասցնեն մինչեւ Ծաղկունք, ուր Աթարբէկեանի Ջրաելեկտրակայանի աշխատողներուն համար կը շինուի նոր աւան, որ հանրապետութեան գեղեցիկ բնակավայրերէն մէկը պիտի ըլլայ: Շուտով կը սկսի Ծաղկունքի կայարանի շինութիւնը:

Երեւանէն Սեւան երկաթուղին կանգ պիտի առնէ ութ կայարանի առջեւ — առաջինը, Երեւանի Հիւսիսային կայարանն է, «Ցաղթանակ» զարաստանի մօտ, ապա գեղեցիկ Քանաքեռ կայարանը, էտ կայարանն ունի նաեւ չոգեքարշերու նորոգման մթերանոց: Ներկայիս կ'աշխատին Ախտա-Դիմաշէն կայարանին վրայ:

Երկաթուղին մեծ հեռանկարներ կը բանայ բնական աղբիւրներով հարուստ այդ շրջաններուն համար: Ճամբուն վրայ կը բարձրանայ նոր բնակավայրերէն մէկը՝ Լուսաւանը: Հոս երկաթուղին կը ճիւղաւորուի դէպի մեքենաներու զորձարանը, պեմզայի հարուստ հանքերը:

Հեռու չէ այն թուականը, երբ ոլորապտոյտ ճամբաներով դէպի բարձրանիստ Սեւանի ափերը պիտի սլանան էլեկտրականները:

ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԸ դրեթէ վերջացած ըլլալով, 500·000 մետաղագործները բշ· վերսկսան իրենց աշխատանքը: Կառախումբերը անընդհատ կը բանին, փարիզ փոխադրելու համար հարիւր հազարաւորները:

ԿԱՐԴԱՑԻՔ ԵՒ ՏԱՐԱԾԵՑԻՔ «ՅԱՌԱՋ»Ը

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

●

ՎԱԼԱՆՍ.— Իբրեւ երիտասարդական ժամուժ կարելի է ըսել թէ Հայ Մարզանքը առաջին տեղը կը գրաւէ Վալանսի մէջ: կը գործեն առանց աղմուկի եւ խանդավառութեամբ:

1956-1957 տարեշրջանի համար, անդրանիկ ընդհ. ժողովը տեղի ունեցաւ մէկ ամիս առաջ, ի ներկայութեան բոլոր անդամներուն եւ համակիրներուն: Նիւթական եւ բարոյական հաշուետուութենէն վերջ, ընտրուեցաւ նոր վարչութիւն մը: Այս առթիւ ժողովը գնահատեց նախկին վարչութիւնը, մանաւանդ նախկին նախագահ Պ. Մամբրէ Սեմերճեանը որ 11 տարիէ ի վեր նուիրուած է հայ երիտասարդներու մարզական կրթութեան: Ահաւասիկ նոր վարչութեան անդամները.

— Նախագահներ՝ Պ. Պ. Սահակեան եւ Վ. Կարոեան, փոխ–նախագահներ՝ Ս. Պարսամեան եւ Ց. Զորզոփեան, քարտուղար՝ Հ. Դաւիթեան, փոխ–քարտուղար՝ Գ. Զարդարեան, դանձապահ՝ Մ. Մէքայէլեան, փոխ–դանձապահ՝ Ա. Կիւրեղեան, խորհրդականներ եւ ֆութպոլի յանձնախմբ.ի անդամներ՝ Օհանեան, Մանուկեան, Մխիթեան, Ա. Գաժաքեան, Ա. Թամազոբեան, Կ. Թեզոյեան, Կ. Փափազեան, Ոսկի եւ Ա. Պալեան:

Հայ Մարզականի վարչութիւնը 1956–1957ի եղանակին համար ծախս կը նախատեսէ 300–350 հազար ֆրանք: Այս ծախքը դոցելու համար հասոյթի միակ աղբիւր ունի.— Կիրակնօրեայ մրցումները, անդամավճարները եւ մէկ երկու պարահանդէսներ:

Աւելորդ է ըսել թէ երեք աղբիւրներն ալ անբաւական են:

Ներկայ տնտեսական դժնդակ պայմաններուն մէջ, կը պակսին առատաձեռն Հայերը: Այդ պատճառով ընտրեցինք պատուակալ վարչութիւն մը որ նիւթական աղբիւրներ պիտի ստեղծէ: Այդ ուղղութեամբ աշխատելու համար ընտրուեցան՝ նախագահ Պ. Յ. Կօչկակարեան, անդամներ՝ Պ. Պ. Ա. Խանձեան, Ք. Սինանեան, Գ. Քիրեճեան, Մ, Սէմէրճեան, Ոսկրեան, Կեվիկեան:

Այս տարի մեր լաւագոյն մարզիկներէն Անդրանիկ Թէպոյեան զօրակոչի ենթարկուած է, իսկ Ժան Քէչիչեանը փոխանցեցինք Լիլի բրոֆէսիոնէլ խումբին: Այժմ հոն կը խաղայ լաւ վարձատրութեամբ եւ գնահատանքի արժանացած է թէ իր մեծերէն եւ թէ հանդիսատեսներէն, ինչպէս կը հաստատեն տեղական թերթերը: Երկու երիտասարդ ուժերուն եւ մեր երեք ծանօթ լաւ խաղացողներուն՝ Աւագի, Կիւլխասի եւ Ոսկիի պակասը զգալապէս պիտի ազդէ մեր խաղարկութեան վրայ: Ն. նշուշտ կրտսերները

խում պիտի ունենայ քարիւղէն, հետեւաբար Սուէզի Ջրանցքէն: Իսկ, դատելով երեւոյթներէն, քանի քանըզհինգ տարիէն Անգլիա հազիւ թէ ի վիճակի ըլլայ ածուխին տեղ հիւլէական ուժ գործածել, իր ճարտարարուեստին համար: Մեւս կողմէ հանքածուխն ալ հետզհետէ կը նուազի:

Նոյնիսկ Ջրանցքը հետզհետէ պզտիկ պիտի դայ: Տասը տարիէն թերեւս պէտք ըլլայ լայնցնել եւ խորացնել, աւելցնելով փոխադրութիւնը, տարեկան 160 միլիոն թոնի:

Կը կարծուի թէ քանի տարիէն տարեկան 300 միլիոն թոն հում քարիւղ պիտի անցնի Ջրանցքէն:

Անգլիա արդիւքի տակ առնելով եգիպտական ստացուածքները, պիտի դրժուաբացնէ ներածումները սթերլինի չըբաժնակէն, եւ եգիպտոսի օտար առեւտուրի մէկ չորրորդը պիտի տուժէ: Անցեալ տարի եգիպտոսի արտածման 28 առ հարիւրը սթերլինի չրջանակին մէջ ան-ցաւ, եւ իր ներածման 22 առ հարիւրը այդ չրջանակէն եղաւ:

Ֆրանսա եգիպտական արտածումէն ութ առ հարիւր կը ստանայ, իսկ 16 առ հարիւր եգիպտական ներածումէն:

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (134)

ՍԱՄՈՒԷԼ

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԷՊ, 364 – 400)

Բ. ԳԻՐՔ

●

ՃԱՆԱՊԱՐՀՆԵՐԸ ԲԱԺԱՆԻՈՒՄ ԵՆ
2· ԱՐՏՈՍ

Ամէնքը զարմանալով հեռացան, անծանօթին տարան վրանը, վարադոյրը կըրկին ցած իջաւ: Օրիորդը նշան տուեց, իւր մօտ եղողներն նոյնպէս հեռացան: Ինքը եւ անծանօթը մնացին միայնակ: Նա հարցրեց.

— *Ի՞նչպէս է քո անունը:*

— *Մալխաս:*

— *Այժմ որտե՞ղ է իշխանը:*

— *Բանակ է դրել Աղթամարայ նաւահամաոյցը:*

«Ուրեմն նա եկած է ինձ տեսնելու»... մտածեց նա խորին տխրութեամբ, «իսկ իմ փոխարէն տեսաւ մեր ամրոցների աւերակները... ուրեմն նրան յայտնի են գաւալի անցքերը»:

— *Որքա՞ն մարդիկ ունի իւր հետ:*

— *Ցխտուն հոգի հազիւ կը լինի:*

— *Ինչո՞ւ այդքան սակաւ:*

— *Զգիտեմ, Օրիորդ:*

— *Ինչո՞ւ համար ուղարկեց:*

— *Ինձ ուղարկեց, որ որոնեմ, գտնեմ Ռշտունեաց մեծափառ Օրիորդին եւ իմ տիրոջը լմացում տամ, թէ որտեղ է գտնուում նա:*

Օրիորդը մտածութեան մէջ ընկաւ: Սամուէլը նրա սիրելին, նրա ուրախութիւնն ու կեանքը, գանկանում էր տեսնուիլ նրա հետ: Այդ տեսութիւնը որքան եւ ըղձալի էր, այնքան եւ դժուարին: Ո՞րտեղ տեսնուիլ: Արդեօք ի՞նքը գնա նրա մօտ, թէ նրան ժամանակ նշանակէ, որ գայ իւր մօտ: Սամուէլը այդ վերջինն էր խնդրում: Բայց կարո՞ղ էր նրան ընդունել իւր բանակում: Արդեօք չէ՞ր հանդիպի նա անսպասելի վտանգների: Ի՞նչպէս ընդունէր այն մարդու որդուն, որ աւերակ դարձրեց Ռշտունեաց ամրոցները, որ դեռ տարաւ Ռշտունեաց Տիկնոջը: Նրան լաւ յայտնի էր, թէ ո՛ր աստիճան իր մարդիկը կատաղած էին Մամիկոնեանների եւ առհասարակ Տարօնցիների դէմ: Ի՞նչ ասել նրանց, ի՞նչով հանդստացնել նրանց...:

Նա խորին տատանման մէջ նայեց իւր չուրջը: Նպատակի դէմքը արտայայտում էր անդուլ անհամբերութիւն: Ոտնում էր մի եղէ, բայց դրութիւնները պակասում էին նրան: Մալխասը ապշած կերպով նայում էր նրա վրայ, — նայում էր եւ ուրախանում էր, որ իւր տէրը վայելում է երկրի ամենաչքնաղի եւ ամենաչնորհալիի սէրը:

Նա ցած իջաւ քարմոցից, մօտեցաւ վրանի վարագոյրին, ուրիշ կերպով բարձրացրեց նրա եղրը, եւ նայեց դէպի երկինքը: Դեռ բաւական դիշեր կար: Պէտք էր օգուտ քաղել դիշերային խաւարից: Վճռեց ինքը գնալ Սամուէլի մօտ: Բայց տեսնուիլ նրա հետ ո՛չ թէ Մամիկոնեանների բանակում, այլ մի չէզոք տեղում:

Նա կրկին նստեց քարմոցի վրայ եւ դառնալով դէպի Մալխասը, հարցրեց.

— *Դու ծանո՞թ ես մեր կողմերի հետ:*

— *Այո՛, Օրիորդ:*

— *Դու տեսե՞լ ես Մանակերտը:*

— *Այո՛, Օրիորդ: Այնտեղից Մանազկիրտը սուրբ Յակոբ Մծբնայ հայրապետի եօթն սարկաւագներին նետեց ծովը: Ռշտունեաց Ոստանից շատ հեռու չէ:*

— *Քեզ ծանո՞թ է այն աղբիւրը, որ բղխում է Մանակերտի սոսրոտից:*

— *Այո՛, Օրիորդ: Այդ աղբիւրը գոյացել է սուրբ Յակոբ Մծբնայ հայրապետի արտասուքներից, երբ նրա սարկաւագներին ծովը նետեցին, եւ ինքը լաց եղաւ: Աղբիւրի մօտ կայ մի վայրենի տանձենի, որի ոստերից կանայք չորի կտորներ են կախում, երբ չերմ ու տենդ ունեն:*

— *Լաւ: Ո՞րքան ժամանակում կարող ես հասնել իշխանի մօտ:*

— *Եթէ ինձ կրկին չբռնեն, դեռ լոյսը չծագած կը հասնեմ:*

— *Քեզ չեն բռնի: Կը գնաս, կը յայտնես իշխանին, որ նոյն «Արտասուքի աղբիւրի» մօտ սպասէ ինձ:*

Նա տուեց իւր մեծաքանակ թաչկինակը սուրհանդակին, պատուիրելով. 61

— *Այդ նշանը կը կապես նիզակիդ ծայրին, եւ ոչ մի Ռշտունեցի չի մօտենայ քեզ:*

Նա կանչեց իւր զրահիկներից մէկին, հրամայելով.

— *Տա՛ր այդ մարդուն, ասա որ զրահները տան եւ չուտով ճանապարհ դրնեն:*

Մալխասը ծունր իջաւ, համբուրեց Օրիորդի պատմուճանի քղանցքի ծայրը, եւ ապա դուրս եկաւ վրանից:

Օրիորդը մնաց միայնակ, եւ խորին հրճուանքով նայում էր նրա վրայ: Իւր ոգեւորութեան մէջ՝ այն աստիճան յափըշտակուեցաւ նա, որ մօտեցրեց մատանին իւր բացավառ շրթունքներին եւ նրա աչքերը լցուեցան ուրախութեան արտասուքով: Այդ լուռ, անբարբառ առարկայից լսում էր սիրելի ձայնը այն հակի, որ իւր համար այնքան թանկագին էր, որ իւր համար անփոխարինելի էր: Այդ սառն, անշունչ առարկայից զգում էր նրա չունչի ջերմութիւնը, եւ հոգով միանում էր նրա անմոռանալի յիշատակի հետ:

Նա կանչել տուեց իւր հազարապետին, հրամայեց.

— *Կը պատուիրես, որ թամբեն իմ նժոյգները, տասն թիկնապահներ պատրաստ լինեն ինձ հետ գալու:*

ՐԱՖՖԻ

Ռուսերը կը վախնան որ Եգիպտոս միջին ճամբայ մը բռնէ։ Այդ մտահոգութեամբ ալ Գահիրէի դեսպանը աջակցութիւն խոստացած է։ Մոսկուա կ'ուզէ անկարելի դարձնել որեւէ գործակցութիւն արաբական աշխարհին եւ Արեւմուտքի միջեւ, իբրեւ խլամներու միակ բարեկամը ներկայանալով։ Միւս կողմէ, Եգիպտոս կը կարօտի անտեսական աջակցութեան, զոր ցարդ կը ստանար Մ. Նահանգներէն։

Գնդ. Նասը հետեւեալ յայտարարութիւնն ըրաւ ամերիկեան թերթի մը.

— «Կրնանք նորէն բարեկամ դառնալ Արեւմուտքի, բայց անոր կ'ինայ առնել առաջին քայլերը։ Կարգ մը թերթեր դրեցին թէ Եգիպտոս իր ճակատագիրը կապած է խորհրդային ճակատին, հետեւաբար այլեւս կարելի չէ որեւէ բարեկամութիւն արեւմտեան պետութեանց հետ։ Ճիշդ չէ այս կարծիքը։ Մեր քաղաքականութիւնը անկախ է։ Ի՞նչ օգուտ ունի մեկ տիրապետութենէն ազատիլ ուրիշի մը ենթարկուելու համար»։

ՆՈՐ ԴԷՊՔԵՐ ԿԻՊՐՈՍԻ ՄԷՋ

Կիպրոսի կառավարիչը, մաուճալ Հարտինկ, հրամանագիրը մը ստորագրեց որ կը սահմանափակէ Մակարիոս արք.ի փոխանորդին՝ Անթիմոս եպիսկոպոսի ազատութիւնը։ Եպիսկոպոսին արգիլուած է դուրս ելլել իր պաշտօնական բնակարանէն, որ կը գտնուի Լարնաքայի մէջ։ Այս արգելքը դրուած է անոր համար որ եպիսկոպոսին անունը տեր են ապստամբապետ Գրիվասի օրագրին մէջ, Մակարիոսի հետ։

Օգոստ. 29ին անծանօթ մը տարճանակ պարպեց Անգլիացիի մը վրայ, Նիկոսիոյ կեդրոնին մէջ։ Անգլիացին թեթեւապէս վիրաւորուեցաւ թեւէն։

Կիպրոսի կառավարիչը ճառ մը խօսեցաւ, յայտարարեց թէ իր ճիգերը պիտի չարունակէ, մինչեւ որ «մարդասպանու-թիւնը դադրի քաղաքական գէնք համարուելէ»։ Ցեղոյ ըսաւ թէ էոքայի առաջարկած զինադուլը խորամանկութիւն մըն էր, նոր յարձակումներ կատարելու համար։

× *Ցոյն վաստակաւոր մը, էսթաթոփուլոս, կ'ըսէ թէ կեղծ է գնդ. Կրիվասի վերագրուած օրագիրը։ Ցեղոյ կը պատմէ թէ չորս ամիս առաջ Ինթելլիճընսի մէկ պաշտօնեան 50.000 սթերլին առաջարկեց իրեն, զօր. Կրիվասի ձեռագրէն նմոյշներ եւ անոր կեանքէն մանրամասնութիւններ ստանալու համար։*

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՃԱՄԲՈՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ մեծ մտահոգութիւն կը պատճառեն կառավարութեան։ Ներքին գործերու նախարարը ժողովի մը հրաւիրեց եօթը նախարարներ, նոր միջոցներ խորհելու համար։ Այս առթիւ ըսաւ թէ Օգոստոսի առաջին 15 օրերու ընթացքին օրական միջին հաշուով 30 հոգի մեռած, 325 հոգի վիրաւորուած են։

ՁԻՆՈՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՇՐՋԱՆԸ երկու տարի պիտի տեւէ, որպէսզի կարելի ըլլայ արձակել կրկին ծառայութեան կոչուած զինուորները։ Այս լուրը հրատարակած է զաւառական թերթ մը, քաղելով ազգ. պաշտպանութեան նախարարէն։

ԱԼՃԻՒՄ ՄԷՋ ձերբակալուեցան հինգ խլամ ոստիկաններ, այն ամբաստանութեամբ թէ կ'օգնէին ապստամբներուն։ Ձերբակալուեցան նաեւ չորս մեղսակիցներ։

ԱԼՃԵՐԻՈՑ նոր վարչաձեւի մասին ուսումնասիրութիւն մը կը կատարուի թէ՛ Փարիզի եւ թէ Ալժէի մէջ։ Հետզհետէ կը տարածուի զաշնակցային կազմակերպութեան գաղափարը։

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻԱՆ ծանուցած է մ. *Միութենէն, որ կը գանգատի թէ հալածանքի, նոյնիսկ ճնշումի կ'ենթարկուին Գերմանիոյ մէջ վարդ. խորհրդային քաղաքացիները։ Միեւնոյն ատեն կը բողոքէ համայնավար կուսակցութեան լուծման դէմ։*

ՍՈՒԷԶԻ ՋՐԱՆՑՔԻՆ մէջ ծառայելու համար խորհրդային նաւուղիղներ կամաւոր կ'արձանագրուին մ. *Միութեան մէջ։*

ՍԱԿԱՐԱՆ (Օգոստ. 29).— Ջոյլ ոսկի 478.000, *նափոլէոն* 3440, *զուիցերիական* 3290, *անգլիական* 4270, *քսան տոլարնոց* 16.640, *թղթադրամ (անպաշտօն) տոլար* 412, *սթերլին* 1040, *զուիցերիական* 99, *պելժիական* 8, *լիր* 0,63, *փեսեթա* 9։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՎԱՂԱՆՑ.— Համախարբերդցիական միութեան մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այս չաբաթ երեկոյ ժամը 21ին, Գ. Սէմոնեանի սրճարանին մէջ, 26 ռիւ Պէյ Իմամ։ Բոլոր անդամներէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ։ Օրակարգ.— Ա. 16րդ պատգմ. ժողովի զեկուցում, Բ. Վարչութեան ընտրութիւն, Գ. Ընթացիկ հարցեր։

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Համախարբերդցիական միութեան կառատնի մասնաճիւղը իր խոր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ իր հայրենակից Գէորգ Յակոբեանի մահուան առթիւ իր ընտանիքին, զաւակներուն, փեսաներուն եւ բոլոր ազգականներուն։

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

46, RUE RICHER - PARIS (9e)

Tél.: PROvence 64-90
C. C. P. Paris 3630-66

Նորագոյն հրատարակութիւններ ժամանց եւ Զբօս, Կ. Գուշակ (երազ — ներու բանալին, Բախտագուշակութիւն, Աստղագիտութիւն, Ոգեհարցութիւն, Ձեռնածուութիւն, ժամանցի խաղեր եւն.)։

Մեծադիր 632 *էջ*, 1956 *Պէյրութ*, *գինը* 1400, *թղթատարի ծախքով* 1500 *ֆր.*։

Գարնանացին, Վ. Շուշանեան, *Հրատ.* Լեւոն, 1956, *Պէյրութ*, *գինը՝* 600 *ֆր.*։

Մեռնող Գիւղին պատմութիւնը, Մ. Պարսամեան (Մանկութեան, Պատանեկութեան, Ուսանողական Ճուշեր, Գրական Դէմքեր)։ *Գինը՝* 800 *ֆր.*։

Դար մը գրականութիւն, Մ. Թէօլէօլեան, Բ. *հատոր*, Գահիրէ 1956, *գինը* 1000 *ֆրանք*։

(Սփիւռքեան գրական սերունդէն 58 դէմքեր, խորհրդահայ գրողներէն 24 դէմքեր, *իրենցմէ* ընտրուած էջերով) Նախապէս լոյս տեսած է Ա. *հատորը*, 1000 *ֆրանք*։

Imp. Araxes - 46, rue Richer, Paris (9e).

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Տիրուհի Միհրասեան եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ մասնաւոր հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս կիրակի առաւօտ Փարիզի Ս. Յովհաննէս-Մկրտիչ եկեղեցին, իրենց յաւէտ ողբացեալ ամուսնոյն եւ հօր՝

ՄԻՀՐԱՆ ՄԻՆԱՍԵԱՆԻ

մահուան առաջին տարելիցին առթիւ։

Կը հրաւիրուին ողբացեալին յիշատակը յարգող ազգականները եւ բարեկամները։

ՊԱՏԱՐԱԳ ՊՈՒԼՎԱՐ ՕՏՏՈՑԻ ՄԷՋ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Ա.Ֆթորվիլի հոգեւոր հովիւ Գարգեւ Քհ. Մերճանեան հրաւիրուած է Պուլվար Օտտոյի Ս. Յակոբ եկեղեցին Ս. պատարագ մատուցանելու այս կիրակի։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՎԱՂԱՆՑ.— Պ. Ռուբէն Տալքիւիէեան եւ ընտանիքը կը ծանուցանեն թէ իրենց սիրեցեալ մօր՝

ՆԵՒՐԻԿ ՏԱԼՔԻՒՓԷԵԱՆԻ
(Ծնեալ Պալըքճեան)

մահուան քառասունքին առթիւ այս կիրակի առաւօտ Ս. պատարագ եւ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի։

Կը հրաւիրուին հանգուցեալին յիշատակը յարգողները։

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ՎԱՂԱՆՑԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Հայ Մարզականի կողմէ, այս չաբաթ իրիկուն ժամը 9ին մինչեւ առաւօտեան 2, Սալ տէ Ֆէթի մէջ, մասնակցութեամբ հանրածանօթ ՕՐՔԷՍԹՐԸ ՓՈՂ ՄԱԼՊԻՒՐԷի։ *Ճոխ պիւֆէ։*

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Թրիքոյի կարող մը եւ երիտասարդ մը 16էն 17 տարեկան, մանիւթանսիոնէռ։

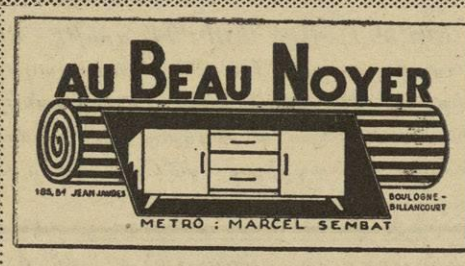
Դիմել՝ Թրիքօ Թէրղեանի, 3 ռիւ Փուասոնիէռ, Փարիզ (2)։

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Կին մեքենագէտ մը այր մարդու չապիկի համար։ Դիմել.—

LE CYGNE
16, Bld. St. Denis

AU BEAU NOYER

METRO : MARCEL SEMBAT

Salles de séjour — Penderies - literie
Chambres - cosys — Cuisines laquées
Salons-tapisserie — Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ
ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ

ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԶՐԻ ՑԱՆՁՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՑԻ

ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԸ

185, Bd. Jean Jaurès
Boulogne - Billancourt
Métro MARCEL SEMBAT

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. ՀԱՑԵՐԷՆ ԲԱՑԱՏՐԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ, ՍՏ. ՄԱԼԽԱՍԵԱՆՑ, Բ. տպագր. *Պէյրութ*, 1955 – 56, *երեք հատոր լոյս տեսած (Դ.ը մամուլին տակ)։ Հատորը* 4.000 *ֆրանք*։

2. ՀԱՑՈՑ ՀԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ, Մ. ԱԲԵՂԵԱՆ, *Բ. տպ. Պէյրութ*, 1955, *լաթակազմ* 1800 *ֆրանք*։

3. ԱԿՍԵԼ ԲԱԿՈՒՆՑԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, *Պէյրութ*, 1955, Ա. եւ Բ. *հատոր միասին (Դ.ը մամուլի տակ)* 1050 *ֆրանք*։

4. ԵՂԻՇԷ ՁԱՐԵՆՑԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ, *հատոր Ա.*, 1050 *ֆրանք*։

5.— *L'Eglise Arménienne,* Malachia Ormanian, 2e éd. Antélias 400 Fr.

6. ԲԱՌԱՐԱՆ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՑԵՐԷՆ, Մեսրոպ Նուպարեան, *Պէյրութ*, 1955, 1210 *էջ*, *լաթակազմ* 3000 *ֆր.*։

7. ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱՌԱՐԱՆ ԱՆԳԼ.–ՀԱՑ. Փրոֆ. Յ. Յ. Զագմաճեան, *Պէյրութ*, *մեծադիր* 1424 *էջ*, *լաթակազմ* 4000 *ֆր.*։

8. ԽՈՆԱՐՀ ՀԵՐՈՍՆԵՐ, Կոմս, Գ. դիւրք, *Պէյրութ*, 1956, 350 *ֆր.*։

9. ԴԱՐ ՄԸ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ, Մ. Թէօլէօլեան, *Գահիրէ*, 1956, Ա. եւ Բ. *հատոր*, 2000 *ֆր.*։

Առաքումն ծախքը գնողին վրայ

ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ

ուր կը գտնուին Հայաստանի եւ Սփիւռքի հին ու նոր ամէն կարգի հրատարակութիւնները։ Պահանջել Ընդարձակ Գրացուցակը։

LIBRAIRIE H. SAMUELIAN 51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris 6e
Chèque Postal, Paris, 1278-35.

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԵՆ ՓԱՐԻԶ ԱՅՑԵԼՈՂ ՀԱՅԵՐԸ

եթէ կ'ուզեն կնոջական նորաձեւութեան վերաբերեալ որեւէ գնում կատարել՝ իրենց իսկ շահուն համար պէտք է անգամ մը այցելեն

Կ. ԳԱԶԱԶԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ
ՓԱՐԻԶԵԱՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

CLAIRE COMTE

COUTURE

Տարւոյն բոլոր եղանակներուն, ամենավերջին նորաձեւութեանց համաձայն եւրոպական ընտիր կերպասներ, անթերի կարուածք.

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐ։

ՕՓԵՐԱՅԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՑ
17, Boulevard des Capucines Café de la Paix ին դիմացը